

Womhaj Bóh!

Maštea Serb

Cyklo 1.
6. jan.

Ľětnik 11.
1901.

Szerbske njedzelske kopjenka.

Wdawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihičishežerńi w Budyschinje a su tam dostacž sa štwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Šwjedžen tšjoch kralow.

Mat. 2, 1—12.

„Njeboježe so, hlaj ja pschpowjedam wam wulke wješele, kotrež wschemu ludu so dostacž budže; pschetož wam je so dženska tón sbóžnik narodžil, kotryž je Khrystuš tón Knjes w Dawitowym mješče!“

Takle pschpowjedasche jandzel Božu nóz nastróžentym pastyrjam. Zich bojojež so bóršy wobróczi do wulkeho wješela, jako jich woczi wohladachu w žlobje ležo narodženeho sbóžnika. Ale to wulke wješele dyrbesche so wschemu ludu dostacž, wschemu ludu na znyhm wulkim šwěče. A hlaj, tehdy hdyž so pastyrjo k šwojim stadlam wrócziču, so hižo přeni pohanjó na pucz podachu, so bychu tež džělomni byli tuteho wulkeho wješela, so bychu wohladali sbóžnika šwojich dušchow — a jemu wscho šwjecžili a woprowali, a s nim, jako s jenicžkim šwětkom žiwjenja schli psches puščinu šwěta do wěčneje, sbóžneje domišny.

To chzynli wschitzy dženska, šwjedžen tšjoch kralow, wot mudrych s ranišeho kraja wuknyč: 1. Jesušeji wscho šwjecžicž, sčtož šmy a sčtož mamy a 2. s Jesuškóm wscho šapocžecž a dokonjecž, dokelž je wón naš jenicžki Knjes a sbóžnik.

1. Se rta tutych mudrych šlyšchimy, so tón Knjes šam je jich wubudžil na tak daloki pucz. Šwěšda teho

Knjesa běšche jich wodžer a jich ponižne wutroby radny pošluchaju a wošmu šobu to najdrožšche, sčtož maja, so bychu jo temu Knjesej woprowali: šloto, wyruch a maru. Krafne dary, ale krafnišchi dar běšche jich modlenje, i kotrymž so temu Knjesej Jesušeji podachu a šwjecžichu ja žiwy a špodobny wopor. Pohladaj jenož na tutych pohanskich mudrych. Njehnuje to twoju wutrobu? Jako běchu so k nohomaj nowonarodženeho Knjesa a sbóžnika poklaknyli, k njemu so modlili a jemu šwoje dary woprowali, wone hiščeže njewědža a wědžecž njemóža, so so modla k temu, kotremuž je wschitka móž data w njebješach a na semi a pod semju, a wschitke jasnki dyrbja pošnacž, so Jesuš Khrystuš tón Knjes je, k čzeščzi Boha Wótza — a tola sčto šu jeho dla pschětrali, dokonjeli, jemu woprowali? Wschitko, sčtož šu a sčtož maja! Wschitko, wschitko dyrbi jeho šame byčž! — Je dha tež to, sčtož ty maš a sčtož šy, jeho? Ššluchaj jemu twoja wutroba, twoja lubošč, twoje žiwjenje a wscho, sčtož je twoje? Wón, tón luby Knjes a sbóžnik, nima ničžo, sčtož njeby twoje bylo; sčtož njeby tebi k lěpschemu šlužiko, s čzymž njeby chzynł tebe wobohacžicž, šwjecžicž, wobhnadžicž, žohnowacž a wobšbožecž. Ale niz jenož tebe, ale wschěch ludzi a wschě ludy wschěch krajow a čžašow. A tak, hdyž ty woprawdže Jesušeji wscho, sčtož maš a sčtož šy, podasch a šwjecžišch, dha k temu šobu pomhasch, so bychu wschitzy čzi, kiž nješšu hiščeže džělomni teho wulkeho wješela, k njemu pschisšli a w nim šwojeho Knjesa a sbóžnika namakali.

2. Mudri i rašcheho kraja, jako bėchu teho Anjeja Jesuša namakali, jemu wšcho swjeczili, řu řo po pschifasni teho Anjeja po druhim puczu domoj wrócili. — Schtóž je Jesuša jako řwojeho řbóžnika namakal, řo jemu se wšchem podal a řwječil řa wopor, tón je to prawe řiwjenje namakal, tón je pucz do njebes, do wěcneje krařnosće a řbóžnosće nastupil. —

My řtejmy řiřcheže na prošy noweho lėta. — Rař mólři řtróřtmi a dowěrjenjapólni tole nowe lėto řapoczecz bjes Jesuša? Rař mólři jo řbóžnje dořonjecz bjes Jesuša? Duř řiřheřcijano! ty njewěřš, řchto cze w tutym lėcze woczafuje, po řařřich puczach budžesř dyrbjecz řhodžicž. Ale to je wěřte, řo ř Jesuřom, ale jenicžy ř nim, řchtož-kuliz cze potřechi, a po řařřikuliz puczach twojej nořy řtupacz budžetej, ty wřchitko derje, řaj, řbožownje budžesř móz pschenjecz, cžinicž, pscheczerpicž a dořonjecz. W nim wobředžiš najřwěrniřcheho pscheczela, tróřřtarja, pomoznika. Džerž řo jeho řwėru, posłuchaj jeho řłořej, řhodž řa nim, řluř jemu, řubuj jeho, wěr do njeho, a tař řawěřce řaž je wón nařř jenicžki Anjes a řbóžnik tař řaž ř nim řy nastupil nowe lėto hnady a řboža a ř nim budžesř jo móz dořonjecz a wobřamknyč w hnadže a řbožu.

Řamjeř.

Archidiafonus Dobruřky we Wojerezach.

Puczowanie po Bořim piřmje

abo

řařte myřle nadėndžesř, Bože řłowo cžitajo.

Řodawa řwėrny cžitare „Řomřaj Wóh-a“.

(Řotracžowanie.)

I. řnři Mójřařowe, 17. a 18. řtaw.

III. Schtucžka 23—27. Řruta a dospólna posłuchnosć je Abrahamowa řtajnje wuřnamjenila. Řiřcheže řamón džen wukonja wón Božu porucžnosć, wobřejawřři řsmaela, řwojich wotrocžłow a řam řebje.

Tehdom wřa Abraham řwojeho řyna řsmaela a wřchitřich wotrocžłow, řiz bėchu doma rodženi, a wřchitřich, řiz bėchu řa řjenjeř kupjeni, a wřchitko, řchtož bėřche muřile w jeho domje: a wobřejaj řich řpředřnu řožu na řich cžele tón řamy džen, řaž Wóh bėřche ř nim řecžal.

Ani wopacžna řubořcz ř řsmaelej, řotřyž mējesřche řorfe bolořce pocžetřjecz, ani myřil na to, řo tař wřchu řwoju muřiku cželedž řa nēřtre dny do cžezřichich řluzbow njeřmēje, njeřmōžesřčtej jeho wotřasřecz, řo njeby namēřce wukonjal, řchtož bėřche Wóh jemu porucžil.

A Abraham bėřche džewjecz a džewjecz džebacz lėt řtary, jako wón to wukonja a řež řwoju řpředřnu řožu na řwojim mjařu wobřejaj.

Řo řařřowařnych řudownych řařřach řta řo to w mēřazu abib abo niřan, w řotřymž je řo řež posdžišřo řařřa řařřo. Wob-řejanje je řo řtalo w řebroņe; tam dře je řo řež řan řiřčženil narodžil, ř řotřymž je řo nowe řnamjo Božeho řłuba řa cžaj noweho řłuba pschihotowalo.

řsmael řař, Abrahamow řyn, bėřche řřinacze lėt řtary, jako řu jeho řpředřna řoža na jeho mjařu wobřejana.

Tehdo dla wukonjeja Arabowje, řsmaelowi řotomniřy, řiřcheže džengniřři dženi wobřejanje na řwojich řólzach řalle řotom, řdyž řu řřinacze lėt řtari.

Řa ředyn dženi buchu woni wřchitřy w Abrahamowym domje wobřejani, Abraham a jeho řyn řsmael a wřchitřy muřizy jeho doma, řomach rodženi a wot řuřřich kupjeni; wřchitřy buchu ř nimi wobřejani.

Tař bėřche řny dom, w řotřymž mējesřche řo namřelž Božeho řłubjenja narodžicž, nēřko řařřupil do towarřřwa ř Bohom, a tón, řotřyž mējesřche jeho řłodžicž, bėřche řo pschirodženej nječřřřřosći řminyl a bėřche na řwojim cžele řa tótón řřuff řwječeny.

Tola řiřcheže nēřřtón mējesřche řo řa tónle wulzy wazny řodawř pschihotowacz: řež řarah mējesřche ř dowěrjenjom do

Božeho řłowa móz dořacž, řo mólři mjeřu řorodženiřce řtaroņy řiřo pscheczerčiwřři řorodžicž. Wotřym řowjeda nam

18. řtaw.

I. Anjes, wopřtajo ř dwēmaj řandželomaj Abrahamowa, řłubi jemu wopřjet řsaaka. II. Wóh řjewi, řo cžze mēřto řodom wutupicž. III. Abraham prošy řa řařudženyř.

I. Schtucžka 1—15. Čžim bōle řo wulřotny řodawř bliži, cžim řwřatocžniřcho, cžim wēřcžišřcho a ř dobom ř cžim wřetřřim řoniženjom wopřewja Wóh řsaakow řarod. Abraham ředžo pschēd řwojim řtanom wuhłada řřoch muřow, řotřiz pschidnu ř njemu na wopřt. Mjes nimi wuřnamjeni řo ředyn. Abraham wita řich řonižnje jako wōřebnyř řořci, řotřymž by derje bylo, mólři-li woni řaž řpřozni cžłowjekojo trōřřku wōdnyřnyč a řo posłunicž; teho dla řhwata, řo by řwojich řořci řořřodowal. řslubjenje, řo ma řo řsaak narodžicž, mējesřche řo řarahje řiřcheže řyle wōřebje řjewicž, řež wona mējesřche jeho řodjecz jako řařřeho řo dychu, řotřyž ma řo narodžicž po řłubjenju (Řal. 4, 23); w dowěrjenju do Božeho řłowa mējesřche dořacž mōž, řo by řorodžila wřřche cžajwa řwojeje řtaroņy (Řebr. 11, 11). Teho dla řawolaju nēřko řež řarah-u, a řchtož dře bē Abraham řiřo řpřnal, naj-wōřebniřři ř nich řjewi řo, řwřatocžnje řořřednje řłubjenje wopřjetajo a řarahine řotajne řmjecžo wotřejjo, jako řnjes.

A Anjes řjewi řo jemu, bōřy po řjewjenju na 17. řtawje wopowjedanym w řaju řamre.

„Řod řamreowym ř dubami“ řeřa w řebrejsřřich řłowach, řaž 13, 18. řamre bėřche amoritřři cžłowjeř, po řotřymž řo Abrahamowym řtatořej řusto narjekuje „Řuby řamreowe“, cžajřo řař řež řenož „Řamre“; to bėřche řubina bliřko řłodneho mēřta řebroņ.

Wotřej řtronje řiřa nam puczowat ř nařřeho cžajwa řařle:

Řebroņřa wōřłina řuna řo wulřej, bohatej wōřłowej řařřodže. Řa řorřach a w dořach řelenja řo a řařčewaja wřře řucžne trawicžři, řwēřki a řelicžka; mjes nimi wuhładařř, wōřebje na řtronje ř řerusalemej, bohate wuřizy.

Tehdy ředžesřche Abraham pschēd duriemi řwojeho řtana, řotřyž bėřche tam pschēd wulřim řłłodnym řubom řotřajil, a dženi bėřche najřorřyřři, dořelž bėřche bliže pschipōřdnja.

Řež řewal řydasřche Abraham tu pschēd pschipōřdnjom, řo by řo tu w řłłodnu wuhłowal pschēd řmalazym řłłozom a řo by puczowarřam řořřodu a wōřřewjenje řřicžil, řdyž bėchu řpřozni, řłłodni abo řacžni.

To wopomni řež řwř. řapōřřtoř w řiřce, řebrejsřřim řiřřanym, na 13. řtawje, nař řapominajo: Mjesřapomnicze, řo byřcheže řađži řořřodowali; pschetož pschēř to řu nēřotři njewjedžiwřři řandželow řořřodowali.

Dženřa řař ředžesřche tu Abraham, řo by řo řonuril do řwojich řotajnyř myřłow a řo by řospominal, řchtož bėřche Wóh jemu pschē řjewjenju řecžal.

A řdyž Abraham tař řebi řomylřiwřři řořřebny řwojeř wōřci, a řdyž řohlada do řtrony pschēd řobu, řłaj, řtejachu řřo muřojo napschecžo njemu. Woni řtejachu řenož nēřotře řrocžele řaloko; wón njebēřche ani wuřřlyřřal, řdy bėchu pschihřři; woni řař bėchu tam řtejo wōřřali, řo bychu wōřřafali, řoniž řich Abraham njeřřchepřořy.

A wuhładařři řich bēžesřche řim Abraham napschecžo wot duri řwojeho řtana, a řtejazy pschēd nimi řohłowasřche řo ř řemi, řpōřnawřři, řo ř njemu řara wōřebni řořczō pschidnu, řnana řami řtalojo.

Řařře pocžesčžowanie, řo řo cžłowjeř na řemju řehny a řo ř mjesřwōřom řemje dōřřasřche, řotřemuž řwřate řiřřmo řusto „řo modlicž“ narjekuje, bėřche wasřnje, pschēř řotřež řo cžesčžomny řa Božeho řařřupnila pschipōřna, abo řotřehož mēřachu řohanjo řa řōřłanza nēřřařřeho bōřřeho byčza, dřiřdy řa řame bōřře byčze, řotřež je cžłowřře byčze pschihřalo.

Tař řaloko, řacž řo ř řařřim wasřnjom wēřnořcz pschipōřnaje, njeje wone řame řa řo pschibōřře; a tola řu řež cžajny pschihře, řdžez mējesřche řo řrucze dželicž mjes řohom a jeho řōřłom.

W řap. řř. 10, 26 řowjeda řo nam: „Řēře řař jeho řořřebnyřři džesřche: řtawaj, pschetož řa řym řež cžłowjeř“, a řwř. řan řiřa nam w řwojim řjewjenju na 19, 10 a 22, 8, 9: řšlyřřawřři a wıđžawřři to, řađřeř řele, řo byř řo modřil

Ľ nohomaj žandžela, kiž mi tožame pokafa. Ale wón džesche te mui: Gladaj, so by to njecžinil; pšchetož ja hym twojeho runja wotrocžł. Wodl so Ľ Bohu!

Abraham paĽ mējesche wožebje wuwučzene wócžto, so hnydom spóšna, išto a išto je njeseniški; duž dha tež namēčeje wo tutych zafobnikach hjewjenje i njebjeskeho raja spóšna; tola bórij swjasa so na wožobu jeneho se hwojich tšjoch hojčow; i jeho woblicza blyščežesche so jemu žyle wožebje majejtošč a kražnosč.

Ľ Ľ njemu so wobrocžiwšchi džesche Abraham: Wóž Ruježe, hym-li hnadu namafal pšched twojimaž wocžomaj, dha čže prošču, njecžł nimo twojeho wotrocžka.

Ľ poslicžiwšchi wšchēm tšjom hwoju hospodliwosč, potracžowasche wón je hwojimi žłowami: Ža čžu wam kapku wody pšchiješč a smyječe hwoje nohi, a wotpocžuječe pod ištómom.

Wo wšchēch starych wēłach a tež džēža hiščče je w narašchich krajach waschne, so so hoščej woda poda, so móhl žebi próščnej, jenož i pódusču pokrtej nošy wumyč; by-li paĽ wožebje čžesčeny hóšč žastupil, durbjesche jemu žlužobnik nošy wumyč; druhdy čžinjesche to domjazy knjes tež žam.

Ľ ja dóndu — džesche Abraham — mjes tym do hwojeho štana, so bych wam kuff khlēba pšchiješč, so byščče hwoju wutrobu wotšchemili; potom, so njebych waž dlēje te mui nušowal, hač so wam to žantym spodoba, móžerže dale hieč: pšchetož teho dla, so mēł šladnosč, waž hospodowacž, ieče wy Ľ waschemu wotrocžkej pšchiješli. Woni wšcheho teho jako hoščo i njebjeskeho raja njepotřebajo pšchijachu tola jeho poručenje, dokelž čžyčču po čžłowškim waschnju i nim so štowaschječ, a duž džachu: Čžin tak, kaž žy prajil!

Tak čžyšče Wóh Abrahamej najwjetšchi dopofas žwojeje lubosče a tež najkrucžishe žarukowanje ža to dacž, so džerži, ištož žłubi.

Abraham žwoli do tuteho čžłowškeho powitanja, kaž žu tucži tšjo njebjeszy hoščo žwolili do hjewjenja jako čžłowšzy pucžowarjo.

Wy paĽ čžemy Boha, lubeho Ruješa, Ľ žebi witacž, kaž je Abraham jeho powital, a wón tež žawēšče Ľ nam žastupi: Ruježe, hdžež tebe lubje powitaja, tam tež ty rad woštanjesch. Čžinijch, jako wulki knjes, kotryž čžasto we wšchēdnej draščje do žhudnych ludžazych domow žhodži, so by čžim lēpje spóšnal, tak so žim wjedže: Ľch, wopofaž tež mi twoju staru lubowanu a wulhwalenu pšchecželniwosč! budž tež mój hóšč! Ža pšchepročču tebe se žwojeje nutrenej modlitwu; ja žłubju čži Abrahamowu wēru a pobožnosč; ja pšchepročču tebe na pokutnu wutrobu, to budže najšmanjšcha hoščina: ipokoj so so muu, čžu tebi nanohyč, ištož moja wutroba samože.

Abraham, swješeleny, so pšchindžechu Ľ njemu na hospodu, žhwatašče do štana Ľ Sarje a džesche: Šhwataj a nacžin tšji mēřki bēšje pšchēčnjeje muki, rosmēškej ju a napjecž wožuchi.

Mēhdže 6 hachtlow da Abraham napjecž. Wón hwojich hoščzi tak bohacže hospodowasche, so by jich pčžesčžil a wušnamjenil.

Wožuchi bēču čženke, njekšane tyłancžki, kotrež so na kamjenjach abo tež nēłajšej pónowi napjecžechu; tajke wožuchi pjeku hiščče džēhnišchi džēn Weduinojo hwojim hoščam.

(Potracžowanje.)

Rusa wulka — pomoz bliska!

W o w j e d a n c ž ł o .

Šchtó njeby jeho šnal, Žana Rēčka, kotryž bēšče so w Šserbach narodžil, nēhdže we wjeszy pod Čžornobohom? Nan bēšče jeho do mēsta dal, so by tam pšchepuštwu nawušnył, dokelž wōšesche jeho žyn wjazy, hač žhlēb jēšč. Pošdžijcho bē wón i nahladnym pšchepuštom w Draždžanach a bēšče pomschitkowanje čžesčeny a lubowan. Wšchitzy mējachu jeho ša wulkeho bohacžka, a mnošy šawidžachu jemu jeho žubla. Šduž wón w blyščēčatym wosju po hašach žēdžesche, pohlada nēłorty, kotryž mējesche šajnje pēšchi po hašach žhodžič, se wšchelakimi šacžucžemi ša nim, a kōždy pomyšli žebi w hwojeje wutrobje: „Žan Rēčka je žebi šbože najal!“ abo: „Kak rjenje by był, móhl ty do jeho čžrijow šalēšč!“

Tola nješbudž po tym, ištož widžijch! Žan Rēčka njebē ani tak bohaty, ani tak šbožowny, kaž žebi to ludžo myšlachu.

Mēhdy padachu žmēřki; žwēzy so w domach šašwēčzachu. Tehdy žedžesche Rēčkowa lubošna, mila a rjana mandželška pšchi wofnje w rjenje wuhotowanej štwi; žłowu bē na ruku šaprela;

šdajche so, so je šrudna a so ju hōrke myšle žrudnja. Rēčkež žydomlētny žynł Šandrij hrajšasche wo ištwe; twarjesche kēžiti i kłozkow, wobhladowasche pišane wobrasłi w „Šchēšcheracžku“ a bēšče so tak do hwojeho džēla šanuril, so niežeho žedžbu nje-mējesche, ištož so pōdla njeho štwasche. Macž pohlada čžasto šrudnje na jeho wješke wobliczo, a jeho wōčžko so bóle a bóle polšmurjesche, a čžim wješelschi bēšče Šandrij, čžim bóle pomrōčži so Rēčkež macžerne čžolo. Škōncžnje wuroni so žylša i jeje mōdreho, pobožneho wōčžka, kulwidi so po lizu dele padny jej na ruku. Poštrōžiwšchi so čžyšče so se hwojich myšlow šrabacž; je šchantkom šetre žebi pšcheradnju hwojich šrudnych myšlow i wocžow. Čžim bóle so se hwojimi bološčemi bēdžesche, čžim bóle ronjachu so žyšy; škōncžnje hōrto šdychny a wupłaka so do šchantka.

Šandrij, do hwojich hrajlow ponurjeny, njemējesche žedžbu na hwoju macž, doniž njebē so tak šacžwilo, so njemōžesche niečo wjazy widžecž a spóšnacž. Poštanyšchi prošesche Šandrij macž: „Macži, dajče šašwēčžicž, njemōžu „Šchēšcheracžka“ wjazy ipóšnacž, kotrehož je mi Bože džēčžo wobradžilo, a ja nješym hiščče ipróžny.“

Rēčkež macž poštanjšchi a žylšy žebi šetrewšchi dóndže žama po žwēčnik, so by žwēzy šašwēčžila. Čžujesche, kaž jeju wōčžzy palešchtej, a njechasche, so byču jeje ludžo widželi, so je wona plakala.

Pšched Šandrijom paĽ so njemōžesche potajicž, so je plakala. Šduž wona se žwēzu do ištwy šlupi, pštny wón, hač runječ čžyšče so wona pšchecželniwje na njeho pošmjecž, so njeje macž tak wješela a hjes starosčow, kaž hewal.

Wšawšchi kēšje macžerneu ruku a pšchitkōčžiwšchi ju na wutrobu, woprašča so Šandrij i nēžnyu šacžucžom: „Šchto wam je, luba macž? Čžeho dla plakacže? Ššym-li byl njepožłuschny, dha polh ostaječe mje. Wšchē kšostanje čžu rad wucžerpicž, jenož so njebyščče wy plakala. Šsmēječe so tola a budžče šažo wješola!“

Rēčkež macž pomajšawšchi hwojeho Šandrija pšchēs wlošatu ludžeratu žłowu a pšchēs nacžerwjen mjeswocžo šarēčža pod žylšami so žmējo: „Špokoj so, žynke, ty wšchaf mje nješrudžisč; ty žy mój pokoj a moja nadžija. Budžesch-li šaršchi, šhonišch, čžeho dla hym druhdy plakala. Mētko žy hiščče mōčžki a mje nješrosumišch, bych tebi tež wšcho čžyšla wupowjedacž. Dži a hrajšaj žebi šažo; hym šažo wješola, kaž ty.“

Šandrij pohlada macžeri do mjeswocža; žylšy bēču so šhubile. Ľ dokelž bēšče macž jemu prajila, so njeje jeho dla šrudna, piščēži wón jeje ruku, dóndže Ľ blidej, hdžež hiščče „Šchēšcheracžk“ a jeho kłozki ležachu, a šabawjesche so i nowa i hrajšami. Rēčkež macž paĽ, žydnjšchi so šažo i nowa na štol pšchi wofnje, ponuri so i nowa do přjedawšchich čžēščich myšlow. Tola njeplakasche wjazy, so njeby Šandrija šrudžila. Nunje jeho čžyšče wona wulhowacž pšchede wšchēm njemērom a žiwjenškimi starosčemi.

Čžeho dla paĽ bēšče Rēčkež macž takle šrudna? Wlyščēčenje a kražnosče a drohotnosče ju wobdawachu — kał móhl čžłowječ potom šrudny byč?

Rjenje, kražnje, bohacže wupyšchena bēšče Rēčkež štwā. Židžane šawēšchi wišachu we wofnach; štwina nadoba bēšče i drohotneho wukrajneho drjewa wudželana, na ščēnje wišasche krašne hladadło se šłotym wobłukom a krašne wobrasy; pošłocžane čžabniki a pošłocžane a krašnje pomolowane šchitčžki, wuškane i wumēškimi rōžemi i Parija blyščēčachu so na polčžach. Na ščēnje pšchi durjach wišasche krašna drašta se žameje židy, a na blidže štesesche wotewrjeny šaschēžil, i kotrehož debjenki se žameho šłota, i dejmantow a drohich kamjenjow so blyščēčachu.

Rēčkež macž na wšchē tute kražnosče ani njepohlada. Šchtó wē, čžehodla? Traič bē jeje wōčžko na tajke wēzy šwucžene, trasch teho dla, so bēču jeje šacžucža nētkofe wot žyle druhich podawłow šjemērnjene.

Dolho, žara dolho tam žedžesche, so so ani njehibny. Wo ištwe bēšče tak čžicho, so bē šajnje blyščecž, kał čžajnik tyłoze. Na dobo so wonka nēchtōn i wōtrej krocželu kēšje Ľ durjam bližesche, durje so wotewriču, a do ištwy šastupi Žan Rēčka.

Wlēdy bēšče do mjeswocži, njemērnje so rožładowasche, šdasche so rožhorjeny byč. Ššwoju mandželšku wuhładowšchi a spóšnawšchi, so je nēkal šrudna, šacžmi so hiščče bóle do mjeswocža; i wottorhjenym hložom pšchējesche: „Dobry wjecžor!“

Gaudrij stróži ho swojeho nana; postanywšchi wot blida dóndže t woknu, hdžež ho sady sawěšcha sšhowa. Něčkez macž pak wša nana i wjehelšchim mjeswoczom — we wutrobje pak jej tak njebešche — ja ruku a domjedšchi nana sa blido džesche: „Šy hncwmy, Jano, praj, šhto je ho czi stalo? Šizo sa dolho nejššym tebje wjeholeho widžala. Čzinju hebi itaroseže, so nam netajke njesbože hrosy. Něčž jenož a šew mi twoje myšle. Šhtož tebje tež tšchi, kał wulke tež šu twoje štaroseže: džel je so mnu, čžu czi wšcho njesčž pomhačž. Wčč mi, to derje nječžini, so šwoje štaroseže pšchede mnu potajšch,“ kaž by njeskutk škucžil. Ša špšmajn, so něšhto twoje myšle wobčežežuje. Praj mi wšcho! Něčž jenož! Najšhóršchu wěrnoscž lóžo ponježu, dyžli štajnu šyššnosčž, kotraž mi ani wokomika mēra njepopscheje a mi šamón nózny mēr jescheri. Šhto by nam tež hrosylo, kažke njesbože by naš tež podesčlo, njepotaj ničžo dale wjazy pšchede mnu! Ša tebje wutrobnuje wo to prošču!“

(Potracžowanje.)

Pomhaj Bóh!

Lubym čitarjam t nowemu lětu.

Ma wšach wašnuje a w měsčži,
W šwójbach a mjes ludžimi,
So ho t nowom lětu wěsčži
Kóždy t pšchecžom pšchibliži.

Ša čžu tež to wašnuje hajicž
Mojim lubym čitarjam
A do tutych ryncžkow štajicž
Moje šbožopšchecže t Šam.

Bóh Anjes tute lěto jašy
Waš njech šwěrnje štražuje,
Štrowoscž dacž, Šam wšchitke čašy
Wotwobrocžicž šhoroscže.

Bóh čžyl dželo požohnowacž,
Kliž Wy t nim tež počžnjecže,
Dobrym štukam šbože dawacž,
Šenož jom' ho dowěcže.

Bóh čžyl wot waš wotwobrocžicž
Wšchědnje wšchelke njesbože,
Wčr a jednotu wam špožčicž,
W kraju, w domach w šušodštwje.

Wasche dusche šdžerž we wěrije,
Šswojoh' ducha poščel t Šam,
So Wy móhli junu w mērije
Šbóžni hicž dom t njebjšam.

Bóh pak tež čžyl požohnowacž
Ššerbški lud, a šerbški rēcž,
Luboscž t nej a šbože dawacž,
Daj jom' dale roscž a tycž.

Šapšledl pak prošču hišchecže,
Moju lubi čitarjo,
Wostašecže mi šwěrnj wěcže,
Džeržecže so mnu pšchecželštw.

Ša wšchaf derje mēnju t wami,
Ššym bjes wšcheho ludaštwu,
Njech tež lěšha kēže mjes wami,
Wěra, luboscž, nadžija.

E. Šelaf.

Wšchelake t bliska a t dalota.

— Š radoježu móžemy lubym čitarjam šjewicž, so čžedža našchi lubi šerbški prušy duchowni w tutym lēcže nabožinške nastawki do našcheho „Pomhaj Bóh-a“ pišacž. Š čžim wjetšchej nutrnoscžju našchi lubi Ššerbja tajke natwarjaze nastawki čžitaja, hdžyž wjedža, so je jim duchowny dar šwojich lubych dušchopštwjow. Šdyž čžedža tele nastawki lubym Ššerbam na njedžel-

škim dnju domach duchowne natwarjenje pšchijescž, šu wone tež wošebje sa šhornych a hubjenych, kotšž njemóža horje pšchicž do lubeho Božeho doma, so bychu hebi domach šwoje wukladowanje šwjateho pišma čžitacž móhli. Šo našche łopjeno „Pomhaj Bóh“ tajlim wobohim šhudym a hubjenym t trošchom pošlužicž móhlo, šny my rad šwólšwiti tež w nowym lēcže darmotne čžišla sa tajlich šhudnych rošdawacž. Tajzy čžyli jich proštwu šwojemu dušchopštwjow šjewicž, kotryž ju t dalschemu wobštaranju redat-
torej poda.

— Šdyž šmy domach wjeheli a w mērije hody šwjecžili, je w štricy wójnška hara šahadžala. Šdyž ho šdashce, kaž by wójna njes šendželčanami a burami t kónzej byla, šu ho burjo t noweje šhrobłoscžu šhrabali a šu šendželčanam hody škžale šejnili. Šdyž ho jim poradži, kapštu koloniju t šbčžlej pšchecžiwu šendželškej natwabicž, potom móža hišchecže čžěžke čžajy sa šendželštu pšchicž. Šdy by tak pšchicžlo, njeby wěcže ničto šendželštu wobžarowal.

Něšhto t rošpominanju.

Šnathy, pšched někotrymi lětami šbóžnje wušnjeny muž wěry a wótž šhrotow, Šurij Wlynl t Bristola, pšchijowjedashce jako 86 lětny šchědžiwz w lēcže 1891 w Šarlinje na wjazornych wječžorach ewangelij w šwojim jednornym a hnujazym wašnuju. Šhtož šym tehdom šlyšchal, šym hebi t džela napšchal, wot čžehož čžyč lubym čitarjam jenož něfotre šady šdželicž, t tej proštwu, je rošpominacž:

Šapšchtoł Šan praji w špocžatku 3. štawa šwojeho přenjšeho lista: „Šjewilo ho hišchecže njeje, šhto my budžemy.“ Škražne je, nětko hižo džecžo Bože byčž. Džecži Bože wšchaf maja w tej čžahnosčži hišchecže šlaboscže a brachi. Ale hdžyž Anjes Šesuf šašo pšchindže, budže našcha duscha pošna čžajša. Tež šmējmy potom pšchekražnjene čželo, kaž ma jo Šesuf wot šwojeho horještacža. Šo ho nam njech šnadne njesda. Nětko mamy hišchecže šlabo čželo, jo móžemy wšchědnje na najwšchšche 8, 10, 12, 14 hodžinow sa Boha dželacž. Našche něčžišche čželo njedowoli, so my sa šobu 24 hodžinow sa Boha dželamy. We wěcžnosčži budžemy pošne 24 hodžinow sa Boha dželacž, ja tydžen 7 kóčž 24 hodžinow a tak žyke lěto, lěštotetki a milijony. Ššmy my to hižom wopomnili?

A šrudnemu šhěrlušchey Šer. 3, 26 praji Šurij Wlynl: „Dobre je wocžakowacž na pomoz teho Anjesa“ — w kóždej nušy. Še to našche šwucženje na prnoz teho Anjesa wocžakowacž? Šdyž wón nam čžerpijenje poščele, čžłowšyž rēcžane, 10 puntow čžěžke, a my ho hnydom na njeho njewobrocžimy, wón je 50 puntow čžěžke čžini, so by naš wabił, ho na njeho wobrocžicž. Budžmy wobštajni w modlitwje. Njewocžakajmy jenož něfotre dny abo nje-
džele na Anjesowu pomoz, ale budžmy w tym wobštajni. Tajki ščžerplivy byčž je krašna wěž.

Magnet želešo t hebi čžehnje, tak čžehnje Šesuf mudrych t raššcheho kraja t hebi.

Šabludženyč hwěšda šašo na prawy pucž wjedže.

Šdžež Bóh štražuje, bywa woda murja.

Šdy by šchlo, kaž čžert čžže, bychu wšchitzy čžłowjelojo hižo dolho w heli leželi.

Šudancžka.

Šdy Bože šlónčžto dele dže?

[wauohj oš auogž (šwžooh wawjžoaš oju 'džquajšl auogž auogž)]

Šhto wošřjedža žinweje a morweje pošdusche leži?

[šřlnogdvyž]

Šwonka kaž mrošotna nóz a šnutska kaž raššche šerja.

[šřřřž aušogžož]

Dališche dobrowólne dary sa wbohe armeniške šhrotu:

Š šetlicžanškeje wošady pšches t diašona Šoigta . . . 2 hr.

W mjenje wobohich šhrotow praji wutrobny džaf

Šólčž, redaktor.

Womhaj Bóh!

Czisko 2.
13. jan.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy kobotu w Smolerjez knihiczišcežerki w Budyschinje a ku tam dostacž sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

1. njedzela po tšjoch kralach.

Ev. 2, 41—52.

Nasche dženšnišche šwjate sczenje je ta jenicžka powjesč, kotruž je nam tón šnješ šjewić dał wo šwojim džěczatštwje a šwojej mlodošczi. Hdž chzedža tež pobožne wutrobny rady wjazny wo tym šhonicž, dha dyrbja tola i tym spokojom byčž, šchtož je tón šnješ wobšamnył a ša nušne spóšnał nam k wjedženju dacž. Pšchetož w naschim sczenju mamy wotewrjene wokno, i kotrymž móžemy do mlodych lět nascheho šbóžnika pohladacž a i najmjenšcha nasdala ledžbowacž, kač je jeho mlodoštna wutroba kač šalcžeta kwětka šlónčžku lubošče a prawdy šwojeho njebjeskeho Wótza wotewrjena, jenož to do šo šthowa, šchtož jeho luby Wótž jemu sczele, šo by roštk a šo hotowal ša šwoje šbóžnište šastojnštw a jo dokonjal k šhwalbje šwojeho Wótza a k šbóžnošczi šwojich šhubjenych šobubratorow a šobužotrow.

S nascheho sczenja dyrbi nam dženša wošebje to jeho šlowo k natwarženju šlužicž, kotrež wón šwojimaj štaršchimaj na jeju štyšne praščenje wotmolwi: „Njewěštaj wój, šo ja byčž mam w tym, šchtož mojeho Wótza je?“ 1. Hdž wón i tym wupraji, šo ša nješto nihdže žane druge měšto njeje, šhiba pola jeho njebjeskeho Wótza, šhiba na jeho wótzowškej wutrobje, dha wón tež nam wšchem hižo jako dwanacželětny hólčžik i tym přenje předomanje wo žiwjenju a šbóžnošczi džerži. Chzemy-li Bože lube džěczi byčž, a štejmy-li ša tym, šo by špodobanje

nascheho njebjeskeho Wótza nad nami wotpocžowalo, dha dyrbimy tež tak čžinicž, kač wón, dyrbimy tež my byčž w tym, šchtož nascheho Wótza a šnjeza Ješusa je. Młodži a štari, štrowi a šhori, wyšozny a nižny, bohaczi a šhudži dajče šebi prajicž, šo nihdže druge ša waš w žlym wulkim šwěcže měštacžka njeje, hdžž móhli wopravdže mēr, tróšcht, pomoz, hnadu, žohnowanje, šbóžnošcž namakacž, šhiba pola nascheho Wótza. Byčž a wostacž pola teho šnješa, pšchezo a wšchudže, to je potajništw šbóžnošče, a w tym je wopšhijate wšcho, šchtož kóždy hrěšchny čžlowjek čžinicž a wo čžo prošycž dyrbi, šo by šbóžny byl tudy a tam we wěcžnošczi. To móžesch i teho hižo jašnje spóšnacž, šo wšchitko wasche nješbože, šrudoba, štyšt, nasche šamoljenja, škomby, hrěchi, njeprawdošče w tym wobštea, šo nješmny pola nascheho Wótza wostali, wutrali a šo wot nješto wotšalili, jeho wopuščežili. Šaj, to najhróšbnišche, šchtož čžlowjeka potrjehi, šatamanštw, ničžo druge njeje, šhiba přjecž wot Wótza a nascheho šbóžnika, šacžžnjeny wot jeho šwjateho woblicža hnady a lubošče.

2. Alle jeho šlowo: „Njewěštaj wój, šo ja byčž mam w tym, šchtož mojeho Wótza je?“ placzi a je wošebje prajene naschim džěczom a naschej mlodžinje. Wón jim kač se šwojim šlowom, tak tež se šwojim pšchikladom k wutrobje wjedže, šo jich mlode wutrobny jenož tak móžej čžiste, njewobmasane wostajicž, možny, čžeka a dušche šo roššhljecž, jich rošom šo roššwěcžicž, hdžž šu šahe nawukle a šahe po tym čžinja: ja šym Bože džěcžo, ja chžu tež rady w tym byčž, šchtož je mojeho njebjeskeho

Wótza a mojeho Anjese a sbožnika. Njeh dha tež kóžde džěcžo a kóždy mlodženz a kóžda mloda holza, kiž tole lopjeno do ruki dostanje, řebi tať k wutrobje wořmie, so tón Anjes řam k njemu rěczi a jo woła k řebi, na pucź praweho sboža, na pucź, kotryž jenicžy wjedže do žiwjenja polneho wjeřela, kiž duřchi njeschodži a wěcžny wužitť pšchinjeře. Wy pať starřchi wřchitzy cžinicze, so bychu wařche džěczi byle w tym, řchtož jich a nařcheho Wótza je. Tať řcže řwěru, řcheřcžijanszy dořonjeli, řwoje řwjate starřchisťe pšchisřkuschnořcže — řcže řo derje starali wo to prawe sbožo wařchich džěczi. Tón Anjes pomhaj wam a mi k temu, so bychmy junu tam přched jeho řwjatym trónom móhli řo ř nařchimi džěcžimi řhromadžicź, jako cži, kiž řu tudy byli w tym, řchtož nařcheho Wótza a Anjese řesufa je a tam řo wěcžnje sbožnje w nim wjeřelili.

Řamjeń.

Pucžowanje po Božim piřmje

abo

lajke myřle nadeńdžech, Bože řłowo cžitajo.

Řodawa řwěrnny cžitae „Řomhaj Wóh-a“.

(Řotracžowanje.)

1. knihi Wóřřagowc, 18. řław.

Hdyž Sarah wořuchi pjećeřche, běžeřche Abraham k řładku a wja mlode dobre cželo a da jo řłuzobnik, kotryž řhwatařche a jo pšchihotowa.

Řaž w řařtarřku pola Řrijekow, a hiřcheže džěnkšniřchi džěń pola Arabow w puřcžinje, wobřararřchaj muž a žena — tež hdyž řtaj ř wořebneje řwóřby — domjaze džělo. Řrijekřli pěřnjere řomer pomjeda nam, řať kralojo řłot rořrubaju a řami pjetu.

Ř Abraham wřa tež butru a miofo a wot cželecža, kotrež běřche ře řłuzobnikom pšchihotowať, a řrijereřche řwořim hořcžom blido, a řtupi k nim pod řchtom, řo móhł jim řmydom pořłuzicź, a woni jědžachu niz jenož po řdacžu, ale po wřchej prawdže a wěrnorecži, řaž je tež pořdžisřcho řtanjeny a přchekrařnjeny sbožniť jědł.

Hdžež po Lutherowym němřřim přchetožku řerřřta biblija piřa „butra“, mařch řebi řtajnje na huřty řyđł myřlicź, řenje na butru, řaž ju ře wřchědneho řiwjenja řnajemy. Butru nařožuja w narańřchich řrajinach jenož přchi hojenju, dořelž maja tam k jědžam wolij, wjazy hdyžli nadořcź; butra pať tam přcheměrneje horzoty dla řenje prawje njeřłodži. S mlotom a huřtym řyđłom witaja řo hořcžo w narańřchich řrajach.

Abraham řareša cželo, pjeće řhlěb, pořtaji blido, pořłuzuje jandželam, a woni jědža — wřcho to je řo bjeř dwěla řłato, a řo nam bjeře wřcheho dwěla řať powjeda. Mařche cžělo, řaž dołho je řmjertne, pořřeba wobnowjenja řwořich mořow, a řať nařtawa řłod. Přchetož ř nařcheho cžěla řo řtajnje něřchto minje a my to ani njepytņemy, dořelž přchere žyřobu řtajuje mořy wobnowjamy. Řaž dołho mamy řajke cžělo, mamy tež řtajnje pořřebnořcže ř teho, řchtož řo nam minje; ř pořřebnořcžu řmy řłodni, a ř pořřebnořcžu jěmy. řandžel pať njeře ř pořřebnořcžu; přchetož wulki rořđžel je, řačž móžeřch něřchto cžinicź, abo řačž hdyřbiřch něřchto cžinicź. Čłowjek jě, řo njeby wumřjel, jandžel jě, řo by cžłowjekam řuny byl. Tať je tež Řhryřtuř jědł po řwořim řławanju, niz řo by řpakořil pořřebnořcž cžěla, ale řo by cžłowjekow přchereřwědčil, řo ma prawdžite cžělo.

S tuthym Anjesowym wopyřtom pola Abrahamama ma řo dořřědka wořřewicź a přchědřtajičž tón, kotryž je pořdžisřcho mješ Abrahamowym potomnikami byđłil, kotryž je byl podobny cžłowjekam, a kotryž bu na wařchnju jako cžłowjek namařany.

Tež džěńřa je w narańřchich řrajach hiřcheže řať wařchuje, řaž je Abraham cžiniť: Arabřzy řejkojo (= wjeřchojo) njeřyđnu řo, hdyž řu nařładni hořcžo k nim přchisřchli, řo bychu ř nimi wobjedowali, ale wořtanu řtejo, řo bychu řwořim hořcžom pořłuzowali.

Teřdom woni k njemu džachu; Hdže je twoja mandželřta Sarah? přchetož jeje dla řmy džěńřa řem na wopyřt přchisřchli. Wón wotmolwi: Wona je w řtanje, žyle řady, hdžež je žónřke wodžělenje.

Duž džěřche wón řnajo, řo je Sarah wuřřlyřchawřchi, řo řo žyřniť ja njeř naprařřcha, bliže k durřam řtupila, řo by řlyřchala, řchto budža wo njeř powjedacž: řa řhzu řařo k tebi přchicź, budu-li řivy, řłaj, dha řmeje Sarah, twoja mandželřta, řyna.

Řo hebrejsřich řłowach nima w nařchej řchťucžy řělacž: řudu-li řivy. řam njepočahuje řo „řivy bjeř“ na řnjese. Řělacž meło: řhzu řařo k tebi přchicź, budu-li řeto řive, abo: budu-li řeto wořwicź, budu-li řo něcžisřchi cžak wroćicź w řěřnym řoleku, potajřim řa řeto.

To řlyřchereřche Sarah řady njeho řa durřemi, hdžež bě myřłita, řo ju niřto njepytņe.

(Řotracžowanje.)

Řuřa wulka — pomoz blisťa!

Ř o w j e d a n c ž ł o .

(Řotracžowanje.)

S hórkej řtyřkorecžu we wutrobje řłóčereřche wona to prařwosřhi řymnej ruřy řwojeho mandželřteho do řwojeju horzeju rukow. Wona řchepotařche. řeje wěcžy hiřcheže něžniřcho pořřchachu řačž jeje řłowa, a je wřcheho bě řpóřnacž, řať wona řobu cžuje, řať hórke bolořcže jeje duřchu řyřcha. řan Řěcžta, řimany po wřchěm řnutřtownym cžłowjeku, nahle pořřaniwřchi řhodžeřche njeměrneje něřotre mješřchiny po řřtwje, řo by řo řměrowať a řhrabať. řłóčerežnje přchimny řo ř ruku řa řmorsčerežene cželo a řdyřchawřchi džěřche ře řchepotařym, řputanym řłožom:

„Řolka, wodař mi, řo njeřřym tebi řizo dawno prařil, řo by wjedžečž dyrřjala. řa řym wjele, řara wjele pjenjeř řhubil. řny řmy řłajeni. řot wřcheho bořatřwa, kotrež řmy mełi, njeje nam ničžo wořłato, řhiba nařch dom a řchtož je we nim. Ř tež to jenož ř wulkej řuřu. ře wřchej řwojeř mudrořcžu, ře wřchej prožu, ře wřchěmi řarorecžemi, ře wřchej wobřładniworecžu njemóžach dale ničžo wuřhowacž. Řjeřbože, kotrež je wilowařnje, ř nami řłowařřchene, pođeřchlo, je tež mje řobu do wulkeho řuřoła njeřbožow řhrabať. řa řym wřcho řhubil, jenož niz řwoju cžerečž. džěńřa, něhđže přched hodžinu, dořłach pomjeřcž, řo řym tež pořłedni pjenjeř, na kotryž řo moja nađžija hiřcheže řaložeřche, řhubil. S nim rořłemi řo pořłedni řłolp, na kotryž je řo mój dom jepjerať; ř bořatřwa, ř pňchi a řrařnořcže řmy řchwikņeni do řrudneje puřcžiny, hdžež řnježi řhudoba a řładanje. Řjeje to řrudnje?“

Řjemóžny řwojeř řo řan Řěcžta na řłol, pořřwřchi mješwočžo ř woběmaj rukomaj. Wřchě jeho cžělo řchepotařche. Řěcžkež mačž wřa řwojeho mandželřteho wołoto řchije; řačž řunjež řo řama pořřoři, pohładawřchi do přchichoda bjeje wřcheje nađžije, dha řo tola pořłni, dověřejo řo njebjeřřkemu Wótzeř. řwojeho porařeneho mandželřteho řhysřche ř miřym řłowami řpokořicź a řměrowacž a nowu nađžiju w nim wubudžicž.

„Řjerudž řo, njeřněwaj řo“, džěřche ř miřym řłožom. „Wóh, kotryž je nař dołat wodžil, řarý řylny Wóh wořłanje dale řivy, a řaž dołho dověrnje k njemu řładamy a řo k njemu mođłimny, řať dołho nař wón řawěřcže njewopuřchczi. řlej, Wóh tebe řpyřuje, rubiwřchi tebi wřchě řwoje bořatřwo; pođaj řo do teho ře řcžerpliwořcžu. řudže nam to řrařch ře řchłodu, řo řmeřemy řa drohotne řuře wina přchichodnje cžerřřtwu wodu ře řchłěńřow picž? řdyž budžemy řwój řłod řpokořicž ře wřchědnej jědžu, řajřuž nam domřřna řkeři a niz ř drořimi řřankami, řajřež řu narořile něhđže dale wulkeho mořja? řłěj pořoj! řłěj jenož pořoj, řano najłubřchi! Wóh na nař řinal njepohłada, hdyž tež nař wjazy řida a řomot njeryje, ale hdyž řmeřemy řo wodžewacž ř rubjeńřom, ř tutej niřku dołho wot nař řazpjenej. řohu njeřřu wulke řtwy ř blyřcherežatej řrařnořcžu bóle witane, řačž niřka řtwicžka bjeje wřcheje pňchi. řawěrnno, řať je! Wón budu ře tam řať tu nařch luborecžiwý wóř. řeho dla řhrabaj řo, budu řobřeje nađžije a njepořřaraj řo wo řuřřisřchi džěń! řnjese, twój Wóh, wřcho derje řwjedže.“

řole a hiřcheže mnoho druřeho řěcžereřche Řěcžkež mačž řwojemu njeřbožownemu mandželřřkemu. Wóle a bóle rořwalachu řo wroćere njeřnađžije a řarorecžow, kotrež hórko a cžeržko na jeho duřhu wotpočowachu. Wón řo řhraba, ř jeho wočow běchu řo wřchě řarorecže miřyle. Ř řwojeř řpokořerzy wobrocziwřchi řo řładařche jej wřchón řnuty ř miřym wořom do mješwočža.

„Řłěj džak, najłubřcha řana!“ řřekny wón. „řy řy mi nowu řhrořłorecž a nowu móž řbudžila; wěřju něřko, řo njeje tón hiřcheže žyle njeřbožowny, kotryž je řebi we wřchěch wichorach wuřhowať njeřmařane řwědomņje a cžřřtu wutrobu. řpokořuj řo ř tym, řo

njeje moje nještože tež na druhich nještože spjedło, a jo nještym nikoho wo jeho kubla sjebal. Štož je šubjene, je jeničzy ja naš šubjene. Stajnje hyn hwojej ruzy njewomasanej wobkhował wot zufeho kubla; nje nješchemodža poklecze sjebanych wudowow ani sjebanych hrotow do mojeje khudoby, kaž ho to husto stawa. Chzu ho podacž sczetpnje do hwojeho wožuda, ani njemorlotajzy. Pokoj mój jenički je, jo nještaj ani ty a našch mały Handrij zyle nještožownaj.

Handrij, wuštyschawšchi hwoje mjeno, wulěny se hwojeje khowanke a wšawšchi nana ja ruku, džěšče: „Mje dla nječžinče žebi starošče! Šsym šbožowny, hdyž hyn pola waš, nana, a pola maczerje; ja chzu tež druhdže bydlicž, jenož žměl žebi tež hwojeho „Šchěšcheracžka“ žobu wšacž. Tcho tola nješče žobu šhubil, nanko?“

Zan Něčža, tak poraženy tež běšče wot hwojeho nještoža, dyrbešče ho sawježelicž, wuštyschawšchi Handrijowe džěčžaze prajchenje. Měr a pokoj sacžehnjěščaj do jeho wutroby, hdyž špójna, tak ho macž a hynč do pschichodneho wožuda podataj. Wón wša Handrija na klin a roščěžowasche ho trašch hodžinu dołho wšchóu wješoty a pschěčelnitwy. Handrijowe džěčžaze nahłady, macžerne cžiche podacž běchu wina, jo na cžaj wšchě hwoje starošče wotbu.

Tchdy jasta wós psched Něčžez domom. Zan Něčža pohlučasche; prjedawšche wježele miny ho i jeho nješwocža. Wón sarěča: „Šsym na hwojich hoščow šabyli. Šsym jich na wječžet prošyli, hdyž mējach hiščeže nadžiju, jo někač i nještoža wulěsu. Nětko, hdyž je wšcha nuša do našchego doma šakročila, je pschepošdže, jo móhli jim pscheproschenje hiščeže wupowjedžicž. Čžežto nam budže, jo bychmy ho i wježelny mi sawježelili; dyrbimy žami na žebje šabyč a nještymny wježelocž hwojich pschěčelow kašycz, žmy-li tež žami šrudni. Budž wšchēm hoščow luboščiwu hošpoša. Šsym-li tež nještožowni, dha njech tola ničtó njepraji, jo nještym hwoj wožud šnježli, abo jo žmy žaščožili a škiwli.“

Škluzobnik, šastupiwšchi do jštwy, pschipowjedži, jo žu hoščo pschijšchi. Š mitym wóčžtom pohlada Něčžez nan hiščeže ras na macž, jo by ju škroblil; potom wuńdže se jštwy. Něčžez macž pak poklakawšchi ho na šemju prošchěšče dołho a nutrnje, jo chzyl jej Bóh šcjetpliwu wutrobu špožčicž. Špotojena staže: wutřowšchi žebi pošlednje šnamjenja i wocžow, jo je šrudna, džěšče, jo by žebi hwoju židžanu draštu a hwoju bšchěčžatu pychu wóžewa — a to pošledni ras.

(Šotracžowanje.)

Šwjatny Wótcženasch.

(We wjasanej rěčži.)

Wótcže našch, kiž nam žy jeno
Prawy wóčžez šjewil žo!
Šwječžene budž twoje mjeno,
A nam pschidž twoje kraleštvo.
Kaž ho štawa twoja wola
W njebju, tak tež na šemi;
Twoja miščez njech wšchaf tola
Wšchědny šhlěb nam wobradži.
Našche winy tež nam wodaj,
Kaž my žwojim winikam;
A twój šchit, to hnadnje dodaj,
Njedaj špytowanju k nam.
Štónčžnje nješapomú wšchaf tcho:
Wumoz naš wot wšchego šchego.
Š kraleštwom cži wóštanje
Wóž a cžezč do wěčžnosče!

Šamjeń.

F.

Wšchelake i bliska a i daloka.

— Šdyž žmy do noweho lěta šastupili, hiščeže juntrócž wróčžo pohladamy na minjene lěto a my žo na tyč dopomniny,

totkiž žu w šandženyh lěče wot naš šchli. Šsmjereč je našchemu ludej w šandženyh lěče wšchelake rany šbika. Na dweju ho wožebje dopomniny: Šemrjet je knjes šarat em. Nāda, horzy pschěčžel hwojeho žerbškeho luda, ja totrehož duchowne a cželne šbože je ho šwěru a nješpróžimje štaral — wón tón dołholětny wudawat našchěje protyli „Šschedženaka“. Za nim je šchol knjes šantor em. Bartlo, kotryž je hwoje mozy hacž do pošlednjeho wotomiknjenja do šlužby našchego žerbškeho luda štaji. Wón je nam pižal našchu žerbšku cžitanku, wón móžesche hiščeže nowo wudawč hwojich bibliškich štawišnow wocžakacž. Wón je našchemu ludej wjele rjaneho a hódneho napišal. Wobčmaj, žerbškimaj wótcžingomaj klincž hiščeže juntrócž našch nutrnj džaf do wěčžnosče.

— Wo wobžadženu našchich žerbškich šarškich wožadow njeje minjene lěto nimale žaneho pscheměnjaja pschijěšło. Šupoj je jažo hwojeho šararja doštala, hdyž běšče hacž dotal i šchwacžizami šjednowčžena. Šnjes šarat Wilela bu jažo duchowny w hwojej štarej wožadže. Šnjes pomozny duchowny Šychtač pak je hwoje šajtojnštwow w Budestezach škóžil, dokelž njechasche dlěje na štatne šarške měštno w Šserbach cžakacž. Wón chze ho do wjchšchego wučerškeho šajtojnštwowa podacž a ho, k temu na nowe pruhowanje pschijotuje. Pomozne duchownške měštno w Budestezach je hacž dotal njewobžadžene woštalo.

— Šrajna šynoda ewangelškeje lutherškeje žyrkwje w Šakštej w haprleji w Draždžanach hromadže štupi. Duž šmēja ho nowo-wólbny hižo w měrzu. W Budyškim wokrježu njewuštoli ho tón trócž duchowny šapóžkancž, ale jenož šwětny šastupječ. W Šubijškim wokrježu pak ho tež duchowny šastupječ i nowa wuštoli. Dokelž žerbške wožady žaneho šastupjerja w šynodže nimaja, kotryž jich wobštejnšče žnaje, ho nadžijamy, jo ho w Šubijškim wokrježu, kotremuž džel žerbškich wožadow šlušcha, žerbški duchowny wuštoli. Šschetož to je tola wěčže šdobne žadanje, jo wšchitke žerbške wožady jeneho žerbškeho šastupjerja w šynodže doštanu, kotryž jich žerbške naležnosče šastupuje. Wo cžim šmėje šynoda wuradžowacž, wo tym hiščeže njeje ničžo na šjawne pschijěšło.

— Še nětko tón cžaj, hdyž ho šamolwjenja na wjchšchě šchule: na gymnašij, šeminar a realku w Budyščinje pschijimaju. Wly štaršchich na to šedžbliwych cžinimy, kotkiž chzedža hwojich hólžow na šchulu dacž, jo njebychu prawy cžaj škomdžili. Wožebje pak chzyl ho žerbšcy hólžy na šeminar w Budyščinje šamolwicž, hewak budže nuša na žerbškich wučerjach lěto a wjetšcha. A hdyž žu mlodženzoyo šhudži, ho jim wot towarštwowa pomozny pomoz pschizpi. Duž lubi žerbšcy štaršchi pomhaječe našchemu ludej pschichod twaricž.

— Šaleschanska druga šchula je dotwaržena. Šutry ma žo pječža wotewricž. Nadžijomnje tež žerbškeho wučerja doštanje, ale na kak dołho? Šschězo jažo to štare prajchenje: šchto pomhaja nam nowe šchule, hdyž žerbškich wučerjow nimamy.

— Šětkža šmėje ho wólbna na šakški šejm. Wuštipitaj dwaš šapóžkancžaj, hdyž maja Šserbja žobu wolicž. Šubijški wokrjež, kotryž tajny škonomiški radžicžel Šähnel w Škopražach šastupuje a Budyšški krajny wokrjež, kotryž je hacž dotal kn. šublet Šsmoła w Špntezach šastupowal. Wólbne hibanje ho w bližchim cžajku šapocžnje.

— Woni žu wšchelazy cžetpžazy, kotrymž bychu šupjele hojike, totkiž pak pjenješy nimaju, jo bychu móhli do šupjel hič. Ša tajšch žu pjenješy wuštajene, jo bychu podpjeru k trjebanju šupjel doštali, pak i žyla darmo do šupjel šchli. Nětko maja ho proštwy wo tajke podpjeru wjchšnosčež podacž, jo by w prawym cžajku wo nich roščudžicž móhla. Duž njech ho tajki, kotryž tajkeje podpjeru potreba, pola hwojeho gmejnškeho pschědštejicžerja wobhonjač, kotryž jemu to dalšche wěčže rad wobštara.

— Šhěžorštwow; a pruski šejm štej žo k wuradžowanju šeschlej.

Čžitaj hwoju bibliju!

Šulki šastupječ njewěrjazeho roščajnjenja, Šoltaire, kotryž je w lěče 1778 w Šariju wumrjet, junu we wulkej šhromadžijnje praji, ruku na bibliji džeržo: „Do běchu něhdy krašne knihe, ale wone žu hwoje najlěpšche dny widžale. Ša 50 lět šwět wo nich ničžo wjazy njěštyschi.“

Šalšchny profeta bu se hwojim hordostnym wěšchěženjom k hanibje. Wěšte je, jo matej hižo dvě ščecžinje cžłowještwa Bóže šłowo w macžernej rěčži. Do wjazy hacž 400 rěčžow a narěčžow žu žo biblija abo jeje džěle pschěložike. Wot lěta 1804 je žo

wot 30 bibliskich towarstwow 245 milionow swjatych pišmow rozdžětko. W poslednich 30 lětach je ho wjazy swjatych pišmow rozdžětko hač we wschitkich lětstotekach prjedy hromadže.

To je swjebelazy podawf. Sšeseczijenjo, posbēhucze swoju wutrobu a modleže ho k temu Kujesej, kotryž je tajtemu wulkemu skutkej ho radžicž da! Gladajcže s nadžiju do pschichoda! Wēž nascheho Kujesa Jesom Khrysta zyle wēscže junu dobudže, stōncžnje budže jeho kralestwo w krašnojczki stejecž, a ludžo kaž Woltaire dnrhja hišcže junu swoje kolena šhibowacž a pōsnacž, so Jesuš Khrystuš tōn Kujes je.

To dnrhjeji hebi myšlicž, so mjes naschim ludom žana swōjba bycž njemōže, kiž bibliju nima. Duž wsmi swoju bibliju, woczju ju a cžitaj w njej. To cžiu wschēdnje. Zaposchtol Barwol, kiž je ššeseczijanow napominal: „Budžeže wobstajni w modlitwje“, je swojeho Timotheja tež napominal: „Sadžerž ho swēru pschi cžitanju!“ (1 Tim. 4, 13.)

W naschim cžasju ho wjele cžita. Sšeseczijenjo wschelake dobre kopjena a knihe cžitaja. Cžitacž ty tež tvoju bibliju rad a porjadnje? Sšym junu swērneho wotrocžka Božeho psched wulkej swjedžestkej šhromadžimju wobšwēdcžicž šlyšacž: „37 lēt cžitam wschēdnje Bože šlowo — w mojej komorzy — džiwojo na mnje.“ Sčtōž wschēdnje s rospominanjom džiwojo na swoju wutrobu a žiwjenje swoju bibliju cžita, šmēje wot teho najwjetšchi wužitf.

Ludžo s Europy k kupje w połodnijchim morju pschijēdžechu. Wobydlerjo bēchu nētotre lētžekatti ššeseczijenjo. Mēsto, so bychu ho zuy, kotkiž bēchu w starym ššeseczijanstwie narodženi a wotrostki, s tamnymi mlodymi ššeseczijanami wježeliti, hanjachu woni jich džecžazu wēru. Duž jedyn wyscht tamnych wobydlerjow k najhōršchemu wužmēwzej pschistupi a praji: „Wj dnrhjeji ho Bohu na kolenomaj džakowacž, so je wam to dobre šlowo pōšlat. Pschetož hdy hišcže wy psched 30 lětami pschischi, prjedy hač, žmy to dobre šlowo šlyšeli, tehdom njebychmy taš pschecželnje s wami wobšhadželi, tehdom bychmy waš šezrali.“

Pschetworicž mōže Bože šlowo cžlowjekow niz jenož w pōhanstwie, ale tež w starym ššeseczijanstwie, hđžež jich telko wot Boha wotpaduje a do pōhanstweho wajšnja ho wrōcža. Bože šlowo, kajkež pišane šteji, je jeničke lēkarstwo ša šhoroscže nascheho cžajša a nascheho luda. Pschidželi woni k mozy we wutrobach, w domach, w žyrkwi, w šchuli a w stacže, potom pschiddu lēpsche cžajšy, dokelž budža cžlowjekojo lēpschi.

Snaty Šermanšburgski duchowny Šarms je nēhdy praji: „W bibliji šteji wschitko, w bibliji šteja wschitžy a na kotrychž w žanym druhim testamencže špomnjene njeje — jow we wobemaj.“ Tež na tebje je nutškach špomnjene. Tež tvoja historija nutškach šteji. Šy ju hižo cžital? Tež tebje mōže pišane šlowo Bože rošwucžicž, so by lēpschi ššeseczijan a šbožowny a k wschemu dobrenu skutkej hotowy hyl.

Jako bēšche ho šchwedski kanzler hrabja Drensterna wot štatnych naležnosčow wrōcžo šezahnyl, wōn juntrōcž k jendželstemu jeho wpytažemu wotpōšlanzej, ruku na bibliju položiwšchi, praji: „Ša šym wjele na šwēcže naschōn a nētōtru wježelu hodžinu mēl, ale kaš mōže cžlowjek prawje wježelu a šbožowny bycž, to hašle rošymju wot teho cžajša, so tele krašne knihe studuju.“

Mawulū tež ty to, šbožowny bycž, swoju bibliju studuju, š. r. taš, so ju wschēdnje s pschemyšlenjom, pomaktu, jenož džiwojo šam na ho, cžitacž. Wotom ho tež na tebi to šlubjenje dopjelni, kotrež je Wōh Šosui daš: „Tebi budže radžicž na twojich pucžach a ty budžešch mudrje wschitko cžinicž.“

Mēšchnik a jeho mordar.

Džeñ a bōle bliži ho Šranzowšla tamnej štracšnej njewērje a šaballej bjesbōžnosčzi, kotraž psched sto lětami šbožowny a bohaty kraj hač na kromu powšchitkowneho šahubjenja a špowrōcžanja pschijēše. Ššame wot ho wotucži wobledžbowarzej nētčžischich šranzowškich wobštejnosčow dopomnjecž na tamne šrudne cžajšy, kotrež trasch šu šaš bliže hač ho šda. Še štracšnych pschecžehanjow tehdomnych šbēžkarjow tudy podawf powjedamy, kiž tež dopokasuje, so njewēra a šlōcž, byrujež šabakliwšcha byla, tola njemōže dobry ššeseczijanški šaklad we wutrobje zyle šmēcžicž.

Jedyn s najhōršchich bjesbōžnikow šranzowškeje revoluzije, kiž bē njemērnje wjele nješkutkow dokonjal, na šmjercž šchori. Bēšche pschijahat, so ženje žadny mēšchnik prob jeho šheže psche-

štipicž njedyrbi, a hdy by hebi tola žadny šwažil, so živy wjazy njewuñdže. Šoršivy mēšchnik šhoni šhoroscž a tež štracšne hroženje bjesbōžnika. Tola wōn njeda ho džeržecž, wjedžo, so dobry pastnē swoje žiwjenje da ša swoje wozzy. Wjes šombžanja čže ho woprowacž a dže šhoreho wopytacž. Tōn jeho wuhladawšchi do šatraschnych šlobow šapanje, hač je jemu mōžno, wišē mozy napinajo šarejicž: „Ščto! mēšchnik pola mje? Dajcže mi mjecž!“ — „Mōj bratsje“, praji mēšchnik, „ščto čžešch s nim šapocžecž? Ša cži hišcže mōžnišchu brōñ napschecžiwō štaju: moju luboscž a wobštajnosč.“ Njedachu šhoremu mjecž. Tu wupschestrje wōn ruku s loža mēšchnickej napschecžo a s njej hrožesche prajizy: „Wjedž, tale ruka je dwanačžoch twojeho runjecža šadajila.“ — „Ty ho mylišch, mōj bratsje“, wotmolwi mēšchnik mērnje, „jedyn je mjenje, dwanačy njeje wumrjel, dwanačy šym ja. Špōšnaj“, praji mēšchnik swoju wutrobu wotkrywajo, „blušnu twojeho mjecža. Wōh šdžerža mi žiwjenje, so by tebje wumohl.“ Š tymile šlowami wobja šhoreho luboscžiwje wokolo šchije a pschihotowa jeho k ššeseczijanškej šmjercži, pschetož tōnle šrewjelacžny wjelš bēšche nadobo do cžicheho jehnjecža pschewobrocženy.

Luboscž.

Na wulkim pohrebnišcžežu w Šopenhagenje namatascž mjes druhimi pomnikami pomnik muža s nascheho wōžneho kraja. Wōn ho lōško namata, dokelž je wōšebje wōšnamjenjeny. Zyle wobydleštvo, šamo šralowški dwōr jemu pošlednu cžesč wopokasja, a šral šam jedyn s najwyschschich rjadow na šajcž polōži. Wot teho cžajša, so je tōn muž šhowany, je hidženje Šanslich pschecžiwō Mēzjam šhētro wotešjerako. Š ščtō bēšche tōn muž a ščto jeho šašlužba? Wōn bēšche nēmsli inženēr, kotryž bēšche hebi hižo we wōjnje 1870/71 želešny šchiz šašlužil. Wōn mēšesche w Šopenhagenje swoje študije. Šako jedyn džeñ nimo kanala wōšrjedž hušlich murjow nimo džesche, mala holecžka nuts padže. Wōn a wjele druhich ludži to widžesche. Šdyž tamni placachu, škiwlacchu a žaloicžacchu, a hebi rošmyšlacchu, ščto cžinicž, zušbnik šhēšje rošbudženy do wody škocži. Woprawdže ho jemu poradži, to džecžo pschimnyčž a taš wōšoko džeržecž, so mōžachu so mužojo, kotkiž pschi šhromje kanala štejacchu, s jeho rukow wsacž. Džecžo bēšche wukhowane — ale s tym bēšche tež pošledna mōž nēmskeho muža ho šhubila. Wōn ho podnuri — a hašle jako cžēlo šaš ho pošbēhny. Niz wērnō, to je wobraš? Šaj luboscž, kotraž ho šama šabudže a w nješebicžnej šmilnosčzi bratrow žiwjenje a wukhowanje pyta, duchowne a wēcžne wukhowanje — tale luboscž, kotraž je ho psches Šesuka do šwēta pschijēšla a je jeho šawoštajnstwo na wucžownikow — wona je prawy šwajš wschēch narodow, wona je wēcžna šmjercž wscheho hidžanja a wscheho njepšchecželstwa.

Šrušchki a truzki.

Wsmi wosej wojo, koleša
A wucžbje pschiklad, wopišmo,
To woboje, hač najrjejšch,
Wjes wužitka pschecž' wōštanje.

Šudancžka.

Ščto wobara pēšchkej, ho šonje na šamōn šhribjet šydnycž?
[oʒəʂə]

Na tjoch nohach wobštejo, njespalimy s wobnjom ho.
[ʒəʌnʃt ʒəʌnʃt]

Šdže bjecžitej drjewo a šufane cžrjewo?
[ʒəʌnʃtəʒ a ʒəʌnʃt]

Dalšche dobrowōlne darj ša wboše armeniške šyrotj:

Š Budešcžanskeje wōšady:

M.	1 hr. — np.
M.	— = 90 =
M.	1 = — =
M.	1 = — =
M.	— = 40 =

Šromadže: 4 hr. 30 np.

W mjenje wobohich šyrotow praji wutrobny džat

Šōlcž, redaktor.

Womhaj Bóh!

Cišto 3
20. jan.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łapjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smoleriez knihiczišcežetni w Budyšcinje a šu tam dostacž sa sčtwórtlětnu pichedplatu 40 np.

2. njedzela po tsjoch kralach.

Jana 2, 1—11.

Kaž w Kana w Galilejskej, tak chze našch Knjes Jezus wšchudže, hdžež Božej džěszi do šwjateho mandželstwa stupitej a w nim po Božej woli žiwěj stej, šwoju krašnoscž šjewić a šo nad nimaj jako jesu najšwěrnischi pscheczel, trošchtar a pomoznik wopofasacž. A šawěscze jenož to mandželstwo je wopravdže sbožowne, požohnowane, kotrež je tón Knjes šam šwjeczil a wutrobje nawoženje a njewjesty šwjajal se šwojej šwjatej lubošcžu a mandželstej w nim njerosdželnje šwjajanej stej hacž do šwojeho škóncženja. Tole dyrbja šebi wšchitzy czi k wutrobje wšacž, kiž chzedža do mandželstwa stupicž, šo bychu woni měli žórko šboža, šo by jich dom był boža hěta, jich powołanje bylo boža šlužba, a jeje žiwjenje tudy pucž do wěcžneje, njebjesteje krašnoscže. Ale, Bohužel, mało, mało je tych mlodych šchěscžijanow, kiž šebi tole šwěru rozpomnjeja, hdžž do šwjateho mandželstwa stupja. A teho dla je tež tak mało, mało tajkich mandželstwow, kotrež wopravdže wobšbožuje ta wěštosč, šo je tón Knjes Jezus nad nimi šjewil šwoju krašnoscž, šo šu wopravdže to, ičtož po Božej woli byčž dyrbjale, žórko šboža, huady, žohnowanja.

Wšchědne nashonjenje naš tola wuczi, šo kžěža, kiž žaneho twjerdeho šažožta nima, wobštacž njemóže, hdžž wicchor pschidže. A kotre mandželstwo dha tu na šemi je něhdže bjes wichora, domapytanja, nješboža, khoroscže a

šrudoby wostało? Ach! wjele hušcžišcho hacž šebi myšli.ny, pošcžele nam tón Knjes tajkich njewitanych hošcži do domu, položi kšchiz na našche ramjenjo, napjelni wutrobu je štyškom a šrudobu, a šatschake tak kručže šažožki, grunty, našcheho domu, šo nam š našcheho mandželsteho šboža nicžo njewostanje, kšiba rospadanki, kiž naš kšutnje na to dopominaja, tak tórni běchmy, šo šmy na pěš a niz na škalu našche mandželste šbožo twarili. Potom je pošdže škoržicž a štonacž, šebi poroki cžinicž a mortotacž, hdžž šmy š cžajšom škómbžili šo ša tym štaracž na njekhablatu škalu šboža a huady, Jezusa, našche mandželstwo šažožicž.

W našchich šerbškich wošadach šo drje lědy jenc mandželstwo namaka, kiž njeby na Božim měšcže, šwjatym woltarju šwěrowane bylo. Š tym dyrbi wuprajene byčž, šo je tón Knjes šam na šwjaty šwjajal wutrobotw šwoj šwjaty šygel nutšlócžil a šo stej mandželstaj šwoje žyke žiwjenje pod jeho šchitowanje štajiloj, š nim žiwaj byčž a w nim wumrjecž chzetaj. Haj, tak dyrbi kšincžecž w šwjatej hodžinje na wěrowanškim woltarju š wutrobotw nawoženje a njewjesty: „Knježe, mój tebje njepušcžimój, kšiba šo naju požohnujesch!“ A tak dyrbi kšincžecž kóžde ranje a kóždy wjecžor š jesu ertow a jeje žiwjenje, džělo, próža byčž šjawne a šprawne wopofasmo teho, šo šo Jezusa džeržitaj, šo jecho šamaj štaj!

W našchich šerbškich wošadach je pschezo bóle a powšchitkowuje wacžnje, šo mlodaj mandželstaj pschi wěrowanju doštanjetaj Bože šłowo, wěrowanšku bibliju, paš jako dar wošady, paš dar šwojeju štarisčej, kšótraw abo

ko do Sodoma; pchetož tam mējachu dalšce na hwojim puczo-
wanju wobstaracž. A Abraham, kotrehož nělajke potajnistwo
we wutrobje i tutymi njebjekimi hosčemi stowaršesche, džěšce
i nini, so by jich pšchemodžik. Tak mōžesche hiščyže dlěje i nini
wobkhadžecž.

Tehdy, hdyž běchu tuczi schtrjo, kōždy po hwojich myšlach,
khwilku schli, džesche Anjes na dobo wótšje, ham se hōbu rēcžo, a
tak hwoje myšle hwojim towaršam hjewjo: Skak mōžu potajicž
pšched Abrahamom, schtož budu čžiniecž?

Dokelž budže Abraham wulki a hylny lud, a we nim wschitke
ludy na jemi budža požohnowane.

Tež tu, hdyž hō Bōh hnadnje t Abrahamej polhila a i nim
rēczi, kaž i najhwerišchim pšhecželom, je pšchicžina, so jeho tak
wusnamjenja, tale: we nim budža požohnowane wschitke narody
na semi. So by i Abrahamom hjewi, kak šbōžny je tōn, kotryž
hluži prawemu Bohu, a kotryž ma wobkhad i nim kaž džěcžo
i nanom — (žohnowanje, kotrež hō wšchēm dostanje, kotšiz hō
pšches njeho požohnowanj) — teho dla hjewi jemu Bōh hwoju
radu, kaž hwojemu pšhecželej.

Hžo jako wótž tamneho naroda, kotremuž mējesche nēhdy
kananejšti kraj hluščecž, sajimowasche jeho wšcho, schtož hō w tutym
kraju a i tutym krajom stowasche; bōie pak jeho to hiščyže sajimo-
wasche, dokelž bēšce wōn hrijedžičežo wšcheho čłowjesta a dokelž
mējesche hō pšches njeho wobhnaženje a požohnowanje dostacž
wšchēm narodam; sa to bēšce Bōh jeho powołał a tak nješmēdžesche
jemu ničžo pšchifryte wōstacž, schtož hō na to počahowasche, kak
Bōh i tuteje pšchicžiny hwiēt wōdžti.

Wšchetož ja wēm a hym jeho ja to šhladał, so budže pšchi-
kasowacž hwojim džěcžom a hwojemu domej po hēbi, so budža
Anjesowe pucže džeržecž a čžiniecž prawdošcž a hūd: postajiwšchi
pšchiklad hwojeje krotosče a hurowosče džu jim pohrosyčž, so
njevychu čžinili po šakłosčzi a po hrěchu, a so by Anjes tak na
Abrahoma pšchicž dal, kaž je wōn jemu polubil.

Sa tajši samyšl mējesche hjewjenje tajšeho škutka pohostazeje
prawdosče, kajšiz džušce Bōh wulowjecž, najwjetšchu wāžnosčž.
Tu mōžachu Abrahamowi potomnizy lēpje a i wjetšchim wuspěchom
nawutnyčž, schto maja docžafacž, jeli Bōže šchecžekli wopušcžca.

Niz dokelž je Bōh doprēdka wjedžal, so budže Abraham hwoj
dom Bōže pucže wucžicž, ale so by wōn to čžinil, je Bōh jeho
wuwolil; a hdyž je to Abraham po mozy Bōžeje hnadny wulowjal,
dha pšchidže tež bohate požohnowanje na njeho.

(Potracžowanje.)

Rusa wulka — pomoz bliska!

P o w j e d a n c ž t o .

(Potracžowanje.)

Lōhko wšchal njebē Rēcžlez macžeri pod židžanym wōdžecžom
a pod blyšlotatymi dejmantami; ale smērom wōsta tola jeje wutroba;
ani horjaza štyšnosčž, ani štarosče ju njetyšchachu; — hwoju
šrudobu bēšce wōna Bohu porucžila. Žemu bēšce hō wōna do-
wērila, wōn bēšce štwiza sa jeje nadžiju. Womyšlowschi hēbi na
to, so wōn hō hnadnje pošara sa kōždžicžke štworcžcžo, po-
hlyjesche ju.

Domiz se štwy džěšce, pohlada hiščyže ras na Gandrija.
Na konopeju do šakłocžka hō lehnywšchi bēšce wōn wuhnył.
„Bōh požohnuj tebe a schlituj tebe, lubaschko hynko!“ šdychny
Rēcžžyna. Žeho malu hubežicžku wōkōšchiwšchi džěšce wōtšal, tam,
hdyž mējesche wješele knježicž.

Bēšce wōna drje wješela i wješelymi hosčemi? — O nē!
Ale smērna wōna wōsta, so njeby ničto na jeje wješwocžu wu-
čžital, so je nješbožowny wšchor wēšchu jeje přjedawšcheho šboža
šanicžil. Pošcžo bēchu wulzy wješeli w Rēcžlez domje — bēchu
tu wješeli pošledni ras. Woni šawješelachu hō na rošpadantach.

2. Wyšle na pšchichod.

Hdyž Rēcžlez nan na druhe ranje hō se hwojeje mandželikej
šetka, čžalajche wōna hžo šwoblekana na njeho. Gandrij hēdžesche
pšchi nej sa blidom, pišesche kšofej, kušasche hwoju pomajku a
rēcžesche kaž njewinowate džěcžo i macžerju wo tym, schtož bēšce
štaršejju a tež jeho podešchlo.

„Nētko tola wēm, macži, čžeho dla šcže wčžera pšakala“
rjekny. „Wy šcže hēbi wschitko, schtož je nan potom powjedal
doprēdka rošpominala, a teho dla bēšcže tež tak šrudna. Ale
schto mohlo nam to tež šchodžicž, hdyž hmy hūdžti? Nlasch wucžer

je nam husto powjedal, so hō hūdžti ludžo najšbožownišchi; a tōu
ma to najlēpje wjedžecž, wšchalo je ham tež hūdny. A hdyž budu
hale wulki, macži, a prawje mudry a wuščitny, a hdyž hmy
wjele nawutnył, potom budžesch widžecž, so budžemy tež jažo
bohaczi. Čžžu hycž pilny a džělawy a čžu wjele pjenješ sa-
hlužicž, telko, so smējesch wjazy, džuži hama tjebasch.“

Tak rēcžesche maly Gandrij, a hladašce pōdla tak rošbudženy
a hrobly, so durbjesche hō macž lubje jeho hłowam hmyecž. Nan
pak kasasche jemu škōncžnje, so by mjelcžal, so mohł hēbi i macžer-
ju rošpominycž, schto mohlej pšchichodnje šapocžecž. Rošbudžicž
hō mējeschaj, a čžim přjedny hō to što, čžim hmanšcho bēšce.

„Ja hmy na pjenješł wulicžil,“ šarēcža Rēcžlez nan t macžeri,
„telko šchowamy, hdyž je hō nam kōž rošlemi, a hdyž hō hō
wšchē našche bohatschwa ponurilē. Hdyž domške a wšchu nadobu a
wšcho, schtož hewal mamy, pšchedamy, dha wobkhowamy, hdyž
najpřjedny čžejnje a šprawnje wšchōn dołh šapłacžimny, pšcheco
hiščyže schtrjo a dwazecži tyhaz hriwnow. To dožaha, so hō
w mješšchim mējesze šaklydimy a hō nēkal šejwimny. Tola lēnika
pasež by byla moja hmyerčž; tež čžu hō prózowacž, so byschaj ty a
nōsch Gandrij nēkal pšchijomny pšchichod mētoj. Žeho dla myšlu
hēbi, so tute pjenješy džělumy. Tšecžinu wōšmu ja a špytam
i tym hwoje šbože w Amerizy; tamnej tšecžinje wobkhowasch ty.
Pjenješy damy na daň; daň hjerjesch ty a to čži dožaha, so hō
šejwimšch, domiz hō i Bōžej pomozy šažo t wamaj wrēcžu, da-li
Bōh šbožownišchi a bohatschi, hacž wucžahnu. Na nēkotre lēta pak
hō durbimy džělizč, so je tšebne sa wōj mēr a sa waju šbože —
podajmy hō teho dla se šcžerpliwosčžu do hwojeho wōšuda.“

Rēcžlez macž pak njechajche wo tym ničžo wjedžecž, so ma
hō i Gandrijom wot nana džělizč, a tež maly Gandrij prošesche
nana nēžnje, so njeby jeho a macžer wopušcžekil. Rēcžlez nan
pak wōsta pšchi hwojim rošbudženju, hacž runješ hō čžejšo wot
mandželškeje a hynka džělšesche, dokelž bēšce hēbi wšcho derje roš-
pomnil, a dokelž mējesche sa to, so budže tak najšmanšcho, schtož-
kuliz tež by nētko šapocžecž mohł.

„Čžaj džēlenja“, mējesche nan, „kaž dołhi hō nam tež
nētcole šdo, hō tola škōncžnje minje, a šbožownišchi, hacž hmy
dženša, budžemy, hdyž hō i dalolich krajow sa morjom wrēcžu.
Wōstau tu pšchi wamaj, dha wšchēdnje i nowa šrudobu šacžuju, so
durbitaj tradacž, a ani jenicžta wješela hodžinka njemohla moju
šrudnu wutrobu rošwješelicž. Bōh je mi štwy rošom, hrobłosčž
a wješelosčž do džēla špōžcžil. Njedurbjal ja jeho dary naložo-
wacž? Šeli wōn moje prózowanja požohnuje, dha hō ja nēkotre
lēta wješohy a šbožowny t wamaj wrēcžu, a špōžcžili mi Bōh
po hwojeje hnadže hiščyže nēkotre dny žiwjenja, dha mōžu hō
i tym špokojicž, so hmy po hwojich mozach moje pšchihlušnosče
pšhecžimwo Bohu a pšhecžimwo wamaj čžinil. Luboščž t wamaj
budže mje, hdyž budu sa morjom, štajnje pohonjowacž, so bych
džělal a hō prózowal njewuštawajzy. Čžim přjedny hmy hēbi
šažo nēšchto nahromadžil, čžim přjedny hō šažo t wamaj wrēcžu.
Žeho dla pōndu, kaž šahe jenož mōžu! Njekomžtaj mje a nje-
špytajtaj, so bych hwoj rošbud powalil; wōn je nješpšchemenjomny.“

Rēcžlez macž počža pšakacž.

„Lubšchi Žano“, šarēcža, „čžeho dla džušch dha to nēhdyže
daloko pytačž, schtož trach tež blisko nadečžesch? Wōstau
w hwojim wōtžnym kraju, najradšcho w hwojich Šserbach. Nje-
poradžili hō tež trach tebi, so byl šažo sa nēkotre lēta bohaty
čłowjek, dha je tola tež tu mōžno, so po čžaju i džělom a
hwernej próžu našche žiwjenje porjedžišch. Mi hō šejnje, pomyšlizy
hēbi, so hmy na morju abo sa morjom. Šowri wšchor, dha nje-
šmēju mēra; štyšnosčž mje njebudže wopušcžecž, kaž dołho tu
njebudžesch. Wōstau pšchi hwojim hynku a pšchi mi. Mēj
šcžerpliwosčž i našchim wōšdom; tež wōšbudžemy mōžesch hycž
šbožowny, a mōžesch hycž bohaty, hdyž mašch tež tradacž, jenož
so je wutroba špokojena. Njewopušcž naju!“

(Potracžowanje.)

Wšchelake i bliska a i daloka.

— „Domjazy wōtar“ je šažo i nowa wjasany dostacž.
Š dobom lubym Šserbam wōšpjet porucžamy wšchitke rjane knihe
našcheho ewangelsko-luthersche knihowneho towaršstwa. Runje nētko
je na dołhich wječžorach hwiša, čžitalčž. A Šserbja njerodža wo
prōšdne hwiētne čžitanje, kotrež wutrobu kasy, ale wōni čžedža
rjane wutrobu natwarjaze knihe čžitalčž, a tajke dawna nam knihowne

Womhaj Boh!

Czytło 4.
27. jan.

Lětnik 11.
1901.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a so tam dostacž sa štwórtlětnu pichedplatu 40 np.

3. njedzela po tšoch kralach.

Khěžorowy narodny džen.

Lut. 20, 25.

Duž džeše wón k nim: „Dha dajcže khěžorej šhtož je khěžorowe, a Bohu, šhtož je Bože!“

S tutym słowom samny Knjes Jezus huby pschisłobžaznych a spytowaznych njepscheczelow, kiž běchu na njeho pschisšli s wuschiknym koschidlom, so bychu jeho popadnyli, do swojeje mozy dostali a jemu a jeho skutkowanju tónz činili. Dolho hižo lačachu na njeho, ale pschezo sašo dyrbjachu spóšnacž, so pscheczimo njemu nicžo dokonjeć njesamóža. Nětko pak po dolhim radyskladowanju wumyšlichu šebi něšcto, šhtož jim stónčnje pomhacž dyrbjesche, a wot cžehož wotečalowachu, so jim wjazy nječjeknje. Wot dweju bokow jemu pucž fastupichu, so jim pak wot tuteho, pak wot tamneho do rukow padnje. Ale tón Knjes so posběhny w swojej šbóžniškej majestosčzi a prjedy hacž so nadžachu, rostorcha jich jemu lešnje powlecžene koschidlo a pokazje na Boži trón, so bychu so, kaž so Božim džeczom šluscha, psched nim poklonjeli, a pokazje na trón khěžora, so bychu so k njemu, kaž so šwěrnym podanam šluscha, w pošluschnosčzi a ponižnosčzi bližili. —

Tole słowo našeho šbóžnika šebi pschezo sašo jako ewangelszy kšeseczijenjo pschiwolamy, hdyž narodny džen našeho horzo lubowaneho khěžora šwjeczimy. Wone nam jasnje pokazje, so kšeseczijenjo, kiž dzedža wopratožže

Jesufowi bycž, po tutym słowje a po jeho šwjatym pschikladže, so tež šwěrní a pošluschní podanjo šwjajich wječchow, swojeho khěžora, so tež šwěrní a šprawní lubowarjo swojeho wótneho kraja. Tole słowo našeho šbóžnika je nam šwjata pschikafnja a šwjaty šakon: „Dajcže khěžorej, šhtož je khěžorowe, a Bohu, šhtož je Bože.“ —

Sšwěrnosčž a lubosčž k khěžorej a wótnemu krajej bėsche pschezo khwalba našeho šerbskeho luda. A tule khwalbu džemy šebi tež pschezo a štajnje šdžeržecž.

Wocžimny jenož wocži a wohladajmy, šhtož naš šandžene lěta wucža. Njewidžimy dha, so to wulke a krašne, šhtož bě sa wótny kraj, k jeho šbožu, roššěrjenju, posběhujenju dokonjane, s Božej pomozu so šta, dokelž našch lud šwěru k swojemu khěžorej džeržesche? Tak dyrbi tež sa pschichod bycž. Lubosčž a šwěrnosčž k khěžorej a wótnemu krajej je potajnstwo našeho pschichoda a našeje mozy tudy na šemi. Lubosčž a šwěrnosčž k khěžorej a wótnemu krajej naš hromadže džerži niz jenož jako lud w brónjach wot worzla, ale tež, na cžož tola najprjedy pschidže, jako lud w brónjach ducha. A teho dla dyrbi dženzša wošebje rěčacž: našche wutroby so klonja w lubosčzi a šwěrnosčzi k khěžorej a wótnemu krajej: s Bohom, wječšnym Knjesom, sa khěžora a wótny kraj! Tole šebi dyrbimy pschezo sašo prajicž a kóždy mjes nami psched woczomaj džeržecž: džěčacžet, hdyž so jemu pót s cžola w prózy roni, rólnik, hdyž w šlónčnej horzocže rolu džěla, rjemješlnik, pschekupz, hdyž dyrbi šwoje cžělna a duchowne mozy napinacž, šastojnik sa šwojim

fastojniškim blidom, wuczer mjes swojimi džeczi w schuli, wojał pschi swojich swuczowanjach w bronjach a tež duchowny na swojej kłětzy; jenož tał je wasche džěło w zohnowanju dokonjane, hdyž waš f temu cžeri luboscž f wótzrej wótzneho kraja, luboscž f waschemu ludej; jenož tał fu wasche mozy, pót, próza, džěło nadobne a cžesje-polne, hdyž waš wobšožuje ta wěstoscž, hacž runje hym jenož huadny a niski po mojim powołanju, dha tola něšto dokonjam f lěpschemu wótzneho kraja a tróna swojeho kraja a kžězora! Ale ženje pschi tym sabncž nješmemy, so forjen, móg a wěrnoscž tuteje nascheje wótczińskeje luboscže a swěry je a woštanje jejnicžzy luboscž a hwěrnoscž f Bohu temu Knjesej. Po tym, kaž Jesuš, našch sbóžnik pschikaže: „Dajče kžězorej, šhtož je kžězorowe, a Bohu, šhtož je Bože!

A tał, kaž našchi wótzjo, stykimy tež my ruzy f modlitwje sa wótzny kraj, našchu wyschnoscž, našcheho wótzta wótzneho kraja, kžězora:

Sslych, Wótcže, swoje džeczi!
Daj rosrosčž po wschem hwěczi
Cžesč mjena swojeho!
Wšchě šchtanty zohnuj f huadu
A wotwobročž wschu swadu
A strach wot doma kóždeho.

Daj swoje słowo swjate,
Nam f zohnowanju date,
Wšchem cžište klyšhecž tu.
Spožčž wuczerjow nam hwěrných
A poškucharjow wěrných,
Kžž słowo cžinjerjo tež fu.

Na našch kraj f huadu hladaj
A temu kralej nadaj
Wšcho, šhtož jom' dobre je.
Budž ty schaz jeho tróna
A spožčž, so jeho tróna
Nam wschitkim stajnje f sbožu keže.

Joh' domej wyšokemu,
Daj zohnowanje f wschemu,
Jón wobšož kóždy cžas.
Spožčž wschitkim šchtantam huadu
A f wschemu dobru radu,
Sdžerž dale tež mēr pola naš.

Sdžerž prawo w našchim kraju
Wšchēs wschěch, kžž knjeistwo maju,
Nam pomhaj f sbožu ty,
So by tu hwěrnoscž byla
A prawdosčž wschudžom kežěla,
Kžž my twój lud a herbštowo hym.
Hamjen.

Puczowanie po Bozim pišmje

abo

lajle myšle nadendžech, Bože słowo cžitajo.

Podawa hwěrnny cžitak „Pomhaj Bóh-a“.

1. knihi Wóššazowe, 18. staw.

(Potracžowanje.)

III. Šchtucžka 22—33. Scžěhowaza šchěščkróčžna Abrahama próstwa šjewi nam na jenej stronje žiwje, kał blisko a něžnje stowaršcheny je Abraham f Bohom, kotryž je jeho šhladał, so by jemu wschě šlubjenja šjewi, a na drugej stronje je jara powucžaza,

kałke stejnišcžžo ma cžlowjeť, hdyž Bóh šakrocži se swojim kudom. Pschi Božich cžasnych a wošebje pschi Božich wěcžnych kudach cžlowjeť husto dosčž Bože pucže njesapschija, wón ma je ja šurowe a njeprawe, wón njespóšnje, kał hobrsžy wulka je wina, a nje-wopomni, so tež ani próschka wostacž njemóže, šhtož móhlo kšostanje hacžicž, hdyž kudnik wscheho hwěta šatama. A tola, hdyž f něžnym porčesčowanjom swjateho Boha a f njepowalnej wěru, so je Bóh wěrnny a šprawnny, dwělowanje kšablazaje wutrobny šo jenož Bohu wušnawa, dha šnaje Bóh, kał wón f ponižazej ščesčpliwoscžžu tajfu wutrobu šako posběhje.

A Knjes džesche: Wo Sodomje a wo Gomorrje je jara wulžy šta rěcž; wot Sodom a Gomorry woła šo wjecženja dla fe mni f njebju, a jich hrěchi šu jara cžesčke.

Teho dla čžu šo cžlowštemu kudnikaj runy ščiničž, a čžu šo najprjedy nadrobne naprašowacž a čžu potom wotwazicž, kał daloko polna je mēra winy, a čžu hake potom wušbudženje wuprajicž: teho dla čžu ja f njebješ dele šupicž a pohladacž, hacž šu woni wschitko to cžinili, kaž šo wo nimi rěcži a kaž hym to wo nimi wušlyšchal, abo hacž njeje tał; šnano njeje mēra jich winy hšchče pschepjeljena, so bych to wjedžal, a so bych šo je swojim kšostanjom hšchčeže komdžil.

So mohl f wocžomaj widžecž a žyle po cžlowškim waschnju šjewi šo cži tu Boža nještronista prawdosčž. wscho šo wopomni, šhtož je šo psches ludži štało. Scžěhwł teho je, so Bóh potom Sodomčanow špytuje. Bóh wschal njeby tajkeho špytowanja potrebał, a tola je tajke špytowanje ja kóždy hrěch trěbne, so by šo hrěch wušajnił, a so by šo pak wodał, pak kšostal.

A mužaj — jandželaj, Boha pschewodžazaj — wobrocžičhtaj šo wotšal, šo f Abrahamom rosžohnowawšchi, a džěšchtaj šwój pucž dale do Sodom. Ale Abrahama jimašche hšchčeže něšto, tał wosta štejo psched Knjesom.

Wulkoščž a wobšah drubich ludžazych hrěchow, f kotrychž njeje žaneho wucžeka wjazy, šdadža šo husto tajkemu njesapschijomne, kotryž stajnje wě, so je se šameje huady wumoženy. A luboscž, kotraž njesapschija, so je wina Sodomčanow tajla, so njemóhli šo wjazy wumóž, jima Abrahamowu wutrobu.

Tał žyle blisko f njemu šupiwšchi džesche Abraham: Hšchčeže něšto mam, šhtož mje pschi twojim wotmyšljenju šnjeměruje. Ty čžesch pohladacž, hacž šo wschitko tał ma, kaž šo wo nimi rěcži; a bjes dwěla tał budže, so budže pola jich najwjaz mēra ja hrěchi polna, haj pschepjeljena. Čžesch dha ty tež naměicže šakrocžicž a tež praweho f bjesbóžnym škasycž?

Bylo-li tam huadž pječždžecžacž prawnych, pječždžecžacž tajkich, kotšžž móhli porunjo wschem druhim někał sa prawnych placžicž, w mēseže; čžesch dha ty jich tež škajncž? a nočžesch trasch pschepšchecžicž mēsto pječždžecžacž prawnych dla, kotšžž šu we nim?

To budž daloko wot tebe, so by ty to cžinil, a praweho f bjesbóžnym škónzował, so by prawny byl jako bjesbóžny; to budž daloko wot tebe, kžž šy wschitkeho hwěta kudnik a čžesch kóždemu dacž po jeho škutlach! Ty njebudžesch tał kudžicž, so móhlo šo šedacž, jako by ty byl móžnik po cžlowškim waschnju, kotryž po swojej šurowoscžži šakhadža, jako byl šlepny, a šo njeprascha, hacž tał prawnych abo njeprawnych šahubi.

Knjes, swjěšeleny f Abrahamowej próstwu, f kotrejež hwěcžeicche swjata krotoscž ja Božu cžesčž a horžaza luboscž f bližšchemu, džesche f njemu: Šeli so ja namašam pječždžecžacž prawnych w Sodomje, dha čžu jich dla, kaž šy ty prajil, wschitkim tym mēstam wodačž.

Prawi, kotšžž něhdže f bjesbóžnymi hromadu bydla, šakomdža Bože šudy, dokelž jich Bóh njecha škasycž se swojimi nješchecželeni; kšiba so je jich licžba tał huadna, jako pola Lota, so jich Bóh wuwjedže. Tał móže nělajke huadnušchke a kšudušchke džecžžo Bože byčž, kotrež kšób hwětnych šawišnow wodži. Tał potajne šu šudy Bože.

(Potracžowanje.)

Cžělanžy f Žušhana.

(Podawł f Čhineskeje.)

Drje hižo džecžacž mjenšchinow šebi němje napschecžžo šedžachu wóšpom žónškich mišionštwa w dalokim wot hwěta wotležanym Žušhan. Tał cžicho bēšche, so móžesche jich cžesčžo bychacž klyšhecž, kotrež šu njedžele dolho wschě štróžele woblehnenja šnješle a nětko pschitajnu dostachu, so durbja mēsto wopuschecžicž a hnydom do Shanghai-a cžělacž.

Desjeć ho dže. S čezkim sročnjenjom Marja Gelden se istov stupa; wona ho bambužoweho stolpa dđerzi a horzo płača, so dyrbi městno wopuščezjeć, kotrež běšche pšched schtyrjomi lětami i wješelej nadžiju postupała.

Kak běšche wona wojowala a ho bėdžila wo tute twjerde a sašakle wutrobju; tak sbožowna běšche byla na lóždej wutrobje, kotraž bu sa Boha dobyta — a nětko dyrbjesche wona hiež a sa-pocžane džečo dyrbjesche ho japuszczjeć?

Wona by rad wostala a by jenož teho dla bylo, so by t nohomaj schyžowaneho sbožnita wumrjela; sbožne hwětko ho i jeje czěmneju woczow hwěczesche, kotrež na tutym chineškim kraju wotpocžowaschej.

Desjeć pšchesta, mróčeje ho rostorhnychu a měšacžk hwoje hwětko kaž blėbro hwěczesche. A botu ho rėła Yangtse se hwojimi žołmami pomaklu t morju wješe a sady wot polnozy nahe horu nasdala dele hladachu.

Se snutskowneho mišionisteho twarjenja hołk a hara a ipšechne lřodjenje klinczesche, kaž to je, hdyž dyrbi ho i chwattom precž. Marja ho i mozu šhraba. „Snydom wotjėč!“ pšchifajnja wodžerja mišionista rėkasche — džełicž ho dyrbjachu. Sdyž rańsche serja sřhadžachu, bėchu mišionarki a jich chinešzy sřužobnizy t czėkanju hotowi.

Mandarin (wyšchty) města Šišhan, kotremuž běšche ho poradžilo, pšched tydženjom sbežarjow wotehnač, bė t czėkanju wojeřsku pomoz a pšchemod pšchilubił, a teho dla ho hnydom, hdyž bė piřmo i pšchifajnju t czėkanju pšchichlo, pořol t njemu pōřla, so by sřubjenu schlit nětko podal.

Rano w 5 hodžinach wojazy pšchidžechu. Šorzy džen na deszczojtu nōž sčėhomasche a hies lóždeho tšlōdka bėšche puez, kotrež t rėzy Yangtse wjedzesche, hdyž bėšche wojeřska lōž, kotrež bėšche mandarin sčeszczijanam dowolił.

Wojeřski wyschl, na žōnske hrojnje a se sřmurjentym woblicžom sřladuju, jim kasasche, do lōžde stupicž. Mjeczajny i kōtwizami ho horje swijachu a lōž ho pomaklu hibasche. Žadny wojak sa žuhych postrowjenja njemėšesche. Ženož tu a tam jedny i wojakow i hidu a i njepšchecžestwom na žony pohlada, kotrež ho pšchi fromje lōžde hromadu czischezachu a kotrež hylly po lizomaj bėžachu, hdyž widžachu, tak ho tjechi wot Šišhana bóle a bóle sřubjuja.

Kaž žehliwe sčipy sřlōncžne pruhi na lōž dele šapachu a pomaklu jenož lōž na mutnych žoltych žolmach rėki Yangtse pluwasche. Rosřasowar lōžde žōnskim pšchifasa, so dyrbja dele do lōžde hiež, dofelž njesřu horjela hwojeho žiwjenja wėste, hdyž ho žyła krajina i bojerami mjeřwi.

Wone ho wschemu podczisřnychu, tež jemu wschė hwoje pjenjesh, kotrež mėjachu, dachu, kotrež řebi wōn řam ja řebje a ja hwojich wojakow řadasche, hacž runje wjedžachu, so t tajkim řadanjam řaneho prawa nima. Ale sčto chyřchu czinicz? Wone bėchu hjeje wšesje pomozny.

Nōž pšchidže, tužna, horza lėtnja nōž, kajtuž august w chineškim kraju wobradži. Šusto doječ dyrbjachu ho pšches blōto a tonidka pšchi bicž, mješ tym so wojazy czōlm na městnach, hdyž bėšche malo wody, njeschu. S nōžneje sčėrinny ho wėže města Kuang-sing-sus pokasowachu, hdyž bu wojeřska pomoz pšchemėnjena.

S wjetschej nadžiju mišionarki tutych nowych sčhitowarjow postrowichu, kotřiz mėjachu rořbudžene, ale tola pšchecželnawe woblicžo. Ach, tak jara wone w tutym njewėřnym kraju hylneho, hwėrneho sčhita potřebachu — wořebje w tutej nozy, bóle hacž hdy, pšchetož lėdma řmėřki řemju pšchitřiwachu, řo na wobėmaj bokomaj rėki hibasche.

W řezinje pšchi brjořy ho nėšchto tichasřy; brōnje ho pokasuja. „Rubježnizy!“ Wo wofomiku wojazy i czōlma řesřakachu a mjecž w ruzy dđeržo do tołsteje řeziny pšchi brjořy czėřjachu. Šōrke bėdženje nasta. Woda w rėzy ho czėřwjena barbjesche wot řwė padnjentych a morjentych; kulki wyřche czōlma lėtachu a do njeho prasřachu.

Ma to bu czicho. Ženož tu a tam řo jene czėlo do wody wali, kotraž je czōlmej napschecžo czėřjesche. S postřōženjom na blėde, i řwju womasane woblicža morjentych hladachu. Bėchu to jich sčhitowarjo? Pšchi njewėřnym hwėtle mėřacžka, kotrež řo pšchego řařo sa mróčelemi lřomasche, mješwoczja pluwazyh czėłow řpōřnacž njemōžachu.

Wot řtrōželow a grawowanja pšchewřata řo najmłōdřcha

i mišionistich řotrow na Marju řepjerasche. Šsmjertna wjoszcz jej, kotraž hacle bėšche džewjatnacže lėt stara, i woczow hladasche, kotrež bė wona t mėrnemu woblicžu řarschesje pšchecželnizy řo-řbėhnyła. Za jej luboszcziwje ruku na hlōwu položi a ju řmėrowa a trořchtowasche.

„Wj řmny w Božej ruzy“, wona řradžu praji. „Wōn nař sčhituje“ — a řawėřče, wōn je jich sčhitowal.

Šiřesze nėkotre řtyřkne mjensřiny, potom mėjachu wėřtořč, řo řu wumōženi. Rubježnizy czėřachu. Mėrnje řo wojazy, džaka njehladawřchi, na czōlm řeřydachu a dale jedžechu, řaž by řo dale nicžo njesřalo. Sdyř a hdyř drje jedny do czėmneho lėřa pohlada, hdyž bėchu řo rubježnizy řchowali; lōhko dořč řo bojachu, řo mōhli řo njepšchecželjo i nowymu mozami wróczicž; pšchetož woni řwoju řyłu mōž napinachu, řo bychu dopředka pšchisřli, a tola řo jim řdasche, řaž by czōlm řo jenož pomaklu hibal. Bėšche temu wopravdže řa?

Ach haj, woni řo njemylachu. Czōlm mėjesche dđeru; řchto je to najpředy wjedřal, niřtō prajicž njemōžesche, ale dořč na tym, bōřny to lōždy wjedžesche. Nėtko rėkasche, řaschczje, řoffry a wřchitke wėzy, kotrež bėchu řebi wuřhowali a řobu domoj wřali, řchtož bėšche jich wōřlednje řamōženje a wobředženřstwo, to dyrbjachu do rėki řmjetacž, a i mužemi na pšchemo žōnske pšchi plumpach džełachu, řo bychu řo na wodže řdžerželi.

To bėšche řalōřna, czėřka nōž. řo njebju řo džiwje, rořtorhane mróčeje honjachu; pšchi włōžnyh brjořach řo řurjawa řopjesche a tam a řem řuwasche; wřchitko řo tam řiwe byč řdasche; žōnske řtyřkne a řatraschene na tam a řem řo řhablaze řeziny a řwjelza pšchi brjořy hladachu, hacž pšchescžėřarjo i nowa njepřchiddu. Tola nė, to bė jenož wėř, kotrež mėjesche řwoju řru i rořřlinami. Wot tam drje řadny řtrach njehrořesche, ale czim wjetschi i druheje řtrony. Štōro řebi řadny wjazy potajicž njemōžesche — czōlm řo ponuri, „ale nashča wėra řo ponuricž njedyřbi“, Mariny hlōž druhich pľafanje a řalōřčenje pšchemoła, kotrež bėšche se wřchėř řtron řtyřchcz.

Wona na řwojej toleni padže a řtyřnjenej ruzy t czėmnytm njebjeřam pořbėže.

„Řnježe, nashč Božo“, wona wōřsje řawoła, „na řebje řwarimny, njedaj najřchemu dowėřjenju do řebje řo řahańbicž. Božo, Božo, ja řo t řebi wołam!“

Kaž profecžina řtareho řřluba, wona won hladasche, tuta blėda řolza, i kotrež woblicža řo woczji w njesřachodnym, pšchekřařnjentym řwėtle hwėczesřchaj.

Ma wřchėř mėjesche wona wulku řamōžnoscz. Nowa mōž řo do jich řstawow wuliwasche, a nowa řhrořkoscz jich napřelni pšchi Marinyh řłowach: „wudžeržczje, wudžeržczje!“

S nowej dowėřu a řylnosczu řo do džeł, kotrež bėchu řa řodarmo a řhubjene pomėli, řařo dachu. Čřař řo miny — mjensřiny řachu w tajkim řtrachu řodžiny. Šlōncžnje rańsche řerja uowy džen pšchipowjedžichu a bōřny řo řlōnzo i pšchewinjesřkej mozu pšches nōžne mřoki pšchedoby — řorze, řmalaze řlōnzo Čhineřesje.

Řawėřchki řurjawy a mřly řo rořtorhnychu a wot řlota rańscheho řlōnza rořhwėtlene předy nich wėže města řofeo řtejachu, teho města, hdyž chyřsche Ling — wodžer mišionista — se řwojej lōždu na nich czakacž.

Šsmėřizy a pľacžizy — woboje i řasom — řo se řmjercže a řřaženja wumōženi wobřimachu.

Marja Gelden řa řama řtejesche, pšchi fromje czōlma wot druhich wōřđelena, řwojej pšchekřařnjenej woczji t njebjeřam řo-řbėhju.

Řeje ert řo řradžu hibasche; wona i tym řėczesche, pšched kotrehož řtrōnom jeje nutřna přōřřwa njeje nejwulřřschana wostala.

M. H.

Wřchelake i blisřa a i dalōta.

— Wjedželu řwojeczi nashč lubowany řhėřor Wřlem II. řwōj 42 lėtny narodny džen. Nashč řyly lud i řřubosčeje wutrobju řwoje řbožopřchecža řczete t jeho řrōnej a řwoje modlitwy t Božemu řrōnej: Bōh luby řnjeř sčhituj a řohnuj nashcheho lubowanego řhėřora, kotrež řbože wōřzneho řraja na řwojej czōpřej wutrobje nořy a kotrež řebi w njewulřřawazej njepřōřnitwosczji na řbože nashcheho luda mřřli. Řeho řrařne řřlōwa, kotrež je wurčřal pšchi 200 lėtnym jubileju řohenzollerniřkeho doma řa řo řruřkeho řrařestwa řu nam řařo i nowa wobřwėdcžike, řa ma wōn to jene we wocz-

maj sbože kroja, na kotrymž je wot Boha jako knjeźci postajeny.

— Marczińny wustaw w Budyshinje je swoju lětu rosprawu wot knjesa tajneho zyrkwinskeho radźicjela Kellera jako pschedydy wustojnje spisanu wudał. Njana liczba młodych holzow je swoje wudospołnjenje a pschihotowanje ja žiwjenste powołanje w Marczińnym wustawje namakala. My lubnych herbskich staršich i nowa napominamy, so bychu swoje dźowki do Marczińneho wustawa pòzłali, hdyž su w tych wobstejnosezach, so móža něšto na wudokonjenje swojich dźěci naložić. Wěsće nihdže druhdže so jim tajke dobre pschihotowanje sa žiwjenje njepostieži, kaž w našim Marczińnym wustawje. Marczińny wustaw je do dweju wotdźělenjow dźěleny, po tym, sčto móža staršich na swoje dźěci wažić: hospodarska schula, sa kotruž ma so ja lěto 450 hrinnow placizć a schula služomnych i lětnej placiznu wot 240 hrinnow. Zutry so nowe wučeriske lěto sapocznje; duž je nětko najlěpšich czaš f samolwjenju.

— A jutram so sažo něotre wučeriske města w našich Šerbach wupróbnja, kotrež wšak su i němškimi wučerjemi wobhadžene. Tola pak je praščenje, hač so jutry i zyla na tele městna wučer dostanje, dokelž je wučeriska nija jara wulka. Druhi wučer w Guczinje knjes Schirmer so, kaž blyšchimy, do Namjenza pschepndli a knjes wučer Grimm, dotal w Minakale, pschidndže do Lipska. Derje je, so naš žani herbszy wučerjo njewopušcēja, ale tak wjele jich je, fiž su naš hižo wopušcizili a na schulach w němškich městach skutkuj. Bohu žel pak so žadny i nich wjazy do Šerbow wědizć njecha.

— Po dołhim prózowanju a proščenju je nětko skónčnje ministerstwo do teho swolilo, so so w Hajnizach pola Budestsz katholicka schula natwari. Wona je nufna sa wulku liczbu katholickich dźěci dźělaczerjow Hajniczanskeje fabрики, kotryž su i wulkeho dźěla i Čech pschicizahnyli. To budže wulke položenje sa Budestsz, kotrež bychu hewal nowu schulu twarizć dyrbjeli. Wo tym pak, hač budže so w Bělezechach nowa schula twarizć, kaž su tamnišchi wobhdlerjo prošyli, hišcže nicžo blyšhecž njeye.

— Město zyrkwinskeho wučerja w Gufzy so jutry wupróbni, dokelž l. kantor Ludwig na wotpoczint dže. W bližšim czašu ma so teho dla jeho nahlědnik postajizć.

— Wutoru wječor je jendželsta kralowa Viktorija we wysokej starobje 82 lět wumrjela. Zeje smjercž jendželsti lud wutrobneje wobžaruje, dokelž je we wutrobnej pschiwizliwoseči swojej kralowej pschihileny byl. Hdyž tež so wěsće wo moruwyh njedyrbi nicžo njelube prajizć, dyrbinny tola hlofej, kotryž je i nowinow blyšhecž, pschihlowacž, so je wona bjes sliwa na politiske hibanje jendželstkeho luda byla, so je so zyle wot swojich ministrow wobtnjezizć dala a jim knježenje pschewostajila. Srudny scžehwt tuteje jeje slaboseče je tež byl, so je l hanibnej wójnje pschewozuram buram dōšchlo, hač runje bēšche kralowej wutrobje tale njeprawa wójna pschewozuram. Wona pak je so tež w tym roshudže swojim skotolacžnym ministram podala. Zeje dobra a czucziwa wutroba je pod teje wójnu jara cžerpjela, a pišche so, so su ju pošlednje srudne powjescže i bitwischcža tak pschewosale, so je wona skhorila a wumrjela. Pryuz Wales, i mjenom Eduard VII. na trón stupi.

Muja wulka — pomoz bliska!

P o w j e d a n c z k o.

(Pohracžowanje.)

Rěczkež nan postanywšich khodzescze po istwje. Wón cžujescze, kal wěno je macž rěčala; pocža khablacž. A tola bēšche jemu žalofnje, hdyž bebi myšlesche, dotal swucženy na pychu, bohastwo a wješele, so smēje nětko cžichi žiwj byč w uelajim sanjesczym městacžku; jeho hordoseč njemōžescze so i tym spokoizć. Tež na tym njedwelowasche ani wolomit, so so jemu njebny poradžilo, wihē swoje i wulkej khrobloseču postajene pschedmjetu tež wufonjecž, so so ja něotre lēka bohasty cžlowjek wrōzji. Wšcho to rospowjeda hišcže ras swojej Molzy; nimale so jemu poradži, so bē tež wona wo khmanoseči jeho pschedewscžow pschewēdžena.

„Kal pak potom, lubšich Zano,“ sarēža Rěczkež macž na kōznu, hdyž bē nan wšcho porasyl, sčtož bēšche jemu snapšhecžiwila, „by-li ty skhoril, a mēl potom daloko wot naš a wot wšchitkich

pschecželow kamlutki bješe wšcžeje pomozy na khorym ložu ležecž? Kal, hdyž tebe sčebaja, tebe pohradnu a tebi tež pohledni plēšuwj pjenježl woim? Sčto chyzl bebi potom saradžicž? Kal mohł nam šdželicž, so su hubjeny a bēdny bješe wšcžeje pomozy? Ka to mi wotmolil! Mōžescž-li to, dha chzu so se scžerpimoseču podacž do teho, sčtož so njehodži pschemēnjecž. Čžehā potom swoje pucže, ja tebi njepraju dale ani kłowcžka.

Rěczkež nan wiješche i hlowu; rospomimwšich bebi wšcho woipjet wotmolwi skōncžnje i cžicha: „Psched paduchami a jebakami kryjescž so, by-li wobhladnivy, psched khorošcžu — to je moja kruta nadžija — wulhowa mje njebjeski Wōtz. Wostaj mi cžahnyčž swōj wupholeny pucž. Sčtož cžinju, cžinju tvoje a naju kynka dla. Mōje wotpohladu su khmane, a Wōh kudzji po woli, niz po skutku. Zemu so ja dowēru. Kaž wōn saradži, tak budže dobre. Sčym smylil, dha pōndže so mi klē. — Tuž dha pōndu.“

Ma tutych kłowach swojeho mandželstkeho Rěczkež macž spōna, so wona na jeho myšlach nicžo wjazy njepostwercži; se spjecžowanjom we wutrobje poda so skōncžnje do swojeho wošuda. Mały Gandrij pak saplata hōrko a skoržescze:

„Manko, lubšich nanko, doniz so ty sažo wrōzizč, bym se styskom wumrjel.“

Hdyž pak jeho macž i mišymi kłowami spokojescze a nan jemu kłubi, so jemu rjane brajli a zuse swērzata i zupych krajow kōbu pschijescže, dha so Gandrij spolozi, so bebi klyšy jetrē a wjazy njepłakascze. Tola sawjescelicž kaž druhe dny, so wōn dženj njemōžescze. So ma so wot nana dželicž, to jemu wutrobu pinascze.

3. Rěczkež nan dže do zuby.

Powjescž, so su Rěczkežny je swojim bohastwom njebōže mēli, džescze psches mēsto kaž žiwj woheñ. Někotri so postrožicžu, a Rěczkež nana bēšche jim žel; jich najwjazy pak wješelesche so na tajkej powjescži, dokelž mōžachu i nej po mēscže kstacž khodzizć. Někotri swēni pschecželjo pak pschidndžechu, so bychu wbohemu mužej wobkrucžili, so maja tež dale jeho w cžescži, so mōže so stajnje na jich luboseč spušcžecž, so chzedža stajnje jemu i radu na pomoz byč.

Tuczi so malo njedžiwachu, wuhladawšich Rěczkež nana mēneho a roshudženeho; bēchu mēnili, so budže wihōn roshorjenty a poraženy. „Kal je Wam to tola mōžno, lubšich pschecželo,“ mēnjachu, „so tajkile wošud tak smēny njescžecže?“

Rěczkež nan njelcžescze. — Čžeho dla dyrbjescze zupym šdželicž, sčto wšcho je jeho wutroba pocžerpila? Čžeho dla dyrbjescze jim Rěczkež macžerne pocžinski wulhwalowacž? Wona bēšche jeho najlěpšich pokoj a jeho najklyšnišcha sapjera! Wōn njelcžescze a sarēža potom wo druhich wēzach.

Džen bēšche so postajil, hdyž mēšescze so Rěczkež dom a wšcho nadobo temu pschedacž, kotryž by najwjazy kadjil. Tutōn džen bēšche ksthadžal, kudznišy sastoizny a cžjōda drugeho luda, kotryž bēchu bebi Rěczkež dom na kup shladali, bēchu so jescchi, někotri tež, so bychu swoju wēžipnoseč na witanu pastwu wjedli. W Rěczkež stwiczny njebēšche wjazy tak, jako nēhdy. Woni bēchu do sadneje khēže kacžahnyli, so bychu so na pschichodne cžazy swucžili.

Rěczkež rjana itwina nadoba, židžane sawēšchki, drohotne plachty na semi, wobrašy na jecžnach, a sčtož bēchu hewal mēli, bēchu wunjescchi, so by so rospchedalo. A kaž bēšche tu w stwiczny, tak bēšche we wšchēch druhich itwach. Hdžez tež by pohladal, wšchudže prōdne stwy, a nēhdy bēchu so tu skhadžowali wšchitzny Draždžanzny wošebni a bohaczi knježa.

Džen, hdžez mēšescze so wšcha nadoba rospchedacž, sbascze so Rěczkež macžeri najsrudnišchich sa wšchē jeje žiwjenje. Daloko drje bēšche wot tamneho mēsta, hdžez ludžo kadjachu, a tola herjelanje a wolanza, kajkaž stajnje pschi tajkich pschedawanjach nastawa, so tež hač l nej dobywasche a rjescze so kaž kol do jeje wutrobje. Zejnizki pokoj sa nju bēšche mały Gandrij. Stajnje bē wōn pschi nej; se swojimi džecžazy mi mudrosčemi roschna jej na cžab wšchu pohmurjenoseč.

(Pohracžowanje.)

Daliscze dobrowolne dary sa wbohe armeniske khrotu:

M. N. i N. 2 hr.

W mjenje wobohich khrotow praji wutrobny džak

Gōlcž, redaktor.

Womhaj Bóh!

Cyklo 5.
3. feb.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske kopjenka.

Wudowaju so kóždy kobotu w Smolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a su tam dostacž sa sčtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Septuagesima.

Mat. 20, 8.

Hdyž pak wječor bu, džesche tón knjes teje winizy k swojemu fastojnikaj: „Sawolaj dželaczerjow a daj jim msdu; a sapocž wot poslednich hacž do přenich.“

Dželaczerjow trjeba Bóh tón knjes do swojeho kralestwa. Dokelž pak wjele dželaczerjow trjeba, jawola wón kebi ludži i bliska a i daloka, so bychu pschichli a w jeho winizy dželali. Mjes dželaczerjemi w knjesowej winizy nadeněžej tajlich, kiž su rano prawy cžas pschichli a swoje dželo wo postajenu msdu dokonjeli. — Wo krosch na džel bē tón hospodat i nimi psches jene pschichol.“ Ale tež druhich je tam we winizy widžecž, kiž su halle w běhu dnja do džela sastupili, někotři dopoldnja, někotři pschipołdnju, někotři popoldnju, někotři halle psched wječorom w poslednej hodžinje; a wschitzy cži nejžbu kebi žaneje msdy wucžinili, ale so spusčezjejo na to słowo: „Sčtož prawe je, dyrbičze dostacž“ do džela stupili.

Esy ty, mój kšeseczijano, mjes tymi powolaunymi? Dželajch tež ty w Božej winizy? A kotrym ty kšuschesch, k tym přenim abo druhim? Kóždžemu mjes nami džē je Bóh tón knjes dželo w jeho winizy pschipołasał. Wiskionar ryje puštu semju horje, so by Božu winizu powjetschil. Duchowny na swoju wošadu, wucžet swoju schulu jako město, na kotrymž dyrbja so winowe pjenki plahowacž.

Hospodat dyrbi w swojim domje, nan a macžet we wutrobach swojich džēczi, a kóždy na swojim měsce mjes pschecželemi a snajomnymi Bože kralestwo twaricž. A hdy njeby ty nikoho měl, — twoja wutroba w tebi je rozł w Božej winizy, hdžez dyrbišch rycž a rjedžicž, kadžecž a wothladowacž, so bychu dobre plody nješle a Boha swješelile. A dželajch-li w Božej winizy, — hdy dha by ty na dželo pschichol? rano, pschipołdnju abo wječor? Esy kebi msdu wucžinil abo wscho saplaczenje Božej prawdže pschewoštajil? Swojim wucžobnikam dyrbi tón knjes porokowacž, dokelž Pětr so wo saplaczenje prascha: „Hlaj, my smy wschitko wostajili a smy sa tobu schli; sčto dha nam sa to budže?“ Se žwarjenjom dyrbi wón wotmolwicž, jako k njemu macž džēczi Zebedejowych i tej próstwu pschistupi: „Pschitaj, so mojej žynaj byschtaj kežalaj, jedny na twojej prawizy, a drugi na twojej lěwizy.“

Msdu, msdu, chzedža woni dostacž. Njedžiwajmy so wucžobnikam. Tehdy njebē hiščeže duch žwjaty jich wutroby rosžasnil a jich myšl rosžwětkil. Pošdžišcho su so wěšče swojeho jadžerženja haibowali. Hladaj so, so njeby ty jim podobny byl. Ssnao klužišch ty tež temu knjesej a džeržich na to, so by Bože kralestwo rostlo a pschiběrało, ale jenicžy teho dla, so by wot Boha saplaczenje dostał. Pschi kebi myšlišch: sa moje dželo a pobožne žiwjenje dyrbi Bóh mi wschelke žohnowanje dacž, niž jenož duchowne a wěczne kubla, ale tež cželne a cžakne. Tež ty hladašch na msdu. Žako tajki pak nejšy bjes

poroka psched tym Knjesom a hdy by ty wot ranja hacz do wjeczora swojeho ziwjenja temu Knjesej po swojim wafchnju fluzil. Wopomni: Czi so temu Knjesej lubja, kiz sweru we winizy dzelaja, njehladajo na zane saplaczenje, a ton Knjes ma swoje dobre spodobanje nad nimi, hacz runjez su posdze, suano psched wjeczorum, na dzelo do winizy pschichli. Sbozny ton, kiz Bozi hloub hischeze w swojim czaflu pschichli a do dzela w Bozim kralestwje fastupi. Hischeze je czafl. Njestwjerdz swoju wutrobu! — Boh eze wola, chwataj do jeho winizy! Chwataj hnydom, pschetoz ty njewesch, hacz Bozi hloub eze hischeze jutrucz sawola. Chwataj! Boze slowo flubi tebi rjanu msdu. — Czi posledni budza to same dostacz jako czi preni, — to same w czaflnosci: wjednanje s Bohom, Boze dzeczaststwo, prawdoscz a mer — a to same we wecznosci: zylu sbouzosc.

Samjen.

Puczowanie po Bozim pizmje

abo

lajle mykle nadendzech, Boze slowo czitajo.

Podawa swerny czitat „Womhaj Boh-a“.

1. Inihi Mojsafowe, 18. staw.

(Potraczowanie.)

Abraham, swjebeleny psches Boze hnadne flubjenje, ale tez nastrozony, so je so na zyle westu liczbu swajak, wotmolwi a dzesche: Ach, hlaj, ja bym so skhroblil reczcz s Knjesom, hacz runje bym semja a popjel.

To je hižo samo na hebi najwjetsha skhrobsocz, so bym ja, kotryz bym semja a popjel, hebi swajak, s tobu, Knjesom nad njehekami a nad semju, rosprawjecz; by mi pak to wjetse dowolik a by do rosprawjenja so muu swolik, dha wopofaz mi tez to mjesche, a posluchaj hischeze dale na mnje.

Hdy by jich pjecz mjenje dylzi pjeczdzefacz prawych we nim bylo, chzesch ty dha zyle mesto skasycz tych pjecz dla, kotrychz by do pjeczdzefaczoch, ja kotrychz by mi wukhowanje hižo pschilubil, pobrachowalo? Won dzesche: Namakam-li we nim pjeczastyrzyczoch, dha jich nochzu skasycz.

A Abraham, skhrobleny psches Knjesowu hnadnu miloicz, kotryz swolnawe s nim so rosreczowasche, hischeze dale s nim reczesche a dzesche: Hdy by jich hnadz sktyrzyeci we nim namakamych bylo? Won pak dzesche: Dha niczo nochzu czinicz tych sktyrzyeci dla.

Abraham pak dzesche: Za eze projchu, moj Knjeze, njehnemaj so, so ja, s trojej mi swolenej pristiwa so hischeze njespokoju, ale hischeze wjazh reczu. Hdy bychu so tam tsizycz namakali. Won pak wotmolwi: Namakam-li tam tsizyczoch, dha jim niczo nochzu czinicz.

A Abraham dzesche: Ach hlaj, ja bym netko sapoczal se swojim Knjesom reczcz; teho dla swazu hebi, ach, bych-li tez pschewjele zadal, tebe hischeze dale sadzecz; skoneznye shonju tola liczbu, kotrejez dla mozesch so smilicz. Hdy bychu hnadz dwazeczoch we nim byli? Won wotmolwi: Za jich nochzu skasycz tych dwazeczoch dla.

A Abraham dzesche: Ach, moj Knjeze, ja eze projchu, njehnemaj so, so hischeze jumu reczu, njeschudam tez ton kroc, dha njecham tebe dale wjazh wobczeczowacz. Hdy by so jich nehdze dzefacz tam namakalo? Won wotmolwi: Za jich nochzu skasycz tych dzefaczoch dla.

Snajesch trasch ty milicheho hacz nascheho Knjesa? Snajemy do czafla, so nimamy prawje, njedwelujemy, so won wscho derje swjedze, a tola naz tyschi, chzyl so rad polozicz wokoło wutrobija. Hdze nadebdzemy netoho, s kotrymz mohli so do reczow dacz? Runje s naschim Knjesom, s wecznyh a zivym Bohom, se wchjem naschim hnewom a je wschej naschej starosczu! Nimam slowa, so mohli prajicz, kak sboune je, so mozesch so rosreczowacz a dorzcz s swojim Knjesom. Mozu drje sapchijecz, kak Abrahamowe rosreczowanie wo Sodomje swijuje; mozu hebi Saaka pschedstajicz, kak won pschindze wot studnje ziweho a widzazeho; Wbijafla, kak won niczo njeprajo wola (2 Mojs. 14, 15); Davita, hdyz so

Knjesa prascha, scto so w Megili a w Ziph stawa (1 Sam. 23.); Dikliaba, hdyz plakajzy na khorym lozu so modli (2. t. kral. 20, 3.) Nathanaela pod sigowzom; nascheho sbounika, hdyz reczi samlutli je swojim wotzom; Petra, kotryz besche swuczeny, so porczawichi s Knjesom jeho na stromu domjedze; Pawola, hdyz wjedze kocz napshczo zolmam a wchoram; a hdyz na to pomysl, scto je Jan na Knjesowym dnju czinil, hdyz so jemu potom njewjenje doita, scto drje be hinasche, hacz so so rosreczowasche se swojim nehdufchim suhodom pschi blidze? Derje nam, so mamy tajkeho Knjesa.

Tuta Abrahamowa pristiwa ja drushich, kotraz s postupowazej skhrobsocz so ichicz kroc sameri, je neschto spodzwone, a husto doscz su so netosi wuczitawichi ju pojnjeli. Nam wotryje wona hluboloscz Bozeho pokhilenja, so by hnuty so modlicz, a wcholoscz mozy czlowisteje wery, so masch so dzimacz. Abraham we, so ma budnika wscheje semje psched bobu, a so je porunjo jemu jeniczy proch a popjel; a tola skhroblil so, so by s Bohom porczal, dofelz wera jeho wotplepi, a tola honi Bozu prawdoscz kroczel a bole nasad, dofelz tworil smilua luboscz s czlowjestam, samo porunjo Bohu, s njeho rjeka. Tajkele pschecstwo, kotrež by po sadczu posledni kroschil wudrecz chzyl, je imajo prawdziteje modlitwy; to je swjata nahrabnoscz, wo kotrež Knjes po Luk. 11, 8 reczi, nahrabnoscz wery, kotraz natvari mojt psches zalohnu hlubinu, stworjenje wot stworiczela dzelazu, kotraz njeschewawizy Bozu wutrobu nadebduje a za njeuweschzi, domz ju njeje pschewinyla. Tole njeby bylo ani dowolene ani mozne, njeby li Boh po potajnym sapleczenju teho, sctož je misne a trebne, a teho, sctož na swobodu po jeho byczu a skutowanju, modlitwje po wery westu moz spojczil, psches kotruz chze so won tez pschewinycz dacz; njeby-li so Boh tak s czlowjestwom swajak, so njecha niz jenož po swojej huadze na czlowjestow skutowacz, ale so chze tez psches wery sam na hebe skutowacz dacz; njeby-li Boh ziwjenje swobodneho stworjenja do swojeho weczneho ziwjenja sapchadl a njehli won stworjenemu czlowjestej prawo spojczil, so hme hebi porunjo njemu we wery swoje prawo zadacz. S tutych bojskich pschedmjetow wuuuri so weryza modlitwa a saracz Bozej prawdosci pucz a wuruba pucz sa Bozu luboscz.

Sa kak wulleho a nadobneho bym tez projchazeho Abrahamu spoinali w jeho skhroblim a wutrajnym nadebdowanju, sa tak wulleho spoinajemy jeho tez w tym, so staje meru a we se swojej pristiwa fastacz. Wo czlowislum wabjesche jeho, so by spomnil na Lota, na jeho zonu, na jeho dwi dzowzy a jeho dwiju pschichodneju hnuow a so by projyl tez sa pjeczoch. A tak je rosdzil njes pschecstwom, kotrež njeinaje zaneje mery, a njes pschazym modlenjom, kotrež so klozue po tym, sctož so fluscha, a po samym swjatym duchu.

A Knjes woteudze, hdyz besche s Abrahamom dorczal, a jeka so se swojimaj towarshomaj, kotrajz beschtaj psched nim wuschtoj, na druhe ranje; a Abraham wrocz so sažo na swoje mesto.

Do Sodoma, do tuteho mesta hrosnosczow, njeje Knjes, dofelz je wschon swjaty, pschischol. Wo Abrahamje praji Luther: Nam sa to, won njeje tule noz spal, ale je so rudzil, je plakal a sdychowal, so ma so tajka hyla luda sahubicz. Hdyz pak so tuton swjaty a pobožny czlowjek takle wo Sodomczanow stara, dha tuczi jedza a pija a su zivi w njeschwarnosczach, samerja so, kak mohli hojezi hanicz a wohanbicz, a njepomysla hebi, so sahubjenje na nich hižo laka. To je wobras sweta a zyrkwe, jako skhrystuz praji: Wy budzecz placz a zaloszczic, ale swet budze so wjeklicz.

(Potraczowanie.)

Rusa wulka — pomoz bliska!

P o w j e d a n e z k o .

(Potraczowanie.)

Reczlez nan njemjesche tuton srudny dzen zaneje khwile, so by swoju mandzelsku troschtowal, dofelz mjesche pschi pschedawanju podla bycz, abo dofelz mjesche pscheczalam a snatym wjele ros-powjedacz.

Wo Reczlez macz njestarasche so tak nichton. Scto se starych imatych by tez dzenha chzyl mykle na nju mecz, hdyz njebesche wjazh bohata, ani sbowona. Sa prjedawische czafl by so s czeska hodzina minyla, so njeby nehdon s nej na wopyt pschischol. Netko pak hezdesche tu samalutka, nichton jej wjazh njereczjesche wo wecznej lubosci a stajnej pscheczelnosci; dzenha sahujcha

jejnicy, tak jej wutroba pikozy a sehtož jej mały Handrij powjedasche. Džeń ho nakhili; žmērki padachu. Stōncznye dōndže teŝ Rēcŝez nan i wjehełym mješwočom.

„Wjeheł ho so mnu, lubšcha žona,“ rjekny wōn, „nascha nadoba je ho lepje kupowało, hač bēch ho nadŝal, a hwētlišchi budže twōj pšichod, hač hym hebi muŝlił. Wschōn nasch dołh je saplaczeny, a nam woštanje hiščeže hūdōm a dwažyczi tyŝaz hriwnow. Woštaj ho nětko wšchitkich staroščow. Doniž hu ho tši lēta minyła, budžemy sažo bohaczi a sbožowni jako něhdy. Wlam džewjecz tyŝaz hriwnow, dha ho mi w Amerizy, hym-li pilny a wutrajny, nimo kulicz njemōže. A by-li ho teŝ nješbože ja wojimaj pšatomaj na puč nastajilo, dha ho tola žama nuy bojecz njetrebasch. Wot danje sbytknych wōšomnacze tyŝaz hriwnow mōžesch ho i Handrijom po nēcim sežiwicz.“

Rēcŝez macz wjehelejšche ho, so jej nan tak šdobne powjeseže pšchinježe. Njenje šwobrašowa hebi pšichod, a tak pokrachu ho hōrke sačjšche minjennyh dnjow. Hač do šlepeje nozy ho roščowasche i nanom a hynkom a i nadžiju a dowěrjenjom džechu do loža. Š mērom špachu; wjeheły hōn jich špizy šwjehełi, a dofelž nješnajachu, so cžerpjenja a šrudoby teŝ na Rēcŝez w pšichodže cžakaja, dha teŝ njewotučizchu.

Ša sbožowneho mōžesch cžłowjeka mēcž, so njemōže do pšichoda pohladacz.

Někotre dny bēchu ho minyła, so bēchu Rēcŝezom wšcho pšchedali. Tehdy štejšche rano jara sahe, hdyž njebe šlōnczko hiščeže sešhadžalo, pšched Rēcŝez domom lōhki wošyczł, do kotrehož bēšche jejnicy konił sapščenjeny. Šrudnje bē na tōnle sapšchah hladacz. Wošyczł bē i nēlajlej plataney plachčizčku pšichitny, so bychu pučowarjo po nēcim wulhowani byli pšched deščezom a hōnzom a wīchorom. Na wōš bēchu nakladžene brynjenja a tyŝy a waczōki a wšchelati druhi praškot, so bē na woju lēdma rutna doščž, so mōhli tam pučowarjo hežžecz. Štary tōn tulejšche hlowu. Šsudy bēšche, so mōžesch kōždizčke hrjeblejško pod jeho tožu wošladacz, a lonjazny grat bēšche wšchudžom porjedžany, podšchity a wjetki. Šhēžny durje ho wotamknychu; i durjom wustupichu muŝli, žōnsta a hōlečez, pohladachu hiščeže raš na domšte, rošhladowachu ho na drošy a salēšychu šlōncznye do wošyczka. Šōdla njerēcžesche ničtōn i nič ani šlowežka. Wluzki wša woteščku do ruki, šaprašta i šchudžom, žuchi tōn sačžeže, a pomatku wješesche ho wōš po hašach won i Draždžanškich wrotow.

Šolōženi šdychnychu pučowarjo pšched wrotami, a Rēcŝez nau mēnjesche: „Tak dha je mēsto ja nami, hdyž bēchmy někotre lētko sbožowni a wjehełi živi. Wšcho, šchtož bēšche nam lube, hym wopuščežili, so bychmy w zušbye nowu domišnu nadeščli. Wōh daj, so by to były ja naišche cžožne a junu teŝ ja wēcžne sbože!“

Tak bēšche nan rēcžal, a macz pošwinywšchi jemu pšhecželnje i hlowu wušpēwa cžichu nutrnū modlitwu. Woprawdže wjeheły pał bēšche jenož Handrij, kotryž hiščeže nješnaješche w šwojej mōlcžkej hlowje, šchto wšcho tajle pšchemēnjenje šwjedže. Drje ho teŝ džiwasche, dofelž bēšche hač dotal jenož w šchleńczanym woju jēdžil, so dženža w tajkim doščž hubjenym woju jēdže, so je jeniczi konił do njeho sapščenjeny, so je tōn doščž žuchi a štary, a so tak pomatku jēdu. Šewal pał njemējšche žanyh staroščow a wjehelejšche ho, so telko noweho wošlada; dofelž přēdku na woju hežžesche, mōžesch ho pošpochi rošhladowacz.

Woni cžyychu hač do Hamburga doječž, dofelž cžyjšche ho tam Rēcŝez nan na lōdž hynycz a do Ameriki wotječž, so by tam džēłal ša sbožowny pšichod šwojeje hwojby. Rēcŝez macz pał durbješche něhdy na wšach na podroštwje bydlicž, durbješche ho poštaracz, so mały Handrij něšchto pēlneho a šhmaneho nawulnje, doniž njeby ho nan sažo wōčezil. Bēchu ho šrēcželi, so nan dlēje dylžli tši lēta njewoštanje; potom mējšche ho na wšchōn pad wōčezicz. Šjenješt, kotrež mējšche Rēcŝez macz wobšhowacz, bēchu po cžłowškim rošhjudženju derje a wēšče na dan dali, a Rēcŝez macz mōžesch wot danje hješ staroščow žiwa byčž, hdyž teŝ runje na rošbrowjenje njemējachu.

Šlōncznye dojedžechu do wulkeho mēšta. Mōlcžke ale štrowe wobudjenje bēchu hebi bōrny najeli, a džēń ho bližesche, hdyž mējšche Rēcŝez nan hwojich lubnyh na dołhe cžahy wopuščežicz. Dołho a nēžnje wobjimowasche mandželsku a hynka — pošledni raš, a hiščeže modlesche ho ša njeju. Hač runjež cžyjšche ho jemu šamemu wutroba nimale pušnyčž, dha pošojesche tola i lubošnyimi šlowami plakazu mandželsku a šrudneho hynka, dopominasche

jeju na njebejšeho Wōtza a na sbožownišche cžahy w pšichodže. Šlōncznye bē wōn pšchischol, tutōn pošledni wōłomik džēlenja. Bēšche najwjetšchi cžah, so Rēcŝez nan na lōdž šhwatasche; hižo hwtēłachu kōtwizy na lōdži, kotraž mējšche do Ameriki wujecz. Wētšil wējšche i praweho lnta do lōdžinyh plachtow. Rēcŝez nan škoczi do cžolnika pšchi brjošy štejazeho, lōdžizy sašadžichu wješkla do wody a ša někotre mješchiny šakōžichu pšchi lōdže. Š napjatyuni plachtami, kopej podomna džēlejšche lōdž mōršte žolny. Rēcŝez macz i małym Handrijom hladaschtaj ša nanom. Pošledni jeho poštrow njewuškšcheschtaj, morjo ruješche a rječžajš chčezercžachu. Dołho, jara dołho hladaschtaj ša nim, tak šimaj tiwa i bēłym šchantkom: bēšche to pošledni poštrow hwojimaj lubymaj, kotraž bēšchtaj jeho najdrožšche kublo na dalokej a šchērolej šemi.

Š wētrowej špēšchōščju šhwatasche lōdž won na morjo, i nanom lubym won na njewumēřjene daliny. Rēcŝez macz pał štejšche a hladasche a plakasche a šchepotajšche a wša hwojeho hynka i ruku wōłoko šchije a hladasche ša lōdžu, kaž dołho jeje hylšojte wōčžko hiščeže něšchto wo lōdži pštny.

„Niħdy, niħdy jeho ša šwoje žive dny wjazny njewošladam!“ rjekny wona i podušenym hlošom. „Ššym na wēcžnje šwojeho mandželskeho, a ty, najlubšchi Handrij, šy hwojeho nana šhubil. Ženje, niħdy na niħdy ho wōn wjazny njewōčēzi. Nješbože a tyšchōščž hōnitej ša nim, a žana lōdž ho wot brjoša njeħnuje, kotraž by jeho sažo domoj t namaj pšchivješt.“

Tak škoržesche a žalōjšesche Rēcŝez macz, hdyž bēšche ho runje halke wot nana džēłila, a mały Handrij plakasche hōrke hylšy i nječ. Šdyž pał ho nještroschtaj do hwojeho wobudjenja wōčžičštaj, a štajnje nowe hylšy jeju cžēžku wutrobu pošōžichu, hdyž ho jedny džēń po druhim miny, a wotšhadžazy cžah i hojazej wōdžičku hōrku tyšchōščž wōmēli, dha wōčžičštaj ho teŝ nadžija a dowēra do jeju wutroby, a šlōncznye nadeidžičštaj pošoj a šmērowanje we wšchēdnej modlitwje.

(Šotracžowanje.)

Wšchelate i bliška a i dalola.

— Na Budyškim ewangeliškim šeminaru ho jutry wulke pšchemēnjenje štanje. Šdyž je je šapocžatkow tuteho lēta t. wšchšchi šeminaršti wučez Šiedler na wotpočžink šchol, ho direktor Müller t jutram jako direktor na Draždžanškim šeminar pšchēšadži. Na jeho mēštno pšchindže wšchšchi šeminaršti wučez i Šžopany jako direktor do Budyšchina. Dwaj wšchšchej wučerjaj, knjesaj Šrenzel a Šchleiniz, ho jutry na wotpočžink podataj. Jutry pšchindu teho dla, dofelž hiščeže jedyn wučez pšchindže, 4 novi wučerjo t wudospōlnjenju wuprōšdnjennyh mēštnow a t temu hiščeže dwaj na nowošakōženej mēštnje do Budyšchina. Wōžarowacz je, so na mēštno knjesa Šiedlera žadny šerbšti wučez na šeminar nješchindže, kotryž by i dobom šerbšti na šeminaru wučez mōhl. — W bližšchim cžahy budža sažo pruhowanja ša tych, kotriž ho do šeminara pšchivōšmu. Nladžijamy ho, so by ho tola pšchi tyme pruhowanju na nasche šerbšte wobštejuwēče džiwalo, so bychu ho Ššerbja w došahazej licžbye pšchivōšali.

— Nowy katholicški šeminar w Budyšchinje ho i napscheczja šhorownje twari. Ššymy dla durbš twar nětko wotpočžowacz.

— Ewangeliška lutherška šynoda Šakšesje ho hižo w mēřzu šhromadži, tak šo šmēja ho w bližšchim cžahy nowowōłby.

— Šakški pšnyž Šurij je cžēžko ššhoril. Lētarjo maja nadžiju, so sažo wotšhori.

— Šdyž hym hižo šjewili, so bu knjes wučez Šolaf štatny wučez w Nješwarčidle, mamy hiščeže dodacz, so bu teho runja knjes wučez Lehmann, hač dotal i pomoznym wučerjom w Šlowej Wšy nad Šprewju, po wobštatym pruhowanju wōšbōhmanōščje ša štatneho wučerja tam poštajeny.

— Štatne wōčžehnjeńne ma Šakška ščēhōwaze: 1. wuštaw w Draždžanach ša šlepyh wobēju rodow še šwōnkownymaj wotdžēłomaj w Šlorizburgu a w Šakšach. W Šakšach je wšsche teho wot pšenjes ša šlepyh i wuštawa puščežennyh šakōženy pšchēhntł ša tajlich šlepyh, kotriž dla šadžēwaneje šhmanōščje t džēłku wonkach ho sežiwicz njemōža; 2. wōčžehnjenja ša duchašklabnyh hōłzow we Šulškim Šennersdorfe; 3. wōčžehnjenja ša duchašklabe hōłzy w Šošnje a 4. wuštaw w Braunsdorfe ša džēčzi, kotrež hu w štrasche, so ho škaza. Wšsche teho je w Šamjenizh-Štendorfe wōčžehnjenja ša duchašklabnyh a šlepyh w nastawanju. Licžba w štrajnyh wōčžehnjenjach žiwych šlepyh je wot lōnža 1896,

Womhaj Bóh!

Czísło 6:
10. feb.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy sobotu w Smolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a łu tam dostacž sa šchtwórłětnu pschedplatu 40 up.

Sexagesima.

Luf. 8, 4—15.

Sajet dżěsche, so by roššyl šwoje šymjo. To pak je to pschirunanje: To šymjo je słowo Bože.

Ty juajech Bójšteho šyjerja, kiž junu psches našču semju dżěsche, so by roššyl šwoje dobre šymjo, mjenujzj, so by ludžom předomal šwoje słowo, a šjewil tu wěcznu wěrnosež. Tutón njebeški šyjet pak je ło w šwojim czašu wot semje jako wrócił do njebes a ło šydnul t prawizy Božej we wyšokoszi. Ale njech je tež wušchol, to dżěło wušywanja njeje t tym pschestalo. Wón, tón Anjes, dżě ma šwojich pólłow, kiž na jeho pschitafnju w jeho mozy a t jeho duchom Bože słowo předuja psches znyku semju a předomacž budža hacž do škónczenja šwěta. Těho dla ło hiščeže dženša to šame dobre šymjo roššywa, a to wšchudže tam, hdžez ło czište słowo Bože předuje a wuczi. Potajkim duchowny wušywa t kłětki Bójšte šymjo do šwojeje wošady a hdžez hewal se šwojim rtom słowo Bože pschpowjeda. Wuczet je Anjesowy šyjet w. Starškej, kotraž ło ewangeliona njehaubujetaj, wuczetaj słowo Bože do wutrobow šwojich dżěczi płodžicž. Kacž, kotraž šwoje dżěcžo ło modlicž wuczi, wušywa dwohe šymjo runje kaž nan, kotryž šwoje dżěcžo po Božim pucžu wodzi, njech je se słowom abo t dobrym pschikladom.

Wjele je wušywanja, ale wšchudže je tež lute rošče- nje, wšchudže tón šamy dobry płód? A hdžz to njeje,

šyto dha je na tym wina? Njeje ło šwěru roššywało? Njebe to šymjo dobre šymjo? Móžno je, so na tym tež leži. Ale t wjetšcha je rola wina, hdžz šymjo njeošče. Ješuš šam dżě je tež roššywał a lute dobre šymjo wurywał, ale bě wokolo njeho lute roščenje, selenjenje a wušrawjenje? Ně! Ta rola njebe jenal dobra. Tón Anjes šam rěczi wo šchtworakej roli. Tajku šchtworaku rolu je wón namakal, a tež my ju nadeudžemy. Wobhladajmy šebi tu rolu: Někotre šymjo padže pschi pucžu a bu podteptane a ptaki pod njebeškami sežrachu jo. Šhto? Njeje cžlowjecža wutroba husto runje tał twjerda jako wuteptany pucž, so słowo Bože, kotrež na nju paduje, ło do njeje šapschimnyčž njemóže, ale ležo wostanje morwe kaž šymjo pschi pucžu. Hřeščne wušchuje, hřeščne myšle, hřeščni towaršchojo łu jo šašo škoro sebrali a šanicžili. Tych twjerdnych wutrobow pak je jara wjele. Njepytaj je jenož mjes šlóstnikami, ale šamo tež mjes ludžimi, kiž chzedža šchescžijenjo byčž. To łu czi, kiž do Božeho doma łhodža, a słowo Bože šlyšcha, ale po Božim słowje je šwojim žiwjenjom nječinja, to łu czi, kiž w štarych hřešach dale łhodža, hacž runje Anjesowe kašnje šuaja. — A někotre padže na škalu a hdžz šendže, wušny wone, dokelž wlohi njemějšche. Tu je wutroba wonka mjehka, t nutška pak kamjeitna. Š wješelosčžu wona t woprědla słowo Bože pschwošnje. Wona rudži ło šwojeje hřeš- noseče, wona plaka šlyšy a ma dobre šacžucža. Ale hlaj, na cžaš woni wěrja, ale w cžašu špytowanja woni pschestupja. Čzoplotu, w kotrežž płody wušrawja,

jeho domoj, žadny pučować njewjedźesche nicžo wo nim powjedacž.

Styknivosež poča ho w Něczkez maczetnej wutrobje schericž, a wscha nadžija spadowasche w jeje wutrobje schericž, a wscha nadžija spadowasche w jeje wutrobje. A hdyž běšche ho skónčujuje lětny čas minyl, a nicžo njeběšche šhonika wo swojim mandželskim, dha platasche, rano sahe a wječor posdže, nozy a wo dnjo, so ju woczi bolešchtej. Podarmo spytasche Gandrij, swoju macž smero-wacz, wschako běšche nětko hižo wjetšchi a rosomnišchi, so móžesche ham šapichijecž, sčto je s nanom šhubil. Wón ham wschat běšche pschestrudny a pschepnuty, so njemóžesche prawe słowa potwoja rěcžecž, a s wjetšcha slónčzi swoj tróšcht s tym, so jeho hylsy i maczetnymi hyljami, kotrež bě chyzl setrěcž, na pschemo ho ronjachu.

Stajne hylsy a stajne rudženje ščinichu slónčnje Něczkez macž khorowatu, wóczzy bywaschtej džen a blědnischiej. Bórsy běšche tak daloko pschischko, so njemóžesche ani wjazy schicž a wuschiwacz; slónčnje durbjesche ho wscheho džěla wsdacz, so by swojej woczi porjedžila, so njeby sa wschě dalsche žiwjenje woklepila. Tajle njesbože powjetschi hišcže jeje pokhmurjenosež a wona mějesche sa to, so je najhubjenscha žónsta po wschej semi. Zeje jejničke wjekele běšche jeje hyn Gandrij, a sa njeho profschesche Boha wschědnje. Čžežke a hórke spytowanja běchu ho hacž dotal Něczkez macžeri napoložile, a tola njeběšche rječzas jeje njesboža hišcže dolhi došč, karancžl jeje čžerpjenjow njebě hišcže dopity.

(Potracžowanje.)

Jesufowa lubosež k człowjekam.

Za snaju kwětku lubosnu,
Kiz ho mi spodoba,
Za woschewi mi wutrobu,
Ze kwětku najrješcha.

Za kwětku luby Jesuf je,
Kiz Boh k nam pschipóžta,
Nas k wustom' pučzej pokazje,
Do wěcznow' žiwjenja.

Jesuf je puč, kiz kwětko da,
Tu wěrnosež, žiwjenje.
Schtož rosčarže tnych hrěchow ma,
Ma w wěrije wodacže.

Wón praji: póježe te mu. wschě,
Kiz wobčeženi ježe,
A s wutrobu hej žadaježe,
Wam šhoju slóseže wschě.

Was s mojim czělom nasycju;
Duž ho s nim woschewěže,
Wam moje kubka šapichu,
Sso na muje dopoměže.

Tež picže wschitzy moju krej,
Szym sa was pschelat ju;
Was wucžiczi wot hrěchow tež,
Ze wschitkim k lěpschemu.

My prošymy cže, Jesufo,
Wšes twoje čžerpjenje,
Ty nječhasch wot nas džělicž ho,
Budž pschi nas wobstajuje!

Sa džěczi nas nětk k hebi wšmi.
My tebje šhwalimy,
A wostanjemy pschi tebi,
O swěrnym Jesu ty!

E. Delaž.

Něsčto s Chinesejskeje.

Woczi nimale zyljeje semje hu w naschym časju na Chinesejsku wobrocžene. Tamne njeměry a Chinesejow hrojne sachadženje pschecžiwu druhim ludam, wošebje pschecžiwu kschescžijanam, kschescžijaniskim mišionaram a žyrkwjam wschudže wulle rozhorjenje s wulkim prawom šbudžuje. Podobne njeměry hu w Chinesejskej hušcžischo bywale. W šrjedžijnje sańdženeho lěstotetka běšche tajti

wulki, sa nas kschescžijanow sajimawy njeměr, kotryž je stópkny chinesejskeho kšěžorstwa tschašl a je nimale k wotšadženju nětko knježazny kšěžorow wjedl. Tak wulki nětcžischi njeměr njeje kaž tehdomnišchi, tak daloko hacž ho dotal wěz pschewidžecž hodži. Tamnišchi šběžl mějesche swoj spocžatl w jenym zylje spodžiwnyim człowjeku, Sin-tschuen, kotryž ho mlódišchi bratr šhrystuwowy mjenowasche, kiz hebi s mječom a słowom kralestwo w Chinesejskej dobu, dlěje dnyli lětdžekatt swojich pschewidžowarjow se wschej frutosežu hromadu džeržecž wjedžesche, so by slónčnje, hdyž běchu sto tyžazy pak sa njeho pak pschecžiwu njemu swoju krej rošleli, we wóhnyowym morju swoj kónž namakal.

Hong Sin-tschuen ho w lěcže 1813 w małej wječzy provinzy Kwang-tung jako hyn kšudeho burika narodži. Najprejdy wón wot wjekneho wučerja rosčuwčenje došta, na to pak, hdyž kruny swojeje wšy pašesche, w knihach chinesejskeju šhwjateju, Confuziuka a Wenziuka s pilnosežu dale studowasche, a tak s wulkej šhwalbu přenje pruhowanje wobsta, hdyž chyzsche potom najwšychsche pruhowanja wotpoložicž, wjazy křecž pschepadže. Slónčnje bu ham s wučerjom a jako tajki niz jenož wulkich, ale tež małych rosčuwčowasche a pscheco wjetšesche nahladnosče w swojej krajnje nabu.

Hdyž chyzsche w Kantonje swoje pruhowanja wotpoložicž, jemu čhineski kschescžijan, w službje Londonskeho biblišeho towarštwu stejazy, s mjenom Tjang-Asah, nělotre kschescžijaniske knižki a wučahy i biblije dari. W tych šamych je najškerje čžital, a hdyž ho džekacz lět minychu, bu wot čžežkeje khorosče nadpadnjenn, w kotrež mějesche, hdyž bu wot šmny torchany, wschelake widženja. Wón ham ho w njebiešach wuhlada, tam „wobknežerja wschitkich duchow“ w dobje stareho dostojneho muža a jeho staršeho hyna widžesche, kotryž jeho šameho swojeho mlódišeho bratra mjenowasche. Najškerje běchu to dopomnjeńki na to, sčtož běšche w kschescžijaniskich knihach čžital a njebě dorosumil.

Wón wotšori a nětko bu s wučerja profeta, kotryž chyzsche nowu wěru šaložicž. Šswoje šastojnistwo šložiwšchi po kraju předujo wokolo czahasche; tež běšche w šwislu s jenym amerikanškim mišionarom w Kantonje a swoje wučby w knihach rosčscherjesche, kotrež wulle pschipóžnacže mješ ludom namakachu. Wón chyzsche pschibóštwu a čžesčenje wotemrjetych wotštronicž a chyzsche mječ wobnowjenje čhineskeho luda na podložtu wěry, kotryž běšche hebi ham s kschescžijaniskeje šestajal. Šak mačo pak bě wot wěcznych wěrnosečow dopóšnal a je do swojeje wěry pschijal, to durbjesche ho halie posdžischo pokazacž.

Wšichnosč jemu s měrom předomacz a štkowacz dowoli, tak so móžachu ho gmejny „Wohacžesčerjow“ kaž jich mjenowachu, daloko a šchěroko rosčscherjecž. Po něčim pak, wošebje hdyž běšche k ludam pschischol, kotrež kšěžorski dom hidžachu, swoj nadawł po šwětnym waschnju wobhladowacz poča. To je ho najškerje w l. 1845/46 štało. Wón ho wot nětko jako wot Boha póžtany wšwobodžer swojeho luda wot tehdomniškeho zuseho chinesejskeho kšěžora mjenowasche, da swojim wlošam rosč a šakasa, so Chinesejoje nješmėdža wjazy wopušč na słowje nošycz, do kotrejež maja nětko swoje wlošy šwite. A jako ho žyly rnył wěšcženjow wo njesbožach dopjelni, kotrež durbjachu w lěcže 1850 čhineski lud čžežko domaputacz, a kotrež běšche wón s wěstosežu doprědka prajil, jeho nahladnosč a šhroblošč rosčeschej.

Wot drugeje štrony běšche ho lětdžekatti na šběžl wschitko pschihotowalo a to we wschelakich potajnych towarštwach, kotrež hu wot ždny njesboža tuteho kraja byle. Ženož jena wóšoba pobračowasche, kotraž by s mozu tutón njeměr wjedla. Šako teho dla w lěcže 1850 Sin-tschuen na swojej „wóšcžowej horje“ w Kwangji šběžl wuwola, ho wschitzy njespokojni a „Wohacžesčerjo“ po tyžazach a šazo tyžazach wokolo njeho šhromadžichu. Kiz dolho po tym móžesche se swojeje hory do plódných niznow dele czahnyč, město Kanton wobšadžicž a zylje wšwowanje tuteho města na ho štorhnyč a žlo na ujo položicž.

Šako ho to šta, ho mandarinojo, wschazy a kšěžorski dwór w Pekingu nastrožichu. Wóni čžujachu, so maja njespschecželjo wulku móž. Sin-tschuen je w přemim časju swojeho knještwu bješ dwěla šhrobly a šmžity człowjek byl, a žora wótrny rosom wobšedžal. Wón wjedžesche kraj šarjadowacz, hebi wschitko derje šwječž a wóška nawjedowacz. Šeho wóška ho powjetschichu, ale wón je wschě křucže hromadu džeržesche, tak so jemu bje wscheho pošluchachu. Šene město po druhim do jeho rukow padže a jene kšěžorske wóško po druhim bu šbite.

W lěcže 1852 bě hižo móžny došč, so ho ham sa kšěžora

wuwoła s mjenom Taiping-wang t. j. kral mēra. S dobom pschecziwo mēstu Nanjing czehnjesche; 8. mērza 1853 psched tutym mēstom s wōjstom, 60,000—80,000 muži hylnym, stejeische; 19. mērza jo nabbēhowasche, je doby a pschikaja wšchōn lud, kiž chineški njebē, žalostnje stōnzowacž. — Dleje dužli 10 lēt je jako khezor w Nanjingu hedžal, mjes tym, so jeha kralojo a generalojo wulke wōjny po zylm kraju wjedžichu. S cžakami ho sdašche, kaž budže Taiping-wang wopradowže khezora hameho wotgadžič. Wulki brach jeha wōjsta bēšche, so žanych kanonow njemējachu.

Taiping-wang hwoj kraj na sałožku hwojeje wēry natwari; sčtož wōn cžinjese, trochu na naschich sozialistow dopomina. Wōn bēšche hamlutki jenicžki knjes, kotremuž jako Božemu hynej Wōjsta cžesč žlušesche. Žemu žlušesche wšchitlōn kraj; wot teho hameho jednotliwym hwojbam džele t wobdželanju pschipołaja; wone pak hmedžachu jenož telko hami sa hebje wobkhowacž. sčtož t sežiwjenju trjebachu, wšchitko druge dyrbjachu do itatnych brožnjow abo skladow wotedacž; ničto njechmedžishe ničto ham hwoje mēčž. Taiping-wangowa wola bēšche Boža wola; lōžba njepohušchnojč ho je hnjerczu khostasche. Pschibōhow mēčž bē iafasane. Ženož jedyn Wōh, kotrehož staršchi hyn je Žesuš Khrystuš, kotrehož mlōdschi hyn pak je Taiping-wang. Žeho wēra pschinarobženy hreč suajese a hebi žadašche, so dyrbjachu ho ludžo kšesčič dacž a Bože džešacž kafuje džeržecž. Žyle twjerdže safasane bē, kharth hracž, tobač a opium kuricž a wino piečž. Šsobota bē kaž pola židow šabat. Stara protyka, kotraž bēšche polna pschivēry je hwojimi sbožownyimi a njesbožownyimi dnjemi, bu wotstronjena. Boža žlužba ho po waschnju jendželiseje krajneje žyrkwoje hwečesche.

Wšchelake wšchaf je na prēni wofomil s kšesčizjanskej wučzbu psches jene; tola to wšchitko je jenož swontowne. Wot ducha a prawdy kšesčizjanskeje wēry žyle ničto do krajneje žyrkwoje Taiping-wanga pscheschlo njeje. Wōn ham hjawnje prajese, so ho miły duch kšesčizjanskeje wēry sa jeha cžaf njepichodži. S mišeho wučerja bu kruty wojak a žurovy, nješmitny knježer, kotryž bjes lōždeho wobmyšlenja reči cžlowisete krwē roslivaische. Hdyž ho raš jedyn s jeha kralow pschecziwo njemu posbēhny, jeha wōn s 15000 jeha pschivihowarjow sabicž da. Burski hyn bēšche pak tež jednore burske žiwjenje šapomnil. Wōn pocža jara wošebnje živy byčž a hwoje žiwjenje we wulkej njepōčžiwosēži wjedžeishe, tak so ho tež jow jako kšesčizjan njewopofasa.

Škōncžnje chineške wōjsta, wot Franzowjow a Žendzelčanow nawjedowane, Taipingowe wōjsta pobichu; 19. julija 1864 ho mēsto Nanjing poda; Taipingej škōncžnje jenož jeha hrod w Nanjingu wošta a dokelž dale žauche wukhowanja njemējesche, dha je ho ham se hwojim hrodom, je hwojimi pokladami, bohatstwami a žōnškimi špalil.

Na to waschnje ho wulki šbēžt w šriedžisnje šandženeho lētstotka w Čhineškej škōncži. M. II.

Wšchelake s bliska a s daloka.

— Dokelž ho žuchocžina pschezo dale roščerja a hebi lēto wot lēta wjazy woporow žada, je hebi wyschnojč rošpominala, tak mōhlo ho roščerjenju tuteje cžlowjekow morjazeje khorosče napschecžo štipicž. Pschetož tale khorosč je jara natykwaza a hušto je njewobhladnivosč žudži wina, so hu ho do hnjertneho štracha pschijnjesli. Ščtož ho na pschiklad draštu abo šchaty na žuchocžinu wumrjeteho woblecze, ho ham s tej khorosču natyka, a tola kaž malo ho to wobkēžbuje. Tajka drašta dyrbi ho najpriedy desinfizērowacž. Ale je tež wšchelaki drugi štrach natykanja. So bychu ludžo wšchitko prawje wobkēžbowali, dyrbja hižo džečži w šchuli kšesčecž, kaž mōža ho pschecziwo teje khorosčži wobarnowacž, so bychu tež staršchim tu wučzbu hōbu domoj pschijnjesli. Duž je khezoristwomy štrawotny hamit wošebitu papjerku, hdyž dobre wučzby psche tutu khorosč dawa, wudač a tale papjera ma ho do šchulskich štwow powšhnyč. Ščelowe žony maja tež pschibušchnojč, lōždy hnjertny pad na žuchocžinu gmejnškemu pschedšterjerjej hjewicž. Njech pak lōždy ham pomha, so by ho štemu njepscheczelej cžlowiseteho žiwjenja mjesa štajila, kaž daloko to w naschich cžlowisčich mozach steji.

— Wokrežna šchulska inspežija w Budyšchinje je wufasnju wudač, so njechmedža wjazy tajzy, kotriž nješbu pruhowani murješčy mišchtrjo, šchule twaricž. Hdyž šchulšy priōdkšterjerjo po hwojej

woli njepruhowanemu twarzej šchulski twar pschewoštaja, a twar ho wot wyschnojče sa dobry njepschipōsnaje, maja tucži hami se hwojeho šala šchodu šaplacžič. Duž dyrbja ho šchulšy priōdkšterjerjo hladacž, so ho do tajkeho štracha njepodadža. So je wyschnojč tule pschikasnju wudač, ma hwoje dobre prawo. Pschetož murješčy mišchtrjo dyrbja dolho študowacž, priedy hacž hu dowukli. Sich dolha wučzba sa to rukuje, so tajki twar pschewidža a rošumja. Hdyž čže drugi hwoje nashonjenje jow mēčž, kiž je jenož murješčkeho polēra cžinil?

— Dotalny šastupjer šchorjeneho mēščžanskeho hamtskeho hejtmana knjesa Kempela, knjes knježestwomy radžicel s Der, je 1. februara hwoje nowe šastojnstwo jako hamtski hejtman w Marienbergu nastupil. Duž bu do Budyšchina nowy šastupjer hamtskeho hejtmana powołany, knjes knježestwomy radžicel Grauba.

— Knjes tajny šchulski radžicel Kofla, kotryž je dolhe lēta na čžole šakšete šchulšete wyschnojče stejal, ho jutry na wotpocžinl poda. Wōn bēšche psched dwēmaj lētomaj tež w naschich šerbškich šchulach ho pschewēdēčič, tajke hu nasche šerbške šchule.

— Š 200lētneemu kōnowanškemu jubilejeju pruskeho kralowiskeho domu hu ho dopomjenške pjenjesy sa 2 a 5 hriwnow wudale. Džel tutych pjenjes je ho tež do Šakšete podač, so bychu hebi je ludžo wumēničž mōhli. 5. februara hu ho wone prēni kōncž w Draždžanach pschi hlownej pokladnižy finansneho ministerstwa wudale, ale hižo prēni džeč je hebi tam telko ludži pjenjesy wumēnjalo, so hu wšchitke rošdate a so ho žane wjazy pschi pokladnižy njewudawaja. Duž ma šbože, kiž je tajki dopomjenški pjenjes dostal, kotryž šmeje po cžafu wyšoku plačžisnu.

— Š wulkej hwojatocžnosčju je ho jendželiska kralowa Viktorija khowala. Khezor Wylem, kotryž je w Žendželiskej wot wumrječža hwojeje wofki hacž do jeje khowanja woštač, a kōnpruz staj pschi khowanju pōdla byłoj. Wo njebočžičkeju kralowje ho powjeda, so je hiščeže do hwojeje hnjercže to žadanje wuprajila, so by ho bōrny mēr sežinil. Hacž šmeja jendželšy ministrijo žadanja kēžbu, hacž runjež je pohlednje žadanje kraloweje bylo, ho jara prajcha. Kaž ho pišche, tež wot noweho krala wočakowacž njeje, so by s krutej rošhjudnosčju njeprawej a bjesbōžnej wōjnje pschecziwo buram kōnz sežinil. Wōn je pječža nēčžišchim ministram, kotriž hu wōjun nacžinili, pschikšileny a jim napschecžo njestupa. Duž je jenicžka nadžija, so šbože wojowanja dale na štronje burow woštanje a so budža Žendželčanjo hami škōncžnje nufowani, s burami mēr cžinicž. Nowišche powjesče wo šbožownyim pokracžowanju burow powjedaja, kotrež wēšče wšchitzy tutemu šprawnemu wo hwoje byče wojowazemu ludej popschēja.

Škōnz bjesbōžneho.

W hodownych dnjach psches Barlinske nowiny powjesčž džešche, so je hiščeže niž stary cžlowjek, s mjenom M. N., psched mēstom Barlinom wonka w šahrodže sa pšotom ležo wumrjel. Šōn hamy je psched nēšchto lētami wot hwojeho nana wulku šabriku a rjane šamoženje namrēl. Wōn by bjes starosče jara derje živy byčž mōhł, ale wōn do towarštwu njewērjazych a bjesbōžnych pschindže, bē njerodny a sa malo lēt bu žyle šamoženje pschecžinjenje. Wōn je nēkotre lēta žalōšnje hubjene žiwjenje wjedł, a bēšche štajnje hōščž w hospodach sa tych hamy, kotriž žaneho byčža nimaja. Sa nim ho žadny s tych, s kotrymiž je w hwojich dobrych a šbožownych dnjach hwoje žyle šamoženje pschėjusčal, woprašchal a pohladal njeje. Ale hacž nanajhubješcho je wōn žyle wopušchženy kōnz wsacž dyrbjal. Šal ho tu šłowo hwojateho pišma dopjelni: „Njeprawi wosmu šty kōnz!“ (Šn. mud. 3, 19.) M. H.

Šudancžy.

Hdyž Absalom bē, hdyž w njebješach njebē, ani tež na šemi delka?

[čh]pōžai ašnq vu ašazai vž]

W lēče a tež w šymje bošy, špochi s pohleschkom ho nošy. [všahčy]

Daliske dobrowōlne dary sa wbohe armeniske šyroty:

Na kwapu knjesa Wanza w Drobach, nahromadžene psches f. Žana Šenkū s Wulkeje Dubrawy 4 hr.

W mjenje wbohich šyrotow praji wutrobny džač

Šōlcž, redaktor.

Womhaj Bóh!

Čizlo 7.
17. febr.

Četnik 11.
1901.

Serbičke njedželke kopjenka.

Wdawaju so kóždu sobotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyschinje a so tam dostacž sa sčtwórtlětnu pschedplatu 40 up.

Čistomih.

Lut. 18, 31.

Wón wsfa pak t šebi tych dwanacze a džesche t nim: „Hlaj, my džemy horje do Jerusalema, a wschitko budže dokonjane, sčtož pižane je psches profetow wo čłowiskim šynu.

„Hlaj, my džemy horje do Jerusalema!“ to je to napižmo na póstny čzaš, do kotrehož po malej khwili šastupimy. „Horje do Jerusalema!“ to bě pschitakš sa Jesuša a wón, kiž poslušny bě hač do šmjercze, so jeje wobwinycz njemóžesche. Ach, kajki bě to tón krocž čezki a šrudny pucz do tuteho šwjateho města! Wón wjedžesche niz t wješelojezi a t radojezi, ale do štyška a wulkich bolosčow; jeho kónž bě hora Golgatha a jeho wobšamknjenje tón postajeny šchiz. A čehodla tajki pucz, Ach, so by „wschitko dokonjane bylo, sčtož pižane je psches profetow wo čłowiskim šynu.“ Wšechžitaj šebi jenož pola Jesajasa 5. a 6. šchtuežku 53. štawa!

Jesuš dže horje do Jerusalema a jeho wuczobnizy dyrbja s nim hieč. Jako pak wón s nimi rěčesche wo šwojim četpjenju, „woni nicžo wo tym njesrošymichu — a njewjedžachu, sčtož prajene bě.“ Haj, Pětr wrěšny na njeho a džesche: „Bóh cze šwarnuj, to so czi nještanje!“ Čzi wuczobnizy běchu hač dotal s nim khodžili; běchu šlyšeli šłowa wěčneho žiwjenja a widželi jeho Bóšku krasnosč. A nětko napošledku, hdžež wón jich t najwyschšej čzesči a t najwjetschemu šbožu do-

wjesčž dyrbjesche, hlaj, duž rěči wón wo šwojim četpjenju a wumrjecžu, — a kak móžachu tole šrošymiež! Sčto? dyrbja šašo šhubieč, sčtož běchu šbožneho namakali, dyrbja šwoje nadžije puščežieč, s kotrymiž běchu šebi wutrobny napjelnili? Tón čzaš wuczobnizy njemyšłachu, „sčtož Bože, ale sčtož čłowjeczne je“. Wobdžišcho, jako duch Boži na nich pschischoł bě, wotewrichu so jich woczi a woni pošnawachu, so runje w šhryštuskeji šmjerczi wobšamknjene žyle šbože čłowjekow leži.

S Jesužom horje do Jerusalema a na horu Golgatha! to je tež šchescžijanam hešło sa wschón čzaš a wošebje ša poštny čzaš. Drje je tež mjes šchescžijanami tajkich njewudokonjanych wuczobnikow, kiž s šhryštuskom radny khodža, dóhž so wo žanym šchizju njerězi, kotrymž so Jesušowa wuczba derje lubi, dokelž je rješča a šepscha hdžž-li druhich mudrych, — ale wo žanym šchizowanym šhryštusu woni nicžo wjedžecž a šlyšecž njechadža. Tajkim dyrbi tón šnješ woczi psches šwojeho Ducha wotewrieč, „so bychu duchowne wězy na duchowne waschnje šudžili“. (1. Kor. 2, 13.) Šapošchol Pawoł — tamny Saul, kiž šhryšta hrošnje hidžesche — njewě jako šnješowny wuczobnik nicžo, šhiba jenož šesom šhryšta šchizowaneho. O, so bychmy tež my w šhryštusowym četpjenju a wumrjecžu šwoju šbožnosčž namakali! Duž pošdžemy tež my s nim horje do Jerusalema hač pod jeho šchiz, ale niz jenož takle, so bychmy našdala štejo w duchu wschitkim štrašnym podacžam nimo naš čahnyčž dali, abo so bychmy wot daloka so na mordarjow teho

Knjesa roshnivali abo želniwi na sbitheo a fchizowaneho Knjesa pohladali; ale so bychmy sawernje tež s nim řobu czerpili. A kajte twoje czerpenje byč dyrbi, to možeš faczucž, hdyž pohladajo na Khrystuřowu fchiz pſchi řebi s hlubokofcže řwojeje wutrobny řdychujefch: „Wón je nařchich pſchefupjenjow dla řranjeny a nařchich hrěchow dla řbity. Řhořtanje leži na nim, řo bychmy my mēr mēli, a pſches jeho rany řmy my řahojeni“ — abo hdyž wutrobnje řpēwafch:

Ja řym to řawinował,
Schož ty řy pſcheczerpił,
Te pufi řy ty řthował,
Řiz ja bēch řařluzil.

Řorje do Jerufalema s tym Knjesom, to rēka tež, ja nim hieč a řwój fchiz ja nim njeřč. A twój fchiz je kōžde czerpenje, kotrež Khrysta dla mařch a s Khrystuřom njeřefch. Řorje do Jerufalema a nuts do Knjesoweho czerpenja a wurjeczja, to rēka pał tež, fchizuj řwoje cželo s tymi řlymi lōřchtami a řadoscžemi; nječ je tež ból wulka, wurjecz dyrbi řtary hrěřchny cžlowjeł w tebi pſches wſchēdnju pokutu a rořkacže. A runje w tym je wērne řłowo: budžemy-li s nim wurjecz, dha budžemy tež s nim řivi.

Teho dla s řesufom do czerpenja a wurjeczja! Pſches czerpenje dže puč s krařnoscži a pſches wurjecz s řiwjenju.

Řamjeu.

Pucžowanie po Bořim piřmie

abo

kajte myřle nadēdžefch, Bože řłowo cžitajo.

Řodawa řiwērny cžitaj „Řomhaj Wōh-a“.

I. řnihi Wōřařowu, 19. řtaw.

(Řotracžowanie.)

Řandželaj, řo rořřohnowawřchi s Abrahamom a dořonjawschi řwój puč, pſchiuđžefchaj do Sodoma wjecžor; Lot pał ředžefche, dofelž řo rad s pſcheczelemi rořřčowawřche, tež dženřa kaž wſchēdnje w Sodomskich mēřčanskich wrotach.

Řkaž w nařchich twjerdžiřnach, bēchu mēřčanske wrota wjelbowany řhōd s řawkami po bokomaj. Tu a na namēřinach ja wrotami řhadžowachu řo w řařtarřku mēřčenjo, řo bychy řo mjeř řobu rořřčowali, řo bychy mēřčanske řjawne poředženja a wurudženja wotmēwali, abo řo bychy tu wifowali. řal řtawo řo s džela hiřcže dženřa w narařchich krařach.

A hdyž Lot řandželow wuhlada, řo pſchiuđžefchaj do wrotow, a hdyž jeju řa pucžowajeju řuřbnitow řpōřna, pořtany wōn s řawki we wrotach, dofelž bēřche řtajnje řospodliwy, džēřche řimaj napschecžo a pokhili řo se řwojim woblicžom s jemi; s mnohich we wrotach pſchitomnych Sodomicžanow pał njebē ani jedyn pořtanyl, řo by řo wo řufeju pořtarał.

řot drje njeřpōřna jeju řa teju, kotrařž wonaj bēřchaj, a tola bēřche hnydom na přenje pohladanje jeju nadobne wařchnja a jeju wořebnoicž řpōřnał, a teho dla hnydom řo rořřudžizy cžyřche wo njeju řo pořtarač, dofelž řnajefche, řal mōhlo řo řimaj řrořno řeicž w bjeřbōřnym a njeřwarnym mēřcže. Dofelž bēřche pobořny muž, wuřnamjenjeřche jeju s wulkej řospodliwořcžu; teho dla pořtaji nam nowy řakon jeho a jeho řohnowanje, kotrež je wōn teho dla dořtal, řa řnamjo: „Řjeřapomēcže, řo byřcže radži řospodowali; pſchetož pſches to řu nēřotři njeřjedžiřwřchi řandželow řospodowali.“

Řakle na 13. řchucžzy wuřnajefaj řo, řo řtaj řnjeřowaj řpōřtaj.

A řot džefche: řłaj wſchaf, ja waju prořchu, mojej řujeřaj, dofelž řawēicže hiřcže njeřefchaj, hdyž byřchaj w tutym wamaj njeřnatym mēřcže řospodowaloj, řōřtaj wſchaf do domu waju wotrocžka a wořtantaj tu pſches nōž; nječ řo wamaj woř řmyřa, a dajtaj řebi hewał wopotařacž, řchtož řospodliwořcž porucža; řutje řtantaj rano a džitaj řwój puč. řwonaj pał wotmohwiřchaj:

Řē, njeřmožemoj w tutym njeřařbicžiwym mēřcže řospodu pſchijecz, ale mōj cžemoj pſches nōž na tořhořcžu wořtacž.

Řucžowarjo mēřachu hnydom řtany řobu na pucžowanju; hnydom pſchēřowowachu tež hnydom pod hōlym njeřjom. řjeř dwēla cžyřchaj wonaj řota řpyřowacž; řa řnamjo wulkeje řtaženofcže mēřefche řo, hdyž nēřtōn řufejo njeřpōřowawřche.

řot pał jeju řara nucžefche, řo njeřmožefchaj jeho pſcheprořchenje řazpēčž; a wonaj řo s njeju podařchaj a džēřchaj do jeho doma. A wōn řimaj hořcžinu řhotowa a pječžefche njeřřbane wořuchi; a wonaj ředžefchaj.

Řjedny pał hacž powječžerjawschi řo řehnyřchaj, pſchiuđžechy wobnyřerjo Sodomskeho mēřta, a wobdachy řolo wokoło řhēžu, mlodži a řtari, wſchitkōn lud se wſchēch řutow.

A wořachu na řota, a džachy s njeju: řdže řtaj mužej, kotrařž řtaj s tebi pſchijchtoj w nořy? řwuwjedž jeju wōn s nam, řo bychmy jeju řpōřnali.

Ředžbuř, řal řtaženi řu Sodomicženjo: na tōnle hrēch je Wōh pořdžiřcho řmjereč pořtajił. ř Wōřařowuř 3. řnihach 20, 13 cžitajch: řdyž nēřtō pola mužſkeho leži, řaž pola řony, řaj řtaj hrořnoicž řčiniřoj a dyrbitaj wobaj řmjereče wurjecz. Řiz jenož, řo řu řakle řtaženi, nē, řōdla teho řanja řwječene prawo řospodliwořcže a bjeře wſchēje řanibny wuraja řwoje pořžadanje, řakto był řajki hrēch dowoleny.

řjeře wſchēho dwēla bēchu Sodomicženjo tež dženřa, řaž řo to řara hnydom řtawawřche, nēřakle wuředowanje a řłokanje mēli; tam bēchu řhonili, řo řtaj řuřbnitaj do mēřta pſchijchtoj a řo řtaj wurjadnje řjanaj; řich cželne pořžadanja řo wurudžichy, a řal řo rořřudžichy, řo cžedža řo do njeju dacž. řudžo, řotřiz bēchu řo tu pſchēd řotowym domou řbēřeli, řotřiz řo njeřařbowowachu, ale řo řwojeho hrēcha řhwalachu (Řeř. 3, 9), bēchu řudžo wſchēje řtaroby, se wſchēch worřchtow a se wſchēch mēřčanskich wōdželenjom.

S tutym hrēchom, řo hōřy wōnjecžefcžachy, řo mēřachu mužzy s mužřkim řanibny wobřhad (Řom. 1, 27) řu řamowi potomniřy mēry řwojich hrořnoicžow dopjelniře, „wone řu řo wururwile, řu řa řuřym cželom řchle, řu s řnamjenju pořtajene a czerpja wēčřneho wohenja cžwilu“ (řud. 7). řeho dla wufonja Wōh nad nimi řižo nēřto řwój řud, řahubjo řich, hdyž řa wſchēch druhich řkananejřkich řo se řudom hiřcže řomdži.

řot, mēřjo, řo je njeřmožno, nadbēřowazu mōž řahacžicž, dofelž njeřjedžefche, řo je Boža wſchēhomōž w jeho řōřłomaj pſchi nim, džēřche wōn s nim pſchēd durje a řamřny wobřladniřwe durje řa řobu, řo njeřmōhł heryřkazy lud hnydom řo řakhoda mořowacž a řo do doma dořhwacž, a džefche s pſchecželnymi, řmērowaznymi řłowami: řch, moji lubi bratrřja, nječřinēcže řajku řlōřč, řaž řeže řebi wotmūřlili a mēřcže řa cžeicž, řo řo řospodliwořcži w Sodomje řchindwa njeřtanje.

Řadacže-li pał řebi tola, řo byřcže řwoje lōřchty řpokořili, řłajcže, řa nam dwē džowzy, řaž wy řnajecže, kotreřž njeřřtej hiřcže řaneho muža řpōřnałoj, řej cžy řa, najebacž teho, řo je to ni, jeju řamřnemu naney, bjeř mēry cžeřko, s wam wōn wurjefč: cžinēcže s nimaj, řaž řo wam lubi; jenož nječřinēcže ničžo řymaj mužomaj; řo byřchaj pſchēde wſchēm řtrachom byłoj wulřowanaj, řtaj wonaj pod řhōd mojeje řřēchi pſchijchtoj.

Schož řim řot tu porucža, mamy řa rořřudženje najhōřřcheho řadwēłowanja mēčž; řa prawe a řhmane nimamy řajke porucženje niřdy na niřdy wudawacž, tola wopomēcž mamy řtajnje, w řal hōřkej řyřchnořcži wōn bēřche. řospodliwořcž bēřche po wařchnju řehdomniřcheho cžajřa řwřate a přenje prawo; řnawo mēřefche tež dobru nadžiřu, dofelž bēřchtej jeho džowzy se Sodomicžanomaj řlubjenaj, řo řo teho dla najhōřřche njeřtanje.

řoni pał njedachy řo pſches tute řmērowaze řłowa s rořumey řawrocžicž, pocžachy jenož hōřje řakhadžecž a džachy: řtuř řem, řo nam na pučzu njeřteřifch, hdyž cžemy s durjemi nuts! A woni řecžachy dale: řy řy řam řudny řuřbnil, a cžefch nař řudžicž, řotřiz řmy tu w mēřcže doma? řdy mamy rořřařowacž, řchto řo tu řłuřcha abo njeřřłuřcha! řo nam pſchiuđžefch, řo tu s řnjeřom budžefch!

S teho widžiřch, řo bēřche řim řamjeu nařtorla a řkala pohōřřchenja, dofelž řa prawdu wořowawřche.

(Řotracžowanie.)

Řowowanje, prawhčžinjenje a řwiccženje.

Řobložit nařcheho řboža a nařchēje řbōřnořcže je řamlutki řhryřtuř; mōž, pſches řotruž řo tuto řbože w řhryřtuřu dořhte

jenotliwym psychistupne sežini, je swjaty Duch; brědkaj wot Boha k temu samerej postajenej su słowo a sakramentaj. Ale na tajke waschnje, po tajim rjedže, po tajich sakonjach so jenotliwy cłowjek do tuteho sbóžneho žiwjenja dowjeduje a žiwjenje sboža do njeho? Ktak so to stanje a tak jene druge sežehuje? To je wažne praschenje, wo kotrymž chzemy tu dale rěčec.

Ma tuto praschenje wotmolwo mamy so dwojeho jenostron-
fkeho stejichcža hladacž. To jene je teho mēnjenja, so ma kōždy kchesczijan na puczū swojeho wobroczenja wěsty rylt shonjenjow, jene wot drugeho nadrōbnje wotdželenych, po wěstym rjedže piche-
bēžecž, a to tak, so mōže potom rošpramu wo tym dacž a cžas a hodžinu swojeho psychhada k Tesuše a k swojemu sbožu mjeno-
wacž. To pak ani se swjatym pišmom ani k kchesczijaniskim shonjenjom piches jene njeje. W swjatym pišmje tajki sa wšchit-
lich cłowjekow a sa wšchitke cžasny jenak wobmjesowany pucz
wobroczenja nihdže postajeny njeje, wjele bóle so swobodne ducže
ducha „hdžecž chze“ (Zana 3, 8.) wobrucža. A kchesczijaniste
shonjenje wucži, so cłowjek hebi njeje wšcheho, šchtož Boži duch
w nim skutkuje, i dobom tak wědomny, so mōhl tež rošpramu wo
nim dacž. Wnjche teho so nastacže a psychywanje kchesczijan-
fkeho žiwjenja druhdy tak po nēcžim stawa, a jenotliwe shonjenja,
kotrež so w nim namakaju, tak jene do drugeho psychadu, so je
njemōžna wēž, jenotliwe stazije jasnje a nadrōbnje jemu wot
druheje rošdželicž. Ale tež teho mēnjenja mamy so sdalowacž,
jako by duch tak swobodnje duš, so so i žyła piches žadny porjad
njeswjasa, a so wo „porjedže sboža“ po prawym žaneje rěče bycž
njemōže. Tajkemu wudawanju jažo tak swjate pišmo tak kche-
sczijaniste nashonjenje napschecžimo steji. Wo swjatym pišmje
mjenujy so wěste smutkowne podawisny a nashonjenja, tak piche-
mēnjenje myšle, wodacže hrěchow, nowy narod, swjeczenje pola
wšchitlich kchesczijanow namakaju, a to we wěstym porjedže, a
hdžy swjate pišmo kchesczijaniste žiwjenje je žiwjenjom rostlinow,
i rošwivanjom jerna hacž k plodej psychiruna, wone i tym tola
wěste postajenja a sakonje smutkowneho žiwjenja wukōžuje. A
i kchesczijanisteho nashonjenja wěmy, so so w nastacžu a roš-
wivanju kchesczijanisteho žiwjenja pola wšchitlich kchesczijanow
bjes rošdžela wěste podawisny a nashonjenja picheswo jažo na-
makaju, runjež niž pola wšchitlich na to hame waschnje a w tej
hamej hylnošči. Tuta je pola jenotliwych wšchelata, po tym hacž
su prjedy, tak Saul, we wědomnym njepšchecželstwie psychcžimo
Šhrystuše a bo hano, tak Pētr, Gandrij, Jan, Filippus, Natha-
nael. hižo wědomnje jemu psychihileni byli; dale po waschnju, tajki
jim ewangelijon prēni ras napschecžimo stupi, hacž jako schumjazy
wichor abo jako mile slōncžne wjedro (psychirunaj n. psych. tu
wobroczenje jasnika, tam wobroczenje Vidij Zap. skutki 16, 14. 29.
30.); slōncžnje po jich psychinarodžemych darach a psychihilnošcžach,
piches kotrež je jnym mērne, rune, druhim rasnišche, psychetornjene
rošwivanje blisko kladžene. Wobehje wulki rošdžel je hacž nēchtō,
tak so w japoschtoliskim cžasny i wjetšcha sta, i pohaniškeho žiwjenja
do džela Šhrystušoweho ducha a i tym i dobom do žyłe hinašcheho
swonkowneho wobshada jaitapa, abo hacž, hdžy je brjedža mješ
kchesczijanami so narodžil a wotrošil, wot nimowōlneho, na
wuknjeneho, psychuwčeneho kchesczijanistwa k wědomnemu, hano
statnemu kchesczijaniskemu žiwjenju potaže. W prēnišchim padže,
so wē, je psychelōd wjele jasnishi a rasnišchi a teho dla tež na-
drōbnišcho a wurasnišcho do wědomja pada, dnžli w poslednišchim.

Psychadžmy so ras do wulkeho wokomita, hdžy cłowjek so
rošbudžiwšchi w swobodnej, wědomnej wēre wujednariške a wu-
možerške sbože w Šhrystušowej wožobje possicžene sapschima, duž
lōhlo dwoje pōsnajemy: i prēnja, so tuta wēra w cłowjeku so
njemōže nahle a njepohrēdnje sabhshchecžicž, ale dyrbi psychihotowana
bycž, a i druha, so se sapschimanjom sboža w Šhrystušu so
cłowjesej mōž žiwjenja šdželuje, kotraž je sa dališche rošwicže
shmana a jemu tež potrebna. Tak mamy w porjedže sboža tji
hlowne wotdžele, kotrež so w kōždym strowym rošwicžu kchesczijan-
fkeho žiwjenja nētak namakaju: cžas psychihotowanja, hodžinu
rošbudženja, cžas rošwicža, abo w rēcži swjateho pišma
wuprajene, rošdželimy i prēnja powołanje, i druha prawych-
cžinjenje a nowy narod, i tšecža swjeczenje.

(Potracžowanje.)

Wšchelate i bliska a i dalota.

— Hdžy je starošcžu do psychihoda hladamy, so lēto a bóle
na herbšich wuczerjach pobrachuje, Bohu žel shonimy, so w žylym

wōtžym kraju wuczerška nusa psychijera. W Bruskej licži so
10,000 pobrachowazych wuczerjow a w žylym kchecžorstwie 13,000.
Po poslednim wobliczenju bēšche n. psych. w Schlesijskej sa 14,507
ludowych schulskich klastow jenož 10829 wuczerjow, po tajkim po-
brachuje jich, hdžy dyrbi kōžda klasta swojeho wuczerja mēč,
3678. W Pōsnańskej pobrachuje jich 1532 wuczerjow. We wjele
schulach ma jedny wuczeri 150 do 175 džecži rošwucžowacž. To
su trudne licžby. Na cžim leži, so so mjenje mlodych wuczerštwi
psychuwobrocži, psychyptacž uječamy, Wjele drje na tym leži, so
je wuczerške powołanje tak cžežke a samolwienja polne, a so hebi
naschi mlodži radšicho kōždiche powołanje wušwola. Najwjetšcha je
wuczerška nusa na kraju, dokelž so wuczerjo i hromadi do městow
podawaju, hdžy maja lēpsche dohody a wšchelate druge wužitki.
Duž je nēkotra schulsta wožada na kraju hama wina, hdžy
wuczerja shubi, dokelž jemu jeho dohody njepowyšchi. Hdžy by
nēkotra schulsta wožada swojemu wuczerjej, kotryž chze so wot-
šalicž, w tym nastupanju napschecžimo psychihča, bychmy hebi
hano tež nēkotreho herbškeho wuczerja pola naž šdžerželi.

— Dokelž wšchelate swamjenja na to potasowachu, kaž by
mjēs saskimi ewangeliskimi semjanami psychihilnošcž byla k katholickej
žyrkwi a dokelž su wopravdže wšchelazy semjenje wot ewangelškeje
k katholickej žyrkwi psychestupili, su nētko 121 hōbustawny semjanistwa
na wabjenje tujesa hrabje Einsiedla-Minakalskeho sežehowaze swoje
stejnišcže rošjagnjaze wuprajene šjewili, kotrež je wopomnjecža
hōdne a se swojey rasnošcžu wēšcže kōždeho ewangelškeho kchesczija-
jana wutrobnje swjeheli. Wone ma so tak: „Wny twjerdže
džeržimy herbštwu reformazije, kotrež su naschi prjedownizy hōbu
wudobylsi a wobrucžili. Wny budžemy hladarjo a stražowarjo
ewangelško-lutherškeje žyrkwe, dokelž so na hame słowo Bože
jakož i a wērnošcž saptupuje: Njeje w žanym druhim ta sbōžnošcž
a njeje tež žane druge mjeno cłowjekam pod uječjom date,
w kotrymž mōhli sbōžni bycž, hacž jeno to mjeno Tesuš Šhrystuš.
Wot tajkehožkulž boka naschey žyrkwi strach hrošy, my hmy hotowi
su wobarnowacž a jej pomhacž, so by bjes sadžewta swoju psychi-
hšluchnošcž dopjelnicž mōhla, wōdžerka luda bycž k temu wumōž-
niškej. Ma tym stejnišcžu, kotrež je nam w ludowym žiwjenju
spōčžene, pōjnamy nam wot Boha psychipokasamu psychihšluchnošcž,
w spēchowanju ewangelškeje wēry prēdku stejecž a w towarštwje
i tymi skutkowacž, kōšicž chzedža piches Luthera jažo darjene
wōhōke kublo ewangelija wo Šhrystušu jako mozy Božej sbōžnych
cžinicz wšchitlich, kiž na to wēria, naschemu ludej twjerdže a hweru
wobarnowacž.“

— Słowny swjedzeš Gustav-Mdolfskeho towarštwu smēje so
tōn kōcž w Blawnje.

— Džiwne žyrkwe su w Zendželstkej. Škorčma je tola wēšcže
najposlednišchi rum, kotryž bychmy k Božej hšlžbje sa shmany
mēli. Ale Zendželčanam je tajke nēchto mōžne. Wobudlerjo
wšy Tronford so na tym postorkowali njejku; psychetōž hižo wjazy
lēt so tam hōšcženz njedželu sa Božu hšlžbu trjeba. Najipodžim-
nišche pak je, so hōšcženz w cžasny Božej hšlžby wocžinjeny
woštanje. Hōšcžo, kiž tam psychidu, mōža potajkim hōbu spēwacž,
hdžy so jim chze. 2 abo 3 hōšcženzy su w Zendželstkej, kotrež so
k Božej hšlžbje trjebaja, runje tak tež 3 dživadla, hdžy so Bože
hšlžby wotmēwaja. Zena krajina ma pliwazy cžolm sa žyrkej.
Wjele ludži daloko wot žyrkwe bydla; teho dla cžolm i jeneje
wšy do drugeje jēšdži. Na cžolmje ma 100 ludži rum. Džiwne
steji žyrkej w Tunbridge. Wona steji w dwēmaj hrabinštwomaj
a tjojch wožadach. Wušdže-li duchowny i khapale, psychidže
i wožady Trant w Sukešju. Dže-li k woštariškej, stupi do wožady
Tunbridge. Hdžy pak prēduje, wōn na puczū na klētku i wožady
Trant do wožady Speldhurst psychidže. W Brighonje maja hano
podsemistku žyrkej.

Rusa wulka — pomoz bliska!

P o w j e d a n c ž k o.

(Potracžowanje.)

Zunu — hmerki hižo padachu — hežejche Nēcžez macž
w šahrodžy psyched woknami. Šklobut se jeleneje papjery kryšejche
jeje wocži; cžoplu draštu bēšche hebi wōdžela, so njeby so na-
hymnika, wšchako bēšche wjecžor hšry. Gandrij bēšche nētko psychy-
nacže lēt stary a bēšche wulki hōlž. Wōn bēšche prjedy w šahrodžy
ryl a kopal a krypjesehe nētko rōžicžki; macž lubowasche rōžicžki;
a wješke hodžinki, kotrež jej psychi wšchej bēdnošcži woštachu,

mějesche jejničzy w tutej sahodzy. Tedy fastupi listynoschet do sahodki.

„Přichinješu wam spěšny list i Barlina,“ sarěča wón, „sa njón macze 45 up. saplaczic.“

Maczeri dosta ho list; Handrij pak dóndže i listynoscherjom do domu, so by jemu žadany pjenes saplaczil. Hdyž bě Handrij wotěschol, pohlada Rěčtez macz na dostaty list, na pišmo a sygel. Woboje wona njesnajesche, wona njemějesche w Barlinje i nikim wobthad, khibu i banku, kotrejž běchu ho jeje wóhmnacze tykaj hrinow jamožnja wuplaczile.

„Štótó drje tam tola na naš spomina?“ pomyslili hebi wona a by psche rady list wučitala, njeby-li wona měla starošć wo jeje wočzi.

Wona myšleše hebi daloko a ščěroko na pscheczela, kotryž mohł jej trasch wječetu powjesć póhłacž; tola wscho myšlenje bě podarmo. Skóncznje ho satorhny. Běsche ho dopomnila, so mohł list trasch powjesć pschinjesć wo nonu, wo kotrymž ničto ničo wjazny njewjedzeje. Wona tšchepotafche se styskom a i wječolym woczakowanjom. Wona njemějesche dale wjazny kězbu swojeju woczom, hacž runjež běsche jej lékař sakasał, so jej nješkě nihdy a ženje napinacž. Njesčezpliwje rostorže wona wobwalku, a ros-položiwšchi list a wotstajiwšchi jeleny klobuk čitafche. Čim dale čitafche, čim bóle šlědny; a docžitawšchi list a šoniwšchi wscho, schtož běsche ho jej pišalo, swješu ho i hórkim idychujenjom do stola, šandželi wočzi a běsche šlědnyla a prosta jako byla morwa.

List pak, kotryž běsche tajfe njesbože swjedł, mějesche ho tak: Čzeščena knjeni!

Bohu žel! žrudnu powjesć mam Wam šdželic. Knjes L, kotremuž seže Wy wóhmnacze tykaj hrinow pjenes dowěrika, je i Barlina čeknył a, kaž ho ida, je i kraja hižo twóchnyl. Š pschicžimu sa čeknjenje je, so je se wschěmi swojimi špěkulacijemi hebi nimo kulil. Knjes L. je bankrott a ma telko dolha, so ho ničto i kopizy jeho dožnikow nješkě nadžecž, so by plěšnimeho kroschika wot wschěch swojich pjenes mohł sašo dostacž.

Wutroba mi boli, so mam Wam tajfule powjesć šdželic, a tola mam sa swoju pschizkušnosć, so šym tak činił, so mohla Wy čzeščena knjeni, ho po tym šložicž.

Š počesčowanjom mam čzešč byčž

Wasch najpodwoluišchi

Jan Mlynk,

dotal šapšowac pola čeknjeneho L.

Handrij wróčiwšchi ho do sahodzy štróži ho pohladajzy na swoju macz, kotraž blěda a prosta na stólzu šedžesche. Sa woko-mil wěrjesche woprawdže, so je morwa. Šdychowajo a placžo klatny ho psched nej na semju, pschimny jeju šymnej, blědej ruzy, koschajche ju a ronjesche hórke šylšy.

„Maczi! lubšcha maczi!“ wołafche i hložom.

Posbže jeju hłowu na wutrobno šhilenu, majšafche ju na liza a plakafche i hložom. Hdyž běchu wschě jeho hłowu a wschě jeho šylšy podarmo, so macz njewubudžichu i womory na šmjercž podobnej, dha doběža skóncznje do studnje po čzerstwu wodu; i nej wokrepi wón jeje njeswočžo a ruzy. Skóncznje wotewriwšchi wočzi roshladowafche ho wscha poštróžena. Šylyšy polóžichu bóršy jeje tšchenu wutrobu, a skóncznje šmuži ho telko, so móžesche swojemu šynei runje doštaty list, kotryž mějesche hišchže w ruzy, podacž a Handrija i tšchepotazym hłowom prošecž, so by jón čital.

Handrij čitafche, a kaž macz tak porahy tež jeho hórka powjesć, so je Rěčtez šamóženje hacž do šameho šlamaneho kroschika šhubjene. Handrij bě hižo mudry došč, so špósna, so drje mohlo i čzeška macz a jeho hóršche njesbože potřečicž, a i woprěbka njemějesche ani myšle ani hłowu, so by mohł swoju macz trošchtowacž. Bórhny pak ho šhraba, a hacž tež ho jemu šylšy hóršče žrudoby po šizomaj dele na semju kulachu, dha tola swoju čzešpjazny macz dopomni na njesbjesche Wótza, kotryž ma šdžicžleho čłowjeka lubo a kotryž ho tež sa šdžicžleho čłowjeka poštara, so by pola njeho pytała pošoj w swojej šrudobje. Macz wukššcha wschě hłowu a tola njemóžesche jemu ani hłowěška wotmolwicž; wona wsja Handrija wołoko šchije a kóčesche jeho i hebi. Seje huba ho i šhwilemi někal hibafche a wona hladafche i njeby. Wona špěwafche nutnu modlitwu, se wschěj swojej šyšknivej wutrobu špěwafche paczerje, a Bóh ju pošhlil.

(Potracžowanje.)

Wšhitku waschu starošć čziščicze na njeho, pschetož wón ho sa wasž stara.

1. Pětr. 5, 7.

Ma tuto japoschtoške hłowu je wěcže Hudson Taylor špominał, hdyž je šwjaty wulki štuff šmutsłowneho krajneho mišionstwa w Čhinesiskej na šamu wěru šložil. Pschetož tak wustawki wo šdžerženju tuteho štuffa praja: Mišionstwo ho žyle wot dobro-wólmych darow se štrony Bóžeho luda šdžerži. Wšhitke potrebnosče a starošće tuteho štuffa ho w modlitwje psched Boha pschinješu; paršchonške prošenje a hromadženje dowolene njeje; wjazny ho njetwuda hacž ho njenasběra. Dolh ho čzinič nješkě, to ho njesnješe i jnym žiwjenjom, kotrejž je Bohu podate a wot njeho wotwišnje. Wodžerjo teho dla džělacžerjam žaneho šlubjenja na wěšte myto dacž njemóžea. Woni pytaja pjenješy, kotrejž šu nadate, šwěru rosšdželicž sa tym, kaž kóždy džělacžer potreba; ale ho wot kóždeho džělacžerja wotčakuje, so wón šwoju wotwišnosć wot Boha, kotryž je jeho powolał, a sa kotrehož je wón do džěla štučil, a kotryž jamóže jeho potrebnosče špokojicž, došč šrosymy a ho niz jenož na čłowške wustajenja njesapjera. — Hdyž teho dla tajzy, kóšiz čzedža do šlužby štučil, šu pschicžicž a sa pučžowanje wuhotowanu a i džěla abo žyle wot mišionstwa šdžer-ženi, dyrbi tola šama wěra do Boha jich šdžeržecž a jich wot-čakowanje jeničzy na Boha šložene byčž. Šjenješy móhke poš-brachowacž, mišionstwo pschecžicž; hdyž pak šwoje dowěrenje na Boha štaja, tón jich ženje wopušchecžicž ani škomdžicž njebudže. Wopomni derje: 1200 mišionškich džělacžerjow w tajfej šlužbje lěto wot lěta šteja i dowěrenjom jeničzy na Boha a jeho šwjatu wěž a i haubje njebudža. To tola šawěcže rěta: Njesšarajče ho, Bóh ho sa wasž stara.

M. H.

Bože hłowu wostanje.

Šlók: Wšhit ho, o moja dušcha.

Božo, pomhaj, šaf tu čzeři
Twoje hłowu wěrnosče!
Ach, šaf móžnje nětko šlepi
Šarčt, čžert twojich na šwěcže,
Šaf se žemi hawtuja,
Bože hłowu šanicža,
Šiz čže naš psched hřěchom ššowacž,
Psched žemi naš wobarnowacž.

Tola twój šym šam tež pany
Š njeprawdu, žu, hanjenjom;
Puli, martru, šichiz a rany
Dosta sa mšdu i čžerpjenjom.
Ša naš móžnje wojuje,
Nad čžertom wón dobudže.
Wěrnosć dyrbi štejo wostacž,
Wóz na njepšchecželu doštatč.

Boža wěrnosć dyrbi wostacž,
Jeho hłowu šawěrenje.
Dyrbial tež tón šwět šy pschecžicž,
Derje tom, šiz džerži je;
Šchtóž ho Bohu dowěri,
Ma njoh šložž natwari,
Tón b'dže pschewinycž a štanycž,
Psches šmjercž i njeby horje čžahnyčž.

E. Šelaš.

Dalšche dobrowólne dary sa wobohe armeniske šyroty:

Š Arjebjanškeje wošady psches i šararja Handlu:	
Wot njemjenowaneho	2 hr.
Š Šrodžiščezanškeje wošady psches šnješa šararja	
Wróšafa	1

Hromadže: 3 hr.

W njenje wobohich šyrotow praji wutrobny džaf

Šólč, redaktor.

Womhaj Bóh!

Cyklo 8.
24. febr.

Četnik 11.
1901.

Serbske nježelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a so tam dostacž ja sčtwórtlětnu pšchedplatu 40 up.

Invocavit.

Mat. 4, 1.

Tehdy bu Jezus wot teho Ducha do pušeziny wjedženy, so by wot czerta spytowany byl.

Jezus bě pšes kšezemizu, i kotrejz bu wot Jana w Jordanje kšezeny a w kotrejz bu i Božim duchom wuhotowany, pošwěćenje do swojeho wumóžerskeho powołanja dostał. Synom po tym bu wón wot Ducha do pušeziny wjedženy, so by sleho nješcheczela pošnal, kotrehož knještwo wón rošlamacž a saniczecž dyrbsjesche. „Na to džě je so sjewil Syn Boži, so by wón czertowske skutki skajł.“ A tam w pušezinje bu Jezus na tsoje waschnje wot czerta spytowany: Khlěba dyrbi wón šebi bracz, so žaneje nišy njejměje, czeječe dyrbi dostacž, so ničto wysche njeho njebudže, žyly šwět a wschitke jeho krašnoseče dyrbja jemu škushecž, so móže wschědnje w rjanym krašnym wješelom živy byč, — a ja czo to wschitko? Sa to, so by po šlowje czerta cžinił a so by dele panywšchi so k czertej modlił. Jezus wobšteji w tajkim spytowanju krašuje. Wschitko wabjenje czerta je podarmo. S Božim šlowom buchu wschitke jeho nadbėhowanja pobite. A kaž Jezus tudy wobšteji, tak tež w kóždym dalschim spytowanju. Czert drje bě Jezusa w pušezinje wopušczil, ale tola jenož na malu khlwilu. Wón pšchewodžowasche teho Knjesa potom na jeho žylym dalschim pučzu na to hladajo, kač by teho Knjesa wot wumóžerskeho skutkowanja wotczahnył. Kač hrošne bě czertowe spytowanje w šahrodže

Gethsemane! Kač strachowasche so Knjesowe cžělo pšched šmjercžu, mjenujz pšched tamnej štrachnej šmjercžu na kšizju, w kotrejz dyrbsjesche so šaplaczenje a šarumanje dacž ja hrěchi žylyho šwěta! Nješklyšchich jeho so modlicž: „Wóteče, cžesč-li, dha wšmi tón khelich wote mnje, niž pak moja, ale tvoja wola so štañ?“, Njesda so nam, jako by czert blisko pšchi Jezusu štał a se šmjercžom woczakował, so by Jezus w spytowanju podležal? Boži jaudželjo so do hrěcha padnył, tež přenjej cžłowjetaj uještaj w spytowanju wobštałoj, — budže šy Boži wobštač? Haj, wón je wobštał! W modlitwje namaka wón móž a pšchewinjenje.

Jezus bu spytowany. A wy? Tež tudy płaczi to šlowo: Wotrocžł njeje pšes šwojeho knjesa. Abo cžesč ty, hdžež je naš Knjes spytowany, hjes spytowanja wobštač? To drje njedoczakujesch. Haj, we wschelakim šchalcže bliži so nam spytowať: pak pšes hrěschnych cžłowjekow, pak we wješelom a šrudobje, pak w našim cžěle šamym. Wschitko, šchtož naš wot Jezusa wotwlatnje, je czertowe spytowanje. Czerta drje i woczomaj nje-widžimy, ale jeho cžěmne skutkowanje wschudže widžimy a na šebi šamym šhonimy. Šwět hani Khrystuša, a czert hani naš pšes tutón šwět, so bychmy Khrystuša wopušczili. Wješela pšchindu a lubja so našchemu cžělu. Tu ma czert lóhke džělo, so našču wutrobu šawutli, my pod wješelom Boha šabudžemy a czertej wole cžinimy. A hdžž šrudoba pšchindže a našchemu cžělu so njespodoba, ma czert tež lóhke nadbėhowanje na našču wutrobu.

Wón wě do wuſchow piſchpotacž a tebję naręcžecž, ſo je njeprawo wot Boha, ſo tebi, kiž by pſchezo wěrn džeržak, tajku wulku bolofcž poſcžele. Ty pocžinaſch pſchecžiwu Bohu morſotacž a tak bórny by ſwoje dowěrjenje na Boha ſhubił. Spytowař khodži wokolo jako ružazy law a hlada, kohož by pōžrjel. Wiſchudže ſu jeho bycže napowlecžene, ſo bychu ſo cžłowjekojo w nich popadnyli.

Kak mōžemy ſo ſ tych ſpytowanjom wurwinyčž? Runje tak, kaž najch ſbōžnik. Bože ſłowo dyrbi nam pſchezo mjecž bycž, ſ kotrymž cžertowe leſnoſcže wotehnamy. Chže cže cžert pſches ſrudobu wot Boha wotwjeſcž, rjekſi, ſo pſches wiſchelaki ſtyſt do Božeho kraleftwa jaſtupicž dyrbinu. Spytuje cže wón pſches wjeſele, pokaſuj na bohateho muža, kotrehož žiwjenje lute wjeſele, ale jeho kōnz węcžna cžwila hē. Chže wón pſches ſwětne kubla twoju duſchu ſawjeſcž, praj: „ſchto pomha cžłowjekoje, hdy by wón runje znył ſwět dobył a pak na ſwojej duſchi ſchłodowal?“ Wiſchede wiſchēm pak modlcže ſo, ſo byſchcže do ſpytowanja njepadnyli. Bōh dyrbi naſ pſched ſpytowanjom ſachowacž, a hdyž tola na naſ ſ Božeje wole ſpytowanje pſchindže, nam ſwoju pomoz poſticžecž, ſo bychmy jo derje pſchewinyli.

Lēpichi ſchecžezijan je, ſyluiſche ſpytowanje. Cžim rjenſcho pak ſchecžezijan ſwoje ſpytowanja pſchewinyje, cžim lēpje ſo wón wudokonja. O, ſo by ty pſchezo ſ dobycžerjom nad ſpytowanjom wuſchoł! Khryſtuſ je dobył, tež ty dobudžeſch.

Samjeń.

Buczowanie po Bożim piſmje

abo

tajke myſle nadendžech, Bože ſłowo cžitajo.

Podawa ſwěrnny cžitac „Bomhaj Bōh-a“.

I. knihi Wōiſažowe, 19. ſlaw.

(Poſtracžowanje.)

A jeho napominanje wuſmēcžujo wołachu: Tajku ſłōcž njeſmēmny twojimaj zuſobnikomaj cžinicž? Derje, chžemy tebi nētko hōrje cžinicž, dylſi jimaj, ſo by ſpōſnal, ſo zuſobnik nam nicžo roſkaſowacž nima; ſo mōžemy cžinicž, ſchtož ſo nam ſpodoba. A woni ſo ſyluije na Lota walichu, ſo bychu jeho doſahnyli; a ſnajejch, ſchto bychu ſ nim ſkucžili, bychu-li ſo jeho ſmozowali? A pſchitupiwſchi chžychu durje roſlamacž.

Me mužaj nutſka dopomniſchtoaj ſo ſa prawy wokomil na njecho, wotewriſchtoaj wot nutſka durje, pſcheſtreſchtoaj ſwoju ruku won, torhnyſchtoaj Lota nutſ do khēže a ſamlnyſchtoaj durje, doniž ſo herjelaza cžrjōda nutſ dobu.

A mužow, kotſiž bēchu pſched domowymu durjem, ſbiſchtoaj wonaj ſe ſlepoſcžu, małych a wulkič, tak ſo ſo prōzowachu pytajo a pſchi ſeženje bludžo, ſkōncžnje domoj džēchu, jedny po druhim, dokelž durje njenamaſachu.

Tak daloko mējachu pſchincž, ſo by było jaſnje dopoſaſane, ſo ſu jatamanja hōdni.

II. ſchucžka 12—22. Hdyž pſchichodny džen ſthadža, wuidže Lot je ſwojej mandželſkej a je ſwojimaj džowkomaj ſ mēſta; tež nawoženjej bēſchtoaj ſo namoſwjalaj, ſo byſchtoaj ſobu pſchicžtoaj a ſo ſobu wumōžilaj; taj pak ſo ſmējeſchtoaj. Snjes, ſwojimaj prjedawſchimaj towařchomaj ſo mjeſ tym pſchitowařchuwſchi, poſcžele Lota do moabitſkich hōr; tōn pak wuprožy ſebi, ſo ſmēł ſo do Bely podacž, ſchtož ſo jemu tež pſchicžiwoli.

A taj mužej, ſ kotrymajž bēſche Lot njejedžiwſchi jandželow hoſpodowal, džeſchtoaj ſ Lotej, ſo tak ſe ſwojimaj ſłowami wuſnajo, ſchto ſtaj: Maſch-li hiſchcže nētko tudy, nēhdže pſchichodneho ſyna, abo twojich ſynow a twoje džowki, abo kohož maſch w mēſcže, teho ſawoſaj khēſty ſ ſebi a wuwjedž jeho ſ tobu ſ mēſta a ſe wiſchcže wokoliny tutych pjecž mēſtow.

Tež Lotowaj pſchichodnaj ſynaj ſtaj ſaplecženaj do powſchit-

lowneje ſkaženoſcže wiſchitkich Sodomicžanow; ſ tym ſo nam tež pſchichodne hēcchi Lotowaju džowkow wujajnja. Tute wulzy ſtraſchne, pſchibliſte Lotowe towařtowo ſ tutym ſkaženym narodom je nam poſtajene ſa brožazy pſchiklad, ſo mamy ſo ſwoje žiwedny podobneho wobthada hladač.

A jandželej džeſchtoaj dale: Wōj budžemoj tele mēſto ſkaſycž, dokelž je rēcž wo nim wulka pſched Snjeſom; Snjes je naju pōſklač, ſo bychmoaj jo ſkaſytoj.

Ludžo, nad kotrymiž ſu ſo Sodomicženjo pſchehreſchili, ſtworjenja Bože, kotrež ſu wonjecžezili, wołaja wo wječjenje ſ Bohu, žadaja Bože budženje. Tutōn wuras wotkryje nam hluboku, wulkotnu myſl, ſo wiſchitke kaženje Božeho poſtajeneho porjada w Božej ſtwōrbje ſa wječjenjom woła a ſarunanje žada. Tutōn ſwajaty ponajeny porjad ma ſo pſches khoſtanje na kōždym hreſchniku ſažo poſtajicž, kotryž je Boži porjad kaſty.

Na to wuidže Lot — duſcha ſchepjetaſche jemu, hdyž wopominaſche, ſchto wiſcho bēſche ſo tu ſtalo, a hōrki ſtyſt pinacche jeho, hdyž ſo dopomni, tak bliſko je Bože ſurowe budženje — a wōu khwataſche, jako by lecžal ſ ſchidłomaj, won na hažu do domow, hdyž jeho pſchuwuſni bydlachu, a rēcžecche je ſwojimaj pſchichodnymaj ſynomaj, kotrajž chžyſchtoaj ſebi jeho džowzy wſacž, a džeſche: Staſtaj, džitaj ſ teho mēſta, pſchetož Snjes budže, kaž je mi pſches ſwojeju pōſtow ſjewil, tute mēſto ſkaſycž. Me pſchichodnaj ſynaj bēſchtoaj runje tak njewērjazaj a jaſakłaj w ſwojich hrečach, kaž wiſchitny Sodomicženjo; a teho dla ſdaſche ſo jimaj to ſmēicche bycž, hdyž pſchichodny nan powjedacche wo jandželomaj, kotrejuž bēſche hoſpodowal, a wo ſkaženju a ſahubjenju, kotrež mējeſche pſchincž. Tak mējeſche ſo Lot bjeſe wiſchcho wuſpēcha wrōcžicž a mējeſche jeju pſchewoſtajicž jeju woſhudej.

Jimaj ſo ſdaſche, ſo chže Lot ſmēcchi ſ nimaj huacž. Taj ſtaj žiwy wobras wiſchitkich tych, kotrychž Boži poſkol napomina, ſo bychu ſo hladałi pſched pſchichodnym khoſtanjom.

Hdyž raſſche ſerja ſthadžachu, nuſowacchtoaj jandželaj Lota a honjeſchtoaj jeho, ſo by khwatal, a džeſchtoaj: Staſ, a wſmi ſwoju žonu a ſwojej džowzy, kotrež ſteaj na wulke ſbože hiſchcže njewoženjenej doma ſo maſch hiſchcže po nanowym prawu jimaj roſkaſowacž, ſo by ty ſnadž njeſahinył w ſkaženju tuteho mēſta.

Hdyž pak ſo wōu komdžeſche, dokelž bēſche jemu cžežko je ſwojeho dotalnego lubowaneho bydla wuczahnyčž a kaž cželanz do zuſby cžahnyčž — hlaj, Lot njeje kaž Abraham — doſahnyſchtoaj jandželaj jeho a jeho žonu a jeho dwe džowzy ſa ruku, teho dla, ſo Snjes, kotremuž wonaj ſlužeſchtoaj, jeho pſchepuſchecžicž chžyſche, a wuwjedžeſchtoaj jeho won a puſchcžyſchtoaj jeho pſched mēſtom.

A jako bēſchtoaj jeho won wuwjedtoaj, džeſche wōn, mjenujzy Snjes, kotryž bēſche prjedny pola Abrahama woſtal, nētko pak ſo ſwojimaj prjedawſchimaj pſchewodžerjomaj pſchitowařchi: Wukhowaj ſwoju duſchu a njeohladaaj ſo ſ wopjecžizu! Wječ je nētko twoja jenicžka ſtarocž, ſo by ſwoje žiwjenje wumohl, a wſdaj ſo wiſchēch ſwojich myſłow, ſo maſch telko lubcho ſady ſebje woſtajicž. Tež njeſteaj na wiſchitkej tutej runije, ſo by na wolomit wodychnył abo ſo by pohladał, ſchto ſo ſady tebję ſtawa. Dži na horu pſched tobu, ſo by ſnadž njeſahinył.

Kaž kōdžnik, kotremuž je ſo w mōrſkich žolmach a ſurowych wichorach kōdž roſlamala, ma ſo Lot wiſchcho wiſdacž, ſo by ſebi ſame nahe žiwjenje wukhowal.

Dokelž ma ſo wiſcha ruſina powrōcžicž a ſahubicž, dha Lot njeje prjedny wiſchcho ſtracha ſo minył, doniž njeje na horu pſchicžchol.

Snjes je ſmilny a wot wulkeje dobroty. Eſłowo: „Khwataaj a wukhowaj ſwoju duſchu“ ma bycž ſakladny hlōž wiſchcže lubocže, kotryž ſyncži ſe wiſchcho pſchipowjedanja wjebeleje powjeleče wo ſbōžniku. Wjēſchju lubocž, kaž nam tež pſchiklad jandželow poſaže, njenamaſacch, hacž tu, ſo pſchindžeſch ſ njeaj do ſtracha, ſo by ſkōncžnje wobcžežny a ſo tebję wjazny njewitaja, ſo nikoho njeuſujecch. To je ſnamjo, ſ kaſkej lubocžu ſo Bōh nad nami ſmili.

Wohladaſch-li ſo ſ wopjecžizu, dha naſtupi ſ tym njewēra ſwoje knjeſtowo, a ty poſaſacch, ſo by hrečej pſchikhlenny. Schtož ſo pſchi tajkich podawſkach wohlada, njewēri hroženju, ſo ſtrach ſa jeho žiwjenje tež jeho doſhwata.

Tu wuſtupi na dobo ſažo jedny, kotryž ſ Lotom rēcži: wonaj jeho wuwjedžetaaj a wōn džeſche. Tu je ſo Snjes ſažo ſ nimaj ſekkał. Lot ſpōſnaje tež jeho ſa prēnneho mjeſ nimi, hdyž tež ſwoje ſłowa wiſchitkim tjom ſarēcži, dha wōn tola jemož ſ jenym rēcži, kotrehož ſ Božim mjenom „Snjes“ woſnamjeni;

a tež tón rěči wot nětka w swojim mjenje wo tym, štož budže činič.

(Potracžowanje.)

Powolanje, prawnczinjenje a šwiczenje.

(Potracžowanje.)

I. Powolanje.

„Sswjaty Duch je mje pšes ewangelijon powolał“ — to je přenje wuměnenje, kotrej Luther w katechismje mjenuje, dyrbi-li čłowjek do Knjeza Jesom Khrysta wěrič abo k njemu pšicně. Čłowjek ham k Khrystu pšicně, ani ham hebi to wotmyšlicž njemóže, ale šwjaty Duch dyrbi pšes swoje džělo na wutrobje a šwědomnju jemu k tajsemu wotmyšljenju a k jeho wuwjedženju dopomhač; duch Wótza je, kotryž „k Ssynjeje cžehnje“ (Jan. 6, 44.) Težo dla k tutemu powolańsemu šuttowanju šwjateho Ducha wščitko šluscha, pšes cžož čłowjek kaž na šwój hamšny hrěch, tak tež na Khrystu jako na šbóžnika wot Boha jemu dateho, kedžblivy jezini a tak šo na pucž staji a na pucžu dale wjedže, na kotrymž k Khrystu wšitkhadža. Zly kšód čłowškeho žiwjenja we wjehelu a rudobje je štajne wodženje k šbožu w Khrystu, dolež džě Boža mudrowiž a lubošč šo runje w tym wobšwědčujuje, šo wšitke šhonyjenja a podawijny ualožuje, čłowjeka do Božeho kralestwa, to rěka k Khrystu, dowjeseč. Ale jasnisho a dokladnisho hač pšes wodženja w žiwjenju šo powolanje k wěrije do Khrystu pšes předomanje ewangelija štanje. „Kaž pak dyrba wěrič, wo kotrymž ničžo njeje šhycheli? Kaž pak dyrba šhychecž bjes předarja?“ (Rom. 10, 14.) Wodženja w žiwjenju šu hšobž pak mjenje pak bóle pšichryty a potajeny, ewangelijon je jasne a wurajne, tež tamne wodženja hačle prawje roššwědčaze šlowo powolanja. Tuto powolanje pšes ewangelijon njewobšteji pak jenož w šwonkowym pšichowjedanju, ale Boži w nim džělawy duch šwonkowne pšichowjedanje je šnutkowym šuttami pšewodža, čłowjeka k jeho šnutkowneje tupošče a bjesdžaknošče šbudžo a k dobom jeho roššwětlujo, to rěka jemu kaž wo jeho hrěchym štaženju tak wo krašnosčzi Jesom Khrystu prawe šwětko dawajo, tak šo po něčim, jeli šo čže k žiwje wěrije do njeho pšicně, šamóže. Wobšbita powolaństa mōž škōncžnje pōdla žylyho běha žiwjenja a pōdla předomanja ewangelija w šhychenizy leži. Na jonej štronje tuta wšitak powolanje šhame pšehahuje, dolež wona niz jenož woła, pšehprošujuje, ale tež něšto dawo, mjenujžy špocžatk noweho bōjškeho žiwjenja. Na drugej štronje pak džě tež ewangelijon, hdyž powoła, šo k pšehprošowjom hamym a se šwonkowym radženjom nješpokoji, a dolež wyšče teho w šhychenizy nowe žiwjenje šo jenož jako šorno, kotrej ma mōž šhadžecž, do wutroby džěčja položi a jeho dalšče roššiwanje wot teho wotwišuje, hač tuto nowe žiwjenje pōdžiško šo w šamoštatuej, wědomnej wěrije pšichimuje, šdžeržuje a pšichpōšnawa, dha w tutym nastupanju tež šhycheniza k šuttam powolanja šluscha, mješ kotrymž je najmōžnišči a najšlynišči. Wona šhychenemu, kaž rucže mōže tōn šhychecž, bjes pšehšacža pšichwoła: Ty Khrystu pšichšluschesch, niz jenož mōž powšchitkowneho wumōženja a wujednanja, ale ty šu jemu hižo wobšebicže pšes šhychenizy pšichšwojenty, šhymjo nješhycheho žiwjenja je hižo do tebe položene, — tuž je tvoje šamōwjenje, jeli šo tola šdalemy wot Khrystu wōštanješch a nadobnem šhymjenju w hebi šahinyč dajch, cžim cžejšche.

Powolanje k šbožu w Khrystu šo wšchitkim čłowjekam bjes wuwšacža štanje; hdyž tež niz wšchitkim pšes šhychenizy w džěčaznych lětach, dha tola wšchitkim pšes ewangelijon a pšes wšchelafore wodženja w jich žiwjenju. Tuta powšchitkownošč powolanja je jednory a nišny ščehwōk powšchitkownošče Božej huady a lubošče, kotraž wšchitkim čłowjekow bjes wuwšacža wobšjima a čžyła wšchitkim bjes rošdžěla šboža w Khrystu džělomnych čžinič. Hdyž šu njedžiwajo na to miliony čłowjekow hižo wumrěli a hišče mru bjes teho, šo by powolanje pšes ewangelijon šo jim došako, dha hodži šo to k powšchitkownošču Božej huadneje wole jenož tak šjednocžič, šo powołaž džělawošč Božeho ducha na tute žiwjenje njewobmješujemy, ale ša tych, k kotrymž bjes jich winy ewangelijon wo Khrystu njeje pšichšly, pšichowjedanje ewangelija w tamnym šwěcže hebi myšlimy, we wšitkim nastupanju potracžowanje a dalewjedjenje Jesuškoweho předomanja w čžahu mješ jeho šmjercžu a jeho horšestčom šemrěčym džeržaneho (1. Petr. 3, 19, 20). K kaž powolanje pšes ewangelijon wšchitkim wobšimuje, tak šo tež pola wšchitkim wopravdže na jich

šbōžnosč mēri. Potajneje rady Božej njeje, pšes kotruž bychu wot wěčnosče šem tucži k šbōžnosčzi, tamni šatamanštwu předyšostajeni byli, tak šo šo tutym pōšledniškim powoľanje doštawa niz, šo by jich k šbōžnosčzi wjedlo, ale jenož, „šo njebychu žaneho šamōwjenja mēti“, k štwjerdnjenju, k šudej. Šč, Wōh čže, šo by wšchitkim ludžom pomhane bylo, a jeho šmilnošč tak datolo dže, kaž čłowški hrěch došaha, mjenujžy na wšchitkim. Derje šu tu hudancžka, kotrej našče myšljenje ženje na šemi nješhuda: cžemne pady w čłowškim žiwjenju, hdyž šo šda, jako budžiške šo čłowjek pšes Boži wōšud do cžahneho a wěčneho šahubjenja a štaženja honiž, a cžemne mēšna w šwjatym pišnje, w kotruž šo Bože předyšostajenje jenotliwych pak k šbōžnosčzi pak k šatamanštwu šda našpomnjene byč. Ale wot tajch jenotliwych cžemnych padow a mēšnow nješmēmny wuhadžecž, hdyž hebi šwoje mējenje wo Božej šbōžnych čžinjazej woli tworimy, ale wot žylyho jasneho a šwětkeho wopšichjecža ewangelija, wōšebje wot widžomneho šewjenja huady we wōšobje našcheho šbōžnika, kotryž je nam Božu najšnutkownišchu wutrobu a wopravdžitu wolu, wšchitkim wumōž, šjewiž. Ššto hebi wo šwojim wuwšowolenju cžejške myšle čžinič? Šladaj na Khrystuškowe rany; k tych šo cži tvoje wuwšowolenje napšehcž šwěcži.

(Potracžowanje.)

Wšchelaf k bliška a k daloka.

— Ša džěš nowowōlbom na VII. ewangelško lutheršku krajnu šynodu, kotraž šo w bliškim čžahu w Draždžanach šwjedže, je šo šrijeda 13. mērza tuteho lēta postajila. Wolicž ma šo tōn škōč w 26 wokrjehach. W XXV. wokrjehu, k kotremuž tež wjetšči džěl našchich šerbškich wōšadow šluscha, ma šo šwětny šapōšlanž wuwšolicž, dolež je k. wšchich hamški šudnik Philipp w Šamjenju wumrjel. Wōlbna šhromadžijna šo 13. mērza popōdnju w 2 h. w šali radneje šhēže w Wškopizach šhromadži. Ššto ma šo jako šandidat postajicž, hišče šnate njeje. Wuwšolerjo pak budža šo w bliškim čžahu wo tym roššudžicž. Tež drugi lužiški wokrjeh (XXV.), kotremuž tež džěl našchich šerbškich wōšadow šluscha, ma nowowōlbu a to šwětkeho kaž tež duchowneho šapōšlanža. Šale wōlba šmēje šo tōn šamy džěš w Lubiju. Ewangelško-lutherška krajna šynoda wobšteješche hač došal k 61 šobuštawow (34 šwětnych, laikow, a 27 duchownych), kōšič šo w 27 wokrjehach wuwšolicchu, dale k jeneho šastupjerja theologiškeje a jurištiškeje šakulty w Lipsku, a k džehacž wot ministrow postajenych šobuštawow. Ščto pak šaj šo Lipsčanski a Šamjeničanski wokrjeh do dweju rošdžělič. Duž budže nowa šynoda šhromadže se 77 šobuštawow wobšteješč. Šajke šakōške nacžiški šo šynodže k wuradžowanju pšehpōdadža, hišče šnate njeje, nadžijomuje pak budženy w bliškim čžahu lubym čžitarjam powjeseč dacz mōž. Wōh čžyl pak mile wuradžowanja šynody k šbožu našcheje drošheje ewangelško-lutherškeje žyrtwe pōžohnowacž.

— W Draždžanach je šobotu tydženja k. šarai em. Bergau wumrjel, bywšči doškolētny šakšlužbny šarai we Wullich Šdžarach. Ššched nēkotrymi lētami je šo wōn na wotpocžink pōdal. Wōn bēšche wot Boha wōbdarjenty muž, kotryž je šwoje žyly žiwjenje do šlužby Božeho kralestwa štajal. Wōn bēšche šwětny šhu našcheho šerbškeho luda, kotryž je ša prawa našcheho luda w šwojim powoľanju šmužicže šastupowal. Šeho cžěto šu šandžemu šrijedu we Wullich Šdžarach, w jeho lubej wōšadže, kotruž je došhe lēta jako dušchowpastyř wōdžil, k bohathu wōbdželenjom žylyje wōšady šhowane. Ša nim dže nutry džak jeho lubeje wōšady kaž tež žylyho šerbškeho luda do tamneje wěčnosče!

— Šakške krajne towarštwō šnutkowneho mišionštwja je „Wecžaze šopjeno“ ša 1. pokutny džěš wudač, na kotrymž šo škollekt ša wožny šutt šnutkowneho mišionštwja šbēra. W šhujazych šlowach šlapa šo wo wutroby našcheho ewangelškeho luda, šo by šwój wopor pšichnjel ša šwjaty šutt šmilnošče. Šole šopjeno šo našim Ššerbam w šerbškej rěči do rukow da a budže šo w bliškich dnjach rošdawocž. Šubi Ššerbja, pšehcžitajecže hebi šhujazy proštwu, a wy budžecže wēšče rad bohaty dar woprōwacž ša našče šnutkowne mišionštwō. Šolo šuttowanja bywa lēto a wjetšche, a duž je tež wjazy woporow trjeba.

— W ludu je hušto došč myšl šhychecž, kaž bychu šame postajenja ša wōlby do žyrtwinškeho přjōdkšestwa pšacžile kaž ša wōlby do šejma, šo nješmēl tajki, kž šakški krajau njeje, šobu wolicž aniz wuwšolicž. Škrajne konšistorštwō je w tym pšehd škōtkim roššudžilo, šo temu tak njeje. Šwjele bóle došaha k temu,

fo něchtó pschi wolenju do zyrkwinskeho prijódskejeještwa, hōbu woli abo hō wuśwoli, hō je wón hōbustaw wośady. Esobustawy wośadow sakškej krajnej zyrkwije pať móža tež jow bydlažy wu-krajenjo byč, jeno hō hō l' ewangelisko-lutherškej krajnej zyrkwi džerža a hwoje zyrkwinske dawki plačža. To plačži teho runja wo wultrajnych wšach, kotrež hō do wośady sakškej krajnej zyrkwije safarowane.

Musa wulka — pomoz bliska!

Bo w j e d a n e ž f o .

(Pōtracžowanje.)

„Sbrte njesbože je naju podeschlo, lubšchi Gandrijo“, mēnjesehe Kēčkez macž. „Njebēchmoj po Božej woli hiščeže dospytowanaj. Njēdusche wulke bohatsawa hmy šubili, nana hmoj šubiloj, stōncznej hmoj pošledni kroschil šubitoj, kotryž mējesehe naju hiščeže sežiwicž. Proschu Boha, hō hō naju na pučž dowjedł, hō njetrjebaloj hlōdu wumrjecž; njepōsnaju sa naju ničō, šhiba hō wośnjemoj proschēti tij, a hō počehnjemoj po kraju, hō bychmoj hmišne dušche prošyloj wo dary lubošče. Šchto mohloj hewaf tež sapočžecž? Mimamoj ani pschjwusnych ani pschecželow, kotšiz mōhli hō na namaj hmišicž, a ja — Božo pomhaj — ja hym stara, šlaba a šhōra, a njemōžu hō i rucžnyu džēlom sežiwicž.“ Kēčkez macž šhōwa hwoje mjeswōčžo do rukow. Gandrij pať hō pošbēhny, wuśwobodži hō i macžernej ručow a rēčesehe se šahorjenjom takle: „Nē, macži, lubšcha macži, po prošchēti njepōndžecž, hōdž se šhōra a šlaba. Ja čžu hō ja waš štaracž a čžu džēlacž, kelkož jenož mōžu, hō bychmoj štajnje doščž mētoj. Ššym-li tež hiščeže mlōdy a šlaby a njēšym tež hiščeže pschewjele nawutnył, dha jnaju tola pučž, kotryž naju wulhōwa, hō njepōndžemoj po prošchēti a hō njepšchjndžemoj do nisy. Dowēčže hō Bohu a špuschēčže hō na miše, a wy budžecž widžecž, lēpje hō namaj pōndže, hačž hēbi pomyšlicž jwažicž!“

„Wbohi hynko!“ wotmolwi macž šrudnje, „šchto drje by čžyl sapočžecž, hō by twoju macž a šam hēbje mohł sežiwicž? Wō tebjē mam hō štajnje hiščeže poštaracž. Šdnyž hō hmišne wutroby nad nami njēšmila, dha njebudže žana bēda a žane poniženje pschewulke, kotrež njebj naju podeschlo. Ty njemōžeseh naju šastaracž, lubšchi Gandrijo!“ „A tola ja to mōžu, macži!“ wotmolwi Gandrij se šahorjenjom. „Šnaju wšchē rostliny, šnaju wšchē hojaze sēla, kotrež na polach a w holach, w tonidlach a pschi rēčach roštu. Wēm, kať hō ptačžkam prudla wlatu, šnaju, kať hō ptačžki wutykujā, mōžu njētlicžki a bruki a druhe pschetašancžki lojicž a je na jehly tykacž; mōžu pētnē hrajki a druhe wēžki je wšchelateho drjewa wurēšowacž, a hiščeže mnoho druheho. Š tym wšchēm pať mōžemoj hēbi po wšchēj čžeseži něšchto šašlužicž. Hojaze sēla pschedam do haptylki, a wutykam ptačžki, njētlicžki a bruki na jehlicžkach a wurēšowane wēžki i drjewa wotkupi mi bohaty pschekupž; tōn wšchō to w hwojich šhlamach pschedawa. Wōn pschedawa tajte wēžy tež do wšchēch futow na jemi; wōn mi wēčže moju prōžu šaruna. Dowoleče jenož, hō tak čžinju. Šutšje hižo pōndu do mēsta, hō bych i pschekupžom a š haptylkarjom porēčžal. Potom wšchal šhōnicž, macži, šchto wonaj mēnitaj. Šawēčže, wboheho hynā njebudžetaj wotpošacž, kotryž čže hwojej šhōrej macžeri něšchto šašlužicž.“

Šdnyž Kēčkez macž hwojeho hynka takle rēčecž šlyšesehe, dha šesthadža nowa nadžija w jeje wutrobje; wuhlād do pschichōda njēdasche hō jej wjazy pomrōčženy a šrudny jako prjedy hiščeže. Šsynowa luboščž na wopar hōtowa wolkšewi špodžiwuje jeje wutrobu a bēšche najšmanišcha žašbicžka sa bolaze rany, kotrež bēšche jej hurowy wośud šbil.

„Šchtož takle hwoju šlaba a šhōru macž čžeseži,“ mēnjesehe wona, „teho Bōh, luby šujes šawēčže njēšabudže; widžomuje Bože žohnowanje hō jemu dostanje.“

(Pōtracžowanje.)

Lišt i Armeniškeje.

Redaktorej je hō jako lišt i Uršy na tyč, kotšiz se hwojimi dobrowōlnymi darami wbohe šyrotu w šyrotownjach šastaraja, i wobrašom wbohich šyrotow dopiš dostal. Tōnle dopiš plačži tež našchim šerbskim dobrowōlnym daricželam, kotšiz wbohe šyrotu se hwojimi dobrowōlnymi darami wocžahnu. Wōn ma hō tak:

Šnješ dr. Kohrbach, kiž na študowanškim pučžowanju pschēs Turkeštan, Persišku a Mesopotamsku kōnz lēta do Uršy pschjndže, sežele nam se 600 wobrašami našchich šyrotow w Uršje sežchōwazy lišt:

Urša, džēn 7. januara 1901.

Čžeseženi pschecželjo!

Šo bych waš do šwonkownych wobštejnoščžow šawjedł, čžu našpomnicž, hō bēšche džēnka 7. januara w Uršje 14 šhōdžēnkow čžoploty, hō ludžo pschi wocžinjenych durjach pschipošdnju hēdžachu, w šlōncznej čžoplocže na tšēšche šhōdžachu a hō pschi wōdže na dworje rōže kēžēja. Tudny w Uršje je hō i wulkej pilnoščžu na wobrašach našchich šyrotow, kotrež hōbu ičželu, džēlako. Wy njēšmēčže dočžafacž, hō nětko i wobrašami i dobom wošebita nadrobna powjesečž wo šyrotach pschjndže. Wobrašy budža najprjedy najlēpišche čžinicž. Šnihe, hōdžēž hō powjesečže wo žiwjenju šyrotow šapišču, hō hōwēru šapišujā; hōdž je hō něšchto pižanja hōdne nahromadžito, hō njēdže sa poť lēta lištna Šam pschipoščželu.

Dr. Kohrbach.

(Wobrašy pschēs dobrowōlne dary našchich Šserbow šastaranych šyrotow redaktor pschjpoščžane dostanje. Ša kōždu šyrotu plačži hō kōžde lēto 150 hr. Wližšche powjesečže wo džēčžoch hō šewja, kať šhēšy dōndu.)

Druhi lišt.

Urša, džēn 14. januara 1901.

Š tymle lištom dostanječže hōlčžaze wobrašy hačž na malo, kotrež pošdžišchō poščželemy. Ša wēžerawšchim mējach wulke wjesele, pošlednjej dwē lišče doščacž. Ša hō ani nadžijala njebēch, hō hiščeže do armeniškich hōdow dōndžetaj (tam hō hōdy pošdžišchō, po starej protyžy). Šrunjež bēšche njedželu wjēčžor, hō teho wōštoicž njemōžach, lištu wocžinicž a pošladacž, hačž tam nutška je, ičhōž trjebachmy. A to tam bēšche. Džēn do dr. Kohrbachoweho wotpučžowanja pschjndže Badwelli Bedros se mni a mi praji: Wy hiščeže 50 rubiščkow sa našchē hōlžy trjebamy. Ša hō naštrōžich, pschetož hačž runjež je sa kōžde jenož 4 kōčži šattuna trjeba, hromadžē to tola wulki wudawł wucžinja, sa kotryž pjenjes njemējach. Šajte to wjesele, hōdž jedny truch plata po druhim i lišty wucžezch. Na druhe ranje wšchō do mēcha štykach, džēch do šyrotownje i Šelwērej Čhanumej, a ličžachmy a mēřachmy, a hlaj, mējachmy platu i 49 rubiščkam. Šle niž, hō by tōn šnješ jim pschēmalō poščžal, nē, 7 bē jich wjazy, pschetož pschi bližšchim wobhladowanju namatačmy, hō by 42 rubiščkow doščž bylo. Ššmy hō wšchitžy jara wjesele, šašo juntrōčž našhōnicž, kať šnješ w prawym wōtomiku to nišne dawa.

(Pōtracžowanje.)

Šwēčži tebi prawe šlōnžo?

Wucženi, kotšiz hō pošlednje šacžmicžē šlōnža wobkēdžbowali, nam powjedaja, hō, hōdž hō šlōnžo žyle šacžmi a nětko wo dnjo tołsta čžma šemju pschjtrjwasche, kať šrudoba a šyštnoščž pschēs žyłu štwōrbu Božu džēšche; kať ptačžki šlētowajo a šrudne šynki wot hō dawajo hwoje hūšda i bojoseču pytachy; pšy wujachu a do hwojich hētow šalēšechu, a šwētli hwoje hōjēčži powšhnychu. hōdž bēchu kēženja šamlyke. Šchto je šemja bjes Božeho šlōnža? Šona je žyle na jehō mōž a šwētlo pošajana. Šdy by šlōnžo šwēčžicž pschēstalo, by na šemi wšchitko žiwjenje hūšejay kōnz wšacž durbjako. — Njēje runje tak i twojej dušchu? Wōže twoja dušcha žywa byč, hōdž jej šlōnžo hōnady a prawdoščže njēšwēčži? Šam njēje žaneho žiwjenja, hōdžēž tute šlōnžo hwoje prubi njēwupšchēšēčera, ale luta čžma, šujercž a šrudoba. Šušto doščž to nětko čžlowjet njecžuje, ale wōn to jemu se šastrōženjom špōšnaje. Duž njēšapomni ženje, hō prašecž: šwēčži tež mi w mojim žiwjenju to prawe šlōnžo!?

M. H.

Dalšche dobrowōlne dary sa wbohe armeniške šyrotu:

Š. Š. i Šh. 5 hr.

Š mjenje wbohich šyrotow praji wutrobnju džak

Šōlčž, redaktor.

Pomhaj Bóh!

Czisko 9.
3. mërza.

Lëtnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƚo łóždu ƚobotu w Smolerjez kniħiczišczerńi w Budyšcinje a ƚu tam dostacź sa sctwórtlëtnu pšchedplatu 40 np.

Reminiscere.

Mat. 15, 22.

A hlaj, Kananejka žónka wólafche sa nim a dżesche: „Knježe, ty ƚyno Dawitowy, ƚmil ƚo nade mnu, moja dżowka budźe wot czerta ħubjenje czwilo-wana.

Horje do Jerusalema dze tón Knjes a tam chze tych ƚwojich wjescz. Budźemy dħa na tym puczũ pšcetracź, ƚo pšcecznišczerć a junu ƚwoju domišnu we tamnym mësće namacacź, ħdźež njebjeski mër a ƚbózne wólšewjenje pšcihotowane je wšcħem spróžnym a wobczezonym dušam? Czeho dla niź? Njeje dħa ł temu jenož jene nufne? „Włój kšcšezjano, ja mnu dži, dži ja mnu“, Kħryštũ praji. Sdñž jenož pak nihtón nam nješadźewal a nje-wobarał tam pšcinić, ħdźež naschej dušci ƚo chze! Czert, wobronjeny ł wulkej mozu a leƚnošcju, łaka na wšcħech puczowarjow, ƚo by jich wot puczũ žiwjenja wotežahnył a we ƚwojej ƚłuzbje šdzerzał. S nim dyrbi teho dla Knjes Ješuf najprjódžy wojowacź. Šjawnje dyrbi być, ħacź czert dale fëršcħta ƚwëta być ƚmë, abo ħacź druchi wot nëtka „tón Knjes“ łaż w njebjesach, tak teź na semi budźe. A šjawnje dyrbi być w tutym bëdženju, šcħtó Knjes Ješuf je a šcħtó wón móže. So je wón Boži ƚyn, ƚwjatny, czisty a bjes winy a wumóž móže wot wšcħeho ƚleho wšcħittich, łiž do njeħo wërja.

Tamna macź w dženšnišcħim ƚwjatnym šcženju wë nësħto prajieź a štoržieź wo ƚłym. Czert bë jej to ƚame

nacinił nad jeju dźešcju, tam, ħdźež maczeri najbóle boli. Ale maczerka, czeho dla dħa tak pošdze pšcinić? Ty ƚy tola dolħo ħižo wo Knjesu Ješufu, wo jeħo lubošczi a ƚmilnošczi ƚłyħala! Nješky ty ja czaš dyrbjala pšcinić a jeħo prošnyć, ƚo by wón twoje dźećo wobarnował, wobħuadźił a wobšožił? — Ta macź bë Bohu žel nësħto škomdžila na ƚwojim dźešcju a teħo dla dyrbi ƚo nëtko ł nim rudžieź a tyšcħieź. Człowjeħo jej radžieź a pomħacź njemóža. Ale Bohu dzał wona wë lełarja: Ješuf móže pomħacź, Ješufa dze pytać, temu chze ƚwoju nufu wuštoržieź, teħo chze prošnyć, ƚo by ƚo nad nej ƚmilil. Wona namala jeħo a wola sa nim. A wón jej ƚłowczka njewotmolwi. Teź ƚobupróštwu wuczomnikow je podarmo. Sa tutu pohaniłku žónku, tak ƚo šda, lubo-jeze wšcħšcħej nima. Ale wona ƚo njeda wotštorczieź, człħnje ƚo jemu ł noħomaj a prošy: Knježe, pomħaj mi! A wón noħze? Wón ju a jeje lud pšam pšcħirna, sa kotryħž ƚłłeba nima. — Šłajeze nëtł, ħacź ƚwërna macź ħdy pšcħstanje sa ƚwoje dźećo prošnyć. Lubošcź niħdy njewupadnje. Wona wë a pošnaje, ƚo njeje dostojna teħo ƚłłeba ƚwjateje ħuady Ješufoweje, kotruž wón dźećom Šraelskim podawa. Prawo ƚebi nježada, jenož ħuadu ƚebi wuprošy. Wona chze rady se ƚrijódkami jeħo lubošcze, wot dźeći ł doma šanicženymi, špokojom być. Šłajeze, ponižnošcź a ƚħroblošcź tuteje wërjajeje wutroby!

Tu mamy nësħto wutnyć. — Sdñž ty w twojej nufy teħo Knjesa ł próštwu a modlitwu nadbëħajš, a ty prošnyš, łaż ƚo šda, podarmo, dofelž czi ħnydom abo

bórsy pomoz njepšchińdže, šhto potom? Myšliški šebi, so cze njebliški, so njewě, šhto cze czíščezi a tyšchi? Chzejš dwělowacz, morkotacz, jeho wopuscheczic? Niz tak. Prosch dale, pschezo i nowa, prosch ponižnišcho a šhroblišcho. Njeje Knjes Jesuś tež tši krocž w šahrodže tešame šłowa na šwojimaj kolenomaj rěczecz dyrbiak? Šapocz tež: „Haj, Knježe! Haj, ja njejšym dostojny twojeje hnady a šmilnošče; haj, Knježe, šym czi husto njepošlišchny, nje-džakowny a nješwěrnny byl, njejšym nicžo šašlužil, šhiba lute šhoštanje, i šlubiny nětk wołam šo t tebi. Dha wšchal tola wěm, so mje šliškiš, so šy tak hnadny, so tak rady pomhašch, so šy tež mój wumóžnił a šbóžnił; ja cze njepuščežu, šhiba so mje požohnuješch, so mje wumóžišch wot wšcheho šleho, wot šmjercze a wot czertowškeje mozy, so mi i tymi mojimi w tutym poštnym czašbu krocžel dale a horje pomhašch ša tobu do njejškeho Šerufalema.“

Šamjeń.

Puczowanie po Božim pišnje

abo

čajte myšle nadeněžch, Bože šłowo czitajo.

Podawa šwěrnny czitar „Pomhaj Bóh-a“.

1. knihi Mojšašowe, 19. staw.

(Potracžowanje.)

Šot pak běšche bojašliwy cšlowjel bjes roššuda; duž šo naštróži, pomyšliški šebi, so ma do džiwich horow czěłacz, hdžež ani cšlowiška dušcha njebydli, a džěšche t nimaj, wošebje pak šo t temu wobrocžo, kotryž běšche šo runje jimaj pschidal: Ach ně, lubaj Knjesaj, njech šo ani nješasa, so mam do tutych hór czěłacz.

Šlaj, došelž je twój wotrocžł hnadu namatak psched twojimaj woczomaj, a došelž je twoja šmilnošcz tež dale wulka, kotryž šy tak bohacze na mni wopolasał, so šy wšcho cžinił, so by moju dušchu pschi žiwjenju šdžeržal. Ša njemóžu hieč na horu, w šchal-bišnojtej, nješopodliwej krajinye móhlo šnadž mje nješbože nadpadnyč, so móhł škóncžnje tola wumrjecž, ja, kotrehož šy še žiweho wošenja wutorchnyl.

Šlaj, tu je bliško město — mjenujžy město Bela —, do kotrehož móhł cžeknyč, wšchal je malicžke, dha budže móžno, so je moje dla še šahubjenjom pschepušcheczíšch, so by moja dušcha žywa wošala.

Tež tute město běšche po 21. šchtucžy i woprědka do šahubjenja šahudžene. Došelž pak je město mólcžke, dha prošy Šot, so by Bóh šo pschepušcheczil, došelž je na wulkič, rjanych městach došelž wulke šudženje wukonjal.

Duž džěšche wón, kotryž šnaje, čajte štworjenja my šmy, a kotryž tak rady po woli tych cžini, kotryž šo jeho boja, a by-li tež jenož šłaba wěra byla, kotraž i jich šłowami rěči, t njemu: Šlaj, ja šym tež tebje w tym wušlišchal, so ja to město nješam pschewobrocžicž, wo kotrymž šy rěčal, hacž runjež běšche wot wšcheho počatka tež do šahubjenja šahudžene.

Bóh wušliški hnadnje tež našche wopacžne proštwy, tak hacke budže, hdž budžemy jeho w jeho duchu a po jeho šłowje prošecz!

A Bóh džěšche dale: Šhwataj jenož a dži tam; pschetož šym šebi psches šwoju šmilnošcz t tebi ruzy šwjasał a njemóžu tež tamnym městam nicžo cžinicž, doniž njedóndžejch do šwojeje šhowanki.

Šak něžnje a žiwje šjewi šo tu Boža prawdošcz, Boža lubošcz a Bože šastaranje; ani jeneho praweho njedcha šobu šahubicž, hdž bješbóžnych šudži; jeneho praweho dla pak chze městu, kotrež njeje bješ winy, wodacz. Wón to „njemóže“ cžinicž, došelž je jeho hnada jeho šwjasał tež na jeničkeho cšlowjeka po jeho šlubje. W šłowach, so jeneho wušwoleneho dla Bóh žyle město pschepušcheci, nješjewi šo nicžo wo woli, tež nicžo, šhtož by bylo pscheczivo Božej prawdošczi. Pschetož Bóh šebi šahowa, jenotliwego šudžicž, wšchitkič hromadže pak wón prjedy nješudži, doniž njeje wulwanje jeho wobnowjažeje hnady i tym šahacžene, so je wón praweho wuwjedł.

Teho dla, so bē město tak mólcžke, so Šot hnadu ja nje wu-prošy, je tele město pomjenowane Šoar, po šerbštu by rěčate „Malicžkojcz“.

Šišeče šchizerjo nadeněžchu město pod mjenom Šegor, lubojnje ležane pod palmami. Tam je něhdy južny šahód do Šiddimškeho doła byl. Dženža je tam šłony doł a pschi nim wulžy roškwěłana hora i šamjeńtneje šele.

Wšchitkón šwět wšchal we šym leži

A je bliško t škaženju.

Dušcha! pschihotuj šo t reži,

Šhwataj, cžekit wšchal nješbožu.

Šhwataj, chzejš-li šhrobtu wošacz,

Wot šwětneho nješboža;

Šhwataj, chzejš-li hnadu došacz

A šo šminyč škaženju!

Šhwataj, so by derje wušchol

Šwětalešnym košyđłom,

A do cžichoh' Šoar došchol,

W Božim měrje woštal tam!

III. Šchtucžka 23—26. Ša šamy wofomil, hdžž běšche šo Šot wukhował, da Knjes šchwablej a wóhnjej i nješja padacz na Šodom a Šomorru. Šotowu mandželšku, kotraž je i wopjecžizu hladała, došhwata Boži šud. Abraham pak, wušchedschi rano šabe tam, hdžež je wčžera psched Knjesom prošyl, wuhlada, tak šo krajina tadži.

A škóncžko šhadžěšche, hdžž Šot do Šoara šaidže.

Šehdom da Knjes, došelž njebē na nišoho wjazy šwjasał, padacz woheń a šchwabl na Šodom a Šomorru wot Knjesa i nješjes dele. Tutón podawł šta šo potajkim na njewšchědne wušhije.

„Knjes — wot Knjesa!“ Šo šwědčži šjawnje, so je mjes Bohom rošdžł po wošobje; tutón šjewi šo tebi po wšchěm štarym šlubje, doniž šo czi w nowym šlubje šahuje njerošjašni.

Šyle tak, kaž ša cžaš ličžy, hdžež wody i nješja a wody i šlubinow šo šjednocžichu t šhromadnemu škutkej, škutkujetej tež tu na jene dobo diwē šahubjažeje mozy. Š wóhnjom, i nješja padazym, šapalichu šo tež tamnišche šmolne jamy, a Knjes pschewobrocžil tamnišche města a i nimi wšchu runinu a wšchitkič měšczanišch wobyđlerjow a šhtož bē še šemje šrošł. „Wšchetož našch Bóh je póžerazy Bóh“, cžitajch w lišče Šebrejškim pišajnym.

(Potracžowanje.)

Powolanje, prawščezinjenje a šwicczenje.

(Potracžowanje.)

Došelž powolanje t cšlowjetej njepšchistupuje jenož jako šwonkowne šłowo, ale wot šmutškowneho móžneho škutkowanja na wutrobach pschewodžowane, dha je tež pola kóždeho móžne - a něšcho wuškutuje. Ššłowo powolanja pyta psches šwoju šbudžazu a roššwěczazu móž cšlowjeka kaž wo jeho hrěšchnošczi a šalamanja-hóduošczi, tak wo hnadže a prawdže w Šhryštiku pschewšwědčicž a jeho prjódzy t praschenju: šhto mam cžinicž, so budu šbóžny? a potom t wotmolwjenju: wět do Knjesa Šesom Šhryšta! domječ. Pscheczivi-li šo cšlowjel tutej mozy powołažejo ewangelija, dha wona njeje bješ wušpěcha a wuškutta, ale jeje wušpěch šo runje w tym pscheczivjenju šjewi, kotrež šo jej štanje. Wona tež šwój pošpnt hnydom njepušcheci, ale i nowa a pschezo šašo i nowa šaštaji, kóždy ras šylnišcho a rasnišcho. Dozpěje powołaža hnada šwój wotpošlad, derje, dha je šo powolanje w dobrym šmyšle jako móžne wopolasał. Njedozpěje wona tutón šamč, dha ma tola tón wušpěch, so pod jeje nadbēhomanjom pscheczivjenje šo pschezo bóle roššylnja, doniž šebi pucz t wróczenju nješaracža, a tak bywa i nješo štwjerdnjenje, hrěch pscheczivo šwjatemu Dušej. Tutón džē w jenotliwym hrěšchym škutku njewobšteji, ale je plód dołheho, wutrajneho, pscheczivo lěpšchemu wjedženju a šwědomju dalewjedženeho a hacž t najdalškej mjety wukonjeneho pscheczivjenja pscheczivo džělu Božeho Duča na wutrobje a šwědomnju. Wššo, jenotliwy hrěch, jenotliwy škutk pscheczivjenja abo wupraje-neho bohahanjenja móže měru dopjelnicž; ale to je potom na kóždy pad jenož wošamšnjenje prjedawšcheho dlěšcheho rošwivanja. Šo pak šo hrěch pscheczivo šwjatemu Dušej njemóže wodacz, ma šwoju pschiczinu w tym, so je i došom štwjerdnjenje, to rěč

řawinowana njel'manořež f' pofucže a wobrocženju myřle. Woda-wa-li řo pať cřlowjel moży powołažeho ewangelija we wěrje, dha řo pšes powołažnje w nim wobrocženje wudotanja, to je pšezto rajniřke wotwobrocženje wot hrěcha a pšezto dořpolniřke pšiwobrocženje f' řhryřtuřej. Cřlowjel bywa řebi kaž hřubofocže řwojeho hrěcha a řwojeje njemoży, tať wyřkofocže a krařnoicže řboža w řhryřtuřu pšezto bóle wědomny; pšes to řhryřtuřej pšezto bliže pšihndže a řkncžnje f' temu dóndže, řo hřubinu hrěcha, kotraž jeho, teho hrěřniku, wot řhryřtuřa, teho řwjateho Božeho, dželi, pšehařawjchi wumóžerřtu ruku, w řhryřtuřu pořlicžemu, řapřhima a tať f' pokutnej, žiwěj wěrje potracžuje. S tutym dořrawjenjom pokuty a wěry je powołažnje řwój wot-pohľad dořpilo; we wotomiku, hdžež cřlowjel w potucže řebje puřhčiwjchi we wěrje řhryřtuřa řapřhima, njeje wón wjažy jenož powołažny, ale je domoj pšichot, wón ie řteřřčezja pšichotowanja wuřtupiwjchi do řteřřčezja woprawdžiteho řhryřřjanřteho žiwjenja řařtupa.

II. Prawyhcžinjenje a nowy narod.

Řsamostatne řhryřřjanřte žiwjenje, žiwe řjednocženřtvo f' Bohom pšes řhryřtuřa, řo cřlowjelkej pšihřwoja pšes prawyhcžinjenje a nowy narod, dvě podawřuje, kotrež řrucže hromadže řkřchatej, ale kotrež mamy tola nanajwobřadnřwiřcho řojno džeržecž. Kaž řo pšchi wmwjedženju wumóžerřteho řkřta řesuřo-weho na dwoje džiwa, na řařoženje noweho pocřaha Božeho f' cřlowjelřtvo, na w u j e d n a n j e, a potom na řařoženje noweho řadžerženja cřlowjelřtwa f' Bohu, na řawjedženje a řařhčezřpenje nowyhcžinjenjch mozow do cřlowjelřch wutrobow, na w u m o - ž e n j e: tať tež tať, hdžež řo řbože w řhryřtuřu jenotliwym pšihřwoja, řo we dwoje jedna, we pšihřwojenje wujednanja, pšes kotrež bywa Boži pocřah f' cřlowjelam řinajřchi, a wo pšihřwojenje wumóženja, pšes kotrež řadžerženje cřlowjelow f' Bohu řo žyle pšcheměnja. Pšihřwojenje wujednanja je prawyhcžinjenje, pšihřwojenje wumóženja je nowy narod; w tamnym je Bože řteřřčezjo f' cřlowjelkej, w tutym je cřlowjel řam řnutřkownje pšcheměnjeny. Přjódžy wujednanje, potom wumóženje; přjódžy pšehčezřniwe woblicžo Bože napřhčezjo cřlowjelam, potom pšeh-wjedženje nowyhcžinjenjch mozow do cřlowjeka; — tať tež w porjadu řboža: přjódžy prawyhcžinjenje, potom nowy narod, přjódžy hrěřny doř přecž, potom wudželenje řwjateho Duřha.

Řospominajmy řebi pať přjódžy prawyhcžinjenje abo wuřprawjenje hiřhčezje nadřobniřcho. „Prawy“ je cřlowjel teřdy, hdyž je tajki, řo móže Bóh řpodobanje na nim mēčž. Tajki pať, kaž řawoľ w přeřřchich řawach řiřta na řomřch dopořaje, řadym cřlowjel njeje. Řadym pšehed Bohom njeje prawy, wřhřtřy řu hrěřhniřy; na řanym teho dla Bože řpodobanje njewotpocžuje, ale na wřhřřchich Boži hřew do tuteho hrěřhneho f' hřewom pocžezř-neho cřlowjelřtwa uētko w Božim mjenje a na Božu porucžnořčž řesuř řhryřtuř řařtupi, niž jenož řam prawy, ale pšes řwój wujednřřř řkřta tež řa nař cřlowjelow wřhřřchich prawdořčž řezinje-ny, tať řo móže Bóh řpodobanje, kotrež na nim ma, na wřhřřchich tyhcž pšehenjeřčž, kotřřž do řhryřtuřa wěrja. Tuto pšehenjeřčnje řpodobanja, kotrež Bóh na řhryřtuřu ma, na jenotliwego wěrja-žeho dla wujednřřřch řkřta řhryřtuřoweho je prawyhcžinjenje abo wuřprawjenje. Wuřprawjenje potajřim w tym njewořřteji, řo je cřlowjel prawy řezinjeny, ale w tym, řo je řa praweho wuřbudženy. Bóh njewuřbudža cřlowjeka tať daloko řa praweho, kaž bywa abo kaž je woprawdže prawy — to njebř hřada byřa, ale pšehřřhřhnořčž; ale hiřhčezje přjedny, hacž prawy bywa, hdyž je hiřhčezje hrěřhnik, je řhryřtuřa dla řa praweho wuprajeny. Tať jenož je potřebnořčž tyřheneho řwědomnja řpotojena. Wy-li wuřprawjenje w tym wobřtalo, řo řo hrěřhnik prawy řezini, řo řo hrěřhnikkej nowa móž f' dobremu řdželuje; wóhř-li řo cřlowjel jenož teřdy prawdořčezje pšehed Bohom trořřhřtowačž, hdyž tutu móž f' dobremu we wutrobje a žiwjenju řhoni: f' wotřal dřřhřal dha mēř řwědomnja pšihřčž, hdyž tola řprawny cřlowjel w řwojejj wutrobje a řwojim žiwjenju pšezto řařo wjele řteho a maľo dobreho namaka? Pšchi wuřprawjenju hrěřhniku pšehed Bohom řo hiřhčezje njejedna wo řnutřkowne pšcheměnjene hrěřhniku, ale wo pšcheměnjene Božeho rořřřda nad hrěřhnikom, wo pšcheměnjene Božeho njepodobanja na hrěřhniku do Božeho řpodobanja, wo pšehenjeřčnje pocřaha, w kotřymž řhryřtuř f' Wótčej řteji, na hrěřhneho cřlowjeka. řhryřtuř je wot Boha jako řón pšehřřřnaty, na kotřymž ma řpodobanje; to řamo řo nētko f' hrěřhnikom řtanje, f' teho pať řezřhuje, řo řu jemu jeho hrěřhi wodate. Teho dla je

hřo reformazija f' pokřnym prawom wodacže hrěřhow řa hřowny dypř wuřprawjenja mēřa. řhryřtuř je dale wot Boha jako jeho luby řhř njawnje a řwjatocžnje pšehřřřnaty; to řamo řo nētko f' hrěřhnikom řtanje, řřž řo we wuřprawjenju f' dořřojnořčžej džezřa Božeho pořřeha.

(Potracžowanje.)

Wřhelate f' blřřka a f' daloka.

— Pokřny džek popořdnju w 2 hodžin budže řnjeř řarať Běřnich f' řkřřcha we Wulcej Dubrawje řpowjedčž f' Božej řkřřbu džeržecž.

— Njedželu Łatare, 17. mēřza, řo přenje ľetřřke řerbřte řemřhenje w řhřřžnej řřřwř w Draždžanach wotdžerži. Łubi řerbřa řhřřli to řwojim lubym w Draždžanach a wokoľo Draždžan w prawym cřařu piřacž, řo bychu na řemřhenje pšehřřhřli a řo natwarili na Božim řkřwje w lubej macžernej řezři.

— 11. febrnara mēřachu řo pšehřřmanřřte pruhowanja na řakřřch řeminarach. ř radořčžu móžemy řjewicž, řo je na Łubiřřřim řeminarje jedny řerb, Běřnich f' řkřřcha, pruhowanje řhwalobnje wobřtal.

— řnjeř řawoľ Wřořak je řwoje řheologřřte a řandidatne pruhowanje w Łipřu řhwalobnje wobřtal.

— W Draždžanach bēřche řónž 1. 1900 325,000 ewangelřo-lutherřřch řhryřřřjanow, 78 duchownyhcž, 16 wořadow a 39 mēřtuow, hdžež řo Bože řkřřby wotmēřwaja. řkřřne pať budže, řo řo 5 nowyhcž wořadow řařoži.

— ř Hale řo pšehje, řo řu tať řařo řřřo řathořřřny duchowni f' Łwřřřřřteje f' ewangelřtejj řřřwř pšehřřřwřli. W Łřopřřach je w pořřednich tydženjach 150 wořobow pšehřřřwřlo.

— W Draždžanach je řo 1. mēřza nowe wulke dwōřniřčezjo w Nowym Wēřezje wotewřilo. Dwōřniřčezjo je krařny twar. Přjedny bēřche tať řhřřřřřte a Łipřezjanřte dwōřniřčezjo. Wonej řtejj nētko do jeneho dwōřniřčezja řjednocženejj. Tež řo nētko nje-dostatř řbēhnje, řo cřahi, do Stareho Wēřta řēřdžaze, přjedny Warij-neho mořta po dřōřy řēřdžachu. Čřahi nētko po nowym řeleřnym mořezje řēřdža, kotřřž je řo pšchi Warijnym mořezje pšes Łōbjō natwaril.

— W Wřnřřale je 27. febrnara hrabřnta f' Ćřnsiedel w řarobje 88 ľet wumřjeka. Wona bēřche řwēřna řhryřřřjanřřa řemjanřa, kotraž je wjele nad řhřřřnyhcž čřinřka. Pšchi jeje rowje nēkotřy, kotřřž je jeje dořrocžerřřku lubořčž nařřonil, džakne řyřřy pľaka.

Řuřa wulka — pomož blřřka!

Powjedanečřlo.

(Potracžowanje.)

Řjes tym řwřřřte toľřta cřma řemju. Dofelž řapocžja řyře byčž, řtaný Řezřkež macž wřawřchi řandřija řa ruku dařche řo wot njeho do řřřwř dowjeřčž. Łampu řařwēčřiwjchi padže jej f' dořom nowa cžezřa řarōřčž na wutrobu. Wona řarēčža: „řandřijo, řa tydženi mamy daň řa nařche wobyřřhčezřko řapľacžicž; njewēm, f' cžim mohľa pľacžicž. Mam jenož 15 hřřwřow w řařh-cžřku a 60 hřřwřow mamy wotwjeřčž. Wotēřakowach mjes tym daň řwojich řjenjeř, we kotrež řu naju řebali. řchto nētko? Řod hole njebjō budža naju řadžicž f' naju nadobu, a wjedžecž njebudžemoj, hdže byřmojj mohľoj řo noży f' mēřej podacž.“

Řjerudžezje řo teho dla, „mēnjēřche řandřij, „čřu řo tež wo to pořřaracž“. Móže wřřaľ jemu pšchi tutejj powjeřčej tež njesa-řezřewachu, a tola mējēřche řa to, řo ma řo najpřjedny wo to řaracž, řo by macž řmēřowal. řeje řľabe cžēto by řkncžnje f' cžezřu řřřdneje powjeřčezje wuřřalo.

„Bōndu jutřje f' nařřhemu wotnajeřej. Čřu jemu wřřcho rořpowjedacž a čřu jeho wo řezřřřwřořčž a pšehčezřřniwořčž přobřez. Wōn njehmēje tať řwřřřřřřřwř wutrobu, řo řľabu macž ře řřřwř a je wřřej nadobu pšehed řhēřu řadži. To řhryřřřjanřři cřlowjel njēřamōže. Ř byľ-li wón řam tať njekrařnik, dha dowēřju řo Bohu a nadžřřam řo, řo nařř wōtz w njebjēřach jeho wutrobu na řhryřřřjanřřte pucže řawřōčži.“

řandřij řezřřřte tať rořřmnje a mudřje, řo Řezřkež macž cžujēřche, tať řo mēř do jeje wutrobny wřōčži, a řmēřowana poda řo řkncžnje f' mēřej. Wōřř bē twjerdže wuřřwřla; mřř řōn řahna na řřōřři cřař wřřu řarōřčž a tyřhnořčž f' jeje wutrobu.

5. **Pomoz je bliska.**

Handrij bē woprēdka hiščeje psche roshorjeny, so njemōžesche wuſnyez. Wōn bēšche ſebi stol k maczeruemu ložu stajit, ſydnjy ſo na njōn, staji lampu tał, ſo maczeri do mješwocza njeſwēczeje a rospominasche nētko w czichej nozy, ſchto mohł a ſchto mēł dale ſapoczeč. Czim dleje rospominasche, czim bōle rojejeje nadžija a dowēra do pschichoda. Wjeſete a lubosne wobrašy wunurichu ſo psched jeho woczomaj, ſmēschachu ſo ſkōncznye i jeho ſonami, a ſprōzny, kaž bēšche, wōn ſkōncznye wuſny.

Schto ſo pał jemu ſpodžiwneho džijsche! Bēšche jemu, jato by po holi khodžit. Wjehe mozy mējeje naložic, ſo by ſo psches ſarōjeje teki pschedobyl. Zuje ſchtomu ſahachu k njeby; ſame palmy tu roſežachu a hladachu ſe ſwojimi wjeſchkami psches wjehe druge ſchtomu. S teho ſpōsna, ſo je w zuſym ſwēcze.

S prōzu bēšche ſo psches kēčžiſnu pschedobyl a jēdojym, pižanym hadam, kotrež stajnye i hłowu ſo na njeho naczahowachu, wuczetnył, hdyž na ſeleny brjōžk w lēhu wuōdže. Kōlo woloto ſtejachu wuſhōle ſchtomu kaž lēhne ſwēczi. Sich wjeſchki bēchu tał huſte, ſo ſo žana ſkōnczna pruha psches nje pschedobyeč nje-mōžesche. Lubosnje khlōdno bēšche na tutym mēstaczku. Wjeſoty, ſo je wſchemu ſtrachej wuczetnył, džešche Handrij po lēhu dale a njemōžesche ſo dodžiwac, kał rjane ſchtomu tu wſchudže roſežachu. Dyſ a dyſ wulečza ſchtrēczo a wōlajo pižany papagał ſpōſchiny i huſcziny; male wopiczki i dolhimi wopuſchemi kolebachu a czum pachu ſo na hałofach. Kōlpy lecžachu pomalu pod njebjom, a bōrny wuſfoczi tu wulki jeleń ſe ſchērofimaj łopatkomaj na hłowje, tam ſpōſchyna ſorna i huſcziny. Hewał njeſaſyſche žadny ſynt ſwjatocznu lēhu czischnu. Handrijej bēšche, jato by khodžit w bješmery wulkim a njemuprajomije rjanym Božim domje. Wōn nječjujeſche ani bojoſč, ani ſtyknoſč, a njemējeſche žaneje ſtarōjeje. So by paczerje Bohu wuſpēwał, k temu bēšche hluboto hnuty. Na jene dobo kaſyſche jemu wōtre wōlanje jeho modlitwu.

Wōn ſo roshladowasche. Wōn wuhlada czrejōdu džiwnje pomolowanach, nimale nahich ludži. Wōni ſo ſe wſchēch ſtron do njeho dachu, džiwnje machajo poſbēhnychu ſwoje czeže wōjnſte ſekery na njeho. Handrij pał ſo njebojeſche. Hdyž lubosnje na nich pohlada, dha ſo džiwi ludžo nabojachu a pocžachu psched nim zofacž. Skōncznye ſeſtupachu ſo woloto njeho. Handrij wuſhlyſcha, ſo nēſchto bōrbotaju, ſo džiwi ludžo hłowny hromadu tykachu, ſo ſebi nēſchto ſchepataja a ſo i porſtami na njeho pokajuja. Schto pał czychu, njemōžesche Handrij ſhudacž, tež njemōžesche ani jejnizle i jich ſkōncznow ſrojumicž. Nadobo pał wſchitzy woczichnychu. Mješ nimi wuſtupi praſtary, barbojny ſchēdžiwz i dolhej ſlēbrobēlej brodu. Sa prawnu ruku pschijwedže tōnle ſchēdžiwz bēleho muža. Wobaj pschijwedžeſchtał runy pucz k Handrijej. Handrij na bēleho muža, kotryž bēšche runje tał poſnahi kaž tamniſchi džiwi ludžo, pohladajzy ſpōsna, ſo je tōnle muž jeho nan; Handrijowej noſy ſchepjetaschtał, wōn czysche k nanej ſkōnczic a jeho wobjimacž. Tola Handrijowej noſy bēšchtej czežeje jato woloj, wōn njemōžesche ani ſtanyc a ſo ſe ſwojeho mējna hibnyč. Nan pał pschijſtupiwſchi k Handrijej jeho wokoſcha. Wſchōn ſbožowny rēczesche nan k ſwojemu ſynej takle:

„Lubſchi ſyno! Tuczi džiwi ludžo ſu mje popadnyli a ſu mje do ſwojich huſtych lēhow wotwjedli. Tola ſym hiščeje žiwny, a mi njeſtanye ſo tu žaneje ſchjwody. Ty maſch mje wumōž, hdyž ſo tež hacž do teho cžaba hiščeje nēkotre lētko minje. Mēj nadžiju a njeboj ſo! Smēruj ſwoju macž a poſtaraj ſo wo nju. Wōſtań Bohu ſwērnny a ſprawnny ſwoje žiwe dny a njeſwol nihdy do hrēcha a nječžiſ ženje pschēčiwno Božej kaſni! Nēhdy dōndže wſcho na dobry ſōnz; budžeſch-li po mojič napominanjach cžinicž, dha ſo cži derje pōndže.“

To prajiwſchi wokoſcha nan woſpjēt ſwojeho ſyna prajiwſchi jemu i ruku: „Budž w Božim mjenje!“ woteńdže wōn pomaktu ſe ſwojim ſtarym pschewodžerjom. Džiwi ludžo pał hladachu ſažo na Handrija. Tola pschēčelniwſchi ſdachu ſo nētkole dyžli prjedy. Napoſledk bēchu ſo wſchitzy Handrijej i woczow ſhubili.

Skōncznye wotpučzi Handrij. Wotewriwſchi woczi wuhlada, kał lube Bože ſkōnczko hižo psches wokno jemu do loža lufa. Poſtanjwſchi pohlada do maczerneho loža; tež wona ſpaſche hiščeje kručze. Potom dopomni ſo na ſwōj wulzy ſpodžiwny ſōn; kōžda jenotliwa wēzka bēšche jemu jaſna, jato by ſo wſcho psched jeho woczomaj ſtało. Wōn bēšche psches to ſpodžiwnje wjeſety, ſo ſo njemōžesche ſam dodžiwacž. Haj, wōn ani wokoſit

wjazy njedwēlowasche, ſo je Kēcztez nan hiščeje žiwny, ſo ſu Amerikaniſzy džiwi ludžo jeho popadnyli, a ſo jeho pschi ſebi w lēbach khowaju. Handrij mējeſche ſa to, ſo je jeho ſōn ſama wēnoſč.

(Potracžowanje.)

Liſt i Armeniſkeje.

(Potracžowanje a ſkōnczenje.)

Wſchitko bēšche w dobrym porjedže w hodownych liſtach. Skōnczowato ſo mežo na puczju njebēšche, ſamo pōpy niž. Wjele wjeſela cžinjachu nam rjane ſchantka. 300 rjanach ſwjedzeńſkich ſchankow mōžach rosdawacž a hiščeje nēkotre dwauatki do ſhamora woložicž ja jutrowny ſwjedzeń, hdyčž i wjeſcha kōžde džečzo jene doſtanje. Hromada dobrych ſchtrypow nam wulku ſlužbu wopokaže, k temu ſchōrzuchi, jeczki a wulle a male wēzy, tiž ſu nam pōktane. Wōh žohnuj bohacze wſchitku luboſč a džeło, wſchitke wluč ruzy, kotrež ſu ſo ſa naſche ſyroty hibale — ſa nich to kłowo: Schtož ſeže cžinili jenemu mješ najmjeiſchimi, to ſeže mi cžinili. A niž jenož wbohich džečzi dla cžył tōn ſnjeſ tajku luboſč jaſlacžicž, ale tež naſche dla. Kajke wofchewjenje ſa naſ je, je widzeč, ſo ſebi jich doma tał wjele na naſche džeło myſli, kōbu pomha a kōbu noſy. To dawo nowu khorōſoč a nowe mozy.

Boži džeń dnybjadny mału Ewu, kotraž bēšche hižo mēſazy dolho czežo khora byla, k poſlednjemu wotpučinič pschewodžecž. Sſmy druhu potrebnu ſyrotu, Oſannu Deleſian, ſa nju pschijwſali. Tež jeje ſtarſchu kōtru, Mariam Deleſiam, (193.) ſmy pschijwſali. Žona bu wudowa psched 1½ lētom, jato bēšche 5 džečzo runje narodžene. Nan mējeſche ſo ja dobreho muža, kotryž by ſwojich tad ježiwił. Po jeho ſmjerezi žona do wulkeje nuſy pschijwſe. Wona njeje, kaž druge žony cžinja, wjele wo ſwojej nuſy ſkoržila. „Wimicze moje džečzi, ja je ſežiwicž njemōžu!“ drje je to jenicžke, ičto je prajila. Najmlōdiſche džečzo je jej psched kōtkim w hu- hjenitwje wumrjeło. Nētko ma jich hiščeje dwē, kotrež drje mōže i rukomaj ježiwicž. Džečzi pschēzo w naſchey njedželſtej ſchuli wohladamy; macž tež pschijpoſlucha. Hdyž wona pschi woteń- dženju mi do woczow pohlada, je kaž by prajicž cžyła: Ža ſo tebi džaſuju. Wdyſlu ſebi, ta žona je pomozny hōdna, tōn ſnjeſ imēje tež nēkoho hotoweho, kotryž ſtarōſč ſa lubej džečzi na ſo woſmje.

Wjele džeła ſmy i wobrašami mēli. Wjele džečzi njebēšche pschi fotografowanju ſmērom ſtało, tał ſo mējachmy dwoje džeło. Wližſche pomjeſčeje wo ſyrotach jich dobročelam poſdžičho podamy.

Emma Ckartowa.

Sudancžta.

Prjedy ſo plecze, a potom ſo pječe.

[wup uwekožk]

Scžinjene je i morweho, ſame nima žiwjeičko, tola noſy žiweho.

[wungozk]

Kajku barbu mējeſche draſta, jato ſo na horje ſkraſujenje ſta?

[hauſ wj 'uzk]

Kotry muž ma ſa zyle lēto najwjazy poſtneho cžaba?

[ſnu uqkz]

Daliſche dobrowōlne dary ſa wbohe armeniſke ſyroty:

Na kwaſu kajſa Nowaka i Budyſchinka i ſnježnu

Schuſterez w Klukſchu 4 hr. 20 up.

W mjenje wbohich ſyrotow praji wutrobny džał

Gōlcž, redaktor.

„Bonhaj Bōh“ njeje jenož pola ſnjeſow duchownych, ale tež we wſchēch pschē- dawarňach „Sserb. Nowin“ na wſach a w Budyſchinje doſtač. Na ſchtwōrcž lēta placzi wōn 40 up., jenotliwe cžiſla ſo ſa 4 up. pschedawaju.

Womhaj Bóh!

Cižko 10.
10. mërza.

Četnik 11.
1901.

Serbske njezelske kopjenka.

Wdawaju so kóždu sobotu w Smolerjez knižicziščetni w Budyschinje a šu tam dostacž ja štwórtlětnu pschedpłatu 40 np.

Dculi.

Lut. 11, 23.

„Štótóž so mnu njeje, tón je pschecziwo mi, a štótóž so mnu njechromadzi, tón roššypje.“

Dwaj knjesaj so prózujetaj, cžłowjeła na službu najecž a w swojim kralestwje šdzeržecž: Knjes Jesuž sa Bože kralestwo a cžert sa tutón šwět. Wobaj polubitaj wulku mšdu. Čžert praji: Tu je žyly šwět a jeho krašnosć, ja chzu cži dacz, ščtož twojemu cžělu a twojej krwi so lubi a šłodži — šbožowuy dyrbišch bycz. A Knjes Jesuž praji: Šapřej šam so, ščhižuj twoje cžělo s jeho lóšchtami a žadoščemi, wšmi šwój ščhiž na šo a pój sa mnu, horje do Jerusalema chzu cže wjesčž — šbožny dyrbišch bycz. — Ženemu dyrbi kóžde cžłowške džěcžo poddane bycz. Dwěmaj knjesomaj njemóže ničtón šlužicž a no dvěmaj pucžomaj njemóže ničtón s jenyu cžahuyčž. Čžert pak je jebaty knjes, kóždeho wón napošledk šhebje wo polubjenu mšdu; ale Knjesa Jesužowe šłowo je wěrne a ščtož wón polubi, džerži wón wěsčže. Po tajkim na ščěrokim pucžu džesč — sa cžertom — k šmjercži a k šatamanštwu, ale na wuškim — sa Jesužom k žiwjenju a k šbožnosćži. Wopomá, dže džesč, komu chžesč šlužicž ty a twój dom s žylej šwojej wutrobu, s žylej šwojej dušchu a s žylej šwojej myšlu. Pschetož to dyrbišch wědžecž: Položni njepłacza w Božim kralestwje. Ščtótóž so mnu njeje, praji tón Knjes, tón je pschecziwo mi, a štótóž so mnu njechromadzi, tón roššypje. — To je nam k wucžbje prajene. — Ščtótóž

šu tucži njepschecželjo teho Knjesa, kotsiž jeho kubla nje-wužitnje wužiwaju a lóžny šmyšleni pschecžinja? Šsu jenož cži, kotsiž se šłowami a ščtkami šo jemu pschecžiwja, wo Bože šłowo, wo Bože kašnje a Božu šlužbu njerodža, kotrymž je mjeno teho ščhižowaneho pohórschenje abo hlupoščž a kotsiž šwój šměch maja se wščem, ščtož dyrbi ščheščijanej šwjate bycz? Ach, Bohu žel! wjele, wjele wjazny šu pschecžiwjo Knjesej Jesužej, dokelž s nim nješku. Wulka je šyla tych, kotsiž šu junu w Duchu šapocželi, kotrymž junu wutroba w přěuščej luboščži k Jesužej šo horješče, kaž šu šjawuje pschi konfirmaziji šlubili a špěwali: „Šaj, my chžemy šwěrnosć džeržecž“. A šu wuščli wot šwjateho woltarja a wuščli tež bórny wot Jesuža přecž, tam, hdžej šwět a cžert cžakašchtaj a kašachtaj se šwojim wabjenjom, nadděhanjom a šawjedženjom. Woni šuano šami njewjedža, šo a kaš cžim dale, cžim bóle Jesužej napschecžiwjo šstupaju. Woni tola do Božeho doma kšodža, pschiindu k šwjatemu Božemu blidu a šdaluja šo wot njecžestnych hańbicžiwnych a šlych ščtkow. Teho dla, šo s Jesužom šu? Ně, luboščž a žadanje k njemu jich tam njecžehuje a njewodži, ale pschitwocženje a powščitkowne waschnje. Woni džēja s wulkej šyłu a jim je doščž, hdžž móža tež kaž tamny šarišejšči w templu šjawuje psched ludžimi abo potajuje pschi šebi tu ščtucžku špěwacž: Ša šo cži džakuju, Božo, šo nješšym jako drušy ludžo atd. Šłowy cžłowjek drěma, špi a mřje. Čžert tam hižo knježi se šwojimi pomoznikami we wutrobje; šwonkow-nemu ščheščijanskemu waschnju rady štejecž da, šo by

snutskach cziur wesczischu s kuzesom byl. — Glaj, hdzež Jesuſej zyła wutroba data njebudže, hdzež wón najwjertſcha luboſež, ſtaroſež a ſbóžnoſež njeje, — tam je wutroba pſchecziwo Jesuſej. Hdzež myſl a ſtaroſež cziłowjeka je, teſz ſwój džel wot kublow a wjeſelow tuteho ſwěta doſtač a ſwoje czeło po ſwojej žadoſežu s dobrym ſpodo-
banjom naſpjećić — tam je wutroba pſchecziwo Jesuſej. Hdnyž je někomu jeho ſchecziſtwaſtwa jenož jako femſchaza draſta, kotruž tał bórny hač je móžno pſcheco jaſo do khamora pówſnuje, a doma a we wſchědnym žiwjenju ničžo abo mało wot njeje njewidži; doma žaneje ſhwile nimaju, ſo k bibliji ſydač a Bohu k czeſeži kherluſch ſpewacž, a ſadzerženje muža, žony abo džečzi ſjewicž, ſo duch boha-
bojoſeže, luboſeže a mēra pola nich ruma a hoſpody nima — tam ſu wutrobny pſchecziwo Jesuſej. A hdzež ſawieſež bližichemu njepoſpěje, ſchtož ma a laſomnoſež wutrobu a ruku ſamkuje, njech teſz k hudy Lazarus s bliſka abo s daloka pſcheczi duržemi w nuſy trada a ſawutli, — tam je wutroba pſchecziwo Jesuſej. A hdzež ſo ſchecziſtwaſtwa ſwěru njeprožuje, pſches pokutu a wěru Jesuſej ſtajuje bliže pſchicž, a hdzež ſo ſchto boji, wſchudžom jako ſchecziſtwaſtwa ſo wopoſač a hanjenju, hroženju a wuſmēſchenju žykeho ſwěta napſcheczo ſe ſłowom a ſtutkom ſwēczič: „Ja ſo njehaſtaju teho ewangelijona wot Khrystuſa“, tam cziłowjeſ ſabudže a ſaprē ſwojeho ſbóžnika, roſpupa Božu hnadu, tama ſwoju ſbóžnoſež pſches ſwoje liwke abo morwe ſchecziſtwaſtwa, je rubježnik a mordač na Khrystuſowej czeſeži a pomha ſtadło, kotrež je ſebi Jeſuſ ſe ſwojej ſwjatej drohej krowu wukupil a dobył, roſproſchicž, ſawjeſež, czerť a ſkaženju do rukow honicž. — Spytujmy ſami ſo, hdže a kajke ſu naſcheje wěry plody! Schto ſo nad nami wjeſeli? Jeſuſ abo czerť? Wima twój ſbóžnik wo ničim ſkoržicž, ſo je czerť twuju krouu wſał a cze ſawjedł, ſo ſy ſo jemu njewěrnny, njedžakow-
ny, njepſcheczel ſezinił? — Glaj, jemu je žel teho luda, kotruž pſches czerť jaſlepjeny, k ſkaženju dže. Wón je s tym ſylnym njepſcheczelom teho dla wojował wo twuju duſchu a ſbóžnoſež. Žiwjenje a krej je w tym bēdženju woſtajił. Ale czerťowſku mōž je roſlamal a jeho ſatych wumohl a njebjeſa a ſbóžnoſež dobył wſchitkim, kotriž do njeho wěrja a s nim ſu. Nlochzeſch teſz na tutym jeho dobyču džel doſtač? Njebny teſz junu radny tam ſwoje ſawoſtače mēł, hdzež wſchitzy, kotrychž tōn Wōtz temu Ssyniej dał je, po Jeſuſowej proſtwje, wēcziuje ſbóžnje pſchecziwacž ſwēdža? Duž wuſwol ſebi, ſo chzeſch tu s Jeſuſom byč, jeho czeſež a kraleſtwa pytač a pſchi-
ſporječ, hladač ſo w ſtajnym ſtražowanju, ſo czerť w twojim domje, w twojej wutrobje mēſto a mōž njenamaka, wojuy pſchecziwo ſtemu s mjecžom teho Ducha, s Božim ſłowom, s modlenjom a proſchenjom; s Jeſuſom ſo k njemu a jeho dzerž, potom dnybiſch a budžeſch pſcheczi-
tracž a dobyč a w ſwojim czaſu pſches wſchelake ſpyto-
wanje a wojowanje tu w poſtnym czaſu tam k wjeſelej jutrownicžy pſchicž horje do Jeruſalema.

Wudžerž tu, wudžerž tu,
Zion wudžerž ſwěrnocž tu,
Njebudž liwke, ſbēhū ſo ſpēſchuje,
Skoro pſchicžejch k dobytku,
Sbēhū ſo, woſtaj wſchitko hrēſchne,
Zion, we tym ſmjertnym bēdženju
Wudžerž tu, wudžerž tu.

Hamjeñ.
R.—E.

Puczowanie po Bozim piſmje

abo

kajke myſle nadeńdžech, Bože ſłowo cziťajo.

Podawa ſwěrnny cziťač „Pomhaj Bōh-a“.

I. knihi Wōſſaſowe, 19. ſlaw.

(Potracžowanje.)

Wo dnjach, hdnyž bēchu hrēchi na paſtwu wōdžili, a po nozach, hdzež bēchu hroſnoſeže ſpjećili, ſo Sodomiečanam a jich ſuſodam jara derje ſpaſche. Tēhdy ſahrma ſo s daloka; blyſti wrjeſkotachu na ſemju a njebjo ſo žaloſnje czerťwjenjeſche. Woni ſo ani njewoſtrōžichu. Někotſi wobwjertnywſchi ſo we ložu dale ſpja; druſy wotucziwſchi mēnja, ſo njewjedro pſchicž a ſo bōrny dale poczeſnje, taž je ſo to hižo huičičiſcho ſtawalo. A czi, kotriž mējachu ſo ja najmudriſchich, praſchachu ſo traſch wuſmēchužy, tał drje ſo Lot ſe ſwojimi ſmēſchnymi pſchicžkami wupjera. Tola blyſti wrjeſkotaju wōtriſcho, a duſkazy dym ſo roſlēhuje. Woni pohladnu s wōknom won; žiwny woheñ lēta jako deſchczič s njebjeſ, ſchwabl wēje ſe wſchēch kōnzow, je, jako by ſo wſchōn powētr žehlił. To je něſchto nowe, tajke hiſcheže njebju wōhladałi; wſchitzy wulecža s ložow, ſmēchi a pryſle minu ſo jim s woblicža. Wſchudžom wotewrja ſo durje, ludžo wuwalu ſo s domow a naſtrōženi dohladaju ſo, ſo ſo njepali jenož w powētrje, ale teſz na ſemi kōlo wokoło. Blyſt je do ſemje, je ſmōlu a žiwizy pſcheczeſchenej, wrjeſnył. Semja je žahła a ſo pali. Płomjenja ſapaja na wſchēch kōnzach k njebju. Někotre domy, potom žyke wulizy (haby), a ſkōncžnje pali ſo žyke mēſto.

Hač ſo někole na Lota dopomnja? hač nětko wěrja, ſo budže jich mēſto ſahubjene, ſchtož bēſche ſo jim hroſnylo? Hač ſo Lotowaj pſchicžodnaj ſynaj kajetaj, ſo ſtaj ſo luboſnym ſłowam ſmjaloj? Strōžele wſchudžom! Schto bychu ſapocželi? Woni ſhwataja, ſhwataja, ſchtož jenož mōža, ſo bychu ſo wukhowali. Woni ſhwataja po wulizach, ale ſliwki ſchwabla a płomjenja waleja ſo jim napſcheczo; ſemja ſo pſchepadnje a hlubiny bjeſe dnja wotewrjeja ſwoje khlamy; podſeniſke wody wulinu ſo do nich. Boži njehačžomny ſud kroczi s hrēſchneho doma do drugeho. S roſwalenych ſaložkow ſapa płomjo wobliſajo prijōh; žahly powētr ſažehli ſwiſle; wrjeſkotajo ſpadaja hrody a mēſtwa, kotrež bēchu dothe lēta ſe ſwēdkami njecziłowſkich hroſnoſežow, ſhubja ſo na wēcziuje, ſo je njebny ani wjažy wōhladała žana žywa cziłowſka duſcha, ani ſkhadžazy bēty džen. Lotowy dom, tamne durje, kotrež njemōžachu wječor wjažy nadeńč, dokelž bēſche Bōh jich wōklepil, wuhladachu hiſcheže raſ w žahlych płomjenjach. Hiſcheže raſ maja tute durje wōhladač, potom ſpōžera je woheñ. Žaloſnje roſdžeraja hlubiny bjeſe dna ſwoje khlamy, a kōždy wōkomił ſwjedže nowe. Wjažy dnžli jenu ſwōjbu je ſmjercž hižo doſhwatała. Wlufe žaloſčenje, ſchicženje s hlokom hōwri pſches powētr. Hdnyž a hdzež Bože njewjedro njehačžaja, tam žaloſeža ranjeni a mrējazy a tožy w płomjenjach. Kajka ſrudoba a žaloſež mēſcha ſo do hycženja we hlubinach, do wōhnjoweho praſkotanja, do wētroweho wucža, do wrjeſkota padazych domow a do ſubota ſapadoweje ſemje.

Schto tu njewohladaſch, ſchto czi wutrobu pſchecziwo!? Wacž bēži s czeſchym džečžom, ſo by jo a ſebje wukhowala, a tola njewē, hdže by bēžala. Wona ſaſtanje; ſemja ſo roſpuknje a macž a džečžo ſo pſchepadnjetej. Stary, ſchēdžiwny nan woła ſa ſwojimi ſynami, ſa mlodymi ſylnymi pacholami, ſo bychu jemu na pomoc pſchicžili; praſkotaje płomjenja pſchicžewa jenu poſlednje ſdychowanja mrējazych. Nichtō njewohlada wjažy drugeho, ale kōždy blyſchi, tał hrēſchizy ſadwēluja, tał mrējo hiſcheže Bōha hanja. Skōncžuje ſawala tołſty kur tute mēſto cžēmnoſeže. Wſchē cziłowſke ſynki womjeltnu; czičota ſo roſlēha. Kadži a dymi ſo hiſcheže dotho. Jordanowe žołny hycža, kotrež ſo wſchēho wopalniſcheža mozuja. Sodom je ſo minyl, Gomorra je ſo minyla, Beboim je ſo minyl, Adama je ſo minyl a — wſcho, wſcho je ſo minylo do hlubiny, a wot mēſta k drugemu wala wulle khlōdne morjo ſwoje lēnje žołny. Hiſcheže někotre dny hyczi hroſnaje w tutym hrēſchicžezju, potom ſmēruje ſo Morwe morjo na tutym jałlatym mēſeže.

A Lotowa žona, najſkerſcho rođžena Sodomiečanka, duzy ja nim ſo wōhlada, a bi pſchewobrocžena do kłoneho ſtołpa.

Dokelž bjeſe dwēla Božemu ſłowu njewěrjeſche, dha ſo njemōžeſche ſdzeržecž: wona ſo wobrocži, hač runjež bēſche Anjeſ to ſaſaſał, wona jaſta, bēžeſche, hdnyž ju wjažy njepytnychu, domoj; žaloſny podawł ju doſhwata, ſchwablowy wſchōn powētr napjelnazy

dym ju saduży, a faż wscho w tamnej stronje bu wona posdżischo se helu poczehnjena; tajku ju posdżischo wohladachu.

Na hewjernym kónzu hory Ušdum pschi Morwym morju steji we hłubolej hórstej schlakbiŋje płony stolp. Tón mējachu Židža sa pomnik njewěrjajeje dusche postajeny. Stolp, człowiskej postawje podobny, steji na podłożu něhdže 13—20 metrow nad morjom.

Abraham pał, kotrehož bėchmy wulzy ŋrudneho wopuščežili, fhwatalsche rano sahe ŋtanywschi ŋamy džen, hdyž ŋo tutón žalohny podawł ŋtawajche, na městno, hdyž bė wežera pšched ŋnješom stal.

Wjes Židami ŋo posdżischo powjedajche, so je to tam bylo, hdyž bė sa jich czaŋy „Wješ žohnowanja“ (Caphar-Barniha) natwarjena. Wot tam bėsche pšches scheroku schlakbiŋnu wscha Sodomiska strana widžecž.

(Potracžowanje.)

Na póstny czaŋ.

Wschihotuj ŋo, wutroba,
Póstny czaŋ je jašo tudy.
Wostaj hwětne wješela,
Wotmyj wschitke hrėschne brudy.
Pohladaj na Žesufa,
Kak sa tebje czećpicž ma.

Wopomú derje, wutroba,
Scho wón wscho na tebje waži,
Wumóz chje cze i ŋtaženja,
Hdyž tu hwět a hrėch cze trašchi,
A cziú ty nětk pokutu
Sa job' ŋmilnošez, dobrotu.

Pohladaj, o wutroba,
Žesuf modli ŋo sa tebje
Panywschi na kolena,
Njerodži wón ŋam wo ŋebje.
Sa tebje ŋo bėdžeche,
Krawany pót ŋo poczešche.

Poŋluchaj nětk, wutroba,
Kak tam wobstoržuja jeha,
Kak tam jeha ŋruduja
A tež sapluwaja teho,
Kž tón hwět ŋam ŋtworil je,
A tež tebje, człowječe.

Wopuščež duž, o wutroba,
Sswět a jchtož ŋy lubo mēla,
Džerž ŋo twjerdže Žesufa,
So by w njeju sbóžna byla,
Kž we jeha towarštwje
Traje do wschej' wėcznošez.

E. Helaf.

Musa wulka — pomoz bliŋka!

P o w j e d a n e ž k o .

(Potracžowanje.)

„Són džē człowjeka i wjetscha sjeba!“ pomyšli ŋebi Handrij „Sa pał chzu ŋo nadžije sžeržecž, kotruž je mi ŋón wubudžil. Sšto mohło mi i tym sechłodžicž? A je-li Boža wola, dha ŋlonežnje ŋwojeho nana wužwobodžu w dalokim žuŋym kraju.“

Macž wotzucži. Wuhladawšchi jažny a sbožowny wuras na Handrijowym mješwoczju spóšna, so je ŋo jemu wješkole italo. Postrowiwšchi jeha, woprajcha ŋo hnydom, i cžim je tajli wješkoły.

„Macži,“ mēnjėsche Handrij, „mi je ŋo něšcto spodžiwne, něšcto wulzy spodžiwne džalo.“

Wón macžeri wupowjeda, sšto bė ŋo jemu džalo, tak žiwje a něžuje, so jeha nadžije a pšhecža živy wothłóž w macžernej wutrobje nadeudžechu. Tež macžeri došta ŋo nowa móz a fhrobłošez.

Tak bėsche Handrijowy ŋón i najmjejšcha to dobre hwjedł, so bėschtaj dwaj nješbožownaj człowjekaj na krotki czaŋ ŋwoje nješbože sabhłoj.

Kosrečawšchi ŋo, bėschtaj nimale prawy czaŋ ŋlondžiloj, hdyž chzysche Handrij i pšchetupzej, i haptŋarzej a i wotnajerzej dónčez, so by pola kóždeho sa ŋwojim sbožom pohladał. Postajiwšchi

ŋebi cžapku a tyknywschi wežerawšchi nješbožowny list do saka woteudže. Bėni wopyt, wopyt pola wotnajerja, sdašche ŋo jemu najčežiči. A wotnajerzej dónčez najprjedy.

Wschischedšchi i wotnajerzej naboja ŋo Handrij. S tšchepotatej ruku pšchimny sa swóncžk a saŋwoni tak cžishe, hacž bėsche jenož móžno. Žažny swóncžkowy ŋynf jeha nažróža. Dolho stejėsche pšched durjem, nadžo ŋo, so jemu něčto wotewri; tola po wchēm sdačžu nješbėsche jeha ničto fhyschal. „Sšto wo to, sa-ŋwonišch hšchjeze ras a wótsišcho“, pomyšli ŋebi Handrij.

Wofno ŋo wotewri, mužski i nóžnej cžapku na hłowje pohlada i wofnom a wótry hłóž sarėcza i jerym nashukom: „Sa dwaj mi tola, jchto tu je a torha sa mój swóncžk, so jón hšchjeze wottorhne? Měj sežerpnosčez a docžakaj jenož. Sa dwaj tola! Že to pėknie, so ŋo ludžom hižo rano sahe mēr kažy? Sa dwaj mi tola!“

Bojiróžiwšchi ŋo sblėdny Handrij. „To ŋo mi tu ŋruduje jeudže!“ pomyšli ŋebi. Sejmowawšchi ŋwoju cžapku pokloni ŋo pokornje a sarėcza tšchepjetajo: „Njemėjczje mi sa ŋlo, lubšchi kujeze, so Wam hižo rano sahe mēr kažu. Wch rad wo něčim jara wažnym i Wami porėczal, a prošchu Waš, wotewrėze mi ŋwoje durje a fhyschjeze moju proštwu!“

Wotnaječ, wón bėšche, kotruž i wofnom won i nóžnej cžapku na hłowje hladašche, dohlada ŋo nětko na nascheho Handrija, kotruž bėsche jemu hižo wospjet daú sa male wobudleńczko w pódłanskim domežku pšchinješł. Mėrnischi, ale tola hšchjeze hnewny došez, sarėcza nětko: „Tak, tak, ty ŋy, ŋynko, kotruž ludži i cžajom i borla ŋhoni. Wocžakú jenož fhwilku; doniž ŋo nješwoblekam, njemóžu cži durje wotewrėcz.“

To prajiwšchi, ŋhubi ŋo sa wofnom. Handrij cžakajche wonka. Mějėsche wulke starošez, bojo ŋo, so wotnaječ jeha proštwu nješwulštyšchi, dofelž bė ŋo ŋwonjenja dla hižo takle roshněwal. Tež džiwawšche ŋo, so je wotnajerzej hšchjeze pšchesahe a so móže bjes lónza dolho spacž. Na žyrkwi bėšche dawno hižo džewjatu hodžinu wotbiko, a dleje dylki sčtyri hodžiny hwėczėsche Bože ŋlonečko i módreho njebja. Słonežnje wotamlny ŋo kžėžny samk, a wotnaječ wotewri kžėžne durje. Šhrabawšchi wchė ŋwoje mozy džėšche Handrij sa bórežatym wotnajerjom do jstwy.

„Sa dwaj mi tola! jchto ŋebi pšchješch wote mnje, ŋynko?“ woprajcha ŋo wotnaječ. „Ty drje mi dženzja daú sa wobudleńczko pšchinješech, kotruž ma macž sa jutšichim placžicž? Mó, nažadž je na blido, twoje ŋlote putki, pjenjėšy człowjek wšchėdnje trjeba.“

Žako ŋo Handrij komžėsche a ja ŋłowami loješche, so by ŋwoju proštwu wuprajil a wotnajerzej ŋwoju ŋrudobu wuskoržil, pšchėdžja jeha ŋynniza a horzota na jene dobo; wón sblėdny a ŋo sačezėwjeni. Wotnaječ ŋhuda, jchto Handrij chje, a jeha mješwoczjo ŋo hrošuje podlėjšchi.

„Sa dwaj mi tola!“ sarėcza wón i nowa, „cžeho dla mi tola njerėczisčy? Nažadž je jenož, twoje hwětke putki, móžu je jara derje nalozicž. Nažadž je jenož tu na blido!“

„Ach, lubšchi kujeze!“ džėsche Handrij tšchepjetajzy, „ja wšchaf Wam pjenjėšy njenjėču; pšchindu, so bych Waš wo ŋmilnošez a sežerpnosčez prošyl, dofelž Wam macž nětko daú saplacžicž njemóže. Njebudžezje ŋty na macž a na mnje, mējczje ŋmilnošez i namaj, mój wšchaf woprawdže sa to njemóžemoj, so je ŋo namaj takle jeschł. Mloju macž ŋu wo wscho sjebali, jchtož je hšchjeze mēla; wežera hake ŋmój to ŋhoniłoj. Prošchu, prošchu Waš wulzy jara, kujeze, budžezje ŋmilny i namaj, njewupowjėdžezje namaj naju ŋtwicžku, ja njebych wjedžal, jchto dyrbjal sapocžecž je ŋtyškom a ŋrudobu jeli namaj to nacžimėze.“

„Sšto wo to! jchto mi tež wo to!“ ŋwarjėsche wotnaječ. „Sa dwaj mi tola. Trjebam ŋwoje pjenjėšy, jeli mi macž na džėn 60 hriwnow nješaplacži, dyrbi na druhi džėn i mojeje kžėže. Dži mi ŋwoje puče! Sa dwaj mi tola! Tole je moje posłednje hłowu, džti mi ŋwoje puče! Sa dwaj mi tola!“

Sproštnjėny stejėsche Handrij pšched wotnajerjom. Hórke fhlyh kulachu ŋo jemu bjes pšchėstacža po lizomaj na semju.

Sdychujo sarėcza: „Nježezje, wŋ honėze naju do cžėšnoshczje, nješmilicze-li ŋo nad wobohuščkim hólczezu a nad mojej macžerju. Ssmilėze ŋo nad namaj jenož pol lėta; Wch budžezje widžecž, so chzu sprau, je a hwėrnje džėlacž, so hacž na plėšniwy pjenjėžł Wam nasch dolh saplacžu. Wopomėczje jenož, so je moja macž kžora, hłaba, njemóžna, so ŋym ja jenicžki człowjek, na kotrehož móže ŋo w ŋwojej nusy a cžėšnoshczzi spušchječez. Ža wšchaf chzu ŋo prózowacž a chzu džėlacž hacž do ŋameje hłepje nozy, jenož so móhl jej žiwjenje někal wolóžicž.“

(Potracžowanje.)

Wschelake i bliska a i daloka.

S Draždjan. Czeźła hyma je nam wschelake sadźewki na-
czinila. W měsjeje hamym bėchu wone snjeź; tudy ƚo bórny
wŝcho wotwjesy a wotstroni, ŝchtož je na puczju. Ale wonkach na
tych wschellich wŝbach i mjeńichemi zyrkwiny mi twarjenjemi a
i dlějšchim puczjom do nich, wschelke na pschecze lěpscheho pschichoda
wostanje. Žalo tajki placzi nam: njedźela Lätare, 17. měrza
t. l., pschetož na tej hamej smějemy herbiste kemische je ƚwjatym
wotkasanjom w rjanej nowej kŝchiznej zyrkwi w Draždjanach.
Kemsche poczinaju ƚo i spowjednej wuczbju pschipołdnju 1/2 12,
a wobjamtnu ƚo, hdyž je ƚo doprėdka teź herbiste pėdowanje
džeržalo, wokolo 2 hodžin i wudželenjom Božeho wotkasanja.
Spowjednu wuczbju smėje kn. farat Žakub i Nješkaczi dła a herb-
iste pėdowanje kn. farat Garbat i Kotez. — Wbđ daj wschemu
najlěpsche poradženje!

— Sańdženu pėndželu je w Klėczenbrodže pola Draždjan
knjes kantor Beyer, kiž bėsche i zyrkwinstim wuczerjom w Huczinje,
wumrjel. Wbđ bu ŝchtwórtk w Huczinje, na pohrjebniŝchju wo-
ŝady, kotrež je dolhe lėta ƚwėru ƚkuzil, ƚwjatocziuje ƚhowany.
Wŝchi boku ƚwojeje pėnjenje mandželŝeje namata ƚwđj poŝledni
wotpoczińt. Wuczerŝka konferenca ƚwojemu ŝemrjetemu kollegej
poŝlednju czeŝej wopokasa a pschi jeho kaŝchju ƚmjertnu ariju
wuspėwa. Wschedŝyda konferenzy knjes kantor Hanczla i Worschiž
jemu poŝlednje bratrowŝke Boženje do rowa pschiwola.

— Kaž ƚkuzimny, je ƚo w Huczinje zyrkwinstim wuczerŝke mėsto,
kotrež ƚo i wotėndženjom knjeja kantora Ludwila wuprėdnu,
druhemu knjeŝej wuczerŝej w Huczinje knjeŝej Gudze pschepodało.

— Pschichodnu hrjedu smėje ƚo wuŝwolenje na ŝakŝtu ewan-
gelsko-lutherŝku krajnu synodu w Draždjanach. Dwaj wokrjeŝaj,
w kotrymajž nasche herbiste woŝady ƚobu wuŝwoleja, mataj nowo-
wuŝwolenje. W Budysko-Biskopskim wokrjeŝu ma ƚo na mėsto
ŝemrjeteho kn. wyschŝeho hamŝleho ƚudnika Žilippa w Kamjeńzu
nowy ŝastupjeť wuŝwolicz. Lubijski wokrjeŝ ma wobėju ŝastupje-
rjom i nowa wolicz, dokelž je czaŝ wobėju dotalneju wotbėžal.
W pschichodnym cziŝle podany powjescz wo dokėnczanej wėlbje.

— Erudna powjescz dėndže, ƚo je w Kammerunje 27 lėtny ƚyn
knjeja ŝararja Brėŝki w Njichŝchowje wumrjel. Wbđ bėsche tam je
ŝastojnikom. Njeŝtrowy powėtr Afriki jemu hojil njeje, ƚo je ŝahe
ƚwđj wotpoczińt na zusej ŝemi namatał.

— S Burskeje wėjny je ƚo wrėczil herbŝki kraj, kotryž je
tam wjele pschėtrał. Ze tu knjes Matacz, ƚyn ŝchulŝleho direktora
w Pieŝchuje pola Draždjan, kotryž je ƚo narodžiwŝchi w Drobach
w lėcze 1864 i wuczerjom w Klusŝchu byl.

— A jutram ƚo Sserbŝka ludowa knihownja wuda. Knihę
budža powjedanczka ŝa lubych Sserbow podawacz, kotrež budža
wėŝcze w herbŝkich domach witane. Wo wulhadženju tutych rjaných
knizkow podany w ƚwojim czaŝu bližŝchu powjescz.

— Šjawne nowiny cziťajo chze nam wutroba ŝaržecž, hdyž
wo naŝtrėžajnych podawŝkach cziťamy, kotrež ƚo ŝawaja. To džen
njeje, ƚo njebychmy ŝaŝo wo ŝaloŝnym mordatŝtwje cziťali. Hdyž
tajku ŝlėcž bjesbėžni, ŝi ludžo dokėnjeja, kotijž ƚu hižo w jaŝtwje
ŝedželi, dha wėmy, ƚo ƚu to ŝtaženi ludžo, pola kotrychž je Bohu
žel nadžija na polėpschenje ŝpanyla. Ale ŝawėŝcze do najŝlubŝcheje
wutrobny ŝrudžicž a roŝhoricž mőžeiŝche naŝ podawł, kotryž ƚo nam
i Lipŝka piŝche. Tam ŝtaj dwaj ŝchulŝtaj hólzaj młodženza na
ŝamotne mėŝtno wabiwŝchi na nječłowŝke waŝchuje ŝkėnzowaloj —
a czeho dla? — nėŝchto hrivnow dla. To je tola hlubotoŝrudžaze
ŝnamjo nascheho czaŝa, kotrež naŝ i roŝmyŝlenju wabi. Now ƚo
my tola praŝchamy: Njeje to ŝarŝchŝki dom wina? Njeŝtaj jow
ŝarŝchej ƚwoju pschihłuchnoscz jakomdžiloj? Štaj ƚo taj ŝtaj
pacholaj teź w ŝchuli doŝcz krucze i poŝluŝchnoscz i a i dobremu
waŝchuju woczahnyłoj? Njeje pobrachowalo na nuŝnej krutoŝczi,
ŝleho ducha podkłėczič w młodej wutrobje, kotryž je jeju ŝawjedł do
tajŝeho ŝatanŝleho ŝkuffa? Wschecziwo tajtemu ŝkemu wabjenju
młodeje wutrobny dyrbi ƚo w ŝchuli krucze ƚhostazy prut do rukow
wjacž, ƚo by ŝte i dobremu wobrocził, prijedy hacž je poŝdže.

Njemőze ƚo ničto modlicz?

Dwėriki pėdaci Štėcker w Berlinje, kotryž je teź nam
Sserbam i Bulez ŝnatty, na jenym lėtnym ƚwjedženju w Thening
njeŝ druhimi ƚlėdowazy huwjazy podawł powjedacze: W pol-
nėžnym Berlinje jedyn dželaczet w mřeczu ležeiŝche. Dželanje na

wŝchėdnych dnjach, ŝawjeŝelenje a roŝpřoczenje na njedželi jemu
žaneje ŝhwile njewostajichu, ƚo wjele wo zyrkej a ƚwoju kŝche-
ječijansku wėru ŝaracz. Ale nėtko i kėnzej ŝhwata; wutroba
mőžnje a dživje bije, pót ŝtyknoŝcze jemu na cžole ŝteji a ruzny
poŝleŝchje i hroju ŝahrabnjetaj a wyŝle ƚo i praŝchenjom cziwilu-
ja: Šchto nėtko i tebe budže, hdyž ty wumrjeŝch? Ach a w jeho
ŝmutskowym je wŝchitko tak puŝte; tam ƚo ani jejničŝkeje ŝtudniczi
žiweho Božeho ƚłowa wjazny nježbrli; wŝchitko je iŝtjunene a wu-
buŝchene, a tola jeho lacžnoscz ja troŝchom cziwiluje, ja ŝbėžnej
wėŝtoŝcžu a ja mėcom duŝche. Škėncziuje ƚo ŝdychnjenje i jeho
rta wuwiny: „Njemőze dha ƚo ničto modlicz?“ — Wbđ ƚam je
ƚo ŝabŝł; ale ƚnano jemu nėchto ruzny ŝtyknoŝcz a ƚłowa priėd-
prajicž mőže. Wŝtwa je i ludžimi napjelnjena. Šewal ƚo w Bar-
linje wjele wo ƚwojeho ƚuŝhoda njeŝtaraju; tola w tajkni padže
hižo wczipnoscz jich wjele ŝem wjedže, dokelž chzedža nėŝchto nowe
widzecž, hdyž teź je ƚobuželenjom njeŝchidnu. A ŝaŝo i ŝhorolozja
w rėžlu ŝaloŝtneje a ŝtyknie kłinczeŝche: „Njemőze dha ƚo ničto
modlicz?“ Wadžo je ŝpodživanjom jedny na drugeho hladachu.
Šawėŝcze, ničto njemőze! Ach, zyrkwje ƚu tak daloke a czaŝ je
tak drohi, a do žyła — ŝchto budže ƚo hiŝchje dženŝniŝchi džen
modlicz, ŝchto dyrbiťalo to pomhacz? A njełedžbujo na to wŝcho
wołanje ŝaŝo polne bolocze a ŝudoby i rėžla kłinczi: „Njemőze
dha ƚo ničto modlicz?“

Na dobo jady pschi durjach cziŝchjeenje naŝta; tam mału,
ŝchjeŝlėtnu holczku nutŝŝtorakaju a ju i ložu dowjednu. S bojoŝcžu
pschod mrejazym ŝteji, ŝchto wona tam dyrbi? Włanje je jej
bliŝko, ale wot jady ju napominaja: „Cziń a modl ƚo!“ Šchtož
žadny, ach, žadny i doroczeeny njemőzeŝche, tuto dželczo to do-
tonja: wone ruzny hromadu ŝtykny a praji:

„Ta krej a prawdoŝcz ŝhryŝtuŝa

Ze moja draŝta pschistojna,

S tej pschod Bohom ja wobŝtač chzu,

Hdyž do njebja nutŝ poczahnu.“

Wjeŝ dwėla, to dželczo je prawe ƚłowo namakalo; ƚnano je
Wbđ luby Knjes mrejazemu wutrobu dal, kotraž je ŝhryŝtuŝa,
ƚwojeho ŝbėžnika hiŝchje w poŝlednim wotomiku ŝapŝchimnyla. —
Ty pak ƚo praŝchej, mőžu ja ƚo modlicz, prawje modlicz; kať
ŝrudnje je, hdyž ƚmjertua hodžina pschidže, a potom žana modlit-
wa mőžna njeje; kať wjele ŝbėžniŝchi je tón ƚhamy, kotryž mőže
pschi ƚwojim ŝkėnczenju, ƚwojej ruzny ŝtyknywŝchi, ƚo wjekele modlicz:

„Kať radny chzu ja domoj hič

Šwėtej wŝchitko wotajicž,

Šchtož ƚwėtni lubo maja;

Kať ƚo mđj duch i tym wjekele,

Kiž prijedy mje ƚu domoj ŝchli

Do njebjeŝleho raja.

Š tym, kiž teź tudy na ŝemi

Pucz wuŝki prijedy mje ƚu ŝchli. —

M. H.

Gudanczla.

Škėnzo je wari a rufa jo ŝchecziwa, noha jo tepta, a huba
jo lipa.

[ouiss]

Tón domil do kulojta dže, ma ŝkutu kulku w ƚlėborje.

[oz! igrass]

Czeho dla njemőze ničto hacž do kėnza ƚwėta?

[zouai 4!ojny 2aaz 4zal al ƚpjač]

Daliŝche dobrowolne dary ja wbohe armeniske ƚyroty:

R. R. i P. 2 hr.

W mjenje wobich ƚyrotow praji wutrobny dzał

Gólcž, redaktor.

„Bombaj Wbđ“ njeje jenož pola knjesow
duchownych, ale teź we wŝchch psche-
dawarňach „Sserb. Nowin“ na wŝbach
a w Budyschinje dostacz. Na ŝchtwórcž
lėta placzi wón 40 up., jenotliwe cziŝla
ƚo ŝa 4 up. pschewawaju.

Womhaj Bóh!

Cyšto 11.
17. měrza.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihiczišcežerńi w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Łatara.

Jan. 6, 1—15.

Masche dženknišche šwjate seženje powjeda tež wo Jesuškowym czerpjenju. Wšchaf je to czerpjenje ja njeho bylo, so jeho wuczobnizy tehdy w puščinje šo jemu tak mało dowěrachu, a to, so chyzishe lud dla wudželeneho khlěba jeho ja krala mječ. — Jesušk posběže šwojej woczki a wuhlada, so wulki lud k njemu dže a praji Filipiej: Šdže nakupimy khlěba, so bychy czi pojedli? Filipus wotmolwi jemu: Sa dwě seže pjenjesow khlěba njeje jim došč, so by kóždy wot nich jeno po małym kuskowšak. Šandrij k njemu rjekny: Jedny hólz je tudy, tón ma pjecz jecznych pokrutow a dwě rybje, ale šhto je to mješ tak wjele? — To njebě žane wjelele ja teho Šnješa. Wón njechafche jich rachnowanje, ale jich dowěrjenje špytowacž. Wšchaf bėchu wuczobnizy wjazy hacž jedny ras jeho krašnosč widžecž mōhli. Woni dyrbjeli jemu wotmolwicž: Šnježe, my nimamy niczo, ale ty masch wšchitko a mōžesch wšchitko, š maleho wjele, š nicžeho něšhto sežinicž — abo tež bjes khlěba žiwjenje šdzeržecž. Město teho bėchu tak małowėriwi, kak šlepi pschecžiwio njebješkej jašnosčzi we woblicžu šwojeho mišchtra!

A tež my! Kak husto nješšmy hižo jeho krašnosč widželi, jako krašnosč narodženeho Šsyna wot Wótza polneho huady a prawdy! A tola, hdyž wón naš ras špytuje, hacž mōžemy, město š porštami rachnowacž a š rukomaj pschimacž, jeho njewidomnu mōž a krašnosč

š ruku wėry šapschimnyč, dha šo pokaze, so šmy tež my prawi A-B-C-šchulerjo we wėrje. A modlitwa w Jesuškowym mjenje wostanje tež kemscherjam husto pschi šchiji težazy.

Dowėrmy šo jemu štajnje a pschezo. Wón mōže dženska hišceže š matym, haj, š nicžim žiwjenje šdzeržecž a dobrotu cžinicž.

Alle tón Šnjes dyrbjesche w šwojim wuczestim ša-štojštwje niz jenož dla maleje wėry šwojich wuczownikow czerpicž, ale tež dla pschibōjštw šwojich pschiwšowariow. Alle njebě wón wėrny Bóh — mōže dha šo tež živy Bóh ja pschiboha mječ? Haj, wón bė Bóh, ale w cžele, t. r. živy cžlowjek wot knježny Marje narodženy. Jako cžlowjek šo modlesche k šwojemu Wótzei, džakowafche šo jemu ja jeho dary, pokafowafche na jeho, pytafche jeho cžesč, daiche tež šbytkne kruschki šberacž njedžiwajo na bōjšku mōž šwojeje parschony. Wo wšcho to pak lud njerodžesche a njepōšna ani žiweho Boha, ani wotrocžkowy šchtalt, kotruž bė na šo wšak. Jako našycžerja, jako khlěbadawarja a šastaracžela jeho wobhladowachu. Škhlěboweho krala pytafchu, a hdy by šwoju kuchinju šamo w heli mėl, wón bė jim prawy, hdyž jenož jim pomhašche. Haj, wón bė kral, ale niz po židowskej myšli, niz kral w kraleštwje wėrnosčze, wo kotruž woni njerodžachu abo kotruž šamo hidžachu. Wón chze tež cželnu šwontownu krašnosč štworicž, ale halke pod nowymi njebješami, na nowej šemi, hđež prawdosč bydli. Tamni po khlěbje hłōdni šlužobnizy brjucha džeržachu jeho jenož ja cžlowjeka, kiž mōže wjazy, dnyli drusy,

czesczachu jeho potajkim zyle njedzawajo na živeho Boha. Njerékafche to, Khrystuša ja pschiboha męcź?

A njewuziwaju šo tež nětko jeho słowa, jako kakra-
ment, wot wjele tak mjenowanych křesćijanow jenož sa
semšte, czelne a swotowne wotpohladu jako nekajka křišćanska
móz? Njewoczakuje jich wjele šebi wot šwjateho wotkasanja
męsto wodacza hręchow wumozenje wot czelneje mozy, na
pschiklad rucze woczertwjenje abo wumrjecze? Njeje tež
sa wjele wyšokich křesćijanů wěra jenož dobra sa
jich wotpohladu, jenož dobra wujda a řesadko do huby
niřkich a řhudnych? Njeręka to, Jeřuša ja pschiboha, haj,
jeho mjeno sa šmęcħ męcź? A njedyrbjalo wřcho to teho
Kņjesa hiřcęze na trónje jeho majestojcęze horzo bolecz, hdy
by wolenje tam pschistupicę mohlo? Njedyrbi to wřchēm
řwěrnym řkuzobnikam, wucęerjam, řhodęerjam sa Jeřuřom
řkubofo do wutroby řesacz?

Bóh luby Kņjes wobarnuj wřchęcħ křesćijanow psched
malej wěru a pschibójřtwom. Šakle potom řakęęje jim
ř Kņjesoweho częrpjenja prawe njebjęste **L ä t a r e** —
wjeřel šo!

Šamjeń.

Wucęowanie po Bożim piřmje

abo

łajke myřle nadędęech, Boże słowo czitajo.

Podawa řwěrnny czitař „Bomhaj Bóh-a“.

1. Inři Mořřafow, 19. řaw.

(Potracęowanie.)

A Abraham wobroczi řwoje woblicę do křótkeho ranja
ř Sodomej a Gomorrje a wřchitkemu křajej w ruinje a hladafche,
a hlaj, dym řbęhafche řo se řameje řemje tak tořřty a czornny, řaž
dym ř pjeřy. Tak móřęfche Abraham řpójnacę, řo je Kņjes řud,
jemu węcęera řjewjenny, kotřyž by tak rad wotwobrocęil, tola wu-
řonjal.

A tola njebę jeho prošřwa zyle podarmo řo řtala. Šdyž
Bóh tamniřche męřta řkajř, řponuni wón na Abrahama, kotřyž
bęřche tak naleęuje sa prawnyř, řuano tam namatajomyř, prošřyl,
a wuwjedęe Lota, řačř runjeř bęřche řo řomdęil, řo by mohla
Kņjesowa řęęerpliwosę wosřoznicę, ř męřtom, kotřęž wón psche-
wobrocęi, w kotřyřř Lot bydlesche; tam budęiřche řo wón bjes
dwęla řobu řkajřyl, njeby Kņjes jeho hiřcęze pošledni wotomil
wutorhnyř.

Š tutyimi drobnyimi řłowami pořaęe řo nam, řo bu Lot
Abrahama dla wumozenny, a řo je řo nam wřcho to jenicęřy
Abrahama dla wupowjedalo.

Špodęiwne je, řo wotřlóbř tuteho podawka ř hręřfkeje bajři
wo řhilemonje a Baucis řkincęi. Dwař bohaj (pschibohaj) pschiri
dęętaj ř njebję, řo byřchřtaj řamaj wohladatoj, řak řkajeni a hręřchni
řu řudęo we węřtej křajinję. Ničřto řo řospodřiwje nad nimaj
njeřmili, jenicęřy řhilemon wita jeřu ř lubosęřu. Wonař řjewitaj
jemu, řo częętaj křajinu řahubicę. řhilemon a Baucis wukřowataj
řo, řaž řtaj bohaj řimaj řakajoj, na horę; a wohladnuwřchři řo
řřonęęnje wuhladataj wřchu křajinu pschewobrocęenu. Šdęęž bęřche
přjedy jeřu řtatof řtal, řolmjeřche nětko morjo.

Ša našchich lubych czitarjow, řotřřř křařch njebyřchu řobuřřawny
řerbřřkeho řutherřřkeho řnihowneho towarřřřwa byřli, podam řu, řchřtož
nam řkriřa „Šřlubjenny křaj“ wo morwym morju poda.

Morwe morjo.

Morwe morjo je nětcęiřche mjeno. Šřwjate piřmo
tehole mjena njeřnaje. Tam czitajř jenož „řłone“ morjo. Tež
tole mjeno ma řwoje dobre prawo, dořelę je mörřřta woda po
řchřwóřřřym dęęlu se řelu řmęřřhana. Dořelę pak je mjeno „morwe
morjo“ w řudowej řęčři najřcheho częřa řamo prawo dořtalo,
dyřbimny řo tež tehole mjena dęęřęęę. A „morwe“ je tež to morjo,
łajkež wone psched nami leži. W nim řo řaneho řiwjenny nje-
řřba. řana rybicęřka we wodęe njepluřřtoze, a hdy by řnano
něhdęe ryba wot řordana do tuteho morja řo pschinjęřla, by wona
ř dořom morwa horřkajř na wodęe řluwala. We wodęe njemóęe

řane řřwóřřenje řive byęę. Dořelę je woda ř tajkej hromadu řele
namęřřřhana, je wona řara częęřka. Šchřtož řo w tej wodęe řupa,
teho woda njeře a wón řo řonuricę njemóęe. Šřamo řluwacz
w tej wodęe, je częęřto, dořelę dyřbi człowjeř přiři řluwanju nořy
řpody wodny męcź, řłona woda pak jej jemu řařo wuřbęhuje. Šřo
řpody wodny řodnuricę, je częęęę njemóęna węę, nię jenož teho dla,
dořelę řuřřata woda woczomaj bolořęę nacęini, ale dořelę je woda
tajka częęřka. Šchřtož řo w morwym morju wukřupa, teho częęlo řo
tež se řelu pschęęęhnyje, řo dyřbi řo hiřcęęe w dřehej wodęe řařo
wot řele wumřęę. Šdyž řłaby węřřřř řaduwa, woda wřřřa řmęřom
wosřtanje a řana řolma řo njepokajuje; řalokņnje pak řakřadęřja
řolmny częęęęe wodny, hdyž wřřřor ř nimi mjeta. Węřřř řawitan
řynch je přeni morwe morjo a jeho řřojři pschęęřřak. řędom
bęřche wón se řřwójřimi człomami na morjo pschijęř, pschijřna wřřor
ř polnořy a morjo řchumjeřche. řędom bęřche, nię řaž byřchu
człomny w řolmach njemęřneho morja tam a řem mjetane byřle,
ale řaž byřchu częęęęe kowariřke řamory wo nje řiře. Woda, řotrař
řařo dele na řłdęniřow řo wula, jich se řelu pschęęęęe a woczomaj
řalokņnu bolořęę nacęini. řo bęřche hręřřřny napohlad. řawitan
řynch řo bojeřche, řo řłnz wosřnje; ale nadobo řo wřřor řehny
a morjo řařo woczichny.

řřřři řřojřy řu mřtohe řchwablome řolra. Wone řo řiřo
w řřřřym częřřu wopřřowachy. řerodajř Wulři přřařche w niř
wuhojenje wot częęęęe řhorosęęe. řchwablowny řřm powęřř na-
přelni. řjes dęřwa, řo na řřmle męřřnje řmjeřęęe řane řořřřny
njerořřu. řenož tam a řem nadeńdęęřř řak mjenowane „řřřa“,
to řu řchřtomny je řodomřřřimi řablukami, řotrař maja řwotřownje
řřanu řarbu, řaž byřchu řłłdne řabluka byřli. Šdyž pak je wot-
řchęęřřwjeřř, řo řuknu a přoč mješ w ruzy. řuž řiřo řřari
řřawijnarjo přřaję, řo je w niř popęęł ř dopomnjęęřu na řudęenje,
řotrař je Bóh něhdny nad řřm męřřom dęęřřak. řolte řu te přodny
něhdęe řaž apřelřřny. řeho dla bęřche tež řodomřřke řabluko
w řřřřym częřřu řřamjo wabjajřch, přřodnyřch wjeřelow tuteho
řřwęřta. Wone człowjeřkej řřwajřche, řaž częęřwjeřne, přłodne řabluko.
Šdyž pak řo pschimnję, řuknje řo a wřřřa řřanořęę je řo mřnyřla,
a řa wutrobu nięęo njewosřtanje, řačř přoč a popęęł.

(Potracęowanie.)

řowolanie, prawnyřęęinjenje a řwjeęęjenje.

(Potracęowanie.)

Š teho dale řęęęhnyje, řo je wuřřawnjjenje człowjeřa pschęę
řoha jeřnjicęřy řar řnadny, kotřyž móęe człowjeř nię pschęę nekajřu-
řřřř řařřřřbu, nię pschęę řřřřř, ale jeřnjicęřy pschęę řonjřne,
dęřřřowne, dowęřne pschijęęęe teho, řchřtož Bóh pošřęęřa, ř. r. pschęę
wěru, řebi pschijřwójřicę. řo je dęę ř zřřla jeřnjicęřy prawe řęęiřřęęęo,
řotrař móęemy napschęęęo řohu męcź: Bóh dawar, my dořřawarjo.
řłłđny pōřpřř, człowjeřa tež řuřř dawarja, řoha tež řuřř dořřawarja
řęęnjicęę, je męcęenje praweho řmřřřla wo řohu, wopaczne psche-
męnjjenje pōczřřa mješ řohom a mješ człowjeřom, njępschijřłdne
wuřbęhowanje człowjeřa a řłłřřřřř wonejęęęęęjenje řoęęje majęřto-
řęęe. řeho dla je řęřormazija wuřřawnjjenje jenož pschęę wěru
ja řwłj „řłownny a řakřadny arřřřł“ męřla a wřchřřřř „řařřřřbu
řřřřř“ ř arřřřla wo wuřřawnjenny wupokajřla. Wona ma po
řřwřřřřm piřmje řnadny řar wuřřawnjenny sa pschęęřara wřřřřř,
wona — řařo po řřwřřřřm piřmje — řłłđnosęę człowřřřkeho
ř hręřřom womajřneho řřřřřwanja sa pschęęřara řnadnu dęęřři, řo
mohla tuto człowřřke řřřřřwanje řako nekajřu pschijřřinu sa wu-
dęęłowanje řamneho błjřřřkeho řubla wobřladowacz. řu je naj-
řłłđřřřřř pschęęđmjet a nadawř wřchřřřřę nabořřny a wěry. řřřřřtož
řłłowne přřřęjenje nabořřny je: řak pschijřđęę hręřřny człowjeř
ř řohu, ř pōkojeř ř řohom? — a ewangeliřta wěra na to wot-
młwja: řęęiřřęęę pōkoja ř řohom wot řmjeřřneho hręřřneho
człowjeřa pschęę jeho częnjjenje a řřřřřwanje řo njemóęe dořęęę,
ale je wot řoha řa wřchřřřřę częřř řarjadowane we wōřobje a
řřřřř řęřřom řřřřřřř, a człowjeřkej řamemu zyle nięęo wjajřy
wřřřę njewosřřwa, řřřřř řo řonjřnje a dęřřřownje do tuteho wot
řoha řarjadowaneho, pschęę řřřřřřřřř řřřřřwanneho řęęiřřęęę
pōkoja ř řohom řařřřřa. řęnjicęřy řak matak Bóh a człowjeř
řwoje prawe męřřno: Bóh je wřchřřřř, człowjeř nięęo. Š řłłđno-
řkeho řačřęęęa wo jeřnjicęřy prawym řęęiřřęęę ř řohu je řuther
řamne řřate řłłowno přřřřř: „řłłđřřř njebjęřa pschęę řbęęnjjenje
řłłłđřřřř řařřřřřřř, njęęęł to częnjicęę.“ řeho dla tež wuřřawnjajřu
mōę wěry njęęmęny řak řřřřřřřřř, řako by ř teho wukřadęřla, řo
je wěra „dořřř řřřřř“, „mōęne dęęřřowne dořřřřęjenje“ człowjeřa.

Wěro je, wěra je móžny duchowny skutk, haj, najwysšičše duchowne dokonjenje, kotrež móže čłowjet do skutka stajic; ale w tym jeje wusprawujaza móž njeleži. Tuta s zyla w jeje smutkowym byču, w jeje dobrych wošebnosćach, w jeje duchownej kajfoczi njeleži, ale jejničzy we wězy, na kotruž džiwa: w sbožu wot Boha w Khrystušu shtowanym. Wěra t wusprawujenju wjedže, dokelž Khrystuša sapschima a jejničzy teho dla.

Tež sa teho, liž je jako džěcžo kšeczeny, njeje žaneho drugeho pucja t wusprawujenju kšiba pucž wěry. Sjednocženstwo s Bohom, wodacže hrěchow, džěcžatstwo je jemu pschi jeho kšeczenizy jako „krafny wotklad“ (2. Tim. 1, 14.) pschijwójene a do kolebki položene; ale wěz swobodnje, wědomnje wěry je, do tuteho swajsa huady a wodacža se swobodnym wotmyšlenjom saptucž a huadu wodacža pschi kšeczenizy powščitkownje pschilubjenu nětko tež na jenotliwe pady naložowacž, pak tak, so wošebita a wědomna wěra so zyle runoměrnje a po něčim s kšeczenizy a kšecžijansteho wocžehnjenja roswiwa, pak tak, so kšeczeny po dlěšim abo krótschim wopacžnym roswiwanju so sažo t wěry wróčžo wola.

Pšches to halke bywa huada woprawdžite, wošebite wobředženstwo kšeczeneho, runje kaž wobředženste prawo na dar halke potom so wudolnja a skutkownu wažnosć dostawa, hdyž je pschijecže teho žameho wuprajene.

Wot wusprawujenja rosdželeny, hdyž tež w najkrucžišchim swižwje s nim stejo, je nowy narod. Tam so wujednaje, tu so wumoženje pšches Khrystuša dokonjane hrěšnikowej wošebicže pschijwója; tam bywa Bože stejščezžo t čłowjetej, tu čłowjetowa žamžna smutkowna wošebitosć dospolnje pscheměnjena; tam so hrěšnik sa praweho wupudža, tu so prawy sežini, hdyž so psches wudželenje žwjateho Ducha nowe njebjeste žiwjenje do jeho wutrobje sapschječi. Słowo wěroščezže, kotrež naš we wusprawujenju wot hrěchow wotwajuje, ma tež móž žiwjenje plodžicž (Gal. 1, 18.); sakrament kšeczenizy, psches kotruž so nam wodacže hrěchow wudželuje, je tež kupjel noweho naroda; Bože wotkasanje, kotrež t wodacžu hrěchow dostawamy, naš tež do hlubischeho sjenocženstwa žiwjenja s Khrystušom dowjeduje. Wóšste žiwjenje čłowjetej pobudželicž je džě woprawdžity samer Božeje huady a lubošče. Sdželenje žiwjenja so njemóže stacž, njeje-li prjedy stejščezžo Bože t hrěšnikowej s nowa sradowane, jeho hrěch wodaty, Bože spodobanje jemu pschuwobrocžene, džěcžatstwo jemu wudželene, s jonym słowom, njeje-li wusprawujenje so stalo; ale runje tak wěste je na drugej stronje: wopokasanje Božeje huady napšhecžžo hrěšnikowej pschi wusprawujenju stejo njewostawa, ale t nowemu narodej a — hnydom pschistajimy — t žwjećenju pokračuje. To je nusne dalewjedjenje dotalscheho skutkowanja žwjateho Ducha na čłowjete. Žižo pschihotowanje sa dostacže huady, powołanje, běšče tola skutk žwjateho Ducha. Se pak powołanje t žwojemu samerej dóšče, hdyž je polutna, žiwa, wusprawujaza wěra t roswiečžu pschisčla, njedawa Bóh žwojemu Duchej po dokonjenju tuteho skutka so sažo něhdže wróčžo isžahnyčž abo na žamžnym sšhodženku skutkowanja stejo wostacž, ale dawa jemu wutrobje psches polutnu wěru nětko zyle wotamknjenej pschezžo bliže stupacž, tak so we wutrobje skutkuje niz wjazny jenož jako hójč, ale trajnje we wutrobje bydli. S tym je narod noweho čłowjete w sradženje duchowneho byča žam wot so daty. Tež kšód wusprawujenja žameho na to wjedže. Se-li hrěšnik psched Bohom wusprawujenju, t sastojuštwu žwjateho Ducha žluschja, jemu we wutrobje a žwědomnju wobšwědcžicž, so žu jeho hrěchi wodate, so je sa Bože džěcžo pschijaty (Rom. 8, 16.). Sdžezž pak žwjaty Duch bydli, tam jeho šwědcženje njeje jenož wobšwědcženje, ale tež plodženje, s tworjenje noweho žiwjenja we wutrobje.

(Potracžowanje.)

Konfirmazijske dary.

Sdyž čaž konfirmazije pschidžže, potom so pschecželjo a snacž pacžerščich džěcži, wošebje kmóšja so prascheja: sčto džemy daricž? Wěščezže je to dobre waschuje, pacžerščim džěcžom dopomnjecže na wažny a kšutny džěč, na kotrymž žu žwojemu sbožnikowej šwěroščž žlubili, žobu dacž na pucž jich žiwjenja. Ale pschisčluchnosć je tež tajke dary wuswolicž, kotrež žu woprawdže dopomnjecže na konfirmaziju a kotrež mladym kšecžijanam žohnowanje pschijnježu, a duž je derje činjene, hdyž so tež pacžerščemu

džěščžu dobre a natwarjaze knihe darja. Wěščezže je dobre, hdyž so kmóšja tež sa wobšebanje a wuhotowanje kšudnych mótkow postaraja — ale pódla tež něščto sa dušchu. Pšchetož to je najwažnišče, so by dušcha derje wuhotowana byla sa wojowanje a sptowanje tuteho šwěta. Sa tajki duchowny konfirmazijski dar podawa nam ewangeljsko-lutherske knihowne towaršstwo rjane dary. Tajke knihe wam waschi knježa duchowni rad wobštaraja. Wy je tež dostawacže pola knjesa Ssmolerja w Budyschinje. Duž, wy lubi kmóšja, njesabudžezže žwojim mótkam jako konfirmazijski dar wobradžicž rjane natwarjaze knihe. S tym postaracže so sa jich dušchu a tajke knihe wostanu jim trajne dopomnjecže a žohnowanje. Ža nasponnju jenož něfotre tych rjaných knihow nascheho towaršstwa: Zionške hložy, Domjazny woltač, Dr. Měrcžin Luther, lékařstwo sa dušchu, žlubjeny kraj atd. A runje pschi konfirmaziji darjene knihe budža tež wěščezže čži mladži we wošebitej čžezči mēčž. W rjanym kšerluschu Zionškich hložow wot njeboh šararja Šiliana sšewaja pacžerščke džěcži:

Radži, radži džemy my,
Knježe Khrystščezže, twój pucž kšodžicž;
Ty džyl žam, so šwěrošni žmy,
Dušče staroščž do naš plodžicž.
Myšl a skutk njech wobšwědcža,
So žmy twoji do kónza.

Ach, so bychu s nami škli,
Doroščženi bratšja našchi,
Lóžo džě so hromadži,
Sšami žmy my wšchudžom w štrachji.
O, njech šwěcži t njebjesam
Twoje šłowo jim a nam!

Rusa wulka — pomoz bliska!

Šowjedancžko.

(Potracžowanje.)

„Ale sčto džyl mi ty mały kneš sapocžecž?“ woprascha so wotnajecž trochu pschecželniwšicho, „Ty so njemóžesch ani žam sštaracž, tak wjele mjenje twoju macž žobu! Sa dwaj mi tola! Praj mi najprjedy, sčto masch myšle sapocžecž, a potom džemoj hladacž, sčto so hodži.“

Šandrij wutrošichi žebi žylšy s wocžow wucžezže wčžera dostaty list se žata, so by jón wotnajecž pschecžital.

„To je čži šrudna powjesčž, Šandrijo“, mēnjescže wotnajecž, list wucžitawšchi: „Sa dwaj mi tola! Spóšnaju, so nješšy mi ničžo narēžal, a so je temu tak, kaž stajnje praju: Šwět mječwi so s paduchami a jebatami. Ale sčto to mje stara? Žrjebam žwoje pjenješy runje tak derje kaž kšodny drugi čłowjet, a njemóže-li twoja macž saplacžicž, dyrbju žwoju kšěžku druhim wotnajecž. Šak pak džješch mje saplacžicž, Šandrijo? Rēčž mi tola!“

Sšuchi wotnajecž šudnywšchi so na wulki stol s drjewomaj sa ruzy po šokomaj pošluchajšche na to, sčtož jemu Šandrij rospowjeda, sčto mohł sa pschichod sapocžecž. Čžim dale wón se žwojej rosprawu pokračowasche, čžim hladšicho mjelichu so jemu šłowa s huby. Nicžo njebe šabyl. Wón powjedasche, tak kšora je macž, tak šłabej stej jeje wocži, so nimale ničžo njewidži, tak je bješe wščeje pomozny. Wšče jeho šłowa šwědcžachu sa to, tak horžo ma Šandrij žwoju macž lube, so so wotnajecžowe mješwocžžo zyle pschemeni. Škóncžnje pak so wotwobrocžiči, so njemóžescže jemu Šandrij do mješwocža pohladacž. Dorēčžawšchi docžala Šandrij wotnajecžowe wotmolwjenje.

Wotnajecž šedžescže dolhi čaž na žwojim stole, jako by wōnemil jako něhdy Zachariaš. Škóncžnje šawola hrbje, jako jenož móžescže: „Pošluchaj, Šandrijo, sčtož žy mi tu wšcho wubač, žu hote hlupe blady. Sa dwaj mi tola! Šak mohł pachokč, mladny jako ty, doščž pjenješ sapsčicž, so mohł žebje a žwoju kšoru macž sežiwicž? Na to žebi ani njemyšl! Čžžu tebi něščto druge

poruczyć; hdyż do tego swolich, smęciach ho derje. Męjach kluzob-
neho, kladu, nęhdze tak stareho jako ty. Tón je mi czełny, a
ja trjebam czi druheho. Wostan pschi mni, czełny le mni na
kluźbu! Ty ho pschi mni derje smęciach. Pjenjeju njedostanjesch,
jęicz a picz pak smęciach nadoščę, a czopku drajtu czi tež swoble-
tam. Ssy i tym spokojom?"

"Ale sčto budze i maczerju?" woprascha ho Handrij.

"Ach, sčto mi i twojej maczerju?" sawola wotnajet hučwnje.

"Sa dwaj mi tola! sčto męł ho wo twoju macz postaracz? Za
móže hladacz, kal ho dale sežiwi. S mojejho doma dyrbi tola
wuczahnyč. Ssama dopomija hebi lóžo, hacz hdyż ma ho pódla
hischeže i twojim stajnje hlódnym žoldom będzicę. Sčto to wo
to, hdyż męla tež po proschen kłodzicę. Tebje pak je mi žel.
Chzu ho wo tebje postaracz, a kal hým tebi prajil, smęciach wscheho
dręčę, jeli ho pschi mni wostanjesch. A hdyż mam wumrjeć, a ty
hým mi stajnje pětny był, so móžach swoje wjehele na tebi męčę,
dha postaju tebje sa swojeho namręča, a ty budžesch bohaty cžłowjek.
Koshudž ho, njełubuju dolhe rěče!"

Boštrožiwschi ho, stejesche tu Handrij wschón sprostnjeny.
Sčtož jemu wotnajet radžesche, bęšche žama djabolka rada!
Macz dyrbjesche do nusy a będuojče pólacz, so mohł sam živy
byč, wschędnje wjehele. Koshorjenty a i hučwom we wutrobje
tschepjetajzy sawola: "Knježe, wy seže sly, wy seže hrosny cžłowjek.
Ale na to ho wam pschibaham, so budu sterišcho je swojej maczerju
sahlódnicę, hacz so bych bjes nej stajnje a wschędnje tuczne dny
wnžiwat! A byschęze-li mi wschę bohastwa na wschém hwęče
dacž chzyl, jeli so bych swoju macz wopuschęzil, ja wam wschę
bohastwa psched Wajch próh hýpnu a póřdu po proschen, so
mohla ho macz se huchej stórczicę sežiwicę. Nihdy na nihdy ju
njecham wopuschęzicę. Wóh mje psched tym wukhowaj! Wupo-
wjedžeže nam wobudjenje, czišćęze naju won na drohu pod hole
njebjo! Hischeže je Wóh w njebjesch živy, kotryž ho nad namaj
hmiti, njeby-li ho tež žana cžłowka duscha nadeschla, kotraž by
sobucęže męla i naju nusu. Budžeže mi w Božemje, knježe,
budžeže w Božim mjenje! A wam ja wjazy njepscudu!"

Koshorjenty wotwobrocziwschi ho wotčędže Handrij. Doniž
pak bęšche durje sacžinił, sawola jeho wotnajet. Handrij ho
wobroczi. Pohladajo wotnajerzej do mjeswočža, dohlada ho, kal
ho jeho huche mjeswočžo satorhuje, a kal wotnajet stónczije
nětotre hylsy wuroni. Handrij njeiwjedžische, sčto ma prajicę.
Wotnajet pak postanywschi sawola se swojim wótrym tschicęžazym
hłohom: "Wój hem, ty hý pětny hólz! wój hem! Spóřnawam, so
knježi na hwęče hischeže lubošę a pschiwihłiwosę, to mje swjehele,
so mohł ho swoju staru kožu hwęčę, jako had abo smijiza. Wój
le mni hólče! Sa dwaj mi tola! kal hý hebi tola myhlicę mohł,
so bych wscho takle kručę mohł męnieč? so mohł tebje i hebi
wsacz a pódla twoju macz do nusy wodacz! Wóh budž tebi hučwom,
so hý w spytowanju wobital. Nětko je wscho dobre. Wostantaj,
hdžež bydlitaj, a i wschemu druhemu budže i Božej pomozu rada."
(Potracžowanje.)

Wschelate i bliska a i daloka.

— Sańdženu hrjedu męjesche ho synoda w Sakslej. W Budyřko-
Ramjenskim wokręžu, hdžež męjesche ho wólba w Biskopizach, hmy
knjesa rycętkublerja Schrybarja w Bieženju wuřwolili. Knjes
Schrybar je Šserb a budže nasche naležnosęže derje zastupowacz.
So ma wón i temu křutu wolu, je wón hižo wopolasal. Pschi
tym pak chzemy tež džakownje pschipsnacž, so hu nam tež němžy
knjesajo pomhali nascheho herbsteho zastupjerja wuřwolicę. To je
prawdostne cžucę, so nam i najmjenšcha jene męstno w synodže
wostaja. To tola węčęze wjele žadane njeje, so nasche dobre
tschesczjanske herbste wofady psches jedny ut swoje pschęča
w synodže wupraja. S tymle wuřwolenjom pak hebi tež naschi
lubi němžy bratija a knjesajo węčęze ničso schkódžili njeřbu, pschetož
wěmty, so knjes Schrybar węčęze sa jich pschęča a žadanja, kotrež
maja ho w synodže wuprajicę, kručę wustupuje. Wón je roš-
hódnym muž, kotryž tež wěz, kotruž je sa prawu spóřnal, wutjedže.
Kaž w Budyřko-Ramjenskim, njeje ho nam w Lubijskim schlachęžiko.
Tam bęchmy bliško i temu, so by ho nasch knjes sarat Klubiza
i Butez wuřwolil. Wón dosta 40 hłohow a knjes primarius
Kozor w Lubiju 44 hłohow. Sčkoda teho, ale my ho podany
do teho wóđenja. Sow sbože — tam njesbože, tak je nam wot-
męrjene w žiwjenju. To wofebje wobžarujemy, so je ho w Lubiju

knjes Kozor wuřwolil, kotryž nasche herbste wofady njesnajo, nasche
dobre zyrkwinske herbste wuschnje tama, kal bychu naschi pobožni
Šserbja jenož swotowni ludžo byli. Sa hwętneho pólčanja je
ho w Lubiju knjes fabrikant Oswald Hofmann i Neugersdorfa
wuřwolil. Wóh, luby knjes, chzyl dacž, so by nascha lętuscha
synoda radžila a stutkowała i sbožu nascheje droheje ewangelšęje
zřkwoje.

Spodziwny hón a spodziwny podawč.

Duchowny w Flensburgu powjeda, kal hu jedny džęł i czežlo-
thorej, bohatej knjeni žadamy, so by ju woprajal. Pschi spowjedži
hu wona wscha njeměrna a pschewjata, so dyrbjachu hwjaty stul
na wotomil pschetorhnyč. Potom wona powjedasche, so je hón
męla, so dyrbi pucžowacz. Wona bęšche swoju drajtu sawalala a
duž bęšche jej kruč banta i sawjajanju pobrachowal. Wona bęšche
jón stystkujče pyčala, pschetož hodžina wotpucžowanja bęšche blisko.
Na dobo bęšche pyčany banežik na hmitęčach i swojijam nohomaj
namalala — a wona bęšche wotuczila. A tónle džiwny hón
bęšche wona dolho w swojich myhłach nohyla, doniž ho jej nje-
rosjajni, sčto ma wón na hebi: wona dyrbi wumrjeć, a njeje na
wotpucž pschihotowana. Wona bęšche wěrjaza woczehnjena, pódžischo
pak w swojim žiwjenju ho hwętej pschiwobrocžila. Nětko psched
hmiterčju ho pola njeje pschelama: wotpucžowacz dyrbjeć a niž
hotowy byč. Haj, to je sta wěz. A cžah nječaka! A sčto wě,
sčto je tónž sakomdženja. Wóh rěči tež psches thoroščę a nusu.
Wóh rěči tež psches hony, so by hręschnikow wumóhł. Wóh tež
tebje woła. Njechaj ty stónczije pólčacz?

Psched křótkim hlychach pschęčęla sežęhowazy džiwny podawč
powjedacz. Wón stejesche pschi pschistawje wuczaharjom. Na wujęš
ležesche tam wulka lóž, kotraž męjesche sa nětotre mjenšchiny do
New-Yorka wotjęč. Na nej hibasche ho pišane žiwjenje. Hischeže
juntrocž, tleči křóč, jaswoni lóžiny swón i snanjenju, so lóž
wotjędže. Nječasy sčęžerkotaja, czeže sčtryki ho horje sežahnu.
Maschina stona kal i czežkim duchom, lóž ho hiba. S rubiščlami
hebi tam a jow Božemje křawju. Duž — pschihna bjes bycha
muž. Tęho smachi hu hižo na lóžji. Wón woła a křwa — ale
podarmo — jemu ho hjewi, so je wscha próza podarmo; lóž ho
wjazy njeiwroczi. "Ale", wón sastróženy žalošęi, "ja dyrbiu tola
hischeže hōbu, ja džę dyrbiu 11. haprleje i terminaj w New-Yorku
byč — a hdyž tam njeřhým, ja žyle herbstwo hshubju! Ale žane
žaloščęnje a proschenje, žana bološę a hylja sakomdžene mjenšchiny
sažo njepscunješe. Žako ho mój pschęčel teho wobžaromneho
woprascha, cžeho dla je ho sakomdžil, powjedasche wón, so je dužy
po pucžu i pschistawej njenadžujče pschęčęla se swojeje mlodosęče
setkal a so je i nim i rošžohnowanju karancžl piwa wupil; so hu
ho mjes tym drohe wotomiki njenadžujzy minyle. Haj, pucžowacz
dyrbjeć a niž hotowy byč? O, pschęčęlijo, budžeže mudri kal
hadny! A hdyž jenož banežik i sawjajanju pobrachuje, to je mjer-
saza wěz, jedna ho wo žyle herbstwo, jedna ho wo žylu węčnosęč.

Chzemy cžakacz, hacz nam hmiterčž wscho wóžęče wot
woczow torhuje abo hacz hón nam woczi wotewri? Njepólčhaja-li
Wóhšaha a profetow, potom tež njebudža pólčacz, sčtož chžetaj
hón a hmiterčž jim prajicę. Duž džęhka! džęhka! Hdyž wy
jeho hłoh hlyschicę, hotujče ho na wotpucžowanje!

Haj, wopomni i cžahom, cžłowče wohi,

Hdže tola twój pucž wjedže cze,

Dži i cžahom na bol i hręschnej' drohi

A wrocž ho, prjed' hacž posdže je;

Hlaj, se žiwjenjom woprawdže

Wscha hnada Boža pschęstanje.

Daliske dobrowólne dary sa wobohe armeniske hřroty:

S Spodzišęke wofady:

M. N. se Bieženja	2 hr.
M. N. i Cžętwjenych Křóřiz	2 =
M. N. i	1 =
M. N. i Hornjeho Hunjowa	2 =
Kubizowa i Hornjeho Hunjowa	3 =

Gromadžę: 10 hr.

W mjenje wobohich hřrotow praji wutrobny džak

Gólcž, redaktor.

Womhaj Bóh!

Czytło 12.
24. męrza.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a su tam dostacž sa schtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Judita.

Jan. 8, 46—59.

W swojim rosrěczenju se židami, kotrež nam dženšnišche swjate seženje powjeda, so tón Knjes Jesuś po wšchem waschnju prózuje, so by jich twjerde wutroby smjehczil, a wěru do nich płodžil. Ale podarmo je wscha próza. Podarmo so jich prascha: Schtó mjes wami móže mje hrěch dowjesč? Jeho winowatošcž drje dyrbja pschipošnacž, ale t wěrje jich to nječehnje. Podarmo so jich prascha: Hdyž ja wam prawdu praju, cžeho dla nje wěrize wy mi? So wón prawdu rěczi, to woni tež sapšchiječ njemóža, ale prawdže pošluchacž tola nječadža. Podarmo je rjane šlubjenje: Budže-li schtó moje słowo dzeržecž, tón wjebudže šmjercze wohladacž wěcžnje. Podarmo je tež napošledku jeho majestetiske šwědeženje: Prjedy dnyli Abraham bu, běh ja. Kamjenje šbėhachu, so bychu na njeho cžistali.

Tak je dženša tež hišcže. Kšchescžijanska wěra je prawda a wumóže cžłowjeka s wotrocžkownstwa hrěcha. Jesuś je wysche wšchitkich cžłowjekow. Bójska móž a bójske žiwjenje so w nim šewitej. To jich wjele šebi potajicž njemóže. Tola woni njewěrja a so tak samolwjesa: Wdy wschał njemóžemy se swojim rosomom sa tym pschicž; to je pschewyšokje sa nasche myšle. Ach tón wbohi rosom! Wón je w šemškich wězach jara mudry a schitny a derje temu, kiž so na to wustěji, jón derje nałožowacž. A tola, tak wjele wot šemškich wězow my tež srošmiecž njemóžemy,

hacž runje je wšchědnje psched sobu a wokolo šebje widžimy. Wschaf my ras to srošmiecž njemóžemy, schto je nascha dušcha a hdyže wona po prawym w naschim cžele bydli. Hišcže wjele mjenje njebudžemy džitwy a potajnstwa wulkeho Boha je swojim rosomom srošmiecž móž. Schtóž chze w Bójskich wězach jenicžzy sa swojim rosomom hič a so jemu jenicžzy dowěrize, tón je kaž njemudry muž, kiž so w tym šamym cžolmje, w kotrymž bė na hacze schitnje a wěcže wokolo jědžil, so nětko won swazi na daloke a móžne morjo. Je stara šašaba: Dyrbišch jeno wo tych wězach rěcžecž, kotrež prawje srošmisch. Bur so šmėje, hdyž chze mēšcžan jeho wo ratařtwje rošwucžicž. Runje tak so šmėje wěrjazny kšchescžijan, hdyž njewěrjazny wo słowach a štukach Bóžich rěcža a chzedža jeho se swojim rosomom mišctrowacž. A runje cži, kiž najmjenje wo tym rošmija, mudruja jara wo tej wězy, a wołaja s žylej schiju, so je kšchescžijanska wěra pschecžimo rošomej. Nasch luby Knjes pak je wěcže jara rošomny był, a wón je tajku wěru wucžil. Šwjeczi japoschtoljo su jara rošomni ludžo byli, a woni su tajku wěru napišali. Wili-jony kšchescžijanow, kiž bėchu hewak tež jara rošomni ludžo, su tajku wěru s wjėkološcžu pschijeli a w nej swoju jejnicžku šbóžnosč mēli. Je jenož šla wola, kotraž psches tajke samolwjenje, so wěra nicžo sa rošom njeje, ludži wot wěry a teho dla wot šbóžnosčje wotdžeržuje.

Židzi su kamjenje šbėhnyli, so bychu na Jesuśa cžistali. Ale kamjenje jeho njetrjeha. Wón wuńdže s templa a pušcži so šrijedža psches nich prjecž. Šladaječe

na to, wy njeprščezeljjo a pscheczivnizy teho knjeja! Wy njebudžecze jemu a jeho kralestwu nihdy a na nihdy schodžicz mōz. Wōn dže mernje wot jeneho lētstotka k druhemu brjedza psches waš. Wōn sjewi swoju mōz a krašnosć, wōn dobywa a pschewinje a nihtō jemu sadžewacž njemōze. Bōh luby knjes njebudže prjedy wotpoczowacž, doniž wōn njeje položil wschitkich swojich njeprščezelow sa podnožt swojemu nohom. Judaika, to reka „budž“, je mjeno dženšniščeje nježele. Esudžil je tōn knjes w swjatnyu seženju swojich pscheczivnikow, ale wotbudžil jich hiščeje njeje. Tola wōn pschindža jašo se swojej bojškej krašnosćju. Potom njebudže nihtō wjazy dwelowacž mōz, so wōn je ta prawda, so wōn je prjedy byl dyžli Abraham. Nastrōženi a sahašbjeni budža to potom drje pschepōšdže jeho njeprščezeljjo pōšnacž dyrbjecž, hdyž jich wotbudži a saprēje, kaž šu jeho tu saprēwali. O, dajcže nam i cžakom jeho swjate słowo dđeržecž, so njebychmy tu a tam šmjercž wohladacž dyrbjeli, ale jow hižo w nim wēczne žiwjenje dostali a na dnju budženja i jeho erta huadne słowo šlyšcheli: „Bōjczē šem, wy požohnowani mojeho Wōtza, herbujcže kralestwo, kotrež je wam pschihotowane wot spoczatka šwēta.“

Šamjeñ.

Puczowanie po Božim pišmje

abo

tažle myšle nadendžech, Bože słowo čitajo.

Podawa šwērny čitač „Pomhaj Bōh-a“.

1. knihi Wōšjakowe, 19. staw.

(Potracžowanje.)

„Šwēt šandže se šwojimi žadosčemi“, tole słowo kliczi nam psches wutrobu pschi brjōšy morweho morja. „Bōh šo njeda ša šmēch mēcz. Šchtož čłowjet šnje, to budže wōn tež žnjecž; šchtož na šwoje čželo šnje, tōn budže wot čžela štaženje žnjecž“, tole předomanje je nam morwe morjo wot džeczatstwa šem do wutroby šapšalo.

Wy šo prašchamy, hdyž stej nēhduškej mēšče Sodom a Gomorra? Wonej stej šo čžisče wot semje šhubitej. Ani rošpadanki nješku wostale. Pschi brjōšy morja namafasch hiščeje wulke kručki šchwabla, kotrež naš dopominaju na šanicžazy woheñ Božeho budženja. Pschi brjōšy nēčžiščeho morweho morja šu wutupjene mēšta wēšče ležale. Beduinojo wschaf, kotšiz maja w blisťosčzi šwoje šajydljenja, wjedža nam druhu bajku powjedacž. Woni pytaja nēhduške mēšta wošrjedž morweho morja. Woni powjedaja, šo šu woni wot hōrki Uadi ed Torabi, kotraž na wječžornym brjōšy morja leži, husto do morja podnurjene mēšto w čžichej hlubini wuhladali. Šdyž šylny wichor psches morjo šaduwa a žolmy k poldnju čžeri, tehdom wuhladajch nadobo krašne šhēže a hrody w morju šo šymbolicž, tak bēle a rjane w šlyšchēžu, kaž njeby nihdže na šemi tažke krašne mēšto namafacž bylo.

Pschi polodnišchim brjōšy morja stej wulka šlona hora i mjenom Djebel Ušdom, kotraž žyly šlubjeny kraj se šelu šastara. Šeje šo ludžo k dopomnjecžu na Sodom dđerža. Na raššchim boku hory stej kulōšty šlony štolp, nēhdže 13 metrov wyšoti. Špišacželjjo štareho čžasch wuložichu tōnle štolp na Lotowu žonu.

Morwe morjo leži jako hrožaze napominanje psched Jerusalemom, i kotrehož mōžesch na njo dele pohladacž, šo by pōšnal šhutnosć Božej prawdosčje. Šak dyrbjesche wobydlerjow mēšta Jerusalema naštrōžicž, hdyž wulki profeta w šnješowym duchu šo na krala a lud mēšta Božeho wobroczi se šlalom: „Pōšluchajcže na šnješowe šlowo, wy Sodomšy šerschtojo; šrošny našcheho Boha šakōñ, ty Gomorški ludo.“ (Šes. 1, 10.) Šdyž šo tež morwe morjo w nowym testamencze njemjenuje a šo wjele bōle pschi druhim morju Jordana najwjeticha lubosć Boža w jeho Ššynu Šhryštusu šjewi, tola šnješ šesuf šam šwojemu mēštu, kotremuž bēšche wschu lubosć wopofasal, pschi šesorje Genezareth pschivola: „Šdy bychu šo w Sodomje te štukki štale, kiž šo pola tebe šu štale; wone hiščeje by štalo do dženšnišcheho dnja. Na to praju

ja wam, šo Sodomškej šemi lōžo budže na šudnym dnju, dyžli tebi.“

„Šmjercž je hřehow mšda“, to předuje nam morwe morjo, hdyž je wschitko žiwjenje wotemřelo. Našcha wutroba stej šrudna pschi mēštnje tažkeho widomneho předomanja Božeho. Druhe paš nam prašchenje pschindže: Bychu puczowarjo lōžde lēto w tažkich hromadach won čžahnyli, jenož šo bychu šebi wobhladali tole mēštno šuda a šmjercže, hdy njeby jim štwōrba wołoko morweho morja tež wōšchewjenje a rošwješelenje pōšlicžila? Wobraš štwōrby, kotryž nad morju leži, wutrobu pōšbēhuje. Daloka wodowa runina w krašnej hlubokoj mōdrinje šo našchimaj woczomaj šjewi, hdyž šo morju bližiny. Morjo šo šwēczzi a šlyšchēzi, kaž by i tyšaz diamantami pschene bylo. Wołoko njeho lēhaja šo horiny, w rōžojtej barbinje šo šybolaze, a wyšche nich wjelbuje šo jašne njebo. Š pravom praji puczowat, kotryž je tam huščžišcho pobyl: „Šdyž je Bōh w šwojim hušwje ščžejaze doliny, psches kotrež nēhdy Jordan wošrjedž palmowych lēšow bēžesche, šahubil, bu tola jeho pollecze i dobom štwōricželške i tym, šo je na jich mēštno jene najdžiwnišchich wobrašow šemje štažil. Šalōšne šlone morjo šyboli šo w barbach tucžalki.“ To je wopravdže džitny šlyšchēž, kotryž wutrobu taš šapšchimnje, šo šo čžuje wyšche tuteho šwēta pōšbēhnjena. Tōnle šlyšchēž, kiž leži w powēšje nad morwym morjom, čže nam powjedacž wo krašnosćzi, kotraž je wyšche tuteho šwēta, wyšche mēštna šmjercže, w kotrymž šhodžimy. Profeta Ezechiel wo wodže wēšchēzi, kotraž pōbēhuje wot Jerusalema k morwemu morju: „Ta woda bēži k ranju, a potom bēži wona po runym polu a pschindže do morja (morweho); a hdyž do morja padnje, čžini wodu štrawu. A pschi rēžy na brjōšy po wobemaj štronomaj budža wschelake plōdne šchtošy rošč, a jich ličže njebudže špadnyč.“ (Ezech. 47, 8, 12.) Profeta Šacharja paš wēšchēzi wo tym čžasu tuteho žiwjenja: „A šnješ budže kral na wiškej šemi.“ (Šach. 14, 9.) Dyrbjeli šo šnano nadžecž, šo wopravdže jašo tažke nowe žiwjenje pschi morwym morju wotuczi? Šč, profecžiški duch je šhladowal na tamny džen, hdyž šbōžnik jašo pschindže a jeho hlōš budže klicžecž wyšche rowow, a wōn swojich do noweho Jerusalema powjedže k wēcznemu žiwjenju. Tehdom, kaž šan w šwojim šjewjenju widži, čžista reka žiwjeje wody jako krašny křystal wuādže se štola Božeho a jehnjecža, a na wobemaj štronomaj rēki budže stejecž drjewo žiwjenja, kiž pschinjesche dwanačžore plōdy. (Šjem. Jan. 22, 1, 2.) Tehdom budže wscha šmjercž pschewinjena a šbōžni budža woptowacž plōdy wēczneho žiwjenja. Tam tež my šhladujemy do wschitkich wobčeznosčžow našcheho šemškeho žiwjenja. Wy widžimy, kaš reka Jordan šwoje šchumjaze wody njēže do „morweho morja“. Wone šo šhubja psched našchimaj woczomaj; pschetož hacž runje bjes pschestacža Jordan šwoje wody pschinjesche, widžecž njeje, hdyž wody wostauu, dokelž morjo wody dale njenješe. Tola wone šo nješhubja. Do powētra šo rošpušchēžiwšchi šo k njebjesam pōšbēhuja a jako mřočžalki wyšche šemje čžahnu. Tak njech tež njemerna reka našcheho žiwjenja šo žolmi psches Božu huadu psches dol tuteje šemje do čžicheho wotpoczinka morweho morja, ale wot tam šo i njebjesimi šschidkami pōšbēhuje k wēcznej domišnje w šwētle!

Šōdž po morju jēdže našcha,
Wōtžny kraj šo pschibliži,
Wētry naš a žolmy trašcha,
Š mēru paš šmy wjeseni;
Daloku my režžu mamy
Š wobhdenjam domjazyh,
Dyšchni šebi požadamy
Š brjoham wēcznje šelenym.

Tam we šwētle šakčžewaju
Šōže Božich šahrodow,
Tam šo potom derje maju
Šži, kiž wēru dđerža jow.
O dha, krajō našchō šboža,
Witamny nam i dala budž,
Duj, o wēšje, mōz ty Boža,
Pšchicžer k brjohaj našchu šōdž.

(Potracžowanje.)

Šswjaty pōštny čžas huadny čžas!

Do šwjateho pōštnego čžasch šmy šastupili. Witaj jōn i wutrobu. To je krašny, šbōžny čžas. Nēhdže teho bla, dokelž

lyma pomaknu w Boženje praji a ho t nam nalěče pschibližuje? Drije je kražna wěz, hdyž miliony a sažo miliony kopještow a kćenjow na shtomach a kěfach ho wofasuja a schowroněž ho t njebješam posběhujo spěwa: „Knježe, kak su tvoje skutki tak wulke a kak je jich tak wjele? Ty by je wschitke mudrze wustajil a semja je polna twojeho bohastwa.“ — Tola swjaty póstny čas wo druhej, wjele wjetškej kražnosći wě. Niz jenož w raju Božeje stwórbu, ně, tež w raju Božeje huady dze nalěče byč. Wodnych swjateho Ducha, kotryž zyrkej Šhrystušowu nožy, a bješ kotrehož by dawno hižo wotemrjela a jahnyla, i zyle wošebitej čerštwosću a žiwjenjom w tutym času duje. W žanym času zyrkwiného lěta ho Bože služby tak bohacze nje-wopytaju a ho dary Božeje swjateje wječerje tak nje-požadaju a nje-dostawaju, kaž w swjatym póstnym času; w žanym času ho tak wjele duchow i čemnosće t swětku, je smjercze t žiwjenju nje-dowjedze, kaž w swjatym póstnym času. Swjaty póstny čas je teho dla huadny čas. Džaknj ho Bohu, so by jón doczakał, a staraj ho tež wo to, so ty Božu huadu w nim podarmo nje-dostawoš, ale se swojim žiwjenjom psches wschitke dny teho hameho wopofasujesch, so by Božeje huady šžělonny scžinjeny. Duž swjaty póstny čas njech tež je twój huadny, šžělonny čas.

M. H.

Nusa wulka — pomoz blišta!

P o w j e d a n e ž k o .

(Potracžowanje.)

Handrijej bē, so njewjedžesche ani ka! Wē to takama wobusa, kotraž bēšche jeho prjedy takle rošhorika, kotryž bēšche tak stwjerd-njeneje wutroby, tak bješ wschu měru žurowy a hrosny był? a kotryž jeho nětko wobjimowasche a kojšesche, jako był Handrij jeho byn? Handrijej bē, jako by ho jemu něšto wudžalo. Wón njewjedžesche ani, jšto ho jemu stawa a šblědny smutka wschón jimany, so wotnajet nastrojowšči ho jeho na stol žyduy.

„Sa dwaj mi tola!“ jawoła, „hóleže, nješhoť mi tola! Wo-czaki mi jenož, dam czi něšto, so ho sažo pokylušich!“

Wotnajet bēžesche po wino a po wodu, so by Handrija wo-fšewil. Kaž nan starasche ho wo njeho a bē halle spočojom, hdyž bēchu Handrijowe liza saže čeršwjene kaž wschědnje. Handrij dnybješche jěšć a picž, so by sažo mozy nabył.

Handrij pak ho tu njechajesche dale wjazy kóndžicž, ale měnje-sche: „Knježe, hdyž mi dzeče prawu lubošć wopofasacž, dha domolče, so bych t swojej maczeri dóšchol, so bych mohł jej wupowjedacž, kak seže ho wy nad nami šmilili, kak dzeče naju wěny pscheczel byč. Wona doma šedži a pažy štyšnosć a starosće. Njecham ho tu wujedowacž a šbožowny byč, hdyž wona doma šedži a ho hišesče nješbožowna čuje. Daječe mi t nej hicž.“

„Dži, hóleže, dži, měnjšesche wotnajet; cziń, šštož wutroba tebi kasa. Pschipočdnju pschjūdu šam pohladacž, ššto tal pěkneho šynowa macž cziń. Praj jej jenož, stary wotnajet ho sa nju postara, so njetrjebala na stare dny tradacž. Zeli njeby mohł došć jašlužicž, potom stary wotnajet něšto pschitkoži. Sa dwaj mi tola! Nětko pak bēž, šštož jenož móžesč!“

Wšawšči czapku do ruki a podawšči staremu wotnajerjej ruku, bēžesche domoj, so jemu nožy jenož tak lětaschtej. Wješ dycha dobēža domoj.

„Macži!“ jawoła Handrij, „budž wješela a špofojena, wšcha nusa je ho namaj minyla; Wóh je nam wupomhał. Mohł wschón justacž i wješelosću a šbožownosću, so mohla ho mi wutroba puřacž.“

Tak rěčesche Handrij wschón wobšboženy, a dolho traješche, doniž bē macž wscho šhoniła, šštož bēšche jej trjeba šhonič. Macž pak posběhnywschi ruzy t njeby ho poklakny, so by džakne paczerje wuspěwala: „Božo Knježe! mišy Wótze na njeby! Džak budž tebi sa wschu huadu a milošć, kotruž by mi a mojemu šynej i nowa wopofasal. Wukhowaj naju wutrobu, so bychmoj štajnje a wschědnje ho přozowaloj, so bychmoj hódnej byłoj twojeho wschěhomóžneho šastaranja. Šwjećene a šlawjene budž twoje swjate mjeno do wschěch wěcznosćow! Šamjen!“

Tak wuspěwa pobožna Handrijowa macž. Wona čujesche, so šluscha Bohu přeni džak, kotryž bē pomoz póšlak, hdyž bē nusa najwjetšcha.

(Potracžowanje.)

Powolanje, prawdžinjenje a šwjećenje.

(Potracžowanje.)

Nowy narod ho w swjatym pišnje se wschelatimi wurasami wofnamjenja: „i noweho ho narodžicž“ (Jan. 3, 3.); „i ducha ho narodžicž“ (Jan. 3, 8.); „wot Boha ho narodžicž“ (Jan. 1, 13.); „i nowa porodženy byč“ (1. Pětr. 1, 3.); tež „i Šhrystušom žiwj scžinjeny byč“ (Efej. 2, 5.) ničzo druhe njeje, khiba wuraš ja nowy narod; pschetož kaž čžělné žiwjenje ho i narodom šapocžina, tak žiwjenje w Šhrystušu a i Šhrystušom ho i nowym narodom šapocžina. Nowy narod mjenujzy w tym wobšteji, so swjaty Duch psches šlowo ewangeliya (Zak. 1, 18.) nowe žiwjenje do čžłowjeka šaschčěpja, a to do šrjedžiny jeho wošoby, do wutroby. Tuto šaschčěpja nowe, bójškeho, njebješkeho žiwjenja je i dobom narod noweho čžłowjeka, nastacze noweje, i Boha wukhadžajeje wošoby. Nješku wjazy jenož jenotliwe bójške hibanja, kotrež ho psches Ducha Božeho w duchi šbudžuja, ale to je w šebi došojane, šamoštatne žiwjenje, šštož je w nowym narodze šłodžene, runje kaž w čžělnym narodze šamoštatne, w šebi došojane žiwjenje i wošebitej džělawosću do šwěta šastupuje. Wowschitkownje swjate pišmo tutón narod noweho čžłowjeka je šakramentom swjateje šchěženizy hromadze šwajasa, kotraž runjež teho dla tež „kupjel noweho naroda“ rěka. Šdžež je šchěženiza hižo w džěczaznych lětach došala, tam w pošdžišchich lětach žiwjenja drje njeje wjazy rěče wo nowym narodze w tym šmyšle, jako dnybjal korjeń noweje wošoby ho halle do wutroby klajež — to je ho w šchěče-nizy štało; tola pak w tym šmyšle, so dotal drěmazny korjeń noweho žiwjenja w tym wofomiku t žiwjenju wotzucža, hdyž wědomna, šwobodna wola ho i nim šjednocža a jón tak do role pschijeshe, w kotrež móže a budže šhadžecž a ho dale rošwicž. Wo tutej nowej wošobje, kotraž je w nim šhadžala, njeje i nowa narodženy wjazy jenož sa praweho wušbudženy, ale šawěrnje prawy scžinjeny, pschetož nowy čžłowjek w nim je woprawdže niz čžělo i čžěla narodženy, ale duch i ducha narodženy, je woprawdže niz hrěšny a šlajeny, ale „po Wóšy štworjeny we wěrnej prawdosći a šwjatosći“ (Ef. 4, 24.) a šteji po swojim byčju niz pod Wóžim huěwom, ale pod Wóžim špodobanjom, dofelž i Wóžeho Ducha a byčža wukhadža. Wo tutej nowej wošobje je i nowa narodženy tež Wóže džěčzo niz wjazy jenož móž Wóžeho wušbudžanja, ale po swojim byčju, dofelž ma w šebi žiwjenje i Wóžeho žiwjenja, a nowy čžłowjek, kotryž je w nim wukonjany, Wóžu podomnosć na šebi nožy.

Tak matej wušprawjenje a nowy narod ho kaž jene wot druheho rošdžělicž, tak w swojim šmutškwownym šwišku mjesh šobu špóšnacž. Móžno njeje, so by Wóh w nowym narodze něšto nowe w naš štworil, naš po našchim byčju šwoje džěčži scžinił, njeje-li přjódzy naš we wušprawjenju wot hrěšneje winy wot-wjasał a naš na štejšesče pschekadžił, so šmemy jeho džěčži byč. Tehodla: přjódzy wušprawjenje, w nim ho šwědomnje špokoja, w nim hrěšnik t špokojej dóndže. Ale na druhej štronje tež nje-móže hinal byč, hacž so Wóži duch, kotryž je hrěšnika hacž t wušprawjenju dowjedł, nětko tež w nim wostanje a něšto nowe w nim štwori, so tón Šhrystuš, kotryž hrěšnika i draštu šwojeje prawdosće pschitrywa, jemu tutu prawdosć tež do wutroby dawa jako móž, psches kotruž ho jeho žyla wošoba wobnowja a wušwjećuje, jeho žyle žiwjenje ho pschětworja. Teho dla: po wušprawjenju nowy narod; psches njón ho wola wušwjećuje, w nim hrěšnik t nowemu žiwjenju dóndže.

Na praščenje, hacž je wušprawjenje a nowy narod poda-wišna, kotrež je čžłowjek šebi huadom wědomny, so móže wo tym jako wo wěštm podawku rěčecž, tež džej a hodžinu, hdy je ho štal, mjenowacž, methodišm a jeho pschwišowarjo rasnje: haj! wotmoltwa. Wěšley šam, šakožet methodišma, 24. džej meje 1738 wječor 3/4 9 jako wofomil šwojeho woprawdžiteho wobrocžanja wudawa a powjeda, kak jemu, hdyž Lutherowe wukladowanje šišta na šlonskich čžitacž šlyšesche, njejabzy wutroba špodžiwije ho ščopli; kak šacžu, so šwoju nadžiju jejnicžy na Šhrystuša štaji, a kak wěštosć došta, „so je moje, haj, moje hrěchi přjecž wšal a nje wot šakonja hrěcha a šmjercze wušwobodžil“. Hdyž Wěšley wot tuteho šhonjenja šem narod noweho žiwjenja w šebi licžesche, tu dwě wězy šměšcha a pschemeni, kotrež matej ho derje rošdžělicž; šastup do huady abo narod noweho žiwjenja a šacžucze wo tym. Wěda nam, by-li woprawdžitosć a wěštosć, hacž w huadze štejmny, wot teho wotwišowala, šštož wo tym čžujemy!

Wěšče pola wušprawjeného swjaty Duch tón hamt na ho

wosmje, jemu wobswědźić, so je Bože džěcjo (Rom. 8, 16.) a móže so stać a je so hižo stało, so bě s wusprawnyjom a nowym narodom hnydom tež swědženje Ducha s jednoczene. Tak bjeshe bjes dwěla pola Pawola (Zap. st. 9, 18, 19.), pola jastnifa w Filippi (Zap. st. 16, 34.) a druhich. Ale žyle wopak je, chzymy-li s teho prawidlo a jako ja wschittich sczimic. Wusprawnyje džě njeje podawisna w cłowjelu, ale podawisna w njebjesach, wobsamnjenje, kotrež so w klinje swjateje Trojizy nad pokutnym a wěrjazy hřešnikom stawa, so by pak tuto wobsamnjenje wobsamnjenje wobhnadženemu cłowjeleji psches swjateho Ducha so hnydom dyrbało wosjenc, a to psches wěste sacžowanja mēra a radošće w duchu, to s teho nihdy njesčehuje. Wěstojeć nascheho šboža w naschich šhonjenjach a sacžowanjach njeleži, ale w Božej swěrnosći, w doměrnej wěstošći jeho s lubjenja. Křesćian móže lēta dołho, haj, swoje žyle žiwjenje na to potasany byc, jejnicžy we wěre, mjes tamneho pichemožazeho sacžucza mēra a radošće, wjele bóle w stajnje nowym bēdženju s dwēlom a se struchlošću (1. Jana 3, 20.), Božeho hnadneho s lubjenja w s lowje a sakramentomaj jemu dateho so dzeržec, a tola je wusprawnyje. Pschetoz tež swědženje swjateho Ducha we wutrobje a swědomnju njeje njeschetorhjene; wone móže so slyšec, dac a potom sašo mjelčec, a hdyž rēczi, móže jeho hloš pak hyluichy pak slyšchi byc. A kaž wusprawnyje, tak móže tež nowy narod, wozucenje njebjeskeho duchowneho žiwjenja w cłowjelu so itac, bjes teho, so by tón wěste sacžucze mēl: nětko je so italo, nětko je nowy cłowjel so narodzil. Wón drje po něčim pytuje, so je so něšto nowe w nim italo, sčtož přjedy tu njebe, a čim swěrnischo wón tute lubla naložuje, čim wěščischo a jažnischo je tute wjedzenie; ale so dyrbało hnydom w pscheswědčazej mozy a hyluwošći tu byc, to ani swjate pišmo njewuči, ani we wopšchijeczu a bycžu tajkich podawisnow njeleži.

(Potracžowanje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

S Draždjan, 17. mērza. Sacž runje hylne Bože njewjedro sobotu wječor tež psches Draždjan a wokolnosć czechjesche, a hacž runje so njedzelu rano hacž do 9 hodžin w Draždjanach deschecžif džěsche, njebechu so tola Sserbjo wot wopyta serskich kemschow wottraschicž dali. Woni bechu so njedzelu Łātare dopoldnja 1/212 hodžin s tak bohatej licžbu w rjanej sčhiznej žyrtwi sčchli, so cžisčezane duchowne kherlusche so do žyla mjes nich rosdželichu. Spowjednych be 189, mjenujzy 81 mužow a 108 žonow. Zara swjehelaze be, sašo někotrych wojakow wohladacž, kotryž tež sobotu s Božemu blidu džěchu. Spowjednu wucžbu mējesche knjes sarať Sakub s Njeswacžidla; předowanje dzeržesche knjes sarať Garbat s Kotez. Wóh žohnuj nasche serske kemsche w Draždjanach!

— Sacž runje bližšceje a wěsteje powjesce wo pschijimanskim pruhowanju na Budyski krajnostawski seminar dostacž njemóžachmy, je tola wěste, so je so pschi lētuschim pruhowanju jenicžki Sserb pschiswal. Powjesč, kotruž Serske Nowiny w poslednim cžishe podachu, po naschim nashonjenju cžisče prawa njeje. Wjele bóle je so nam wustoržilo, so je tež lēta jedyn Sserb drje pruhowanje wobstal, ale so pschijal njeje, dokelž so do teje licžby njewubra, kotrež móža so lēta pschiswal. To pak mělo so jara wobžarowacž, hdyž so w tajkim padže na nasche serske wobstejnošće njedžiwa, hdyž lēto a bóle na serskich wučerjach pobrachuje. Hdyž Sserb pruhowanje njewobsteji, so wě, so pschijecž njemóže, hdyž pak je so wobstal, potom ma so tež móžnosć posticžic, so do seminara jastupi. Budyski seminar je so w swojim cžahu woschbeje s džiwanjom na nasche serske wobstejnošće saložil, duž je tež žadacž, so so tale myšl wobledžbuje. Wobžarujemy, so wěščischo powjesč dostacž njemóžachmy. To pak s teho pschidže, so na seminaru wjazy serskeho wučerja njeje, liž nam přjedy stajnje rosprawu podawasche.

— Hdyž je w poslednim cžahu wučersta nusa w jastkej serskej Sužizy pschezo rostla, slyšchimy wschaf s radošću, so so nělotre mēstna je serskimi wučerjami wobžadza, kotrež so s džěla hacž dotal s němškimi wučerjami wobžadzene byle. Do Kalez je so serski wučer s Prusseje samolwil a w bližšim cžahu swoje mēstno nastupi. Tež na druge Minakalske wučerste mēstno staj so dwaj serskej wučerje s Prusseje samolwiloj a so wěščje jedyn s njeju w bližšim cžahu wuswoli. S wulkej radošću budza jich wěščje te wofady s nam witacž, kotrež njeju dotal serskeho

wučerja mēli, a my so tež wješelimy, so sašo sersky wučerjo s nam pschiddu. My pak mamy tola pōdla tež to wobmyšlenje, so te serske schullste wofady, hdyž so woni hacž dotal skutowali, swojeho serskeho wučerja s hujba, a duž je wulke praschenje, hacž tež wone sašo serskeho wučerja dostanu. W tym padže to wulki wužitl sa nasche serske wobstejnošće byt njeby.

— Na gymnastiju w Budyschinje je 13 gymnastow maturitane pruhowanje wobstalo. Mjes nimi je jenicžki Sserb, s hujba fantora pschi Michalskej žyrtwi w Budyschinje, Jan Kapler. Wón chze theologiju studowacž.

— Evangelisko-lutherska krajna synoda je so wot žyrtwinskeje wchnosce na 24. hapryla do Draždjan powolala. Wo wuradžomnych sakonjach podamy pōdžischo rosprawu, hdyž so wot žyrtwinskeje wchnosce na s jawne dale. S dobom pak na to kēdžbliwe cžinimy, so je nětko cžas přostwy a žadanja, kotrež mamy w žyrtwinskih naležnosčach, pschihotowacž a je do Draždjan pōšlacž, so bychu tež na lētuschej synodze s wuradžowanju pschischo. Dobre tež je, hdyž so tón, kotryž chze s tajkej přostwu wustupicž, tež do swižowanja s wotpōšlanjom swojeho wofreša stupil, so by tón rosjahneny byt wo pschecžach, kotrež maja jeho wuswolerjo, a so by sa tajke žadanja, hdyž so wobledžbowanja hōdne, jastupicž móhl.

— W Budyskej mēščanskej radže bjeshe so loni namjet stajil, so by so hermant, sobotu do Palmarum so sapocžazy, tydžes přjedy položit, dokelž so hermantowa hara s cžichosčji konfirmazije njedzele njehodži a so je psches hermant sa mlodych konfirmowanymch strach, so do hermantoweho sawješelenja sobotu sawjesč dacž. Dopokasane je, so so mlodži na dompuczu wot swjateje konfirmazije hermantowe wješele wužili. Sacž runje so s dobrym prawom a s wulkej rasnosčju na tōnle strach potasowasche s wuloženjom, so tola wunosch hermant psches tajke pschepoloženje schłodowal njeby, je tola namjet bjes wuspěcha wostal. Hermant wostanje tehdom, hdyž je byl. Wón sapocžnje so sobotu do Palmarum a traje nuts do swjateho cžicheho tydženia. Sčto je pschicžina? Hermant njemóhl dosč pjenes pschinesč. Srdna wēž je, so swětny wužitl wjiche duchowneho šboža steji.

Něšto s rospominanju.

Trjebamy sbožnita?

Njeměrjazy lēkar so dyl a dyl s pobožnej khoraj žonu rospowasche, kotruž lēkowsche, wo pobožnych wēzach a pytasche jej rosjahnicž, so wumožnil, Boži s hujba, kotryž so sa nas cłowjel scžini a s saplacženju naschich winow cžetpjesche a wumrje, nuje njeje, so wschitko, sčtož móhl sibi Wóh wot nas žadacž, je s přenja rostacze naschich pschestupjenjow dla a s druha pschichodne pōšpchenje; wo doščezinjenju sa naschu winu rēcžec, je pschecžiwu wschemu rosomej. Zato bjeshe žona wotkhorila a lēkar mējesche swoje saplaczenie dostacž, praji wona: „Sa s hujba Wam wjele prózy nacžinila, moje slichbowanje budže khetro wulke.“ Lēkar nysaiche, so by jej pschihlošowal. „Derje,“ wona dale powjedasche, „duž wam nětko praju, s přenja, so je mi žel, so s hujba waf tak jara wobčežowala a s druha, so waf pschichodnje wjazy prózowacž njebudu. Sa sibi myšlu wo saplacženju winy, potom dale wjazy rēcž bycž njemóže.“ „Kaf wy to mēnieže?“ so lēkar se spodžiwanjom praschesche. „Wj sibi tola wjazy nježadacze, hacž sibi po waschim wuprajenju Wóh wot nas žada?“ „Haj, tak ja to mēnil njes hujba“, rjety lēkar pomaklu.

Daliske dobrowólne dary sa wohe armeniske s hrotu:

M. M. 10 hr.

W mjenje wobohich s hrotow praji wutrobny džak

Gólcž, redaktor.

„Pomhaj Wóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschich pschedawarjach „Sserb. Nowin“ na wsach a w Budyschinje dostacž. Na sčtwórcž lēta placži wón 40 np., jenotliwe cžisčla so sa 4 np. pschedawaju.

Womhaj Bóh!

Czykło 13.
31. mierz.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a tu tam dostacž sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Palmarum.

Mat. 21, 8. 9.

A wjele luda pšesecžerasche swoju draštu na pucz; driny pak rubachu hałosy wot sčtomow a sezelechu je na pucz. Tón lud pak, kiž prjedy a ja nim džesche, wolasche a džesche: „Hosianna temu synu Dawitowemu! Šhwaleny budž, kiž pšchindže w mjenje teho Knjesa! Hosianna we wyškofsczi.“

Miz wěrnó, to běsche rjane powitanje, kotrež Knjesej Jesuše na Palmarum w Jerusaleme pšchotowachu. Lubošnje je to k wohladanju bylo, jako zyle město jemu napschecžiwó cžehnjesche, so by jeho sa swojeho krala witalo, a wjele luda pak swoju draštu na pucz pšesecžerasche, pak palmowe hałosy psched nim sezelesche; lubošnje je wěsčje klinežalo, jako wyskaza byla swoje hosianna šaspewasche a jemu napschecžiwó wyskafche: Šhwaleny budž, kiž pšchindže w mjenje teho Knjesa! Ale ach, kať dołho trajesche, dha běsche wschitka šahorjenoscž nimo. Pjecž dnjow pošdžišcho njeběsche wjazy žane „hosianna“ a žane „šhwaleny budž, kiž pšchindže w mjenje teho Knjesa!“ na Jerusalemskich hašach šlyšecž, dha wolasche tón šamšny lud: Pjecž i tym, šchizuj, šchizuj jeho. A to teho dla, dokelž Jesuš nochzysche kral po jich woli byč. Wo kralu i cžernjowej kónu na hłowje, kotryž běsche šam Pilatnje rjeknył: „Moje kralestwo njeje wot teho šwěta,“ njechachu nicžo wjedzecž, kralej, kiž by jich wot romšeho knjesjstwa wušwobodžil a Davidowy trón šašo

postajil a israelskemu ludej k noweš šwětnej mozy dopomhał, temu bychu pšchiwšali.

To wschitko pak je so nam k šnamjenju štało a je nam napššane k wucžbje. Šdyž widžimy, kať Jesuša w Jerusaleme witaju a pšchijaju, dha dyrbinny so prašecž: Kať pšchijemy my jeho? Pšchetož to džě dha je zyle potajnstwo šchescžijanštwó, so nimamy nicžo dale cžinicž, dnyli Jesuša pšchijecž. Jesuš je dar Boži sa naš hřěšnikow. „Kať jara je Bóh šwět lubował, so wón swojeho jenicžleho narodženeho šyna dał je, so bychu wschitzy, kiž do njeho wěrja, šhubjeni njebyli, ale wěcžne žiwjenje měli.“ Potajškim nicžo dale so wot naš nježada, hacž so do Jesuša wěriny; wo tym wobšteji wěcžne žiwjenje; a do Jesuša wěrícž, njeje nicžo druge hacž k njemu pšchincž, jeho horjewšacž.

Cžinimy to? Wošnjemy jeho horje? Šlajcže, dwojake cžze nam Jesuš byč: našch wumóžnik a šbóžnik — a to je to přenje a wostanje to přenje hacž do wěcžnosčje, — ale pak tež našch Knjes a kral. „Ja wěrju, so Jesuš Šhryštuš, wěcžny Bóh wot Wótza we wěcžnosčji porodženy a tež wěrny cžłowjek wot knježny Marje narodženy, je mój Knjes.“ Šlaj, Jesuš je nam wot Boha sežinjony niz jeno k wumóženju, ale tež k wušwjecženju. — Šnje to pošlednje pak ludžo radži šabudža. Šdyž so jim předuje wo Jesušu tym jehnjecžu Božim, kotrež je našche šhoroscžje nješło a šebi našche boloscžje naložilo, so by naš wumóhlo, dobyło wot wschitkich hřěchow, wot šmjercže a cžertowškeje mozy, o, dha njemóža so napošłuchacž, dha

je jich jasný polny chwaleňja: Sofianua temu bynu Davidowemu! Budž chwaleň, kiž pschindže w mjenje teho Wótza! Hdyž pak so na to pokazuje, so chze tutón wumóžnik tež nad nami kralowacž a našče žiwjenje šwjeczič a pschekrašnicž, dha šu bohuzel wuschy a wutrobny samkujene. Temu sbóžniku „ja naš“ wyskaju napšchecziwo, wo sbóžniku „w naš“ pak njerodža, A tola šmy hižo wšchitzy jako schulste džeczi nawukli, so njeje Jezuš naš teho dla wumohl, so bychmy šami šebi a šwétej čzim wješelscho žiwi byčž móhli, ale so bychmy šami jeho a w jeho kraleštwje pod nim žiwi byli a jemu šlužili we wěcznej prawdošči, njewinošči a sbóžnošči. — Potajkim jeno tón čłowjek je Jezuša wopravdže pschijal, kiž je šo dał psches njeho i Bohom šjednacž, so ma mēr w šwojej wutrobje, kotryž je wyschšchi, dnyžli wšchitkón čłowjški rošom, a kiž šo da nětko wot jeho ducha wodžicž, so šmē i Pawolom wušnacž: „Ja šym pak tola žiwy, niz pak ja, ale Šhryštuš je žiwy we mni. A šchtož nětk žiwy šym w čžele, to šym žiwy we wěrje do teho šyna Božeho, kiž nje je lubowal a šo šam ja mnje dał.“

Luba dušcha, pláčži to wot tebe? O, chwataj, so by hnadny čžaš nješkomdžika. Bjes Jezuša šy nješbožow-na pschi wšchēm čžašnym šbožu, i Jezušom šy šbožow-na pschi wšchēm nješbožu. Jezuš je twój sbóžnik; pola njeho je wěrne šbože ša čžašnoščž, pola njeho je sbóžnoščž ša wěcznoščž.

Šamjeň.

Wuczowanie po Božim pišmje

abo

šajle myšle nadeněžč, Bože šłowo čžitajo.

Podawa šwěrnny čžitač „Pomhaj Bóh-a“.

1. knihi Móššajow, 19. šlaw.

(Potracžowanje.)

IV. Šchucžka 30—38. Lot pschekydlil šo pošdžišcho i Zoara do hór, kotrež běšče do teho čžaša šazpil. Tam, šdaleni wot wšcheho šwěta, mēnitej Lotowej džowzy, so nihdy žaneho potomnika njedostanjetej; wonej napowitej šwojeho nana a i pjanym nanom šhrěšchitej potom. Šłódb tuteje krawneje haniby štaj dwaj šynaj, Moab a Ammi, wótžaj Moabšich a Ammonitšich. Tak běšchtaj tutaj narodaj pschivušnaj Šsraelsšich. Wot wšcheho špocžatka hajachu woni hrošne pohanstwo, a tak běchu štrachni škušodža ša Boži narod. Našče šlawišny nam potažu, šak wušzy wonjazy běšče hižo wušhódb tuteju narodow, a hrěšchnoščž, tu šo šjewjaza, je šymjo ša dalšche hrěchi. Tutón wušhódb wot Lota běšče i pschicžinu, so nješmēdžachu šo Šsraelsžy pošdžišcho tuteho kraja mošowacž, so pak mējachu Lotowi potomnizy i Božeje wošady wušamkujeni byčž, a so jich David we wójnje šbi a so mējachu jemu daň pláčžicž.

A Lot, kotryž běšče se Šodomškim šahubjenjom šwoju mandželsku a šwój štatok šhubiwšchi wšchón poražen, wuczeže i Zoara a bydlešče na horje, hdyžž běšče jeho Bóh přjedy hižo čžył domješčž, se šwojimaj dwēmaj džowfomaj; pschetož wón šo boješče, so by dale w Zoarje woštal, dokelž mēnjese, so móhl Boži hnēw šo tež na tute mēšto šapalicž. W tamnišchich horach běšče wjele jamow. Tak bydlešče Lot w jamje se šwojimaj džowfomaj, so njemēješče wobšhad se žanym čžłowjekom.

Lot drje bē w Zoarje wošladal, šak šo ludžo bórny šašo i přjedawšchim hrěšchnym hrošnoščžam wróčžichu, hdyžž běšče šo přem šacžiččž tamneho žalošneho podawka trochu rošlēhal.

Duž džješče šarscha šotra, kotraž běšče bjes dwēla naj-pscheklepanišcha a do Šodomšlich hrěchow najšaplecženišcha, i mlóbschey: Raju nan je šary a počžnje dženi a šlabšchi byčž; teho dla mamoj chwatačž, čžemoj-li jeho i temu wužicž, wo čžimž tebi namēščež popowjedam, a nětko šmój tu i nanom žiwi šamilutzy, so je ša naju tak, jako njeby žadny muž wjazy na šemi byl, kotryž móhl šo i namaj woženicž po wušchnju wšcheho šwěta. Šónška je po-

wolana, so by i macžerju byla; čžeho dla dyrhjašoj mój, šotrejuž je wošud tak wo wšcho šjebal, tež teho powołanja šo šminycž?

Šó, wopoš naju nana, přjedy hacž lehnycž dže, i winom, a hdyž je šo napity lehnyl, dži i njemu a lehn šo i njemu, so wot naju nana šymjo dostanjemoj a so hašbu, so džeczi nimamoj, nješčž njetriebamoj.

Šyle wopacžnje by bylo, čžesch-li hrošnoščž Lotowej džowtow i tym šamolwicž, so mēnjese, so šu šo i Božim šudom wšchitzy ludžo na wšchej šemi šahubili; šak wopacžnje by šajše jeju šamolwjenje bylo, by jeju pschekytk w Zoarje dopokajal. Bjes dwēla štej na šajše myšle jenož psches to pschicžkej, so běchu i nanom šyle žyly tu w kraju.

Lehnje šamolwjeny namjet šo mlóbschey wušzy jara špodobasche; tak daschtej wonej tu šamu nōž, abo hižo tón šamy wječžor, šwojemu nanej wino picž. A šarscha džješče šo i šwojemu nanej lehnycž; a dokelž běšče nan pjan, dha wón to njepytny, hdyž šo wona i njemu lehn, ale mēnjese, so ma šwoju mandželsku pschi šebi, a tež, hdyž wona štaže, njepytny wón, so je šjebany, dokelž bē hnydom šašo šwoje pucže šchla, dozpiwšchi, šchtož běšče šebi žadala.

Wopomú tu tež, šchto nam Šalomon w šwojich pschikšlowach wo winje piša.

Nješladaj na wino, so je tak čžerwjene, a w šchlešzy tak rjane šo ša. Wono hładzy do šchije bēži; ale potom šuša, šak had, a šala, šak šmijza. Dha budžetej twojej wocži ša druhimi žonami hładacž, a twoja wutroba wrótno wēzy rēčžecž, a budžesch šak tón, kiž špi na wječchu šóžžineho štolpa.

Psches tutón pschikšlad čžyšče naš šwjaty duch napominacž, so bychmy štajnje na štraži štali; pschetož tam, hdyžž šmy naj-mjenje wocžakowali, wšaku nam njewidomni njepšchecželjo šaki.

(Potracžowanje.)

Wwołanje, prawdžčinjenje a šwjeczenie.

(Potracžowanje.)

Teho dla je njeprawje žadacž, so dyrbi šóždy wěrny šchecžžijan čžaš šwojeho wobrocženja, wušprawňjenja a noweho naroda pračžž móž. Ššamo pohan i wěrje do Šhryštuša pschicšedšchi móže šnauo móžnišče, hłubšche šacžiščezje, šotrež hižo wot powołazeje, pschihotowazeje hnadny dosta, wot pošdžišchich šacžiščezow, hdyž w hnadže šamej šteji, šak malo rošdželicž, so wotšladajo wot dostacža šwjateje šchčženizy žaneho wēšeho šnamjenja ša pschekhódb pschihotowazeje do wušprawňjazeje a i nowa porodžazeje hnadny nima. Šschede wšchēm to wot šchecžžijana pláčži, kotryž hižo jako džješčo šwjatu šchčženizy dostawšchi wot šchecžžijanow wobdaty wotrošče a pak to, šchtož je w šwjatej šchčženizy dostał, w čžichim, pomašym, runomērnyj potracžowanju rošwima, pak wotšlad w šchčženizy dostaty šnauo lēta abo lētdžekatki došho ležo woštajiwšchi halke w pošdnych lētach šo jeho šašo pschima. Móže wšchak byčž, so šo to rucže, na jene došo štanje a teho dla tež do jeho wēdomnja a pomjatka šo šaryje; móže pak tež byčž, so šo to w pomašym rošwimawju wušlonja, šo i přjedawšchimi šacžiščezemi i džješčozych lēt šmēšcha a teho dla na žadny wēšty wotomik, hdyžž je šo šapocžalo, šo wróčžo wješčž njemóže. Ššimajš-li teho šedžbu, štajišch-li šwoju wēštočž, so w hnadže štejišch, niz na Bože šlubjenje, ale na šwoje šacžuwanje hnadny, mēra a radošče, duž je ščžehwł tón, pak šo šadwēluješch, jeli-šo žadane šacžucža wušwojtawaju, pak šo, šak Šwēšlen, něšajki hłubšchi šacžiščez šboža, kotryž raš dostawšch, a to šnauo šajki, kotryž hiščežče i čžakej pschihotowanja, i powołazej hnadže, šluscha, šamowólne ša roššudny wotomik wušprawňjenja a noweho naroda džeržišch a wušdawšch a šak šbudjenje a wobroczenie šmēšchesch; pak šo šacžucža, šotrež čžył rad mēčž, šam špytašch šbudžowacž a i temu šamērej wšchē móžne šrēdkli, dušchu rošhoricž, nałožujesch, šak to w metho-dičžmje a na hiščežče bóle rošwite wušchnje w nahlych wobrocžetšchich přžowanjach šak mjenowaneje „Šeilsarmee“ šo potažuje.

Šak roššudnje pschi tym woštanjem, so šo wēštočž našcheho šboža w našchich šacžucžach pytačž njemē, šak rajnje pak tež to twjerdže džeržimy: šchecžžijan ma wēštočž, so w šbožu a w hnadže šteji. Ššomšto-katholška wucžba to přje, a špišacžel romškeje žrkwoje je raš wušprajil, so by jeho w bliškošči čžłowjeka, kotryž praji, so je šwojeje sbóžnoščež šebi wēšty, hroša pschekhnyla. Wny tutemu mužilej pomhacž njemóžem, hdyž by pod šajšimi wob-štejnoščžemi w bliškošči Pawola, Šetra, Šana hrošu mēł; pschetož i šlistow tutych mužow wēm, so běchu šebi niz jenož šami teho

wěsći, so w hnadze steja, ale so mějachu to tež sa něšto, sčtož so pola tych křesćijanow, kotrymž pišachu, hamo wot so rošmi. Romsta zyrkej ma swojeje pschiciziny, cžeho dla křesćijananej njecha f žanej wěstosći pschincz dacz: wón by dže w tutej wěstosći hamostatna wofoba byl a njeby wjazy potrebnosće mēl, styslniwoje so swojeje zyrkwoje, jeniczkej rukowafki huady, a jeje fastojnstwow a wustajenjow dzeržecz; wón by psches to, so je ham bebi swojeho sboža wěsty, f wotwisnosće f hamostatnosći pschischol, kotruž staw romskeje zyrkwoje mēcz njehmē.

Alle runje cžim rasnišcho je Luther wot spocžatka hem wu-
sběhowal, so wěrjazy křesćijan swojeho sboža bebi dyrbi wěsty
bucz, niz psches to, so pschi bebi sa wěstymi nashonjenjemi a
sacžowanjemi pyta, ale psches to, so kaž na skalu twari a so
spušcžca na Bože lubjenja a s'ubjenja psches kłowo, křesćenizy
a wotkasanje jemu date, so cžze hrěschnikaj huadny bucz a jeho
sbožneho cžinicz Nesom křtya dla. Potajkim niz w tym, so
hrěschnik na bebie hamcho hlada a na to, sčtož něhdže jako wustuf
ducha a nashonjenje sboža pschi bebi widži, ale w tym, so na Božu
hnadu w křtystusku rukowanu a psches kředki huady jenotliwym
pschivobrocženu hlada, sa ewangelische křesćijana wěstosć jeho
sboža leži.

(Potracžowanje.)

Čižni pjatf.

Křiž cžezki docžerpjenu
Ze nētk na Golgatha;
Dolh hrěcha saplaczenu
Bu psches křnjercz sbožnika.

Kónz ma wscha ból a hrubosć,
Wschón křmēch, wscho hanjenje;
Nētk křwata džafna lubosć
A křtysta žalbuje.

Kow nowy jeho křnje
Bo cžejnym křowanju,
A lubosć křlyh křnje
Tam f jerej želnosću.

Epi derje, křižowanu,
Bo hōrlim cžerpjenju!
Twój nadawf dolonjamy
Bē nam wschēm f dobycžu.

Tam raschich serow jažnosć
Nētk bōrny sabkyschczi,
A twojoh' Wōtza křagnosć
Cže f rowa wubudži.

Ach, mēl ty kōžto křlane
Tež w mojej wutrobje,
So tvoje jutry rjane
Tež mi křu žiwjenje!

Bych potom f tobu křodžil,
Křiž sa tobu křwój nje,
A so bych sbožnosć křodžil,
Spēl f tobu do njebieš!

A. A. Fiedler.

Musa wulka — pomoz bliska!

Powjedanczko.

(Potracžowanje.)

6. Sbože rojce.

Dopoldnje bēsche so bōrny minylo, a macz a křyn njebēschtaj
ani cžaka nadeschloj, bebi wscho dopowjedacz, a wobaj bēschtaj taf
swjēhelenaj, so sabuschtaj, so wo wschēdne domske džēla postaracz.
Sdnyž swón na zyrkwi pschipołdnye jaswoni, a hdyž bēsche cžab
wobjedowacz, dopomni so hagle Nēcztez macz, so wjekele kame
hlōdny žoldf njespokoji. Doběžawski do křinje satepi křēty, so
by jimaj něšto nawarita. Pišcže njebē hornz do wōhnja stajila,
hdyž swōncz pschi křēžnych durjach jaswoni. Čłowjek pschindže
f cžezkim korbon na křibjecz; f korba wustupowachu wschelake
lube a křlyne wonjenja a roščerjachu so po domcžku. Stajniški

korb na semju a scžahnywichi bebi cžapku psched Nēcztez maczerju
sarēcža cžłowjek: „Wasch wotnajec pōsczele mje a da waš prošycz,
so cžyła ras pohladacz, sčto stary mlōdženz w swojej křinje
a swojej pinzy křowa.“

S korba wukładowasche Nēcztez macz nētko wjchē mōžne
dobre jēdže: poliwki, warjenja, mjašo a pjecjenje a skōncžnje tež
hišcže bleichu wina, a bōrny bē Nēcztez blido f wubjernym
wobjedom křyte, kotryž maczeri a Gandrijei wubjernje ješłodža.

Haj, woprawdže! taf jako dženkā, njebēsche jimaj sa dolhe
ješłodžalo. Wjehoła myšl, džalna wutroba a sprawnā modlitwa
f Bohu křu najhlōdnijchi pschidawf sa wobjed.

Popoldnju pschindže tež wotnajec f nimaj na wopyt, a macz
a křyn, taf sbožowanaj kaž bēschtaj, njemōžschtaj so jemu ani do-
džakowacz. Wōkebjc pak bēsche macz, kotruž pohnuta wot wot-
najerjowych dobrotow so jemu njemōžsche dodžakowacz.

„Sa dwaj mi tola! Lubšcha mi žona!“ sarēcža wotnajec
skōncžnje, „wy mje hišcže na stare dny wohańbicže, hdyž tajkeje
maliczkosće dla telko rēcžicže. Sa křyn jestarjenu mlōdženz, nimani
nikoho na wjchēm dalolim křwēcže; ja budu wješōty, jeli mi
spōžecžicže, so druhdy na nēotre hodžinki křmēm f wam pschincz.
Sdnyž stajnje a pscheco hamlutli křdžich w swojej itwicžy, dha
je cži woprawdže husto cžab bjes kōnza dolhi; sa dwaj mi tola!
taf křyn so husto žedžil, so bych nēkoho nadeschol, f kotrymž mōhl
nēotre kłowcžka f lubosću porēcžecz. Nēcže mje sa swojeho
pschecžela. Mjes pschecželemi nima so nihdy a ženje wotlicžecz;
duž wsdajcže so wschēch kłowow, kotrež maja mi křwēcžicž wo
waschej džakownosći. Sa dwaj mi tola! křyn wam wjazy džaka
dolžny, dylji wy mi. Sa křyn lubaj a bohabojasnā cžłowjekaj
nadeschol, a to mi wjele wazi sa dženkniški cžab.“

Taf rēcžesche wotnajec — dobročec, a Nēcztez macz dyrbjesche
so smucžic a mjelcžec je swojej džakownosću. Pōkřnywichi so
woprašca so hōscz, hacz křmēl bebi w Nēcztez jstwe trubku sažehlicz.
Sso wē, lubje rad jemu Nēcztez macz to dowoli. Wotnajec-
dobročec japocža so nētko wuprašowacz, taf je so Nēcztezom
w prjedawschich lētach ješchlo. Na wscho wotnajec kēdžbowasche,
wōkebjc tehdy, hdyž Nēcztez macz wo nanje powjedacz japocža,
tež nicžo njesamjeczca abo nēkaf porjenišchi, sčtož my hižo
snajemy.

„Nēczžyna!“ sarēcža wotnajec skōncžnje, „Wasch luby mandželsti
je sawēscže wscheje cžescže hōdny. Wy-li wón jebaf a wobschudžec
byl, kaž mnošy na tutym staženym křwēcže, dha by tyžazy wšaf a
a by f wulkim samoženjom twōchnyl. To mje swjēheli, so je
f cžakom se swojim pschelupstwom skōncžil a hišcže něšto
pjenjes wobkřowal. Wōn je bjes dwēla rošumny a mudry cžłowjek,
tuton křjes Nēczka. Alle sa dwaj mi tola! to nimam sa mudre,
so je so do Ameriki podal. Žona, mam sa to, so bē wascha rada
mudrišca, po nej mējesche so skōžicž. We wōtžnym křaju by
dyrbjal wostacz, by dyrbjal f nowa, hdyž tež f malym, japocžecz;
f wulkim by tola sašo skōncžil. — — Mō — taf wschaf nje-
mējesche bucz, a Bože pucže křu wschelake a spodžiwne. So je
Nēcztez nan njebohi, to ja nanihdy njewērju; pschetož, sa dwaj mi
tola! to by tola powjescz hem dōschla. Čžemy jenož docžakacz a
potom wohladacz. Napišam wam list do Ameriki, mam tam
mnohich pschecželow, cži staremu pschecželej lubosć wopokāžu, so
so trochu rošhladaja.“

„Ale, lubšcha žona“, praji wotnajec na dobo f zyle druhim
hlōškom, spōsnawišchi, so je Nēcztez macz wscha křudna a poražena,
„ale, lubšcha žona, rēcžimy stajnje jenož wo Nēcztez nanu, kotruž
je daloko, a sapomnimy pōdla na to, sčtož je taf blisko: Wascheho
křynla Gandrija mēnju. Čžzu ras pohladacz, sčto je nawuknyl.“

„Snyh so ke mni, křynko!“ rjekny f Gandrijei. „Snyh so
tu sa blido a powjedaj, sčto křu nawuknyl.“

Gandrij so iacžerwjeni, tola ani f hanibu, ani f bojošcžu.
Wōn mōžsche f prawdu prajicž, so je so derje prōzowal. Tola,
hdyž so wotnajec tafle nahle f njemu wobroczi, bē so trochu
nastrōžil.

Snydnywichi so sa blido pocža powjedacz, sčto bē nawuknyl:
„Moji wuczerjo křu mje licžicž, pišacz a cžitacz nawucžili,
hdyž bēch hišcže mały“, powjedasche Gandrij. Potom křyn semje-
piš, stawišny a druge wucžene wēzy wuknyl, a pōdla kacžanskeje a
hrjēstkeje rēcže křyn tež italsku a franzowsku rēcž nawuknyl. Tež
wustaju so, kaž křyn Wam hižo powjedal, trochu na to, taf so
ptaczki wutřkujca, taf so drjewo wutřkuje, tež mōžu bēžecz, kaž
sajaz, kaszcz jako wjewjeczca a pluwacz jako ryba.“

„Sa dwaj mi tola!“ jarjefny wotnajeć, ty by mi mudra głowa. Chzu ho ras pschewdziejcz, hacz by wscho dokladnje nawuknyl.“

Nětko sapocza ho wotnajeć Gandrija wuwopraschowacz; Gandrij dyrbesche liczicz, swoje knihe pokasowacz, wotnajeć praschesche ho sa wchēm mōžnym a hladasche stajnje a wjeselichy, cžim dale s tutym pruhowanjom potraczowasche. Gandrij bē pruhowanje se wschej cžesčju dofonjał, wotmolwjesche khetš a wjesče.

„Derje, jara derje!“ mēnjesche wotnajeć stajnje. „Ssy wscho pētnje nawuknyl, synko. Ty by pilny hōłz, s tebye nēsčto budže, jeli njesawrōczisčy do lēnich kolijow.“

(Potraczowanie.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Nowe sčtwōrcz lēto ho sapocznje. Duž je tež nětko sčadnosč žebī nasche „Pomhaj Bōh“ na nowe sčtwōrcz lēto sčasacz. Lubi cžitarjo su proščeni, so bychu swojich sčatych pscheczelow a kusodow na nasche njedželiste kopjeno fedžblinych cžiniłi, kotrež chze jim dobre njedželiste natwarjaze cžitanje podawacz. „Pomhaj Bōh“ mōže žebī kōždy pola knjesa duchowneho sčasacz.

— Pšched krōttim wot naž podata powjesč, so je ho Husczanski zyrkwinske wuczeriske mēsto druhemu knjesej wuczercej Gudze w Huszy pschepodało, ma ho wuporjedzicz, dolełz kn. Guda jemu postiežene mēsto pschijał njeje. Duž budže ho najskerje to mēsto w bližšim cžahu wupisacz.

— Twar noweje železnicy s Bistopiz do Hallschtrowa ho w bližšim cžahu sapocznje. Nadžijomnje ho tež s twarom hižo wot žejma pschiswoleneje železnicy s Wōsborka do Radworja sapocznje.

Pruhowanja na gymnasijach su sčōczene. Zutry 1901 je jich 432 młodženzow na 17 gymnasijach pruhowanje wobstało. S nich chze 207 prawisnistwo studowacz, 46 lēkarstwo, 37 duchownstwo, 30 do wojeristwa sčstupi, 31 na rēče studuje atd. Nadpadaze je, so je licžba tych, kiž prawisnistwo sčtupuja, tak hyluje roitka, so nimale połozju wschitkich pruhowanych wuczinja. Licžba na duchownstwo studowacych je khetšo wotebjerata. Džiw to njeje, pschetōž duchownska nusa je ho minyla a młodži duchowni dyrbja dolho cžakacz, prjedy hacz sčtojnstwo dostanu. Sdnyž bēsche prjedy w naschej žerbisfej Łužicy lēpje, je to tež jenož skoro jabyta bajka, so žerbisfi duchowny khetšje sčtojnstwo namata, dolełz na žerbisčich duchownych pobrachuje. Sžerbiszy duchowni w tu khwilu lēpschich wuhladow hacz nēmizy nimaju. Je nēkole nēhdže 5 lēt, so tež ho tu žaneho pschemēnjenja s najmjeischa w Sakskej Łužicy stało njeje.

— Wo džiwnyh wotšudže Božim pišaja i Bayerskeje. Bayerski knježec hōwōj 801. narodny džej hujeczesche. Pšchi tej sčadnosčji wobhnadži wōn wulku licžbu khostanzow, kotriž bēchu sčajstwu sčudženi. Mjes nimi bēsche tež prjedawischi wojeriski wyschł, kiž bēsche jebanistwa dla sč dolholētnemu sčajstwu sčudženy. Wōn bēsche cžezko sčhoril. Dwaj mēžazaj mējesche hisčezje wotpotuczicz. Duž pschidže powjesč jeho wobhnadženja. Žeho mandželiska po njeho pschidžezje, a wonaj džēsčtaj do hōsčezna sčalku koseja wupicz. Mjes tym so žona wschelake wobstarasche, džēsche wōn do zyrkweje. Zyrkej wopušczinwisch jeho Boža rucžka sčaja a wōn bēsche hōndom morowy. Wobhnadženje bēsche jeho psched wumrjeczom w sčajstwe wuhrowało.

— Wrōtne wjetowanje je žebī sčto wopoz žadalo. Podkopowy džēlacžec ho wjetowasche, so ja hōbu litr palenza wupije. Wōn drje jōn wupi, ale pšchi pošlednej trjepzy wōn sčemi padže a bēsche morowy. Žeho hrēsčny njerosum bu polhōstany.

Bēzje tak, so wny dobyče dožahnjecze.

1. Kor. 9, 24.

Młodženz, kotryž ho dasche wot cžolmarja w cžolmje pscheschēroku rēku pschewjesč, ho džiwasche, so tōn hōmy sč wopredla tak wyschō po rēzy pšchi brjōsh horje jēdžesche, wjele wysche teho mēstna, na kotrež chzysche pschewjeseny hycž. Žato młodženz swoje spodžiwanje na tym wupraji, jemu cžolmar wotmolwi: „Dobry cžolmar dyrbi žebī runje kaž dobry kšeczijan hōwōj wotgnyeny kōnz pschezo wyschšche stajicz, hewat spody njeho dojēdže. Ženeho wōdy, drugeho hōwēt dele cžeri.“ Młodženz spōsna, so

ma nashonity muž prawje, a ho jemu sč wutrobu sa dobru radu podžakowa, kotryž bēsche dostal. — Ssy-li ty kšeczijan, žyly kšeczijan, masch-li myšle na wēcznosč a sčōžnosč, a by tola živy hrjedž hōwētnych, hrēsčnych žadosčow a rosprōschenjow a budžesch jedny ras pschemo drugi wot nich naddēhany a w swojim kšeczijanstkim žiwjenju dofad storkany — dopomni ho na dobru radu cžolmarja: wotgnyeny kōnz prawje wyschō, so spody njeho nje-pschidžesch, — bēž tak, so dobyče dostanjesch. M. H.

Njeplacžje nikomu sčōcz se sčōczju.

(Rom. 12, 17.)

Sdnyž ho prēnje kšeczijanstke wōšady wōtrje pscheczēhachu, bēsche wōšebje jedny pōhan, s mjenom Milas, kotryž je wukšedži, jich pscheczelam pschradži a wujnawarjam kšeczijanstkeje wēry na tajke waschnje sč wēstaj hujeczi dopomha. Žeho žona jemu pōdla pomhasche, kaž wjele jeno mōžesche. Tutōn hjesbōžny cžlowjet do wulkeje nusy a hubjenistwa pschidže, tak so dyrbesche se swojim žylym domom hōdu tradacz. Wōn hōm na hujertnym kōžu ležesche. Duž wot njeho prjedy pscheczēhani kšeczijanstkeje dobrowōlne dary hromadžichu, a jemu pjenjesy a wschelaku zyrōbu do jeho domu pōšlachu, so by ho w swojej wulkej nusy nāhyczicz mōhl. Žato tōn kšeczijan, kotryž w mjenje hōweseje gmejny dary hmilneje lubosčezje pschijesny, žona rjekny: „D wy bōhōjo, ty by, jedny sč tych, kotrychž hōmy pscheczēhōw. Namaj, hōwōjimaj nje-pscheczelomaj, wy tajku lubosčez wopokasnjecze?“ Kšory pat sč bolosčezmi cžela a dusche cžezko stonasche. Tōn kšeczijan jeku sč lubosčnyh hōwami troschtowasche a na to khetšo wopušczicz. Sdnyž bē woteschōł, bēsche žyle cžicho w pōhanskim domje; jeno hujecz kšory cžlowjet stonasche a žalosčezesche a jeho žona jedny ras pschemo drugi prajesche: „Ssu to cži ludžo, kotrychž hōwōj pscheczēhōw?“ Po nēkotrych dnjach Milas wumrje a bu pōhryebany. Wjeczor tōn kšeczijan sčto do jeku domu pschidže a widowje nowe dary hmilneje lubosčezje pschijesny. Žehdy wona na hōwōje woblēžo padže a sč hōrkimi a bolosčnyh hōwami sčawōla: „D, mōj Knjeze, sčto dyrbju cžinicž? a kak ho dyrbju džalowacz a kak dyrbju hōwōj hrēsč pschikrycz?“ Duž tōn kšeczijan ju sčēze a džesche: „Wēt do Knjesa Žesufa, dha budžesch ty a twōj dom sčōžny.“ A ta žōnska bu se swojim žylym domom wēryžaja. Žeho dla jow spōsna, kak je prawe, sčtož japoschōł Pawōł praji: „Njeplacž nikomu sčōcz se sčōczju; njedaj ho kšemu pschewinycž, ale pschewin ty sč sč dobrym.“

Nēsčto sč rospominanju.

Dobry knjes, dobry wotrocžl.

Sswērny wotrocžl, poklad w domje.

Wojak dyrbi wojowacz, so mōhl dobycz.

Deschczil semju plōdnu cžini.

Gudancžka.

Sčto ma w prēnich dnjach žiwjenja bēte mjašto w brjuchu, ale bōrsy cžorny próch?

[wawpōst]

Daliske dobrowōlne dary sa wōšhe armeniske žyroty:
Paczerske džēczi w Budyschinku 6 hr. 50 np.
W mjenje wōhich žyrotow praji wutrobnny džak

Gōlcž, redaktor.

„Pomhaj Bōh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschēch pschedawarņjach „Sžerb. Nowin“ na wsach a w Budyschinje dostacz. Na sčtwōrcz lēta placž wōn 40 np., jenotliwe cžisčka ho sa 4 np. pschedawaju.

Womhaj Bóh!

Cziklo 14.
7. haprl.

Lětnik 11.
1901.

Szerbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƚo kóždy ƚobotu w Smolerjez knihicziščezetni w Budyschinje a ƚu tam dostacj sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Z u t r y.

Matk. 16, 6.

„Wón pať džesche k nim: Njestróžeže ƚo, wy pytacze Jesuša Nazarenškeho, teho kšchizowaneho; wón je stanył a njeje tudy. Hlaj to město, hdžež běchu jeho položili.“

Czežke běchu hodžiny ja wuczomnikow, kotrež mjes czichim pjatkow a jutrowniczku ležachu. Sswětło a czemnošč, nadžija a jadwelowanje wojowachu tehdom w jich wutrobach. So běsche Jesuš wumrjel, na kšchizu wumrjel, to běsche jich móznye jimalo a satorhnyło. Nětko běsche džě dha wšchitko nimo, wšchitko k kónzei, wšchitko podarmo; nětko mózachu ƚwoju nadžiju i nim ƚobu pohrjebacž, nětko jastacž na wumóženje israelskeho luda a ƚwojich ƚamžunych dušchow czalacž. A tola njeběsche jim tež sažo to k wěrije podobne. Kaž runjež rošom prajesche, ƚo mowte woštanje, šchtož je raš mowte, dha ƚo tola wutroba se wšchej mozu wobarašche wěricž, ƚo dyrbjal Jesuš, hdž běsche wo ƚwojim horještacžu rěczal, ƚo ƚam mylicž a ƚo dyrbjal tón, i kotrehož žiwota běchu sa žiwjenje rěki žiwije wodny bėžale, a tiž běsche Lazaruša, hacž runjež hižo tš dny w rowje ležesche, k žiwjenju šbudžik, nam na wěcznje w ƚmjercezi woštacž. — Ale mjes tym, ƚo wuczomnizy hiščeže tał w njewěstoscezi ƚedžachu, njewjedžo šchto dyrbjeli ƚebi wo Jesušowym wumrjecžu myšlicž, hlaježe, dha běsche ƚo hižo to špodžiwne stało, šchtož běsche kmane wšchitku jich šrudobu a štyšnosč sačžericž: Jesuš běsche wot mowtych

stanył. Žako mjenujzy nětotre pobožne žónske na přeni džeh po sabacze jara rano k rowu pšchidžechu, ƚo bychu teho kšchizowaneho czěło žalbowale, namalachu wone row prošdny a Ruješowy jandžel džesche k nim: „Njestróžeže ƚo, wy pytacze Jesuša Nazarenškeho, teho kšchizowaneho; wón je stanył a njeje tudy. Hlaj to město, hdžež jeho běchu položili.“

Šhrystuš je stanył, o wješela, trošchapolna powjesč sa žyke człowještwo! Šchto by měl bjes Jesušowego horještacža? Šraj, w kotrymž by hrěch bjes wumóženja kuježik, krawone bitwiščežo, na kotrymž dyrbjala prawda wěcznje se škóšču wojowacž bjes wšcheje nadžije, ƚo na pošledku dobudže. Šchto by człowjecze žiwjenje bjes jutrow bylo? Šrudne pucžowanje pšches wjele wobczěžnosčow a bolosčow, pšches wjele šrudoby a štyšnosče, a pšchi tym žana nadžija na šbóžny wotykujeny kónz. Šchto by našcha kšchescžijanska wěra byla bjes wěstosče: Tón Ruješ je stanył! Šhryštušowa wuczba by ƚo listej i wěcznosče runala, w kotrymž bychmy podarmo sa Božim podpiznom a šyglom pytali; ničtó njeby ničžo wěšte wo Šhryštušu wjedžal, hacž je wopravdže Boži ƚynu abo jenož i ludom derjeměnjazy reformator, tiž je sa ƚwoje pšchewědczenje wumrjel. Njeje-li Šhrystuš stanył, dha je našcha wěra podarmo, dha ƚmy hiščeže w našchich hrěchach.

Nětł pať je Šhrystuš wot mowtych stanył, tón Wótž je ƚwoje „haj“ a „hamjen“ prajil k žiwjenju, czerpjenju a wumrjecžu ƚwojeho lubowaneho ƚyna. Wopor na Golgatha je pšchijaty, dokonjany je wopravdže. Nětł ƚmemy

f wuczomnikami wschittu njewestoscę a dwęle spuszczyć, nętt njetrzeba nıchtó wjazy ħmıertneje bojosęce dla ħwoje žıwe dny f ħluzbje wotħudżeny byęz, nętt nıchtó wjazy ħo wo žıwjenje wopuħcżeny czuęz. Nasę sbóźnik je žıwy, tón se ħwojej wschedomóźnej ruku zhy ħwět a teź nasęe žıwjenje wodżı, f temu ħmēmny ħwatacę se wschēmı naleźnosęcēmı, temu ħo trojchtnje porucżıcę ja žıwjenje a wuręcęe. A ħıschęze wjazy. Wıches ħhrıstusa je ħmıercę późrıeta do dobycęa. Tón ħwjaty Bożı njeje ħnıcęe wıdżal, ale jako tón pręnicęłtı mjes tymı, kotrıż ħu wuħnylı, f rowa wuħoł. Sa nım póndżemy wschıtzy, kotrıż ħmıy f nım pıches węru swıasani; moja ħłowa w njebyu ħwóı staw czeħnje ja ħobu. ħaj, wuręjemy, ale njewostanjemy w ħmıercęı, sapadnjemy do rowa, ale saħo ħo wróczımy, wuħnjemy, ale saħo wotucżımy a ħo w tamnym sbóźnym kraju saħo namafamy, ħdżę žana ħmıercę wjazy njebudżę, ani ħudoba, ani wołanje, ani bolosęz wjazy njebudżę; ħdżęł ħłóncęko a męħaz ħo wjazy njeħowatej, pıchetóž tón njes budżę f nasęım ħwětłom a jęho wołó naħ wodżıcę.

Wschıtzy? Jesuħ prajı: Ja ħım to ħoręstawanje a to žıwjenje. Sęhtóž do mje węri, budżę žıwy, ħacę wón runje wuręje. A w jutrownym ħęrluħęu ręfa: Moja ħłowa w njebyu ħwóı staw czeħnje ja ħobu. Sęy ty to? O, staraj ħo je ręenjom a tšęepjetanjom sa to, ħo by pıches węru Jesuħowıy staw był.

ħamjenı.

Wuczowanie po Bożim piħmıe

abo

łajte myħle nadęndżęch, Boże ħłowo cżıtajó.

Podawa ħwęrnıy cżıtac „Pomħaj Bóħ-a“.

I. knıhi Móısaħowe, 19. staw.

(Wotracżowanie.)

Nasajtra pał dżęche starıcha f mlódsęej: Właj, moja leję je ħo mı wubjernje poradżıta, ja ħım węjera nozy pola mojeho nana leżala. ħzemoj jemu teź na tu nóz wıno pıcę dacę, a dżı potom a leħı ħo f njemu, ħo byħmoj wobej wot ħwojeho nana ħımjo dostalej.

Tak dħa dasętej wonej sa tu nóz teź ħwojemu nanej wıno pıcę. A mlódsęa, kotraž ħzınsęe ħame dozpieę kaź ħotra, sańdżę teź f nanej a leħny ħo f njemu, a wón saħo njeptyny, ani ħdżę ħo f njemu leħny, ani ħdżę stamy. Tak bęsęe Lot pıches dwojı njesłıt ħlepny jako słocęo, a tak doħwata jęho ħhořtanje sa ħręschnu porucżnosęz we 8. sęhtucżzy.

Tak stej wobej dwę Lotowej dżowzy wot ħwojeho nana pobjalej.

A starıcha porodżı ħyna, kotremuż naręetny Moab, po ħerbıku „wot nana“. Tón je wótz Moabıħıch, kotrıż bydla w tamıńskıch stronach ħacę do dżęnńıńskęeho dnja.

A mlódsęa teź porodżı ħyna, a pomjenowa jęho Ben Ammı, po ħerbıku „dżęcęo mojeho luda abo naroda“. Wona bę wjeħęta, ħo njebę dżęcęo wot zuseho, ale f jeje naroda.

Ammı je wótz Ammıonskıch dżęcęı ħacę do dżęnńıńskęeho dnja. Słowo Ammıon runa ħo nasęemu ħerbıskemu ħłowu rodal.

Lotu Boże piħmo dale wjazy njenaspomnı. Swontownje a smıtskownje bęsęe ħo wón wot Abrahama dżęlıł, a tak nıma žaneje waźnoth dale wjazy ja Boże kraleřtvo a jęho stawıny. Tak ħo ani jęho ħmıercę njenaspomnı.

Snamjo wobeju narodow bęsęe pısdżıħo njepózcęıwojęz a ħrořnosęz. To wosnamjenjęsęe ħo teź w jeju naboźnıřtwe.

20. staw.

Sarah budżę Abrahamej wot Abimelecha wřata a f wobdarjenjom saħo data.

Abraham mıħnje f nowa, ħacę runęz je Bożu ħnadu wıpjet nasęonıł. Boża njeptšęmęnjomna ħnada a ħwęra pıschęıwo jęho wıřwolennemı wosnamjenıtej ħo pıchi wsęej ħręschnej ħłabosęzı

ħıschęze bóle, dżıłı pıchi tamnym podawku w Egiptowıřej, dofelż je ħo tu f cżłowjekom saplet, kotrıż njebę runje bjesbóźny a kotrıż Abrahama wıħanıbı.

I. Sęhtucżła 1—7. W Gerarje, ħdżęz bęsęe ħo Abraham po Sodomıskım saħubjenju podal, wıdawa wón Sarah-u runje kaź w Egiptowıřej sa ħwoju ħotru, a Abimelech, Gerarıski kral, pıcęjele po nju, kaź teħdy ħarao, ħo by wona do jęho doma pıschıħęla. Ale Bóħ namęcęe ħatrocęı, kral na ħmıercę ħħori, Bóħ rořıaknı jemu wo ħnje, kał ħo węz woprawdżę ma, a nucęı jęho, ħo by pıřęcęe, sa kotrehoż ma Abrahama, jęho mandżęłku wróczıł; wón budżę ħo sa njeho modlıcę, ħo byħu ħo strachi, kotreż ħu jęho nętko podesęęle, sa njeho mınyle.

Nęcęıřęe morwe morjo, kotreż tam žoħmjęsęe, ħdżęz bęsęe nęħdy wulzy krařna Jordanıřta runına, Abrahama sawęcęe wulzy ħrudżı; pódla męjesęe ħo teź sa nowymı pařtwıřęcęamı rořładobęcę; duż njewořta wjazy doħo po Sodomıskım saħubjenju w ħebraıřkej stronje, ale czeħnjęsęe wotħal do kraja f pódnju, a pıřıawıřęı stany sa ħwoje stably a sa potřebnu czeledę, bydlešęe tam mjes ħadeřom a mjes Surom a bę znřbnıł w Gerarje, ħłownym męjęe tuteje strony, ħdżęz bęsęe ħębı sa ħębje a ħwoju žonu wobydlenje wıřwolıł.

ħades leżı do krótkęe ranja, njedaloko wot morweho morja; Sur do strony pıchi Egiptowıřkıch mjesach, Gerar do krótkonamjęczorneje strony w ħıłıřtıskım kraju. ħıłıřtızy bęħu f ħamıřęeho wıħħada pıches Mıřraıma a po ħananeıřkıch do Pałıřtıny ħacęħnywıřęı bęħu f pomozu ħastorımow ħananeıřkıch f juźnym pıchımóřıřkıch runınow wıtkóczıłı. Wot nıch naręetny ħo ħananeıřtemu krajeı teź Pałıřtına.

Mjeno męřta Gerara je ħo řdżęřaló ħacę do nasęęeho cęaħa. Tıı ħodżıny do krótkęe ranja wot ħazy pıchıńdżęęch f ħłubosęej a ħęħorokęej ręzy f mjenom Dsurf el Gerar, po ħerbıku: Lorkħaza Gerarıřta ręfa, a pıchi ręzy ħu rořpadanı stareho ħydlıřęęa f mjenom ħıřbet el Gerar.

A řęcęawıřęı ħo ħıžo sa pıředawıřęe cęaħy tajkıch padow dla je prajıł wo ħwojej mandżęłskęej Sarah: Wona je moja ħorra. Duż póħla Abimelech, Gerarıski kral, kotrıż kaź druhy ħıłıřtızy kralojo bę czeħny titul „kralowıřtı wótz“ pıchıřal, a wřa Sarah.

Bjes dwęla cęınješęe to Abimelech, ħo by pıches ħwakowıřtvo f bohathım pařtwıřkım wjeřęom ħwoju móz a ħwoju nahladnosęz ħylnıł; Sarah pał, ħacę runje bę ħıžo nımale 90 lęt itara, bęsęe bjes dwęla saħo rjana, dofelż bę ju Bóħ ħıschęze sa tajtu pıřıawıřęı, kotraž ma f macęerju byęz, a tak bę f nowa woźıwıla a wonowıla.

Ale Bóħ, porařıwıřęı Abimelecha a jęho wotrocękow f ħóřkej ħħorojęcęu, ħo ħo njemóžęsęe f njeı blıźıcę, pıchıńdżę f Abimelechej w nozy wo ħnje; dofelż bęsęe tón ja Boże řewjenja we węřtej męřje ħıschęze pıchıřħadny, ħzınsęe jemu rořıaknıcę, cęęeho dla je jęho tajta cęwıla podesęęla, a dżęsęe f njemu: Właj, ty budżęħy wuręcęz teje žony dla, kotrıż ħy wřal; pıchetóž wona je jęęęeho muža mandżęłřta žona.

(Wotracżowanie.)

Jesuħowe jedjenje.

Macę ħħalkı wotrımowawęe a nan dżęręęęęe nowy teřlament, f kotrehoż bęsęe ranřęu modlıtwu cżıtal, ħıschęze w ruzy. Wón řęęęęęe, kaź by jęho myħł tak twjerdżę ħapřıħımunęla, ħo ħo wjozy ħıbacę njemóžęsęe.

„Je tebi nęsęto?“ ħo macę prařęęęęe. „Sęħto ħębı rořmyřłıřę?“

„Kak njedıřħbıala Jesuħowa wıtroba f tutej řemju swıasana byęz?“ wotmolwı nan. „Najħylnıřęe ředjenje, kotreż teho ħnjęřa ħıschęze na řemju cęęrı, kotreż jemu jęho wıtrobu ħıschęze do najřantřkownıřęęe ħłubokosęęe f řemı dele czeħnje, je tola to ředjenje po řabłudżęnych a řħubjenęch. Kak rad je wón najħóřęęe pıchęřıat, ħo by nam sa cęaħ a węcęnosęz trojch byęz móħł. řemu drje je tak, kaź by rad ħıschęze ħıńkrócz na řemju pıchıřęoł a ħo ħıschęze ħıńkrócz podal řħubjenęch wımóz. Tak blıřto a ħorzo kaź wón nıchtó ħwoju wıtrobu na ħubjenıřtvo řħubjenęch njepółożı. Mıchęe ħo řdacę, ħo je jemu, kaź by wón ħam ħıschęze zyle domach njebył, dofelż jęho wıtroba wjele tyħaz řħubjenęch w cęęmnej zuřbje bładżıcę wıdżı. Ach, ħdy byħu ħębı tola řadwęłowazy a řħubjenı na to myħłıłı, kał jara ħu w njebęřęach łubowanı! Kak wulka a pólna ředjenja je Jesuħowa wıtroba w njebęřęach, ħdyż w nım a f njeho f łóźdej jęnotłıwej duřęı na řemı tajte řyłne cęęřenjenje ředjenja dżę! Kak małó mı ħnjęřęęęe řęuřęęęęe w jęho najřłubęęęęe wıtrobe rořumımy, dofelż mı tudy na řemı sa jęho

najhlubšje žedjenje hiščeje tač malo sastupimy a jo tač malo hwoje sežinimy a bludžazych tač malo pytamy! To je powołanje našeho žedjenja ja Jesušom. Jesušowe žedjenje w njebežach durbimy my na semi k wuwjedženju, k spokoženju, k dopjelnjenju pšchinješč.

Khērlyšy na czichi pjatt.

Štož Bohu wječšnemu ho poda.
Ach, žaruj kšesčijanska hyla
Dženš' je tón wulki, czichi pjatt.
Hdžež kóždu Jesušej tu spēwa,
Kiz kšesčijan je a ma pomjatt.
So wón na kšičžu wumrijet je
Kasch Jesuš Khrytuš kral wječnje.

O, hdže ho studnišeho stany
Dacž tam na horje Golgatha,
Hdžež Jesuš Khrytuš wišy krawy
A prožy sa naš wot kšičža,
Na kotrymž winy njeamaka
To wužudjenje Bilata.

Tam wšachu Khrysta bje wščeje' winy,
Na kšičžu jeho morichu,
So kšesčijan tu njesahinje,
Kiz šhowa to we pomjattku,
Štož Khrytuš ja naš dokanjač.
Hdyž na kšičžu je wudychač.

Wón Boha s nami wujednašče,
Wón Boži hñew wšchón na ho wša,
Hdyž sa naš ho žam woprowašče
A morič ho na kšičžu da,
So kšesčijan wječnje žiwu byl
A w njebju hwoje herbstwo mēl.

Wón samostaji nam po žmjerczi
Swoj' czēlo a krej k wužitku,
Na kotrymž nima žmjercz a czerczi
Kēt žanej' mozy k dobytku,
Daj, dotelž Khrytuš sawērnye
Na žmjerczi, heli dobyt je.

Duž žaruj hweru kšesčijano,
Kiz czichi pjatt tu žiwu by,
Nam Jesuš je dač herbstwo rjane,
Kiz ničto wšacz nam njemōže,
Kiz pšes krej hwoju wobtwjerdži,
So mēli wječne žiwjenje.

Deutscher w Porichizach.

Rusa wulka — pomoz bliska!

P o w j e d a n e ž k o.

(Potraczowanie.)

Na dobo sapoeža wotnaječ franžomžy rēcžecz a Gandrij mējesche jemu tač wotmolwicz. Tež to dokonjesche derje, lepje pak hiščeje by šchlo, hdy by mohł po herbstu rēcžecz. Macž bēšche Gandrija w rēcžach powuczila a bē ho tež wo to starača, so by hynł rēcž nawuřnył, kotruž bēšchtaj nēhdy nan a macž sa hwoju macžeriu we Łužizy rēcžakoj.

Wotnaječ woczki hrořnje ujerodžerasche.

„Sa dwaj mi tola!“ žawola stōncžnje. „Gandrijo, ty nješky pšchi strowym rořumje, so chzesch mjetcžski lojicz a ptaczki wuřlowacz. Sa tebje je kšmanšche džēlo na hweče. Wot jutšje pšchindžesch wšchēduje dwē hodžinje ke mni, so by tež hiščeje jendželšy nawuřnył, so ho wšcho kuri. Wotom budžemy widžecz, šchto s tobu sapoežnjemy. Sa twoju macž pak ho ja dale staram. Tola do mojich wotmyšlenjow njerēcžtaj! Dacž wšchal ja wamaj ničto nječam. Šchtož sa waju wudam, to mi Gandrij poščžišcho wšcho s danju saplačži. Želi ho njeabudži, dha budže wón hotowy muž. Sa dwaj mi tola! tón ma sa wuřchomaj!“

To prajiwšchi a dožehleu trubku s woknom won czijnywšchi a hēbi klobuk na hłowu stajiwšchi, kšwatašche wotnaječ prjecž, ani Rēcžecz macžeri ani Gandrijej w Božemje njeprajiwšchi. Wobaj pak plakašchtaj s wječelosežu.

„Wotnaječ ma džiwne waschnežka je hwojim „Sa dwaj mi tola!“ mēnjesche Rēcžecz macž. „Tola wutroba je miła a žmilna. Ty by nana s nim nadeschol, Gandrijo. Wostań pētny, pilny a porjadny, so hēbi jeho lubosež a pšchihilnosež njeby šhajł.“

Gandrij pokowy s hłowu, njeprajiwšchi pak ani kłowezka. Wutroba bē wšcha hñuta.

7. Gandrij czehuje prjecžu.

Pjecž lēt bēchu ho minyle; ničto njebē Rēcžeczom domjazy mēr kashł a štajnje bēšchtaj wječelaj byłoj. Žeju šbože by žyle byłoj, by-li Rēcžecz macž nēkajtu powjesež dostala, kač je ho nanej seščlo. Wotnaječ bē, kač bē žlubil, wšchu próžu naložowal a bē wječem pšcheczalam w Amerizy pišal, so bychu sa žlubjenym žlēdžili, ale wšcha próža bē a wořta hjes wuščecha. Rēcžeci drje mējachu sa to, so by Rēcžecz nana nēhdže wohlādali; štajnje pak bē ho jašo hjes wšcheho žlēda šhubil.

Gandrija bēšche mjes tym wotnaječ w mnohim rořiwuczowal, a wuczomž wjedžesche hwojej macžeri spodžiwne wēzy powjedacz, kač wuczony człowjek je kuješ wotnaječ. Po wšchēch krajach bē snaty, jako by tam doma byl, a wulki džel jemje bē sa młody lēta žam pšchepuczowal. Šchtož bēšche tōnle spodžiwny muž tam našonil, šdasche ho jako bajki, a tola bē wšcho, šchtož powjedasche, prořta wērnosč. Bēšche pobyl tam, hdžež bēšche ho Abraham žetkač s Abimelechom, kralom Geraršim, bēšche pšcheczahal Arabske a Afriske puščizny, bēšche pobyl na wječach Njštich najwyschich hōr, a ho pšchēbēdžil pšes Amerikanske pralēky. So by džel a wjazy šhonil, bēšche šhwatač po krajach a pšes morja. Nimalē wšchēduje powjedasche, wječor, hdyž czmicžkasche, w Rēcžecz žstwicžy wo tym, šchtož bēšche sa młode lēta w žuřch krajinach našonil a macž a Gandrij poščłchajchtaj na njcho. Poščłcharzej druhdy s bojořežu a štyřknořežu ani njednyšchtaj, a wlořy na hłowje ho žimaj šbēhachu, hdyž powjedasche, kač je ho bēdžil s tigrami a pantrami, s lawami a leopardami, hdyž powjedasche, kajke strachi žu jemu hrořke mjes džiwimi czornymi a mjes Amerikanskimi s czērwjenej kōžu. Ženož pšes šhrořkosež a žmužitosež je ho hjes mala pšchēbēdžil. A kač wjedžishe powjedacz wo žurowej žymje w krajinach w dalokoj polnozy, wo horžych wētrach w Afrizy s jedořym dymom a wo njejedrach a žurowych wētrach w Žudiřkich morjach.

(Potraczowanie.)

Kač Bōh człowjeka nuczi.

Młoda knježna w New-Yorku wōženi ho s młodym, nje-kšesčijanskim pšchepuzom. Žeho pšchepuzstwo tač derje džesche, so hēbi bōřny wulke samōženje doby. Nētko czehujesche na kraj do krařneho bydlenja a bēšche je hwojej žonu a šjōmi džēcžimi we wječelu žiwu. Žona a džēczi bēchu we wulkim žwētnym šbožu wšchē žwētnē. Tola žmilny Bōh njeda žim runy pučž do štaženja bēžecz. Žunu rano bēšche maty hyn do hata pšchi kšēži padnył a ho tepil. Kajka to bolosež sa macžeriu wutrobu! Wona plakašče a — morfotasche pšcheczimo Bohu. Bōřny po tym jejna jejnička džowka, kēžejaza holza wot 16 lēt, šhori a wumrije. Šso šdasche, kač by ho macžeri wutroba šlamacz chyžka. Wona ho hiščeje bōle pšcheczimo Bohu šbēhajche. Žejničke hiščeje žiwe džēcžo, jejny najštaršchi hyn, kotryž bēšche wot uniwēršitaty domoj pšchihchol, so by pšchi šhowanju hwojeje kotry pōdla byl, kōřtki czaj po pohřebje na hořtwu džesche. Pšchi tym chyřsche pšes pšot salēšč, ššēlba na žama wuřšeli a jeho šajšeli. Wot boloseže pšchewjata macž na semju padže, hēbi wlořy torhasche a šahadžesche kač džiwja pšcheczimo Bohu. Žižo žluboko řudžemy nan dlēje pšchihladowacz njemōžesche a to žubjenstwo dale šujesč. Wōn bu wopor wjele czērpjenjom a wumrije. Wandžeskeje a macžeri bēchu nētko maudžeski a džēczi wjaczi. Nētko wona šlōncžnje wotucz, wona počeža rořpominacz hwoje žiwjenje hjes Boha, wona pōjna, hřech hwojeho pšcheczimwenja pšcheczimo temu knjejej a plakašče hōrke hylšy rořkacža. Šlōncžnje, šlōncžnje ho k Bohu wobročži a k jeho hłowu, a wōn bēšche jej hñadny a wobradži jej mēr sa jejnu duřchu.

„Bōh s wutrobu nješčtrařuje te człowške džēczi“ (Šrudn. šhērl. Žer. 3, 33.), ale žnawo je šhorosež twojeje duřche tač šta, so durbu tebi hylne ščaršstwo dacž, so by strowy byl. Ššnawo hłowu tač wyřoko nořnyšch, so durbu tebi czežu wahu řudoby pšchipōwšhnyč, so by cze ponižowal a k hwojimaj nořomaj czahnył. Wēščje mōžesch ho jeho nucženju pšcheczimwicz, ty mōžesch šdaleny wot njeho wōřtacž, ale wōn tebje lubuje, „wōn nima špōdōbanja na

Womhaj Bóh!

Cizklo 15.
14. hapt.

Četnik 11.
1901.

Serbske nježeliske kopjenka.

Wudawaju so kóždy šobotu w Šmolerjez knihiczišcežetni w Budyščinje a šu tam dostać ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Quašimodogeniti.

Jan. 20, 19.

Na wječor pak teho šameho dnja, kiž přeni běšche po šabacze, jako wuczomnizy šhromadženi a durje samkujene běchu s bojosczu psched židami, pschidže Jesuś a štupi šrijedža a džesche k nim: „Měr budž s wami!“

Běšche jutrowniczku wječor. Wuczomnizy běchu šo šašo pomaku hromadu namakali, ale jich wutroba běšche hišcže pozna šrudoby. Jutrownu powjesčž běchu drje šlyšcheli, — Marja Madlena běšche k nim pschiběžala a pschpowjedala: „Ja šym šnješa widžala,“ — ale tajka powjesčž běšche pschewulka a pschedžiwna, šo njemóžachu ju tak šhětse šapichimnyč. Dha, jako hišcže dwělowanje a nadžija, šrudoba a wješelojčž na jich wutrobach mjes šobu wojuja, šteji wón šam, tón horzolibowany a šrudnowoplakany nješabzy šrijedža mjes nimi, wobdaty wot šwětłosče tamneho šwěta, a postrowi jich še štarym lubym postrowjenjom: „Měr budž s wami.“

„Měr budž s nami!“ Wjele šakrašnych ras běšche Jesuś ša žiwjenje šwojich wuczomnikow tak štrowil, ale tón ras mějesche tajke štrowjenje wjetšcu wažnoščž, dylži hewak. Štrowjenje běšche to s hornjeho šwěta, psches kotrež horjestanjeny do jich wutrobow tón měr wula, kotryž jim nej ničto ženje móhl wšacž. Měr, kotryž šu šow wot šwojeho šnješa dóštali, je jich štajny pschewodžer byl po wšchem žiwjenju; tón šu w jich wutrobach měli hacž do pošlednjeho šdychnjenja.

„Měr budž s wami!“ tak štrowi šnješ džens hišcže tež tych šwojich a dawa jim tón měr, kotryž je wjichšchi, dylži wšchitkón čłowski rošom a kotryž jim ničto rubicž njedyrbi, niz žane šle šwědomnje, niz žadny Bóh, niz žana šmjercž. — Šle šwědomnje, o, tak wone čłowiše žiwjenje hórke čžini! Šak je David plakačž a šo rudžicž dyrbjak, jako běšche do hrěcha šapadnył. Žana kralowška móž a pycha a šabawa njemóžešche njeměr jeho dušche šacžericž; wšchudžom, njech běšche doma abo wonka, pola wóška abo w templu, klinečesche jemu do wušchot: „Šy mordat, šy mandželštwolamat“. A kaž je šo Davidej šaklo, kaž je Šetr, jako běšche šwojeho šnješa šaprel, žalobnje čžetpil, tak dže šo hišcže kóždemu čłowjekej, hdyž do hrěcha šapadnje. Wo dnjo a w nozy, pschi džele a wotpoczowanju, w šamotnoščži a w towaštwje, we wješelu a w šrudobje je šle šwědomnje jeho njewitany pschewodžer a jeho nješmilny wobškoržowat. Wone pschima šo jeho pjatow kaž klesčž, a na žylej šemi ničto njenamaka, s čžimž móhl je wotehnačž, tež žane měšto njewušlědžišč, hdžež móhl psched nim wučeknyč. A njech šnadžž tež jo čłowjek druhdy na šhwilku pohlušchi, w šwojim čžašu tola šašo wotueži, šo by šwój wobškoržowazy hamt s nowa nastupilo a čłowjeka s nowa do morja njeměra čžišnylo.

Wšem jeno jenicžkeho, kotryž móže šow pomhacž a tyšchenej šwutrobje šhubjeny měr šašo daricž, to je tón, kotrehož w našim ičženje dwójzy k wuczomnikam rjeknyč šlyšchinty: Měr budž s wami! Šod Jesuśowymaj nohomaj

Je wulka hrěschuiza šařtala plafacž, pola Jesuša je pomoz sa kóždu dušchu, a byrnjež by hiščeže bóle tšchena a wurudžena byla. Jeho słowo šamo najhóršche rany šahoji a jeho duch tež najwjetšche bolosčeže přecžwosnje: „Měr budž s wami!“ o, hdyž dušcha tuto strowjenje dospołnje šapšchimnje a šebi pšchibwoji a šo k tutemu mērdawarjej wobroczi, dha šo tež najhóršche žolny imēruja, dha budže zyle čišche. —

A hdžež je pšches Šhryštusa mēr w šwědomnju, tam je tež mēr s Bohom. Njemēr w šwědomnju nastanje jeno pšches hrěch, jenicžy našeho hrěcha dla pať je Bóh na naš hněwny. Hdž je nětko mój Jesuš hrěch mi wodat a mēr do wutrobny wulat, čeho dla dyrbjat tehdom šo hiščeže Boha bojecz? Hdž je to, šchtož běšche na mni šatamanja hódne, přecžwosate, čeho dla dyrbjat Bóh šo hiščeže na muje hněwacž. „Dokelž teho dla šym prawi činjeni pšches wěru, dha mamy pokoj s Bohom pšches našeho šnješa Jesom Šhryšta. A šchto móže temu, kiž je s Bohom pšches Jesuša Šhryštusa šjednany, hiščeže šmjercž šchodžecz? „Měr budž s tobu“, šlyšchi wón hiščeže w šmjertnej hodžinje a teho dla s Pawołom wyšta: „Hdže je, šmjercž, tvoje žahadlo? Hdže je, hela, tvoje dobyče? Ale Bohu budž džak, kiž nam to dobyče dawa pšches našeho šnješa Jesom Šhryšta!“

„Měr budž s wami!“ O, hdy by tuto jutrowne strowjenje našeho horještanjeneho šnješa a šbóžnika tola do našich wutrobaw a žiwjenjow nuts klincžalo! Še džebnišchi džeb bohuzel wjele čłowjekow, kiž šu w hlu-bolosčzi šwojeje wutrobny njespokojni a se wšchēm rospadnjeni, s Bohom a čłowjekami, šami se šobu a je šwětom. Čži wbošy! Šo bychu tola tam ša wodu ša jich lacžue dušche ryli, hdžež ju wopravdže namafach; šo bychu tola Jesuša pytali, s nim bychu wěrne šbože namafali! A šašo drusy wostanu čaš žiwjenja džecz njemēra, dokelž je starosčow won njepšchidnu. O, šo bychu tola wšchitku šwoju starosč na teho šnješa položili, wón čže šo ša naš staracž. — Šaj, wšchitzy, kiž wy špróžni a wobčeženi šeze, wšchitzy hješ wuwšacž, štari a mlodži, šhudži a bohaczi, póječe k Jesušej, pola Jesuša budžecz wotpocžint namafacž ša šwoje dušche.

Šamjen.

Bucžowanje po Božim pišmje

abo

tajle myšle uadenžech, Bože słowo čitajo.

Podawa šwěrný čítar „Pomhaj Bóh-a“.

I. kniži Móřšakowe, 20. staw.

(Potracžowanje.)

Šarao dyrbjesche šo halle šwojich wěšcheczjow a hwěšdarjow praschecz.

Wón njerěka tu „šnješ“, Šehovah; drje rěči Abraham tu s tajkim čłowjekom, kotryž wěrneho Boha čžesči, tola niž s tajkim, kotryž by s nim šlub mēl jako Abraham. Tež tuez šilistizy, kaž šo šda, njeměšachu tehdy hiščeže pšchibohow, podobnje jako Melchisedek, tola njefnajachu Boha jako Šehovah, jako teho Boha, kotryž je se šwojimi wotrocžkami hnadny šlub šlubjenja ščinił.

Šošdžišcho šhominy, šo bē Abimelech šhoril a šo bu tak pšched hrěchom šahowany; tehdy hrožesche Bóh jemu se šmjercžu.

Abimelech pať šo hiščeže jeje njebē dōtknył a džesche teho dla: šnježe, dokelž mandželštwolamarja tať kručže šudžišch, čžesč dha ty tež prawy lud moricz? tajlich ludži, kotřiž hiščeže nješbu takle šhrěschili?

Šo je wona jeho mandželšta žona, ja nětko halle wot tebe šhonju. Njeje wón šam še mni prajiť: Wona je moja šotra? A wona je tež še mni rjekta: Wón je mój bratr? Wšchak šym

ja to, šchtož čžesč nětkole nade mnu tať hórko wječžicz, čžinił s dobrej wutrobny, šchtož je ša wěrnosč mēla to, šchtož štaj wobaj rjektoj, a s njewinowatymaj rukomaj; mandželštwolamanje šo wopravdže hiščeže njeje štalo.

A Bóh džesche dale k njemu wo šnje: Ša tež wēm, šo šy to s dobrej wutrobny čžinił; teho dla šym tež tebe wobarnowal, šo ty šo nješbu na mni pšchetrěschil; a s pomozu napoloženeje šhorwicze nješbym tebi dopuschezil, šo by šo jeje dōtknył.

Tu šedžbu na to — praji šwj. Šawšchžin — šo šo na Bohu pšchetrěschisch, hdyž něšchto škucžišch, šchtož šo čłowjekam teho dla ša šnadne šda, dokelž teho šedžbu nimaja jako čželneho hrěcha.

Teho dla daj, šo móht tebe dale wukhowacž, temu mužej jeho žonu, pšchetož wón je profeta; a jako tajki noschēl mojego šłowa a mojego šlubjenja, a teho dla je mi wošebje bliški a nješbmēm do teho šwolicž, šo by šo jemu něšajla šschiwda štala: Njedōtkajče šo mojich žabowaných a nječžinče mojim profetam žaneje ššosče. Nječ šo potom, hdyž šy po mojim žadanju čžinił, ja tebe modli, dha živy wostanješch, dokelž je wón profeta a teho dla jeho modlitwa pola mje něšchto placzi. Šeli šo pať ju šašo njedajch, dha dyrbišch wjedžecz, šo dyrbišch šmjercze wumrjecž, ty a wšchitko, šchtož je tvoje, wšcha tvoja čželedž, šchtož je šhorosč tež podeschla.

Šta 14. stawje šetřachny šralowškeho wojowarja Abrahama, na 18. stawje prošesche ša Šodom, a tať běšche wón mēšchniški čłowjek, a tu mjenuje Bóh jeho profetu.

II. Šchucžka 8—18. Abimelech ššasa Abrahama do šhromadžiny, šchtož na druhe ranje je šwojimi dwōřštimi ludžimi wotbywa, a poročuje jemu tu, šo je na njeho a na jeho kraj tať wulki hrěch šwjedł; s wulkimi darami wēdčzi jemu Šaruh, a tať doštanje na Abrahamowu modlitwu wumoženje wot čžwile, s šotrež je Bóh jeho a jeho dom šudžil.

Tehdom štanj Abimelech rano šaše, šo by Božu pšchitajnu hnydom wukonjal, a šawola wšchitkich šwojich šlužobnikow a powjedasche to wšchitko, šchtož bē Bóh wo šnje s nim rěčal, nješamjelčawšchi dostaty porok, pšched jich wušchomaj. A čži ludžo šo jara bojachu. Šajne šralowe šłowa jich tať hnujachu, šo špōžnaachu, šo šteji tu živy Bóh pšched nimi, a šo maja wšcho naščicz, šo bychu jeho hněw šjednali.

A Abimelech šawola potom tež Abrahama, a džesche k njemu pšched šhromadženyimi šlužobnikami: Čžeho dla šy nam to čžinił šamjelčawšchi nam, šo je Šarah tvoja mandželšta? a s čžim šym ja pšchecžiwu tebi šhrěschil, šo ty čžyšche tajki wulki hrěch — mandželštwolamanje — na muje a na moje šraleštwu šwjesčž a naš tať do Božeho šuda podacž? Ty šy šo mnu čžinił, kaž šy čžinicž njedyrbjal.

Ša taťte šłowa njemōže Abraham wotmolwicž; wone wopšchija tež porok, šchtož Bóh jemu wupraji.

A Abimelech džesche dale k Abrahamej, šchtož šnajo šwoju njeprawdu s woprēdka mjelčesche a njewjedžesche, tať by šo šakto-wal: Šchto šy ty šebi šhladal, šo šy to čžinił? Něšajtu pšchicžinu šy tola mēčž dyrbjal, šo nješbu wěrnosč rěčal.

Abraham wotmolwi: Ša mēnjach k wam šaczahnywšchi, tu šnadž njeje žana bohahojosč, ale šnadž šnježi tu, kaž druhdže, hruba njeprawda, wošebje pšchecžiwu žušnikam, a tať budža mje ludžo šabicž mojeje žony dla, hdyž wuhladaja, šo je rjana, šo bychu ju tať dostali; hdyž pať praju, šo je moja šotra, budža ša mojim pšchecželštwom šojicž.

Tež njeje to nažane, wona je wopravdže moja šotra; pšchetož wona je moja nanowa džowka, ale niž moja macželna, ale druheje mojeho nanoweje žonineje džowka, a ja šym šebi ju pošdžišcho ša mandželštu wšal.

Abraham mēni, šo móht šo tať wušprawnicž, šo běšche Šarah po wšchej prawdže najprjedy jeho šotra a šo je halle pošdžišcho byla s jeho mandželštej. Š tym pať šo šlynje myšli, runje napšchecžiwu: s tym, šo bē nětko jeho mandželšta, je šo minylo, šo bē pšched tym jeho šotra, a pōdla teho wušbēhowasche šotšitwo jenicžy teho dla, šo by s tym šaktył a šapřel, šo je wona jeho mandželšta.

„Šlaj, mješ jeho wotrocžkami njeje žadny hješ poroka.“

Hdyž je mi Bóh šasal, s mojeho nanoweho doma hič a je mi putniške žiwjenje w žušbje napoložil, hdžež mnohe štrachi na mje šakachu, wošebje tež teho dla, šo bē moja mandželšta rjana na pohladanje, džach ja k njej: Čžin tu šmilnosč na mni, šo,

hdžež mój pónđzemoj, ty na kóždym měsceje wo mni prajisch, so bym ja twój bratr. Tak spósnajesch, lubshi Abimelecho, so nješym tebi i wotpohladom něšto narěčal.

A Abimelech wubrawshi woroz a woły, wotroczkow a džowfi se swojeho wobředženstwa da je Abrahamej, so by jemu njeprawdu, na njeho složenu, sarunal; a dawšchi jemu jašo jeho žonu Sarah, džěiche wón hinaf dylki něhdy Sarao, kotryž bě Abrahamu pschi hamym podawku i kraja wupofasal: Hlaj, mój kraj je psched tobu wotewrjenu; bydl, hdžež so tebi spodobu.

A džěiche k Abrahamowej mandželskej: Hlaj, ja bym twojemu bratrej, kaž by jeho žama mjenowala a i čimž by mje do hrěcha swjedla, tyžaz hlěbornikow dał, pschetož telko by moje dary hódne; hlaj, njedyrbja jenož sarunanje sa njeho byč, ale dyrbja byč pschifryče sa twojej wočzi pschede wschitimi, kotryž by i tobu a wschudžom. So bym tebe do swojeho hartyma dał pschijecž, bym tebe wonjeczěsčil, nětko pak masch sarunanje, so mójšech kóždemu do wočzow pohladč, pschede wschitimi tymi, kotryž by i tobu, a wschudžom, twojim domjazym a žyšym.

Hrěch „pschifryč“, nětomu „wočzi pschifryč“ ma rěčacž: jeho njednacž, jeho žebi pschithilicž. Tute wurasy jettamy wošpjet sa sarunanje, wusprawnenje a wodacže. Tak měsčech, kaž hižo naspomnichmy, dar, něhdže 2625 hrinnow hódny, byč sarunanje sa njeprawdu, kotraž běšche so Abrahamowej mandželskej stala. Kral běšche jej tajke swawne pschipsnacže winožty. A to běšche jej powuczenje. Žej běšche so dopotajalo, kaž je Abimelech na ipočatku swojich słowow naspomnil, so bě njeprawdu istučila, a nětko njeměšech ani słowa, so by so mólta samolwicž.

Abraham pak ipósnawšchi, šcho ma činič, hdyž běšche kral nadobnje wschu njeprawdu sarunal, modlešche so — najkějšcho pschede wschey šhromadžisnu — k Bohu; a Bóh wustrowi Abimelecha wot swojeje šhorosče, a runje tak wušwobodži tež potom jeho žonu a jeho džowfi (jeho pódlanje žony i woschty njewólnizow), wot njekhmanosče, so njemóžachu hacž dotal podjecž, so wone nětko džěčzi porodžachu.

Pschetož knjes běšche přjedy wschón čaš, hdžež běšche Sarah w Abimelechowym hartymje, twjerdže samnył wschě macžerne žiwoty tuteho Abimelechowego doma, so bě wschě podjecže njemóžne, Abrahamoweje mandželskeje dla, dolež bě strach wulki, so so macžeriny žiwot teje wotšwjećzi, kotraž měsčech nětko bórny podjecž hnadneho žyna po šlubjenju.

Psched wschém ludom měsčech so šjemicž, kaš Bóh Abrahamu čěsčzi a lubuje. Bóh tudy pokaja, kaš wón samóže swoj swjast wukhowacž a wufonjenje swojeho šluba swěšćicž, so njebu žadyn šemski móžnat je moht kajčž si hrěšnym požadanjom. To je krašne imajso ja to, kaš šmėja pschichodnje Šraelszy wobšhadžecž i wotolnymi narodami.

(Potracžowanje.)

Rusa wulka — pomoz blifka!

W o w j e d a n c ž k o .

(Potracžowanje.)

Šandrij běšche we wulkim měsčanzskim wobšhodže pschelupžstwo nawuknył, a knjes Wotnajerč měsčech sa dobre, so by so nětko tež drubdže w šwěče rošhladał a se swojim šbožom pošpytał.

„Ničo njemóže a njemě tebe na nasche město pschilowacž,“ mēšech knjes wotnajerč něhdy k Šandrijej, „šhiba twoja macž. Me jeje dla njecžin žebi žanych starosčow: pschetož šhwaleny budž Bóh, i přenja, so je jašo wotšhorila, a hubjenej, šlabej wočzzy štej so jašo porjedžiloj; a i druha je tu štary wotnajerč, kotryž štary žónku wukhowa, kaž daloko sa to čłowiška wola a čłowiška móž došahnjetej. Ty pak dyrbišch dale do šwěta. Ženož tam, hdžež šwětnje žolmy žolmja, šylni, wutwori a pošbēhne so muž, a wscha próža, i kotrejž čyžych tebe hotoweho čłowjeka ščinič, by byla bješ wušpěcha naložena, wostanješch-li na nasche město swjasauny. Praj mi, hacž masch sa prawe, šchož bym čzi prajil, a ja dwě njedželi masch město, kajčž je sa tebe šhmane. Njekomdž so i wotmolwenjom.“

Šandrij njemóžech hinaš, šhiba so knjesej wotnajerčej pschihłowawa. Wón měsčech wscho dalšche postajicž. Wón běšche rošumny a mudry došč, so spóšna, so so jemu najšhmanjšcho radži, jeli so so wot wotnajerčej knjesa wodžicž da; a bolešche jeho tež wutroba, špominajo na to, so ma so wot macžerki, wot jara lubowanej macžerki džělicž, dha to tola njemóžech jeho roš-

budženje pscheměnicž. Něhdy měsčech so tajke džělenje tola štač, a Šandrij bě swěšče na prawym pucžu špominajzy: Šchož ma so štač, je najšhmanjšche, štanje-li so šhěš.

Porěčawšchi i knjesom wotnajerčjom powjedawšchi hišechje na šamón wjecžor macžeri, na čzo je so rošbudžil. Wona wosta žyle šmerna, pschetož wotnajerčej knjes běšche ju dawno hižo na tajke džělenje pschihotowal, a wona bě rošumna došč, so to sa nusne a prawe spóšna.

Něhdy psched wjecžorom, běšche to runje dwě njedželi po tutym rošrěčžowanju, pschidžje wotnajerčej knjes i listom w ruzy. Někčez macž štejšech i Šandrijom pschi wofnje a tak jeho hižo i daloka widžejščaj.

„Wotnajerčej knjes je muž wot šłowa!“ mēšech Šandrij k macžeri, „wón njěše powjeczž wo měsčech, kotrež je mi čyž jaštaracž.“

A tak běšche. Štupniwšchi do jštwy poda Šandrijej list prajizy: „Ty, Šandrijo, čžitaj! Šjatnacže štow hrinnow došhodow, pódla jěšč a wobydlenje, a lětnje dwóžy dwě njedželi prošduinom. Wobšhód je jedyn i přenich a najšhmanjšchich po žylej Šuropje. Tam swěšče něšto hódne nawuknjesh. Pschihotuj so na pucž. Šišechje džěš nožy masch wotjěč. W dwanacžich hodžinach bym wós šfajal. Njekomdž so, nakladž šwoju šchilku!“

Tajkim šłowam njehodžech so napšchecžiwicž. Šnydom pschihotowachu wscho trěbne na pucž do žyšy.

Nakladžene šchilki štejachu pschi šhěžnych durjach; pošledni ras šedžichu štari šnaczi wokoło kulojteho blido, so bychu krátke hodžiny psched wotjědenjom so i šubymi šłowami woschewili. Šso wě, Někčez macž by so najradšcho do šuteje wole wupšafala; žama šrudna běšche tola, so měsčech so wot lubeho Šandrija, swojeho jenicžteho džěčzo, džělicž. Wotnajerčej knjes pak so wo to poštaro, so tak daloko i nej njedóidžje; štajnje wjedžech šedžbliwosčž na tyžazore wschelake wězy šložicž. Študžen jeho přšlasych, žortniwch pschipadow njebu moht dodžerčecž. Tak so jemu poradži, so dyrbješche so Někčez macž nimo swojeje wole wošpjet ššmjecž. Tak bě šhodožta, kotrež narjeknjemy šrudoba, sa tele hodžiny i Někčez jštwicžki ššcherjena. Šandrij běšche wotnajerčej knjesej ja tajke prošžowanje wulzy džalowny; ja macž běšche so pošlednje hodžiny psched džělenjom jara štrachowal. Niz trasch teho dla, so by džělenje wot macžerje mjenje šacžut, ale teho dla, so měsčech macžer tak jara lubo, so čyžšche ju psched wschey šrudobu wušhowacž a jej wschu šhorosčž pošlódčicž, hdyž so to nětak po jeho mozach hodžech. To pak šnajech, so by džěš jeho možy pschěšlabe, so by dorncžele, i kotrymž bolosčje džělenja we wutrobje kašaja, moht wotlemicž. Wón šam čzujech, kaš by jemu wutrobu roškawale.

Na žyrkwi čzepješche dwanacže. Wo dróšy pschijědže wós a šasta psched Někčez durjemi. Wotnajerčej knjes běšche čšlowjet na wokolim a witalšche, hdyž pschidžechu tež drusy ludžo i wokolimam. Teho dla so wschizy po nim šložowachu. Poštanjšchi rjekny: „Nětk prajtaj žebi w Božemje! Wobštarani mješ tym wonka wscho, kaž je trěbne. Njekomdžtaj pak so, bórny budu tu jašo.“

To prajiwšchi winidže won i durjemi. Macž a byn pak so pošledni ras wobjimáščaj a wokolščaj; šhorke šylšy ronjachu so jimaj i wočzkow. Wutrobje běšchey pschepjelnjetej a šhuboto hnutej, so njemóžechtej ani šłowčka prajicž, so njemóžechčaj žebi swoju šrudobu wušforžicž.

Šalle hdyž so wotnajerčej knjes wróczi, rjekny macž: „Lubshi mój byno! šwoje žiwe dny mēš Boha psched wočžomaj a we wutrobje; wostaš pěkny a duššny a špominaj na swoju macž, kotraž tebe nihdy a ženje njefabudže!“

Wotnajerčej knjesej wutrobu so tež mnohe šylšy; hacž runje běšche šam tež wschón hnuty, šawola tola i uimale šurowym šłokom: „Ša dwaj mi tola! njecžitaj mi šhorzu šłowu i waju šforženjom, a ty, Šandrijo, šhwataj, so mi do wosa pschidžesh. Šo pak čzi na Božemje praju: jeli so mi ty na swoju macž šabudžesh a na štareho wotnajerča, abo jeli so by mi žiwy, kaž so psched Bohom a čłowjekami njekšlucha, ja tebi šošče rošlamam w rukomaj a wohomaj. Budž mi w Božemje, lubshi Šandrijo, pschewodž tebe Bóh štajnje a pschezo!“

Wón wša pšafazeho Šandrija k žebi, tyšny jemu mēšch i wjenješami do šafa, dowoli, so macž hišechje ras wokolšchi, pschimny jeho potom pod pažu, dowjedže jeho do wosa a šaschlipny wós. Wós wujědže do nožy a šurjaty, pječdžěšacž mil daloko,

hdžež bē Gandrij do noweje služby pschistajeny. Wotnajerez knjes setrěwšči hebi hysly i wočow poškuchajše, fak ho wos idaluje. Hdž bē ho wschón ropot minyl a hdž knježešče njeležena nōzna čžičina daloko a ščěroko, wrōči ho do kžēze, so by wopuščeženu macž smērował.

Kaž ho Wotnajerez knjesej i wjetšcha wscho poradži, fak poradži ho jemu tež tole. Hdž bē ho Rēcžez macž smērowała a šastala pľafacz, wrōči ho ščōncžuje wotnajerez knjes do swojeho wobydlenja. Rēcžez macžerue pschecža pschewodžachu jeho.

Wamy nētfo na čžaj Rēcžez macž a Rēcžez džiwneho pschecžela a dobroczerja wopuščežič, so bychmy šhōnili, fak je ho Gandrij na přēmim pucžu do zušby jeschto.

Kašče serja šhadžachu, hdž Gandrij wot njemērneho spanja wotueži. Wuplakawšči ho bēše ščōncžnje wuškyl; wos bēše jeho do spanja ščōlebał. Wurybowawšči hebi spanje i wočow a žrunawšči ho roshladowawše ho po krajnje, kotruž přenje pruhi šhadžazeho ščōnza poščōczachu. Žuni wētr hrajese po jahonach a kžileše čžēžke kšōy i semi, so jahon žōłnješe kaž mōrje wodny. Ščōwrončžł pošbēhujžy ho k njebju šanoscha džatny kžērlužy. Wōdre hōrli křwachu i daloka psches mhlōwojty powētr.

Hladajžy na nje rjekny Gandrij: „Šim runa ho mōj pschichod, mħla jōn pschikrywa. Tola i Božej wolu a pomožu poradži ho mi, so nještħabam, so woštanu pēłny a duškny, so smēje macž nade mnu hwoje wješele a nēhdž hwoju pomoz.“ Wuspērawawšči čžichu modlitwu prošeseho Boha, so by jeho hylnil, so mōhl hwoje pschedmjety wukonjeć. Gandrij čžujese, fak bēše jeho modlitwa špodžiwnje smērowała a špokojila.

Haj, to šamōže nutrna modlitwa, jo wutrobu šħrobli a pošbēhuje, so je kaž kolik, kotruž ščtom křucze džerži w hōwřaznyh wētrach a šhadžaznyh njewjedrach.

(Kotracžowanje.)

Wichelake i bliska a i daloka.

— Na ewangeliko-lutheršku synodu, kotraž ho w bližšim čžaju w Draždžanach i wuradžanju šēndže, ma tež wyschnōčž nēkotrych šastupjerjow pomjenowacz. Š naschjeje Łužicy šu ho jako šynodalni pomjenowali knjes tajny žyrkwinski radžičel Keller a knjes krajny šarschi i Žezschwitz.

— Na šodžijške druhe ščulške mēstno je ho k. wučerž Wēł i Šrjebje šamolwil, kotruž je ho tež wušwolil. To je ša křōtki čžaj pjaty Ššerb, kotruž i Pruskeje do Šakškeje pschindže. Hdž tež ho psches to na jenym mēstnje pomha, bywa tola wučeržka nusa w Pruskej čžim wjetšcha. Nusne pak tež je, so ho tež w Pruskej wučeržke doškōdy lēpje šřjaduja. Šewak njebychu ho wučeržy wotšalili.

— Štare waschne je ho w Budyščinje šđeržato, so ho jutrowničku jeja i šrodžičeža kuleja, kotrež delka štejazy požadliwje šoja. Tež lēšja bē ho tam wulka hyla dorōščenyh a džēčži jeschla.

— Na Budyškim ewangelškim seminarje je w tu křwilu 191 seminaristow. Dokelž je wučeržka nusa fak wulka, je ho 22 seminaristow i přenjeje řadownje hacž do Wīchala i šastawanju prošdnyh wučeržšich mēstnow na kraj puščežič džerbjało.

Ššwjećny wschēdnje jutry!

Šobōžny dr. Lindemann w Kōstoku mējesche waschne, kōždy džēš ho jutrowny kžērlušk modlicž. Hdž bēše ras šwjatki na wopņče w domje hwojeho pschecžela a bēše ho tež tam hwoj jutrowny kžērlušk pomodlit. ho jeho pschecžel woprašča, čžeho dla tajki jutrowny kžērlušk na šwjatki špēwa. Šohabojajny muž na hwoju bibliju pošasa a džese: „To je moja protyła, w kotrež stajne jutry šteja, a kotraž mi pošaze, fak ja nješšym niz jeno w šwjatej kšēženizy jutry šwjecžil, ale tež wot tam džerbju wschitke dny hwojeho žiwjenja jutry šwjecžič.“ Žako ho jeho pschecžel woprašča, fak ma ho to ščacz, wōn wotmolwi: „Hdž rano i šōža štanu, je žōnšlimi i Žesuhowemu rowej křwatam a špēwam: „Nječ wschak tež nōž mojoj' hřēcha tu i tej nozu šahinje. — Daj, so w čžaju teho ranja džēnša hvēru poštanu i duchowneho šeho spanja.“ — Hdž i špowjedži du, a šym ho hwojich hřēchow i wutrobu wušnał, ho modlu: „Hřēchow nōž je ho minyła, halleluja!“ A hdž přēdowacz hyschu, lute jutrowne

prēdowanja hyschu, pschetož wschitke šu na to jene šłowo wot mēřene: „Wotuež, kž ty špiš a šstawaj wot mōrnyh, dħa budže čže šħryštuh roshwēllič.“ — Žak tež džerbi i tobu hčž; šwjecž wschēdnje jutry i tym, so džēš wote dnja i hřēšneho, hjesbōžneho žiwjenja štawawš a jo wopuščežič a psched Bohom šhodžijch w čžistōčži a šwjatočži jako Bože džēčžo. M. H.

Wny mamy mōžnišče profetiške šłowo, a wy derje na tym čžinicze, so na jo kēžbujecze jako na šwēczu, kotraž ho w čžemnym křucze šwēczu.

(2. Pētr. 1, 19.)

Bože šłowo šamo je šwētko wērnošče, kotrež naž w kōždej čžemnošči rošajni a na prawy pucž pschuwjedže. Bože šłowo šamo je šwētko křašnosče, kotrež tež do našchich rowow nuts ho šwēczu a te šame se hwojej njebjesej jašnosčju pschekrašni. To tamny pobožny muž, kotruž w lēče 1577 w Ščlesyńskej wumje, derje wjedžise. Šrōtko do hwojeje šmjereče hebi jašnu, pošnje šašwēczenu šwēczku žadawše a ju nēhdže poš hodžiny w hwojej ruzy džeržese. A hdž bēše fak wschōn čžaj i mērom a mjelčžo pošležal, wōn se hwojimaj ho šamazymaj wočōmaj nješšeslawajžy na šwētko hladajo, rjekny: „Wny mamy mōžnišče profetiške šłowo, a wy na tym derje čžinicze, so na njo kēžbujecze jako na šwēczu, kotraž ho w čžemnym křucze šwēczu, hacž by džēš šašwital a jutrna hwejda šhadžala w našchich wutrobach. Wēčžny, šmilny Božo, tvoje bōjše šwētko tež w mojej wutrobje šašwēcz. Š tym šwēczku se hwojeje ruti da, wočži šandželi a šbōžnje wušny. — Šsu tute šłowa mēřazeho tež tvoja štojna modlitwa.

Rēšto i rošpominanju.

Witowanje i parlemi.

Waz Šrommel psche w hwojich knihach: Na šastojškim pucžowanju pschekupž do woša štupi a ho se mi šydže. Na mōj kōšř pošaju praji wōn: „Wny drje seže pschekupž?“

„Wē ho.“ wotmolwid ja, „wituju i parlemi.“

„Š parlemi?“ ho šajo woprašča, „to drje w našchej krajnje wjele wuwitowacz njebudžecze.“

„To ho šam boju.“ ja napschecžiwid, „a to je čžim wjetšchi džiw, dokelž ja podarmo a hjes šjenješ pschedawam.“ Žako jemu šrošymič dach, wo kotru drohu parlu ho jedna, wōn i křōtka praji: „Wo wučžbe kšēšēžijanskeho žiwjenja ja wjele džeržu, ale wučžby wēry mōžu ja parowacz.“

Ža jemu wotmolwid: „Dokelž šmōj teho dla wobaj pschekupžaj, so w našchich knihach ženje wudawki wysche doškōdow hčž nješmjedža a nješmōža, hdž nješdžerbi bankrott pschitčž. Wučžba wo kšēšēžijanskim žiwjenju pak šu lute wudawki: ty džerbisch lubowacz, ty džerbisch hšlūčič, ty džerbisch pomhacz, to šu lute wudawki ša žyly džēš a kōždy čžłowjek, kotrehož šekam, ma to prawo hebi žadacz, se jeho lubuju — ja ho waš prascham, i wotkal pschindu doškōdy?“

Wōn wotmolwi: „Se šamospoženja.“

„Š haj, ja prajach, „ja šnaju wēru šamospoženja, wēru tamneho mužja, kž praji: „Ša ho tebi džaluju, Božo, jo ja nješšym jako drusy ludžo!“ Ale hdž ho nētfo wječžor pošla mje mēsto šamospoženja šamohaniba pošajuje, dokelž je ta lubošč, kotruž šam mējach, fak kžēšje wudata, hdž pschi lutyh winoštowostaczu bankrott hrošy, ščto potom? Duž džerbja moje doškōdy wot druhdže pschitčž, wot hōrkach, wot teho, kž je šam lubošč. „To je lubošč, niz so šmy my Boha lubowali, ale so je wōn naž lubowal.“ Lubujmy jeho — to je wudawč; „dokelž wōn naž je předy lubowal“ — to šu doškōdy. To je wēra a ewangelijon wot šħryšta, doškōdy, kotrež nušnje trjebamy. Hdž je mi wōn džēšacz tyšaz pūntow we wodaczu daril, potom mōžu ja što křōšchow daricž a wodacz mojemu bratřej. Darimo seže jo dostali, darimo jo tež dawajecze.“

Tōn pschekupž mjelčeseje. Madžijomnje je to šłowo w jeho wutrobje pľody pschijekšlo. Ščtož pak duchowny Šrommel tutemu pschekupžej praji, mōža hebi wschitžy ša wučžbu wsacz, kōšř runje fak šteja kaž tōn pschekupž. A jich w našchim čžaju njeje malo.

Šudancžlo.

Ža waczka štonōžka řēla; žane što nōžkow pak nima. Šelko tež to jich je? [šħowakšpž]

Womhaj Bóh!

Cizko 16.
21. haprl.

Lětnik 11.
1901.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƚo kóždy ƚobotu w Smolerjez knihcizishezerni w Budyschinje a ƚu tam dostacž sa sčtwórtlětnu pšchedpłatu 40 np.

Miserikordias Domini.

Jan. 10, 12—15.

Ja ƚym tón dobry pastyr. Tón dobry pastyr wo-
staji ƚwoje žiwjenje sa wowzy. Najaty pak, a kiž pastyr
njeje, a tež wowzy jeho njejsu, hdyž widži, so wjelk dže,
dha wopušcži wón wowzy a cžeknje, a wjelk spopada a
rozpróšchi wowzy. Najaty pak cžeknje, pšchetož wón je
najaty a njerodži wo wowzy. Ja ƚym tón dobry pastyr
a snaju ƚwoje wowzy a wone mje snaju, kaž mje wótz
snaje, a tež ja snaju wótz a woštaju ƚwoje žiwjenje sa
wowzy.

Se seženjow ƚwjateho jutrowneho cžaša šhonimy
wošebicže šjawnje, sčto po prawom wot našeho šenjesa
Jesom Khrysta mamy. Seženje šandzeneje njedzele poľaso-
wajše nam jeho jako wječha mēra, kať wón tym ƚwojim
mēr do wutrobny dawa, tón sloty duchowny mēr, kotryž
je wyšchjchi dnyžli wšchitkón cžłowski rošom a wažnišchi
dnyžli wšchitke šemške kubla. A w našim dženšuischim
ščenju šteji Jesuž pšched nami jako tón dobry pastyr, kiž
tych ƚwojich paše na selenej luzzy a jich wodži k cžerstwej
wodže a cžini, so žiwjenje a wšcheho došcž maju.

Jesuž tón dobry pastyr! O, kať ƚo w tutych
šchtyrjoch ƚłowach žyła wulka pytaža a wotładaza
lubošcž šjewi! Jako tón dobry pastyr je tón ƚyn Boži
njebiesku krašnoscž wopušcžil a na našču křudu šemju
dele pšchisčol, so by šabłudžene a šhubjene wowzy pytal.
S njewurjekliwej lubošcžiwoscžu je křodžil sa wobohimi

cžłowještimi dušchemi, kotrež ƚebi ƚame pomhačž nje-
móžachu; a kaž pastyr runje tym najšlabšchim ƚwojeho
stadla najwjetšchu lubošcž pšchiwobrocži, tať je tež jeho
pytaža lubošcž pšchedewšchitkim tym najhubjenšchim a naj-
bóle šazpjenym jeho luda plačžila. S žlonikami a
hřešchitkami njechajše ničtó žaneho towarštwu mēčž —
Jesuž je k nim křodžil a mjes nimi šydať, so by jich
wušwobodžil k jich putow a hubjenštwu. A jako helike
wjelki k dobrnym ƚwoje rubjenštwu pušcžicž nochžychu, ƚo
wjele bóle k žylym huēwom na teho njebieskeho pastyrja
walichu, dha njeje wón cžekať, kaž najaty, kiž pastyr njeje
a kotrehož wowzy njejsu, ale je k nimi wojowať a ƚo
bēdžil na ƚwoje šamšne deržehicže ani kušta njekežbujo.
Niz se slotom a šlēborom, ale se ƚwojej drohej křowju, se
ƚwojim ƚwjatym žiwjenjom je wón wjelkej wowzy k pa-
šorow a klamy wutorchnyť.

A kať šwērnje paše tón dobry pastyr nētko, hdyž
šedži k prawizy ƚwojeho Wótz, ƚwoje stadlo! Wón
snaje wšchitke ƚwoje wowzy, žanu wón nješabudže, žanu
k woczow njepušcžiči. Wón wē, kotre ƚu šłabe a křipre,
štrachocžiwu a bojasne; wón snaje tež te šylne, te, kotrež
ƚu lóhko horde, te lēnje, křóble, křore a šrudne. Wón
snaje jich štarosče a štyški, wón snaje najpotajnišche hibanja
našcheje wutrobny šēpje hačž my ƚami. A wón stara ƚo
tež sa kóždy wowzku wošebje. Sčtož dušča runje po-
trežeba, to ma wón tež sa nju: křoštanje, hdyž je ƚo ša-
bludžila; poniženje, hdyž chže ƚo hordžicž; manna, hdyž chže
we wērje wošłabnyčž; křóblóšcž, hdyž pšchescžehanja a špyto-

wanja pschindu, a žiwjenje, hdyž smjerež pschitkhadža. Tón dobry pastyr snaje tych swojich, do swojich rukow je jich sapisal, wón wě, shto trjebaju. —

A tola, shto pomha hiščeje wjetšcha lubosež a swěrnosež teho dobrego pastyrja, hdyž so telko wowzow wot njeho pasč dacz njecha? Shto pomha, hdyž wschitzy wěmy, so wón najhlubše žedženja a lačnošć wutrobny směruje, hdyž tola dolho wschitzy pola njeho njewostanjeny? Psches swjatu hiščenizy smy drje wschitzy do jeho stadla pschijeczi, ale o, tak wjele je so wot tuteho stadla dželiko! Wschitzy czi, kotřiž jeho hlós njebljsha a sa nim njeńdu, njebljshaja wjazn t jeho stadlu. Pschetož Jefuš praji: „Moje wowzy bljsha mój hlós, a ja je snaju, a wone du sa mnu.“

Zuba duscha, džesch ty sa nim? Dajch so wot njeho pasč a wozdžecž? Jeli so niz, jeli so by so wot njeho sabludžila, dha wrócž so hnydom sažo t jeho stadlu wschako cze dženska jažo tak pscheczelnije wola. Wajsch tola wěšče to wutrobne žadanje, so by junu t jeho prawizy stala; wopowń: jeno jeho wowzy budža t jeho prawizy stacz.

Samjeń.

Puczowanie po Božim pišmje

abo

lajle myšle uadendžech, Bože słowo cžitajo.

Podawa swěrnny cžitat „Bomhaj Bóh-a“.

1. knihi Wóšsazowe.

(Potracczowanje.)

21. staw.

Ssaakowy narod. Wustorcženje Smaelowe. Abrahamowy slub t Abimelechom a předařske sastojnstwo.

I. Shtucžka 1—7. Ssyn slubjenja, podjaty po duchu, t. r. po mozy Božeho słowa a wěry, narodži so sa cžaj, wo kotrymž běšče Snjes rěčal; wón dostanje mjeno Ssaak, a Abraham wobrěša jeho na wošny džen.

Bóh njeje jako cžlowjek, so by lhal, ani jako cžlowstki by, so by so cžeho kal, so by rěčal a nječinił, so by polubil a nje-dopjelnił: duž pytašče wón Sarah doma, kaž bē rěčal, dawšchi jeje wotemrjetemu žiwotej mōz, so by podjal a porodžil, a cžinjeshče jej, kaž bēšče niz jenož tehdy, ale hižo wošpjet předy Abrahamej rěčal.

Kaž so ida, je so Abraham hnydom po podawku, nam na přjedawšchim stawje wupowjedanym, t Gerara na krótkonaranjšchu stronu do Bersaby nastajil, a sa nim pschiczežechu tež jeho stadla, předy na pastwišczech njes Kadešom a Surom thodžaje. Bersaba pał leži pschi schěroškim rěčnišczechu rēfi es Seba, kotraž ma jenož w smje wodu, 12 kamelskich hodžin t poldnju wot Hebrona pschi drōšy do Egiprowskeje; hiščeje dženska wuhladašy tam kamjenje wot stareho sašydenja a dvě hlubokej studni t krašnej czerstweje wodu pod mjenom Bir es Seba. Tu je kōnz pušcžiny t nahimi skalami a pēškožymy runinami, kotraž so dale t poldaju schēri; mile hōrki, mješ nimi schērofe dolinske runiny se jelenymy polami, bōrny teč woliowzy a wschē druhe wužitne plody žwēdeča pucžowarjej, se Sinaja pschitkhadžazenu, so je do kraja pschishoł, hdyž cžecze mlofo a mēd.

A Sarah psches wěru podjawišchi porodži Abrahamej žyna w jeho starobje, hdyž bēšče 25 lēt dolho dyrbjal cžalacž na tute džecžo slubjenja, a wona porodži runje w tym cžaju, wo kotrymž Bóh jemu bē rěčal, potajkim lēto po tanymaj sjemjenjomaj se 17. a 18. staw.

Wóšsaj je na tutym měštnje bohaty na słowach, so by nam wošebje wukhwalowal wulke a bohate swjateho patriarchowe wješele; Abraham njeje jenož wukhowane měštno a hnadneho krala nadeschol po telko hōrkej srudobje, ale Sarah je podjala a porodži jemu namrēža po slubjenju. Sštož bēšče dotal jenicžka nadžija a do cžehož bē wērił, to je so nětko se skutkom stalo; slubjenje, tak rjez, je so cžlowjek scžinił a narodžilo.

S Ssaakowym narodženjom dostanje nič slubjeného ssemjenja nowy žuf. Boža hnada a wschekomōz ssemi tu pschi spocžatku ničje slubjenja, sštož wona bjes kōnza krašnišcho a nadobnišcho pschi kōnzu samōže a cžze. Ssaakowe spodžiwne plodjenje t nje-plōdneho a wotemrjeteho žiwota je snamjo a sarufowanje sbōžniłoweho naroda t snježny.

A Abraham narjekny swojemu žynej, kotryž so jemu tak po duchu abo po slubjenju narodži, Ssaak, kaž bēšče jemu Bóh porucžil; wón narjekny tak tutemu žynej, kotrehož bēšče jemu Sarah porodžila, hacž runjež bēšče jeho přjedawšchi wot Hagary narodženy byn dostojnišche mjeno — „Bóh bljšchi“ dostal.

A tola bēchu so t Smaelom jenož cžlowstke požadanja wukhšchate; ale Ssaak, po cžlowstkej slaboseči pomjenowany, je je swojim mjenom „smēja so“ prawdžity wošnam naroda wot njeho wukhadžazeho, kotryž bē se swojej wěru a je swojim sčlowjom, je swojimi wajchnjemi a je swojim wotšalenjom wot wscheho swěta hušto doicž ludžom a narodam na smēchi; a tola mēšechē t njeho wschemu ludej sbože wukhadžecž: pschetož sbōžniłecž pschindže wot židow.

A Abraham wobrěša swojeho žyna wošny džen, kaž bēšče jemu Bóh pschitajal.

Ssaak je přeni, kotryž bu na wošny džen wobrěšany; t nim je so sapocžalo, so so hōlzy wobrěšowachu; jemu t napšecžja stejil Sshyřtuš, t kotrymž je wobrěšanje swoju mōz šhubilo.

Sto lēt bē Abraham stary, hdyž so jemu jeho žyna Ssaak narodži, to bēšče l. 2108 po šwor. swěta.

A Sarah, předy t njevěru so Božemu slubjenju wušmjawišchi, džeshče nětko, hdyž bēšče so Bože slubjenje woprawdže stalo: Bóh je mi nětko, so by mi moje tehdomnišche smēchi sarunal, smēcha nacžinił; pschetož sštož to budže bljshczech, budže so mi, tajkej „starej macžerzy“ smjecž.

A se sahorjenty smi słowami potracžujzy bēšče: Nō, derjet smēja so ludžo, dha smēju so tež; wješelu so, so je mi Bóh cžinił, sštož šaha daloko psches cžlowstki rojum: Sšto by smēł, by-li wscho po wschēm rjedže so stalo, t Abrahamej rjez, so Sarah, jeho mandželka, džeczi cžēšchi, a je jemu žyna porodžila w jeho štarobje? Nětko pał maja šebi ludžo wo tym powjedacž a maja tak mimo wole Bože wurjadne skutki šhwalič.

II. Shtucžka 8—21. Pschi hošcžiny, kotryž Abraham na dnju Ssaakoweho wostajenja wuhotuje, spōšnaje Sarah, so Smael Bože skutki wukhšchuje a žada šebi, so by Abraham jeho se swojej macžerju wuhnal. Abraham tak cžini, dokelž jemu Bóh kasa, so by po tutym žadanju cžinił. Hdyž Smael w pušcžiny nimale saroutki, pschistupi Bóh t njemu a pschewodža jeho tež dale, so w pušcžiny, hdyž macž t nim wostanje, wotrošče a so cželaje rošwima.

A Ssaak rošcžehče a bu po wajchnju tehdomnišcheho cžajha w druhim abo třecžim lēcže wostajeny; a Abraham šhotowa wulku hošcžinu tōn džen, kotryž bē Ssaak wostajeny.

A Sarah widžeshče pschi tutej škladnošcži, so Hagariny, egiprowskeje džowžny žyn, koirehož bē Abrahamej porodžila a kotryž bē nětko hižo 16 abo 17 lēt stary, bēšče hudleč.

Hdyž bēchu wschitzy pschi tutym domjazym swjedženju wješeli, dha dowoli šebi tōn wschelake wukhšchowaze, hudlečske rēcže; runje dženska rošpali so jamišd pschecžiwu swojemu małemu bratrej, kotrehož ani wón, ani jeho macž hižo dolho wjazn njemōžeshčaj wucžerjecz, dokelž bēšče so nětko žyle wujaknił, so Abraham nima wjazn myšle na to, so by jeho jako přenjeho narodženeho sa namrēža swojich kulow postajil.

Ssaak mēšechē swoje mjeno wot swjatyh smēchow; Smael bēšče tež tajki, kotryž so smēšechē, ale nješwjatny hudleč, kotryž džiw hnadneho slubjenja njesrosumi, kotryž swojeho bratra t nješwjatym hudlenjom trjudowashče a pschecžehashče.

(Potracczowanje.)

Bo cžicho pjatfownym předomowanju 1901.

Sestajal S. Sataš.

S wohenjowoh' kerka džeshče
A Wóšsajej Bóh w sčastarstju,
Kotryž wschak so njespalesche,
Junu tam we widženju.

Wušuj cžrije t twojej' nohow
Slaj, tu swjata semja je:
Ka tym měštnje tutych słowow,
Sšebi Wóšsaj wazeshče.

Městna tsi na Božej semi
Kšheščizianam važne su;
Na to přenje wotšewjeni
Kad' we duchu šladuju.

Hdžež: „Budž šwětko!“ Bóh Snjes praji
Na ranju najpřeńšoh' dnja,
S wotkal jemju pschewostaji
A wobhdlenju cšlowjestwa.

Zako wón tu hamu młodu
Seleny šhat swobleka,
A nad nej sa plódnu wodu
Postaji te rěčnischeža.

Tehdy, hdyž tu běchu cžašy
Njewinošče cžišteje,
Po kotrejž pschez' saš' a jašy
Hajimy tu žedženje.

S druho městna trašna cžemnošć
S nowa wukhadžala je.
Strach taš wulki, jo tež symnošć
Psches duschu nam pschecžehnje.

To je městno hrěšchuh' pada
Tež nam pschinarodženoh',
Njebny byla Boža hnada,
By naš wone šlafylo.

Zako Sodom a Gomora
Adama a Zebojim
Bychmy se ichwablom a šmolu
Wěčnje byli paleni.

Tež naš cžaš na semi krótki
Žanu važnošć njebny měl,
Hdyž bo Božej' hnady šrijótki
Nichtó njebny nadžecž šměl.

Našche žiwjenje na semi
By byl dónt najhubjeńšchi
Njes wšchitkimi štworjenjemi
Tež we helškej wěčnošći.

Tšecže městno važne, šwjate
Se na horje Golgatha,
Kotrež njemóže byčž wjate
Kšheščizianam i pomjatka.

Městno, hdžež sa hrěchi našche
Jesuh' džěšche do šmjercže
A bo wopušchčemy šdasche
Byčž, bje wšcheje pomozy.

Zako jehw tež psched budom
Nichtó njebny šakital,
Hdyž bje bo bjes tórnym ludom
Šalschymch šwědkow šakudžal.

Šsamo nichtó wot tych šamych,
Kotrychž bē wón wuštrwjal,
Kaž jich mamy wopišanych,
Njeje jehw šastup'wal.

So tež šdalenj jom' běchu,
Kž wot morwch šbudžil bē,
Tež joh' póbli, kž hieč chžychu
Njedawno š nim do šmjercže.

Šsamo Pětr, kotryž cžahał
Šswój mjecž bēšche sa njehw,
Wot njehw bo bēšche šdalwal,
Njebē šastupował joh'.

Zadny šarěčnik tež daty
Njebu Snjesej Jesuhej,
Hdyž we prawdže mało šnaty
Tež Pilatus bēšche šej.

Lubowani, hdyž my junu
Kaž wón wumrjecž šmėjemy,
Dha bo my sa tamnu štronu
Trojchtowacž š nim móžemy.

So je Jesuh' saš nam dobył
Wěčne šwětko w njebješach,
Hdyž je sa naš w šmjercži pobyl,
Wot naš wjał šam šmjertny štrach.

Duž njech naš pschi kromje rowa
Pschecželjo tu wopušchčža,

Šwěšda nadžije tam nowa
Budže našcha wjedžerka.

A Jesuhej, kž potašuje
Naš na město krašnišche,
Kž tež šam naš šastupuje
Psched Wótzom, hdyž t kónzej dže.

Kotrež šam je sa naš šrawil
Junu tam na Golgatha,
Šerbski list tu šawostajil
Ššacžazh sa njebješa.

Ruša wulka — pomoz bliska!

Р о в ј е д а н ц љ о .

(Potracžowanje.)

Šnajemy, jo bē Šandrij pětuje a piluje wufnył, jo bē wšchón cžaš derje naložował, a tola cžujesche wšhelake štyšti w šwojej wutrobje, špominajzy na nowe džětko, kotremuž jědžesche nětko napšhecžo. Wón šnajesche zuše rěče runje taš derje jako šwoju macžetnu, wón licžesche, jo by lědma lěpscheho licžbowarja nadeschol, wón bē nashonity we wšchém, šchtož pschekupštwu šebi žadašche, a wotnajerjež šnjes, kotryž to bjes dwěla rošumjesche, bēšche jemu prajił, jo šo jemu nišdy a nišdže njemóže nimo kulicž, jo budže wšchudže a štajnje šwojeho muža štajicž, kaž dotho budže pilny a kědžblivy — a tola bēšche jemu nělaf štruchlo, hdyž špominasche na šwój pschichod. Šemu šo štyškasche, hdyž špominasche, jo trašch tola telko njebudže došonjecž, kětkož šo wot njehw budže žadacž. Wón njebē wupikowity na to, šchtož bēšche nawufnył, a bē pschewědčemy, jo ma hiščeže mnoho nawufnyčž. Škóncžnje šmėrowa a špokoji šo rošpominajzy: „Njech pschidžže, kaž jenož chže; cžinju, šchtož a kětkož móžu.“

Nětko dopomni šo tež na pjenježny měšch psches wotnajerjež kuješa jemu pschityknjemy. Wotwjašawšchi jón a pohladnywšchi do njehw, wuhlada džekacž módrych papjerow po 100 hr. Wone bēchu do wošebiteje bēšche papjery šapoložene, a na nju bē wotnajerjež šnjes šam napišal: „Ša přenju nadobu.“ Šandrij bu psches tajku dobročiwnošć wulžy hnuty; i nowa šlubi šebi, jo chže šo štajnje a pschezo na njekóncžnu pschecželniwošć šwojeho dobročerja dopomnicž.

Ša někotre dny bēšche do šwojeje noweje domišny dojěl. Bēšche to wulke a šlawne město. Tu woprašča šo ša Rybakež domom, hdžež mějesche nětko šluzicž. Ludžo potašachu jemu krašny hród w najšchěšchej a najrjeńšchej měšchčzańškej wulizy. Bješe wšcheho šomdženja dóndže Šandrij tam. Dowjedžichu jehw t Rybakež šnjesej, kotryž našcheho Šandrija lubošnje witašche. Dowjedžiwšchi Šandrija t přenjemu knihwjednikej, šnjesej Šozorej, a pschedštajiwšchi jehw temu, pschidžčeli jemu hnydom wšhelake džěla.

Šandrij mějesche tši listy pscheložicž, jedyn do jendželškej, druhj do šranzowškej a tšecži do italškej rěče.

Wón špójna, jo ma tu pruhowanje wotpoložicž; dokelž njebēchu jemu tajke džěla zušy, bēšche jemu šóžo. Šnjes Šozor pschipošasa jemu pišaniške blido; hnydom poda šo Šandrij do džěla a do hodžiny bē wšcho hotowe.

Hdyž Šandrij tele tši listy šnjesej Šozorej pschepoda, pohlada tón pschecželniwje na Šandrija a donješe je hnydom šnjesej Rybakej. Pschecžitawšchi je wupraji šnjes Rybat šwoje pschipošnacže. Šandrij mějesche nětko hiščeže wšhelake druhe džěla došonjecž. Přjedy pał, hacž bē šo džěcu nakšilit a Rybakež pišaniška šitwa šawrjeka, bēšche šebi Šandrij pschikšilnošć a pschipošnacže wšchěch pschedštajenych dobył. Šso wē, to jehw njemalo njewjesheli, to bēšche sa njehw pohonjenje, jo by na postupjenym pucžu dale potracžował.

8 Wabjenje na škóšče.

Šóšla Šandrija pišachu hiščeže někóšči młodži ludžo w Šandrijowej šitwi, njes nimi jedyn š mjenom Šyncž. Šandrij bēšche šprawny, taš dowėri šo kóždemu. Dotal šnajesche halke mału licžbu cšlowjekow, a wšchitzy, kotrychž šnajesche, bēchu šprawni a dušchni ludžo. Taš njebēšche jemu pschēmerna Šyncžowa pschecželniwošć nadpadna, jo bē t Šyncžej runje taš pschecželniwcy.

Chžemy hladacž, hacž bē to š dobrym ša Šandrija.

Šimale lětko bē šo minylo, jo Šandrij w Rybakež pišatni pišasche. Šo bēšche Rybakež šnjes š nim špokojom, a jo bēšche šebi lubošć a pschikšilnošć přenjehw šastošnika, šnjesa Šozora, dobył, to bēšche Šandrijowe najwjetšche myto ša džětko a wšchu

nałożemu prózu. Snjes Rybał bē bjes dwēla jenož křwalobne wo Sandriju domoj piřal; přchetož wotnajerjez snjes bēřche křwojemu Sandrijej wospjet lubošnje piřal po starej snatej dobrocřiwosći a lubošći, kaž mohłaj jenož macz a nan křwojemu lubowanemu dźeřću piřacž. Sandrij bē wopravdže wřchōn wobřboženy.

Ť wopředla bēřche Sandrij řo wulzy přozowacž dyrbjal, řo by mohł wřchē husto dořć jara řařchmatane dźēla na Rybalez piřařni dořonjecž; nēkotrū hōdžinu bē řo teho dla rudžil; jeho křutej woli pař bē řo přchezo řařo poradžilo, wřchē wobēřežnosće přchewinycž. Tak bē řkōncžnje řařo wřchōn řpokojeny je řobu a to bēřche najřejiřche myto řa dwoje, haj, řamo troje napinanje přchē wřchēm dźēle. Wřcho to pař bēchu jeho přchēřtajeni derje řpōřnali a řebi řpomjatkowali a bēchu wulzy řpokojeni ř Sandrijom. (Potracžowanje.)

Wřchelake ř blisřa a ř dalōta.

— Wřřtno zřřtwinsřeho wuřerja w Ĥuřzy, kotřež řo přches penřionērowanje křnjeřa řantora Ludwila wupřōřni, je řo nētko wupřisalo a křnjeřa wuřerjo maja řo wo tute mēřtno hacž do 27. hapřeje pola křnjeřa řkulřteho radžicřela řchūřy w Budyřchinje řamolwicž. Dořelž ma Ĥuřczanřte zřřtwinsřte wuřerřte mēřtno dobre dořhody, řo nadžijomnje mnořy křnjeřa wuřerjo řamolwja. Zřřtwinsřich dořhodow je w Ĥuřzy přches 1000 Ĥřiwnow.

— Pōndželu 15. hapřeje mējeřche řo řwjatocžne pořwjeczenje noweje řchule w Maleřchczach. Pōpōdnu w 2 hōdž. řo řwjedženřski cřah přchi řtarej řchuli řestupa, wobřtejazy ř křnjeřow wuřerjom, řchulřich přjōdřtejerjom a řchulřich dźēcži. Swomy řařwonichu a cřah Ĥibařche řo ř řarje, Ĥdžēž křnjeř řchulřki radžicřel řchūřa a řarař Ĥandriř do cřaha řařtupisřtāj. Ĥdžēž bēřche řwjedženřski cřah ř nowej řchuli přchicřahunt, přchepoda twarž noweje řchule, křnjeř twarřki miřchtr řilian ř Wōřborka, klucž řchule křnjeřej řararjeř Ĥandriřej, kotřyž jōn do rukow křnjeřa řchulřteho radžicřela řchūřy pōložil. W Bōřim mjenje křnjeř řchulřki radžicřel durje noweje wuřerřnje wottamkny. W řchulřkej řtwje mējeřche řo řwjatocžnosć pořwjeczenja. Najpřjedy wupřēwa řo řhēřluřch „Njeř Bōhu dźakujē“. Křnjeř řchulřki radžicřel mējeřche wutrobū Ĥnujazy pořwjeczenřřku rēcž. W řwojich Ĥluboto řačžutych řłowach wobrocžil řo wōn na wuřerjom a dźēcži, kaž tež na dorōřčenyh a řarřchich, kořiz maja wuřerjam přchi cřeřřim dźēle nad mlōdymī ř pomozy bycž. Ĥnućil wot řjaných řłowow wupřēwachu přchitōmni řhēřluřch řa pořwjeczenje řchulřteho doma ipřēřnjeny. Křnjeř řarař Ĥandriř mējeřche řerřřtu rēcž a ju ř nutřnej modlitwu řa noru řchulu a řohnowane řtutkowanje w nej řkōncži. řkōncžnje řhēřluřch „Njeř řtajnje řawōřtanu“ řjanu řwjatocžnosć řkōncži. — řako nowy wuřer je řo do Maleřchcz ř. řandidat wuřerřřtwā řohlenberger pōřtājil. Wōn bu wutoru rano, Ĥdžēž mējeřche řo přēnja wuřčba w norvej řchuli, přches řokalneho řchulřteho inspektora křnjeřa řararja Ĥandriřa do řwojeho noweho řařtōjřřtwā řapōřajany.

— Na nowy řyđžen, 24. hapřeje řo řařřla ewangeliřřo-lutherřřta řynoda w Drařđžanach řeňdže. Ĥdžēž tež řynoda njejmēje wo wulřich nowych zřřtwinsřich řakonjach wuradžecž, budže tam tola rēcž wo wřchelaciřch wēřach a pōřtajenjach, kotřež maja řa nařchu ewangeliřřu zřřteř a jeje rořwivanje wulku wařnosć. Raž na druřich řynodach řo řařo rořpřawa pōda wo „řtejiřchēřu ewangeliřřo-lutherřřteře křajneje zřřtwje w řařřteř“, kotřuž je křajne řonřřřřtwō na řēta 1896 do 1900 řa 7. řynodu Ĥromadže řestājilo. Dodawł ř wērowanřřkemu pōřjadeř nowe pōřtajenja pōdawa řa wērowanje mēřchanych mādželřřtwow, Ĥdžēž řtaj muř a řona druřeho wēřwřřnuacžā. Tež řo na to dźiwa, řo bychu duřowni w řařtōjřřtwje ř niřřimi dořhodami pōřđžisřcho wjeřřchēje přchilōhi dořtali, řo bychu ř najmjeřřřchā blize řym dořhodam přchisřchli, kotřež maja druřy řtatne řařtōjřřtwy w řych řētach. Přchetož Ĥdžēž je tež mała lićžba duřownych, kořiz maja řařtōjřřtwā ř dobřymi dořhōdami, je to tola najmjeřřřchi dźēł. Dořhody wjeřřchēho dźēla druřich duřownych řady druřich řtatnych řtudowaných řařtōjřřtwow nařad wōřtanu a wōřebje tež řu řo cřahy ř řym řřubjeřřchile, řo řarřte pola wjazy to njeuřēřu, řchtož řu přjedy njeřle. Duř je wēřčē pōlēpřchēnje ř dźiwanjōm na pōřřebnosće nařchēho cřaha duřownym pōpřchecž. Ĥdžēž tež duřowny na řwēřne řubla nje-dźiwa, dyrbi řo jemu pař tež to pōložēnje pōřřicřicž, řo njeřřjeba řo ř cřeřřimi řarōřčēmi řa řebje a řych řwojich bēđžicž. ř teho řtejniřchēřa tež wēřčē nařchi řařtupjerjo na řynodže rořřřubdža. Dořelž ma řo agenda ř nowa wudacž, budže řonřřřřřtwō

řynodže řwoje myřle řjewicž wo řym, řchtož ma řo nēřdže přchē-mēnić a pōlēpřchicž a řynoda řmēje řo wo řym wupřajicž. Wōřřjewjenje wo wotēwřjenju křajneje řynody řmēje řo přchichōdnu njeđželu we wřchēch Bōřich domach a řo do řōždonjeđželřteje zřřtwineje modlitwy pōřřtwā řa řohnowane řtutkowanje řynody, kaž dořho budže řynoda řřromadžena, řobuwōřřamknje.

řřwjaty wōhēř.

řutřy řu řařo nimo. Wulki „džiw(?)“ je řo w řerusalemje řařo řtal. ř dypřkōm w pōřtajenēř hōdžinje řobotu do gřichisřřich řutřow je „řwjaty wōhēř ř njebjeř pādā“ a řo w řapalzy řwjateho rowa řjewil. řara a wōłanje, wocžakowanje a napřatōřč wjele řyřaz řłowow lićžazēje Ĥromady, kotřaž bēřche řo ř teř řřkladnosći w dalōřich řumach rowoweje zřřtwje řřromadžila, bēřche, kaž přchezo, řalořnje wulka. řenož řēđžbliwosći řurkowsřteje pōřizije a pōřzowanju muřamedanřřich wōjātow je dźakowacž, Ĥdžēž je tola „řchēřčijānřřka(?)“ řwjatocžnosć bjeř dźiwjeho bicžā a wjeřřchēho njeřbōžā wotēřchla.

Řētko je wulki pōdawł řařo nimo. Řimale wřchitzy, kořiz bēchu pōdla, řu wjeřeli a řpokojom. řpokojeni řu a řdadža řo ř najmjeřřřchā wřchēdni pucžowarjo, kořiz nētko we wulřich cřřjōdch do řwojeje ř dźēla dalōřteje wōtēřiny, do řgiptowsřteje, řrmenisřřteje, řgřichisřřteje, řuřřteje a řibirřteje domoj řhwataja. řdžēž řu wōni tež wřchelake wobēřežnosće přchētracž dyrbjeli, Ĥdžēž řu wōni tež w řwjatym mēřēje nēkotrū řřřale řařřlūženy křořch wōřtajicž dyrbjeli, dha maja tola nētko zřle břēmjeřchla řwēčřkōw(?), kotřež řu přchi řwjatym wōhņju řařwēčřili a wo kotřyřch řebi wřchelake dźiwne řamōžnosće řubja we wřchelaciřch nuřach řiwjenja. řpokojenyh je najwřazy řerusalemisřřich přchēřpřzow a mjeř nimi wōřebje mnořy mēřchniřy a nuřřchā. řjane pōřne pōřkladniřy dže dōpōřajaja, řo „džiw(?)“ řwjateho wōhņja přchezo Ĥisřchēje řwoju wabřazu mōž řebi wōřřhōwa a je tam tež w řutřym lēčē řařo wulke Ĥromady pūtnikow přchiwjeđł. řpokojena je tež řurkowsřta pōřizija a wōjazy, přchetož napřazā řtražowazā řřlūžba je nētko bōřřy nimo a dawa dobre přawo na dobre pjenjeř wot wřchelaciřch řchēřčijānřřich řlōřřřřrow a na wōbđžēlenje na wjeřřelym řwjedženju pōd řelēnymī řchřtomami, ř kotřemūž řchēřčijānřřy pāřriarchojo a bisřkōjo nuřnu lićžbu řucžnyh wōwzow dawaja. řpokojeny je řkōncžnje řurkowsřki řařřa. Wōn řōžo wōdychuje, Ĥdžēž je džen řwjateho wōhņja, řa jeho křnjeřřřtwō řobu najřřařřchisřři, bjeř řřutniřchich přchřpādow ř kōncēř řchōł.

„Wř ewangeliřřy řchēřčijēnio pař nje mōžemy řpokojeni bycž.“ řak pōwjedaja ewangeliřřy břarřřa, kořiz řu tam pōdla byřli. „Řiz řo byřmny řwjedžen řwjateho wōhņja řeřnali, ale řo byřmny řebi řwōj rořřřud wo nim rořřařřnili, bēřmny řařo řuntrōcž pōdla. řle ř rořřorjenjom řmy na řōnzu rowowu zřřteř wōpřchēřřili. řo nam dořčē njebēřche, řo byřmny ře řymnym wuřřmēwanjom přjēcž řchli, kaž najwřazy ewopisřřich pucžowarjom, kořiz maja řwoje řmēchi wo přchēřlepanōřči mēřchnikow a Ĥlupōřči wulkeje cřřjōdny pūtnikow. řnēw bēřche nař řajal na bjeřřwēđomliwōřč řanneho duřowņřřtwā, kořiz řo wot řamnyh řebicžnyh wotpōřładow wōdžicž dādža a řak řubja. ř na druřim bōtu mējachmny wulku řobuželnosćē ř pūtnikami, kotřyřch řōřřtwēra řo řak njeřařřbicžiwje wuwužije, kotřymž řo w řerusalemje řame řamjenje řa řhlēb dawaja.“ (Potracžowanje.)

Řēřřto ř rořpōminanju.

Modlitwa je přchřřřřřřřta řa wřchēch wot wēřřřa tam a řow řonjenyřch, pōřlad řa řřudnyřch, wuřojēnje ř řhorořčē, wobarnowanje řa řřrowotu.

řudancžy.

Bēly Ĥatł je řařacženy, W řym řu cřorne řybicžki; řchtož cřze řhōnicž, řchto te přaja, řačēnje řeř wōřřarčji.	Řōžku ma a řłowēčřku ma, Řima řanōh řiwōta; Řōžka řenje njeřtupa, Wřřřłow nima řłowicžka.
[řřř]	[řřř]

Daliřche dořrowōłne dary řa wōbōe řrmenisřřte řřřřř:
Ř. Ř. nowy dar řa nařche řřřřř ř dālřchēmu wocžēřnjēnu 10 Ĥř.
W mjenje wōbōich řřřřř přaji wutrobny dźař
řōłcž, ředaktor.

Womhaj Bóh!

Czisko 17.
28. haprl.

Četnik 11.
1901.

Szerbiske njedželiske kopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Smolerjez knihcziščetni w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pschedpłatu 40 np.

Jubilate.

Jan. 12, 24.

Sawěrnje, sawěrnje, ja praju wam: je-li šo pscheńcžne šorno do semje njepadnje a nje-semrje, dha woštanje wono šame, hdyž pak semrje, pschinješe wjele płodow.

Jubilate! WYSTAJEŽE! Szlónzo stóněžnje czoplischo šwoje pruhi na semju ščeje, ptaki šašo špěwaja, šchtomy a fertki šo wupyščuja a žito na polu roščje: Kaš dolho budže tracž a my płody wschudžom wohladamy. Ale jenož, dokelž pscheńcžne šorno je do semje padnyło, wumrjelo a w semi ležalo kaž w rowje, móže wono k nowemu žiwjenju wotucžić a płody pschinješč. Pscheńcžne šorno, kiž w bróžni ležo woštanje, woštanje šame a njedawa płody.

— Jubilate! My pschindžemy wot czicheho pjatka a jutrow: našy šbóžnik, na šchižu woprowany, do rowa pohrjebany, je štanyl k nowemu žiwjenju. Wyštanje wot šmjercže šbudženeje Božeje štwórbny bywa nam pschirumanje ja wysłanje w šhryštuštu tym horjestanjnym a wo jeho nowym žiwjenju.

Sa kaš wjele mamy šwojemu šbóžniku šo džakowacž! Wón je še šwojej šmjercžu naš š Bohom šjednal a nam wodawanje šudnika warbowal. Wón je še šwojim horjestacžom šmjercž pschewinyl a š měrom móžemy šwojej dale a bóle šo pschibližowazej šmjercži do woblicža hladacž a bjes bojoscže do nozy pošlednjeje hodžiny šupicž. Wón

je nam še šwojim k njebju-špicžom durje njebješow wo-cžinil a wjedzeni wot jeho ducha namakamy pucž k wěcž-nemu žiwjenju. Kaške bohatšwo, kaške nješachodne płody! Wšhitko pak je wón jenož teho dla dokonjal, dokelž je š njebješ na semju pschischoł, na šchižu wumrjel a do rowa padnył. Wón je to pscheńcžne šorno, kiž w semi semrje a wjele płodow pschinješe. Šdy njeby wumrjel a štanyl, hdy by, kaž Šelias bjes šmjercže šo wrócžil do krašnosče, by wón šam woštal še šwojim bohatšwom a bjes płodow. Ššmjercž na šchižu, pohrjebanje a horjestacže roščžela jeho płody a jeho bohatšwo. Nětk wobdawa šchižowaneho a horjestanjeneho wulka žiwa wošada, kiž dale bóle roščje. Wšhitke milijony dušchow na šwěcže, kiž we wěrje na šchižowaneho hladaja a w luboscži na horjestanjnych wišaja, šo našycžuja š jeho płodami: pscheńcžne šorno je wumrjelo a pschinješe wjele płodow. Jubilate!

Alle šchtóž k jeho płodam pschincž chže, dyrbi šam pscheńcžne šorno byčž, kiž semrje a płody pschinješe. Še drje roščžel mjes šhryštušom a mjes nami. Šhryštuš dyrbjesche czělněj šmjercži šo woprowacž, my pak dyrbinym wumrjecž šmjercž štareha człowjeka. Štary człowjek w naš še šwojimi hrěchami a lóšchtami je pscheńcžne šorno, kiž dyrbi wumrjecž. Šóinaj šwoje hrěchi, šchižuj šwoje lóšchty, pohrjebaj w šwječženju psches móž šwjateho Ducha šwojeho štareho człowjeka, šwoje dotalne hrěschne žiwjenje, a hlaj, ty budžješ pscheńcžne šorno, kiž semrje a płody pschinješe.

Prëni plöd je to nowe žiwjenje: shtöz i Khrystuſom wumrje, i nim tež stanje k novemu žiwjenju. W hlubokoſeži duſche leža prënje hibanja noweho žiwjenja. Duſcha budže wumožena wot mozy a poſlecza hrëcha. Njewurjekniwe wjeſele ju napjelnuje, hdyž ſo jej hrëchi woda waja, njebieſka ſbóžnoſež ſo do njeje wulwa, hdyž ſo i Bohom ſjedna, Bóſſki mër, kotryž ſwët dacž njemóže, ſacžeri i njeje wiſhitku bojoſež, pod kotrejž wona hacž dotal ſdychowaſche a wona ipëwa: Jubilate. Nowe žiwjenje pyta ſwëtlo, kaž horjeſtanjent jutrowne ſlönzo, pſchekraſnuje zyle czaſne žiwjenje, džëlo, powoľanje, czerpjenje, žaloſež a dawa wiſhitkim myſlam, prožowanjam a pſchedewſacžam nowe ſwëtlo a nowu móž. Bywa nalëžo w žiwjenju: wiſchudžom plody roſtu pod pruhami njebieſkeho ſlönza, kiž je Khrystuſ, kaž w ſahrodže a pſcheſ ſahrodu klineži: jubilate. A tuto nowe žiwjenje, kiž wiſhitko wobnowi, pſchekraſni tež ſmjercž, bjerje jej žahadło, cžini ju pſchecželnu; pſchetož žiwjenje w Khrystuſu njewumrje ale roſež, cžim bóle my ſwëtej a cžëlu wotemrjemy, a hdyž ſachodna draſta wot naſ wotpadnje, ſo nam ſjewi w poknej kraſnoſeži wëcžne žiwjenje a i noweho ſpëwa duſcha, hdyž po horžym bëdženju i daloka widži njebieſke Jeruſalem: Jubilate:

Alle to njeje hiſcheže wiſhitko. Móz prënjeho pſcheñežneho ſorna džëla dale w jeho wërjazych. Woni bywaja tež pſcheñežne ſorna, kiž, wuſyte na rolu ſwëta, žiwjenje dawaja a w druhich plody tworja. Nowe žiwjenje wobhnadženeho ſbudži w druhich nowe žiwjenje. Hdyž iſhtó wumrje ſmjercž ſtareho cžłowjeka, bywa wón pſcheñežne ſorno, kiž wjele plodow njeſe w ſwojim kloſu. A taſ je ſwët wulke žnjowe polo, pſcheſ kotrež klineži ipëwanje žnježarjom: Jubilate! Shtöz nicžo njewë wot taiſeje ſmjercže a horjeſtačza, wotanje ſam a njemóže ſobu ſpëwacž, je kaž pſcheñežne ſorno, kiž je padnyło na ſtalu a hdyž doľho tam leži, budže napoſlëdt roſteptane abo wot wëtra do morja wjedžene, hdyž žane wumoženje njeje. Kaſ nëkotry je taiſe morwe, ſhubjene, ſapomnjene pſcheñežne ſorno! Bóh pomhaj nam k wumrjecžu w Khrystuſu, ſo bychmy byli w nim tež živi, kotrehož dla dženſa ipëwamy: Jubilate!

Wyſtaj, byla wuſwolena,
Zandželam tež ſtowaſich ſo!
Zeho khwal, ty wobſbožena,
Zemu wëcžnje džakuj ſo!

Samjen.

Wucžowanie po Božim piſmje

abo

taiſe myſle nadenžech, Bože kłowo cžitajo.

Podawa ſwërný cžitač „Pomhaj Bóh-a“.

1. kniži Móſſaſkowe, 21. ſlaw.

(Poſtracžowanie.)

A Sarah džeſche, ſo by dalſchim pſcheſcžëhanjam ſaracžila, k Abrahamej: Wucžët tule nëtko namaj njetrëbnu džowku i jeje namaj runje taſ njetrëbny ſynom; pſchetož jeje ſyn, hordej a nadutej džowzy podobny, njedyrbi, jako je ſebi wotmyſlił, namrëcž i mojim ſynom ſaakom abo ſnano jeho je ſwojeho mamrëkſtwa wutkëžicž; pſchetož džowžny ſyn njedyrbi namrëcž je ſynom ſwobodneje.

Sarah ſpóſnaje prjedy džiłi Abraham, kaiſi ſmael budže, kaž tež Rebecka ſwojeju ſynow prjedy ſpóſnaje hacž ſaak.

Alle Abrahamej ſo to jara wulzy njelubjeſche ſwojeho ſyna dla. 13 lët doľho bë ſmaela ſa teho mël, kotryž ma Bože žohno-

wanje namrëcž, a hiſcheže nëtko lubowaſche w nim ſwoje cžëlo a ſwoju krej.

Alle Bóh džeſche k njemu w nozy we widženju abo wo ſnje: Njedaj ſebi i pſchinarodženeje mjektoſeže ſë ſpodobacž džëſeža a džowki dla, ſo ſo tebi radži, ſo by wobeju wuhual. Wiſhitko, iſhtož je Sarah tebi prajila, temu ty poſlučaj. Pſchetož to je moja rada: pſchetož w ſaaku budže tebi ſymjo narjeknjene, wón, niž ſmael, ma ſymjo, tebi ſlubjene, dale plödžicž.

Žoniłi hłóſ, kotryž bëſche w paradju muža k hrëchej wabił, je tu Boži hłóſ.

Tež čžu ja, džëſche Bóh dale, i džowžneho ſyna lud ſežinicž, kaž ty hižo ſnajeſch, teho dla, ſo je wón po cžële tež tvoje ſymjo, a teho dla njetrjebaſch ſtrach mëcž, ſo je po ſdacžu ſurowe žadanje, ſo maſch ſmaela i domu wucžëricž.

Tež ſmaela dnybi Abraham woprowacž kaž poſdžiſcho ſaaka; kaž nëtko Bóh da tam doprëdla Abrahamu pſchecžëpicž, iſhtož je ſam ſe ſwojim ſynom wotmyſlił, taſ dnybi tu po nim cžinicž, iſhtož je hižo ſam ſapocžal, ſo je pohanow nathwilnje ſe ſwojeho kraſejtwa wuſamknył a Abrahamowe ſymjo wuſwolil.

Wjedžawſchi nëtko, iſhtó je w tutej woſtociwej wëzy Boža wola, ſtany Abraham ſahe rano, a wſa hłëb a bleſchu wody, ſo byſhtaj cžëlnu potrebu w puſcžinje mël, hdyž ani cžłowjeka ani kapli wody njenadenžëſch, a položi ſagarje na ramjo, da jej tež hólza, a puſcžëji jeju wot ſebje.

Zenož pſcheſ taiſe wuſtorcžënje bë móžno, ſo ſo roſdžël mjeſ ſynom po hnadže a duchu a mjeſ ſynom po cžële kručže a raſnje ſjewi, a ſo by ſo to ſtało, je hłowny ſamhł naſcheje ſtawſny. Hdyž je ſo tutón roſdžël doſež ſjewil, ſmë ſo ſmael poſdžiſcho tež ſažo bližicž a taſ bohateho nanowe kľba wužiwacž.

A wona woteñdže i Verſaby na ſtronu k ſwojej egiptowſkej domiſuje, ſmyli pał bórny prawy pučž a ſabudži ſo w puſcžinje na južnej ſtronje pola Verſaby.

A hdyž ſo woda w bleſchi pominy, položi wona hólza pod iſhtom a woſtaji jeho tam ſpróžneho po doľhim napinazyh pučžowanju a ſawutlëneho ležo, hdyž bëſche dotal ſchtyrnacžëlneho ſa ruku wjedla.

A woteñdže a ſymy ſo naſdala napschecžo njemu taſ daloko, jako nëhdže móžeſch ſe ſchipom tšëlicž; pſchetož wona džeſche: Za njemóžu hladacž na młodženzowe wumrjecže. Teho dla woteñdže wona i jeho bliſtoſeže a ſymy ſo napschecžo njemu a poibëže ſwój hłóſ a pľalaſche, doſež macžërne cžucža ju dale hieč nje-puſcžëčichu.

Tehdy wuſtlycha Bóh hólzowy hłóſ w macžërných hylſach; wiſchat bë ſlubil, ſo čže ſo wo njeho poſtaracž, doſež je i Abrahamoweho ſymjenja. A Boži jandžel, kotryž bë hižo raſ ſa nej do puſcžiny ſchoł, ſawoľawſchi i njebež na ſagaru džeſche k nej: Shtó je cži. ſagar? ſo ſadwëlujeſch a na teho njeſpominaſch, kotryž je ſo cži nëhdy ſjewil? Njeboj ſo, pſchetož Bóh je hižo hólzowy hłóſ wuſtlychal, hdyž wón leži hubjenty a bjeſe wiſcheje pomozu.

Stań potajtim, wiſchat je pomoz hižo ſwjedženo, budž mjehëla, wmi hólza, kotrehož ſy ja ſhubjeneho pod iſhtom položila, a wjedž jeho dale ja ſwoju ruku; pſchetož tež ja čhu ſwoju ruku nad nim ſjewicž a čžu i njeho wulki lud ſežinicž.

A Bóh wotewri jeje wocži, ſo wona ſtudžën i wodu wuhłada, kotryž wona prjedy i hórkim ſadwëlowanjom njebë wuhładała. Shtöz ſebi w puſcžinje ſtudžën wurnje, tón ju i wjetſcha i pëſtom pſchikryje, ſo dnybiſch wumucžene wocžto mëcž, čžeſch-li taiſu ſtudžën wuſlëdžicž.

Hdyž nam Bóh hnadu ſwojeho wodženja ſaprëje, ſmy my wiſchë brëdki ſbyli, tež taiſe, kotrež hewal wiſchëdnyje pſchi pučžu nadenžëm, ſo ſo nam ſda, ſo ſu daloko wot naſ. Proſchany teho dla Boha, ſo by nam ſchëžedriwje dał, iſhtož trjebamy, ale tež ſo by nam mudroſež ſpožëčil, ſo móhli jeho dary nałožowacž; hewal ſo ſtanje, ſo wobprjedy ſtudnjow ſe ſacžinjenty maj wocžomaj ſawutlity.

A ſagar tam džëſche a napjelni bleſchu i wodu a da hólzej picž.

ſagar pał njeñdžëſche dale do Egiptowſkeje, ale woſta w puſcžinje bliſko pſchi Kadëžu, hdyž bë móžno bydlicž.

A Bóh bëſche i hólzom, kotryž roſežëſche, ſo bu i młodženza hylny muž; a wón bydleſche, doſež bë to po jeho waſchnju, lubje rad w puſcžinje, a wón bë dobry tšëlet i profom.

A ſo džëñ a bóle w tšëlenju wudokonyjy, bu wón „džiwi

člowjek", a bydlešče w puščinje Bharan. A jeho macž wsa jemu žonu se hwojeje Egiptowsteje domisny.

Pohladajmy wróćo! Išaak, kotrehož bē Bóh Abrahamej wot wscheho spocžatka šlubil, je ho psches wěru narodzil. Pódlá njeho šteji Išmael, narodženy po čžele a po wschědnym pucžu, jako hudler Božeho šłowa. So njeby čželna wótzowška lubowčž Božiu radu šasyla, nješwoli šujes do teho, so wóstanje šyn wot šwobodneje psches ducha narodženy pschi tamnym wot šlužobneje po čžele narodženy, a so byšchtaj wobaj i dobom wot Abrahamá namrětoj, dokelž a hdyž tež bē tutón štaršchi Abrahamowy šyn, kotryž bē po dothim čžahu bjes džěči nanej přenje wješele pschi-hotował. a ja dothe čžahy tež jemu nadžiju šđeržal, so budže Bože šlubjenje namrěčž. Tak šjewi šo wulka wěrnosčž, kotruž po wschěm šwjatym pišnje nadeždžesč, a w nowym testamencže w šwojej najwyschšej a dospolnej wažnosčži wštwupi, so čželne prawa psched Bohom ničžo njeplacža, a so jeho šwobodna hnada jeničžy čžlowjekejš wscho šficzji. Tak je tuta štwišna šnamjo ja čžab noweho šakonja. Š dobom šjewi Bóh i Išmaelom, šak wón tež tych, kotrychž njeje hiščeže do šwojeho hnadneho šłuba pschijał, tola hnadnje wodži a žohnuje, šak je šamo džel duchowneho Abrahamoweho žohnowanja na Išmaelowych potomnikow šwjedł.

(Potracžowanje.)

Ruša wulka — pomoz bliska!

P o w j e d a n c ž k o .

(Potracžowanje.)

Ryncž a Ryncžowi towaršchojo špóšwachu, šo Šandrij dženi a bóle w Rybakowej pschihilnosčži postupuje; to jemu šawidžachu a hnewachu šo, šo šo Šandrij bóle čžesčži dyžli woni. Wošebje Ryncž hidžesche tuteho „nješraleho hólza“, šak bē jemu narjeł, dokelž šo psches Šandrijowe dary dženi a bóle šjewi, šo je šłaba šłowčžka. Wón wyšlesche a šakajšče štajnje na to, šo by Šandri-jej šeschtodžil abo jeho tola i Rybakež wobłhoda wutłóčžil. Pódlá teho pak wopofaša špawnemu mlodženzejš pschězo hiščeže šwonkow-nje najwjetšchu pschecželnosčž, šlisašče jemu šlěny, šlischčesche šo t njemu a potaji šwoju pschellepanosčž i tym, šo měšesche štajnje wješele mješwocžo a šładke woblicžo.

Měhdy — bēšče runje njeđžela a Rybakež pišańja šamšujena — šastupi Ryncž do Šandrijowejš ištwy a postrowiwšchi jeho po wschědnym, něšak nješepym, něšak šładkim wawšnju a položiwšchi šłobul a šij na šlıdo lehnij šo šak dothi šak bēšče na Šandrijowe tožo. Šošładujžy šo še šawištnym pohladanjom po ištwy šarěčža šfóncžnje:

„Šižo čžasto šym prajil, Šandrijo, ty šy šo na šbože wo-ženil. Rybakež šujes njeje nikomu šak pschihileny jako tebi. Něšto je čži najrjeńšchu ištwy po žylym domje pschipošafal, šo byđlišč rjeńšcho šak šrabja. Šw jaw mi tola, hdyž i tym šwoju ištwičžku pod tšechu pschiruwam, dha šo mi šechže, šo bych mohł šo i tobu mēničž.“

„Šujes Rybak je woprawdže wulžy šmilny še mni“, wotmolwi Šandrij. „Ššam bēch wšchón pschekwapieny, hdyž mi minjeny tyđžen šole wobhydjenje pschipošafa. Njewēm, šak mohł jemu šwoju džakownosčž wopofašacž.“

„Šchto mi tež!“ šawola Ryncž hudleršy šo šmējo. „Ty pišafč ja tšjóch; njeđyrbjał tebi ja to něšchto wjazy płacžicž dyžli druhim? Tvoja ššda njeje bjes teho najšhmanšcha. Šwopomá jenož šelko doštanjetaj škozor a drugi pišaf! Šlacžiči čži šak šobowčžanej; bych-li ja na twojim mēšnje byl, bych šam trochu dopomhał, hdyž wón šam dopomhačž njecha.“

„Šchto je šwojej rěčžu mēnišč?“ woprašča šo Šandrij.

„Šeli šo mje nješcheradžič, dha wšchaf mohł čži prajicž; hrěch wšchaf njeje šak wulki a mnošy mješ nami čžinja šak. Šola šlub mi, šo žanej čžlowštej dušchi wo tym nješwjedafč.“

„Wóžu-li to psched šwojim šwědomjom šamolwicž, dha čži šlubju a šwój šlub šwojecžu.“ rjekny Šandrij.

„Duž dha pošłuchaj!“ šchepšasche Ryncž pódlá Šandrija šo na štol šyđnywšchi. „Šchtož rošumi, Rybakež šujesowe mjeno něšak šak napišacž, šak wón šam piša, móže šo bóršy wobohacžicž. Šrjebafč jenož mēnu napišacž; hdyž čže ničtón nješwidži, šmēšesč papjeru do druhich, šotšij wschědnje šwój pucž i pišafnje do šwěta nastupja. Ššchi šakšch šepjač polđra šta abo šti šta hriw-now nješytujesč, najebana mēna šo i prawym mēnami wuplacžič, a přjed' šak šhapon šaspěwa, šakšch pjenješy. — Šchto do teho mēnišč?“

Šandrij bēšče wšchón šprostnył, wuššyšchawšchi čžertowštu radu; wón nješnajesche ani šłowa, šo mohł šwój hnew a šwoju rošhorjenosčž wupryčž. Šyncž drje pýtny, šo je Šandrij wšchón rošhorjeny, mēšesche pak ša to, šo je wšcho, šchtož nam Boži šakon šaka, w Šandrijowej wutrobje na wóju čžahnył i tym, šchtož nam Boži šakon šakafa. Šyncžej šo šdofče, šo je šwoju lehnij hru hižo na pol dobył. Š nowa šapocža rěčžecž a žwamlicž, šo by wšchē čžekne Šandrijowe šakšady šabil.

„Šaj wšchaf, haj,“ šarěčža Ryncž šakšo, „tebi čže šo džiwacž, šakšale pschellepanosčž! Ššwoje žiwe dny wo šakšim hiščeže nješhy šakšlyšchal a wóšładał. Šwoptaj jenož, šak šłódy šłódy, mašch-li pjenješy i hromadami, šakšch doštanješch bjesje wšchěje přóžy a bjesje wšcheho štracha, potom špóšwajesč, šakška šakšnosčž to je, šo šy hiščeže žiwy na šeni. Ša šonju ššđžicž, na wóšu ššđžicž, šracž, picž, šchšlicžli šlisačž, wšcho móžesč, a wšcho móžesč bjesje wšcheho štracha, šakšch-li šo wote mje wóđžicž. Štajnje šmēšesč pjenješ doščž, štajnje wješele a radoščž na doščž, a wšcho to je mšda, šo napišesč jeničžke mjeno. — Šlej, tu šym nacžiščesčane papjerki ša mēny šobu pschijesč.“ — Ryncž wučahnywšchi je še šaka položič je na šlıdo — „šlej! jenož ščžbu šrjebafč napišacž, šakšch šebi twoja wutroba pschěje, a Rybakowe mjeno špody, a wšcho je šotowe. Šoniž šo wóšładašch, mašch, šchtož šebi pschějesč a šrjebafč. Ty šnajesč šak šerje jako ja, šo šu Rybakowe mēny šak šobre, jako šotowe pjenješy. Šchto do teho mēnišč?“

Šandrij wójujo šam je šobu na wóšomil rošpominasche, šchtož bē runje šakšlyšchal. Šola niž štrach, šakš ma šo teho džeržecž, šchtož bē wot šwojeho towaršcha runje šakšlyšchal, ale wón rošpominasche, šakšch by tute nješničžomne Ryncžowe wot-pohłady hnydom wotšrył a je šujesč Rybakejš šđeržil abo niž. Šfóncžnje roššudžič šo šak: Ryncžej bē šlubil, šo čže mješčecž, teho dla čžyšche wšcho hiščeže potajicž; Ryncžej pak čžyšche šrucže šakšacž, šo njeby jemu hdy šakš šakš radžič abo jeho na šle pucže wabil.

„Praj mi tola,“ rjekny šfóncžnje, „šy ty hižo šakš ššucžil?“

„Ša?“ šawola Ryncž a mješčesche, jako čžyl rošpominacž. „Ša? Šš, šakš něšchto nješšym hiščeže ššucžil. Čžcho dla bych to tež đyrbjał. Ššam pjenješ štajnje doščž. Šle ty mohł šakš ššworacž. Tvoja mšda je ša šakš mēšto jara šnadna. Šjemóžesč šo na wješelach wóđželččž. Štajnje a pschězo mašch doma šyđacž, nješšchidžesč ani do šhošejornje, ani do šonditarnje. Šebje je mi šel! Šo mohł šo i druhim rošwješelicž, šym tebi pucže a šrěđki pošafal. Šlěnjn špawnje i tobu, a šerje budže, hdyž na moje šłowa pošłuchafč.“

Tute ludaze šłowa wobšrucžachu Šandrijowe roššudženje, šo Rybakež šujesč Ryncžowe nješničžomne porucženje nješđeržili. Wón rjekny: „Ryncžo! mi šo šda, šo ani nješnajesč, na šakš nješšutł šy mje čžyl wabicž. Ššecham ša to mēčž, šo je šakšakwoščžu šakš mi porucžič; teho by mi šel bylo, dokelž mēł šebje potom hidžicž je wšchěj šwojej dušchu. Šš, šakš nješbudže, a teho dla čžy wšcho, šchtož šy mi rěčžal, w šwojej dušchi potajicž a nješcham žanej žiwej dušchi wo tym powjedacž. Šola wopomil, šchto bych šwjedł, bych-li byl šłaby abo šłupy, šo bych na twojn radu pošłuchał. Š přenja bych šwoju dušchu womasal i hrošnym hrěchom, i paduchštwom, šakšch nješch mohł wotmucž ani i roššacžom, ani i mo-dlitwu; i druga bych šwojeho šujesč ššebał, šakšch ma šowěru še mni; a i ššecža bych mišnył na hrěšchny pucž dale a šłubšcho. Ššnajesč, Ryncžo: Ššohož čžert ša jeničžku wóšku pschimnje, temu bóršy šozu šdřeje! Š šchto by šo mnu bylo, bych-li tebi pošłuchał? Bych-li hdy mohł špawnemu čžlowjekejš do mješwocža pohładacž? Ššebje šo mohł ššđžicžku nješšchinu mój hrěch wotšryčž; nje-mohla šaniba mje wschědnje došhwatačž? Šwopomil šo na moju wóhu macž a na mojšho šobrocžerja! Šchto byšchtaj wónaj prajičoj, bych-li šo šakš wot hrěcha nawabicž? Šwotmolil mi na to, Ryncžo!“

„Wóžlo moj!“ wotmolwi wón, „šakš šo i wopjecžizu nje-wotšryje! Ša čže nješch pscheradžič.“

„Š njeby-li mje tež pscheradžič,“ šarěčža Šandrij i nowa. „Móžesč-li tež čžlowšelow ššebacž a šłudacž, šakš pak čžyl wóčžto Bože wóššepicž? Ššy ty šapomil, šo wěčžny Wótz w nješšchach na ššđdu našču šrocžel šłada, šo šnajš našče šakš mješle a našče pschikryte ššutki? Šš, Ryncžo! nišdy a ženje mje na hrěšchne šchčžčki nješwawabicž. Ššodam čži šakš přeni poššyt mēno, šo nješesč, šchto šy i tym ššucžil. Ššim šwoje papjeru

a donješ je, i wotkal by je wsał. Wone nješkuscheja ani tebi, ani mi. Dži mi jenož, dži i nimi."

Wschón sawjerczeny a pohluscheny stanymšchi, papjery do saka tynymšchi, klobuk febi itajimšchi a w Božemje ani njeprajimšchi, woteńdze Ryncz. Wschónne, ale wérne a bohabyasne słowa bėchu jeho do wutroby klole. Wón njemóžesche wjazy na Gandrija pohladacz, kotrehož chyzsche stahcz. Gandrij pak poklaknymšchi ho, hdyž bėsche hrosny pscheczel jeho wopuschczil, proschese Boha, so by jeho stajnje a pschezo pošylnił, so njeby w horkim boju i hrėchom wustal.

(Potraczowanje.)

Wschelate i bliska a i daloka.

— Ssrjedu je ho saska krajna ewangelsko-lutheriska synoda w Draždžanach shromadziła. W naschich, Božich domach je ho hižo sańdzenu njedzelnu dobroproschenje sa wuradzenja synody wotmėlo. Hdyž tež po sdczju synoda wožebje wažne nowe santonje wuradzcę nima, je ho tola wschelate wupofasalo, hdyž móže i lėpschemu sbožu naschjeje droheje zyrkwje skutkowacz. Wóh pošylni wuswolentych sastupjerjow, so bychu to jene we woczomaj mėli — sbože droheje ewangelsko-lutheriskeje zyrkwje.

— Njash krajan, i. wyschich gimnasialny wuczeł dr. Wuka w Freibergu, je titul profeschora pschi kralowškim narodnym dnju spožczeny dostal.

— Njies wuczeł Tempel w Borschizach hwyeczesche sańdzenu hrjedu hwoj 25lėtny sastojski jubilej. Wot wošady dosta njies Tempel rjane dopofasma lubosče a pschipsnacza. Schulska wošada dari jemu drohotny pišak, schulske dšeczi slėborne lizy. Wot hwojich kolegow dosta rjany czašnikowy rjeczas.

— Wjeleczański Boži dom ho w tym lėcze pschetwari. Wón je dawno hižo sa lėto wot lėta pschibjerazu wošadu njedohahazy. Zubje hu dodžeržane, so je strach, hdyž hu pokne. Sa lėto dyrbi twar dokonjany bycz. To smėjemy sažo rjany nowy Boži dom w naschej Łuzicy.

— Zendzelska je 5 milijardaw sa wóju pschecziwo buram wudala. Hdy bychu to Zendzeleženjo dopredka widželi, wėšče njeprawu wóju sapoczeli njebychu. To jim dohoty kraj wunjescz njemóže. Wobzarowacz jich ničtó njebudze, ale skerje prajicz: to je Bože prawdošne wozženje.

— Napslėdnik awstriškeho kšėzora je protektoratstwo katholickeho schulskeho towarštwu, kotrež sa catholicu zyrkej w Awstriškej sastupuje a dšela, pschipsal i wuradnym prajenjom, so budze stajnje sa skutkowanje tehole towarštwu a pschecziwo ewangelskemu hibanju. Tole wustupowanje je mjes ewangelskimi wulke roshorjenje sbudziło, a to i dobrym prawom, pschetož serscha nima tak sjawnje wustupowacz pschecziwo dšelej hwojich poddanow. Wón ma njezicz tak derje nad hwojimi ewangelskimi kaž nad hwojimi catholickimi poddanami.

Tvoja wola ho stań.

Dr. Marcžinej Lutherej pschindze jedyn džen pscheczel a skoržesche: „Wi wschitko překi dže, wschitke moje pschecza ho sanicza, moje nadžije ho poraža, moje wotpohlady ho postorcza.“

„Luby pscheczeło, to je tvoja wina“, wotmolwi Luther.

„Moja wina? Kat to?“

„Haj, hlaj: cžeho dla modlišch ho kóždy džen: tvoja wola ho stań, ty dyrbišch ho radšcho modlicz: moja wola ho stań; kaž dołho pak ho modlišch, so by ho Boža wola stala, dyrbišch jo tež smėrom pschipsacz, hdyž wón po twojej próstwjie cžini.“ Muž, kotryž je w hšchje wjele wjetšich cžėnosczach byl hacž my, David, pschi tym wschėm praji: „Porucz temu njiesej tvoje pucze a měj nadžiju i njemu, wón budze wschitko derje cžinicz.“ Měj hwoje wjehele nad tym njiesu, wón budze tebi dacž, po cžimž tvoja wutroba žada. Mamy Boha, kotryž pomha, njiesja, kotryž wot smjercze wumože, ale dyrbimy i njemu pschiccz, naschu wutrobu psched nim wužypacz, ho kuł hamych sapřecz nawuknycz a potom tež na Božu pomoz cžatacz. Wón podarmo prajil njeje: „Pstajcz mje!“ Žeho pomoz je bliska tym, kotřiz ho jeho boja. Pod kšchizom křhystuškowym je rum ja wschitke starosče. Hdyž je Žesuf nasche hrėchi wot naž přecz wsał, njedyrbjal tež tu hromadku starosczow wot naž wsač? Šchtóž je pod kšchizom křhystuškowym doma, tón je najšbožownišchi cžłowjeł.

Šwiateł wohen.

(Potraczowanje a itonczenje.)

Mjes wschelakimi njedostojnosczemi, kotrež ho pschi rowje Šbóznika stanu, je hwyedžen „hwyateho wóhnya“ bjes dwėla najwjetšchi. Rusta a grichiska zyrkej matej tu jebazu pschiveru. Kšchesczijenjo tehole wėrywusnacza w Jerusalemje jutry se hwyčztami te mšchi dšej. Woni chzedža pschi hwyatym rowje, hdyž ho pjecza jutry hwyaty wohen ham psches Boži dživ sapali, i njebješ hwoje hwyčzi sakwėczicz. To wojowanje wo to, šchtó by přeni byl pschi jutrownym hwyatym wóhny, je i krawnym pukam na hwyatym mėsce mjes kšchesczijanami wschelakich wėrywusnacžow wjedto, pošledni křocz w lėcze 1895. To žyle pak ničzo druhe njeje hacž schibale jebanšwo mėschnikow, kotrež ho tež wjazy wot tych njepřeje, kotřiz hu do wėzy nits pohladali. To wašchnje ho jenož dobreho pjenježneho dohnyka dla lėto wot lėta wospjetuje, so by ho prawje wjele lóhłowėrjazy do Jerusalema wabiko. „Šwiateł wohen“ je wopravdže jara nješwaty wohen. Niz pošweczazy a wucžisczazy, ale šchłodny a kažazy sacžishez ma na narańschich kšchesczijanow. Woni ho i tym jenož wobkuczeja w swonkowym křohymjenju kšchesczijanštwu jako hromadze swonkowych wašchnjow. Haj, njeczisty wohen niskich žadosczow, kotryž ho w cžėlnym cžłowjeku pali, wohen njepscheczelštwu a hidženja ho psches „hwyaty wohen“ we wjele padach hšchje žiwu a pošylni. To pokasnja wozženja wokolo woltarja hwyateho rowa. O kat hinaschi je tola tón wohen, kotryž mėschnizy w Jerusalemje kóžde lėto cžinja wot wopravdžiteho hwyateho wóhnya, kotryž chyzsche Žesuf na hwyčze sapalicz, so by ho wón palil w narańschim kšchesczijanštwu. So by ho palazy wohen jim na hwyedomje položil, so bychu šłoncžnje pošali a sacžuli, kařtu hanibu woni kšchesczijanštwu cžinja se hwojimi pschivernymi wašchnjemi. So bychu woni pošali, so kšchesczijanštwu njewobsteji we wobkėžbowanju swonkowych wašchnjow, ale w nowym, cžistym žiwjenju a kšhodženju. Njech wohen praweje Šbóznikoweje lubosče jich wutroby sapali, so bychu wotucžite i dołheho spanja a sprosczenja smjercze, so by rostal lód šebicnosče a hamolubosče a ipalil wschė hrėschne žadosče. Njech potom wohen Žesufoweje lubosče ho won dobudze jako palazy wohen praweje cžłowškeje lubosče, so bychu narańsche zyrkwje hwyčtlo wóhnya byle, kotrež hwojemu hwyčtlu ho hwyčicz dawaju do cžėmnošče a nozy wobdawazeho muhamedanškeho luda.

Něšto i rošpominanju.

Džiwne wotmolwjenje.

Enata wėž je, i kajkej šłoczju a hurowosczju kšėzor Julianus w hwojim kšėzorštwu kšchesczijanštwu wutupicz phtasche, so by pohaništwu, kotrež bu pod kšėzorem Konstantinom hižo kšetro wobmjesowane, sažo wupomhał. Pšchi tych wobštejnosczach ho pohanski mudry Wibanijus, lubušk a wuczeł kšėzora Juliana, kšchesczijanškeho wuczerja w Antiochiji i horkim smėchom woprascha: „Šhto dha cžėšlowy hyn i Nazaretha cžini?“ na cžož jemu tón křotke wotmolwjenje da: „Wón dšela kaschcz ja twojeho wucžomza.“ A wopravdže ja někotre dny powjescz dónđze, so je Julianus w bitwje pschecziwo Persiskim morjenju.

Sudanczka.

Steji šchtom wschón bjes stoty,
Wyšoli dže psches dwory,
Spody nima torjenja,
Wjeršch je radny brėšchczka;
Sa tej hólzy cžolpaju,
Potom špėschne reje du.

[olaw vylgass]

Lėta w drobnych puchczkach,
Pada w křjepczach, křjepelach,
Wošy spody njebjja ho.
W smyje i pierjom hrajtajo,
Se jemje ho totoli,
Potom bėži po semi.

[aw vylgaa 'axo? 'hau
'pplaa 'ava :axo! vqoax]

Čim wjazy i nožom sakóznuje, čim wjazy febi nawarbuje.

[južak]

Dalšche dobrowólne dary ja wbohe armeniske křoty:

Š Michalskeje wošady psches njiesja sararja Křadu:

Njemjenowana i dalšchemu woczėhnjenju ja nasche křoty 20 hr.

W mjenje wobohich křotow praji wutrobnny dšak

Šolcz, redaktor.

Womhaj Bóh!

Cyisko 18.
5. meje.

Lětnik 11.
1901.

Serbske njeđzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihiczišczetni w Budyschinje a su tam dostacž sa šchwórtlětnu pichedplatu 40 np.

Gantate.

Jan. 6, 67—69.

Duž praji Jěsuš tym dwanaće: „Chzecze tež wy prjecž hieč? Me Schiman Pětr wotmolwi: „A komu pónđžemy? Ty mašch słowa wěcžneho žiwjenja. A my smy wěrihi a pónjali, so ty by Šhryštus, tón byn žiweho Boha.

W spocžatku džešche sa Jěsušom wjele wučomnikow, kiž wot njeho wocžakowachu wobnowjenje stareho israelskeho Davidoweho kralestwa. Jěsuš teho dla derje wjedžešche, so hodžina pschińdže, w kotrejž jeho jašo wopušcēja. W Kapernaumje je tuta hodžina pschišča. Jěsuš saniczi tam wschitke semske nadžije swojich wučomnikow i pschi-powjedanjom swojeje smjercze a i pokasanjom na wěcžne žiwjenje, kotrejž se swojim cželom a se swojej krowju pschi-hotuje temu, kiž do njeho wěri. Wot teho cžaka woteńdže wjele jeho wučomnikow nasad a wjazy sa nim njełhodžichu; pschetož woni džachu, to je twjerda rěč, kotruž nihtón słychecž njemóže. Jenož czi dwanaćo pola njeho wostachu. Jako Jěsuš malu bylu šwěrných widžešche, praji wón k nim: Chzecze tež wy prjecž hieč? Bološcž dla tych, kiž su woteschli, lubošcž k tym, kiž su wostali, rěczi i tuteho praschenja. Wón wě, so dyrbi tajka hodžina pschińcž, w kotrejž so džela pluwu wot pschenžy.

Cžak rošřuda pschińdže sa kóždeho, kiž wo Šhryštusu słychi. Někotry, kiž je na Šhrysta šcžezeny a šnano hižo dobry kruč pucža i nim schoł, woteńdže wot njeho, dokelž

w nim njeinama, šcžož pyta. Jenemu je to słowo wo šcžizowanym a horjestanjenym Božim šynu twjerda rěč, kotruž njemóže słychecž, a šcžto chze šapřecž, so cžłowškej naturje budže cžezko, so nutšnamacž do potajnstwa: wěšcže, so wy nješcže se šachodnym šlěborom abo šlotom wukupjeni, ale i drohej krowju Jěsom Šhrysta, jako teho njewinojteho a nješmasaneho jehnjecža. Druhi pyta w Šhryštusowej službe cžejcž a dobre dny a namaka hańbu a šmėch, a kóždy wě, so njeje lóhko, so šam šapřecž a šcžiz na so wsacž. Šduž widžich wulku bylu tych, kiž woteńdu, słychišch tež ty Šhryštusowe praschenje: Chzešch tež ty prjecž hieč? Šcžto budžešch cžiničž? Prošč Boha, so by tebi prawe wotmolwjenje dał.

Šcšecžijanska žyrkej wě wot cžakow wulkeho wotpada. Něcžišchi cžak je tajki cžak. Wulki džel nascheho luda nochze žaneho Boha wjazy. Šwětno kubla a wješela pyta, bohatstwo a cžesč, a šcžož jemu to dawa, je jeho Bóh. Druhy nimaja ničžo pschecžiwu Bohu, jeli-so jich jenož w pokoju wostaji, woteńdu pak wot njeho, hduž jim hrėchi přjódřđerzi a šebi pózcžiwu, šwjate žiwjenje žada. W tajkich cžakach słychi šcšecžijan Šhryštusowe praschenje: Chzecze tež wy prjecž hieč? Tež tebi štupi tuto praschenje bliško. Šnano by hižo pschi tym, i wulkej cžrjodu cžahnyčž: Šak šrudnje šcšiczi Šhryštusowe praschenje, i kotrymž chze wón tebe pola šebje džeržecž. Cžakny wotpada su šrudne, maja pak tež swoje požohnowanje: pluwu džela so wot pschenžy. Tebi pak daj Bóh, so pschi Šhryštusu wostanješch, so so rošřudžich kaž Pětr.

Pètr wotmolwi w mjenje tych dwanacze na Khrystu-
kome prafchenje: Knježe k komu pòndžemy? Ty mašch
šłowa wèczneho žiwjenja a my šmy wèrili a pòsnali, so
ty šy Khrystuš, šyn žiweho Boha. Tuto wotmol-
wjenje je najstaršche japošchtokšte wèrywufnacze. Pètr chze
woštač. K komu tež pòndže? Sašo k farifejškim a
pišmarucženym? Tam je wšcho pišmik, a pišmik mori,
Pètr pač chze žiwjenje, frejotu a wèrnošcž. Khrystuškome
šłowa šu jeho dušchu triechile jako šnuki a hložy i wècz-
neho žiwjenja, njebjeskeje nješachodneje frejoty a wèrnošcže.
To njemóže sabycž, to wjedže jeho na Khrysta. Wón
tež hišcže njerošemi, šchtož Jezuš je šłowom blišteje
šmjercže mèni, ale Bóšski hlož we wutrobje jemu praji,
so je tón, kiž pšched nim šteji a tajke šłowa rēczi, njebjeski
pòšlanž, šyn žiweho Boha.

Chzešch tež ty prjecž hieč? O, so by Bóh tež tebi
tajke rjane a šbóžne wufnacze šjewil a do wutrobny dač.
Nichtón tebje njeđerzi, ty móžešch wufwolicež. Chzešch
i wulkej šyłu sašo k šwètej hieč a jeho morwym šublam
a kniežomnej krašnosčzi? To je pucž šmjercže. Špomá
na to, šchtož šy doštal: šłowa wèczneho žiwjenja, kažtež
jenje w šwècže nješhšichšch, šłowa, kiž tebi dawaja nje-
šachodne wašchnje šrijedža šachodnošcže šwèta, frejotu wot
šwètneho wotrocžštwá, wšhoku myšl, šylny trošcht, wumó-
žjenje wot kniešštwá hrècha, nadžiju wèczneho žiwjenja.
Šyłu móž twojeho žiwjenja šhubišch, jeli so Khrysta wo-
pušcžešch. Šchtož Pètrej šjewjenje Bože bèšche, dyrbi
tebi dawno wèšta wèra bječž, so Khrystuš je Boži šyn,
šjewjenje njebjeskeho Wótza, twojeho Knješa a štworicžela,
šjewjenje wèczneje lubošcže, kiž je šo ša tebje woprowala
a pyta šbóžne čžinicž, šchtož je šhubjene. Ty njemóžešch
hinač hacž so šwèrny woštawášch, hdyž wšchitzy wotèndu a
prajišch: Knježe, k komu pòndžemy? Ty mašch šłowa
wèczneho žiwjenja a my šmy wèrili a pòsnali, so ty šy
Khrystuš, šyn žiweho Boha!

Jesu, pšchi tebi chzu woštač
A čže dđeržecž wobštajnje,
Tebje, Jesu, chzu ja doštač,
Daj šo wšchač mi šchecžedriwje.
Tu mašch moju wutrobu,
Ja čže, Jesu, njepušcžežu!

Šamjen.

Pucžowanie po Božim pišmje

abo

šajke myšle nadèndžech, Bože šłowo čžitajo.

Bošawa šwèrny čžitač „Bošhaj Bóh-a“.

1. knihi Móššakowe, 21. šlaw.

(Pòtracžowanie.)

III. Šchtucžka 22—34. Abimelech, pšches Bože Abrahamá
wšchudže pšchewodžaze žohnowanje nucženy, prošy Abrahamá, so
by šo i nim šwjasač. Abraham šwoli do teho, wobečžewawšchi
šo najprjedy wódneje študnje dla, kotruž bèchu Abimelechowi ludžo
jemu wšali, a doštawšchi ju sašo, šwjasa šo i filišškim kralom a
šahydli šo na dlèššchi čžak w Bersabje.

W šamym čžahu, hdyž bèšche Abraham Šmaela wuhnač,
rèčšesche Abimelech, šnaty kral Šerarski, a Šhichol, nawjedowar
Abimelechoweho wóšška, kotrehož bè šobu pšchuwjedl, i Abrahamom,
jeho wopytajzy w Bersabje a džešche k njemu: Bóh je, kaž džen
a bóle špòšnowam, i tobu we wšchitkim šchtož čžinišch.

Dha pšchihahaj wšchač šo mi pšched Bohom, so ty, hdyž
twoja móž džen a bóle pšchidhwa, nochzešch ani mje, ani moje
džecžzi, ani wnukow wobšchodžicž; ale so chzešch po šmilnošcži,
kotruž šym tebi wopofajač, hdyž šym tebje i wulkimi darami

i mojeho doma pòškač a tebi dowolič, so šmèšch w mojim kraju
bydlicž, so mnu čžinicž a i tym krajom, w kotrymž šy hólčž.

Abraham wotmolwi: Ja chzu šo pšchihahacž.

So pač by šo wšcho wujakničlo a wufprawničlo nješ Abra-
hamom a kralom, doniž njeby po wichej prawdže šo pšchihahacž a šo
tač na wècznje šwjasač, šwaršesche Abraham Abimelecha wodoweje
študnje dla, kotruž bèchu Abimelechowi wotrocžzy Abrahamowym
ludžom i mozu prjecž wšali.

W štepie, hdyž je malo wody, je jara wažne, hdyž ma
paštyški čžłowjek šwoju študžeč. Hdyž bèchu Abrahamej študžeč,
kotruž bè šebi i wulkej prošy wuryl, wjali, bè to ša nješto šwècže
wulka šchłoda. Nètko porokuje Abimelechaj, so šo tajke nješutki
jeho wotrocžkow, kotrež je wón bjes dwèla šnacž dyrbjač, nješryja
i tym, šchtož je jemu prjedy šlubil.

Duž wotmolwi Abimelech: Ja nješšym wjedžač, so je nèčto
to čžinič, a ty tež mi nješšy ničžo wo tym powjedžič; pòdla teho
ja tež ničžo nješšym prjedy wo tym šhychač hacž dženska. Nje-
bych-li dženska prènje šłowèžko wo tym šhychač, budžich ja tebi
študžeč dawno hižo wrócžič; i tutym pač šo nètko wote mnje
štawa.

Tehdy wša Abraham wozzy a woły a da je Abimelechaj, so
by jemu tač ša wšchón pšchichod šwoje pšchecželštwó šakrucžič.
A tač štaj wobaj šlub ščžinilož.

Tež pòdžišcho je šo wašchnje šachowalo, so šo i darami
šlub šwjasa abo tež wobnowi.

A Abraham štaji pòdla tamnych wozow a wołow, ša Abi-
melecha wubraných, šydom jehnjatow wošebje, niž do rjada
i tamnymi.

Duž džešche Abimelech, kotruž šebi to njemóžešche wujakničž,
k Abrahamej: K čžemu šu tute šydom jehnjatow, kotrež šy tu
wošebje štajič?

Wón wotmolwi: Te šydom jehnjatow wšmi i mojeje ruki,
so bychu ša mnje pola tebje a twojich ludži šwèdcžjenje byle. Šo
šče wy tele jehnjata wšali, ščeže rajuje a šjawnje wufnali, so šym
tu študžeč wuryl a šo mam tač prawo na nju.

Teho dla je mèšto, hdyž je šo to štalo, mjenowane Ber-Saba,
po šerbštu: mèšto šednich študnjow abo tež mèšto pšchihahanja,
dofelž štaj šo tam wobaj pšchihahatož.

Špodžiwne tebi budže, so rèka mèšto po šerbški: mèšto šednich
študnjow abo mèšto pšchihahi. W hebrejškej rēczi šwišuje wuras-
ša pšchihahanje se šłowom „šydom“, so móhli ša „pšchihahacž šo“
prajicž „šedmicž šo“. Šwjata licžba šydom bè je šastaršchich
čžahow licžba šluba mješ Bohom a čžłowjekami. Wona je nastala
se šjednocžjenja šwjateje licžby tš i se šwètnej abo čžłowškej licžbu
šchitri. Teho dla wopšjetuje šo wošebje we wšchem, šchtož i Božej
šlužbu šwišuje: šydom dnjow ma tydžeč, po šednich dnjach ma
šo hólž wobrèiacž atd. Šda šo, so ju tež pšchi šwjatocžnych
pšchihahanjach ša šnamjo naložowachu, a tač bè pšchihahanje šwoje
mjeno wot licžby „šydom“ doštalo. Šo by šo šydom jehnjatow
ša dar dačlo, jako šo to pola Abrahamá šta, njebè trašch pšchi
tajlich pšchihahanjach štajnje wašchnje.

Mèštno Bersaba, južne namješne Šananejške mèšto, mješesche
tač na pšchihahu mješ wobèmaj dopomničž. Tu mješuje Šananejški
kraj i pučžinu. Šato my i pòdnja dale k pòlnožy pucžowachmy
— tač piša Šobinson, po lèšštokach prèni wopytat tutych štron —
njeruwšladachmy wjazy pèšta, roščšesche tu wjazy trawy se šelami.
Pšchidžechmy potom pšches rēcžnišcžežo rèki Wady-el-Murtubeh,
do šchèrošesche štronny se šnamjenjemi, so je tu wjele wody. Ša
nèlotre hodžiny wòšladachmy rèku Wady-es-Seba; bèšche to šchèrošte
rēcžnišcžežo šymšeske rèki. Na pòlnožnej štronje bèchu blišto pšchi
brjošy dwè šhubojkej študni, kotrymajž pšchewo hišcžežo Šir-es-Scheba
rèkaju; wobej matej jašneje a čžerštweske wody nadošcž. Šospadanti
wòšladach tu na pòlnožnym brjošy nèhdže šchtworcž hodžiny
daloko.

(Pòtracžowanie.)

Powolanie, prawnečžinjenje a šwjecžjenje.

(Pòtracžowanie i čžiška 13.)

III. Šwjecžjenje.

Še pšches wufprawjenje a nowy narod šašup do štejišcžeža
hnađy šo štal; je čžłowjek pšches wufprawjenje do Božeske hnađy
pšchijaty, a je hnađa pšches nowy narod nèšchto nowe do nješto
płodžila: duž je nètko dale wo to čžinicž, so kaž nowy pocžah, do
kotrehož je čžłowjek k Bohu štajeny, tač tož nowe žiwjenje, kotrež

je do njeho sčezepjene, pschezo powšchitkowanišcho ho pschibwoja, naložuje, rošwima; na čaš pschihotowanja a wokomik sčezepjena sleduje čaš rošwimania, na powołanje, wusprawjenje, nowy narod sleduje hwjecenje. Tuto hwjecenje žiwjenja a sadžerženja je usny plód kaž wusprawjenja tak noweho naroda. Čłowjek, kotryž je we wusprawjenju wodacze swojich hrěchow doštal, kotrehož hwědomuju je čezja hrědnego žiwjenja wotewjata, hinať njemóže, khibo jo ja doštat hnadu ho tež džaťowny wopofasuje, ho prózuje, swoje žyťe žiwjenje a byče po Božej woli wutworjeć. Něčo tak wutrobu k lubošči pschecziwo Bohu njesbudžuje, kaž šonjenc wodacze hrěchow; tuta lubošć pak k žiwjenju Bohu spodobnemu nuczi. A čim hlubšcho sčezepjani w pokutnej wěrje, we wobhladowanju sjednatšeho čezepjania Šhrystusoweho šatraschnu šutnošč a žurowosež Božu pschecziwo hrěchaj pónawa, čim bóle bywa tež je hwjatej hroju psched hrěchom napjelnjenu, kotryž je Šhrystuskej i pschicziwu najwjetšich bološčow, haj, hórkeje hwjereže na sčizju byl; čim bóle ho nad tym wješeli, jo bu we wusprawjenju ja Bože džěczo pschijaty, čim bóle jemu tež naleži, swoje džěczaze štejščezjo tež psches džěczazu powšchitkowosež čezěčje. Tak je hižo se skutkom wusprawjenja tež spoczatk rošwimania noweho žiwjenja daty.

A hdyž bu w nowym narodže, kaž hmy widžili, nowy čł. wjet narodženy, nowa wošoba plódžena: tuta runje tak derje dalšeho roščjenja a rošwicža trjeba, kaž čłowjek, kotryž je w čělnym narodže na hwět pschichol; tutón je drje žyť, ale hiščeje nž došonjany čłowjek, dyrbi teho dla hiščeje rošč a pschibwacž. Tež hwjate pišmo wo „roščjenju hnutšowneho čłowjeka“ rěči (2. Kor. 10, 15; Ef. 4, 15; 1. Petr. 2, 2), i tym wošnamjenju, jo ma nowy čłowjek ham w hěbi móž a čžerjenje dalšeho, pschezo dospołnišeho wutworjenja. Na druhej stronje hwjate pišmo tuto wutworjenje a pschibwacž tež sašo „natwarjenje“ mjenuje (2. Kor. 12, 19; Ef. 4, 16, 29), i tym wošnamjenju, jo dyrbja hnutšownu móž čžerjenja tež stajne pschilivny a pschiběni možy swonka, t. r. i wjěčha, wot Boha hem, pschewodžowacž. Tak džě tež wutworjenje a rošwimanie čělnego žiwjenja ho na to šožuje, jo žiwjenška móž i nutška a žiwjaze wliwy i wonka hromadže šlutnja.

Šaž pak hižo wobrocjenje, na kotrež powołaza, pschihotowaza hnada džěla, dwoje wopšchija: wotwobrocjenje wot hrěcha a pschibwobrocjenje k Bohu; kaž wusprawjaza wěra w hěbi wopšchija: hěbe hameho puščezje a ho Šhrystuskej pschepodacž; kaž wusprawjenje hame wotlicženju hrědnego winy a pschilicženju prawdoščje Šhrystusoweje, nowy narod we wumrjěczu stareho čłowjeka a horjesticzu noweho čłowjeka: tak tež hwjecenje dwaj fruchaj w hěbi wopšchija, wotštorčenje a pschibwojenje, wotštorčenje a wustorečenje stareho hrědnego waschnja a pschibwojenje njebješkich žiwjenškich mozow Šhrystusowych. Wěščje je staremu čłowjekaj psches wusprawjenje a nowy narod wužud hwjereže wuprajeny a hwjertny štok daty; ale něšto rěla tutón wužud hwjereže tež wuwjesež a w jenušwym pschewjesež, jenotliwe štawy stareho čłowjeka, wšchelafore twórbny, wustupowanje, hałosy hrědnego waschnja do tuteho morjenja podawacž („móřeje wasche štawy, kotrež hu na semi“ Kol. 3, 5) a tak štok we wusprawjenju a nowym narodže šapoczany, dale wjesež.

Wusprawjenju a i nowa narodženy ho twjerdžisnje runa, kotrež hłowne hrodžičeje je drje njepšcheczelej wutorhjene, ale druhe wotwjerdženja maju ho jemu teho runja hiščeje wutorhnyč; abo krajej Šanaanej, hdyž běchu Šraelszy pod Šosuom najwážnišche a najkruczišche měštna dobyli, ale njepšcheczeljo ho hiščeje na horach a w šhowach džeržachu. Tak płaczi na jenej stronje i nowa narodženemu: „wy ščeje wumrjeli“ (Kol. 3, 3), my hmy hrěcham wotemrjeli, hmy na jeho hwjerež sčezeni, hmy i nim psches sčezemizu pohrjebani do hwjereže“ (Rom. 6, 2—4), woni „sčizowachu swoje čžělo“ (Gal. 5, 24); a tola bywaju na druhej stronje i dobom napominani „čžělna štoki, štawy tu na semi“ morič (Rom. 8, 13; Kol. 3, 5). Woni hu ho stareho čłowjeka wuškeli, jeho wotpožili, ho w hwjerežnje swojeho byča wot njeho wužwobodžili, a tola ho pschezo i nowa napominaju, „stareho čłowjeka wotpožičež“ (Ef. 4, 22), pschecziwo jeho jenotliwym wustupowanjam, kotrychž je jara wjele a kotrež hu jara wšchelafe, wojowacž a je wustorkacž. Tak je hwjecenje njepšcheczeje wojowanje pschecziwo hrěchaj, „wšchědne roščacze a pokuta“ nad hrěchom a pschezo nowe pschibwojenje wodacža hrěchow we wusprawjenju powšchitkowneho a šapšchijateho.

Runje tak je nowy čłowjek psches nowy narod ho wudokojat a tola něšto w hwjecenju płaczi, tuteho noweho čłowjeka stajnje „ho woblecacž“ (Ef. 4, 24), Božu podobnosež, kotryž w hěbi nošy, pschezo bóle žytemu byču a sadžerženju sčezepjecž, jenotliwe pocziuki, w kotrychž nowy čłowjek ho pschedstaja, pscheczelnosež, pomžnosč, čžichosež, ščezpliwosež, hěbi pschibwojecž, pschi čžimž je runje psches wuras „ho woblecacž“ wot drašty wšaty ta myšl wuprajena, jo tute pocziuki nješju jednore plody dobreho prózowanja i nowa narodženy, nješju hame wot ho i nich wurošle, ale jo hu jim wot wonka, i wjěčha psches Božu hnadu powšchitkowne a maju ho tak wot nich woblez.

(Pozracžowanje.)

Wšchelafe i bliska a i daloka.

— Ewangelista šakša krajna synoda w Dražžanach je swoje wuradženja šapoczala. Do wotewrjenja synody měješče ho Boža služba w dwórštej žyrkwi, pschi kotrež měješče knjes dwórski předať Aldermann předomanje. Wuradžowanja přenich powšchitkownych hiščeje ničjo wážneho pschijesež nješju, dokelž mějachu ho w nich wuwoljenja do wšchelafich wubjerkow a pruhowanja wólbow. Ho wobšamknenju synody hu ho wšchitke wólbny ja prawe pónake.

— Ša něšto šhromadžemu 7. krajnu ewangelstu šakšu synodu je konsistorstwo powjesež wo wobšchitkownych krajneje žyrkwi na šeta 1896 do 1900 wudalo, kotraž je ho tež wšchitkim wošadam podala, jo bychu šajimawy rošhad doštali. Podamy ščezchowaze i tejele rošprawy: 2. dezembra 1895 běšche w šakšim kralestwje 3611670 ewangelsto-lutherškich, 10538 reformirtškich, 140285 romštolitholškich, 9902 židow a 15932 druhowěrjacych. Ewangelsto-lutheršky wučžinjeja 95,35 procentow wšchitkich wobudlerjow. Wot 100 wobudlerjow je 95 ewangelsto-lutherškich, 3 katholicke. Wošadow je 1223. Licžba Božich domow běšche 1. januara 1900 1595. Duchownych, kotřž mějachu štatne měštno, běšche šonž 1900 1430. Na jeneho duchowneho pschidžje w šetže 1900 w pscherěšku 2690 dušchow porňjo 2273 w šetže 1875. To pak je pschezo hiščeje pschewjele w pscherěšku na jenu duchownu móž, hdyž tež na to nježiwamy, jo tale licžba we wulšich měštach hiščeje wjele wjazy wučžini. Licžba na duchownstwo šudowacych je w powšchitkownych šetach šašo dale wotebjerala. Šdyž běšche licžba šudowacych wot jutrow 1891 hacž do jutrow 1896 wot 548 hacž na 359 španjšta, šuduje w Šipštu wot Michala 1900 hacž do jutrow 1901 jenož hiščeje 293. Duž ho čaš pschibližuje, hdyž budže šferje šašo nusa na duchownych a hdyž njebudža mlodži duchowni wjazy tak dolho čžakacž trjebacž, předy hacž do šajšojnišwa pschidnu. Šchowanje wólbolšhmanoseče je wot jutrow 1896 hacž do Michala 1900 321 kandidatow wobštalo. Ščtóż ho ja nadrobne powjeseče šajimuje, móže hěbi wobšchětnu rošprawy ja 80 up. šupicž a šoždy knjes duchowny wobštaranje wěščje rad do rukow wosmjje.

— Šnjes šcholastikus Škala, šarac pschi šerbškej katholickej žyrkwi w Budyščinje, šadženy tyžžej hwoj 25 šetny šajšojniški jubilej hwjecješče. Wón došta mnohe wopofasma luboščeje na hwojim jubilejškim dnju. Šnjes šcholastikus je ho stajnje prózowal ja hwoj šerbški lud. Wón je i pišmawjedžerjom Macžizy Šerbškeje a je ho tež ja nowotwar Macžicžneho doma hwěru šaral.

— Šwjedžej Šustaw-Šdolškeho towarštwja šmeje ho šetšja w Wškopizach.

Ruša wulka — pomoz bliska!

P o w j e d a n c z k o .

(Pozracžowanje.)

9. Wšchitkowne.

Běšche ho čaš minul po tym, ščtož hmy runje šonili. Běšche rano, hdyž knjes Šybať hwojeho přeného knihwjednika, knjeja Šozora, do hwojeje štawy šawola. Na blidže ležachu něotre papjery, kotrež běchu ja powšchitkowne dny do Šybaťez pišatnje došchle a ho wuplacžile.

„Wobhladajče hěbi tute papjery, Šozoro“, rjekny Šybať. „Njewěm ho dopomnicž, jo hmy hěbi tele pjenjesh wuplacžicž dali, tež moje mjeno nješda ho mi tajše, jako bych je se hwojeje ruku pišal. Wóžecze-li mi wěž trasch wujahnicž?“

Šozor wšawšchi papjery wobhlada hěbi šoždu je hwojim wótrym wóčtom. Dale a bóle wjješče se hwojeje šchědžiwěj hłowu.

„Njebnych wjedźal a njemóžu so dopomnic, so hu tele papjery i nascheje pišatnje pucž do šwěta nastupile!“ rjekny skónčnje. „Tež ja chyzł so na to sarocžic, so wy tele papjery sam podpisał njesće, hač runjež je podpismo waschemu prawdžitemu tak podobne, so zušy cłowjel je wot prawdžiteho i czežta rosdžela. Ale tšizyezi lět hym hižo we waschej službje, njedam so sjebač. Za praju: tele papjery hu najebane.“

„Sšym šebi myšlil, Rozoro, so mi takle wotmolwice“, rjekny Rybač. „Sšym waš tež jenož teho dla sawołał, so byščeže moje mēnjenje wobkrucil. Šhto pał nētł sapocžecž? Šhto je to škucžil? Šhto do teho mēnicže?“

Rozor bē wšchōn samyšlony. Skónčnje rjekny: „Šinat njeje, papjery je nēchtō i nascheje pišatnje najebał. Zušy nima ani škladnojež sa to, ani šhroblošcž, so móhl tajke škucžic. Najthmańšche budže, so nētko wo tym mjelčimōj, domž nješhu wječzor wšchitžy pišarjo wotešli. Potom chzemoj jich blida pschhladacž a bjes dwēla jebata lapnjemoj. Pi a hańba! Tajkele mi jebanstwo! Šhto je to škucžil? Wo keltu hu waš sjebali?“

Rybač pschelicži wšchē papjery. Bēšche wšcho do hromady 2400 hrimnow.

„Pi a hańba! Tajkele mi jebanstwo! rēčjesche Rozor s nowa. „Pi a hańba! Ani šlowcžka njechał prajcž, byščeže-li šwojich mlōdych ludži šchpatnje placžil abo byščeže byl hrosny i nimi! Ale wy, šama miłosež a dobrocžiwosež! A takle waš sjebaja! Tola mōj njeplecha hižo lapnjemoj, a potom budž jemu Wōh huadny! Janu šmilnošcž jemu, knjes Rybač! Janu šmilnošcž! Dowolcže, so ja tu šam cžinju tak chzu; njewustanu, doniž jebał w klōdže nješedži!“

Wšcha próza bē podarmo, hdyž chzysche Rybač knjes šwojeho stareho šwērneho pschecžela šmērowacž. Rozor so wšchōn pšrijesche, so njemōžesche hodžinu docžalacž, hdyž so pišatnja i wjetšcha šamny. Skónčnje tuta hodžina cžepjeiche. Pišarjo šawrjedu šwoje pišanske blida a woteńdžechu; nētōti džechu domoj, hdyž jim wotpocžint po wšchōnnyh džele šwasche, drušy džechu na pucž wšchōdneho wješela. Jenož Šandrij dželašche hiščeže dlēje, dokelž chzysche wažne a trochu šaplecžene dželo dženy hiščeže dokonjecž.

Rybač knjes i přēnim knihowjednikom šastupičhtaj do pišatnje a wuhladašhtaj Šandrija hiščeže sa pišanskim blidom šedžo.

„Čžeho dla nješče je šwojimi towaršchemi wotešli, luby Šandrijo“, woprašcha so Rybač knjes pschecželniwje. „Njedyrbicže pschemjele dželacž a šwoje mozy psches mēru napinacž.“

„Chzysch jenož šlicžbowanje do porjada šajicž, kotrež šcže mi pschepodali, knježe“, wotmolwi Šandrij ponižnje; „wone je trochu šajšmatane; i wjetšcha pał hym wšcho hižo rošplečł.“

„Šnaju hižo! Šaj, je to wobcžezne dželo, a runje teho dla hym jo wam podal, dokelž móžu so na waš najbōle špuschecžecž. Š tutym dželom ma šhwile, a tak móžecže je jutše dodželacž.“

Šandrij šacžini šwoje kniži a položi je do pišanskeho blida. Klucž tak wšchōdnje tčzazy wostajiwšchi woteńdže. Wšchitłilnje hladašche Rybač knjes sa nim.

„Wōh dai“, rjekny skónčnje, „so Šandrij tajki wostanje, kajkiž je so dotal štajnje potajal. Wōn je šwērnny, wušchitny, pilny a dušchny. Ššym i nim wšchōn špolojeny.“

„Tak je knježe“, pschihlošowasche Rozor a wocži so jemu i wješelom blyščežeschej. „Šandrij je pētny mužik. Ššwoje žiwe dny hiščeže tak hōdneho mlōdženja widžal nješšym. Šaj wšchal, hdyž štary džiwnušchki Wotnajel tak porucža, jako je Šandrija porucžal, tōn dyrbi we wšchēm derje šaloženy byčž. Šandrij, knjes Rybač, Šandrij šawēšcže jebanstwo škucžil njeje, na to bych so chyzł sarocžic!“

Rozor so pōdla wšchōn šmējesche rybowajžy šebi starej, šuchej ruzny, jako by so wšchōn wješelil, so hu tajkeho dželacžerja do pišatnje dostali.

Rybač a Rozor šapocžeshtaj pišanske blida pschhladowacž. Šene po druhim wotewriču i šlownyh klucžom a pschhladowashtaj wšcho nanajdrobnišcho. Nihdže ničō, šchtož wōhlo jebata pschhladacž. Tež w šhncžowym blidže, kotrež bēšche Rozor wōšebje šwērnje pschhladowal, njebē ničō podhladneho. Skónčnje mējeshtaj jenož hiščeže Šandrijowe blido pschhladowacž.

„Wšcho budže prošna próza“, mēnjesche Rozor, „a jenož, jo by so klōdemu šame prawo štało, chzu tu pohladacž. Šlajcže jenož šprawneho pachōla, klucž Šandrij ani njewucžehnje. Tōn njeje jebanstwo škucžil, šawēšcže, tōn je njeje škucžil.“

Rozor pschhladowajžy blido njenamafa ničō, šhiba kniži, do kotrychž mējesche Šandrij šapšowacž. Wšchudžom najwjetšchi porjad, wōnta a nutška. Nēhdže w tucžiku ležachu hiščeže nētōtre polpschifryte papjerki. Rozor je wucžezje. Pschhladowišchi je poštrōži so njemalo a šdychny nahle. Wōn šblēdny a šprostny, ruzny jemu šchepjetaschtej, huba njemōžesche niž šlowcžka prajcž. Rozor poda nētōtre papjerki Rybačej. Na nich bē Rybačowe njeno jebanšy napišane.

(Potracžowanje.)

Je-li twój njepschecžel hlōdny, najžecž jeho; chze-i so jemu picž, napoj jeho.

Rom. 12, 20.

Na jemyh dworje w Amerizy, hdyž so zokorowa šcžina plahowasche, bohatty šubler bydlešche. Ššyla šupjennyh cžornych cžlowjekow w jeho twjerdej službje štejesche. Šedny i nich, kotryž bēšche so k šhryštuskej wobrocžil, wōšebite dowērjenje šwojeho šnješa wobšedža a nad druhimi šchlowami dohladništwō wjedžesche. Wšazy cžornych wotrocžkow so trjebasche. Duž so wobšedžet se šwojim dohladowarjom na wiki poda, hdyž so tucži wōšy cžorni ludžo tak pola naš šfōt, šupuja a pschedawaja. Tam wōni w šwojej žalōšcži a šrudobje šteja, ruzny hromadu položenaj a šhlyšy we wocžomaj, cžakajo na to, hdy jich nješmilny wšlowat sa pjenjey pscheda. — Bohatty knjes je dwanacže wotrocžkow šupil; wēž je dokonjana, a wōn chze so na domojpucž podacž. Duž jeho jeho šlužobnik prošy: „Ša cže prošchu, šup tamneho štareho cžlowjeka.“ Šnješ jemu wotmolwi: „Šhto i nim dyrbju; wōn je k džēlu psche šlaby.“ Ale šlužobnik prošycž njepschēstanie; sa mały pjenjey bu šupjeny. Wōni so wšchitžy domoj wrōcža. Škajke pošluženje, šajku lubošcž nētko dohladowat štaremu cžlowjetej wopokaje! Wōn jemu jeho džēto wotešerje, wot šwojeje jēdže so jemu najēšcž a je šwojeho šarancžka napicž dawa. Šchēdžimž bu šlabšchi a šlabšchi. Duž jeho mlōdšchi cžlowjel na šlōnzo dnjeshy, hdyž je šhlōdno, a do šhlōdka palmow, hdyž šlōnzo šmali; jeho na ložo položi a njepschēstanie jeho hajicž a jemu dobrotu wopokasowacž. Šnješej je tajka lubošcž i hudancžkom. Šedny džēn šwojeho šlužobnika k šebi sawoła a so jeho prašesche: „Šhto je, šchtož tebe napšchecžō tutemu štaremu cžlowjetej tajkeho dobrocžiweho cžini? Še to nēhdže twōj nan?“ — „Nē, mašja (knježe), mōj nan to njeje.“ — „Še nēhdže twōj bratr abo bliški pschecžel?“ — „Nē, mašja, mōj bratr njeje, ani pschecžel.“ — „Nō, šchto dha wōn je?“ — „Šnježe, to je mōj najwjetšchi njepschecžel! Šo je tōn cžlowjel, kotryž je mje nēhdy i rukow mojej štaršcheju šramł, wot wutroby nana a macžerje, i jeje lubošcže přecž štorhnył, hdyž bēch hiščeže doma, a jako placžizny jeho šolenje wobšimach, mje do rjecžasow šwjaja a na klōdž cžerjesche, a dale na wiki a mje sa pjenjey pscheda. — Ale ja hym i Božej huadu nētko šchēšcžijan. Mōj šbōžnik je mrējizny prošyl: „Wotcže, wodaj jim, pschetož wōni njewjedža, šchto cžinja.“ Mōj šbōžnik je pschifasal: „Dubuježe waschich njepschecželow; žohnuježe wych, kiž waš poklija; cžinčže dobrotu tym, kiž waš hidža; prošcže sa tych, kiž wam šchtožja a waš pschēcžehaja, tak so byščeže džēcži byli wascheho Wōtža w nješchach.“

M. H.

Nēšchto i rošpominanju.

W Šešufu móžech ty wšchitko mēcž: šchtožkuliz a kajkižkuliz šy, jeno pschicž štrošchtnje k njemu! Šhryštus je nam wšchitko: chzešch-li twōje rany wuhōjene mēcž, wōn je twōj šekar; šy-li wot hřechow wobcžezene, wōn je twōja prawdošcž; trjebasch-li pomozny, wōn je twōja mōž, bojšch-li so šmjercže, wōn je twōje žiwjenje; žadašch-li šebi nješješa, wōn je twōj pucž; chzešch-li i cžēmnošcže won, wōn je twōje šwētlo; pštasch-li žyrobny, wōn je twōja žiwnošcž. (Ambrosius.)

Šudancžy.

Rōžowy Šan pyri dlēje hač Šalub, kotry i wobecju i wjetšchej horžotu pjecže?

[škarōž jw]

Šhto do wobjeda wotešjera a po wobjedže pschēzo dlēšche rošcže?

[užal aušduwys]

Womhaj Bóh!

Czykło 19.
11. meje.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihiczišcežetni w Budyščinje a šu tam dostacž sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Mogate.

Łut. 11, 10.

Kóždy, kiž prošy, tón bjerje.

Ńapominanje dženšnišceje njedzele rěka: Mogate, to je prošceže. Š krašnymi šlubjenjami wabi naš tón Ńnjes k modlenju: „Prošceže a wam budže date, pytaježe a wy budžeče namafacž, klapaježe a wam budže wotewriene.“ „Pšchetož,“ praji wón dale: „Kóždy, kiž prošy, bjerje.“ Kóžda próstwa je potajkim branje. Wěrnoscž tuteho šłowa je šnano hižo kóždy mjes nami šhonił w šwojim žiwjenju. Šak hušto je tón Ńnjes, hdyž šmy šo w nusy, šhoroscži a žaloscži k njemu wołali, nam hižo dał pšes měru, pšes wšhitko, šchtož prošmy abo myšlimy. Kóždy wěrný a prawy wuczomnił Žesušowy wě wot hodžiny, w kotrejž je modlo šo pšes měru bohacže brak: hdyž w nusy šwojeje dušce prošy wo wumóženje a pomoz, pyta hnadu a šmilnoscž, klapa wo durje Bože, je jemu wotewriene, je wón namafal a dostał. W tajkich hodžinach pošnajemy, šo próstwa k Bohu njeje tajka próstwa, pšchi kotrejž š wotewrienej ruku čakamy na dar, ale šo je wona ta šama ruka, š kotrejž bjerjemy: kóždy, kiž prošy, bjerje. Hdyž prošmy, četpamy š poknoscže Božeho bohastwa wuššyšenje.

Ńěkotry drje nochže temu pšichłošowacž, ale praji: Šak hušto šym prošyl a nješym nicžo dostał, šym dolho čakal a napošledk prošny woteshol. Tajki hišceže praweje próstwy nješnaje, modli šo kaž džecžo šwěta, kiž

jenož w nusy k Bohu šhwata a wołajo pšhed nim štejo šwoju ruku wotewri. Šchtož chže bradž wot Boha, nje-dyrbi ruku wotewričž ale dušchu. Prawy modleč pšchazy bjerje, tež hdyž ruka prošna wostanje a próstwa po šłowje wuššyšana njebudže. Wěnišch, šo Bóh š dobrej wolu tebi njedawa, šchtož prošyšch? Njewěšch, šo tež w šapowjedženju wuššyšenje leži? Šak hušto njewěmy, šo wo to prošmy, šchtož je nam šchłódne: my bjerjemy, hdyž Bóh nam njedawa. Šak hušto je dla roščjenja našeho šnutškowneho čłowjeka nusy, šo Bóh nam dawša čakacž: my bjerjemy, hdyž my čakamy. Šak hušto dyrbi Bóh dla šbóžnosče našeje dušce runje to, šchtož je našeje wutrobny horže žadanje, pšchazy wot naš šdalene džeržecž: my bjerjemy, hdyž tradamy. W kóždej prawej próstwy, kiž šo čini we wěrije a pošlušnosčži, leži wuššyšenje: Kóždy, kiž prošy, bjerje.

Š tajkemu modlenju, kiž pšchazy bjerje, pšchindže šchecžijan hake po dolhim šwucženju a hušto pošdže. Prawe modlenie je wuwuczenie, kiž chže šo nawuknyčž. Nješwuczeny modleč čaka nješčepłiwje na wuššyšenje a bjerje jenož, hdyž doštanje, šchtož prošy. Šomalku pał pošnaje, šo wěrne pošohnowanje modlenja w doštawanju prošenyč kublow njeleži, a doštanje wocži ša potajne kubla, kotrejž dušcha w modlenju bjerje. Wón nješchto pytnje wot krašneje mozy, kiž w modlenju leži, wot pokoja, trošchta a wješekoscže, kotrejž jemu modlitwa ša džělo a bėdženje žiwjenja pšchinyšce, a wón bjerje. Dušcha šo paše na šelenej luzzy a pije w modlitwy čerštwu wodu

a sabudže husto, sčtož je ju k modlenju nawabiko. Sčtož pač je natwufnył woczi wróćiciz na njesachodne, duchowne kubla, budže sczerpliwu w žadanju a wothladowanju semstkich kublow: Kóždy, kiž prawje prošy, bjerje sczerpliwosć, bohudowěrjenje, ponižnosć. Dłnje czaš sapowjedženja našchich czělnych žadanjom je bohaty czaš, w kotrymž duscha bjerje: my kedybujemy na Bože pucze, pójnajúmy knicžomnosć tak wjele našchich proštwow, rojčemy w pójnaczu Božeje wole, chwalamy Božu lubosć, kiž naš džitwje wodži. Džen wote dnja budžemy mudrišchi w modlenju. Hdyž w czašu nusy so k Bohu wołamy wo pomoc a radu, wo wumóženje a požohnowanje, praji našcha duscha kaž Khrystuš w sahrodže: niz kaž ja chzu, ale kaž ty chzeš, a hdyž k helich nimo hieč njecha, spěwamy: sčtož čini Bóh, wscho dobre je, a budžemy pošyl-njeni w tajkich modlitwach kaž Khrystuš wot jandžela. Kóždy, kiž prošy, bjerje praweho modleškeho ducha, prawy modleški rosom, prawe modleške waschnje. Haj, napošledk njeprošy kchesczjanski modleč wo niczo wjazy hač wo njebjeske kubla, wo hnadu a šmilnosć, wo žiwjenje a šbóžnosć, wo wumóženje i knicžomneho šwěta, i mozy hrěcha a wěčnjeje šmjercze, a sčtož prošy, bjerje bjes pschestacza čerpažo i Božeho bohastwa. Modlitwa bywa wodnych žiwjenja, bjes kotrehož wjazy byč njemóže, žórlo, i kotrehož čerpažo šwoju duschu našpězuje. Skóncznje wschitke šwoje proštwy wobšamtnje do proštwy wo Ducha Božeho, teho dawarja wschitkich wěčnych a njesachodnych, dobrych a dokonjanych darow, a hdyž wo njecho prošy, bjerje jeho hižo, hdyž duscha so k njemu pošběhuje, ma jeho hižo. Sapowjedženje, dwělowanje, njewěstosć nješnaję tajki šwucženy modleč wjazy: wón je wušlšchenny, hdyž prošy, a hdyž prošy, bjerje, pschetož wón wě so we wschém psches jene se šwojim Bohom. Šbóžny, kiž móže tak prošyc, so pschazy bjerje, kotrehož modlitwa je štajne branje! Šak daloko šmy hišcže wot tajkeho modlenja! Ale my chzemy natwufnyč, hač my so tak modlicz móžemy. Dženšnišcha njeđzela chze k temu naš napominacz se šwojim wołanjom: rogate, a Khrystuš naš k temu wabi se šwojim šlubjenjom: Kóždy, kiž prošy, bjerje!

Bohastwo, kiž bórny hinje,
Kublo, kotrež so nam minje,
Šwěta lóšchy nježadám,
Kublo pač, kiž budže wostacz,
Hdyž tež šmjercz mje budže dostacz,
Tajke kublo wobradž mi,
Dha šym šbóžny na šemi.

Šamjen.

Pucžowanje po Božim pižmje

abo

tajke myšle nadeđžech, Bože šlowo čitajo.

Podawa šwěrnny čitar „Bomhaj Bóh-a“.

I. knihi Móšsazowe, 21. a 22. staw.

(Potracžowanje.)

A tak sczinišchtaj wonaj šlub, wot Abimelecha požadany a wot Abrahamowa pschiswoleny w Bersabje. Dozpěwšchi, sčtož běšchtaj šebi pschaloj štanjšchtaj Abimelech a Šichol, wyschšchi w Abimelechowym wójsku, a wróćišchtaj so šako do Šilistiskeho kraja, pucžowajz i mjesow šlowneho měšta Šerara.

Abraham pač šadžesche sčtomu w Bersabje; šwajawšchi so se šlubom i krajnym wječhom, nadžesche so, so móže tu dlějšchi czaš bydlieč. Sčtomu, lotrež bē šadžal, bēchu tamariski,

něhdže tak wulke jako duby. W Šyriskej a Egiptowskej rostu wone husto a trjebaju so ša šwar a ša palenje. A Abraham přědowasche tam wo Šnjesowym mjenje, kotryž je wěčny Bóh; a wotežahny tu we wěrje do žiweho a wěčneho Boha šwojeho šyna Šsaaka.

A bē tak i žušnikom w egiptowskim kraju dołhi czaš, doniž so pošdžišcho šako do Šebrona nješchěšdli.

22. staw.

Woprowanje Šsaakowe. Šslubjenje wo Khrystušu.

I. Sčtuczka 1—19. Wótza Abrahamowa, husto hižo wyspřytowaneho a wufonjaneho, Bóh i nowa hórko špřytuje po jeho lubosći a po jeho wěrje. Hišcže na štare dny je Bóh jemu po dołhim cžakanju šyna wobradžil, šyna, na kotrehož so wschě šlubjenja šložowachu a kotrehož dla bēšche šwojeho šarscheho šyna Šmaela se šwojeho doma wuhnał; tónle šyn bēšche byl šamyšl wscheho Abrahamoweho žiwjenja a jeho wschelakeho pucžowanja po Šananejškim kraju. Lubosć k tutemu šynei, narodženeho psches ducha, mějesche so wucžišciz wot wscheho popjela, šajkiž pschirođžena czělna lubosć šwjedže. Abraham mějesche so na to šwuciz, so je Šsaak jenož Bože šwójštwu, so je wón dar, kotryž je so jemu jeniczy ša Boha a jeho kraleštwu špožčil; nětko mějesche so šjewicz, hač móže šyna, kotryž bēšche so jemu jenož se šwobodneje hnady špožčil, bjes moršotanja a špječžowanja dariczelej, kotrehož hišcže bóle lubowasche, wróćiciz.

Tole žadanje móžesche so pola Abrahamowa na myšl šložowacz: Šelko drohotnych woporow šym hižo Bohu pošwjecizil, so bych jemu šwój džal wopofašal; tola, šelko šu wone wschitke porňo tutemu šynei? Šak so šda, so je jeho wulka pschisšilnosć a pschiswišnosć k tutemu šynei cžasto hačžila, hdyž je chzuł Bohu šlužiciz. Tola bóle hišcže, dylki jeho lubosć, je Bóh jeho wěru wyspřytowal. Bóh bēšche jeho, so by šwoje kraleštwu w šabludženym šwěcže šako postajil, i wótžneho kraja wuwjedł do Šananejškeho kraja a bēšche jemu wulke šlubjenje dal: so maja so i jeho šymjenjom wschitke narody na šemi požohnowacz; po cžaku bēšche jemu šjewil, so so to štanje psches šyna i jeho czěla, potom, so so to runje štanje i tutym „džěčom šmēchom“; a nětkole, hdyž je tutón šyn runje wotrošł, ma jeho Bohu woprowacz ša šapalny wopor. Šu so šdajche, so šebi Bóh tu šam pschecziwi, so šaniczuje wscho, sčtož je hač dotal postajil. Ša, czo by mošla Abrahamowa wěra šwariciz, na czo bēšche so wschě jeho žiwjenje šložowalo, šhiba na šlubjenje Bože? A nětkole so šdajche, so tute šlubjenje šhabla. Tola jeho wěra bē so tak pošylnila, so jeho tajke šdajche njemylešche. Wón njeje ani wofomila dwělowal, so Bóh tež to wuwjedže, sčtož so šda njemóžne byč; so móže Bóh jeho šyna i moršnych šbudžiciz. Tola njepraj, so je jeho tak tež móšł loško podacz. Šajkele podacz, tež pschi wschej nadžiji, so Bóh šyna šbudzi, šadajche šebi, so so Abraham wscheho widžomneho wšda; i wocžomaj widžesche jeniczy džěcžowu šmjercz, a jeniczy krute dowěrjenje do Božeho šlowa móžesche jeho w tutym boju šrunacz a postajiciz.

Tola šak móžesche Bóh Abrahamowej šasacz, so ma šwoje džěcžo woprowacz? Šot Abrahamowa žada Bóh šutk, kotryž wón pošdžišcho w šakonju šaklije jako „hrošnosć mjes Šananejškimi, kotrejež dla je jich Šnjes i jich kraja wuhnał.“ Ša šajke šraščenje mamy wotmošwiciz, so Bóh tež tu nješajche, so by cžlowjel byl woprowany, ale so wón šwoju wolu psches rošwicze tuteho podawka šam wujajni. W šastarštu, hdyž njebēšche pójnacze hišcže wuwite, wucžesche Bóh wošebje i podawkami. Šada-li šebi tež pschi špřytowanju Bóh najprjedy šyna ša wopor, dha šebi tola wot wscheho špoczatka jenož pschaje, so by Abrahamowa czělna lubosć k šynei wotemrjela, so by dopofašal, so wón Boha bóle lubuje dylki Šsaaka, a so ma nješhablazu dowěru do šlubjenja, hdyž tež Bóh po šdajču pschecziwo temu šutkuje.

Tajku lubosć k Bohu, dale šahazu hač wscho na šemi, a šajku nješowalnu wěru njemóžesche jemu nišdy a ženje se šlowami šak přědowacz, šak je so to i tutym wodženjom štalo. Cžlowjela ša wopor podacz, šazpřewa so po wschém štarim šakonju; hrošnosć šajkeho woprowanja je ša, so je cžlowjel, hdyž jeho bjes jeho wole wopruja, jeniczy wěz, šnamjo, šrěđ ša drugeho; šak dha bē šajki wopor jenož pošanam móžny, šajkiž podobišnu Božu w cžlowjeku pschisšilowachu, a šak cžlowjela ša šwórbnu wěz pošlowowachu. Šyle šinal pač mějesche so wěz, hdyž so w jenotliwych padach tež mjes pošanam cžlowjel se šwojeje wole ša wopor ša druhich

poda a ja nič wumreje; s tym namjenjese ho wnjichski bójski rjad, pschedečuce Ebožnikoweho wopora. Ebožnik njeje jenož po sdaču, ale woprawdže wschittich hrěchi nješt, a je swoju wolu podal a wschěch wufwjeczył. A tak je tež Abrahamowy stutt, hdyž je ho wón wscheho wšdal a swojeho jenicžeho syna podal, Bohu ja čžeč a s poslušnosću napschecžo Bohu namjo a wobras wulkeho stutka Božeje lubosće, kotryž sam swojeho jenicžeho syna njeje pschepuschył, ale je jeho sa naš wschittich podal. A hlaj! tole ma naš naša stawisna wučič: Seli lubosć t Bohu pschi hrěchnym čłowjeku telko samohla, čím bóle směny wot Božeje lubosće t nam runje telko wozakowacž! Tak běše čama městnosć, hdyž ču posdžišcho swjatnižu Božu natwarili, a hdyž ču ču syna Božeho schizowali, městno ja najwoschubnišchi podawč s Abrahamoweho žiwjenja, pschedsnamjo sa wschě wopory, posdžišcho podate, haj, čameho wopora sbožnikoweho.

(Potracžowanje.)

Rusa wulka — pomoz bliska!

Powjedancžto.

(Potracžowanje.)

Rybak ču njebe niz mjenje postróžil, hač Rozor. Čako njemohł swojimaj woczomaj wěrić, hladasche na pišmo, kotrež mějesche po wschěm sdaču Handrijowu winu a jebanstwo dopokasacž. Dolho wošta wscho čicho, a jenicžy by šakšchal, tak čžežto a njeměruje Rozor sychowasche. Skóncžnje čarčža s njewěstym, tschepjetazym hlošom:

„Njebyschtej mje mojej woczi pschewědčitej, njebych mohł nihdy a nanihdy wěrić, so mohł Handrij tajke jebanstwo škucžicž. Čola nětko njemóžesch wjazy dwělowacž, so je wón wscho to načinił. Spósnajecže nětko, so ču podpíšmo na čmužku temu runa, kotrež čmój čebi hižo dženča dopokduja wobhladawaloj. Handrij je had, kotrehož čmny pschi swojich nadrach žiwiloj.“

Rybak wscho rospominawšchi wijesche s hlowu. „Ně, Rozoro,“ rjekny skóncžnje, „njemóžu takle bjesse wscheho waschim člowam pschihlošowacž. Wobhladajecže jenož Handrijej do woczow, tajki njeje jebal. Dopomáecže ču jenož, tajke ma wotkryte mjesowocžo, čajkej ma iprawnej woczi, čak njemějesche ničjo potajicž, hdyž šastupichmoj. Čak čam čłowjek njesluda. S čajkej njewinowatošću njemóže ču pschellepany čłowjek sdrasčicž. Sawolajecže jeho čem, Rozoro. Čhžemoj jeho na tutym měsčje hnydom pschewšichowacž.“

Rozor póbła člužobnika t Handrijej, so by čem pschihšoł. Mjes tym bėhasche po pišarni a šabówoia mnohe njerosumliwe člowa. Handrij šastupi bjesse wscheho njeměra do pišarnje.

„Wy seče porucžili, čnes Rybako“, rjekny.

„Lubšchi Handrijo,“ čarčža Rybakež čnes, „pschaju čebi nětko rošajenjenja wošebiteje naležnosće dla. Wobhladajecže na tute papjery! Mjesda ču čam na nimi něščo džiwno?“

Rybak poda Handrijej najebane papjery, čamne w blidže namafane čamjelčawšchi. Handrij njemějesche ču ani postróžicž. Črucže hladasche na papjery, Rybak a Rozor pač hladasčtaj čim črucžišcho na Handrija. Handrij ču njepšcheměni, wošta wschón směny čak štajnje. Mjesowocžo ču njeschčerwjeni, ruzy njeschepjetaschtej, čuba ču njehibny. Wschón směny ču sčončnje papjery Rybakež čnesej: „Njebych wjedžal, ščto by tu špodžiwneho bylo, čhiba so je wasche podpíšmo wo malicžosć mjeišche a wužsche pišane džiłi čewal.“

„Wužšlach čebi hižo!“ sawoła Rybak wschón swječelemy. „Handrij je bjes winy. W nim njecži jebal, Rozoro,“ wobrocžiwšchi ču t temu, „měnu, so našchemu młodemu pscheczelej wscho šdželimoj.“

Rozor pschihlošowa s wješčolym mjesowocžom. S wješčolicžu, so je Handrij bjes winy, běsche čak hnuty, so njemóžesche ani člowečka prajicž.

„Člajecže, lubšchi Handrijo“, čarčža Rybakež čnes, „papjery, kotrež čmny čam pokasal, ču najebane. Čoje mjeno je čam čušy napišal, so by mje jebal. Čmój pschewladachmoj wschě blida, so byčmoj jebala wužšedžitoj, nihdže njeschčmoj ničjo namakaloj, čhiba we waschim blidže tele papjery, na kotrychž je čoje mjeno podpšane.“

Handrij ču nastróži.

„W mojim blidže — tele papjery? Či a čańba, ščto je mi čak načinił!“

Handrij čapocža plakacž.

„Ča čmny bjes winy, čnes Rybako,“ čarčža po čhwili wo něščo měrnijšchi. Čak to njewomajane čwědomje čowoli, čak hladasche Handrij swojemu čnesej do woczow: „čmny bjes winy; Wóh, wótž njebjesči, čnaje, so čajki črošny hrěch škucžil njeschčm.“

„Njeje čreba, so ču šakitujecže, lubšchi Handrijo“, čarčža Rybak wschón pschecželnomy. „Wěch pschewědčeny, so seče bjes winy, čredu hač seče pschihšoł. A nětko čmny ču je swojim pschewědčenjom wobčrucžil. Čola prajecže, njemóžecže mi na prawy člěd dopomčacž? Čjetulacže wy na ničho, kotryž by čamohł, tute papjery, kotrež mējachu waš do winy štorčicž, do wascheho blida pokóžicž? Něčto s waschich towaršchow je to bjes dwěla škucžil, čokelž njeje na wěru podobne, so je čušy čajki črošnosć škucžil.“

Handrij mjelčesche, dopomni ču na Rybčža a čufasche na njeho. Čacž by prajil, ščto je ču njedawno mjes nim a Rybčžom podalo? Wy rěčal abo by mjelčal? Wujšl, so je Rybčž črajč čola čisheče njewinowaty, pač jeho ščončnje roščudži, a duž wotmolwi, čak ču jemu najčhmanšcho ščasche: „Njewěm, ščto je čoje blido čak wonjecžesčil.“

„Čerje“, wotmolwi Rybak, čha dychimy čale postupowacž, so byčmny winika wužšedžili. Čžicže wy ščbo na swoju štwu, lubšchi Handrijo.“

Handrij rjekny čimaj božemje a woteńdže. Rybak pač ču t Rozorej wobrocžiwšchi rjekny: „Pschecželo, prajecže mi nětko, kotreho s našchich pišarjow čacže ča winika? Čotry by mohł to škucžicž?“

Rozor ani wofomifa njerospominasche, ale čufasche hnydom na Rybčža.

„Ča čeho čebi s črenja a najbóle myšlu“, rjekny Rozor. „Wón je čara a pschellepana lišča, čenje a nihdy njepohlada čži šprawne do woczow, ščajnje a wschědnje roščrowja, wo čmny ču hižo wošpet čhšchal. Se wscheho čeho je mi wěšte, so je wón čajke jebanstwo škucžil. Čón je to byl a ničto črubi.“

„Čerje, pšecželčže póbniča po njeho, njech čem pschidžje.“

Rozor póbławšchi póbniča po Rybčža wroči ču t swojemu čnesej, so by ču s nim šččal, čak mělo ču čale postupowacž.

(Potracžowanje.)

Wschelate s bliska a s daloka.

— Čnes primarius Rozor w Lubiju je se swojim namjetom, s kotrymž ču hižo četa čolho šanosčuje, a wo kotrymž je hižo wjele pišal, na šynodu ču wobrocžil, so by ču našche črčwinške čarjadowanje we Łužicy pscheměničo, so njebny črčwinška wuschnosć wjazy w ruzy wotčrečneho čejtmanštwu wošala, ale so byčmny ču šuperintendentury, čak w črubej Čakškej šakóžile. Čnes primarius Rozor čebi myšli, so by čajke pscheměnenje t špěčowanju črčwinšeho žiwjenja člužilo. Čaj, wón čamo wupraji, so je črčwinške žiwjenje w našchich čerbšich woschadach jenož šwončowna wěž. Nětko pač směje čnes Rozor se swojim namjetom, čak je pschewidžecž malo šboža na šynodže. Wschetož redaktor je powjescž s Čražčžan čostal, so ču ču w čenym wotčželenju šynodalnych, hdyž ču wo namjetach čredu wučadjuje, pschecžiwu Rozorowemu namjetej wuprajili, a so je ču čole wotpokasanje wošebje čej štalowot častupjerjow s čerbšich črajow, hdyž ču šuperintendentury, a so je ču pschi čmny wot tyčhle čhwalobnje wuschowala čiwa črčwinška myšl a woporniwosć Łužicžanow, kotrež štej ščawnje čwědčenje, so čmny Łužicženjo s něččijšchim črčwinškim čarjadowanjom njepokojni njeschčmny. Čej w čruchim wotčželenju je čónle namjet to čame wotpokasanje namakal. Čuž je wěšty wužlad, so čušy namjet w ščawnym wučadženju špadnje a ču šacžibnje. Čmny čmny s našchim čobrymi črčwinškim woschewnosćemi w našchej Łužicy špokojom a čebi ani njeschčamny po čajnym pscheměnenju.

— Lubiška realka čwječesche čwój 25čmny jubilej. Čot čarčch ščulerjow čari ču čhorhoj, kotryž čnes archidiačonus Čuda je čwjedčeniškej rěču pokwječji.

— W pruškim ministčtwje je ču wulke pscheměnenje ščalo, čokelž we wubjerku šapóčłanzow ministrowo njemóžachu čanalowe ščenocženje wjetšchich rěčow pschecžiščecž. Čotěšoč je ščawnny minister s Miguel — t temu ratarštwowy minister s Hammerstein. Črenšchi běsche wulki ščawnny čuch. Čatarjo pač wošebje wotčhad ratarštwoweho ministra wobčaruja, čokelž běšče čowpny pschecžel ratarštwu a ča powyščenje čitoweho čla. Ča čeho městno ščupi

Womhaj Bóh!

Czytło 20.
19. meje.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Smolerjez knihičizšcežerńi w Budyschinje a šu tam dostać ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Gradi.

Jan. 7, 34.

Wy budźecze mje pytacź a njenamacź, a hdźež ja šym, tam njemóžecze wy pschińcź.

Njedzela Gradi ma šwoje mjeno se šedmeje šchtucźki šydom a dwazyteho pjalma: Šnježe, šlyšch mój hłóš, hdźež ja wołam; šmil šo nade mnu a wušlyšch mje. W zyrkwiny m lěče je czaš wušlyščenja a dopjelńjenja pschińchoł. Bože špicze ša nami a šwjatki psched nami. Šhrystuš je horjestpil k šwojemu Wótzej a sezele dele na šwět šwojeho Duchu. Czaš wolanja a šdychowanja je nimo: Wótzow nadžija je dopjelńjena, dušchow šdychowanje je wušlyšchane, plody Šhrystušoweho semiškeho džela šu šrale a pschekrašńjeny Šsyn Boži šypny je dele na semju, kiž pod tutym nješeskim deschezom wysta kaž wožni. A šchtóž lubuje žiwjenje našcheho Šnješa Jesom Šhrysta, pošbėhńje w tutym krašnym czašu šwoju wutrobu a woła: exaudi, šlyšch, Šnježe, mój hłóš a daj mi wot twojeho bohatstwa. O, bratšja a šotry w Šhrystušu, wukupče hnadny czaš, kiž je wam daty. Šchtóž šo šakomdži w krótkim žnjowym czašu a pschepošdže pschińdže, wostanje prošny a woła podarmo: wušlyšch mje. Na nim šo wjele wjazy dopjelni Šhrystušowe šłowo: wy budźecze mje pytacź a njenamacź, a hdźež ja šym, tam njemóžecze wy pschińcź.

Šakostne šłowo! Abo njeje žakostne, hdźež dušcha teho Šnješa pyta a njenamaka, hdźež šo žedži po Šhrystu-

šowej bliskosći a njemóže tam pschińcź? To je dušche šmjereč. Wy wěmy, šo tón Šnješ praji: pytajče a wy budźecze namacź, a hdźež ja šym, dyrbi mój wuczomnik tež byč. Ale to k pscheczalam prajene šlubjenje šo pschewobroczi do hroženja, hdźež tón šastorcženy Šnješ k pscheczalam rěczi. Je nam wužitne, druhdy tež na Šhrystušowe hroženja a warnowanja kėdžbowacź: wy budźecze mje pytacź a njenamacź, a hdźež ja šym, tam njemóžecze wy pschińcź.

Šsłowo je rěčžane k Šarisejškim, kiž šu teho Šnješa, šwojeho Meštaša šaczišnyli. Šhrystušowy czaš bėšche ša nich žnjowy czaš, czaš dopjelńjenja wšchickich jich nadžijow. Ale nětk je hnadny czaš ša nich nimo. Šhrystuš budže pod jich ruku wumrjecź a njebudže wjazy k nim rěčžecź. Dženša steja hišcheže i wobtwjerdženej wutrobu psched nim, ale to budže hinał. Woni budža wšchitzy hišcheže hłupošć šwojeho hidženja pošnacź, hdźež w nušy šwojeje dušche podarmo šbóžniła pytaja, hdźež na rospadankach šwjateho mešta šudženja šwojeho Bohu widža, kiž je jich wot šebje štorcžil. Tehdom budža prajicź: wušlyšch mje, Šnježe, ale njeje žane wušlyščenje. W jich wušchomaj budže jako wotmolwjenje kłincžecź Šhrystušowe džensniške šłowo: wy budźecze mje pytacź a njenamacź, a hdźež ja šym, tam njemóžecze wy pschińcź.

Šchtóž je wo Šarisejškich pišane, njeje nam pišane, šo bychmy na nich šwarili a Bohu šo džakowali, šo nješšmy tajzy — runje to je šarisejške waschńje, — ale to je nam pišane k warnowanju. Šchtóž hnadny czaš

šakombži a njebjestemu deščezjej nimo hič dawa, šchtóž w spodobnym čašu sboža, kotryž Šhrystušowe šjewjenje pschiješe, njewola: exaudi, to je wušlyšch mje, temu wěšče hodžina pschińdže, w totrejž jemu to žel budže, dokelž pyta a njenamaka, chze pschi Šhrystušu byč a k njemu pschińč njemóže. Nable je čaš sboža nimo a wěczna nóz pschischla. Šchtóž w spodobnym čašu teho Knjesa pytal njeje, to tež w šlym čašu njemóže. Šabnte šu modlitwy mladosče, šabnty pucz, kiž k Jesušeji wjedže. A jeli so tež huby šlowo namakaja: wušlyšch mje Knježe, šmil šo nade muu, a jeli so tež woczy widžitej pucz: tón Knjes njeje wjazy tu. Šak žalošnje, hdyž w šmjertnej hodžinje šwědomje wotuczi a čaš je pschekrótki, šbóžnika namakacz. Škóždy njeje na šmjertnym ložu tak šbožowny kaž šchachac na šchižu, kotrehož Knjesowa bliskosč roššwětluje a Knjesowe šlowo do paradieša pschešadži. Ščłowjekej je postajene junu wumrjeć, potom pak to šbudjenje. Šči k prawizy džeja do žiwjenja, či k šewizy do škazenja. Njejeli jedyn w žiwjenju Šhrystuša, šmilneho šbudnika pytal, nětk wěšče jeho pyta. Šeli jedyn w žiwjenju psched Šhrystušom čeknył, chze nětk wěšče pschi nim byč. Ale šlubina je wobtwjerdžena mjes nim a mjes Šhrystušom, mjes helu a njebjesami, a hdyž šatamana dušha wola: wušlyšch mje, Knježe, škinczi psches šlubinu jenož to jene žalošne wotmolwjenje: wy budžecze mje pytacž a njenamakacz, a hdyž ja šym, tam njemóžecze wy pschińč.

Šnano je hižo někotry mjes nami tak daloko, so tuto Šhrystušowe šlowo wot njeho placzi. Ale hiščeje je čaš, šlowo hroženja pschewobročicz do šlowa šlubjenja. Daj šo napominacz, daj šo šakowacz psches šlowo hroženja. Šosběhni šwojej woczy w tutym požohnowanym šwjatkowym čašu, w kotrymž je Šesuš tebi tak blisko a psched tobu roškladuje šwoje žyle bohatstwo na wěcznych šublach. Šrosch šwjateho Dušha, so by tebi woczy woczinił a ty widžal šwoje sbožo, so by tutón šwjaty čaš byl tež ša tebe čaš wušlyščenja a dopjeljenja, w kotrymž Šesuša namakach a pschi nim woiťanjesch, hacž škóncznje tam dońdžesch, hdyž wón je, do krašnosče. Š Knježe, wušlyšch naš, hdyž tebe dženša prošymy wo šnadu, so by wěcznje wot naš wostalo tvoje žalošne šlowo: wy budžecze mje pytacž a njenamakacz, a hdyž ja šym, tam njemóžecze wy pschińč.

Šslyšch, tak wěrna

Dušha šwěrna

Špěwa i žylej wutrobu,

Tvojich džecz

Šak na šwěcz

Šhěrlišche a šlošny du:

Daj šo nam'ľacz, daj šo nam'ľacz,

Šo šo k tebi pscheczischczu.

Šamjeń.

Šuczowanie po Šojim pišmje

abo

šajle myšle nadeńdžech, Šože šlowo čitajo.

Šodawa šwěrnny čitac „Šomhaj Šóh-a“.

1. knihi Šóšajzowe, 22. šlaw.

(Šotracžowanie.)

Šdyž běšche šo wšcho to štalo, so bē Abraham mēł šwój wótžny kraj a šwoje pscheczestwo wopušczicz a napošledk tež Šmaela, šwoje čželo a krej, je šwojeho doma wuhnacž, bē jeho

šnutšlowne žiwjenje we wěre psches dotalne wóžjenja Šožeje šnadu tak špěchowane a pošlyšene, so Šóh Abraham špytowawšchi najšóšschu pruhu jeho žiwjenja we wěre a pošlyšnosč šebi žadašche. Šwón džesch k njemu w nožy wo šnje abo we widženju: Abrahamje! A wón wotmolwi: Šlaj, tu šym ja.

Šošlyšnosč we wěre domjedže Abraham do žušeho kraja, ponižny we wěre džesch šwojemu wujej Šteji i pucz pschi šwadže, šylyny we wěre poraš je 318 mužemi šchtyrjoch pohanišch kralow, wobkručeny we wěre šložowasche šo na Šože šlubjenje, rěčescheli jemu tež štrowy čšlowiški rošum a wšchē nashonjenje w Šožeji štwórbje napscheczšwo, roššbudženy we wěre wufonješche Šožu šasnju, so ma kóžde mužške byče wobřesacz, šhrobky we wěre wuprošy wot Šoha wumóženje ša Šodom pod štajne poniššschenyimi wuměnjenyimi, wješchly we wěre pschija a pomjenowa a wobřesa wón šlubjeneho šyna, šwěrnny we wěre poniži šo po Šojim poručenju pod Šarahinu wolu šastorečšiwšchi Šmaela i Šagaru, džakowny we wěre šadži wón tam, hdyž běšche Abimelech wo jeho pscheczestwo prošyl a jeho dary pschijał, šamarisku Šohu wěcznje šwěrnemu, — nětkole ma šo jeho wěra šóško wušpytowacz, so by šo došyczčški we wěre wopofašal a so by byl po tym myťowaný.

Špyťowanje je wšchudžom tam, hdyž šo na něšoho se šamyššlom šamerišch, so by šo hódny wopofašal abo mišnył.

Ščert špyťuje, so by šanicžal; Šóh špyťuje, so by šrónowal. Šwón špyťuje pak jenož tyč, šotšiz šu hižo wuprušowan i špěchowan i.

Dolho běšche šo Abraham nadžal, so jemu Šóh šwoje šlubjenje špožeci, po dolhim čžakanju běšche šo jemu šlubjeny šym narodžik; nětko běšche wón žadosč Abrahamoweho žiwjenja. Š njewuprajomnyimi čžuczemi lubosče, počšeschžowanja ša šacžucza, so maja šo i nim wazne wězy podacz, šladašche na Ššaaka, kotrehož bē Šóh hižo do jeho naroda psches šlowa a škufki pschedewšchēmi čšlowjekami wušnamjenil; i njewuprajomnej radošču wuhlada jeho psched woczomaj jako živy a najwóšebnišchi wopofaš špodžiwneje bójščeje šwjatosče. Šladažy na to, šak šo džecz, šólž a škóncznje mlodženz wuriwasche, pschiladowasche wón čžicho pošražowazemu roššwivanju wulkeho šwjateho potajštwja, i kotrehož měješche šo ša jeho wěczne wješchle šbože a žohnowanje ša wšchē čšlowjestwo šjewicz. Škaž njebē ničtš mohł hinał woczakowacz, šak šo šta: Š Ššaaka bu šwjaty, na bójške šmyššleny čšlowjek, kotryž kročesch do nanowych štopow na pucz wěry. Šak běšche Abraham wulžy wobšboženy čšlowjek psched wšchēm ludom a psched kóždym šeniškim wótžom. Š tutym žiwjenškim poloju a wješchlu šajšlyšchi wón Šóški šłóš: Abrahamje! wótžo wšchē narodow! Še šbóžnym wješchlom, so jeho Šóh i nowym mjenom wola, do kotrehož bē wulke šlubjenje šaložil, ša kotrež běšche jemu jeho Ššaak ša šarukowanje a wobkručenje dary (— a šnano woczakowasche tež, so nětko nowu wješchlu doštanje —) wotmolwi: Šlej, tu šym! — a nětko wušlyšchi i Šožeho rta šlowo, kotrež wšchu dušchu rošřez, šajšez šwjaty čšlowjek i erta wěczneje lubosče hišchē nidy njeje wušlyšchal.

A Šóh džesch: Šym wšchal Ššaaka, šamne džecz, šotre- muž je šo kóždy čšlowjek džiwal, šwojeho jeniczkeho šyna, na kotrehož je dopjeljenje šwojeho šlubjenja šaložene, a kotrehož ty teho dla žyle wóšebje lubujesch, a dži do kraja Šlorija w šoroj- tej Šalemškej štronje a wopruj jeho ša ša šapalny wopow na jenej i šorow w šamniškej štronje, wo kotrež budu ša tebi prašicz.

Š wotpošladom wubudža Šóh w Abrahamje najšredy wšchē mozy lubosče, i kotrež wón tole džecz lubowasche, doniž jemu šwoju šasnju njeda, dokelž chžyšche jeho špyťowacz, to rěka, so chžyšche jeho do šórkého bēžjenja mjes jeho čžuczemi šaplesč a škóncznje tam domješč, hdyž měješche lubosč k džeczju žofacz psched lubosču k njemu, k Knjesej.

Škraj Šlorija — tole mjeno njenaložuje šo dale wjazy ša šraj, ale jenož ša šoru, na šotruž běšche šo Šoža šwjatniža psches Šalomona natwarila. Šale šora běšche šo i džiwanjom na šóle podawl ša šwjatnižu Šožu pošajila. Šmjeno rěka po šerbšku: „Šofašana psches Šehovah“ a pošražowasche šo najšredy na špodžiwne šnamjo i šoranom, psches kotrehož bu Ššaak wumóženy, dokelž bē runje tole ša Abraham šaruczenie pschi tutym podawku, psches čžož je Šóh šwoje šlubjenje wobkručil a Abrahamowu wěru šrónowal. Špsches to, so bē Šlorija pošdžišcho šora ša šwjatnižu, došta mjeno hišchē wóšebity šamyšł.

(Šotracžowanie.)

Bowolanie, prawohcženje a šwjeczenje.

(Stónčzenje.)

S tym njeje wusamlnjene, so, runjež niz lublo sbóžnosće, tola jeje stopjeń a šhodžeńk hōbu wotw:huje — niz wot jenotliwych skutkow, ale wot šwěrnosće a pilnosće. I kotrejž je kšesćijan w šwjeczenju šhrystuša hō woblekł a šhtož bē wot njeho dostał, w žiwjenju wopofasował a wudokonył. Šbóžni hū wšchaf ščónčnje wšchitzu wušprawneni, tež schachaj, kiž je w pošlednjeje hodžinje jako wopalenz i wobnija wumóženy; ale tón, kotryž je na šakład we wušprawnenju a nowym narodže japołožene ščoto, hłěboro a drohe kamjenje natwarjował, šhrystuša hō woblekł a w hwojim žiwjenju a skutkowanju pšchedštajal a wopofasował a po tym widži, so tu pruhu wěčnosće wobsteji, je wěšće sbóžnišči, dylži tón, kotryž je na šakład we wušprawnenju a nowym narodže japołožene drjewo, hyno, hłomu natwarjował, w hwojim žiwjenju a skutkowanju bóle je hēbje dylži i šhrystuša čžerpal a po tym widži, so ščutk jehō žiwjenja zyle abo i wjetšcha we wulkej pruhu wěčnosće rosbēhnje a do ničeho rošpluhnje, a wón jenož tak něfak nahe žiwjenje wukhowa (1. Kor. 3, 11—15). A tón, kotryž se hwojim puntom džešacž puntow nadobrywa a móž nad džešacž městami dostawa, je wěšće krašnišči a sbóžnišči dylži tón, kotryž pjecz puntow nadobrywa a je nad pjecz městami (Luk. 19, 13. 16—19). Pšichi štopjenjach a šhodžeńkach sbóžnosće wšchaf hiščeže druhe wězy hōbu ščutkujaj, kotrejž se šwěrnosću w šwjeczenju ničžo čžinicž nimaju, wošebje wyškosčž darow wot Boha po jehō woli wudželenych, kaž pšchinarodženyh darow, tak darow šwjateho Duchy; tola hēmny prajicž: je šastup i sbóžnosći jenož na wušprawnenje šakloženy, šhodžeńk sbóžnosće, štopjeń krašnosće mješ druhim tež wot šwěrnosće, pilnosće a šhutnosće w šwjeczenju wotw:huje.

Šamēr a wottynjenty kōnz šwjeczenja ničžo druhe njeje dylži hwojatočž, dopjeljenje prastareho hłowa Božeho na Boži lud: Wš dylbiče hwoječi hycž, pšchetož ja hēm hwojaty. „Wohwoječeny w šhrystušu Jesušu“ je kšecženy, hižo wot špoczatka hēm, dokelž je jemu šhrystušowa prawdosčž pšchilicžena a do njeho šhrystušowe žiwjenje šajchžepjene; ale „hwojaty“ w pošlym šmyšle ma hake hycž, i temu je powołany (1. Kor. 1, 2). Tutón šamēr je potom dozpyty, hdyž je ščary čžłowjet zyle wušlecženy, hrēch zyle wotpołoženy a wchitko nowe ježinjene, šhrytuš zyle do wutrobny, hycža a šadžerženja šatworjenty, zylu čžłowjet do šhrytušoweho šnamjenja pšchekrašujenty, tak so wón, runjež we wobrašu hwojeje wošebiteje wošobny, tola pak čžišče, jashuje a hješ blukosče šhrytušowu krašnosčž wotblyščežuje. Šajka wošoba i šhrytušowym žiwjenjom zyle wupjeljena a pšchewšata, w žiwjenju wušpytana je dokonjany kšesćijanški wuras. Šo tutón šamēr w hwojej wyškosčži a krašnosčži w šemškim žiwjenju hō njemóže dozpicž, je tola jagne a hō tež nihdže po prawym njeprēje. Šola něfotji wo kšesćijanškej dokonjanosčži rēčža, kotraž mohla hō we wěštyh nastupanju hižo tu na šemi dozpicž a w tym wobsteji, so hrēch drje jako pšchinarodženy hrēch, ša nakšilnosčž, we wutrobje hiščeže wostawa, ale zyle pšchewinjeny, tak so hō njemóže wjazy w jenotliwych pšchicžinjenych hrēchach šjewicž, wjele bóle lubosčž i Bohu zylu wutrobu wupjeluja a kōžde hibanje a wustupowanje žiwjenja wobtnježuje.

Šajke mēnjenje njeje hiščeže i dorosčzenju wo mozy hrēcha pšchilicžlo a njeje ani se hwojatym pišmom ani i kšesćijanškim nashonjenjom pšches jene. Šižo to, so Jesuš w pjatej proštwje Wōtče-nascha hješ wumēnjenja jako nēšchto, šchtož hō hāmo rošymy, wupraja, so maju jehō wučžobnizy kōždy čžas wo wodacže hwojich winow prošpčž, je šabudženje tamneje wučžby wo dokonjanosčži; a so Šan, hdyž (1. Šan. 3, 6. 9.) wučži, so šchtož je hō i Boha narodžil, njehrēšči, to tak njemēni, so i zyla žaneho hrēcha wjazy nječžini, ale tak, so wjazy na štejšiččžu hrēščenja nješteji, ale w štejšiččžu hnady a šwjeczenja, to najšepje widžimy, hdyž druhe mēštna teho hameho lišta pšchirunamy: 1, 8—10; 2, 1. 2. Šajkeho rošoma bychu tež hewaf štejne napominanja „močče ščawy na šemi“ (Kol. 3, 5.) a „wotpołožče ščareho čžłowjeka“ mēle? Šak by Šakub na wušnacže pšchilicžol: „Wš wšchitzu wjele hrēšchimy“ (Šak. 3, 2)? „Niz jako bych to hame hižo šapšchijal abo hižo dokonjany byl“, praji Pawol (Šil. 3, 13.), „ja hōnju pak ja tym“, a potom pšchitajaj (šch. 15): „Šak wjele naš je dokonjanyh, čži hēbi tak myšlmy“, mjenujzy tak, so kšesćijanšku dokonjanosčž w pošnacžu hwojeje njedokonjanosčže a w hōnjenju ša dokonjanosčžu pytamy a niz w mēnjenju, so hmy dokonjeni. Šinajščeje dokonjanosčže hwojate pišmo nje-

šnajje. A hdyž hwojate pišmo hāmo wo mužach kaž Šetra (Gal. 2, 11—13), Pawola a Barnabašu (Šap. šf. 15, 39; 23, 3—5) jenotliwe šmylenja pšches hłowo a ščutk powjeda, ma to wěšče tež i napschecža tamneje wopacžnej wučžby wo dokonjanosčži hwoju wāžnosčž. A kšesćijanške nashonjenje dže tež pošafuje, so tajzy kšesćijenjo, kotrymž čžyli najprišodzy čžesčž wēščeje kšesćijanškeje dokonjanosčže pšchipošnacž, tutu šhwalba najrašnišcho wotpošafuja na hwoje wšchelakore ščomdy a šmyšli pošafuju, so pak tajzy, kiž hū pšchilicženi, tuteje šhwalby hō mozowacž, nam na žane wāšchnje šacžiščēž nječžinja, jako bychu tež jenož něfak dokonjeni byli.

D. Wrošaf, šarat w Šrodžiščēžu.

Šhērlušk wo Božim domje a šwjatej šemi.

Ščotž Bohu wjetšchemu hō poda.

1. Wōšf. 28, 13. 17.

Hdyž Šakub wotucži se španja
A Boha wošnje widžal bē,
Šdžež ležal bē wón hacž do ranja.
„Tu Boži dom“ džešče,
„Šo mēšto tudy hwojate je
A wrota hū tu njebješte“.

1. Wōšf. 3, 1—6.

Ach, rošponimny hēj tež te hłowa,
Kiž Wōšfaj hlyšchol w puščžinje,
Šdžež Wōh i wohnjowoh' kēka wola
Pšichi Božej horje Šorebje
D, šuj hō čžrije, Wōšfajšo
Ša šemja tudy hwojata jo.

(W tymaj dwēmaj šchucžkomaj pšchiruna hō kšesćijanška zyrtej.)

Ach, šuj hō čžrije teho hrēcha,
Ša šemja tudy hwojata je,
Kiž Boži dom a hwojata pšcha
Šu i Božej čžesčži pšchitryje
Duž, kiž hō we nim hromadža
Ššo hwojich hrēchow roškaja.

D, čžłowče rošponim hēbi hvēru,
Hdyž w Božim domje pšchewšawšch
Šacž prawu dobru twjerdu wēru
A lubosčž i Božom' hłowu mašch,
Kiž předač do naš wušywa
Pšches lubosčž Šnješa Šesuša.

Duž kēžibuječe, šchto šhērlušk wučži,
Kiž hēbi jōn tu čžitacže,
Šak Boži hwojaty Duch naš nučži
A Šesuš kōždoh' witacž b'dže,
Kiž i lubosčžu tu pšchilhadža
Do Božoh hwojatoh tempela.

(Ššwjata šemja a kšecženiška dupa.)

Ša šemja Boža je tež hwojata
Šdžež kšecženiška dupa na nej štej
Šdžež hwojata kšecženiška budže data
Šom' narodženom' džečžatku,
Šo bylo w wēreje kšesćijanškej
A pšchilicžchalo Šesušej.

Duž wjekel hō, o čžłowče luby,
Kiž kšecženy hū na šhrytuša,
Šo wutorhnje čže čžertej i huby
A pomha i hēlškoh' wohenja,
Šo ty tež džečžo Bože hū
A njebył wēčžnje šhubjenty.

Čži Šesuš hvēru i miy pomha,
Hdyž jemu hvērny wostanješch
A wjedže čže do hwojoh' doma,
Šdžež i Božej hnady doštanješch
Šo myto krašnej' šakšubny,
Hdyž byl tu hvērny kšesćijan hū.

(Semja Boža a hujaty woltať.)

Ta semja Boža je tež hujata
Hdžež hujaty woltať stajeny
Tam Boža wječer je nam data
A najchich hrěchow wodacze,
Pšches naschob' luboh' jóbžniča,
Kiž prošyl ja naš wot kščiža.

Schtó nochzyl t Božom' bliku khodžicž?
Schtó t woltarjej tam nochzyl hiež
Sa Božim hujatym cželom wodžicž?
A nochzyl Khrysta krej tam picž,
Kiž Khrystuž pšchelal na kščižu
Sa našche hrěchi t wodacžu?

Schtó nochzyl pšched woltarjom stanyčž.
Hdžež mječnik prošy ja naš kam?
Schtó nochzyl na kolena padnyčž,
Hdžež widži Khrysta snamjo tam?
Schtó njeby ho tam pokorjal,
Hdžež žohnowanje je dostač?

Duž stajemy, njewostajemy hědžo,
Hdž spěwa ho na woltarju,
So mět naš Jesuž tehdy ledžbu,
Hdž pščińdže junu t huzenju,
Kiž hmy tu Boha khwalili
A „Khrystičeje wušlych“ spěwali.

(Klětka.)

To město Bože je nam hujate,
Hdžež předowanje hlyschiny,
Kiž t Božoh' hujatoh' pišma wšate
A Předať jo nam wukladže,
S tym wón nam Duchu pošylui
A našchu wěru pšchispori.

Duž pošluchajmy wšchitzy hweru
Kak předať mózuje předuje,
Hdž prózuje ho pšche wšchu mēru
A Bože słowo wušyje,
So by nam wužitk pšchinježto
A niž do cžejnjow padnylo.

Ach, njepi hotra abo bratsje,
D, wotučž luby pšhecželo,
Ach, pošluchaj a njepi wjazy
Schtó předať tam cži předuje,
So junu by tam njepšhespač,
Hdž Jesuž t hudu sawołač.

Schtó pomha wšchal nam t kemšchi khodžicž,
Hdž čzemy my tam hědžo spacž,
Schtó pomha t woltarjej ho wodžicž
A Božu wječer wužiwacž,
Schtó pomha kščeženža kšheječž'janška,
Hdžež lubošč njei' a poluta.

Ach, to wšchal wšchitko temu pomha,
Kiž t luboščju wšcho dokonja
A hweru dže do Božoh' doma,
Tam hwoje hrěchi woplata,
Kiž móznje djerži Jesuža,
Kiž modlitwu jom' saspěwa.

Duž čzemy hweru pšchi tym wostacž,
Kaz kšheječž'janam ho jaleži,
So junu móhli t cžesčzi dostacž
Tu kromu a džak njebjesti,
Kiž Jesuž hłubil sawěrnje
Tom', kiž jom' hweru wostanje.

Teutscher w Parschizach.

Wšchelake t bliska a t daloka.

— Do Husli sa žyrtwinšeho wučerja hu ho tšjo samolwili.
S nich je ho knjes wučer Ežornat, kiž je w tu khwilu t druhim
wučerjom w Hornim Wujesdže, wušwolil. Wot pruhi je ho wot-

hladało. Swježelaze je, so je ho Husčanške žyrtwinške wučerške
městno se herbškim wučerjom wobžadžilo.

— Knjes Ššowa w Budyščinje je sažo nowe piščežele do
Leubna pola Draždžan natwaril. S teho widžimy, so je jeho
mjeno dale Łužizy khwalobnje snate. Hižo 30 lět wón piščežele
twari a je tež wjetšchi džěl piščeželow našchich herbšlich Božich
domow t jeho ruki wušhol. W tu khwilu hu tež w twarje
piščežele sa herbšku wožadit — sa Boži dom w Kotezach pola
Wóšborka.

— Na Jana, póněželu 21. junija, směje ho mižionski hwojedžen
sa Wojerowstu dióžesu we Łasu. Ššerbške předowanje směje knjes
šarat Gólcž t Budyščinu.

— 25 lět je, so je ho nowa agenda sa Bože služby w Sakškej
sawjedla. Dofelž pak je nowocžičež agendy nušny, je ho konšistor-
stwo na synodu wobrocžilo dla namjetow na něhdže nusne pšhe-
mēnjenja, kotrež hu ho po 25 lětach wupofasale. Wobšebity wubjerč
je wo tym wuradžowal a namjety synodže wuprajil, kotrež hu ho
pšchiswale. Mjes pšchemēnjenjemi je na pšchiklad tež, so ho
duchowny po pšhecžitanju ščzenja atd. na wožadit wobrocži je
hłowami: dajče nam pšched Boha stupicž t khwalenjom a wušnacžom
našcheje kšheječž'janškeje wěry, a so potom wožada hnydom khěrlušč
wěry wušpěwa — so pak je tež dowolene, so na město spěwaneje
wěry wot duchowneho prajene wěrywušnacže stupi. Tak waznoičž
wěrywušnacža w Božej služby lěpje t wědomnju pščińdže.

— Šara dobre sarjadowanje hu šchulške nalutowačnje, kotrež
džecži t lutowanju wabja, a kotrež hu t našchimi nalutowačnjemi
a wupožčečnjemi šjednocžene. Džecži knjesej wučerjej po 5, 10
a 50 pjenježlach dawaja a sa to nakhwilne lutowanške marki
doštanu. Hdž maja potom džecži wěšty pjenjes w markach, wone
je sažo wotedacža a sa to nalutowanške knihe doštanu. Tak móža
šebi najhjudšche džecži t cžasom něščto nahromadžicž, dofelž móža
hižo 5 np. t nalutowanju wotedacž. Druhi wužitk w tym leži,
so ho pšches to pšched tym sakhowaja, so pjenjesy pšhešlědža.
Tak jene džecžo druhe t lutowanju wabi. Schtóz sahe nakwutnje
lutowacž, temu je to dobra wučeba sa cžas žiwjenja. Duž móžemy
staršchim t wutrobu porucžicž, so bychu tele sarjadowanje podpjerali,
pšchetož wone je t šbožu džecži. Kak derje je wošebje sa khude
hwojby, hdž maja džecži něščto nalutowane sa cžas konfirmazije,
hdž hu wjetšche wudawki nusne. W Walešchanškej nalutowačni
hu hižo džecži rjany pjenjes nutschplacžile a je nadžija, so tole
dobre sarjadowanje pšhežo wjazy spěchowanja namaka.

— Kšěžorstwowy šejm je hwoje wuradžowanja hacž do
novembra pšchetorhnyč.

Něščto t rošpominanju.

Wutroba w njebjechach, njebjeha we wutrobje.

Khrystuž ma dvojake prawo w njebjechach: t přenja, dofelž
je jejničži narodženy hyn Boži a herba na wšchēm, t druha,
dofelž je njebjio pšches hwoju krej a šmjercž dobyč. Šene prawo
wón kam sa ho wyhkhowa, to druhe wón nam dari.

Sudancžy.

Na horu horje jim njeńdže, t hory pak khwatajo bēža a
w nižinje pomalku džeja. [yřžžž]

Kotra kruwa je jalowa a kotra žona je jahłowa?
[? ! yřho! uqur řžžžž 'wuož' :alolu wuřžžžž řžžžž 'wamžžž]

Dališche dobrowólne dary sa wbohe armeniške šyroty:

N. N. t dalschemu wocžehnjenu našchich šyrotow . . . 3 hr.
W mjenje wobohich šyrotow praji wutrobnny džak

Gólcž, redaktor.

„Pomhaj Bób“ njeje jenož pola knjesow
duchownych, ale tež we wšchěch pšhe-
dawačnjach „Ššerb. Nowin“ na wšach
a w Budyščinje dostacž. Na šchtwórcž
lěta placži wón 40 np., jenotliwe cžišla
ho sa 4 np. pšchedawaju.

Womhaj Bóh!

Czisko 21.
26. meje.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ńo kóždy ńobotu w Ssmolerjez knihicziščezetni w Budyschinje a ńu tam dostacź ńa sčtwórtlětnu pšchedpłatu 40 ńp.

Szwjatti.

Jan. 14, 23—31.

W tutych ńwjatych dnjach ńlychimy ńańo w naschich Bożich domach, ńo ńo ń nowymi janykami rěczy wo wulkich Bożich dźiwach. Wschitto, ńchtoź je Bóh tón ńnjes wob-
samknył a cźinił, ńo by ń nowe mozu a ń wěštym ńbożom tón ńawutlony a ńhubjony cźlowski narod wuhotował, to ńo ńetko pšched naschimaj woczomaj žiwje a w naschey wutrobje móźnje wopokasuje. Kaź ńěhdy na dnju ńwjat-
kow, tak budźe teź ńetko hiščezje ńwjaty Duch wulaty na wšchěch, kotřiz jeho ń znykej wutrobu pytaju, ńo bychu ńtajnje ń tym ńnjesom ńwjajani wostali we wěrje, luboščzi a nadźiji, ńo ńjebychu, hacź runje cźelnje wot ńjeho dźěleni, jeho troščta a měra tola parowacź ńjetryebali. Sčto
nochzyl ńebi žadacź, ńo by ńo teź mjes nami ńwjaty Duch móźnje wopokasował je ńboźnoszczje Bożeho ńłowa a ń zej-
chami ńwojeje dźiwneje Bójskeje mozy, ńnjesowu Duch, kiź nań wysche teho posbėhuje, ńchtoź widźomne a teho dla ńnicźomne a ńachodne je, a nań to pytacź wuczi, ńchtoź je ńjebješte a wěcźnje traje, ńnjesowu Duch, kiź na ńjebješte nań ńadźi a w Bożim towaristwoje nań troščtuje a wob-
ńboźi? Wny naschu nadźiju hiščezje tak jara ńtajimy na tutu ńemju, na žiwjenje w tutej cźańnoszczzi, teho dla mamy ńhonicź, ńo ńmy ńo ńjebali, ńo ńmy na pěšł twarili. Sčtoź w tutych ńwjatych dnjach ńicźo hewal ńjewidźi, hacź pšychnoszcz a rjanoszcz wšcheho teho, ń cźimź Boža wótzowšta ruka w tutym nalětnim cźańu pola a lufi

wudebja, ńchtoź ńicźo hewal ńjesnaje, hacź wšchelate wjeńela, kotřez ńwět w tutych dnjach ńwojim ńhotuje, tajki woprawdźe wjeńelny a ń wutroby troščtny bycź ńjemóže. Sšwět ńańdźe je ńwojimi žadoščezemi, a na tych, kotřychź wutroba w ńemškich wězach polnu ńpokojnoszcz mējesche, na-
posbėdku row a ńmjercź, ńkaźenje a ńatamanstwo cźaka. Sčtoź Božu wolu cźini, tón wostanje wěcźnje. Wny pał ńimamy wěru, kotřaz je dobycze, kiź je ńwět pšchewinyło. Wona ńjeje ń Boha narodźena, wona ńjeje we ńłubokoščzi naschey wutroby ńakorjenjena. Wny dwělujemy, hdycź dyr-
bjeli wěricź, a teho dla ńmy tak ńłabi, tak ńubjeni. Me: Gaudi, wuńlysch nań! tak ńmy ńańdźenu ńjedzeli wołali. A: ńamjen, ńamjen, haj, haj, tak ńo dyrbi stacź! ń tajkej wjeńelkej powjeszczu nam nasch dźenńišchi ńwjedžen wot-
molwi. Džen ńwjatow je dopjelnjony. Teź ty dyrbišč polny bycź ńwjateho Ducha, teź tebe cħze pohnuć, ńo by ń nowymi janykami rěczal wo wulkich Bożich ńkutkach ńe
wšchěmi wěrnymi ńjesuńowymi wuczobnikami ńhwalil kra-
noszcz a lubojnoszcz teho Wótza, kotřiz je teź tebe ń ńwobod-
noszczzi wuńwolonych dźěczi Bożich postajil a powolał. Sāńo, kaź ńěhdy we widźenju Gzechieša, duje wodych na wuńkħnjene
morwe kosecze, ńo by ty wobronjony byl ń mozu ń wyńkoko-
scze ń skutkam prawdoszczje, ńo by Bože kralestwo pšchisćyło a Boža wola ńo ńtaka. Džen ńwjatow je dopjelnjony. Szwjatkowu ńwjedžen ńam je dopjelnjenje wšcheho teho, ńchtoź je tón ńnjes ńłubil. Hdyź na ńpoczatku biblije ńlychimy: Boži Duch lětasche na wodach, hdyź Wójsań wołasche: D, ńo by wšchitkón ńnjesowu lud wěšchēzil a tón

Knjes hwojeho Ducha na njón dal! hdyž Jesaiáš rjeknje wot pruta i Isajoweho shtoma, na kotrymž budže wot-poczowacž Knjesowy Duch, hdyž Bóh psches Zoela pschi-powjedacž da: Potom chzy ja wot mojego Ducha na wicho czěło wulecž, hdyž na Zalbowaneho Božeho hwojaty Duch jako hols dele pschińdže, hdyž tón luby sbóžnik prjedy hwojeho wotbalhicža wot tuteje jemje tym wuczobnikam sľubi, jo tón tróschtať, hwojaty Duch k nim pschińdže, so by jich wschitko nawuczil a jim wschitko spomnil, shtož je tón Knjes jim prajil, wschitke tajke hwědženja hwojateho pišma wěschcža wo tym, shtož je hwojatkowny hwjeden nam wschitkim a Knjesowej zyrkwi pschińješl a jasnglowal: Tón Wóčecž, kiž je w njebješach, da hwojeho hwojateho Ducha tym, kiž jeho prošča. My njedyrbimy podarmo w tutych hwojatyh dujach prošneč a wolacž: Stwoť we mni, Božo, czistu wutrobu a daj mi noweho wěsteho Ducha! Swojaty Duch pschińdže k jenemu kóždemu mjes nami a chze pola naš bydlieč a wostacž. Psches njeho je Boža luboscž wulata do naschich wutrobow. Wón chze nam wobhwědziejč, so je Bóh naš lubowal i wěcznej luboscžu, teho dla je wón naš k sebi czahnył i lutej dobrotu. Swojaty Duch nam wobtwjerdži, so je Bóh w naš a my w nim, so je naša wutroba jeho templ a wobydlenie, hdžež chze wón wěcznje wostacž. Hdžež pať je Bóh tón wschedomóžny a wschehodobrocžiwý je hwojej huadu a luboscžu, se hwojej krašnoscžu a majestojcžu, tam njeje wjazy žana nuša a czěšnoscž, žana styskoscž ani strachota tam je so njebješka sbóžnoscž na semi sľewila, tam so wěczne wješele tym hwojatyh we hwětle dostanje, tam nowy hwojatkowny džen ludžom sľhadža; hwojaty Duch wuczi naš wschitko, shtož my potrebamy. Wón nam tajke pójnacže dawa, kotrež naš nihdy njesjeba, k tajkej sbóžnoscži naš dowjedže, kotraž nihdy njecžeknje, tajki mēr nam wudželi, kotryž nihdy njejanđže. Wón nam potajni-stwo Božeje wole, kotraž wot spoczatka sem to pyta, so bychmy wumóženi a sbóžni byli, wotewri; wón naš wěstych scžini, jo hmy Bože džeczi a so naš nicžo wot Božeje luboscže, kotraž je w Khrystušu Jesušu, wotdželicž njemóže. Wón pokáže nam našche hrěchi a sľoscže; wón nam sľewi, kajzy sľabi, hubjeni człowjekojo hmy. Wón pať nam tež pokáže našcheho Knjesa a sbóžnika, teho praweho lěkarja, kiž wschitku sľkodu sľahoji a našche rany wobali, wón czi pokáže tón pucž, kiž se styskoscže hrěchow a smjertneje nusy wjedže k wěrnemu troščtej a sbóžnemu mērej. Luby sčesčizjano, masč ty hwojateho Ducha, tať so wón sam w twojej wutrobje knježi a wschitko napjelnja? Ssy ty we wěre jeho wucžbu pschiswal, tať so je to sľowo wo sčizju twoje najwyschische sľublo w žiwjenju, twoja naj-wjetšča móž w sľaboscži, twoje najkrašnišche wješele w sľudobje, twój najsbóžnišchi troščt we wumrjecžu? Ssy ty hwojeho Knjesa a sbóžnika tať pójnal a we wěre sapschijal, so by jo sam sľonil a wěsch, so je w nim wicho sbože a žiwjenje? O, derje nam, hdyž i nami tať sľeji; potom hmy Bohu spodobni, dha hmy bohacže požohnowani a hmy žohnowanje sa druhich. Hdžež so hewal jeno hidjenje a njepschecželstwo namata, tam snaje našča wutroba jeno luboscž a wjele wudacža. Hdžež so hewal jeno hwarjenje a morkotanje sľyschi, i našcheho rta wuńdže lute sľwalenje a džakowanje. Hdžež hewal smjertna styskoscž a hestka czwila człowiske wutroby wobcžezuje, pola naš je sbóžny mēr a hwojate wješele. Bóh daj nam to wscho i luteje huady; wón scžini naš hotowych

we wschitkim dobrym sľutku, a dokonjeje w naš to, shtož je spodobne psches Jesom Khrysta, kotremuž budž cžesč wot wěcznoscže hacž do wěcznoscže.

Samjeń.

Wuczowanie po Bozim pišmje

abo

tajke myšle nadeńdžech, Bože sľowo cžitajo.

Podawa hwěrný cžitaj „Pomhaj Bóh-a“.

1. sľihi Wóšsazowe, 22. staw.

(Potracžowanje.)

Moja hłowa to njerosumi, so móžesche sebi Bóh tať huowu a hrošnu wěž wot człowjeka žadacž, so ma sam hwoje džecžo sadajicž, tať prajesche něhdy Lutherowa mandželika k hwojemu mandželstemu, jako tón wo našchej stawisuje powjedacše. Wón jej wotmolwi: Lubšča Křata, móžesč dha wěricž, so je Bóh hwojemu jenicžkemu narodženemu hmyej, našchemu Knjesej Jesušej Khrystušej, ja naš dal wumrjecž, hdyž tola njeje nicžeho lubšcheho ani na njeju, ani na semi mēl, sľiba tuteho lubowaneho hmya?”

Pódlu teho móžesč hišcže tole snapschecžiwicž: Bóh njerodžesche prawdžite jarěsanje po sľutku, ale jenicžžy podacže bjeje wscheho wuměnenja se wschěm pomysľenjom; ale wón dyrbjesche přěšche žadacž, so by Abrahamej wschu sepjeru ja cžěło a frej wotrěšnył, a so by so jeho wěra jenicžžy žama na so spusčezecž mohla, a wón móžesche jo žadacž, dotelž mējesche wukhod w hwojej mozy. Hdyž Abraham dospolnje a bjeje wscheho wuměnenja wopor wukonjesche, sľawcži Bóh, so by woprowanju po sľutku sadžewal, dotelž njemējesche sľutk sa spytowanje žaneje waznoty.

Niž i přěnim wofomikom, hdyž bēiche Boža bliškočž Abrahamu jajala, mējesche Abraham hwojeho hmya woprowacž, ale tti dny doľho ma Abraham wschě spytowanja cželneje nanoweje luboscže pschecžerpicž a i wěru pschewinyč. Teho dla pójcžele so Abraham na pucž, 20^{1/2} hodžin daloki, do kraja Morija.

Ma to stany Abraham, runje kať pschi Smaelowym wuhnacžu, tať tež tu so wo tym i cžělom a i krowu njerosčřčawšchi, jara sľabe, hdyž Sarah hišcže spaische, a wobšedla hwojeho wóšla, a wša sľobu dweju sľužobnikow a hwojeho hmya Saaaka; a sľasche drjewo sa sľapalny wopor a stany a džesche na to mēstno, wo kotrymž bēsche Bóh jemu prajil.

Abraham wukonja tute žalofne a hovorške Bože porucženje je hamej hotowej a spěschnej porucžnoscžu, kať kóždu druhu Božu sľajnu.

Kať drje je Abrahamej wutroba pukotala! Kať hōrki je so jemu pucž na horu sľedal! Sawěsčje njeje Sarah nicžo wo tym sľonila; pschi tajkej cžezji by wona bjes dwēla wustala.

Abraham je mēl wěricž, so budže stawanje i mormych, hdyž je dyrbjal hwojeho lubeho hmya Saaaka woprowacž, wo kotrymž bēsche jemu tola Bóh sľewil, so ma so psches njeho Messias wschemu hwětej narodžicž.

Ma sľeczi džen pošbēhny Abraham hwojej woczi a wuhlada to mēsto nasdala.

Kať hižo naspomnichmy, je i Bersaby do postajeneje horojteje krajiny něhđže 20^{1/2} hodžin daloki. Kať bē so něhdy Abrahamej Kananejski kraj duzy po pucžu psches wšebite sľewjenje pokasal, tať tež dženska hora.

A Abraham džesche k hwojimaj sľužobnikomaj: Wostańtaj tudy i wóšlom, ja pať a hólz pōńdžemoj tam do horojteje krajiny, so bychmy so modliłoj; a hdyž smój so modliłoj, chzemoj sľabo k wamaj pschicž.

Sčtož Abraham tu praji, mohł mēčž sa njewěrnoscž, kotruž bēsche sebi Abraham w hwojich tyschnosčach a wuskoščach dowolił, abo, a to hodži so k wurasej a sľutej wscheho drje hišcže sľepje, so mējesche Abraham nělajke potajne cžucže, so Bóh sawěsčje někať hwjedže, so wonaj sľabo sem pschińdžetaj. A pódlu teho njedyrbijaj sľužobnikaj to wohladacž, sčtož so tam na horje stanje, dotelž wonaj tajke modlenie njemđžetaj sapschijecž.

A Abraham wša drjewo, hacž dotal wot wóšla nješene, sa sľapalny wopor a položi jo na hwojeho hmya Saaaka; wón wša wohen — sčwamp, kotryž bē tam hišcže sľazehlił, hdžež wotrocžtaj wostasčtaj, a uóž tež hewal wot njeho sa wopor na-loženy do hwojeje ruki, a džesčtaj wobaj hromadže.

So mějesche Abraham ham woprowazy měschnił a so mějesche jeho hamžna wutroba a jeho najhlubicha lubošć a wschitke jeho žohnowanje wopor być, to běšće ja njeho najhóršće a najczěžšće.

Přich rosprowje wo Abrahamowym poslednim puczu widžu w duchu, kak nan i kóždej krocželu, i kotrejž so i horje jeho wožud potajazej bliži, woněmjeny poźlednje stazije hóršeho wuspytowanja we wěre pschěbōžji.

Tehdy džesche Ssaak, swjatocžnu cziščinu na puczu i wopor- nišćej i prajšenjom pschetorhnywšči, i swojemu nanaj Abrahamaj: Mój nano! Tak chyzšće nana dopomnič, so njeby i hlubokej nutrošćej, ja kotruž mějesche Abrahamowe mjelczenje, na wopor sabył. Abraham, i czišeho potajneho roščěžowanja i Bohom wubudženy psches tute słowa, kotrejž jemu wutrobu kaž i mjecžom pschěkōžu, wotmolwi: Slaj, tu bym ja, mój byno! A Ssaak džesche: Slaj, tu je woheń a drjewo; hōže pak je jehno ja sapalny wopor?

Nowu cziwilu je Bōh tu postajil, so by Abrahamowe hižo wospjet franjene wutrobno bōle a bōle wufschizował. Bjes dwēla, Bōh ham je Ssaakowy jazyk i wotpohladom na tute pomajfaze słowa a na tute prajšenje dowjedł, so njeby ničō na najjēršćej hōrkosćej jeho wutroby pobrachował. Ale tež tōule naddēh wu- czeři pobožny cžlowjek i njepobijomnej duschu.

Abraham wotmolwi: Mój byno, Bōh budže žebj i hladacž jehno ja sapalny wopor; wōn snaje, hōže tute jehno nadeńdžesč, duž daj jemu so wo to postaracž.

Hōžež tyžazore prajšenja jeho nanoweje wutroby ja posojom pytachu, tam ma so tež bynowe prajšenje na posoj podacž. Wofajazy pak byna na Snjesa, pošlyni i dobom tež swoju wěru. W bynosćej je jeho duscha profetišće słowo wuprajka, wo kotrymž drje wōn nětkole dale rošpomina a i tym so i nowa na mjelczenje poda. Tež Ssaak tyščny we wutrobje dale wjazy njerēczi. Wōn je nanaj pošluschny, poda so do teho, je runje tajki, jako by hižo morwy byl.

(Potracžowanje.)

Rusa wulka — pomoz bliška!

So w j e d a u c ž t o.

(Potracžowanje.)

Dolhi cžas so miny, domž bē pošelnil Rynčža nadeschol, dokelž bē kaž wschēdnje tež dženska po forežmach kōdžil. Skōncžnje jem dōńdže. Bēšće wchōn i pōšchit a njewēsty a khablasy na cžele. Tajki jastupi do pižatnje.

„Pohladajče tola na tele papjery, Rynčžo!“ rjekny Rybak i njemu, so wōhl jeho i woczomaj pschěkōž. „Njesnajecže je?“

Rynčž so sačejwjeni jako živy woheń, ale bōry sažo wo- blēdny jako pobēlena sežena. S tichopotazej ruku, kotruž žana próza njeskruczi, džeržesche papjery a pohlada thēs a wchōn i pō- šchēny na nje.

„Njesnaju tute papjery,“ sabōrbota skōncžnje, „ja bym bjes winy! Sčto bych wjedžal, so by něčtō wasche podpizmo podražowal?“

Rybak a Rozor pohladajčtaj rasnje na žebje. Spōsnawšči to, bēšće Rynčž wchōn sašmatany a poraženy.

„Tak wy snajecže, so so tute papjery jebawe,“ potracžowajšće Rybak smērnje, kručže na Rynčža hladajo. „Mō hlajcže, tak bym žebj myškil, hlajcže, tele papjery žmōj we waschim pižanski blidže namakaloj. Wy budžecže tak pschēcželnivy, so namaj tute wēžtu wujahnicže!“

„W mōjim blidže?“ sawola Rynčž wchōn postroženy. „To njeje ani mōžno! Wōj staj je w Rēčžowym blidže namakaloj.“

Sažo pohladajčtaj Rozor a Rybak na žebje. Rynčž spōjna, so je hluposčž sworal a so tak ham pscheradžil. Wōn so šhraba. Smērowany woczaka, so by so i pschēkōžowanjom potracžował.

„Kak wy snajecže, abo i tajkej pschicžinu prajcže, so so tele papjery w Rēčžowym blidže ležale?“ woprajča so Rozor.

„Hlajcže,“ wotmolwi Rynčž i wulkej hubu. „Rjecžla njesamta swoje blido. Pschēd někotrymi dnjemi chyzch žebj něčtō i jeho knihow wupytacž, a hlajcže, tehdy je wohladach.“

„Čžeho dla mi to njescže hnydom ižžēli?“ woprajča so Rybak.

„Sžžēli?“ wotmolwi Rynčž. Čžeho dla mēl ja to ižžēlicž? Sčto tele papjery nje jimaja? bym ja trasch Rēčžowy pschēd- stajeny? Sšym jeho napominal, tola wōn njehašče moje słowa

hlyšćecž, ale je nje je ištwy wuhnał. Nētko njech so jemu stanje.“

Rybak wotewriwšči durje sawola žlužobnika, so by Rēčžku do pižatnje pošlal.

Rēčžka tu bōry bē.

„Rynčž winuje was, lubšči Rēčžka, so seže papjery, nētko wam snate, podpizal,“ rjekny Rybak. „Wōn praji, so je was napominal a so je was chyz i hřēsneho pucža wotwjesč. Prajče mi, hacž so tajke słowa wěnosč abo hacž so nalžane.“

Handrij tu stejecže, jako by klyk do njeho dyřil. Njeby nihdy ja to mēl, so je tajka sašaklosč, tajke pschēkōženje mōžne, jeho wutroba spjecžowajšče so i hñewom a i hidu.

Nētkole, hdyž bēšće Rynčž spytal, so by jeho snjesbōžil, nje- komdžesche so dale wjazy, so by swoje roščěžowanje i Rynčžom wupowjedal po prawdže a wěnosćej. Kōžde słowo, kōždy wuras na jeho mjeswocžu wujahni Rynčžowu winu; se wschēch stron naddēhany, dyržesche Rynčž skōncžnje wěnosč a i njej žmōj nje- štut wusnacž.

Handrij bē wusprawnyeny. Woko, kotrejž bēchu jemu powlakli, bēšće i pschicžinu, so žebj pschēdstajeni Handrija hječže bōle wazachu a cžescžachu. Rynčž pak mějesche so i hańbu hřēsče žamy džēl i pižatnje a i mēsta nastajicž.

„Kak derje je,“ džesche Handrij rospominajzy wšcho, sčtož bēšće so stalo, „kak derje je, hdyž skōncžnych so stajnje na prawdu a žwēru, hdyž njehablasch w tym, sčtož by Bohu a cžlowjekam winojty. Sawēscže, wěnosč je stala, hdyž stajnje a pschēzo žolmy, kotrejž kžē a pschēkōžēnja nawaleja, rosbija. Sčtož so skōncžnje na Bože kasnje, teho Bōh jastuje we wschēch žrachach, a wōn sežele žwojich jańdželow, so bychu tajšeho schitowali a žražowali.“

(Potracžowanje.)

Wschelake i bliška a i daloka.

— Sserbska předarška konferenca so žrjedu po swjatkach dopođnja w 1/2 10 hodž. w hosčenzu „i winowej kiczi“ w Budyščinje seńdže a smēje wschelake wazne wuradžēnja, wo cžimž lubym cžitarjam w pschichodnym cžisłē rosprowu podamy. S tutej šhromadžisnje pschicžamnje so w 1/2 12 h. šhadžowanka ewangeli- lutherškeho knihowneho towarštwu, kotrejž chže tež lēžka lubym Sserbam rjanu natwarjazu knihu do rukow podacž, kotruž knješaj duchownaj Sarjenk a Domajšča pschētaj. Duž je pschēcž, so by tole towarštwu w naschich Sserbach pschēzo wjazy pschicžiwšta namakalo, hdyž chže do naschich domow natwarjaze dušče pschēhōwaze knihe, žyrobu ja duschu nam podawacž a wobarnowacž pschēd žwētnyimi dušče kažazyimi knihemi a žwētnyimi myšklemi. Wēmy, so so tele knihe we wulkej licžbje w naschich pobožnych žerbskich domach, ale wēmy tež, so je hječče došč domow, hdyž bychu i duchownemu šbožu musne byle. Duž wabče wy, kiž seže žobustawy nascheho towarštwu a žohnowanje jeho štutowanja snajecže, žwojich pschē- cželow a žužodow, so bychu so jako žobustawy nascheho ewangeli- lutherškeho knihowneho towarštwu sapizacž dali. Kōždy knjes duchowny tajke sapizanje sa kōždeho wožadueho rad dale wobstara.

— Tu žamu žrjedu popođnju imēje „Towarštwu Pomozy ja studowacych Sserbow“ swoju hłownu šhromadžisnu w „mēščan- skaj jahrodže“ w Budyščinje, a po tym šhadžuja so tam wubjerk i dotwarjenju Macžicžneho domu.

— Twar nowije žyřkwe we Wjelerčinje je so sapočal. Twar je so twarštemu miščtrej knjesej Seeligerej w Budyščinje pschēpodał. Bože žlužby smēja so sa cžas twara w nakwilnej žyřkwi, kotraž so natwari. Kaž žlyšchimy, budže twar i lētu dořonjany.

— Ewangeli- lutherška krajna synoda w Sakskej je swoje wuradžowanja sańdženy šchtwōrtk skōncžila. S wobšamknjenju mějesche so Boža žlužba w dwōrškej žyřkwi. Hdyž na wuradžo- wanja wrōcžo hladamy, njesižu so wožebje wazne a roščibaze wobšamknjenja stale, dokelž to trjeba njebēšče a to je wēcže dobre dopořamo sa strowojč naschich žyřkwinski wobšejnosčow w Sakskej. Namjet na pschēmējenje žyřkwinskeho sarjadowanja w naschej Lužicy, ja kotruž wožebje knjes primarius Rozor w Lubiju wu- stupowajšče, je spadnył, kaž bē to do přēdka widžecž. Pschicžiwšak knjes tajny žyřkwinski radžicžel Keller w Budyščinje jako jentički žobustaw wokrjehneho hejmanštwu naschēje konsistorialneje wysch- nojče psches mēru wjēle džēlacž, hdyž ma žyłu Lužicu na pschicžlad

psichi wistazijach sam wobstaracz, a duz je wescze prawe pschecze, so byschtaj so dwaj duchownaj do luzijske konfitorialneje wyschnoscze pschijaloj. Schtoz pak powischitkowne zyrkwinske sarjadowanje nastupa, sam w naschey Luzizy i naschim porjadom spokojom a njezadamy hebi po pschemenjenju. Sa to hwedezi tez — kaz je so to tez w synodze wusbehnuto — dobre zyrkwinske ziwjenje we Luzizy. So so dozpicz njechodzesche, so by stat starobne pschilohi sa duchownych na so wsa, kaz je to sa wuczerjom czinit, je wobzarowacz. Pschetoz i teho, so dyrbyja wosebje khudische wofady starobne pschilohi sa swojich duchownych same placziez, wurostu wschelake njeubosnosce. W tym lezi tez wescze njeprawo, so dyrbyja wosebje khudische wofady, hdzez dokhody wulke njejsu, tajke dokhody placziez a so bohatsche a wjetiche wofady starobnych pschilohow njeplacza, dokelz su dokhody duchowneho tak wysoke, so zanych starobnych pschilohow njetreba.

Pschiudz, Bozo, swjaty Ducho, i nam!

Tonle mozny swjatkowny khelusch wuidze w lécze 1524. To je wobdzelanje laczanskeho kheluscha i prjedawscheho czaša, najsterje i 11. lécstoka. Luther je k tehdom hižo wobstejazemu, ale wot njeho polěpschenemu pschekozkej dwě schtuczzy pschistajit. To je wopravdze lutheriski a ewangelski khelusch. To so wosebje w poslednimaj schtuczkomaj pokazuje. Swjata hwetkosz so nam hwedezi w Bozim slowje, psches kotrez my Boha prawje posnajemy, a Jesusa sa jeniczkeho mischtra. Psches slowo „swjaty Duch“ so njebesti wohen w naschich wutrobach japali, so njebestemu kralej samemu sluzimy, tez w schizju. — Swjne slowa posledneju schtuczlow su we wschech czašach mozny jaczišchez czinit.

Lipschanska deputazija w lécze 1519 mjes Eckom, Karlstadtom a Lutherom so pondzeli 27. junija, wosebje na wabjenje Eka, i wulkej pschinosczu wotewri. Rano w 5 hodzinach shromadzichu so, hdzez bu laczanska powitansta recz dzerzana. Potom dzechu do Domaschoweje zyrkwe, hdzez Lutherowy posdzich pscheczel Suriy Khaw nowu wot njeho k tej swjatocznosci testajanu mischu spewacz da. Wot tam so hwjedzelski czaš do hrodzischeza hibasche, hdzez besche wotdzet meschczanow jako wobronjena straza postajena. Tu so shromadzina jaso i dolkej laczanskej reczu powita. Potom so hwjedzelski dzet dnja woblamny i trojim hudzbnym pschednoschtom laczanskeho kheluscha: „Pschiudz, Bozo, swjaty Ducho, i nam!“, pschi kotrymz shromadzeni na kolenach kleczachu. Mozny besche jaczišchez kheluscha. Zako so popoldnju disputazija japocza, khelusch jako swjate postrowjenje kaz mozny wothlob we wutrobach Wittembergskich dale klinczesche, so bjes bojoseze wojowanju napschecz hladachu. W mozy tehle kheluscha Luther jako dohyczet i rosrzczowanja (disputazije) wuidze.

Kaz jow jako wojowaniski khelusch klinczesche, wolichewi won dwě lécze po swojim wuhadze jako troscht we wumrjeczu. 16. augusta 1527 mesesche jedyn i prenich ewangelskich martrarjom, Leonhard Khedor, swoju ewangelsku wtru na schczepowzu wobhwedezicz. Stroschtny a wjeshy, haj, natwarjazy besche jcho khod k smjerczi. Zako bu psches mesto wjedzemy, won wotije sawola: „Khryscheze, ty dyrbitch so mnu czerpicz, Khryscheze, ty dyrbitch mje njescz, so mnu je hewal podarmo a shubjene.“ — Na wofudne mesto pschwjedzemy won k wokolo stejazemu ludej praji: „To su žne; proschecze knjesa žnjow, so by dzelczerjom do swojich žnjow pohal.“ Won woda wschitkim, kotrij bechu jcho tam pschinjeli a Boh chyzl jim tez wodacz, won rjetny. Tez won wschitlich wo wodacz proschesche, kotrychz besche nehde jranit. Wokolo stejazy pak chyzli sa njecho proschecz, so by we wesczej scheczijskij wercje wumrjel. — Zako bechu jcho na schczepowz položili a pschwjasali, won lud proschesche, so by jemu sa poslednje bozemje a jwonjenje k merej khelusch spewal: „Pschiudz, Bozo, swjaty Ducho, i nam!“ — Zylh lud khelusch sobu spewasche. Wot plomjenjom wobbady won netre rasy wotije sawola: „Jesu, ja sym twój, scziť mje sbóžneho!“ Worsy besche jcho czwile kónz.

Luther, kotryz besche hwernemu muzej i Wittenberga pondzeli po njedzeli Cantate troschtowazy list pohal, jcho martrarisku smjercz powjeda a na kónzu pschistaji: „Ja pscheczelnje wschitlich scheczijskijom projchu, so chyzli so Bohu dzalowacz a jcho khwalicz psches Jesom Khrysta, kotryz je nam tajki troscht dal psches tuteho swojeho lubeho sluzobnika a martraria Leonharda. Ach, knjeze, Bozo, so bych ja dostojny byl tajkeho wujnacza a wumrjecza. Schto sym ja? Schto czinju ja? Kaf hanbuju so, hdz tute

historiju czitam, so njejsym dawno hižo dostojny byl, tez czerpicz Derje, hdz dyrbi tak bycz, njech tak je. Tvoja wola so stať!“

Wot teho czaša je hebi netoty sluzobnik Božeho slowa a predat czisteho ewangelijsa tonle khelusch na smjertnym lozu spewacz dal, a slawny Jan Michal Dilher w Nürnbergu († 1660) je swoje poslednje predowanje i prostwu na wofadu skonczil, so by so tola horliwje modlita: „O daj nam hwernych predarijom, niz pytacz druhich mischtrów, ale pschi Jesom Khrystu stacz, tez na njeho so dopuschecz.“

A netoty rjany pschiklad wo tym hwedezi, so moze tonle khelusch i nutrej prostwu wo swjateho Ducha tez duchownje morwých sbudziez. Jenoz jedyn i mnohich pschikladow: Jan Galtermann besche hižo netotu njedzeli ke mischi pobyl, besche stare krašne khelusche spewal a na predowanje pohuchal, a to wschitko jcho huako njebesche. Junu njedzeli dzesche jaso do Božeho doma. Won dzesche na swoje mesto, spewasche sobu, kaz besche hižo sto kócz spewal: „Pschiudz, Bozo, swjaty Ducho, i nam!“ Ale netko be jemu tola khutnoscz. Wjennizy hdz won spewasche, jemu do myšlow pschiudz a won so prashesche, tajke to tola je, hacz je swjateho Ducha hižo junkrócz dostal; spewal besche to hižo husto doscz; won spewasche dale:

„S twojej hnadu napjeli sam
Tvojich wernych mysl a wutrobu.“

Won khelusch dospewa, a hdz su ke mische k kónzej, je tez kónz je starym Janom a nowy so japoczne. W czichinje sam sa so, hdzez žane czlowiste woczko njewidzi, czini netko stóncznje khutnoscz i tym: „Pschiudz, Bozo, swjaty Ducho“, haj, tajku khutnojcz, so proschenu so jemu sjewi, jemu jcho hrech wotkryje, so njeje wercil do Esyna žiweho Boha. Won je widžazy a khwali Božu hnadu.

Luby scheczijskijano, scziť tez khutnoscz i tym: „Pschiudz, Bozo, swjaty Ducho!“ Swjatk tu su. Swjaty Duch chze pschiucz do twojeje wutroby a ju wucziseczicz a pschihotowacz sa wecznoscz. Czeho dla ty njechajcz?

Sudanczka.

Schto dyrbi hebi rjane holiczo wot czerujowych rózow wot-
gladacz? [čoww] aolawwipřk]

Hdz w hebi nosy, dha je, a nima-li niczo, dha njeje.

[rčoww]

W kotrym kralestwoje žani wojazy njejsu?

[čoww] awjoww]

Komu to do pjenes pomha, so mori a smjerczi, hacz runje
wojal a tez niz dracz?

[čoww]

Kotry ptaczl najradšcho spewa, hdz druge wschē spja?

[čoww]

Kotra weschczetka w jasnej selenej kufniczzy kyda?

[čoww] awjoww]

Kotre žahate schidlaczki wopruga sa Boži dom?

[čoww] awjoww]

Schto so na ranju k wječzoru staja, a k wječzora k ranju
won steji?

[čoww] aolawwipřk]

Kotru malinku pschidajch, chzesch-li Madlenu mecz a malenu
majch?

[„q“] awjoww]

Daliche dobrowolne dary sa wbohe armeniske žyroty:

M. M. i K. sa woczehnjenje naschich žyrotow 3 hr.

W njenje wobohich žyrotow praji wutrobny dzat

Gólcz, redaktor.

„Pombaj Bóh“ njeje jenz pola knjesow duchownych, ale tez we wschech pschedawarjach „Serb. Nowin“ na wšach a w Budyschinje dostacz. Na schtwórcz lēta placzi won 40 np., jenotliwe czisla so sa 4 np. pschedawaju.

Womhaj Bóh!

Číslo 22.
2. junija.

Četnik 11.
1901.

Serbske njezelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihičishecetni w Budyschinje a su tam doštač sa štwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Swjedžen swjateje Trojizy.

Jan. 3, 1—15.

Swjate rócne czašy nascheje kšeseczijanikeje zyrkwoje su so sašo minyły. S džiwanjom a wutrobnym džakom smy slyšeli, šchož je trojenički Bóh, Wótz, Esyn a swjaty Duch činił a pschezo hiščeje čini, so bychu jemu džeczi porodžene byle, jako roša na switanju, so njebychmy šhubjene byle, ale wěčne žiwjenje měle. Swjate Bože kralestwo je wěcže jałožene a kručje natwarjene; psched naschimaj woczomaj steji w polnej rjanosći a krašnosći; tež helike wrota njeđyrbja jo pschemóz. Se wschitkich krajow semje pschińdu hromadu, kiž su powołani a wuswoleni, so bychu s bėrgarjami byli w tutym sbožnym Božim kralestwje; pschińdu, so bychu dželomni byli bohatych kublow, kotrež Bóh swojim lubowarjam do kłina sypa, pschińdu, so bychu swój lósch widželi a so rostweželili dla krašnosće a sbožnosće, kotraž je so Božim džeczom sšewika, jako bė czaš dopjelny.

A ty, mój kšeseczijano? Mjeje wěrnó, tež ty daloko štejo njewostanješ; tež ty s wješelošću pschistupiš, so by pschisaty byl do towarštwa wschěch prawych a sbožnych. Wschitke wulke skutki, kotrež je trojenički Bóh činił s sbožu a žohnowanju čłowjekow, su so tež na tebi dokonjale Bohu s čzeći a tebi sbožnemu měrej. „Wam je so džeuša tón sbožnik narodžil, kotryž je šchrystuš tón šenjes w Dawitowym měsće!“ to je lubosny hodowny swjedžen nam pschpowjedał. A ty su hody džeržal

s tym, so je so šchrystuš tež w tebi narodžil a schtalt dobył, tak so bu ty pschekrašny do jeho šnamjenja. Mšachich hrěchow dla je šchrystuš podjaty a nascheje prawdosće dla šbudženy. W mozy jeho wumrjecza a horjestacza su ty swoje čželo kšizował s lóschami a žadosćemi a su s nim stanyl, so by pytał to, šchož je horjekach, hdžez je šchrystuš, kiž šedži s Božej prawizy. A na lubosnym swjatkownym swjedženju je so swjaty Duch tež tebi wopokasal se swojej mozu a slynosću, se swojim měrom a žiwjenjom, je wobudjenje w tebi činił a tebe wobnowil w duchu twojeje myšle, tak so móžesh so džakowac a špěwac: Stare je so minyło, hlaj, wschitko je so nowe ščiniło! Dženša swjecišch s žylym kšeseczijanstwom swjedžen swjateje Trojizy. Do wulke, sbožne potajnstwo swjateje Trojizy njewošnyšch, ale swjateho wješela a šprawneho džaka je džeuša tvoja wutroba polna; pschetož trojenički Bóh je so tež tebi šjewil se swojej lubosću a mozu, wschudžom čini zejchi a džiwny w twojim žiwjenju; wón je tebe s noweho narodžil s wody a s Ducha, so su so w šchrystušu šesuhu nowy čłowjek ščinił, kiž psched Bohom šhodži w prawdosći a swjatosći, a s hlubokosće twojeje wutroby pschińdže džeuša tón šhwalobny šhěrlušch: Čzešč budž Wótzej a Esynej a swjatemu Duchej, kaž bylo je wot špoczatka, nětko a kóždy czaš a wot wěcznosće do wěcznosće.

Šcho smy my šlabi, šhudži čłowjekajo, so smy dostojni tajšeje lubosće, tajšeje huady? Šcho smy činili,

so je bo wysozy khwalena Trojiza tež na naš tak wopokajowala se zejchami Bójskeje mozy a se skutkami wěczneho šmiljenja? Šhubjeni běchmy a šawutlili w hrěchach, w šmjertnej štyštnošći a čertowškim wotrocštwje; podarmo wošta našče prózowanie a štaranje wo pomoz, wo šahojenje. Ale Bóh je bo nad nami šmilil; tak je naš lubował, so je šwojeho jenicžkeho narodženeho Šsyna dał; wot njeho póšlany šjewi bo Šsyn we wotrocžkowym šchalcze na šemi, wěrnny wučet a šwjaty wyšchšchi měšchnik, so by pytał a šbóžne činił, šchtož bě šhubjene. Kaž je Mójsaš hada w pušezinje powyščil, tak bo Šesuš da na šchizju powyščil, so bychu wšchitzy, kiž do njeho wěrja, wěczne žiwjenje měli. Želi so pał njemóžemy se šwojeho rošoma abo se šwojeje mozy do Šesom Šhryšta, šwojeho Šnješa, wěrič a niz k njemu pšchitč, móž šwjateho Ducha je w našej šlabošći móžna; wón naš šastupuje i njewurjeknjentym šdychowanjom. W šupjeli noweho narodžjenja je wón nam jašne šwětlo prawych a šbóžnych činjazeje wěry šašwěčil; je šwědczenjom wo Šhryštusku Šesušu, tym šchizžowanym a powyščenym Božim Šsynu, wón naš šdžerži a pošlynuje w tajšej wěrje štajnje a pšchezo, so bychmy hotowi byli k kraleštwu Božemu.

Šlaj, to je wulka, bohata hnada trojenicžkeho Boha, kotraž je bo čzi dostala; to je šbóžne potajništvo noweho narodžjenja i wody a i Ducha, kotraž wot čžela narodžentym čžłowškim džěčjom pšchitup k šbóžnemu njebjěštemu kraleštwu wotewri. Móž šchěšezijano, šy woptał a wošladał, kaš je tón Šnješ dobročiwny? Šsyn ty i noweho narodžentny? Šaj, je bo štało. Pšchetož ty šy na mjeno trojenicžkeho Boha šchěženy; ty šy Bože džěčžo, a Bóh je twój luby Wóčžecž, ty šy do Šhryšta šašchžěpjenty; wón je twój šbóžnik a wumóžnik; šwjaty Duch je bohacže na tebjje wulaty pšchěš Šesom Šhryšta, naščeho Šnješa, so by pšchěš teho šameho hnadu prawy byl a herba wěczneho žiwjenja po tej nadžiji. To je šawěšče wěrnno.

O, džerž, šchtož našč, so by čzi ničtó tvojju křonu njewšal! Ty šy i Bohom šwjafany a doniž pola njeho woštanješč we wěrje a pošlyšchnošći, njemóže tebjje ničtó i jeho ruki wutorhnyč. Bóh je šwój šlub i tobu čžinił a škerje budža hory bo hnucž a hórki bo wróčžicž a tón šlub mojeho mēra njebudže bo wot tebjje přecž hnucž, praji tón Šnješ, twój šmilny Bóh. Šchtož je Bóh w šwjatej šchěženizy do tebjje plodžil, hladaj jo pilnje a šwěru, so by plody pšchijneššo k wěcznemu žiwjenju. Šdyž čželo požada pšchecžiwu Duchej, njedaj bo wot šleho pšchewinyč, ale pšchewiň šle i dobrym. Šy-li pał šwoje krašne herbštwu šhubil pšchěš šwoju winu, šy-li njeradžene, njepošlyščne džěčžo, wróčž bo šašo, praji tón Šnješ, dha bo ja nočžu na waš hněwacž, dokelž ja šym šmilny a nočžu wěcznje hněw džeržecž. Ale pošnaj jenož šwoju šlójč, so šy bo pšchecžiwu temu Šnješej, šwojemu Bohu pšchěhrěšchil. Njebjěški Wóčžecž čže šašo wošnje, won bo nad tobu šmili, kaž Wóčžecž nad džěčžimi. Twój Šnješ a šbóžnik ja tebjje prošy a pšchitryje tvoje pšchěšupjenja je šwojej šwjatej křowju. Šswjaty Duch šteji tež k tvojej šlužbje hotowy a čžini w tebi to, šchtož je pšchěd Bohom špodobne.

Šamjeň.

Pucjowanie po Božim pišmje

abo

šajle myšle naděndžech, Bože šlowo čžitajo.

Šodawa šwěrnny čžitač „Šomhaj Bóh-a“.

I. knihi Mójsašowe, 22. šlaw.

(Šotracžowanie.)

A pšchisčedšchi na měštno, wo kotrymž bě Bóh jemu prajił, twarješče tam Abraham wołtač a položi drjewo na njón, bolešche-li jeho tež hórko, hdyž bo na šapazy woporny woheň dopomni, kotryž měješče čželo i jeho čžela póžrjecž a šlawy jeho šyna do morweho popjeka pšchetworicž. A wón šwjafa šwojeho šyna Šsaaka, niz teho dla, so by bo wón trašch wobarał a špjecžował, so by dnybjal jeho wumozowacž, ale dokelž bě tajke wašchne, so bo woprowajomne šwěryjata wuwšafachu. A nětko položi jeho na wołtač, horje na drjewo, a wupšchestrje šwoju ruku, kotraž běšče dotal šyna je wšchej luboščju wodžila a wšchě bološče a štrachi wot njeho wotwobročžala, a wja nóž, so by šwojeho šyna šarějal.

Wołtač twarješče Abraham. Šbždy kamjeň, kotryž wón na druhi položi, bě kamjeň čžezki wot štaroščjom; šobu ja woporniščžjo ša jeho šyna měješče šlužicž; tola wón teho šedžbu nje-měješče, wón do teho nješwoli, so ruka jemu wošpróžni, wón twarješče dale, doniž njebe wołtač dotwarjenty.

Abraham wuwšafa šyna. Njedwěluju, so je nan, přjedy hacž je jeho wuwšafal, krašne šlowa šwojemu šynej rěčžal: wo Božej kašni a wo štawanju morwyc. Trašch je wón takle rěčžal: Bóh je to kašal, a teho dla mamoj jemu pošlyšchacž; a dokelž je wón wšchěhomóžny, dha móže wón tež šwój šlub džeržecž, šy-li ty tež hižo wumrjel a na popjel bo špalil.

Tež je wón bješ dwěla Šsaaka w tutej wučžbje rošwucžował, a wěšče je wón tež jako Abraham wšcho derje šapšchijal a kručže wěrił.

Aa drjewo je Šsaaka položil. Škomu mam bo bóle džiwacž: temu, kotryž w bohajoščji ruku na šyna šloži, abo temu, kotryž nana pošlyšcha hacž do šameje šmjercže? Šswjate wošowanie bo tu šlawo. Žedny pošběhuje bo dale dnyžli čžłowšta natura, druhi ma ša hóršče dnyžli šmjercž, by-li bo čžył nanej špjecžowacž.

Abraham wja nóž. A tutyh šlowam pšchisšpomni Luther: Ša njebych mohł tam pšchiladowacž, so njebych byl morjet abo rěšnik. To je mi žałožna wěž, so luby nan šwojemu najšlubšchemu šynej nóž na šchiju nastaji, a rad wušnaju bo teho, so ja tajke myšle a štyštnošče, kaškež je mēl nan w šwojej wutrobje šačžucž, njemóžu ani i myšlemi po nim šačžucž, ani se šlowami wuprajicž.

Abraham čžyšče šwojeho šyna šarěšacž. Šo je Abraham čžył šwojeho šyna podacž ja wopor, je najwjetšče je wšcheho, šchtož je hdy čžłowjel i dowěru do Boha wufonjal. Kaž ani njebjěša ani šemja wšchšcheho šjewjenja Božej šwjateje lubošče nješnaj, šhiba to, so je wón šwojeho jenicžkeho narodženeho šyna podal, so by bo i tym šwět wujednal a wumohl, tak nješnaj ani njebjěša ani šemja wšchšcheho šjewjenja čžłowškeje wěry, so je Bóh šwjaty, wěrnny a prawy, šhiba te, so je Abraham jenicžkeho šyna, na kotrymž wotpocžowasche Bože šlubjenje, podal do šmjercže a njeje bo pšchi tym ani šlubjenja wišal. Ššłowa: „Tak je Bóh šwět lubował atd.“ woštanu drje; hacž do wšchěje wěcznošče šmēja wšchě njebjěša špodžiwanje nad nimi a budža bo k nim modlicž, a hacž do wšchěje wěcznošče woštanu jenicžke a nješodža i ničim bo pšchirunacž, a ničžo čžłowške, kaškežluli tež by bylo, nješodži bo tutej Božej luboščji runacž; ale najhódnišče je wšcheho, šchtož móžesč mēčž ša čžłowške prózowanie, so by bo čžłowjel šwjatej Božej luboščji runal, so by we wěrje do Boha byl tak hódny, jako je bo Bóh w šwjatej luboščji wopokajal, wulki a špodžiwny, a hnadny pšchecžiwu nam — najhódnišče je wšcheho teho, šchtož čžłowške štawišny inaja, je tutón šlutt i wěry wufonjany pšchěš-wótža wšchěch wěrjazyh.

Tehdom — w najšrudnišchim wošomiku, hdyž měješče bo Šsaatej nóž do šchije šalčoč — šawoła na Abrahama Šnješowu jandžel i njebjěš a džěšče i wulkim šhwattom jeho njeno dwóžy, wołajzy, so by hišchče i čžakom jeho wupšchestrjenej ruzy, wobarał: Abrahamje, Abrahamje! Wón na šašlyšchany hłóš bo wobročžiwšchi a ruku i nožom wot šyna wotwobročžiwšchi wotmolwi: Tu šym ja.

Wón džěšče: Njepolož šwoju ruku na hólža a nječžiš jemu ničžo; pšchetož nětk ja wēm, so bo ty Boha bojššch a nješšy šwojeho jenicžkeho šyna pšchepušchčil moje dla.

Spodživne je, so tu, hđžež so našca stawišna na druhu stromu nashili, rošdžěl mjes „Knjes“ a „Bóh“ jastupi. Hacz dotal naložowasche so stajnje a jeniczyj powšchitkowne Bože mjeno, nětko pak jastupi ja to žiwishe mjeno Knjes.

S tutym bě wopor, kajliž bě Bóh jón chyzł, dokonjany; teho dla njemějesche spytowanje daloko potraczowacz. Abraham njebě sawěsje hwojeho jeniczkeho hyna pschepuschczil Boha dla; wón bě wšchě bolojče a bėdženja, kotrež so i tym swjedu, so njeje hwojeho hyna pschepuschczil, dospołnje pschětrał a dobyczerčy i nich wuschol. W tajkich padach pak, kotrež maja cłowiske rošhjudženje po hwojebodnej woli jako hwoj pschedmjet, je Bože wjedženje po wěstej měcje wotwišne wot cłowiskeho stutka; hagle potom, hdyž je so cłowiski stutk podał, njeje Bože wjedženje wjazy jeniczke widženje do czaša, ale hotowe nashonjenje, a tole je wšcho a jeniczke wažne w tutej našcej stawišnje. Bóh snaje, wón shoni hagle je spytowanja, so wostanje cłowjek jemu hwěrnny, dokelž je bjes spytowanja hwěra nje:wěsta. Teho dla njemóžesch tajkim a podobnym rěčam Božim snapscheczniwicz, so wón to hižo doprědka snaje; pschetož wón snaje jenož tak daloko prjedy, jakož wón doprědka snaje, tak so spytowanje skónczi; a runje teho dla ma so spytowanje a dobywanje itawacz, a hagle, hdyž stej wobej dokonjanej, spósnawa Bóh pokuschnoscz, wěru a luboscz jako woprawdžitu.

(Potraczowanje.)

Rusa wulka — pomoz bliska!

Powjedanczko.

(Potraczowanje.)

10. Wjehele.

Hdyž hebi Handrij we wulkim měscze džen a bóle pschitkiliwojcz a luboscz hwojeho knjesa dobu, bėsche Rěczkez macz doma w starym wobydlenju cziha a spokojna žiwa. Wona bėsche sašo wotthorila, wšchaf bėsche so Wotnaječ derje wo nju postaral. Tež jeje woczki bėschtej so derje porjedžilej, so bėsche seleny klobuk, kotryž něhdy woczki knjesche, dawno hižo wotpožila. Žadyn džen so njeminy, so njeby Wotnaječ i Rěczkez maczeri na wopyt pschischol, a stajnje so jemu poradzi, so so wona roswjeheli, hdyž by wón pschischol. Najrejšche dny pak bėchu sa nju te, hdyž jej listynoschet list wot lubeho Handrija pschinješu, a Handrija dyrbinny i tym polhwalicz, so je sa kóždy tydžen i najmjejšcha juntrócz maczeri domoj pišal.

Tež dženža bėsche tu listynoschet pobyl, a Rěczkez macz cžitasche, sčtož bėsche Handrij pišal. Bėsche wšcha wjehele, hdyž list cžitasche, so sapoczja plafacz. Duž wotewrichu so durje, a w starym wjetkim roporku, i klobukom machajo a i wjehełym mjeswoczom jastupi Wotnaječ. Rěczkez macz njebe ani hlyšchala, ani pscheczela widžala, dokelž hečzesche i khibjetom i durjam.

„Dobry wječor mi tež, žónka!“ sarěcza skónczije Wotnaječ. „Wy dha seže mi samyšlena, so ani nještyschicze ani njewidžicze, sčto so we waschej stwje stawa.“

Wuhlyšchawischi přeni hynł snateho, wótreho a tola pscheczelnihewo hloša wobroczi so Rěczkez macz, poda lubemu cłowjesej ruku a Handrijowy list, so by Wotnaječ jón pscheczital. Wuhladawischi, so je Rěczkez macz platala, bojesche so, so je srudna powjescz dšchla.

„Sa dwaj mi tola!“ jawoła nastrožany. „Sčto mi placžecze, žónka? Handrij mi tola njeje hluposczje sworal?“

Šhětsje list pscheczitawischi pocžeschtej so jeho sčerej woczki blyšcheczič.

„Sa dwaj mi tola!“ wyřasche, „to dha je mi krašna powjescz! Potajkim na wopyt Handrij pschindže. Ně, to dha je mi rjenje! A druhe měštno je w pišatni dostał, a tyšaz hriwnow wjazy, a Rybak a stary Rozor staj spokojom i nim. Sčto by hebi wjazy chyzł. Rěčaloj staj jemu, so by domoj doječ. Pucžowansti pjenes staj jemu daloj! Ně, to dyrbyu prajicž, sčto by hebi wjazy chyzł! Sa dwě njedželi pschindže? Haj, jawěsče! Wšchaf tu ham w lišče piša! Sa dwaj mi tola, to dha mi budže wjehele a radojcz. Wjehele so, so pschindže, jako by byl mój hólz! Sa dwaj! sa dwaj! sa dwaj mi tola! tak so tola wšchón wjehele!“

List w ruzy djeržo stakasche stary wotnaječ jako zybnyeny po jstwie. Dolhi czaš so miny, hacz so jmerowa. Skónczije hyny so na stol, samolwjesche so, so je so takle wot wjehełosczje šhrabnycz dal a rěčesche pospochi wo hwojim Handriju a wo dobrych wuhladach, kotrež be hebi i pilnosczu, hwěru a njelhablazej sprawnosczu dobył.

„Tón budže, kaž hyn stajnje prajil, něhdy hotowy cłowjek“, mēnjeche. „Nješhym so i nim mylił, wón cžini mojemu poručženju wšchu cžescz. Ně, ja chyzł jemu tež pėž saprycz, jeli so —. Saraschcz bych jeho mohł, by-li so mi i nim nimo kulilo. Njech so jenož hišchecze džešacz abo tež dwanacze lēt minje, lubšcha žona, potom wohladacze, i cžemu je i Handrijom dšchlo. Tak, kaž je wón živy, kaž staj mi mojej starej pscheczela i Rybak a Rozor pišaloj, donjeke hebi kóžde lētko tyšaz abo tež pjatnacze stow hriwnow na knižki. To masch ja dwanacze lēt něhdy wóžomnacze tyšaz — wopomacze, žona! — te wón derje naloži a tak dšdže je hwojim wulkim pschekupškim nashonjenjom dale, hacz jeho nan. Sa dwaj mi tola! Šaf budža ludžo woczki rošdžeracz, hdyž je hebi Handrij jeniczy se hwojimi mozami takle dopomhał! Njeje temu tak?“

„Sawěsče, wulke wjehele je mi Bóh, luby Knjes, i Handrijom swjedł“, sarěcza Rěczkez macz wšcha wjehele. „Haj, Bohu, lubemu Knjesej, kotryž je naš huadnje wodzil, kotryž je spožczil, so hwoj Wšchhu hmitnu wutrobu, lubischi pscheczelo, nadeschloj, Bohu, lubemu Knjesej, chzu so stajnje a wšchědnje džakowacz sa wšchu dobrotu, kotryž je na muje wuřywał. Sawěsče, lubischi pscheczelo, nimam žanu proštwu a žane druhe pschecze wjazy na semi. Šhiba to, so bych shoniła, kajki wofud je našeho wboheho nana podeschol. Womyšlu hebi na njeho, hyn wšcha srudna, a do wšcheho wjehele, kotrež je mi Bóh spožczil, wuroni so hlyšchca hórleje bolojče.“

Rěczkez macz mjelcžesche. Do hórlich myšlow ponurjena hladasche na semju. Stary Wotnaječ pscheczł hladasche i hlubokim sačuczom na nju.

„Spokoječe so jenož, lubischa žona,“ sarěcza wón. „Sčto mohł prajicž, so wam Bóh tole poslednje pschecze njedopjelni! Sčze tak pobožna, so hebi stajnje myšlu, so ma waš Bóh bóle lubo dylki druhich. Spokoječe so teho dla a měcze nadžiju, so najwjetšche wjehele hišchecze pschindže.“ So pak by Rěczkez macz na druhe myšle dowjedł, skónczi wón nahle a potraczowasche hnydom i wjehełym hlošom: „Ssedžimoi tu a je cžma kaž w měsche. Hlajcze, ščónzo je so dawno hižo sthowało, a mi by so chyzlo, so mohł Handrijowy list hišchecze ras pscheczitacz. Prošču, sašwěczcze tola hwězu.“

(Potraczowanje.)

Wšchelate i bliska a i daloka.

— Tseczi džen hwjatkow popołdnju mějesche so powwječenje ewangelskeje kapalki w Ssmjeczkezach. Wot konsistorstwa bėsche tam pschischol knjes wyhlyšchi konsistorialny radžiczel Meusel. Powwječenišku rěcz mějesche knjes tajny zyrkwinski radžiczel Šteller i Budyščina. Předowanje pak djeržesche i archidiaconus Wanda i Kamjenza, kotryž je tež přeni byl, liž je so wo sałoženje tuteje ewangelskeje zyrkwiczi prózował. Dokelž pak zyrkwicžka hrijedža w Šerbach steji, mějesche knjes kaplan Šencz i Kamjenza kótku hərbstu rěcz. Dolholětna nadžija a pschecza mnohich ewangelskich, kotřiž tam bydla hrijedža mjes druhowěrjazymi a kotřiž bychu tam w lětnym czašu do strowotnych kupjel pschischli, su nětko i Božej huadu dopjelujene.

— Šerbisťa předaršća konferenza šhromadži so na hwuczentym dnju, hrijedu po hwjatkach, dopołdnja w 10 hodž, we winowej kiczi w Budyščinje. Pschědšyda, knjes sarať rječel Jakub, powhedženje i nutrnej modlitwu wotewri. Žednasche so w dlějšchim rošrěczowanju wo nowym wudawku našceje hərbisťeje biblije. Knježa duchowni su jenotliwe knihe biblije po tym pschěhladali, sčto mělo so pschi nowym wudawku pscheměnicž. Sa to postajena komišija namjeti pruhuje a konferenza hama mějesche wo tym rošhjudžicž. S džakom spominasche so na wuspěšne stutkowanje našceho jastupjerja w synodze, knjesa rječerkublerja Šchrybarja. Wón je tež sa to wustupil, so so agenda sa Bože hlužby, hdyž so němšća i nowa wuda, tež w hərbisťej rěczi i nowa cžisčeczi. Knjes sarať Šubiza rošprawjesche wo jałoženju powšchitkowneje lužiškeje duchowneje konferency, kotraž je so pschěd kótkim czašom w Šrabachczizach měla. Konferenza chze jastojuškich bratrow zyleje Lužicy do lěpscheho jastacza a stowarščenja pschinjescz. Tež našca hərbisťa konferenza so i temu šjednocženju pschisamitnje, jeho dobry samyšł pschisłowawischi. Konferenzne powhedženje, kotrež pschěš dwě hodžinje trajesche a kotrež hrijedžisno bėsche wuradžowanje wo našcej hərbisťej bibliji, skónczi so i nutrnej modlitwu knjesa měštopschědšydy saraťja Wrošaka-Budesczanskeho. Pschi hoscžinje konferenza huuty džak wupraji hwojemu knjesej pschědšydy hwoj hnuty

Womhaj Bóh!

Cyklo 23.
9. junija.

Ľětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Smolerjez knihiczišczerńi w Budyšinje a šu tam dostacź ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

1. njedzela po šwjatej Trojizy.

Łuf. 16, 19—25.

Sawěrnuje ja praju wam: Bohaty pšchińdže š czeška do njebieskeho kralestwa! A šašo praju ja wam: Łóžo je, šo khamel pšches jehline wucho pšcheńdže, dylši šo bohaty do Božeho kralestwa pšchińdže! Kaž šo tola šnješowe šłowo w cźłowškim žiwjenju dopjelni, móžeš w dženšnišchim šczenju šlyšcecz. Tu je wo bohatym mužu rěcž. Tudy na šemi bě tónle jara bohaty a wot wjele ludži cžesczeny, wón kłodžesche w purpurškej a wot droheho plata drašcže, a měješche šo wšchědnje derje w krašnym wješelu, ale we wěcžošczi bě wón kħudy a wot Boha a jeho šwjatnyh šaczišnyh, tam bu wón cžwilowany a měješche wjele tyšchnošcže pšheczerpicž we płomjenju helškeho wohenja. Tam šašo wohlada Łazaru, kiž bě tudy w cžadžnošczi kħudy a wot wšchitkich šazpěty, kiž pšched durjemi bohateho ležesche polny brjodow, šo by šo našycził š drjebjeńcžkami, kotrež š jeho blida padachu, a pšy pšchińdžechu a lišachu jeho brjody; ale w njeješbach bu trošchtowany, tam šedži w Abrahamowym klinje a wopta polnošcž ibožnyh wješelow bješ pšcestacža. Cžeho dla pať tajke rosdželenje mješ tutymaj mužomaj? Bě jeno bohatstwo, kotrež tamneho š satamanštwu pšchinješe? Bě jeho kħudoba, kotraž tehole š Božemu kraleštwu hotoweho šcžini? Sawěšcže niž! Kaž na tutymaj wobemaj, tať budže šo tež na naš wšchitkich w pošlednim šudu šłowo šwjateho japoschtoła Pawoła dopjelnicž: Šchtož cźłowjeť

šyje, to budže tež žnjecz. Šchtož na šwoje cželo šyje, budže wot cžela škaženje žnjecz. Šchtož pať na ducha šyje, budže wot ducha žnjecz wěcžne žiwjenje.

Bohaty muž štaji šwoje doměrjenje na šemške kħubla, měješche šwět lubo a šchtož na šwěcže je, jeho łóšcht bě, šo wšchědnje derje mēcž w krašnym wješelu; wón šabu, šo cźłowjeť njeje živy wot kħlěba šameho; wón šabu to, šchtož je horjelach. Wón bě bohaty a možny na šemškich kħublach, ale kħudy a hubjeny w Boshy. Šwoje dobre je wón w cžadžnym žiwjenju wužiwał, teho dla měješche nišu cžerpjecž po šmjerezi. Teho dla šlyšchmy jo wšchitžy a wšmijmy jo š wutrobje: Bóšcže šo teho šnješa, wy jeho šwjeczi; pšchetož, kotšiz šo jeho boja, nimaju žaneje nišu. Bohacžkojo dyrbya tradacž a kħlód cžerpjecž, kotšiz pať teho šnješa pytaju, njebudža nicžeho dobreho tradacž. Ššlyšchmy jo: Škotšiz šo cžedža wobohacžicž, tajžy padnu do špytowanja a do šycže a do wjele kħlupnyh a šchłódnnyh žadošcžow, kiž cźłowjekow do škaženja a do šatamanštwu ponurja. Pšchetož pjenježna lubošcž je kotrež wšchitkeho škeho, kotraž je šo někotrym lubila a šu šo wot wěry šabludžili a šami šebi wjele bološcžow nacžinili. Ale ty, o Boži cźłowjecže, šmiń šo teho; hoń pať ša prawdošcžu, ša bohabojašnoscžu, ša wěru, lubošcžu, šcžerpliwošcžu a ša cžichošcžu.

Wěje pať runje bohatstwo, kotrež ludžaza wutroba ša našch cžadž najbóle pyta, kotrež cžini, šo šteji kħusto bratr pšhecžiwu bratrej? Wějšku kħusto šwětno kħubla, kotrychž dla kħchescžijenjo to najlěšche, šchtož maju, wopruja,

ſwoju częſć, ſwoje dobre mjeno, ſwoje żywjenje, ſwojeje duſche ſboże? Szty też ty ſnano, luby ſchefeſziano, tajki hubjeny wotroczył njepraweho mamona? Też ty ſy ſnano hižo khał a ſjebał, ſo by nękaſki mały jemſki wužitk dobył, a ſy tał ſapreł węcźneho, wěrneho a praweho Boha. Też ty ſo prózujieſch w jemſkich węcźach, we wiſchitkej ſtaroſczi a ſchidwędze a ſabudżieſch, najprjedy ſwojemu Bohu ſluzieć, přėdowanje a jeho ſłowo ſlyſhecź a t njemu ſo modlicź. Ale cźinmy pokutu a wobrocźmy ſo t Anjeſej ſe ſprawnej wėru a ſ wutrobnej luboſcźu, ſo njeby ſo nam junu we węcźnoſczi tał ſchł, kaź bohatemu muzej w dženſniſchim ſczenju. Pytajmy najprjedy Boże kraleſtwo a jeho prawdoſcź, dha budże nam wiſchitko druhe pſchidate. Szlychmy ſwjate, drohe Boże ſłowo; tudy ſo nam pokaze tón pucź, kiź t żywjenju wjedze. Pſchistuřmy ſ po- niźnoſcźu a ſ wjeſełoſcźu t Anjeſowemu bliđu, kotreź je nam pſchihotowane t wodawanju najchich hrėchow. Proſch- my wo Anjeſoweho Duchu, wo jeho móz a mudroſcź, ſo bychmy khodźili w prawej bohabojaſnoſczi a Bożej luboſczi, ſo bychmy junu horjepſchichli t kraſnej ſbóźnoſczi, kotraž je poſtajena wiſchitkim tym, kotřiź Anjeſej pſchibluſcheja, jemu ſwėru ſluzi a po jeho pucźach khodźi. Teho dla:

Pytaj jeno njebieſke,
Lubuj Boha wyſche wiſcheho,
Njech tón twój lóſcht woſtanje,
Woſtaj ſwėtej, ſchtoź je jeho;
Sdyź wón w hrėchach ſwój lóſcht ma,
Dha ty pytaj Jeſuſa!

Samjeń.

Pucźowanie po Bozim piſmje

abo

taſte myſle nadėndźech, Boże ſłowo cžitajo.

Podawa ſwėrny cžitac „Pomhaj Bóh-a“.

I. knihi Móſſaſowe, 22. ſlaw.

(Potracźowanie.)

Abraham ſaſlyſcha pſchi jandźelowych ſłowach nękaſki ropot ſady ſebje, a ſo by na to kėdźbował, poſbėhny wohladajzy ſo ſwojej woczi a wuhlada borana w czeńjach ſa rohi ſaſchmata- nego, a pólſajzy, ſo je Bóh ſam tute ſwėrjo ſa pſchihotowany wopor jemu poſkicźil, dźėſche tam a wſa borana a woprowa jeho ſa ſapalny wopor ſa ſwojeho ſyna.

Bėſche Bóh Abrahamej po jeho woſbobje wiſcho to ſ woprėdka pſheczećpicź dal, ſchtoź chzyſche nėhdy je ſwojim jenicźkim ſynom wufonjecź, dha pokafa wón nėtko ſ poſkicźenym boranom, taſte nakhwilne ſaſtupjeřtvo ma placźicź, doniź njebudze jeho rada wufonjana, ſo mohło ſo Abrahamowe ſymjo do czaſa ſ pſchichodnym prawdźitym woporom ſpokojicź. Taſe ſama hora bu tež poſdźiſcho poſtajena ſa horu, hdźeź ma ſo Boža ſwjatniža poſtajicź, hdźeź mējachy ſo wiſchė doczaſne wopory woprowacź.

A Abraham pomjenowa mėitno, kotremuź hižo dotal ſe wiſchej wokolnej horojtej ſtronu rėlachy Morija, to je krajina wot Boha pokafana: Anjeſ widźi, abo: Anjeſ ſo poſtara. Zeho do- hladanje pſchekraſni ſo ſ wulhodom je ſpytowanja. Teho dla hiſchcze dženſniſchi džen, hdyź buchy I. knihi Móſſaſowe napſkane, praja po pſchilowje: Na horje je mėitno, hdźeź Anjeſ widźi, hdźeź ſo ſtara a wiſcho kraſnje dokonja.

Najprjedy ma nuſa bycź najwjėtſcha, potom je czaſ a hodźina biła, hdźeź Anjeſ ſ pomozu ſaradźi.

A Anjeſowy jandźel hiſchcze ſaſo Abrahamu ſ njebieſ ſawoła, hdyź bėſche ſaſtupny wopor dokonjany a dźėſche jemu tamne ſlubjenje, kotreź bėſche jemu přjedy ſe ſwobodnej huadu darił, nėtko ſwjatocźnje a wulkotnje ſa myto na ſkutk jeho wėry wo- ſpjetowajzy:

ſa ſym ſam pſchi ſebi ſo pſchibahał, praji Anjeſ, doleź ſy

to cźinił a njeſty ſwojeho jenicźkeho ſyna pſchepuſchcził, ſo ja chzu twoje ſymjo požohnowacź a pſchiporjecź jał pėř na morjowym brjoſy; a tute twoje pſchiporjene ſymjo budże wobpėdźecź wrota ſwojich njeſcheczelow, budże jich mėřta dobywacź a kubła w jich krajach wuźiwacź.

A w twojim ſymjenju budża wiſchitke ludy na ſemi požohno- wane; teho dla, doleź ſy ty mojemu kloſu byl poſluſchny.

Tole je poſlednje Boże ſjewjenje, kotreź je ſo Abrahamej doſtało; wone njeje w niźim waźnym hinacze, khiba tamne pſchi ſpocźatku jemu date a poſdźiſcho czaſto woſpjetowane. Szchtoź je Bóh ſ woprėdka po ſwobodnej huadze a bjeſe wiſchcho wumėnjenja darił, to wón tež woſpjetuje jał myto ſa Abrahamowy ſkutk we wėrje; wėra, w Abrahamje ſbudźena, ſpėchowana a wuſpytowana, je nėtko ſwoje plody pſchinjeſka. Najprjedy ſlubi Bóh a wubudża pſches ſjewjenje ſwojeje huady wėru; potom kėnuje wón ſkutki ſ tuteje wėry, kotreź ſy ſo ſ jeho huady wuliwale.

Tať wrėci ſo Abraham ſ ſaakom, kotrehoź bė ſa ſnamjo jał taſkeho ſ morjoch ſbudźeneho wſał, jaſo t ſwojimaj deleka pſchi horje czaſazymaj ſluzobnikomaj; a nastajichy ſo na pucź a czeñjechy hromadze do Verſaby, ſ wotkał bėchu pſchėd ſjomi dnjami wucźahnyli; a Abraham pſchėbywacze date w Verſabje.

(Potracźowanie.)

Wótzne dowėrjenje.

Wótce, kotroh'ź naſche wóczo pyta
Nad ſwėtom a jeho czaſnoſcźu,
Kiź na Serafiny tamnoh' ſwėta
Tu na czerja hladaſch ſ luboſcźu,
Kotroh'ź wobliczo wot njebjia ſwėczi
Sso pſches ſłoby horow wyſokich;
Ssłowa, kiź tu dźėczi ſ tobu rėczi,
Jeſuſowy duch njech bydli w nich.

Ty, kiź tebe blyſki ſwjatoh' khwala,
Tebi móřte ſolmy ſpėwaja,
Tebje, kotroh'ź wėrny poſluſchaja,
Wotol' tebe ſemja ſwój bėh ma,
We kotrymž tu, ſchtoź ſo žiwe cźuje,
Kóžda žila ſ wjeſ'lom pſchifamlnje,
Raſch htóř, kiź cze Božo nadbėhuje,
Ssmilnoſcźiwy bycź czi ſpodobne.

Jaťo tam na horje pſchekraſnjenja
Twoja kraſnoſcź bėſche widomna
A na Sinai, hdźeź tuta ſemja
Doſta ſłowa twojoh' ſakonja,
Abó, hdźeź pſches ſchrytuřa nam ſdźėli
Sawdawł tamnoh' węcźnoh' żywjenja,
So my taſte pſchėkwėdźenje mėli
Mjeſ nami wot twojoh' wodźjenja.

Wotofchujo noſyſch wulki Wótce,
Stworjenja na twojej wutrobi,
S derje cźinjenjom pſchi naſchej prózy
Sswój lóſcht pytaſch tež tu mjeſ nami
A czi, kiź ty t podomnitwu ſej ſtwori,
Sschyly tu pſchi tym ſrudni ſtacź,
Mė, my ſh'adujemy t tebi horje
S nadźiju naſ budźeſch horje wſacź.

Kiź tom' wróblej jeho ſorno ſkicźiſch,
Lilije tať kraſnje woblekajch
S twojim dychom zedrow wjeřſchki ſnicźiſch,
Czerikej czer jeho pokafajch,
W twojim knjejeřtwe ſo budźeſch ſmilicź,
So ſaſ' žbėla twojej luboſcze,
Ssmilny Božo, ty tež nam b'džeſch ſdźėlicź,
Schtoź my trjebamy, ſa żywjenje. Guſta Katak.

Ruſa wulka — pomoz bliſta!

P o w j e d a n c z k o.

(Potracźowanie.)

Poſtanywſchi chzyſche Rėcźkeź macź wotnajerjome pſchecze

dopjelnic. Bórsy wróci ho se sašwęczonej śwězu; wotnajerjez knjes staji hebi ju blisko pschi hebi. Wobaj pscheczitašchtaj list hiščeže ras, so ani njeputnyšchtaj, so brodaty a sešmaleny cšlowjeť psches wokno do jstwy hlada. Krucže ledžbowasche na wscho, sčtož wobaj wo jstwyje cšinjeshchtaj. Bórsy polasa ho tež hiščeže druhe mješwoczjo pódla přenjeho, so by hobu do jstwy hladało. Běsche to dospolny cšornuch, so by jeho wot tošteje cšmy i cžežka mohł rošejnawacz. Wón ho hmeješche, rošdžerajche ščerokej cšerwjenej hubje, polasa hwoje wótre jubny, kotrež ho po cšmje bljščežachy taž hšebro. Š hwojemu knjejeje ho wobrocžiwšchi šcheptasche: „Wasiowa (knjesowa) mandželiska?“

„Haj, stary, hweřny wotrocžko, wona je a Bóh budž šwaleny, so je cšerstwa a cšila. Dóndž do jstwy a cšia, kaž hmoj hebi ščezakoj. Daj jej tutón list a pošluchaj, sčto budže prajicz. Ša mješ tym tule psched hžežu docžafam. Wóžu ju tola tudy wohladacz. Lěta dołho tajleho wjehela njemějach.“

„Derje, majja, derje,“ wotmolwi cšornuch, a winywschi ho wokolo rózka šastupi do hžeže, hdžež wóthje wo durje klepasche.

Hčezkež macž, na kotruž zuty wonka psched woknom pschezo hiščeže krucže hladasche, džěsche naštróžiwšchi ho k durjam, so by pohladała, sčto ho wječor pošdže hiščeže nuts klapa. Durje běsche woczinjene wostajilo, tať so hweža won do hžeže hwečesche. Šwětłosč došahasche, so móžešche cšornucha špóšnacž. Wšcha naštróžena psches nješwęczoneho cšlowjeka šašchifny nčak. Šnydom pať ho šhrabawšchi wróci ho šašo do jstwy a cšornuch ša njeje. Tu ho jeho woprascha, sčto by hebi pschal.

Cšornuch wucžeže i pišaneho hmužkateho šhabata židžane rubješko, derje šawalene jaťo wulki list. Rošwaliwšchi jo poda Hčezkež macžeri wulke pišmo, podobne tajtemu ša hudištwu.

„Tu, knjeni“, rjekny, „pišmo wot pěłneho muža. Pěłny muž je jara šhory a šhudny. Pomhajče, knjesej, pschetož wón je pěłny cšlowjeť.“

Hčezkež macž njepošluchasche na to, sčtož cšornuch rčesche: pohladawšchi na list bě wšcha šlčdnyla, so ho runasche morwemu w kaschežu. Tajta běsche ho na lawku šwješta. Naštróženy pschifstocži jej wotnajerjez knjes na pomoc. Šduž ho wón wo naštróženu žonu štarasche a ničeho wo jstwyje ledžbu njemějesche, pschistupi cšornuch k woknej, hdžež hiščeže jeho knjes štejesche, so by jo troštku powoczinił. Tať bě móžno, so cšlowjeť psched woknom šóždžicžke šlowečko, wo jstwyje rčžane, móžešche šrosymicz. Šotom štupi ho cšornuch šašo pschi durjach.

Štónčnje bě Hčezkež macž šašo hwojeje womory šbyła. Wotnajerjez knjes pať ho naprašowasche: „Sčto je ho wam tola štaťo, lubšcha žona? Sčto je to do pišma, so šče wšcha naštróžena? Hčezče mi tola, rčezče hebi tola štarosče i wutrobny, kotrež ju pinaja, njeměječe tola žanych štarosčow, kaž dołho je stary wotnajer pschi wami. Ša dwaj mi tola! Mješhu mi tola trasch šrudne powješče džěšte?“

Šduž dzyjšche wotnajerjez knjes Hčezkaž macž ššhroblicz a šmčrowacz, běsche wona nješedžbujo na pscheczelowo šłowa list rošwalika. Špěšchnje pscheczita wona wšče rymčki a poštanyschi poda list wotnajerjez knjesej, prajizy: „Cšitajče, cšitajče, pscheczelo! Wóž mandželiski je hiščeže živy! ale wón je šhory, je šlabny a šhudny a pomozy potrebnny. Šutšje wotjědu. Šojědu k njemu, so bych šhoreho hladała, so bych ho wo njeho štarala, so njebych jeho wopuščežila, kaž dołho je hiščeže prošcha žiwjenja we nim!“

— A plafajzy rjekny dale: „Wobušski šano! Tať dha je ho štaťo, kaž hym tebi do cžaša prajila; nimasch ani pscheczela, ani plěšniweho pjenješka, ani lubeje ruki na pomoc; šadwělnizy wušpschězerašch nčtkole ruzy ša lubymaj w dalokej domišnje!“

Wotnajerjez knjes wšchón pschekhwatany pscheczita hebi list, kotruž bě kótki došč. List mješesche ho taťle:

„Lubšcha mandželiska!“

Šhory, wšchón šejušchenny, žaneho plěšniweho pjenješka w šaku — tajki ležu tu w New-Yorku a žiwju ho jeniczzy i dobrocziwosčežu zušych lndži. Mješbože je wšchubžom ša mnu šahało. Šjenješy, kotrež hym i domišny hobu wšal, hmu wšchě wudał, a njewěm, kať mohł hwoj luby wóžny kraj šašo wohladacz, kať mohł ho i tobu a naju lubym hynom šašo šetkacz, jeli ni i tym, kotruž tebi tónle list pschinjěje, — je to cžežny a hweřny cšornuch, kotrehož hym něhdy je hmyreče wumohl — něšcto pjenješ njepóščešesch. Ščtož džešch mi pošlacž, poščel bórsy, mi ho po wamaj a po wóžnym kraju tať štyščeže, so ho mi wutroba nimale šlemi,

a ja wumru, njedostanu-li bórsy pomozy. Budž tyžaz kóč strowjena.

Dwoj hweřny mandželiski

Šan Hčezka.“

Tať mješesche ho list. Wotnajerjez knjes šawali jón šašo derje.

„Ša dwaj mi tola!“ šabórbota wón wšchón šamyšlenny, „to je mi tola žyle wšchbite pschekhwatanje. Šda ho mi, so je ho džęšnišchi wječor na to šameril, so by šame nowosče na naš wušhwal.“ Wobrocžiwšchi ho k Hčezkež macžeri, kotraž hiščeže na lawzy hčezesche, so by ho je hwojej šputanej a tola wješkej wutrobu wuplakala, šarčža wotnajerjez knjes: „Kaž ho mi šda, džeče wy mi šawěšče do Ameriki dojčž, lubšcha žona?“

„Haj, wšchal haj! džu tam!“ šawola Hčezkež macž. „Ničto njemóže mojemu lubemu a wbohemu šanej pomhajč šhiba ja. Wóžu jeho hladacz, móžu jeho trošctowacz w jeho bčdnosčzi, móžu jeho šmčrowacz pschichoda dla. A šawěšče, wy špóšnajecže, so i tym jenož hwoju hwojatu pschihšluchnosč wukonjam, šhwatam-li přecžku, so bych hwojemu mandželiskemu pomhala.“

Cšornuch rňbowajzy hebi ruzy hmejšesche ho, wuššychawšchi, sčtož běsche Hčezkež macž rčžala. Cšlowjeť psched woknom pať šetre hebi hšly i woczow, kotrež ho jemu bjes wole po mješwoczju ronjachy. Š něžnej lubosčežu hladasche na tutu hódnu žonu, kotraž ho wšcheho štracha njebojesche. Še wšchej cšelnej šlabosčežu dzyjšche ho na daloki wobčežny pucz nastajicz, so by hwoju pschihšluchnosč wukonjala a hwojeho wboheho šlabeho mandželiskeho hladała a jemu w jeho hubjenštwje a nješbožu pomhala.

(Šotracžowanje.)

Wšchelake i bliska a i daloka.

— Šsčjedu po hwojatkach mješesche ho šłowna šhromadžišna Šowarštwu pomozy ša študowazyh Šserbow. Šduž druhe lěta i radošču na tule šhromadžišnu džěchmy, so bychmy hšlyšcheli wo žohnowanym škutkowanju k podpjerje našchich študowazyh Šserbow, dyršbachmy Bohu žel tón kóč i hłubokej šrudobu rošpravu loššcheho lěta hšlyšchecz. Šokladnik šowarštwu, kotremuž běsche ho tole šastojštwu i polnej dowěru pschizpělo, nješčesche ho tehole dowěrjenja hódny wopolašal. Wón pschi hwojim pschekupštwje do pjenješnych wuššosčow pschihšchedschi běsche ho Bohu žel tež jemu dowěrjeneje poškadnizy džtkal. Wón je něhđže 3900 hriwnow našchemu šowarštwu pschekšchirwil. Tať je ho šowarštwowe šamoženje na něhđže 19,500 hriwnow ponižiko. Šo je hłuboka rana našchemu wažnemu šowarštwu, kotrež ho štara ša pschichod, so bychmy hynow našcheho luda měli w šastojštwach našcheye šerbskeje Šuzizy. Ščhoda, pod kotrež dyršba našchi šerbszy študowazy cžerpicz, je wulka. Dolež pať je w našchim šerbskim ludu myšł roššchěrjena, kaž by wjele wjazy našcheho šowarštwoweho šamoženja šhubjeneho bylo, móženty to i najmješšcha k šmčrowanju šdžělicž, so 19,500 hr. w poškadnizy wostanje. Duž lubych Šserbow prošny, so ho njebychu psches tónle šrudny pad wottraschicz dali, našche šowarštwu pomozy ša študowazyh Šserbow dale podpjeracz, ale so bychmy ho wjele bóle šjednoczili k podpjeranju našcheho šowarštwu, so by rana bórsy šažila a našche šamoženje šašo na štaru wuššosčž šrosiko. Š šhromadžišnje šu ho woššamłnjenja ša pschichod štaťe, so tajke něšcto, kajkež je ho štaťo, pschichodnje wjazy móžno njeje, dolež poškadnik šam bjes podpšma pschedhšdštwu žanych pjenješ wjazy na nalutowaršni šbchacz njemóže. Duž dha, lubi Šserbja, podajmy hebi ruku k dalšchemu podpjeranju wažneho šowarštwu, kotrež šhudny duchownje wobdarjenym Šserbam šredki podawa, so móhli študowacz a pošdžišcho we wažnych šastojštwach w našchich Šserbach škutkowacz. Šětny pschinoschł plačži jenož 1 hriwnu. Móžeče ho jaťo šobustawy šamolwicz pola hwojeho knjesa duchowneho a tež tam hwoj pschinoschł wotedacz. Duž dha i dobrej nadžiju do šepšcheho pschichoda!

— Ššwjedžęšnje dny šnutškwowneho mišionštwu šu ho w šašdženym tydženju w Draždžanach měle. Šošprawa wo žohnowanym škutkowanju šnutškwowneho mišionštwu w lčže 1900 je ho k temu wudała. Š njeje widžimy, na kať wjele wažnych polach našche šnutškwowne mišionštwu škutkuje, so by pomhala šabłudženym a hubjenym, so by mlodych šahowalo psched štrachotami, jim hrozajymi. Wy jenož něšcto i teho škutkowanja wušbčnjemy: Šethlehemške wuštwy, kajkiž mamy tež we Wjasowizy, hdžež šhude šłabe džěči i wulchich měštow w prošdninach šrowotny pschebytť

namakaja, wustaw sa džeczi na padawu khoroscz czerpjaze w Ma-
lym Wachawje; Domisna sa žony, Tobiakowy mlyn, hdyž žónste,
kiž su so do njerodneho žiwjenja sabludžite, domisnu namakaja,
jo bychu so jako sbrabate a porjadne žiwjenje nawulle; spomožer-
ste domy, kajliž mamy tež w Hodžiju, ewangelske młodženište towar-
stwa, staroscz ja wokoło czahazy w hospodach k domisnje, ros-
scherenje dobrych spišow, duchowne sastaranje kóžnikow. To je
wulle polo, kotrež hebi wjele prózy a tež wjele kředkow žada.
Duž je swjebelaze, so je kollektu lěto wot lěta rostla, ale tola
dyrbi snutkowne mižionstwo probhecz, so by so jim hišče pschezo
wjetscha podpjera wot ewangelskich bratrow a šotrow dostala, dofelž
bywa džěto lěto a wjetsche. My skónčuju pscheblad kollektu
w našich křebich wožadach 1900 šromadženeje podamy. To
su rjane licžby, hdyž je s druhimi wožadami pschirunamy: 1. Michal-
ska wožada w Budyščinje 103,85 hr., 2. Bart 33,43 hr., 3. Gusta
77 hr., 4. Hodžischezo 65 hr., 5. Gucžina 16,43 hr., 6. Hodžij
92,39 hr., 7. Butezy 104 hr., 8. Kettlitz 53 hr., 9. Budyšchint 15,20 hr.,
10. Klusich 30,61 hr., 11. Kafezy 28,22 hr., 12. Kotezy 12,56 hr.,
13. Lupoj 3,73 hr., 14. Malešchazy 17,70 hr., 15. Minakal 29,75 hr.,
16. Mješwacžidlo 64,56 hr., 17. Rožacžizy 20 hr., 18. Wóšlind
17,75 hr., 19. Budešchazy 85 hr., 20. Porschizy 64 hr., 21. Schwacžizy
26,67 hr., 22. Wuješd 64,60 hr. 23. Wjelecžin 22 hr.

— Sa lětne poklěto je so w Lipsku k kandidatnemu pruh-
wanju duchownstwa jenož 31 samolwiko. To je sažo dopočasmo
teho, so licžba na duchownstwo studowacych wotebjera a so jako
čas pschindže, so budže na duchownych pobrachowacz.

Sluchi kemschihodžer.

Cžeho dla křodžesche stary muž kóždu njedželu kemschi, hdyž
tola wschitzy wjedžachu, kotřiž jeho swajachu, so je hluchi, cžisče
hluchi? Běsche to nawučenje? Běsche to, so by ludži widžal,
potajim wčipnoscz a nicžo dale? O ně, stary je swojim cžichim
swjatocžnym woblicžom njehladasche ani k prawizy ani k lěwizy.
Žeho wčěto běsche s wjetscha horje wobrocžene, kaž by tam něšto
lubosne widžal, kaž by so rosrěčował s pschecželom, kiž jemu
wjebelu powjescž sjewi a kotremuž by sa to swój džal horje
prajil. Pscheco wschaj tola duchowna wjebeloscz so s jeho woblicža
njehwěčesche. S křwileni by tež potuleny kaž šprózy na swojim
městnje kědžal.

Dumkěč suaty k njemu pschindže a jemu praschenje na papjeru
napisja: „Njenapina tebe Boža křužba jara, dofelž tola nicžo
křošnicž njemóžesch?“

„S časami haj. Ale tola nočny ženje wonka wostacz.
Pschetož křoch pschicžinow dla te mišči křodžu: s přenja móžu
Bohu se swojej pschitomosczu swoju cžescž wopokasacz; s druga
móžu so k njemu w duchu modlicž, hdyž moje wucho tež nicžo
wot předomanja njehlyšči — w duchu móžu tež s wožadu špěwacz,
hdyž hebi křeluschje, kotrež hym na pacžerjach nawuknyl, nutnje
cžisče špěwam, a s křecža pak móže tež hluchi kemschihodžer, hdyž
ma swěrnou wutrobu, na drugeho, kotryž jo tak křutnje se swojej
swěrnosczu nima, sacžisčez cžinicž.“

Swěrnoscz njedyrbi mješ wami mjenowane bjež, jako so swjaty křuscha.

Česf. 5, 3.

Woženjena žónsta mějesche s młodym cžlowjekom křěschny,
sakašany wobkřad. Žeje swědomje wotučja, a wona hebi wotmysli,
tutemu křěschnemu, bjesbóžnemu, njepóžčiwemu žiwjenju kóž
cžinicž. Žedyn wječor, jako jeje lubowany sažo pschindže, wona
k durjam swojeje stwy křičowaneho křystuša položil. Młodženz
pschindže; jako tuto swamjo wuhlada, so postroži, sežehnje nohu
nasad a so prascha: „Što ma to křecž?“ Wona jemu wot-
molwi: „Stup jenož na to swamjo a móžesch bjes kóždeho sadžewka
te mni pschindž!“ Wón na to praji: „Kajku žadlawu wěž hebi
wote mje žadaš?“ Wona rjetuje: „Žadlawu? Mješwaj, ty a
ja, hižo dolho bjes kóždeho postroženja křičowaneho s nohomaj
teptaloj?“ Tute křowa jeho kaž blysk trječja, wón so wobroczi
a přecž křwata. Luboscz k Swěrnoscz je dobywala a křěschne,
njecžiste žiwjenje je pschestalo.

Křodžisch-li na njepóžčiwych, njecžistych pucžach, wopomil:

swojeho křičowaneho Swěrnika s nohomaj teptasch; swěrnoscz
pak njedyrbi mješ swjaty mjenowane bjež, a wjedž, so žadyn
křwacž herbstwa na křystušowym a Božim křěschnje nima.

M. H.

Swěrnoscz Jesuž najswěrnischi pschecžel.

Stěh: Nět dobru nóz ja dawam.

Mój pschecžel najswěrnischi
Tu šlicž ruzny mi,
Čžert pak wschěm najkřaschischi
Ze jubny rosdžera,
Mój pschecžel budže wostacz,
Kiž swěrn so mnu dže,
Tob' čžerta b'dže wón křostacz:
Mój pschecžel Jesuž je.

Dže so mnu doł tych cžejnyow,
Psches cžemnu křmjetnu nóz.
Haj, sawěsčje je wěrn,
Wón je mój Boži šchuz,
Mje njewopuschježi ženje,
Ja jeho lubo mam;
Hacz pschewjedže mje rjenje
Ma šbóžne město kam.

Mój pschecžel Jesuž wjedže
Mje k swojom' Wótzewi,
Psched křudnym stolom njeb'dže
Šso zusy cžinicž mi,
B'dže wótza křmilnoscz probhecz
Sa křěchi k wodacžu,
A swoju luboscz nošhecz
Sa Božu huadu wschju.

Mój pschecžel dawam palmy
Do mojej' rukow kam,
Ja budu špěwacz psalmy
Tam runy jandželam,
Wón běku draštu wěsčje
Da swojej' njewinny,
So we tym swjaty mješče
B'du wěčnje cžesčeny.

Tam b'džemy wschitzy wěrn
Šso sažo wuhlacz,
Kiž Bohu byli swěrn,
Šso wěčnje křadowacz.
Majch pschecžel Jesuž budže
Pschi naž na prawizy
Wot swojich lubnych wschudže
A wěčnje cžesčeny.

Teutscher w Porschizach.

Křapocžatkej wójny lěta 1866

powjeda nam Hans Bluma wopomnecža hódny podawč, kotryž
mějesche so mješ kralom Wylemom I. a Bismarckom, jako běsche
Frankfurtki swjastowy džek wójny wschitlich němšich wójstow
pschecžiwu Pruskej wobsamnyl. Bismarck poda so k kralej, so by
jemu wo tym pschednoschował a jeho pschikłožowanje k poslednim
roskřudam dostal. Nunjež běsche tónk wutónž mješazy do přědka
widžecž, běsche kral tola wschón hnuty, jako Bismarck k njemu
s tutej naležnosczu pschindže. Přjedy hacž wón nětko wot Bismarcka
namjetowane wukasch da, praji, so cžje mału křwilu do swojeje
stwy hič. Žato běsche Bismarck kam, pohlada do schpěla,
w kotrymž běsche džel pódlanšje stwy widžecž, dofelž kral durje
zyle sacžinil njeběsche. Tam wuhlada Bismarck huajazy wobras.
Žeho kral křesche na kolenach a wolasche so w horzej modlitwje
k křeskej wschitlich wójstow, k kralej wschitlich kralow. Bismarck
woblicžo wotwobroczi a bylšy po lizomaj bježachu. Mješ tym
kral sažo cžisče sastupi a jeho mily hlěh nětko k Bismarckej rjetny:
„Šsyn so roskřudil. Šwolu do waschich namjetow.“

Womhaj Bóh!

Czytło 24.
16. junija.

Lětnik 11.
1901.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knižiczišcežetni w Budyšcinje a su tam dostać sa štwórtlětnu pšchedplatu 40 ny.

2. njedzela po kwjatej Trojizy.

Lut. 14, 16—24.

„Bójce, pšchetoz wšhitko je hotowe!“ tak luby Snjes naš w našim sczenju k žebi woła i lubošnym napominanjom a i krašnym šlubjenjom, tak naš nawabi, jeho dla wšhitko, šhtož na semi je, rad wostajicž a so jeno k njemu, temu jenicžkemu Snjesej a sbóžnikaj, dzeržecž. So bychmy wšhat my šwojeho Boha tak lubo měli, kaž wón naš lubuje; so bychmy so tak rad wot njeho wob-daricž dali, kaž wón nam dari! So bychmy tak čerjeni byli, Bože džecžatstwo dobyčž, kaž je wulka wěczna šmil-noscž jeho čerika, šwojeho jenicžkeho narodženeho šyna naš dla do šwěta pšblacž, tež nam by placžilo to šlowo: Sbóžny je tón, kiž khlěb je w Božim kralestwje!

Wulku wjecžet je Bóh nam wuhotował, tón bohaty Snjes njebies a jemje wot kotrehož wšhitkón dobry dar a wšhitkón dokonjany dar dele pšchindže, chze naš našncžicž i polnosczu šwojeje bójskeje hnady. Šmilny Bóh, kiž nochze, so by šhto šhubjenu byl, ale so bychmy wšhitzy wěczne žiwjenje měli, chze naš k žebi čahnyčž, so bychmy pšches jeho dobrotu posbēhnjeni byli k sbóžnosczzi wšwolenyh džecži Božich. Tón wšchekomóžny štworicžel wšcheho teho, šhtož je žiwe, kiž je tež naš po šwojim šnamjenju činił, wotewri durje šwojeho njebieskeho kralestwa, so bychmy nits šaschli wšhitzy, kotřiz šu jeho naroda. Tón wěrnny milo-šcžiwny Snjes, kiž je šam žadanje po Bohu, po žitwym Bohu do našcheje dusche pšodžil, pošaje nam šwoje pucže

a nawuczi naš šwoje šchecžki, so bychmy wotšchemjenje a wšcheho doščž namakali.

Bójce, pšchetoz wšhitko je hotowe! Tajki khlěb, kotruž móže tebi a žyłemu šwětej žiwjenje dacž, pšchindže i njebies dele, šhtož so teje wody napije, kotruž Snjes nam dawa, jeno tajkemu so wěcznje picž njesechze. A hlaj, Bóh tón Snjes w šwojej lubosczzi a šwěrnosczzi je žyłemu šwětej, kiž po nim šdychuje, wšchem štworjenjam, kotrež šobu štonaju a so tyšha, tajku wulku a krašnu wjecžet pšchihotował. Pštaj jeno i pilnosczu towaštvo twojeho Snjesa a sbóžnika, wón tebe dowjedže do wulkeje šale, hdžež budže jeho hoščina dzeržuna, blida šu hižo šestajene, jedž so pšjódffladže, ty trjebašch jeno pšchincž, so šhdnyčž, jěšč, picž a so wješelicž. Šodarmo wšcho doštanješch, šodarmo twój Bóh wšcho wudželuje. Wón tež njehlada, jako čłowjekojó činja, na pšchonu, hacž šy khdny a hubjenu, khoru a šlaby, njehlada na draštu, i kotrež šy wodžety, pój jeno, kaž pšchindžešch, šy jemu špodobny. Šzim rucžišcho čim hlódniška je twoja duscha po tutej wulkej wjecžeri, čim bóle so šwojemu Bohu lubišch. Tudy móžesh bracž a jěšč tak dolho hacž chžesh a tak wjele hacž chžesh; tudy njetrjebašch lutowacž abo nusu čerpicž, dokelž šnano mēnišch, so doščž njewoštanje ša druhich. Šzim wjazy jich na tutej hoščinje džel bjerje, čim wjazy kóždy doštanje, čim bóle budže požohnowany. Hacž runje hoščjo wot ranja a wot wjecžora, pšchezo tola rěka: Še hišchje rum tudy.

Šdže pak tu na šwěče je nam tajka wjecžet pšchi-

hotowana? Niz jeno w Božim šwjatym wotkasanju, hdžež so s czěłom Jesuša Chrystuša nabyzimy a s jeho šwjatej krowju napojimy, ně, hdžkuliz tež tudy w lubym Božim domje šwjaty ewangelij šlychiich a so czi Chrystušowa lubošć a šwjateho Ducha mōz wobšwědźi, hlaj, to je wjecze, na kotruž tebe tōn Anjes pšcheprošy, tu woptawašch bohata hnadu šwojeho Boha. Hdž w lubej bibliji cziatašch a tam trojcht a mēr, sbožo a zohnowanje namafasch, hlaj, Bōh je czi blisko a šjewi czi bohatstwo šwojeje krašnosće. Hdž so w šwojej komorzy na šwojimaj kolenomaj kleczo s Bohom w modlitwje bēdžisich a ty budžesich czičeje myšle temu, kotruž czi pomha, ty šhonišch tu lubošć šwojeho njebjeskeho Wōtza, kiž twoje wołanje bjes wušlyščenja njewostaji, hlaj, dha šy hižo s hōščom na hnadnym blidže w Božim kralestwje, dha wšcho dostanjesch, šchtož potřeabasch, šprawnu pokutu, wēstu wēru, dobre šwědomnje, nowu wutrobu, džēcžaze smyšlenje a wēcžue žiwjenje, dha jo pošnaješch: Za šym wot hrěchow wucziščenj a s Bohom wujednany. Dobry pastyr paše mje na selenej luzy a wjedže mje k czerstwej wodže. Wōn pšchihotuje pšchede muu blido pšchecziwo mojim njepšcheczelam; wōn žalbuje moju hłowu s wolijom a nalije mi pokue. O, šbōžni šu, kotřiž šu k kwašnej wjeczeri teho jehnjecža powołani.

Samjeń.

Buczowanie po Božim pišmje

abo

lajke myšle nadeńdžech, Bože šłowo cziatajo.

Podawa šwērny cziat „Pomhaj Bōh-a“.

1. knihi Mōšsajowe, 22. a 23. staw.

(Potracžowanje.)

II. Šchucžka 20—24. Šo tak hōrkim wušpytowanju namafa Abraham mēr a pokoj w czihim a mērnyim žiwjenju w Beršabje. Powjesč, jo šu so krejni w Mesopotamiškej pšchisporjeli, šwješeli jeho a wubudži w nim myšl, jo mohł tam po mandželstu ša Šsaaka pošlacž.

A šta šo potom, jako hōrko špytowany Abraham trochu wōdychny a w šwojej wutrobje šo špokoji a s nowa rošwješeli, šo bu jemu powjedžene: Šlaj, Milla, šawostajena džowka twojeho w Urje Šchaldejškim šemrjeteho bratra Šarana je tež džēczi porodžila twojemu bratrej Mahorej, jeje mandželstemu, mjenujžy Uza, přenjeho narodženeho, a Buša, jeho bratra, a Remuela, wōtza šyriskich a armeniskich narodow, a Šhejeda, wōtza džěla Šchaldejškich narodow, a Šajona a Šildaga a Šedlapha a Bethuela.

Bethuel pak plodžesche Rebecku. Tych wōšom porodži Milla, Mahorowa mandželika, Mahorej, Abrahamowemu bratrej.

A jeho pšchiložniza, kotrejž Rehuma rěłachu, tež porodži, mjenujžy Šheba, Šahama, Šhabaša a Maachu.

Wot 21. šchucžki šem podawa šo nam Mōšsajowa rošprawa, s kotrejž chze nam powjesč s Šarana rošjašnič a dospolnicž. Tuta rošprawa pokaja nam: 1. jo je Bōh, hdž bē Šsaaka ša wopor šahudžil, dał njewjestu ša njeho narodžicž a wotrošč; 2., jo bē Mahor hacž dotal plōdnischi a s wjetšej šwōjbu požohnowanišchi, džiž jeho pšches Anjesa wušwoleny bratr Abraham, šo pak bē to jenož njedostatk po šdacžu, kotruž je šo s džěla wurunat pšches Abrahamoweho šyna wot džowki, kotruž je 12 wjetchow plodžil, s džěla pšches Abrahamoweho wnuka Šakuba, kotruž mējesche runje telko šynow jako Mahor, 8 wot šwojeju mandželškej a 4 wot šwojeju pšchiložnizow.

23. staw.

Kak je Sarah wumrjela a kak šu ju šhowali.

I. Šchucžka 1—20. Hdž bē Abraham dlějšchi cžah s mandželstu a je šynom w Beršabje bydlil, a hdž bē Šsaak mjes tym wotrošl, jo bē nětkole muž, pšchepudli šo Abraham šažo do Šebona; mōžno, jo bēchu Šilistisžy njepšchecžisžy smyšleni pšchecziwo njemu. Tudy w Šebone wumrje Sarah w 127. lēcžie šwojeho žiwjenja. Abraham wobžaruje ju po šwucženym wašchnju a kupi ša šwoju

šwōjbu dwoju jamu, Šethitšemu mužej Šphronej Šluschazu, ša pohrjebnišchžo; tu šemrjetu šhowaju.

Abraham njecha tule jamu darjenu mēč. Šslubjenje, šo maja jeho potomnizy kraj wobšedžecž a šlajene Šananejške narody s kraja wucžericž, štejesche jemu pšched woczomaj; tute pohrjebnišchžo, jenicžka ležomnosč w kraju, kotraž bē jeho, mējesche byčž pomnik ša Abrahamowu wēru. Tež njehašche wōn wšawischi wot wobudle-rtjow někajki dar abo wicžezne šubto šo na nich šwjasačž; a ša šnamjo, šo šo to nihdy na nihdy njeye štało, powjeda šo nam tale šlawišna wobšchěrnie, podobnje jako we wažnej šifčiznje.

Sarah bē što a šydom a dwazpězi lēt štara a wumrje w mēcžie Urba, kotrejž je Šebon, w Šananejškim kraju.

Šo Lutheru je tež šerbška biblija hebrejške Širiath-Urba pšcheložila: mēsto Urba. Luther je šłowo Urba mēr ša hebrejšku licžbu šchiri a je mēnil, jo šo tu rēczi wo šchworym mēcžie; teho dla praji: wšhōke šłowne mēsta bēchu w šastaršku wšchitke Urba, t. r. do šchtyrjoch džělow džělene, jako Šon, Šerujalem, Šabylon atd. Teho dla je wōn a po nim šerbška biblija tak pšcheložila; tu pak mašch špominacž na hobra Urba, kotruž je mēsto wutwarik.

Abraham žarowasche a woplakowasche šwoju mandželstu. Wōn je šo bjes dwēla dopomnik na jeje pocžinki, na pobožnosč, na pšchecželnihu jednotu s njej po wšchēm žiwjenju, na jeje lubošne wašchnja, na jeje miłošć, cžesčž a wutrobnu lubošć k mandželstemu.

Potom wōn štany wot šwojeho cžěla a podawšchi šo pod mēšcžanski wrota porēcžja s Šethowym džēcžimi, še šlawami Šethitšeho luda, kotremuž mēsto a wololina šlajchesche; woni bēchu šo pod mēšcžanskimi wrotami šhromadžili. Š nim rēcžesche wōn je šwjatocžnyim šłowami pšched nahladnej ludowej šhromadžihu.

Ša šym zušnił a podrožnił pola waš, teho dla nimam tu šam žaneho wobšedženišwa. Dofelž pak mjes wami bydlu, mōžu šo mēcžie nadžecž, jo do mojeje proštwy šwolicž: dajče mi namrēške pohrjebnišchžo mjes wami, šo bych šwojeho mōrweho pohrjebal, kotruž hičesche njepokhowany pšchede muu tu leži a s kotrymž njewēm šebi šaradžicž, hdže mohł jeho pokhowacž.

(Potracžowanje.)

Dolh cžinicž.

Šlawny jendželiski předač Špurgeon powjeda, kak je k temu pšchischoł dolh cžinicž a kak šu ša wšchitke cžahy wot teho wu- hōjony: „Šako bēch hišchže mały hōlž, trjebach junu šchif ša moju tašlu. Dofelž bēch njerodny, šta šo mi, šo šchif šhubich a wjazy namafacž njemōžach. Dofelž cžujach, šo bēch šebi šwarje šašlužil, njewērich šebi šaršchimaj šwoju nušu wuškoržicž. Šchto pak šapocžecž? Do šchule durbjach šchif šobu pšchinjesč. — Ša wo wšy šhlamy šnojach, w kotrychž štara pšchedawarka džēcžom druhdy hrajki, wobhrjehi, šłōdke wēžy atd. k pošdžišchemu šaplacženju pšchewostaji a roššudžich šo, to tež juntrōčž pošpitačž. Šodny džě bēchu blisko, potom mi hižo něchtō mały pjenjes dari a potom mōžu mōj dolh šaplacžicž, bjes teho šo byšchtaj to šaršchkej ptkoj. Duž k njej bēžach a wuprošych šebi šchif a šubich jej, šo jōn bōrny šaplacžu, dofelž šebi hacž dotal hišchže ničžo poščžil njebēch, wona rad a pšchecželnje moju proštwu dopjelni. Wješchly wotšal bēžach. Ale bōrny šapocžja mje dolh wot 10 np. cžisčezecž, ja mējach šte šwědomnje a njemōžach wjazy tajki wješchly byčž kaž hewaf. Ale na kajke wašchnje mōj nan tu wēž šhoni, njewēm. Wōn mi kručže do šwědomnja rēcžesche a rošjašni mi, kak mohł tōnle přeni dolh wot 10 np. šapocžatł byčž k dolhej wot wjele tyžaz pjenještow; kak mohł po juntrōčž nastupjenym pucžu dale krocžo šo cžisčže šnicžicž a našchej šwōjbe k hanibje byčž. Potom pošla mje do tamnych šhlamow, hdžež plakajo pšchidžech a mōj dolh šaplacžich. Šak položeny cžujach šo nětko a kak kručže šebi pšchedewšach, ženje w šwojim žiwjenju wjazy dolha njecžinicž. Hišchže džensha mi mojeho nanowe šłowa we wušchomaj šlincža, hdž šebi na tamny cžah wrōčžo myšlu; wone šu mje pšched wjele nješbožom šahowale.“

Kak někotrehožkuliz je loško smyšlene dolh cžinjenje do hubjenšwa pšchinješlo. Š małym dolhom šu šapocželi, wulki je s teho narošl. Někotreho pak loška myšl wabi. Pšchedawaršne na wotplacžowanje, kotrejž wošebje we wulkih mēstach nadeńdžesch, šu s wulkim štrachom. Šak wjele šo jich pšches nje k šupjenju wēžow šawjedže, ša kotrejž pjenjes nimaja. Woni šo lēpšchich cžahow nadža, kotrejž wjazy pjenjes pšchinješu, kotrejž pak ženje

njepščińdu. Kak někotre mandželstwo ho na tajse wopacžne nadžije sakoži. W tajkich hwojbach je potom starošć wšchědny hosć wot spoczatka. Kak wjele njeparnych nozow móhli žebi mandželšy salutowacž, hdy bychu khotnišeho wo dołh činjenju myšlicž chzyl. — Wón pak je tež „duchowny dołh“; a my wšchitzy stejimy w Božich dołžnych knihach. Tež hrěchi male sapočnu a kětšje rostu. Schtōž je wot mladosće jwucženy jo i wěrnosću khotnje njebracž, tež w starobje khat wostanje. S winu wodečezene hwođomnje je tajne njeměrne. Halle hdyž hmy njebestemu Wōtzej našču winu wufnali, pschidžemy k mērej. Wón drje naš khotita ja našche hrěchi, ale hdyž my je sprawnej bolosću pschidžemy, potom wuschmōruje wón wšchitōn dołh Desufa dla, kotryž je našch dołh, našču winu je hwojeje krowu saplacžil.

W trošdtej czerwjazyh.

Slōž: Kak krašne jamōženje.

Schto je tak styšno tebi
Wjesmerna wutroba?
So cži na lizu žebi
Klob ryje žrudoba,
To hōnzo hiščeže hwečži,
Sso hwešdu sybola,
Na kotrymž tamym hwečži
Twōj Bōh cže satar.

Wrašch žnadnu khwilku žuanu
Tu wutracž czerwjenta
W pscheczela niž žanoh',
Kiz cži je polōža,
Hdyž nihtō nje' na jemi,
Kiz hylsy setrēwa,
Dha sbladuj horje rjeni,
Hdžež wšcha bōl pschestawa.

Hdyž starošć tebe cžiščeži
W i tobu k spanju dže,
Do hōdlohy spanja sliščeži,
Wjaz' kōčž jo pschetorhnye,
W k temu lubnych twōjich
Tež hiščeže žel cži je,
Sso dowēr tom', kiz hwojich
Tu wumōž samōže.

Tōn, kiz te rōže pschi
W lil'je wobleta,
Wē tež schto tebe tjšchi,
Wē twōje czerwjenta,
Wōn je tež tebi k radži,
Twōj wumōžnik dže byčž,
Hdžež cži po hwojeje huadži,
Dacž nochžy sabinnež.

Wrašch ty pschi nowym rowje,
Hdže lubnych dušchow itacž,
Hdžež twōja pomōž w šhowje
Wšche wšchōn cžaj dyrbi spacž,
Wrašch tudy styšne cžajy,
Sso smērui kšesčžjanu
Tam horkach nam'rašch saby
Tej žmjereže rubjeństwo.

Hdžež ja žym, wy byčž macže,
Tōn žbōžnik pschitwōla,
Wy pschi mni namakacže,
Schtož hwet wam njedawa.
Tam ho wšcho bēdne krašni,
Tam lujēži njekmjertnosčž,
Tam kraj ho šdala jakni,
Tam kōnz ma sachodnosčž.

Schto hž tak styšna dušcha?
Schto wōčžlo hylsujesch?
Ssnadž je ta khwilka kuscha,
So wšchom' žym' wucžeknjeich,
Ssej pschizwoj smērwanje,
Wšchal Bōh cže jakita,
Ssnadž bōrny žbōžne ranje
Sa tebe sажwita.

Gusta Hataš.

Wschelate i bliska a i daloka.

— Sandženu hobotu wumrje njenadžizy wot Božeje rucžki sajaty knjes žykwinski wucžer Sanasch w Kettizach, kiz bē naplēdnit našeho knjesa Rozora, a kotryž bēsche w hwojeje wožadže cžezčeny a lubowany. Ketticžanska wožada i žylej wutrobu wo njeho žaruje, kiz bu jej wšaty po krotlich lētach žohnowaneho štutkowanja. Ssobotu rano wōn hiščeže schulu dzeržesche a popōdnju nahle wumrje. — Dofelž je Ketticžanska wožada wulka a dofelž ma tež žykwinski wucžer wulku žykwinsku žlužbu, je ho mēstno žykwinského wucžerja huydom i nowa wupihalo a samolwjenje wocžakuje knjes wotrježny schulski inspektor hacž do 26. t. m. Žykwinskich dołhodow je tam 1064 hr.

— Pschichodnu njedželu 16. junija smēje ho lētusche druhe žerbishe kemšenje w šchiznej žykwini w Draždžanach. Spowjednu wucžbu smēje wōdžer žerbislich kemšenjow, knjes sarač rycžer Jakub a předowanje knjes sarač Matek-Bartski.

— W Budyšchinje mējesche ho wulki towarštwowu hwojedžer šastlich kehelekulerjow. Wulke pschihoty — wulki hwojedžerški cžaj — ja wjele tyžaz hriwnow cžeknych nymow ja najlěpschich kulerjow! 1900 hriwnow bēsche ho ja pschihoty a wuwjedženje hwojedženja trjebalo! Njeje pak to wopravdže štamjo našeho cžajy, kiz jenož ja šwonkownym honi a ja hwođnym wješelom kōzi. Se dha

to wopravdže šamysł, kotryž mōže wutrobu horicž, hdyž ho kehelekulerjo jako towaršchojo šjednočža a žebi pscheja: „Dobre drjewo!“ Haj, w našchim cžaju je žrudna towarštwowa khorosčž, kotraž tež hwojbone žiwjenje šajy, dofelž ludži do hwođneho wješela cžehnje. Kak wjele jich je, kotřiz na tajkich hwođnych wješelach hwoju šastlžbu pscheczinja a potom je miša i hosčom w domje. Šrudna wēž pak je, ho našch lud tajke wješela lubuje a ho do nich wabicž da. To nam šajy tōnle hwojedžer w Budyšchinje dopočasuje. Wjele šow kehelowarjow je se wšchēh kōnzow Šastkeje pschijeto, a tež drusy mēščenjo ho kōždy džen wokoło tšeletnje mjeriwachu, hdžež ho hwojedžer wotmē.

— Wažny a jara nišny šakōn je žebi kšezorštwowu žejm wot wšchnosče žadal a tež pscheczisčezal, so by ho penšija invalidow i pošlednich wōjnow kaž tež jich hwojbonych powyšschila. Wšchnosčž drje najpředy na to pokasja, so tu dožahaznych žredkow njeje. Hdyž pak žebi wšchnosčž šakōn ja invalidow, i Ghiny ho domoj wrōczazych, žadašche, wupraji ho žejm, so jenož i tym wumēnjenjom do noweho šakōnja šwoli, hdyž ho tež penšije štarich invalidow powyšschila. Duž je ho nětko nowy šakōn ja našchich hwođnych wojakow, kotřiz žu ja hwoj wōtžny kraj smužicže na bitwisčezju wojowali a ho jako invalidojo domoj wrōczili, wudał i tym pschisponnjenjom, so jeho placžiwosčž dže wot 1. hapr. tuteho lēta, so potajkim invalidojo wot teho cžajy wšchschu penšiju doplacženu dostanu.

— Wulku radošć je wšchudžom powjeseč šbudžila, so ho našchi wojazh w bližichim cžaju i Ghiny domoj wrōczja. Šrabja Waldersee je hžjo na dompučžu.

— Burjo w Afrizy nješbu hiščeže nadžiju spuščežili. Žich hiščeže 18000 na bitwisčezju stej. Žendželste wōjško ho džen a hubjeńsche wopokasuje, so njemōže hwoj nadawł dopjelnicž, burow pschewinčž a podčžihnyčž. Depesche, kotrež ho w našchich nowinach wocžisčezja, žu i žendželsteho žōrka, wot tak mjenowaneho Reutersteho būrowa a powjeseče wo žendželstich dobyčžach žu i wjetšcha šehlašne a powjeseče wo dobyčžu burow ho šamjelcža. Dofelž Žendželeženjo buram šadžewacž njemōža, so ho želesnišlich cžahow i žyrodu a wōjnškej muniziju možuja, buram k temu pomhaja, so žu se wšchēm najlěpše šastarani. W temu je wulki džel žendželstich wojakow khornych, dofelž tamnišchi powēr njeshnjeju. Žadyn kōnz wōjny nětko hiščeže wocžakacž njeje. Burjo žebi pošnu njewotwišnosčž žadaju. Dofelž pak Žendželeženjo w tu khwilu do teho šwolicž nochžedža, wōjna dale traje, domž Žendželeženjo buram njewotwišnosčž njepschiswōla. Sa burow wžž derje stej a na to myšlicž njeje, so ho poddadža. W my žim wēšče wšchitzy pschejemy, so by ho žim i Božej pomōžu poradžilo, so bychu žebi prawo šdzerželi.

Rusa wulka — pomoz bliska!

P o w j e d a n c ž k o.

(Potracžowanje.)

Wotnajerjež knjes wšchōn njemērjenty bēhaische po jstwie, jako njemohl žebi se hwojimi myšlemi wužajnicž.

„Sšlyščeže, lubišcha žona,“ šarēcža škōncžnje, „lēdma seže wotkhorila, njemōžecže ho na tak daloki pucž nastajicž. To ho nihdy a nihdy na nihdy njehodži. Tola špokoječe ho, mjelcžeče a dajčeče ni dorēcžecž. Ja tam pojēdu. Šnaju wulke mēsto New-York jako bych ho tam narodžil, mam tam pscheczelow, mōžu waschemu mandželštemu lēpše pošlužicž dylžli wy. Wostanice mi khorble doma, ja wasche mēstno šastupju. Žutije pōndu na kōžž, so bych do Ameriki dojčl, nješbu-li mi žolny a wētr i njepscheczelow. Njerēcžecže mi jenož do teho. Tak žym ho roshudžil. Sa dwaj mi tola! Šnajecže, schtož ho mi dže, to ho mi dže!“

„Derje, dha tam dojēdžecže, lubišchi pscheczelo. Tola šameho waš tam dojēcž njedam, ja waš pschewodžam. Nē, podarmo mōj wbohulšchi mandželški njeje po mni požadal, podarmo nima ho ja mnu roshadowacž. Pōndu k njenu.“

Doniž bē wotnajerjež knjes wotmolwił, wotewridhu ho durje, a žusy, kotryž bēsche hacž dotal psched wofnom pošluchal, šastupi do jstwy. So bē wōn walžy hnuty, ja to hwođesche jeho mjesiwocžo. Wobrocžiwšchi ho k Nēcžez macžeri šarēcža i šchepje-tazym hlošom: „Tak jeho nješbu čžyła wopuščežicž, kaž je wōn tebe wopuščežil? Sa nim hž čžyła psches morjo, so by jeho trošchtowala a hladala? Wschorow a mōšlich žolmow nješbu ho čžyła bojecž pschi wšchej khablazej šrowocže? Pōj žem, so tebe

wobjimuju, najkwiernijschu a najlubšchu mandželstu! Tu hym, ja kotrymž by chyzła pšches morjo dojecz.“

To prajiwšchi sczeže hebi zusy jcherofti mórski klobuk, kotryž dotal jeho mjeswoczjo pšchikrywajše. Rěczkez macz spšna teho, ja kotrymž bēšche ho lēta dolho žedžila, kotrehož dla bēšche platala a ho rudžila. S wjeheloseczu sakschikrywšchi wobjimajše swojeho mandželsteho wšcha wjehela a sbožowna. Wotnajerjez knjes stejesche f daloka; jeho stare mjeswoczjo ho saczahowajše a pyrjesche, kaž stajnje, hdyž bēšche wšchōn hnuty. Wōn ho dyrbjesche smužic, so njeby f wjeheloseczu sapoczal f hłōbom wolacz. Esamo czornuch hebi saplata pospochi wolajo: „Ah, pětny mašja! Schwarny mi to muž! Jara pětni ludžo!“

Wschitzy bēchu wjazy dylsi sbožowni, a dobra šhwila mējesche ho minyč, doniž ho jich czucza trochu smērowachu.

Wotnajerjez knjes a czornuch wotečdžeschtaj skōnczuj, so byschtaj hebi Rěczkez mandželstaj kamaj mohloj wupowjedacz, tak je ho jimaj ja dolhi čas špytowanja sešchlo.

11. Skōnczenje.

Na drugi džen sečdžechu ho wschitzy pscheczeleni sašo. Hdyž bēšche ho wotnajerjez knjes f mandželstim swojese stareje towaršchi a podrōžnižy sesnal, sapoczeschtaj hebi powjedacz. Najprjedy powjedasche Rěczkez macz wšcho, sčtož bēšche ju podeščlo, tak hōrte dny je mēla pscheczečpicz, tak je mohla bjes mēcho proschēsti tij do ruki wšacz, a tak je ho skōnczuj nadobny wotnajerjez knjes nad nej a nad Gandrijom, tehdy hiščeje małym, wōtzowšy šmilil a tak je jeju f dobrotami pošypal. Potom powjedasche wo Gandriju, tak ho jemu wjedže, a nan dyrbjesche Gandrijowy pošledni list czitacz, kotryž bēšche hagle wčera dōščol.

Rěczkez nan na wšcho šhroble tedžbowajše, a tak, jako wōn na wotnajerja hladasche, prajesche wōn wjazy, dylsi by tyšaz hłowow nałožowal. Wōn wobjima šwērneho pscheczela a tōčesche jeho kručze f swojej wutrobje.

„Roskazeže wo mojim žiwjenju“, sarēcza wōn skōnczuj, „wo mojih lublach, wo wšchēm, sčtož je moje. Nihdy na nihdy wam njemōžu sarunacz, sčtož scze mojej mandželstaj a mojemu šyuej do dobrotow wopofasaj. Wōh njech wam mytuje w njebškim raju, nadobny muž!“

„Sčto mi wo to!“ sawola wotnajerjez knjes hūewny. „Wostanče mi tola se swojimi pětnymi hłowami w Amerizy! Wšchat widžu a čuju, so scze spokojom so mnu a so derje so mnu mēnicze, a dale hebi ničeho njepschēju. Sa dwaj mi tola! wy mje hiščeje wohašbicze. Wšchēje-li jenož šnal, telto wjehela je mi wasch hōlz, wasch Gandrij, wobradžal, dha bysčēje spšnali, so hym ja swoju službu, kotruž mōžach po šchēsčijanskej lubošči waschēj mandželstaj a waschemu šyuej wopofasacz, hōle dylsi mytowany. Wjeczmoj teho dla radšchi wo tajlich malicžkosčach a šlyšchmoj nětko, tak je ho wam hacz dotal pletko.“

Rěczkez nan, kotryž bēšche tuteho džiwneho wotnajerjez knjesa hižo dospōlnje spšnal po tym, sčtož bēšche Rěczkez macz wo nim powjedala, poda hōdnemu pscheczelej ruku, a pošyniwšchi ho pocza wo tym powjedacz, sčtož bēšche w Amerizy wšcho nashonil.

„Sbožownje bēch do Ameriki dojēt“, sapoczja powjedacz, „kaž scze to f mojih listow šhonili. Se swojim pschekupštwom njebe ho mi nimo kulito, hibach ho stajnje a pschēzo, bēch pilny a dželatny, šhladach hebi wšcho, sčtož bēšche f mojemu sbožu, bēch šlutniwje žiwy, a tak bē bjes džywa, so bēch hebi sa tš lēta rjane šamoženje nahromadžil. Tak pschibotowach ho na pučz domoj. W swojim dypšaku mējach dobre papjery, kotrež bēchu na swoje 200.000 hrinnow hōdne. Rač ho mi wutroba šadowasche, hdyž na krywje wulleje lōdže stejach, kotraž mējesche mje bohateho a sbožowneho domoj dowjecz f mojej lubej mandželstaj a f mojemu lubemu šyuej. Kōtwizy buchū f morja šbēhnjene, my wotjēdžechmy. Tš dny spšeschesche najrjensche wjedro a najšmanjšchi wēšil našch pučz. Sčtwōrtny džen pošbēže ho šurowy wichor a honjesche našchu lōdž f dolhemu wjeczoru do nješnatych mōšskich štron. Šapitan prōzowasche ho po wšchēm, so by lōdž a ludži wumohl psched nješbožom, wōn njewotstupi f lōdžineho krywa. Boži dych pak bē šylnišchi dylsi wšcha čłowjeska wola. Šydom dnjow bēchmy ho na morju bēdžili; dyls šaloži našcha lōdž wo podmōštku škalu a rosčepi do njelicžomnje mnohich rospadankow. Wschitzy ludžo drje šu ho tepili, jenicžy mje a mojeho czornucha — narjeknu jemu Paddy — je Boža wšchēhomōžna ruka f mōšskich

wodow wufhowala. Mamaj bē ho poradžilo, ho tošteho štemfa wot lōdžineho šchoma hrabnyč, jeho ho se wšchēm mozami džerzachmoj. Wēšil a žolmy honjachu naju f brjohēj. Šimale pošluschenaj šhrabachmoj swoje pošlednje mozgy a džechmoj dale do kraja, hdyž naju šahhadžaze žolmy wjazy njemōžachu doščahnyč. Bēchmoj w huštyh lēhu, kotryž wšchōn mōšski brjōh pschikrywajše, kaž daloko mōžachmoj widžecz. Šprōžnaj lehučmoj ho pod šchtom a wufnyčmoj w močrych draščach. Nēkotre hōdžiny ho tu wuspachmoj, hdyž tež bēchmoj pšches mōške žolmy zyle pschemaczenaj. Wotuczich najprjedy; hiščeje zule mutny we hłowje, poštanach a rošmyšlich hebi, sčto mētoj pschi swojej bēdnosčji sapoczecz. Najprjedy pošladach ja swojimi papjerami. Dofelž bēch walczk do kože derje šahčicž dal, bē wšcho njewobšchodžene. Potom wubudžich swojeho czorneho towaršcha; rošbudžichmoj ho, so pōndžemoj dale do kraja, doniž njepschidžemoj do wobudlenych štron.“

(Poščazowanje.)

Šwēt njech šaidže, šchiz pač wostanje.

Žene f najdžiwnišchich twarow šwēta je baštilla w Parisu se swojimi wulkimi murjemi 10 štopow toštyh a j 8 wēžemi, kotre twjerdžijnu šamu sa ho wuczinja. Žako štatne jastwo, w kotrymž jara hušto njewinowaczji bjes šudženja a prawa na čas žiwjenja jeczji šedžachu, bēšche hidžene wot zyleho luda. Duž ho pschi sapoczatku revoluzije to hešto wuda: „Ščecz f baštilu!“ To bēšche žalōšne wojowanje, kotrež mējesche ho tam 14. julija 1789. Škōnczuj bēšche kommandanta nujowany ho pōddacz, hdyž bēchu jemu pschijwolili, so dyrbjesche šnērom prjecz čahnyč. Wšchi tym wšchēm pak buchū wschitzy wyschzy a mužizy wot džiwich ludži škōnczowani a jich hłowy na šije tylnjene.

Wot stareho twarjenja njeje žadyn kamjen wjazy widžecz, jenož rošchērnosč je na šarym blaku wošnamjenjena. Šsrijedža pošbēhuje ho tak mjenowana julij-poštawa f dopomnjeczju na revoluziju wot julija 1830, 47 metrov wyšoka na kulōjtyh špōdnym twarje f bēleho marmora je šylnym lawom a 4 gallijskimi šhapo-nami wot pletwow wobdata. Wona je se želeša lata a je kōno-wana wot wošnamjenjerja (geniūša) šwobodnosčje na kulī šejazeho, kotryž šmōlnizu šwobodnosčje w ruzy džerzi a rošlamane rječšy njewōlništwu. Šajke šhutne přēdowanje dyrbjal tōule wošnam franzowškeje šwobodnosčje šwojemu ludej džeržecz, hdy by woczji wotewricž chyzl, na šajkim njewēštyh šaložku jeho šwobodnosč wotpoczuj, mjenujzy na kulī. Wona je ho mjes tym hušto wjeczžala, hdyž tež ta poštawa j mērom šejesche, jako šnamjo njemērneho luda, kotraž tamnu šwobodnosč a wēštosč nješnaj, kotruž mōže šam šesuf šchryštuš wobradžicž. (Jan. 8, 31—36.)

Njedaloko kupjelow Driburg ho horowy wjeshč f lēbow wobroščeny pošbēhuje, j mjenou Šburg. Šow, hdyž mējachu štari wōtzojo w šwjatocžnej čēmnoščji hajow swoje woporniščēzo, hdyž jich pschibōh Šrminšul po jich pschiwērje lēštotetki dobyčēškemu čašēj šchizja šchryštušoweho šadžewasche, jow pošbēhny ho pōdla rjaneho hroda šchēsčijanski kōšchtr f kapalku. Ale wšcho šemške šahinje. Šrōd a kōšchtr šej tež rospadnyčej, šame roš-padanki powjedaja historiju jeje šaidženosčje. Na tym mēšče pak, hdyž je něhdy stara kapalka štala, namafa ho kamjenatny šchiz f napišmom: „Stat crux dum volvitur terra!“ t. j. „šwēt njech šahinje, šchiz pač wostanje!“

Dalische dobrowōlne dary sa wbohe armenishe šyroth:

Š Wochōžanskeje wošady psches f šatarja Šenczku:
Refušč w Šamorach 1 hr.

W mjenje wobohich šyrotow praji wutrobny džak

Šōlcz, redaktor.

„Bombaj Bōh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchēch pschē-dawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacz. Na šchtwōrcž lēta placzi wōn 40 np., jenvtliwe čžišla ho sa 4 np. pschedawaju.

Womhaj Bóh!

Cyklo 25.
23. junija.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihczišczetni w Budyšcinje a so tam dostać sa štwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

3. njedzela po šwjatej Trojizy.

Mat. 15, 1—14.

Wo wopacžnej pobožnosći.

Schesczijanow je jich došć, kotřiž wo pobožnosći niczo wjedzecz a šlyšecz njechadza, kiž so tał živi, kaž by rjekl, so njetrejebali so Bohom so niczo praschecz. Temu napšcheczjwo so sašo drusy, kiž chzedza to lěpje cžinicž, kiž chzedza tež pobožni bycz. Woni šebi wšchitku prózu dawaja, so bychu so pobožnych a sprawnych ludži plačžili, niž najmjenje pšches to, so druhich šudža. S tym pať dolho hišcže njeje prajene, so so teho dla tež pšched Bohom lěpšchi hacž tamni, kiž so wo Boha niczo nještaraža. Woni nješbu, kaž naše Bože šłowo nam praji, jako šchecžjenje, kotrež je tón njebjeski Wótž šchecžepil, ale kotrež budže wutorhane. Našch šbóžnik mějesche i tajkimi ludžimi wjele hary a prózy, pšchetož woni jeho nječšecžachu, kaž by so jim pšchiblišalo, dokelž so šamych so pobožnych a dobnych došć mėjachu. Žich šchlachta pať hacž do dženšnišcheho dnja na šemi so šhubila njeje, ně, wona so wjele bóle wupšchestrjewa, haj kóždy, tež tón najšhutnišchi šchesczijan ma wjazy abo mjenje wot tamneho šarisejšcheho wašchija na šebi. Teho dla chzemy po šłowach našcheho šczenja wo wopacžnej pobožnosći rēcžecz a my budžemy widžecz, so budže špóšnata: Na njeprawnych woporach, na prošnych šłowach a na wšchelakich nječžistoscžach.

Šarisejšzy mėnjachu, hdyž Bohu hušto a wjele woprowachu, budže Bóh jim rady wšchitke druge šłabošče a

brachi pšchewidžecz, pšchi tym pať pilnje na to hladachu, so šebi šamym po móžnosći žaneje šchłody nječžinichu, to rěka, hdyž nělak móžachu, wšachu zuše kublo, kotrež woprowachu. Tak so na pšchiklad šta, so hušto wot teho wšachu, šchtož běchu šwojim štarichim winoječzi, a so bychu jich šmėrowali, prajachu: „Hdyž ja to wopruju, je tebi wjele wužitnišche, dha šmėješch wot teho wjazy žohnowanja, haž hdyž so šam trjebajch.“ Na tajke wašchije so štaraj štaršchey šjebaschta, jeju pobožne džeczi pať dachu so wot mėšchnikow so to žohnowacz. Šchto to je? To niczo druge njeje, hacž pšchestupjenje 4. kasnje, njedyrbjal Bóh tón šnješ wot tajkich pobožnych ludži i hušwanjom so wotwobrocžicz? Tajkich njeprawnych woporow pať budže tež pola naš wjele pšchinješnych, hdyž šebi něchtó myšli, pšches tute šwonkowne dary Bože špodobanje a šwojeje dušche šbóžnosć šebi šašlužicz, a teho dla wjazy dawa, hacž móže, hdyž wón tym šwojim bjerje, šchtož jim pšchiblišča a šchtož šami nušije trjebaja, abo hdyž chze so pšches tajke bohate woprowanje jako dobry, šwėrny šchesczijan pšched ludžimi wopokasacz. To je wšchitko hrošnosć pšched Bohom, to so jemu špodobacz njemóže, hdyž so tajke wopory womaczane se šylšami nušy a štaroscže; pjenježl i luboscže daty so jemu wjele bóle lubi a pola njeho wjele wjazy waži, hacž najbohatschi dar, pšchi kotrymž cžłowjek jeno na so myšli, a kiž je rubješstwo na kuble tych žiwych. Wopacžna pobožnosć so dale pokasa w prošnych rēcžach, kaž je hižo prošeta šesajach štoržik a prajil: „Tón lud so ke mni pšchiblišuje se šwojim

rtom a częściej mje se swojimai hubomaj, ale jich wutroba je daloko wote mje." So też w naszym czasie jich próśbnych rzeczow njeje mało, sčto to njeby wjedził? Sdyž też ničto rošbudzić njemóže, tak daloko něčto s wutrobu so modli, dha je tola tak wjele wěšte, so tón, kiž ma pschezo tak wjele se rtom a s hubomaj činicz, čistu wutrobu nima, dokelž so jemu tajke sapocžinanje jako dobry skutk sda, s kotrymž mohł bebi swoju sbóžnosć sašlužić. Tola ničto njebudž drugeho ale sapocžni pschi bebi samym, so by so prawje modlił; to wołanje: Snježe, Snježe! žaneho čłowjeka sbóžneho činicz njemóže, jeno ta hnada Boža, kotraž w Khrystu Jesusu je a to kędžbowanje na teho kschizowaneho, kotryž wo tajku swontownu pobožnosć hubow njerodži, ale pokutu pyta, kotraž so se sdychowanjom w čichocze wopokazuje. Spytaj sam, mój luby kschescžijano, a ty budžeš bórny šhonicž, tak tebi tajki skutk hubow na puezju steji, pschetož husto drje swoju wutrobu sobu pschinješesch, ale prjedy hacž so dohladašch, by w próśbnych rzeczach nutsch, wo kotrychž twoja wutroba ničzo njewě. Nječžistoč pať so też husto pschi wopacžnej pobožnosć namaka. Farisejzy pschi swojej pobožnosć jara na swontownu čistosć džeržachu, woni bebi kóždy krocž ruzny myjachu, prjedy hacž khlěb jědžichu, dokelž bebi myšlachu, Bóh by so wot nich wotwobročil, hdy bychu so njemyčzi k jědži sebydali, haj, woni drje bebi też myšlachu, so by Bóh s wošebitym spodobanjom na nich dele hladał, hdy bychu bebi ruti myli. S tym bě jich wucžisczenje dokonjane. Tak by też pola naš wšhelke swontownosće, kiž jako dobre, pobožne swucžowanja mjes čłowjekami placža, s kotrymž někotryžkuliz swoje wucžisczenje psched Bohom wotčinič chze. To drje prajicz nochzu, so jich wjele tak čini, ale to je wěšte, so mamy derje kędžbowacž, so njebychmy po tajkim činjenju swoju pobožnosć wažili a mēřili. Našch sbóžnik nam praji, sčtož čłowjeka nječžisteho čini, mjenujzy to, sčtož se rta won dže, to reka je skazeneje wutrobny won. We wutrobje wjele potajene leži, šle myšle, kiž bebi psches rt woukhod pytaja, mordowanje, mandželstwo łamanje, kurwařstwo, paduchstwo, salichne šwēdczenje, hanjenje, kaž we našem sczenju dale čitamy. Ach, tak husto so štanje, so s hewal pobožneho rta pschi nekajkej škladnosći reče wuudu, kiž wutrobu womasaja, so kschescžijan na swoju swontownu pobožnosć pschewjele dawa, město, so by swoje lošchtu a žadošče škludžil. Sčtož pať na tutón helski čerw we swojej wutrobje njekežbuje a jón pschezo šašo podtlóčič njepyta, tón pschi wšhitke swojej pobožnosći a šprawnosći so Bohu lubicž njemóže. To wopomni derje, mój kschescžijano, a po tym so šadžerž, so by twoja pobožnosć niž jenož psched čłowjekami prawa a čistta była, ale też psched Božim wóčtom wobštačž móhla.

Sam jeń.

Puczowanie po Božim pišmje

abo

tajke myšle nadendžech, Bože šlowo čitaje.

Podawa šwětny čitač „Pomhaj Bóh-a“.

1. knihi Wóššakowe, 23. staw.

(Potracžowanje.)

Tehdom wotmolwichu Abrahamej Sethowi šynojo a džachu też se šwjatocžnymi šlowami k njemu:

Posłuchaj na naš, luby knježe: ty by wječch Boži mjes nami, čłowjek, kotrehož je Bóh knjesam a wječham našeho naroda doipoluje runeho scžinił; teho dla pohrjebaj swojeho

morweho w našch najčebnišchich rowach, tam, hdžež najwošebnišchi s našch swojich morwch krowaju, žyle; jako so tebi chze; žadny čłowjek mjes nami njebudže tebi šwój row sapowjedzić, so by w jeho rowje njemohł swojeho morweho pohrjebacž.

Na to postany Abraham se šydlu, kotrež bechu jemu w šhromadžinje pschipošajali, a pokhilešče so po waschnju narašchich krajnow hacž k jemi psched ludom teho kraja, to je psched Sethowymi džěčžimi, so by jim swoju częšč wopokajal, dokelž bešče wšchón jich, a so by so jim podžakował sa počescžowazu porucžnosć.

A won rečesche dale s nimi a džesche: Se-li wascha wola, so móžu swojeho morweho, kotryž pschede mnu leži, tu pola waš pohrjebacž, dha posłuchaježe mje a štušče po swojej šwólnosći hišchče krocžel dale a proščeže sa mje Sephrona, Zoaroweho šyna, so by mi dał abo pschedal swoju dwoju jamu (Makpelah = dwojotu), kotruž ma na šonzu swojeho pola; so by mi ju dał sa telko pjenjes, kelkož je winojta, k namreštemu pohrjebnišchčžu mjes wami sa moju šwóšbu.

W kraju, kotryž budže něhdy Abrahamowych džěčži, moja też jeho a jeho mandželsteje tošče w mēře wotpocžowacž — to je wopišmo sa jeho wēru, to je napominanje a dopominanje sa jeho potomnikow, hdyž budža žušnižy w Egiptowškej.

Sephron pschewwasche mjes Sethimi džěčžimi a šedžešče mjes štaršchimi w šhromadžinje. Tehdom wotmolwi Sephron, Sethijski čłowjek, Abrahamej w šwjatocžnej šjawnej ludowej šhromadžinje, so Sethowe džěčži klyšchachu, pschede wšchitkimi, kiž s wrotami jeho měta nuts a won kłodžachu, a džesche:

Niž tak, mój knježe, ale klyšch mje, dokelž chzu tebi něščto porucžecž. Za tebi to polo darmo dam, k temu jamu, kotraž na nim je; a dam tebi ju sa twoje šwóšstwo psched woczomaj džěčži swojeho luda, so by twojeho morweho mohł pohrjebacž.

Sdyž je Abraham šhromadženyč prošyl, so bychu sa njeho rečeli, dha bešče to jeničžny pschistojnoč, s kotrež so sam na Sephrona wobročzi a jemu swoju proštwu šdželi.

S wotpohladom wušběhuje so tu kaž też dale, so bē wuradzenje šjawne; tež je šnamjo tuteje powješče, so je wišcho wulžy wobšchērnje a nadrobne wupowjedane, jako je to šwjatocžnosći rošrečžowanja hódne. S tym ma so s wopišmom wobkucžicž, so so Abraham njeje s tym na wobudlerjow štananejškeho kraja šwajal, so by dary a dobroty wot nich brał. Žich mějachu něhdy Abrahamowi potomnižy s kraja wuhnacž; tak bē Bóh porucžil; tajke porucženje nječžepi, so by jim Abraham nekajki džat winojty byl.

Duž pokhilešče so Abrahami wšpjet psched ludom pschipošnawajo pschitklichosć, s kotrež jeho witachu, a rečesche s Sephronom, so wšchitkón krajny lud to klyšchesche, a džesche:

Chzesch-li ty mi to polo s jamu wotšupicž, dha prošchu tebe, wšmi pjenjes wote mje sa polo, kelkož je hódne, a kotrež ja tebi rad lubje dam, dokelž njedham, so by so mi polo dariko, dha chzu ja swojeho morweho tam pohrjebacž.

Sephron, kotremuž po šdacžu myšle na darjenje nješdžechu, ale kotryž chžnišče jenož na pschitwjne waschnje wuprajicž, so je šwólnowy, polo Abrahamej wotšupicž, wotmolwi Abrahamej a džesche k njemu:

Mój knježe, posłuchaj mje, abo: by-li ty tola chžyl na mje posłuchacž. Polo je šchtyri šta šchecelow abo něhdže 1050 hrinnow hódne, ale sčto je to mješe mnu a mjes tobu; mjes pschecželomaj, kajtaj mój šmój, je to jenož malicžkosć, kotrež dla so ani njerěčzi. Pohrjebaj jenož swojeho morweho, nješplacžišch-li też polo.

A Abraham posłuchajšče Sephrona, dokelž bē won jeho prawdžite pomyšlenje drje derje šapšchijal, potajesche-li je też pod pschitwjnymi rečemi, a wotwaži jemu pjenjes, kaž wjele bešče won sa kupny pjenjes prajil, so to wšhitke Sethowe džěčži klyšchachu: šchtyri šta šchecelow šlēbora, kaž w kupje du. Běšče to čistte šlēbro, kaž so pschi wobkhadže naložowasche.

Schrejšzy nješnajachu hacž do časow po Babelskim jastwoje žanych bitny pjenjes; wšchē pjenjes bechu wošebite šlēboro. Šschepuzny nošchachu štajnje w pažnym powjašu malu wahu pschi bebi, na kotrež so male šlēbrome kusli pschewaschachu, so by so tak wšchemu jebanštwu mohł šaracžicž. Ššlēbro mēješche štajnje čistte šlēbro byčž, a wēžywustojni časjo tajke šlēbro wušphtowachu. Ššonizišzy (štananejšzy) bechu přeni, kotsiž pschi šwojim wobšchērnym wšlowanju šlēbro pschi placženju naložowachu. Po časju Babel-

šeho sajecza bėchu drje Mattabejzjy prėni, kotrjz hłėborne pjenjesy bijachu. kotrež bėchu po jennym šehelku czežte s napjzjom: Sekel Jisrael.

Tak bu Gephronowe polo, na kotrymž bė dvoja jama, kotraž do Matpelah hłušehesche, napjšeheszo Mamrej Abrahamej ja namrėstivo wobtwjerdzene, s jamu na polu, a se wšhitkim drjewom na polu a kotrež je bylo na wšhitkich mjesach kolo wokolo, so to widžachu Gethome dzėczi a wšhitzy, kotrjz s wrotami jeho mėsta won a nuts khodzachu.

Tak bėsche tute rosrėczowanje skutk Abrahamoweje wėrn s frutym džiwanjom na dostate a se swjaskom wobkruczene hłubjenje, pšched wšchem krajnym ludom hwojatocznje wuśuaty.

(Potraczowanje.)

Bože hłowo.

Hłób: A ty lubojeć pšče wšchu mėru.

Słowa Božoh' czište žórko
Szo wot njebja wulwa,
So do cžėta na pol morwoh'
S duchom dujchu wobjamta,
Kotrež ho kaž swjadła róža,
Kiz wot hłónza swjadnyła
W krajnje, hđžež hėzo hroža,
Szo t tom' žórku nakhila.

Bjes tebe by jemja byla
Wobhrodženy cžėmny doł,
Bjes tebe nam njebjo s žyła
Samnjeny rum wjekelom,
Bjes tebe nam tudy bježe
Był rnył dnjow najczėhnišchich,
Bjes tebe tež nasche mřecze
Róz bjes sejrow ranišchich.

Słowo žiwjenja ty hwočzišch
Wohrijewajo wutrobi,
Ty wo tamnej heli rėczjich,
Tež wo naschej sbóžnojczj,
Prėschuizam ty t nastróženju
Wėcznu cžwilu wotkrywajsch,
S lubojeću pak pokutnemu
Teho hrėchi wodawajsch.

Jenoh' hđdnika naž wuczjich,
Kiz tu prawu wahu ma,
Tež naž Wótza ipóšnacž nuczišch
Połnoh' dothocžakanja
Boha, kiz tež lubowanoh'
Swojah' hyna t wop'rej da,
Nasch hrėch na njoh' skadže hamoh',
Naž pak pšches to t huadže wia.

Słowo žiwjenja, shtóž tebe
Sstyschi, dasch ty hłubjenje,
Shtóž jo wobthowa sa hebje,
Kublow wecznej sbóžnojczje,
Duž dha chzu ja tebe sšhowacž
Słowo Bože, Ducha mjecz,
So móhl tudy dowojowacž,
Hacž b'du tamnu trónu mēcž.

Gusta Hataž.

Rusa wulka — pomoz bliska!

P o w j e d a n c z k o.

(Potraczowanje.)

Rėczkež nan powjedajšche dale:

Tak dha ho nastajichmoj na pucž pšches nješlėnczje dothu a šehėrofu husejnu. Kaž lėžna swėrina pijachmoj s czerstwyh žórkow a žiwjachmoj ho s lėžnymy korušskami a jahodami. Gusto došč pŷtachmoj tež podarmo ja žyrbu a hłódnaj lehnymchmoj ho wjeczor do trawy abo na mehli moch.

Schėscž njeđzel drje bėchmoj ho po lėžu prėki a po dlhu budžikoj, hđyž pšched wjeczorom na wyšoku horu pšchidžechmoj.

Tehdy wuhladachmoj delka pšchi horje na tamnej stronje indianste hđdleschego. Bėchmoj hłabaj a hłódnaj. Po stajnosczj ho s jahodami žiwicz, ho naju žoldtomaj wjazy njespodobasche, tež žedžachmoj ho, so bychmoj ras nėhđže druhdže ho mohłoj wuśpacž, dnyli pod hłčym njebjom. Duž dha s juśtanjom po horje dele bėžachmoj do indiansteje wšy.

Wšhitzy ho džiwachu, naju wohladawšchi. Žyła wjek ho wokolo naju šhromadzi, wšhitzy na naju hladachu, a šlėnczje dowjedechu naju pšched jich krala, so by ho naju kručze wuwoprašchował. Wotmolwjach jemu pč wšchej wėrnosczi a prawdže, tola jenož se snamjenjemi niz je hłowami, dokelž džiwi ani mje, ani ja jich hinaf njemóžach srosynicz.

Indiansti kral, dostojny cžłowjel s dolhej, schėdžiwej brodu, drje spóšna, so cžėtanžaj jemu schłodžicz njemóžetaj; tuž dha poda namaj ruku, so chze mėr šdžerčecz s namaj, a pšchipołaja nam indiansti stan ja wobydlenje. Džiwi jastarachu naju s žyrbu a s picžom, najėdžichmoj ho do žyteje wole a wuśnychmoj tak twjerdže, kaž jenož móža ludžo wuśnycz, kotrjz hu twdjenje dothu po lėžach bludžili.

Naju pšchebutk mjes Indianami dlėjesche ho wot dnja t dnjej, wot lėta do noweho lėta. S namaj wobthadžachu wšhitzy pšchecželniwje, dostawachmoj wšcheho nadojeć, a nihtón nječzinjesche namaj sšchwohy ani pšches hłowo, ani pšches pohladnjenje, ani se skutkom. Pšchi wšchem pak naju kručze stražowachu a bjes pšchewoda nješmėdžichmoj ženje indianste hđdleschego wopušchėczicz. Šlėnczje srosymich indianstu rėcz, namuśnych indianzy rėczecz a prošach jich, so bychu mje a mojejo towaršcha na hwovodu pušchczili. Prošach jich, so bychu naju do hđdleschego dowjedli, hđžež bėli ludžo hđdla a hłubich jim ja to dobre myto. Tola wšche moje proštwy bėchu podarmo.

«Smy ho do tutnyh lėšow wuśhowali, hđžež bėli ludžo naž napołoj wostaja», mėnjeshche starj indiansti kral, «so naž njebychu s wóhnyom a mjeczom wutupili, kaž hu s tyhazami naschich bratrow sakhadželi. Tu naž tak khėts njenadenđu; pušte štrony, schėroke rėli a wyšoke hory džėla naž wot nich. Bychmy drje tebi a twojemu pšchewodžerjej domolili, so prjecžku cžehnjetaj, byšhtaj-li ho hamaj t bėłym namatakaj. Tola wój byšhtaj ho sakbudžikoj a po pucžu wumrjetaj. Tež mohłoj nasch pšchebutk a wuśhow pšcheradžicz, a potom bychmy my wšhitzy hwoje žiwjenje podacž mėli. Mė, my wamaj njebamj prjecžku cžahnycz. Wój wostanjetaj pšchi naž a wumrjetaj s nami. A s tym je kónž wšchėch rėczow!»

Tajše bėsche wotmolwjenje na proštwu, so bychu jeju bėžecz dali; džiwi ludžo bėchu a wostachu s tym kručzi. Lėta ho minychu, a šwuczich a podach ho do hwojeho wošuda, spominach-li tež stajnje s nėžnej lubojeću a žedženjom na mój wótzny kraj, na mojeju wopušchėzeneju lubeju domach ja morjom. Wnohe hlyhy žedženja hym wupłafal. Njemėjach wjazy nadžije, so mohł hdy saho hwovodu wohladacz.

Dha ho junu sta, so nėtosi Indianzy s hońtwy s lėšow domoj pšchidžechu. Jako bychu jich starojeće kłóczili, dobėžachu t indianstemu kralej. Kral dha druhich nashonitych poddanow sawolacz. Bórny bėch pšchėhwođezeny, so je ho nėšto wurjadne podalo. Žyła wjek pucža ho hibacz, a wšhitzy hladachu na muje njewšcheczeližy. Njewjedžach, shtó bych hebli wo wšchem mėl męšlicž. Šlėnczje roshudžich ho, so dóndu t kralej a woprašcham ho jeho, cžeho dla hu wšhitzy wulzy roshorjeni. Wón mje pšhija a ja s nim porėczach.

«Naschi njepšcheczeli, czi s bėlej kožu, mjėtwja ho po lėžach», wotmolwi indiansti kral. «Ze hebli mój brate pšcheradu pšcheczimo hwojim njepšcheczalam wumyšlit?»

Kručze hladasche na muje, jako chyzł mje pšchekłocz. Dokelž pak bėch bješe wšcheje winy, dha ho njepostróžich a wobkrucžach jemu, so ja niczo wo zulsnikach njewėm. Wšchėže rėczach wo hwojej njewinojczj, hđyž ho wonka pšched stanow njemdra wolanza pošbėže. Indiansti kral wubėža se wšchėmi šhromadženymy pšched stan, ja ja nimi. Wonka wuhladach — a s kajlej radojczu, nje- trebam powjedacz — wulku cžrjėdu hońtwjerjom, barbjeni kaž ja, kotrjz s šlėbami do indiansteje wšy saržezechu. Šhwatach jim napšchėzo, a woni mje pšcheczelniwje powitachu. Wupowjedawšchi jim, s kajkim nješwožom hym ho t džiwin sakbudžil, prošach jich, so njebychu džiwin žaneje sšchwohy nječzinili. Woni mi to hłubichu, a hagle nėtto ho jich woprašchach, tak hu woni pucž do tuteje janježeneje štrony nadeschli. Woni mi powjedachu, so je jich amerikanste knježėstwo wupóšłalo, so bychu daloko w polnóžnyh

stronach bydlischejo satožili dla wilowanja s drohimi kožemi. Pucjowawšči tam su někotrych Indianstich wobladałi, su sa nimi schli a tak su tu do wšy pschischli.

Na rosjašnich swojim indianškim pscheczalam, cžeho dla su ho tuczi ludžo na pucj podali, a wobkručič jim, so woni Indianam žaneje kichwody njebudža činič. Tak dha ho Indianšy jašo směrowachu a nje-pscheczalstwo mjes nimi a zupymy njenasta.

(Stonczenje pschichodnje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Pschichodnu pōndželu 24. junija, na Jano, swjeczi ho swjedzeń swonkowneho mišionstwa we Łazu. Nēmste swjedzeńste kēmščenje sapocznje ho popołdnju ½2 hodžin, a knjes wyschšči farať Sejler s Ruhlenda smėje swjedzeńste přėdowanje. Šserbške swjedzeńste přėdowanje sapocznje ho popołdnju w 3 hodž., kotrež smėje knjes farať Gólc s Budyšchinka. Mišionstwu rospramu poda popołdnju w 4 hodž. knjes mišionar Minkner s južneje Afriki, kiž je tam sa mišionstwo skutkował, hdžež Zėndželečzenjo njepramu wójnu s burami wjednu. Čžim sajmawiške budže, powjeseč s teho kraja blyšchecž, hdžež su nasche wóčka nětkole wobrocžene. Štōncžna šhromadžina smėje ho wječžor w 6 hodž. Wschitzy pscheczaljo ho na tōnle swjedzeń mišionstwa mjes pohanami pscheproschuja. Tole pscheproschenje plačzi tež wožebje kušodnym wožadnym tak derje w Salskej kaž w Pruskej. Na swjedženju čžemny hebi w nutrnosčzi swoje wutrobny s nowa sahoricž sa swjaty skutk mišionstwa, kotrež čžze wobohim pohanam w čžemnosčzi swětlo wobsožazeho ewangelijsa pschinjeseč.

— **Dražďzan**, 16. junija. Dječza njeđžela w tutym mēžazu wjedžešche hromadu Šserbow s Dražďzan a s wokolnosčze do krasneje kschizneje zyrkwijske s swjeczenju lubowanych herbškich kēmšchow, s kotrymž bechu ho tež mnošy herbšy wozazy sešchli. — Přėdowanje mēješche knjes farať Mateł s Barta, spowjednu wučžbu knjes farať Jakub s Mjehwacžidla. Š Božemu blidu bē pschischlo 186, njenujzy 78 mužškich a 108 žōnstich, mjes nimi bē jena holečka s Blōtow w swojej narodnej spowjednej drascže.

— Čžetny swjedzeń hłowneho Dražďzanskeho Gustav-Adolfskeho towaršstwa smėje ho přėnje dny pschichodneho tydženja w Biskopizach. Šswjedzeński porjad budže sečžowazy: Pōndželu 24. junija: Šjawnny powitanški wječžor. Pschistup maja wschitzy ewangelijsy s mēsta a s kraja. Šhromadžina je w hoščenzu „kral Albert“. Wutornu rano w 9 hodž. w tym samym hoščenzu hłowna šhromadžina, na kotrež su tež wschitzy pscheczaljo Gustav-Adolfskeho towaršstwa, mužojo a žony, wulzy witani. Popołdnju w 5 hodž. ma ho zyrkwiński konzert a wječžor 8 h. šjawnny swōjbny wječžor sa ewangelijske žony a mužow s mēsta a s kraja s narēcžemi šastupjerjow ewangelijskich wožadow w rosprōschenju. Šsriedu 26. junija dop. w 9 hodž. je swjedzeńste kēmščenje, w 1 h. swjedzeńska hoščina w hoščenzu „s blōnzju“ a pop. w 4 h. wulēt na butrowu horu. Dofelž ho tōn křōč swjedzeń w naschej bliskosčzi wotmēje, uječ ho tola Šserbja s bliskosčze Biskopiz njekomdža, swjedzeń wopytacž, so bychu blyšcheli wo duchownej nušy naschich bratrow w rosprōschenju a nowu lubosčž naschej drohej ewangelijskej zyrkwi hebi dohly.

— Šandženu njeđželu je ho pomnil nascheho wulkeho kanzlera Bismarcka w Barlinje pošwječil. Wōn steji psched twarom kžěžorštwoweho hejma. Bismarck hebi jōn šakluži psches to, šchtož je sa nasch wōtžny kraj čžinil, so jeho wopomnjeseč ho čžesečzi.

— Ruskej kžěžorškej swōjbje a italskej kralowškej swōjbje ho w pošlednim tydženju prynžeknje narodžičkej. Wjetešche wjekele by byto, hdy by jimaj Bōh trōnšeho herbu wobradžil. Wožebje w Ruskej je to kžěžorški dom šrudžil, dofelž je to šchtwōrta prynžekna, kotruž je kžěžorka porodžila, a žadny hyn jim hišchže špožčeny njebu.

Něki žiwjenja,

s někotrych wožebnych ščpruchow swjateho pišma wutjedžene. Mat. 9, 6.

So pał blyšchže wjedželi, so čžlowški Šsyn mōž ma, hrēchi wodawacž na semi, džešche wōn s wicžnemu: Štań, šbēhā swoje pošleschže a dži dom.

Šedžbujs, luba dušcha, so ma čžlowški Šsyn mōž, tebi tudy na semi hrēchi wodawacž. Šchto je tōn čžlowški hyn? Njeje wōn

jenicžki čžlowjek w nadžiji, Šesuf Šhryšuf? Čžeho dla je ho wōn čžlowjek sežinil? Swoje dla abo twoje dla, pobožneho abo bjesbōžneho dla? Hdžž Šesufa sa čžlowjeka pošnajesč, kiž je twoje čžlowještwō na ho wšal a twoje hrēchi nješl, njewēršch ty, so je wōn wujednanje pola swojeho Wōtža dopjelnil? Njedawa jemu Wōtž hwēdčzenje? Wōn je swoje žiwjenje jako wopor sa nasche winy dał. Abó jeli njewēršch, so je Wōtž wopor swojeho Šsyna na ho wšal, dha mōžesč jemu tež wēricž, so wōn s wutrobu mēni, hdžž rjeknje: Mōj hyno! moja džowka! tebi su twoje hrēchi wodate! Wōn wšchaf najlěpje wē, tak je ho wumōženje a wodacže hrēchow w jeho křwi stało. Šlaj, hdžž Wōtž na tebi ničjo wjazy pŕtacž nima a Šsyn tebi wodawa, šchto dha dyrbjal tebe šatamacž? wotmolwišch; Moja wutroba, moje hwēdomje, šakōń, moji bliššči a šty duch. Ale praj mi, šchto je twoju wutrobu a hwēdomje na to postajil, so dyrbitaj Bohu do jeho šudneho hamta pschimacž? Š pomnyšl jenož hebi, na čžo by to podobne bylo, hdy by hwētny šudnik někomu winu a kšostanje špuschčzil, a šak abo wobwēšchē by prajil: Šacž runje šudnik s šmjerečzi wotšudženemu hrēšnikšej hnadu wopolaže, dha tola ja jeho nješpuschčžu, abó: dha čžzu ja jeho tola škōzowacž. Šlaj, runje tak wjele prawa ma hwēdomje, šakōń a šty duch, do teho rēcžecž, šchtož je mjes Šesufom a Wōtžom twoje dla wučžinjene. Šchtož pał bliššcheho nastupa, budž Bohu šhwalba a džač, so teje mozy nima, ale čžlowški Šsyn! mōj bratr, mōj Šoel, mōj Šmanuel, mōj rukowacž, mōj wumōžnik a wujednat, mōj rēcžnik, moje wšchitko. Teho dla, luba dušcha, njeđžiwajzy wojeje njewērny praju: Čžlowški Šsyn ma mōž hrēchi wodawacž, šaj, to je jemu něšchto lohke; s temu wōn nětko žanu křej pschecēč a žane žiwjenje wjazy wostajicž njetreba, ale jenož šlowje: Budž žiwny! Teho dla manny ho šdobnje jeho lubosčzi, jeho hwērnosčzi a jeho wulkej mozy dživacž, a jeho Wōtža čžesečicž, kotryž tajtu mōž čžlowjekam dawa.

Šhudny bohatty.

Psched křōtkim wumrje w Londonje Wylem Škavendijch, pjaty wōjwoda Portlandski 80 lēt štary. Šorēdko drje ho to praji: „Bohatštwō a šbože štej dwojake,“ šchtož je ho tak widžomnje dopjelnilo, kaž w tym padže. Njebočicžki bēšche jedyn s najbohattychich w Zėndželškej. Wōn wobšedžešche někotre krasne hrody. Šeho šamoženje licžesche na 100 milionow hriwnow. Ale wobšedžē tuteho hōbriskeho bohattyštwā bēšche tež jedyn s najwōžaromnišchich a najhubjeńšchich čžlowjekow w zylej Zėndželškej. Wōn na šticžyčzi lēt čžerpjesche na tamnu žalōštnu šhorosčž, na wužadnu šhorosčž, kotraž bēšche tež w šlubjenym kraju. Dofelž to žalōštnje čžerpjenje šamotnemu mužej, kotryž ženje woženjeny njebēšche, šadžewasche, hoščzi pscheproschecž abó s žyla po swojim bohattyštwje žiwny byčž, jeho šamoženje žalōštnje rosčžesche. Hdžž tež wōn sa šmilne skutki wjele woprowasche, to na jeho šamoženje šacžišchēč njecžinjeseche. Šak s jeho šnutškowym čžlowjekom štejesche, wo tym nowiny ničjo njepišaja; wot wonkach wobhladane njemōžemy hebi šrudnišcheho byčža myšlicž. Wbohi wužadny nječasche ho woczam čžlowjekow pokazacž. Wōn ho pschezo w štywach swojeho hroda šhowasche. Šchtož čžyšche s nim rēcžecž, dyrbjesche s přėdkowneje štyw, bjes teho, so by jeho widžil, psches woczinjene durje s nim powjedacž. Š rjanych lētnych nožach by pošdže dny a dny krasny wōs pomalu psches hašty jēl a nutškach w židžanach šaklwēčkach bē čžlowjek šedžal s naštrōžazym a wotrašchazym napohladom: to bēšche wōjwoda Portlandski. To drje mōžesche ho štacž, hdžž ho tola štrōšbna nōžna pycha pokazasche, so šhlyny dželacžēč, kiž se štrōwymy pluzami čžerstwy powētr do ho šrēbasche, pschdi tymle napohladže wōtkje šam s hebi praji: Šd, sa tole hubjeńštwō njechal ja Portlandski wōjwoda byčž.

Něšchto s rošpominanju.

Šuichēč pał Šhryštuša a wōštan žyle pschdi hwēčže, abó pał wōštaj hwēt žyle a wobkšowaj Šhryštuša.

Dališche dobrowōlne dary sa wbohe armeniške šyroty:

Š Š. s dalšchemu woczehnjenu naschich šyrotow . . . 2 hr.

Š mjenje wobohich šyrotow praji wutrobny džač

Gólcž, redaktor.

Womhaj Bóh!

Cišto 26.
30. junija.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihiczišcžečni w Budyšinje a šu tam dostač ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

4. njedzela po šwjatej Trojizy.

Luf. 19, 1—10.

Mašy šbóžnik bē pošledni raš na puczu do Jerusa-
Yema. Wšelake bēšche duzy šhonil, dobre a šle, wješele
a šrudobu, hórkošče a bološče paš tola pšchewažichu.
Teho dla my čim wješešcho powitamy, šo je nam šwjaty
Lufajš tamny lubošny podawš šdželik, hdyž tón
Šnješ š Zachäušom, š tamnym wyschšim tnyh zlonikow,
hromadže trejechi. Tutón muž š města Jericho bēšche
šlyšchal, šo Ješuf na šwojim pucžowanju tež do
jeho města pšchindže. Někotrych wot mēšchčanow tuta
powješež šymnyh wostaji, jim bē to zyly wšcho jene, hač
by wón pšchischol abo niz, drušy šašo jeho pšchindženje
š nješčešpliwošču docžakowachu, dokelž mēnjachu, šo budža
něšcho nowe widžecž a šlyšhecž. Zachäuš paš a
mało drušich ludži š wješešočču a še žedženjom jeho pšchi-
khadženju napšchecžiwu hladachu, dokelž šo jich wutroba ša
teho Šnješa horjeiče, pšchetož woni bēchu wot tuteho
wulkeho wučerja a dobročzela hižo taš wjele krašneho
šhonili, a tola jim hač dotal šo radžilo njebē, šo bychu
jeho widžecž móhli. Duž Zachäuš na to wuidže, šo by
Ješufa šam pytaš, cžežke brēmjo, kotrež jeho potlóczi, bē
jemu pšchicžina, šo by praweho pomoznika a pšchelamarja
wšchitkich šwjajškow šesnaš, wón jeho š zykej wutrobu pyta
a š polnej šhutnošču. A šo by Ješufa čim lēpje widžecž
a jemu do woczow hladacž móhš, štupi na šchtom horje,
dokelž bēšche mašeje paršchony, a pšchi tym pomyšli šebi tež,

šo by tón Šnješ taš čim škerje na njeho ledžbowal.
Wšeče šu šo drušy na njeho šunjeli, jašo jeho šapocžina-
nje pytnychu a jeho na šchtomje šedžazeho wuhladaču,
ale šchto šo tutón bohaty muž na tym štorcži, šbože jeho
wutrobu je jeho najwjetšcha štaroščž, a duž wón nicžo
njespytane njewostaji, šo by žedženje šwojeje dušche dopjel-
nil. — O, šo bych tola š měrej pšchischol, taš je hižo
někotryžkuliz šowolaš, kiž na šcherošim šwēcže njenamaš,
šchtož pytašche: šwobodnoščž wot šaklecža hrēchow, našpče-
nje hloda po šprawnošči. Šawěrnje, wjele je hižo
dobyte, hdyž je čšlowješ wotwuknyš se šejškim šo špokojicž,
hdyž ma po nēcžim wyschšim požadanje, witany je
kóždy, kiž wot Božeho kraleštwja daloko njeje, witane kóžde
taške šhutne pytanje a žedženje, kotrež ma na Božeho a
čšlowškeho šyna šwoje wotpohladanje; tón nam wšchitko
dawa, šchtož š žiwjenju a pobožnemu šhodženju šluži. A
šchtož je hižo juntrócž pytnyš, šo móže jenož Ješuf
wšchitke šchody a rany šwojeje dušche šahojicž, wšchitke
šwjajški hrēcha wotwjasačž, šo je jenož w jeho towaštwje
žiwjenje a wšcheho doščž š namakanju, šwětlo ša ducha a
mēr ša wutrobu, tón budže š taškim pytanjom ša Šnješom
w modlitwje a w pišmje šaše šapocžecž a ženje wjažy
nješastanje, wón budže wšchitko ša šchrodu džeržecž, jeno
šo by šchryštuša dobyš; jeho rt budže š wješešočču
špěwacž: „Ješufa ja njeušchecžu, — ja cže njeušchecžu,
šhiba šo mje požohnuješch!“ A taš by tón Šnješ móhš
tašku dušchu šapomnicž a wopušchecžicž, wón, kiž je prajš:
„Pytašče, a wy budžecže namakačž?“ Šdyž čšlowška

dušcha jeho pyta, dha wón ju pyta jako tón šwěrnny paštr, kotryž wšchitke šwoje wowzy a jehnjata snaje a s jich mjenom wola. To widžimy na dźiwonym podawku našeho seženja. Tón Knjes nječedźbliwje pschi tamnym šigowzu, na kotrymž Zachäufš bedžesche, nimo nječedžesche, wóčžo jeho šwjateje lubosče teho muža pytny, a dokelž wón widži, kač je jeho wutroba jahorzjena a hlódna po huadze, wón jeho psched zhlým ludom jenož s mjenom njerwola, k dopokasanju, so jeho snaje, ale wón jemu tež kaja, rucze se šchtoma dele stupicž a šo šam sa hoscža pola njeho pscheprošy. Na tamnym wječzoru bu šwětlo w Zachäufšowym domje a w jeho wutrobje, duch njeměrnosče dyrbi won, a duch mēra sa to nuts čehnje. Chzemy pak tež my nětk morkotacž, kač drusy činjachu, so Jesuš pola hrěšnika na hošpodu šandže? Teho chzemy šo hladacž, ně, wjele bóle wješelicž šo chzemy s tymi, kotrymž je šo tole šbože stalo, najbóle pak teho dla, so tón powyšchenny šbóžnik tež nam nětk prajicž da: „Slaj, ja šteju psched durjemi a šlapam.“ Wichezo hiščeže šteji jeho huada, a twjerdscho hacž hory šlub jeho mēra. A hdyž my w pójnacžu šwojeje nješódnosče wušnajemy: „My doštojni nješbm, so by ty pod našču třeču šchol“, abo „dži wot naš won, pschetož my šmy hrěšni čłowjekojo“, potom runje tón Knjes naš se šwojim wopytanjom wobšbožuje, a jako hošpodacž naš wofšchewi s darami šwojeje huady. Šchtóž pak jenož mašu šhwilku w šwětke šhodžicž njecha, ale chze šhryštušowe wobšedženštwo wofštacž, tón dyrbi šo šódžeje njeprawdosče hladacž, kač to Zachäufš činjesch, kiž šwoje pschestupjenja šaruna a wot šwojeho bohastšwa šhudym dawasche. Tak šo jeho wēra w lubosče dopokaja. Dži a čžiú tehorunja, mój šchescžijano. Šsy šo wobrocžil, dha hladaj, so by dobre plody pokuty pschinješl. Wofštaj šo šleho, čžiú dobre, nješanbuj šo, štare hrěchi wušnacž a štare winy šaplacžicž, džel šobu wot twojeho šbytki tym, kiž potrebnošč maju, tak budžesch prawy šledžet šwojeho Knjesa, kotryž je šo tež na tebi wopokasač. To pak pschezo wopomni, so je tón Knjes prajil: „Wješelosč budže w nješebach na jnym hrěšniku, kiž pokutu čžini.

Šamjen.

B. J.

Pucžowanje po Božim pišmje

abo

kašle myšle nadečdech, Bože šłowo čžitajo.

Podawa šwěrnny čžitač „Šomhaj Šoh-a“.

1. knihi Wóššajšowe, 23. a 24. staw.

(Šotrəcəwanje.)

Potom pohrjeba Abraham šwoju mandželsku Sarah do jamy na polu, kotraž běšche dwoja, napschecžiwu Mamrej, to je Šebzon, w šananejškim kraju.

Tak bu polo s jamu na nim Abrahamej wobtwjerdžene ša namrěški pohrjeb wot Šethowych džecži.

Šebzon, nětko el Khälil abo „mēsto Božeho pschecžela“ po lišče šwj. Šakuba 2, 23 wot Arabow mjenowane, leži něhdže 7 abo 8 hodžim k połdnju Šerufalema w hlubokim dole a na wobemaj nahšymaj brjohomaj. Wjeshi džel rošpschescžera šo na narašskej štronje. W šastaršku bě mēsto, kač šo s wēštosčžu šda, dale horjela na šamym hórškim šhribjecže natwarjene. Na krótko-nawjecžornym boku narašscheho šhribjeta šteji twarjenje, twjerdžišnje podobne, kotremuž Šaram narjeknu; běšche to něhdy šchescžijanska žyřkej, nětkole pak je přenja mēšchčanška muhamedanska šwjatniza (moschee). Šo mēnjenju muhamedanow kryje wona Abrahamowe pohrjebniščežo.

Šsaak bjerje šebi Šebekku ša mandželsku.

I. Šchtucžka 1—9. Špominajzy na wulle šlubjenje, Šsaakej date, a s wotpohladom, šo by jeho psched wšchēm towarštwom s pschibóškim. do šahubjenja šahudžennym narodom w šananejškim kraju wukhowač, brašchči Abraham ša njeho mandželsku s jeho bratroweho doma. Tam šlužachu hiščeže wěrnemu Bohu, hdyž tež niz žyle čžiscže, dha tola po mjenje šmucžennym waschnju hdyž w šananeje. Šeho wēra šo krašnje mytuje: brašchčenje šo poradži a jednore waschnja a šprawne šmyšlenja šu namrěštwo, kotrež Šsaak s Šebekku doštawa. Šubojna, wulzy žiwje powjedana powjescž pschecžadža naš do praštareho čžaka šraelskich wótzow.

Abraham bě štary a lětny, wšchaf bě nětko šwoje 140. lěto nastupil, a Knjes bě jeho požohnowač we wšchēch wēzach. Tehdy pomyšli šebi kručze na to, kač by psched šwojej šmyřecžu šwojemu šynej mandželsku šbrašchčil, kač by šo ša njeho hodžala, a šo by Šsaak tak dom šaložil, na kotryž by žohowanje, Abrahamej wobradžene, mohlo pschecž.

Nětko džesch k šwojemu najštaršchemu wotrocžkej w šwojim domje, kotryž bě postajeny na wšchitke jeho kubla: Polož šwoju ruku pod moje šjedro a pschibahaj šo mi pschi Knjesu, pschi Bohu nješebow a šemje a pschi Bohu mojeho domu s čželnej pschibahu, šo — wumru-li, doniž nješy porucžnosč wukonjač, s kotrež tebe nětkole na pucž póščetu, šo mohł ju potom šam dokóncžicž — šo by njewšaf mojemu šynej žonu s šananejškich džowtow, mješ kotrymž ja pschewyam; ale šo by ty šchol do mojeho wótzowišeho kraja a k mojemu pschecželštwu a wšaf mojemu šynej Šsaakej wot tam žonu.

Š wjeshi mēnja, šo je tušon najštaršči wotrocžt byl Šliefer Šamašenski; a tajke mēnjenje ma šawēšče wjele šašo, hacž runje běšche šo mješ tym 60 lět minylo. Špodžiwne jenož je, šo šo nam tu s mjenom njemjenuje. Še-li to Šliefer byl, dha pschedštaja šo nam tu Abrahamowy pobožny a šwěrnny wotrocžt w čžim krašniškim šwětke, dokelž bě wón s Šsaakowym narodom wšchu nadžiju šhubil, šo mohł hdy Abrahamowe bohastšwa namrēcž.

Jenož ša najštaršche čžahy bě waschnje, šo pschibahaj ruku temu pod šjedro položi, kotremuž šo pschibahajsche. Abrahamowe šjedro, kotrež bě psches Bože šlubjenje w šwjatym šymjenju wušwjecžene, abo w kotrymž po Lutheru šhryštuš bě, dopomni Šliefera šhutnje a kručze na to, šo šo tu njebrašchči wšchēdny čłowjel druhemu čłowjetej, ale šo ma wón šynej a namrěwzej Božeho šlubjenja mandželsku do domu pschewješč.

Dokelž mēšesche Šsaak Bože šlubjenje namrēcž, dha mēšesche šo wukhowač pschede wšchēm wobšhadom s tamnym narodom, kotrehož wobšedženštwo mēšachu jeho potomizy něhdy nastupicž, a kotryž bě škoro došrawjeny ša Bože šudjenje, kotrež mēšachu Šsaakowi potomizy wukonješč. Šo by Šsaak byl wukhowany psched wšchēm špřtowanjom, šo by šebi trašch tajku mandželsku wšaf, dha postaji Šsaaka, kotryž je hižo 40 lět štary, pod dohled šwojeho najštaršcheho, ša šwěrneho pošnateho a wobkručženeho wotrocžka; pschetož Šsaak je čłowjel, kotryž šo da wódžicž, wón žaruje lubšcho šam pschi šebi rošpominajzy wo macž a nima myšle na to, šo by a šo mohł šo woženicž.

(Šotrəcəwanje.)

Jesuš bjerje hrěšnikow horje a — jě s nimi.

To je wjele trjebane šłowo w pschirunanju wo šhubjenej wowzy, seženja na šandženu nježelu. „Jesuš bjerje hrěšnikow horje.“ A najwjšehi trošcht je: „tež mje je wón horje wšaf.“ A šbóžny tón šchescžijan, kiž to wēšče wē: tón ma twjerdy šaložl pod nohomaj. Tola njechamy pódla teho šłowneho druge wážne šabyčž. A mi šo šda, niz wjele bokow je šbóžnikoweho žiwjenja da nam tak do jeho wutrobny pohladacž, kač to šłowo: a jě s nimi. My njechamy lóhko dale čžitacž, ale to šłowo wážicž a našche modlenje a žiwjenje po tym mēricž: „a jě s nimi.“ To je čžiscže druga dobročžiwosč, hacž hdyž šo jenož ša to štara, šo ma šhudy, hlódny, hubjeny tež něšcho jěšč. Wduž šnutsłowneho mišionštwu powjeda, kač je domišnu ša žony we Šildesheimje wopytal a tam tónle bol s Jesušoweho žiwjenja: „wón jě s hrěšnikami“ kusl študowač. Šako do jědžneje šale štupi, tele wážne šłowa čžitasche. Štworjet tehole wuštawa, duchowny Šchönmeyer s přštom tam pokasa a praji: To je wofšebita wēž: a jě s nimi.“ To mōžesch ruku na wšchelake

hubjenstvo položic, jenož so možesch potom domoj hiež a mjes lubymi, tebi blisko stejazy, pobožnymi a wječnymi człowjekami ho wofschewiež a wscho hubjenstvo sabycz. Ale tymle człowjekam niz jenož dželaniske hodžiny, ale tež wofschewiejske hodžiny woprowacz, kaž ju kotry wustawa činja, to je něšto, to pał tež něšto stutkuje, pschetož w tym ho pokasuje, so je to pschijecze žyła a dospołne.

Młody semjan bydlesche pola khudych ludži. Wonaj schorjeschtaj. Wón jeju hladasche, jstwu mječzeiche a ho ja njeju i wulkim podacjom itarasche. Wón ham tak stejische, so možesche to jenož i wulkimi woporami činicz. Dždzenje dotho bēšche wot khleba a wody živy a to, sčtož bebi na tole wajchnje nalutowa, ja swojeju khoreju naloži a wón bebi pōdla njemyhlesche, so něšto wulke čžini, wón džē bēšche młody.

Młoda fararka mēšesche wošebje na tym radoičž ja tych ho staracz, kiž bēchu ho do wopisłtwa dali. Žunu na hažy pjaneho muža namata. Wona t njemu rēžesche a hačž runje ho pschistojnje njesadžerža, jeho t jeho bydli pschewodžesche. Žow hiščeže khwilu i nim powjedasche a jeho pschepoxy, so by junkrōčž schalku khoseja pola njeje wupil. Wo tym wón wēžo niežo wjedžecž njehasche a praji, so njeha mufex byčž. Za něšto čžajka tola t farakzy džēsche a pola njeje khosej pijesche. Po tym bēšche tež swōlniw, i njei sšromadžihu wopytacž, hžezž ho Bože słowo pschpowjedasche a nětko je psches Božu hnadu swobodny wot rječčasow wopisłtwa. Druhi krōčž pschindže Metlemburgski duchowny do B. t pscheczelej a tutōn jeho nutnje proičesche, jemu pomhačž, wopisłtwa podateho pscheczela wukhowacz a do kšesčžijanskeje swōjby pschiwjesčž. Dofelž jeho ham do swojeho doma pschijecž njemōžesche, džēsche t jnatemu kšesčžijanskemu rjemjēslnikēj a jemu to pschednješe. Žemu bēšche radoičž teho wopilža pschijecž, kiž swojeje žadoičžiwosče dla wjazy khmany t džēlu njebēsche. Žamny kšesčžijanski hospodar bēšche hžžo wjazy hačž jeneho wopilža wukhowat.

Žaj, tajle pschijecze hrēsčnikow a jēdženje i nimi: to je něšto, to něšto plačži, ale tež něšto stutkuje.

Žako ja wōndano i pschikladami je snutskowneho mišionstwa dopotajach, sčto to rēka: „Hrēsčnikow horje wsacz a i nimi jēsčž“, a tak to snutskowne mišionstwo na wschēch wischelafich hubjenych a nužu čžerpjaznych wot kolebki hačž t maram dopjelnjnje, myhlesche bebi, so hme ho ham samolwicz: Wly tola wschitzy wustaw ja khorych a bēdnych, ja kšepych a hubjenych salōžicž njemōžemy a jemu prjōdštacz! Wēsčze niz. Ale čžzem-li woprawdže kšesčžijenjo byčž, kiž sa sšōžnikom khodžimny, potom dyrbinny w tym małym kručnu byčž: „a jē i nimi“. Potom hmy my tež mužojō, žony snutskowneho mišionstwa a budžemy jo pschezo lēpje.

Alch, so by t kōždemu čžitarzej džēnža hlōž prajil: „Kosumisch ty tež, sčtož ty čžitajsch?“ (Žap. st. 8, 30.)

Wischelafe i bliska a i daloka.

— Draždžanile hłowne Gustav-Adolfske towarštwō žwōj 54. lētny žwjedžen na Žana w Biskopizach wotmē. Sšwjedžen bēšche je wschēch ewangelskich štron bohacže wopytany. Wotpōžłani bēchu pschijšli se Schlesynskeje, i Pōłstjeje, i Awitristjeje a i druhich ewangelskich štron. Tež ewangelizy i Biskopiz kaž tež i wokolnych wošadow bēchu ho w bohatej licžbje na žwjedžen seschli. Psched-žydstwo žwjedženšesje sšromadžimny bēšche w rufomaj knjesa wysch-šescheho konsistorialneho radžicžela Dibelija, kiž po swojej snatej sšhorjenočžzi sa naschu drohu ewangelsku žyrkej pokaja na strachoty, najšim bratram w rosprōschenju hrozaze, a kiž t njelhablazej smužitōčžzi w sšstupowanju sa naschu žyrkej wubudžowasche. Sšstupjerjo ewangelskich wošadow w rosprōschenju wufkoržiču nusu naschich wobohich ewangelskich bratrow a kotrow, kiž w rosprōschenju mjes druhowērjazymi bydla. Najwažnišcha bēšche hłowna sšroma-žžimna, kotraž ho wutoru dopōdnja w 9 hodž. žapocža a kotraž bēšche wot 31 pobocžnych towarštwow wopytana. Knjes wyschšchi konsistorialny radžicžel Dibelius mēšesche wotewrjēnsku rēčž, w kotrejž tež wuložowasche, kelto je Gustav-Adolfske towarštwō w Draždžanach w posłednich 5 lētach nahromadžilo: 69,000, 71,000, 74,000, 78,000 a 104,000 hrivnow. Wē ho pał hu tež wudawki Gustav-Adolfskeho towarštwā rostle. Najwažnišche wuradženje bēšche, kotra ewangelska wošada wulki dar lubosče, 7000 hrivnow wuczinjazy, dostanje. Žsi wošady bēchu ho samol- wile: Klostergrab, Duls a Pōdersam. Prēnsčha nowa ewangelska wošada w Čžēskej dosta pschi wothložowanju wulki dar lubosče.

Dale ho hiščeže psches 20,000 hrivnow darow rošdželi — wschitke t pomozy drohich ewangelskich wošadow w čžknoščach. Pschichodna sšromadžimna smēje ho w Wischnje. Njany žwjedžen je wutroby sšhoril t nowoj lubosčzi sa naschu drohu žyrkej. Džerž, sčtož mašch, so by tebi ničto njemšak tvoju kōnu. Wōh čžył dacž, so by ho tōnle wohen dale palil we wutrobach tych, kiž hu rjany žwjedžen ho bu žwječicž mōhli t sšōžu nascheje ewangelskeje žyrkwe.

S. Saja. Žohnowanja polny džēn bēšche sšandžena pōndžela sa naschu wošadu, pschetož na tutym dnju Wojerowška dižesja žwōj mišionski žwjedžen w naschim Božim domje žwječesche. Wōh tōn Knjes bēšche nam rjane wjedro wobradžil, a i pilnej ruku a njewschēduej wustojnosčju bēšche nascha wošada žwōj Boži dom hačž na najrjēnšcho wupyščila a pučž, po kotrymž ho žwje- džēnski čžah i sšarskeho doma do Božeho doma poda, i mejem i a čžknyimi wrotami debila. Wošebity džak sa tuto wupyščenje žluschja sšarskemu domej a patronatskemu knjesštwu. W bohatej licžbje bēchu ho pscheczelsjo žwiateho mišionstwa mjes pohanami seschli, a wošebje hmy ho i wutrobu wječelili, so bēchu mjes duchownymi, kotrychž bēšche ho rjana licžba seschla, tež 5 se žužod- neje Sakskeje, se swojej pschitomosčju žwēdčenje wotpōložo wo jednowče ducha. S žyła bēšche ho 25 duchownych sšromadžilo. W žwjedženštim čžahu kiž ho 1/2 2 hodžiu psched saru sšstupa, widžachny pōdla knjesow duchownych i jich knjenjemi tež krajneho radžicžela Schwarzka, kiž i wulkej sšhorjenočžzi wschē žyrkwinske stutki pschuje, a nascheho kollatora, knjesa barona i Lōbenstein i jeho mandželstej. Žako ho žwjedženšti čžah do hibanja žaji, sšawonichu swony a schulke džēczi, kiž bēchu ho po wobemaj bolomaj sšstupali, khwalobny khērlusch sanjēbēchu. W nēmskej Božej žlūžbje, w kotrejž ho tež pod nawjedowanjom knjesa kantora rjana arija wot ff. wuczerjow i wokolnosče žpēwajče, mēšesche knjes wyschšchi farat Seitel i Kuhlenda žwjedženške prēdowanje, na kotrymž na žaložku Žana 11, 40 i napjatej nutnosčju ledžbo- wazym pošlucharjam rošstaji: Sšwjaty mišionski stutk, krašny stutk, pschetož 1. wōn ma krašne wotpōslady, 2. wōn ma krašnych džēlacžerjow a 3. wōn ma krašne wuspēchi. W žerbislej, w 3 hodž. ho sšapowžazej Božej žlūžbje mēšesche knjes farat Gōlčž i Budy- schinka se snatej wustojnosčju žwjedženške prēdowanje, ho žaložo na Mark. 10, 46—52 a rošstajo: Sšlepi dyrbja widžecž — nasche wubudženje t lubosčzi sa žwjaty stutk mišionstwa mjes wobohimi pohanami: 1. Sšlepi poharjo žedža pschi pučžu a proscha w swojej duchownej mišy wo pomoz, 2. tōn sšōžnik žlyšchi jich ždychowanje a da jich psches žwojich pōšłow t bebi wołacz, a 3. wōn jich wustromi, so widža a sa nim khodža. Wobaj prēdarzej, žwojej i hšubosčesče čžerpanej a na rjanych wobrašach a pschikladach bohatej prēdowanji se žwiatej sšhorjenočžju pschednoičeschtaj a pošlucharjow hšuboko pohušchtaj. Po žerbškim prēdowanju mēšesche knjes direktor Kluga i Miškeje i wulkej rēčžiwosčju roš- prawu wo mišionštim džēle, naž do wschelafich krajow wjedžo a na stutkowanje mišionarow pokasujo, i bohateho poklada žwojeho sšajomštwā se žwjatym mišionštwom čžerpajo. Najprjedy bēšche mišionar Winkner wot Barlinskeho mišionškeho towarštwā, kiž w Transvaalskej džēla, hžezž nětko Žendželčzenjo i burami wojuja, kiž je prēni džēl tuteje krawneje wōjny tam pschēbywał, žlubil, nam wo swojich najhōnjenjach powjedacz, ale wōn bēšche sšhoril. Duž hmy knjesej direktorej Klugej najhōržišchi džak winosčzi, so bē i wulkej lubosčžiwosčju hnydom hotowy byl, nam i wustosče pomhačž. Wunošcht žwjedženšesje kollekty bēšche žara bohaty: 292 hrivnow. — Popōdnju w 6 hodžinach wotmē ho hiščeže pošwjedžen na lubosčžiwje nam pschewoštajenym knježim parku, hžezž bēšche pod mōžnymi dubami rjane mēštno i pletwami a se sšpru- chami na žwjaty mišionski žwjedžen ho pocžahowazymi, ho debilo. Pod wobrašom nascheho sšōžnika stejische klētko, i kotrejež po wu- špēwanju arije najprjōdžy knjes superintendent Kurig i hnujazymi hšowami nam pokasa, čžeho dla dyrbinny pscheczelsjo žwiateho mišionštwā byčž a t žobudžēlu na tutym wažnym stutku napomi- nasche. Po nim sažo knjes direktor Kluga rēčžesche, nam powjedajo, lajke čžēkote hu pschi sšalōženju mišionškich sšajow pschewinycž, pschi tym na mišionara Saja ho pocžahujo. Sšdžž bēšche ho sažo arija wuspēwala kn. farat Kschizau-Žodžijski w lubej žerbiskej rēčži wo lubym „Mišionškim pōšle“ rospravu podawajo, t žwēr- nemu čžitanju a t dalšchemu rosšchērjenju tuteho čžahopiža namol- wjesche. Na to wošadny duchowny, knjes farat Kruget wschitkim tym, kiž hu t temu pschinoschowali, so je ho tutōn žwjedžen tak rjenje radžil, wošebje pał Božu lubemu Knjesej hnuty džak wu-

praji, pschejo, so by wuhyw tuteho swjedzenja bjes zohnowanja njewostal, na czož so i wuspewanjom thěrłuscha: „Njech Bohu džakuje“ a cziheho Wótcze-nascha rjany swjedžen stónczi. — Naž po stónczenju poswjedzenja miły horzopozadany deschczit nasche huche pola woschewjeiche, tak ipožcz Wóh tón knjes, so by wscho, shtož je so na rjanym swjedzenju rěčalo, to podarmo rěčane njebyło, ale k temu bluzilo, kaž Boži deschczit te sa swjate mišionstwo hišcže huche wutrobny namacžecz, so w nich lubošcz k swjate temu skutkej roscze, te wutrobny pak, tiž hižo lubuja swjate mišionstwo, i nowa woschewicz a k nowemu džetu pokynicz.

Nusa wulka — pomoz bliska!

Powjedanczko.

(Stónczenje.)

„Woje žiwjenje w Amerizy nakhilešche so k fónzej. Za wopuschczich je swojim czornuchom Indianow a pschitowarišchich so tamnym hoatwjerjam. S nimi pschiudžech do jich bydlešcže a pschewjesech so wot tam i kóđu do New-Yorka a wot tam stónczije do droheho wótzneho kraja. S swoj pjenježny měsch njedach ženje i rukow. Du je; w pokoju a mērje móžemy nětto živi bycz, doniž naž Wóh něhdy njesawola do wěczneho raja.“

Tak dha bē wujasnjenje, so bē Rěczkez nan tak dolho wo žebi mjetežal. Nětto roscžowachu so wšchitzy wježeli, so je wscha nusa a bēduošcz sbožownje pschētrata. Wěšche tola Wóh wscho i najrjeuščim fónzom frónowal.

„Sa dwaj mi tola!“ sawola stónczije wotnajerjez knjes, „dyrbimy tola tež swojemu Handrijej wježelu powjesež ižželič. Wtyžli žebi, so hólzej naměšče list napišam, so by naměšče žem pschijel. Shtó do teho mēnicže? Dacž njebych tak cžinil?“

„Do so wē, pišaječe Handrijej,“ mēnišche Rěczkez nan. „Njepišaječe jemu pak, so žym so bohaty wrócził, pišaječe jemu, so žym khudy a hubjeny domoj pschischoł. Wych lubje rad šhonił, hacž ma swojeho nana hišcže tak lubeho kaž něhdy, hacž je trach i lētami na njeho sabyl. Ma mje hišcže lubeho, dha sawěšče i wěšikom žem pschileczi, hdyž jeho tež njeprošymy.“

Wotnajerjez knjes pohlada wótrje na starošcziweho nana. Stónczije rjekny: „Bož! chaječe, lubšchi wujo, jeli so žebi myžlicže, so je Handrij nepošluchny hólz, dha so žhlyje mylicže! Tola mēšče swoju wolu! Chzemy jeho wuspytowacz; wón wuidže i cžezču, kaž je macž wuschla. Njecham jemu ničto pōžlacž, žhiba waišch list, hdyž chzeče nam narěczecz, so scže hišcže w Amerizy a so scže khory. Chzemy wohladacz, na czo so Handrij roščudži. Jeli so wón i cžezču njewuidže, dha narjekuče mi: Šlupy kōsto! Sa dwaj mi tola! ja mi njedyrbjal Handrija žnacž, njeby-li wón na tajku powjesež karu stejo wostajil a žem pschihwatal.“

Wotnajerjez knjes šalēpi Rěczkez nanowy list ani žlowežka njepšchipišawšchi a wotpōžla jón tak, so mēl jón pōst psches wožebiteho pōžylnika wunjescz. — Ma drubi džēn pschiudže Handrij domoj. Wlědy a bjes dycha šastupi do jstwy, hdyž jenož macž a wotnajerjez knjesa wohlada. „Bowš-kowš, hólče!“ sawola wotnajerjez knjes, „i wotkal mi tola pschiudžesech.“

Handrij wobjima swoju macž. „Wēnicže wy trach, so bych so mohł na wotomit kōmbžicz, hdyž je mój nan khory a so rudži? Dženža hišcže hladam, so bych mohł wotjecz. Wšchē pjenješy, kotrež žym žebi nahromadžil, mam žobu, a telko mam, so móžu nana žem pschijeseč. Wlaczi, žym wšchōn wježeli, wutroba mohla so mi putnycz i wježeloscžu, so nana i Božej pomozu dom pschijewedu.“

„I, i, sa dwaj mi tola, ty tola i blašnjom njebudžesech, so mi do Ameriki pōndžesech, Handrijo?“ woprašcha so wotnajerjez knjes, kotryž so pschi wschej próžy lēdma ižžeržecz móžesech, so njeby wscho po wernošczi wupowjedal. „Ty tola žam njepōndžesech? Mohł-li tola druheho ja tebje pōžlacž! Ty dyrbisich jažo k žyba-kei do džēla, to czi ničto njepōmha!“

„Nē pak, nē,“ sawola Handrij. „wo nana mam so najprjedy postaracz, potom halke wscho druhe. Njewošprōžnu prjedy, doniž njejšym pschi nim.“

„Nó hólče,“ šarēcža wotnajerjez knjes, „nó, hólče, dži jenož ras do komorki!“

Handrijej so nēšchto sešba, tak mohla wēž po wschej prawdže so mēcz. S wježelym žustanjom khwatašche do komorki; durje

so wotewriču. S wježeloscžu plakajzy šastupi nan. To bē wježele a radošne šažowidženje.

Shtó mohł tute šažowidženje czi wopišacz? Njeczujesech-li radošcz a wježele žam žobu w swojej wutrobje?

S tym mējachu bēduošče a cžwile sa naschich pschecželow fónz, a my nimamy ničto wjazy wo nimi powjedacz, žhiba jenož, shtož naž swježeli. S pjenješami, kotrež bē Rěczkez nan žobu i Ameriki pschijeseč, jažōzi wón nowy wobkhad. Sc wschej mudrosčžu wjedžesech žebi jón šarjadowacz. Wóřny bē jemu tež Handrij pschi tym i pomozu. A wobkhad „Rěczka a žyn“ bu sa frótke lēta nahladny a cžezčeny daloko a šcherofo. S kōždym lētom pschisporjachu so Rěczkez bohatšwa, ale nan a žyn a macž njebēchu tajzy, kotriž so wot mamona džēlicž njemōža, woni na-ložowachu seište bohatšwa tak, kaž je to Bohu spodobne. Woni podpjerachu khudy a bēdnych, a tajlich, kotriž mējachu žujeje pomozu hladacz, woni trošchtowachu cžerpjaznych a pomhachu žlabym, tak so so na Rěczkez njeno se zohnowanjom ipominasche po wschēm mēšče a wjele dale hišcže pola khudy a bohatych.

Wotnajerjez knjes pak wosta šajnje pschi šarym. Wón bydlešche i Rěczkezami wo jenym domje a bēšche i nimi sbožowny a špolojny živy. Šajnje cžezčachu jeho sa jich dobročzerja a mējachu jeho lubeho a hušto došč mēšesche kručže šakrocžicz se žwojim: „Sa dwaj mi tola!“ so bychu šastali jemu khwalbu špewacz. Wšchēdnje pak dawachu wšchitzy Bohu khwalbu, kotryž cžlowšte žiwjenje šajnje a pschezo a wšchudžom mudrje wōdži, a špewachu jemu džakny thěrłusch, so je tež jich huadnje wōdžil a jich šchitowal w niščach a štrachach.

„Ja njemōžu“.

Widžany muž w Amerizy, M. G., bēšche jara bohaty a mēšesche wyšoke šastojnstwo. Wón mēšesche šprawne šmyšlenje a jeho pocžinki so khwalachu. We wobkhadže bēšche wón šwórlowy, pschecželný a pschitojny. Wón pak bēšche sa tōule žwēt živy, niž po ewangeliu. Ženož potom, hdy by předač žužodneje wožady abo šchescžijaniki pschecžel jeho wopytal, by so w jeho domje wo modlenju rěčalo. Šchescžijanšte roščžowanja bēchu runje tak žadne, hacž runje by wón nježelu i wjetšcha w bibliji abo druhich nabožnych knihach cžital. Nětto jeho najšarschi žyn, jako bēšche 18 lēt šary, na žžnu khoroščž šchori. Khoroščž bu džēn a hōřšcha, so žaneje nadžije njebēšche.

So je žmjerčž blišto, to lētar junu wječor knjesej G. šžēli a poščže w nozy tež žynej. Wón na powjeseč je špodžiwanjom ale šmērom pošluchasche. Wón žadasche žebi swojeho nana wohladacz, ale jako šhoni, so nan šwi, njechasche jeho budžicz dacž. Do ranja štejesche nan pschi jeho ložu. „Nano“, šapocža mlōdženz, „lētarjo praja, so dyrbju wumrjecz; woni rjeknu, so ničto wjazy ja mije cžinicz njemōža.“ — „Sa to wēm, mój žyno.“ — „Nano, ja tebje wo jene prošchu, chzešch mi moje žadanje dopjelnicž?“ — „Nad, mój žyno, hdyž móžu. Praj mi a šacz so dyrbi, shtož šamōžu.“ — „Nano, pošlakil so pschi mojim ložu a prošch ja mnje!“ — „Sa njemōžu, mój žyno, ja njemōžu.“ — „Ach, nano, prošch ja mnje! Ty hišcže ženje ja mnje prošyl njejšy; prošch ja mnje, kaž dolho móžu to hišcže žhlyšecz.“ — „Sa njemōžu, mój žyno, ja njemōžu.“ — „Ach, luby nano, ty mje ženje njejšy wuczil so modlicž, a nětto wumru. Ty ženje sa mnje prošyl njejšy; cžil to tola jenož juntrōcz. Ach, njedaj mi wumrjecz bjes modlitwy mojeho nana.“

Plakajo nan i komory džēšche. Wón by swoje žyłe šamoženje sa swojeho žyna dal — ale sa njeho prošycž wón njemōžesech. Džēšcžowa ityšnoscz jemu kaž mjecz psches wutrobu džēšche, ale wón sa njo prošycž njemōžesech. Derje temu, kotremuž je Wóh rt wotewril.

Něšchto i rošpominanju.

Nłowa štwóřba w nowym narōdže štwóřbu we wjele kručach pschētrjechi.

Dalische dobrowólne dary ja wbohe armeniške žyroty: M. N. i N. k dalšchemu wōčehnjenu naschich žyrotow . . . 3 hr.

W njenje wbohich žyrotow praji wutrobný džal

Gólcž, redaktor.

Pomhaj Bóh!

Číslo 27.
7. julija.

Četnik 11.
1901.

Serbske njeđzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy šobotu w Smolerjez knihičičištejni w Budyschinje a šu tam dostacž sa štwórtlětnu pschedplatu 40 np.

5. njeđzela po šwjatej Trojizy.

Čuf. 7, 36—50.

„Twoja wěra je tebi pomhala.“

Wulka hrěšniča je, najškerje Marja Madlena, na kotruž je šo šbóžnik tam w domje farisejskeho s tutym šłowom wobročil. Čaš polny hrěchow šady njeje ležesche. Ženo pschederje běšche to tannemu Schimanej mate, kiž i wyškosče šwojeje šamolubosče tak se šazpwanjom na žónšku dele hladasche. A kak by temu mohło potajene wošacž, kotremuž trjeba njeběšche, šo by jemu něchtó nekajke wopišmo dał wo nekajkim čłowjeku! Ale tež jejna žónška wjeđzesche to šama, a wona jeno šwoje žyke štaženje nješpóšna, wona tež wjele na šwojim hrěšnym brěmjenu nješesche a i žykej wutrobu a i žykej dušchu po wumóženju a po měrje žedzesche. Pomozy potrebna, kajkaž běšche, wona šo tak šlaba čujesche, šrudna a polna štyšnosče wona drje w šwojej wopuščenosčezi někotre hodžiny wodnujo a w nozy pscheby, hacž šlónčnje ranšche šera w jeje wutrobje počachu šwitacž a polny džen šwobodnosče festhadža. Šdy by wona jeno wot šemškeje šrudoby napjelnjena byla, šo by jej rucžišcho abo pošdžišcho šmjercž pschinješla, tak pač Boža šrudoba pola njeje š šbóžnosčezi želenje nacžini, wo kotrym jej ženje žel njeběšche, s tutym želenjom mjenujžy šjednoczi šo šylna wěra do šbóžnika hrěšnikow, wo kotrehož šłowach a škutfach běšche hižo wjele šlyšchala. A hdyž tež jeje wěra žadyu wěšty wuras njemějesche, wona

šnjeja tola ša tak móžneho dzeržesche, šo by tež jej pomhacž móhl. Tuta jeje pokutna wěra čerjesche ju do doma farisejskeho, hdyž Ješus běšche, tón, kiž wobčeženych š bebi wola. Polna tyšnosče a čeršnosče wona do jštwy šastupi, ale jeje rošlamana, ponižua wutroba jej wot předka temu šnješej šo pschiblizowacž njeđasche, wot šady wona š njemu pschistupi, wona psched nim na šwojej koleni padže a jeho nohi se šylšami šhutneje pokuty, pač s tošchemi wěrjazeje lubosče, pač s wodu s krašnjeje hnady, s wlošami šwojeje hlowny pač trějesche jemu potom šašo jeho nohi. Wdy žane šlowežko s jeje rta nješššchimny, žanu proštwu s jeje wutroby, ale jeje šdychowanje a wšakanje wótije doščž rěčitej. Že, kaž by čyžla š njemu prajicž: Ššlěbro a šloto ja nimam, šštož pač mam, čyž czi rady dacz; šnježe, pomhaj mi twojeho mjena dla. A šawěrnje, wón jej pomhasche a njeđa jej š hašnje pschincž. Šdyž by po myšli tamneho šamopraveho farisejskeho šchlo, by wón dyršjal wobohu žónšku s durjemi won pošacž, ale wón ju njewuštorcži, ale woššewi tu hubjenu, kotraž běšche šebje šama šudžila, s powješču wo wodacžu jeje hrěchow. A jako Ješus na to pštny, šo czi drusy šarisejšy wobdwělowachu, hacž by prawo mēl, druhim hrěchi wodacž, wón šwoje přenje šlowo psches druge niz mjenje džiwne wobtwjerdži, s tym, šo praji: „Twoja wěra je cze wobšbožila, dži s mērom“. Ša prawu runje kaž tamny žlonik w templu tale žónška do šwojeho doma džěšche, jako wobhnadžena džowka šnješowa, jako džěčžo mēra. Psches šwoju wěru pač wona hiščeze džensža pschezo rěčzi,

hdyž je doľho hižo wumrjela, a s njej wulka hromada swědkow wěry nam pschiwola: „Wěr do Anjese Jesom Chrysta, dha budžesť ty a twój dom sbóžny“. My šmy wschitzy hrěšnižy a psched Bohom žaneje khwalby nimamy. A hdyž tež s porštami na nas njeputajaja a najše mjeno do blóta dele nječahaja, hdyž psched čłowjekami bjes poroka khodžimy, sčto to nam pomha, hdyž tón stary, šly njeprscheczel prjedawšich hrěchow dla psched Bohom naš wobškoržuje, hdyž šaton naš šakudža, hdyž wschewědomny Bóh šam naše potajene hrěchi na šwětko psched šwoje woblicžo poštaji, a naše šwědomnje ras šatama? Sčto tamne šarisejšte pschirunaje s druhimi, kiz šu hóršchi hač my, nam pomha, hdyž šmy my šami šle dosež činili a šnadno niz psches wschelle hrěchne šlóbje, ale se šlowami a s myšlemi temu Wótzej w njebjekach šichowdu činili, našeho sbóžnifa šaprěli a Ducha Božeho šrudžili? Šdyž šo do šwětkla Božej šwjatosče štajimy a šo šhutnje pruhujemy po Božim šakonju, kaž je nam Anjes to poštal, potom budže naše wóčžo wótre, šo s najmjejšcha prošel na šwojej šutni widžimy, najmjejšchi blať w šwojim žiwjenju, a hdyž čže šo nam potom štyšlacž a my šo rudžimy šwojich hrěchow dla, potom nam ničžo druge njeuostaje, čžehož móžemy šo džeržecž, hačž luboščž Boha Wótza a hnada Šsynowa. Šaj šawěrnje š šwojemu Bohu šyrbi kóžde wobčežene šwědomnje šwoje wukhowanje wsacž. Ty žane šemške dary šobu pschijesčž njetrebasč, šo by teho Anjese, po kotrehož pomozy pošadašč, šdobriť, wopory, kotrež šo Bohu špodobaju, štej tyšchenu duch a rošbita wutroba. Wón čže njesazpiva, hdyž psche šrudobu ničžo prajicž njeuěšč, hdyž se šdychowanjom a se šylšami š njemu pschindžesč, wot kóždeho šo wón namacacž da, kiz jeho pyta, kiz s wěrnej pošutu a s džecžazej wěru šo jemu š nohomaj čžišnje a wot jeho šmilnosče šwoje šbože woczakuje. Tajša wěra je hižo wjele tyšaz čłowjekam pomhala a tež tebi pomha, šo móžesč s jeho pošnosče čžerpacž hnadu ša hnadu. Š tajše hnady potom krašny měr s Bohom wukhadža, kiz žadny šwět tebi rubicž njeuóže, pschetož Bóh je s nami, ščto čže pschecžimo nam byčž? Čžim wjetšču winu paš je Bóh šwojeho Šsyna dla tebi wodať, čžim wjazy budže twója luboščž š njemu tebe čžerčičž, šo by šo hrěcha hladať a šo jemu podobneho ščiniť, tak šo ščončžnje hinať njeuóžesč, hačž šwěru ša nim khodžicž a na jeho šajnje šedžbowacž. Ščtož we tajšej myšli šwoje dary na šemi došonja, tón móže s měrom wotšal čžahnyčž, pschetož jeho šonž njejšu žane wječžorne šmērki wěčžnje nozy, ale ranišche šera psched wěčžnym dnjom. B. J.

Šamjeń.

Pucžowanje po Božim pišnje

abo

tajke myšle nadeńdžech, Bože šlowo čžitajo.

Šodawa šwěrnny čžitar „Šomhaj Bóh-a“.

I. Inži Wóššakowe, 24. šlaw.

(Šotracžowanje.)

Wěšče-li šo Abraham nětko rošbudžil, šo mēť šo Šsaal woženicž, dha wukhadža tajke roššuwěnje s jeho žiwjeje wěry do Božeho šlušaja. Wo tutej naležnosči njebē šo jemu wošebiteho Božeho šlušaja dostať, a teho dla nima wón žanu njeuowalnu bójšku, ale ša najwjetšču čłowjeku wěštosčž, šo Bóh jeho pschewěwsacže pošobruje.

Mjes Abrahamowym pschecžestwom šlužachu wěrnemu Bohu pošernje hiščeje najšepje. Šo šo tež tu pschibójšte wachnja ščericž pošachu, šhonimny pošdžišcho na 31, 19 šlawje. Šo je šo Boža šlužba mjes tutym narodom šakhowala, šhonimny a špošnajemy jašnje s Šioboweho pschiklada, kotryž je po wschěm šdacžu wot Uza (22, 21), přerņeho Šahoroweho šyna wukhadžať, kaž tež s teho, šo je Šileam praweho a wěrneho Boha špošnať, kotryž je po šdacžu se šplaha Šhaldejšich wušchol, kotryž je s Šheseda (22, 22) wukhadžať. Wobaj njebēščaj wobjataj se šlubjenjom, kotrež bē šo Abrahamej dostať, a tola je Šiob we wěrje do Boha tak šakženy, šo wschitke čžertowe špytowanja nješamóža, šo by se šwojej wěru khablať, a šo šo nam hiščeje w nowym šakonju jeho ščerpilnosčž ša šnamjenjo wukhwaluje; a tak je Šileam žyle na to šakženy byl, šo mošł jedny s najwjetšich pošetow byčž, kotrychž w štarym šakonju namakajč, njeby-li wón dla šwojeje škupošče a čžesčelakomnosče se šwojej wěru šwěčžil, wo tym pošdžišcho šhonimny.

Abrahamowy wotročžl džesche, dofelž mēšesche jako jeho šnješ naležnosčž ša šhutnu, a šo by šo teho dla hiščeje w někotrych nješaknych paščenjach dať roššajnicž: Škať, nočžyła-li žona šo mnu hičž do teho kraja? šdurbju ja dha šašo pschijesčž twojeho šyna do kraja, s kotrehož šy wušchol? Šenož tak mošł potom twóju wolu wukonjecž.

Abraham džesche: Šladať šo, šo by ty něhdže mošeho šyna šašo tam nješchijedł.

Tola to, čžehož šo tu bójšch, šo šawějšče nještanje. Šnješ, njebješti Bóh, kotryž je mje s mošeho wótžneho doma wšal a s mošeho wótžowšeho kraja, a kotryž je šo mnu rēčžal a tež mi šo pschijahať a prajil: Šon kraj čžžu twójemu šymjenju dacž, tón šawějšče šwojeho jandžela prjedy tebe poščjele, šo ty tam mošemu šynej mandželštu wóšmješch.

Še-li šo paš, ščtož ša móžne nimam, žona nješechže s tobu hičž, dha je čži pschijaha, šo mošemu šynej wot tam mandželštu pschijedžesč, špuschčžena; potom mamy woczakacž, ščto je šebi Bóh šradžil. Šenož njeuowjedž tam mošeho šyna šašo, dofelž by to, kaž šawějšče wēm, bylo pschecžimo Božej radže a woli.

Šchdy šhonimšchi, tak ma we wschěch pašach čžinicž, pošožti wotročžl šwoju ruku pod Abrahamowe, šwojeho šnješa šjedro a pschijahasche šo jemu na to.

Šsaatej je šo šlubito, šo ma byčž wótž wulkeho naroda. Šať bē wěšte, šo ma šebi žonu wubracž a šo woženicž. Ša to šo tež Bóh pošlara. Šeho žiwjenje, wumrjecže, čžesčž, šublo a wšcho, ščtož by mēť, je pošdate do Božej ruki; tak tež žona, kotryž ma mēčž ša mandželštu, a wo kotrejš tola njeuě, s wotkal ma pschijicž. My šmy šlasnja a čžinimny wšcho dopředka, prjedy hačž bychmy šo Boha pašcheli. Šotom, hdyž špošnajemy, šo šhutnosčž nastupi, mōrtotamy o šmy nješčerpilni.

Šo šu šbóžne džecži, kotrež štarschi hiščeje šastaraju. Ššyrotki nadeńdu malo šwěry na šwěčje. Šschecžel tu, pschecžel tam: pošožna nanowa wutroba a luba macžerua wutroba štaj tola najšwěrnjšchej pschecželaj.

II. Ščtucžka 10—28. Wotročžl wučžehnje nětko s džepacž wjelšbudami (šamešemi) a se wschelakim šnješowym šubkom do Mesopotamije, do Šahoroweho mēšta. Wostajiwšchi wjelšbudny wonka psched mēštom pschi študni, modli šo Anjesej, Bohu Abrahamowemu, šo by wón šam jemu žonštu, kotrejš dla je do žušby poššlamy, šem pschijedł; wón poštaji šam šnamjo, pschi kotrymž čže šnježnu, ja šwojeho šnješa poštajenu, šemacž. Wušpěwawšchi šwoju modlitwu wukhada Šebekku, Šethuelowu džowku, kotraž po wodu pschindže. Š šlužbje štajnje hotowa čžini wona po poštajenym šnamjenju. Wotročžl wuwopraščowawšchi šo dla jeje wukhada a šemawšchi ju ša pramu, wobdari ju a wušpěwa Bohu s hłoškom khwalbnny a džakny ščěrlišch. —

A wotročžl wšawšchi džepacž wjelšbudow se šwojeho šnješowych wjelšbudow s třebnyimi wodžerjemi, kofšiz je ša wušdu wšachu, čžehnješche tam a mēšesche šobu wschelake šnješowe šubla; a štanymšchi pusččži šo do Mesopotamije mjes rētomaj Šufratom a Šigrom š Šahorowemu mēštu Šaranej.

Šačž do Šarana bēšche něhdže 120—125 mil pučža. Dofelž mēšesche tam Šsaatej mandželštu šbraščžicž, mēšesche wulke pošatšwa šobu wšacž, šo by njeuwestu šnydom pschewědčžil, tak pošatš je dom, kotremuž braščka šluži a šo mošł pschichodnu njeuwestu a jeje domjazyh s třebnyimi šarami wobdaricž a šo mošł ju s pychu do Šananejšeho kraja pschijesčž.

Dolonjawschi hwoj pucz a dozpiwshi Haran staji wotroczt wjelbludy psched mestom pola wodoweje studnje wjeczor w tym czaju, hdyz zonske po wodu khodzja sa domjazu potrebu, kaz je to hichce dzenka wošebje w narauschich krajach waschnje.

Tak beshce hebi won mudrje czaj a mestnošč wubrał, so by mešcežaniske holzy na zyle njenadpadne waschnje jesnał. S mudrosčju nashoniteho muža towaršchi ho džeczaza pobožnošč. Tu czatajzj wobroczi ho s modlitwu k temu, kotryz može jeniczy pschi tak wažnej a s wulkim samotwjenjom sjednoczenej naležnoščzi prawje radžicž.

A wotroczt džesche: Knježe, ty Božo mojeho knjesa Abrahama, jetkaj wschał nje dženska s tej, kotruž pytam a kotrež dla šym wupobštam, a čini tak, so sam mi ju pschijwedžesč, hmitnošč na mojim knjesu Abrahamje, kotremuž wulzy naleži, so by prawu sa hwojeho hyna wubrał.

Dokelž beshce ho po Božej woli na daloki pucz nastajil, a dokelž beshce profeta Boži jemu tajke puczowanje pschifasał, dha drje hme wo tajke inamjo proščyč. Tola hdyz hižo čuje, so ho jemu proštwiwa dostanje, dha ho njeda wošlepjenny wot přenjeho nuczenja wodžicž, ale pschekaje najpředy wsche možnoščje. S dobom je inamjo, kotrež je hebi wuprošyt, štut lubosneho, pscheczelniveho smyšlenja k zusemu čłowjelej se štrony knježny. S tym chze hebi šawěščicž, so je knježna pobožna a dobrocziwa duscha. Won be dobreje nadžije, so je Böh žonstu s drugim smyšlenjom sa šaala wubrał.

(Potracžowanje.)

Bože pucze su dživne.

Sa špach — tak powjeda Hans Sachs — šewi ho mi jandžel wóšnje a praji: „Böh, ja chzu tebi pucze potasacz, kotrež Böh s čłowjekami khodži“, a ja podach ho s nim na pucz. My k hoščenzarzej pschindžechmy, kiž naš pscheczelnje witasche a nam powjedasche, tak je ho wčera je hwojim njepscheczelnom sjednał a wot njeho šloty bjechał jako inamjo wjednauja dostał. Pschi woteńdženju jandžel tón bjechał hovu wsja. Sa chzuch ho roshněwacz, ale jandžel praji: „Wjelcz a česecz pucze, kotrež Böh khodži. — Potom k štemu mužej šastupichmy, kotryz beshce njepscheczelnj a naš pschi placženju jebasche. Pschi woteńdženju jemu jandžel tón šloty bjechał dari. Sa chzuch hnewmy byč, ale jandžel rjekny: „Wjelcz a česecz pucze, kotrež Böh khodži.“ — Potom do domu šastupichmy, hdyž hoščenzar šrudny předžesche. Won mešesche wulki dolh, so chzuch jemu na drugi džei thěžu pschedacz. Pschi woteńdženju jandžel thěžu šapali. Sa chzuch ho roshněwacz, ale jandžel rjekny: „Wjelcz a česecz pucze, kotrež Böh khodži.“ — Šlonečnje k nanaj pschindžechmy, kotrehož wutrobna radošč beshce jeho jejnički hyn, kotrehož lubowasche kaž hwoje žiwjenje. Jandžel činjesche, kaž by pucze njesał a nan jemu hwojeho lubuščta, teho hyna sa pschewodžerja hovu da. Zato psches wulki móst džechmy, jandžel teho hyna do wody storčzi, so ho tepi. Duž ho dlje šđeržecz njemóžach, hnewmy rjeknych: „Jandžel chzesch ty byč? čert pak hyn, kiž čini, kaž by jandžel hwěta byl.“ — Ale hichce jašnišcho jeho njebjesta jašnošč wobšwěčzi a won praji: „Ty bliško widžazy, njemorkotaj, ale modl ho. Tamny bjechał beshce šajedoščenny, won bu dobremu wsaty k jeho šbožu a k štemu daty k jeho šchodže. Spody popjela hwojeho doma tón šrudny poklad namala, s kotrymž može dolh šaplacžicž. Tón šapleńčenny hyn by škóšnił byl, kiž by junu wuku na hwojeho nana šložil, k wobedu šbožu dyrbjesche mlody wumrjež.“ — A hlaj, pola teho jandžela beshce njebjesta hyla, kiž špewachu: „Moje myšle nješku wasche myšle, a wasche pucze nješku moje pucze, ale tak wjele wyschšche su njebjeska hač semja, tak wjele wyschšche su moje pucze dylki wasche pucze a moje myšle dylki wasche myšle.“ — A jako beču jandželjo k njebjesam špili, modlach ho a ja wotucžich. — To je hön, kotryz Hans Sachs powjeda a žiwjenje je tež kaž hön. Někotry ženje se hwojeho džeczja njewotuczi, ale w hrešnym španju dale dže, doniž njepschindže wotuczenie we wěčnoščzi. Jeho pucze a hređki k temu su husto jara dživne. Šchtož mamny sa nasche šbože, je husto nasche najwjetšche nješbože a šchtož hebi njepschejemy, k naschemu šbožu wudhri. Teho dla nješmemy morkotacz na nasche wod'enja, kotrež naš Böh wodži. Jeho rada je dživna, ale štajnje mudra.

Wšelake s bliska a s daloka.

— Šandženu njeđzeli mešesche ho w šodžisškej wošadže žyrtwinška wšitazija. W šerbstim kemšenju mešesche knjes šarał

šchizjan wšitaziju rěč a předomanje knjes diakonus Domajška. Na němškim rěčesche k wošadže kn. šuperintendenta šhežor s Kadeberga a předomanje mešesche knjes šarał šchizjan. Wo kemšach mešesche ho na šarje roščeczowanje s wošadnyimi. Na drugi džei wopyta knjes šuperintendenta šchule šodžisškej wošady.

— Šserbste mišionške towarštwu hwočzi hwoj šetušchi hwojeden ja mišionštwu mjes pohanami njeđzeli 14. julija w šetlizach. Popoldnju w 1 hodžinach ho němške hwojedenške kemšenje, na kotrymž je knjes primarius Wjazla hwojedenške předomanje na ho wšał, šapocznje. Na šerbstim kemšenju popoldnju w 3 hodž. šapoczajym, budže knjes šarał šoleč s Budyšchinka předomacz. Na hwojeden su wšchizy pscheczeljjo mišionštwu, wošebje s wokolnych wošadow wutrobje pschepošeni.

— My hižo lubym čitarjam šewichmy, so ho knjes wyschšchi žyrtwinški radžicel šeller na Michala na wotpoczint poda. Nětko je ho tež postajilo, šchto budže jeho naglěduil w tutym wažnym powołanju. Knjes šuperintendenta Meyer s Dippoldišwalde je ho sa wyschšcheho žyrtwinškeho radžicela pomjenowal a šastupi na Michala do wokrešneho hejtmanštwu w Budyšchinje jako duchowny šobustaw.

— Wažne pschemějenje štauje ho, na němšich želešnicach, kotrež budže s wulkim wužitkom sa tuch, kiž husto po želešnicž jědža. Psched krótkim ho hižo na tym wješelichmy, so tak mjenowane dženiške billety sa jěbu tam a jow k placžiwosčzi na džeschacz dnjow powyšchichu. Nětko je ho placžiwosč dale powyščila a to na 45 dnjow.

18. julija ho na hwojatoczne waschnje šaloženški kamjeit k nowej žyrtwi we Wjelecžinje položil.

— Šdyž psched krótkim šewichmy wo šrudžije, kotruž mešesche nasche towarštwu k pomocy šudowazuch Šserbow, možemy nětko s radoščju šewicz, so je towarštwu psches šdobne smyšlenje w pošlednjeji woli wot wudowny Štillerjoweje w Budyšchinje 900 hriwnow dostał. To je hožazy wolij na hluboku rami, kotraž bu nam bita. Böh žohnuj daricželzy w tamnej wěčnoščzi jejne hmitne smyšlenje. Šeje pschiklad pak njech tež druhich wabi, so hebi pomyšla na nasche lube towarštwu k pomocy šudowazuch Šserbow.

Něki žiwjenja,

s někotrych wošebnych šchpruchow hwojateho pišma wuwjedžene.

Psalm 45, 10. 11. 12.

W twojej psychnoščzi khodzja kralowške džowki; njewjesta šteji na twojej prawizy w lutym krašnym šłweže. Pošluchaj, džowka, pohladaj na to a nakhil tvoje wucho; šapomú twojeho luda a twojeho wótzowškeho doma, tehdom budže ho kralej špodobacz tvoja rjanosč; pschetož won je twój knjež, a ty dyrbišch ho k njemu modlicž.

Pošluchaj, džowka, šchto čje woła! Šnajesč jeho hlěš? Wěšch tež, šchto won chze, tón kral, twój kral, najrejšchi mjes čłowškim džěčimi, bečy a čerwjeny, wušwoleny mjes wjele tyšazami? A šchto dha su ty? Šubjena waczka, jama polna njeczistosče a šmjerđzenja, hluchi, šlepy, šhromy, pošny ranow a wušada. Tu ležišch na polo čžinjeny w hwojej kwi. Pschemyšil hebi to wšchitko, dha lědom wopšchijesch, šchto dyrbjał tajki kral, najrejšchi mjese wšchemi, s tobu rěčecz měč. Ale kał budžesch ho hańbowacz, hdyž čzi won do wutrobny praji, šchto won chze. Chzu, praji won, s tobu šlub ščinič. Knježe, kał je to možno w žakosčzi, w kotrež ležu? To ho njedaj mylič, temu derje radu wěm. Hlaj, moja lubosč tak daloko došaha, so hyn moju krej sa tebe pschelał. To je dživna wěž; wona čžini tebe žiweho, wucžičzi čje wot wscheje njeczistosče, šahoji wšchitke tvoje rany, woblecze čje draštu šboža, beču židu mojeje njewiny, purpurowu kralowšku draštu mojeje prawdosče; tehdy su w mojimaj woczomaj najrejšchi ščinjeny. O duscha, su k njewjesče najwyschšcheho wušwolena! Won hebi tvoju wutrobu žada. Won hebi nježada, so jemu wulke kublo hovu pschinjesch; ně, won hebi tebe wyschšche waži hač hwoje njebjeska; won wopuščzi trón, šlin hwojeho šbóža, won ho pošneho a wobštajneho wužiwanja hwojeho šbóščeje majestosče a štajneho wužiwanja tajše šbóžnosče, a radoščje šdaluje; won pschindže a wosmje tvoju naturu na ho w podobnosčzi hrešneho čžela; knjes šarał šandrik kaž roščschřjenny wóš, jeho móž be

f kchudami a czejnemi rošdrapany, f krowu womafany da ho wón
 frjedz njebež a semje na kchiz powhnyč. Glaj, džowka Zionka,
 snajesč tuteho krawatneho namoženju? Widžiš, kať je ho wón
 tebi runja sczinił? Sčtož je jenaste, ma ho rad hromadu. Měł
 ho twojeho hubjenstwa, twojeje nahoty, twojeje njeczistoče, twojich ranow a twojeje kchudoby njetrjebasč hańbowacž; wón je
 ho tebi runja sczinił. Wón nježada niczo druhe hacž twoju
 wutrobu, hacž twoju wěru, so ho zyle wot njecho twojeho wěczneho
 sboža nadžijesč a ho na njecho spuchczesč; wón nježada niczo
 hacž twoju lubosč, haj, tebje zyleho chze wón mēč, f tobu chze
 wón slob sczinič, tebje chze wón wobšedžecž, nad tobu chze ho
 wón wježelicz, kať ho namoženja nad swojeje njewjestu wježeli.
 Duscha, sčto mēniš? Chzesč twoje słowo wot ho dacž?
 Chzesč ho hiščeje dolho prošycž dacž, njewjesta Božeho jehnjecža
 byč, haj, f Božim Sšynom w twjerdyh swjasłku swjasłana byč
 a f nim do najbližšeho pscheczestwa pschincž? Gosłana, namo-
 ženja pschindže!

Šchesczijaniska swěrnosč wěry.

Pod romskim kžezorom Septimijom Severom wumrjechu
 w Afrizy někotři kšesczijanizy martrarjo, mjes nini dvě žonje,
 Perpetua a Felizitas, kotrejž bēščeje hakle w jastwje kšeczenej.
 Perpetua bēšče hakle psched krótkim džeczo porodžila, ale ani
 lubosč f džeczu, kotrejž sobu do jastwa wša, ani proštwy stareho
 nana samžesčteje ju khablazu sczinič. „Ty jow widžiš“, wot-
 molwi nanej, kiž jej rēczesche, so njejmē tajku hańbu na swójbu
 pschincjesč, „karan, mōžesč jón f druhim mjenom mjenowacž, hacž
 sčtož je?“ „A jako nau „nē“ praji, wona rjelnj: „Kať ho tež
 ja hinať mjenowacž njemōžu, hacž sčtož hym, kšesczijanika.“
 W jastwje, kotrehož cžemnosče ho najprjedy nastrōži, dokelž nje-
 bēšče ženje tajke nēšcto nashonika, mēšesche wona widženje. Wona
 widžesche skoty rēbl, do njebež došahazy, f wobemaj bokomaj
 mjecze, hlebije a nože a delka pschi rēblu šedžesche smij. Na-
 pominana, po rēblu horje lēč, wona smuzicze smijej nohu na
 hłowu staji se słowami: „To mi niczo škodžicž njebudže, w mjenje
 Šesom Šhrysta“, a džesche horje. Šorta pschindže do wulkeje
 jahrody a nadešdže tam dobreho pastyrja, kotryž ju woskšewi.
 Mětko jecži wjedzachu, sčto na nich cžatase a hotowachu ho na
 wotkhad se swěta. Pschi poslednim pschekšychowanju prokurator
 hiščeje juntrōč pospyta, jich f wotpadej pohnuč. W pschitomnosčej
 jeje nana wón Perpetui pschwoła: „Pomyšl hebi na swojeho
 stareho nana, woprui sa kžezorowe sbože!“ Nau sam f nej
 džesche, dopomni ju na jeje džeczo: „Sšmil ho nad twojim džesču!“
 Ale Perpetua směrom wotmolwi: „Ja njemōžu, hym kšesczijanika!“
 Wschitzy buch u jašudženi, na narodnym dnju kžezora f džiwimi
 swěratami wojowacž. Wjecžor do smjertneho dnja džeržachu
 hiščeje šhromadnu wjecžer f modlitwu a f kšwalobnym kšerlušchemi.
 Kať ho husto sta, dyrbjachu hiščeje w smjercži ludej sa džiwadło
 kšuzicž. Woni chychu mužow sa mēšnikow Saturna, žony sa
 kšuzobnizy Beres swoblefacž. Čži pať ho wobarachu. „Dobro-
 wólne“, prajachu, „hmy tu pschischli, so njebychmy hebi našču
 swobodnosč wšacž dali. Našče žiwjenje hmy podali, so njebychmy
 tajke nēšcto cžinič trjebali.“ Šsamo pōhanjo pravo žadanja
 pōsnachu. Jedyn f krawynych swědkow, Saturus, namata kžetke
 kōnz. Leopard jeho f jenym kšujenjom mori. Perpetua bu
 f Felizitas do kychu jawalena a džiwjej krawi cžijnjena. Žako
 pschi tym jeje wloky a drasta do njeporjada pschindže, ju hebi
 šako na pschistojne waschuje do porjada sczini. Škōnczjuje dyrbjachu
 wschitzy posledni hnadny stork f mjecžom dostacž, so bychu wu-
 cžerpili. Wójakej Budrožej Perpetua hiščeje pschwoła: „Budž
 bylny a pomyšl hebi na moju wěru a njedaj hebi to wšitko
 mylicž, ale pošynicž.“ Potom ho woni wschitzy wološchachu
 f rošžohnowanju a buch f mjecžom morjeni. Tōn gladiator, kiž
 mēšesche Perpetu-u moricž, f ruku tšchepotajše. Duž wona šama
 pschimny a jemu ruku f swojeje schiji wjedžesche.

Džecžaga lubosč.

G. Washington, přemí wójwoda a najwyschšiji sastojnik pol-
 nōznej Ameriki, (wumrjel 1794) bēšče ho rošžudžil, na kōdz hič.
 Kōdz na kōdz mēšesche pschincž, ležesche snapschecža jeho staršiji-
 čitko bēšče pschihotowane; mały čolm ležesche
 ho na kōdz dowjesł, a kofr bēšče do předka

pōslany; jenož swojeje macžeri mēšesche hiščeje božemje prajicž.
 Duž widžesche blyščežate bylny po jeje kizomaj ho kulacž, a hacž
 runje jemu wona njebēšče šafasala na kōdz hič, wón tola w tym
 wofomilu čujesche, so wona po dželenju ženje wjazy njebudže
 wježela. Šej niczo njeprajo ho wón kručze rošžudženy f kšuzobnikej
 wobrocži: „Dži-a-praj, so mój kofr šako pschincjesč; njecham prjecž
 hič a mojej macžeri wutrobu šlamacž.“ Wona ho džiwajo dolho
 na njecho hladasche a potom praji: „Šurjo, Wōh je šlubil, džecž
 žohnowacž, kiž swojeje staryšceje cžesča, a wěru, so tež
 žohnuje.“

Sšynom španzow.

27. junija.

Stare wjedrowe prawidlo praji: Šdyž ho šydom španzow
 bēščežil dže, ho šydom njedžel dže. Š wotkal tole mjeno? —
 W špocžatku lēta 251 bēšče kžezor Dezjus w Šesju pōhansti templ
 natwaricž dal a f dobom pschifasal, so maja wschitzy mēšczanzzy
 wobydlerjo pschiboham woprowacž. Teje pschifajni w šdobnym
 šmyšlenju šydom kšesczijaniskich wojatow pōšluchnosč šarjekny.
 Šich mjena šu: Maximilian, Malchus, Martinian, Dionys,
 Jan, Šerapion a Konstantin. Kžezor chychesche jich psches
 prošenje a milosč nawabicž, so bychu jeho woli pōšluchali a tak
 swoje žiwjenje šdžerželi. Wón jim cžaj f rošmyšlenju da hacž
 ho f pucžowanja wrōcži. Šdyž pať wón doma njebēšče, cžetnychu
 woni a šchowachu ho do jamy. Žako kžezor ho domoj
 wrōcžiwšchi wo jich cžetnyjenju blyščeje a f dobom jich pschebytč
 šhoni, pschifasa wón, kšod f jamje šamurjowacž, so bychu hlōda
 wumrjeli. Woni pať tam wušnychu w šnjeju.

Š teho podawla je pōšdžičho bajka nastala, so šu tučži
 šedmjo wušnawarjo psches Božu hnadu do hlōbokeho španja pod-
 nurjeni, kotrejž je dlēje 200 lēt tralo. Pod kžezorom Theodosijom
 Mlōdšchim w lēče 479 šu woni pjecža šako wotucžili a se swojeje
 jamy wuššli.

Nēšcto f rošpominanju.

Kralestwo lubosče.

Napoleon I. na kupje St. Helena krōtko do swojeje smjercže
 tole wupraji: „Alexander, Časar a ja chychmy kralestwo mozy
 šakōžicž, ale wono je šahubjene. Šhrystuž je kralestwo lubosče
 šakōžil a tuto tu we wēcznym blyščežu šteji.“

Prjedy hacž ty Boha pytaš, je wón tebje hižo namakał.

Šjenjesč wjele samōža, lubosč wšcho.

Wjele pōkladow, wjele šuczow.

Sšmilne dawanje je wušnywanje; ščtōž wjele wušywa, wjele
 žnjeje.

Sčtōž kchudym dawa, počezuje šnješej.

Dalije dobrowólne dary sa wbohe armeniske šyrotu:

Š Klukščanšesche wošady psches šnješa šararja Bērnicha:
 Šchesczijaniska hošpoša f Klukšcha 3 hr.
 „ „ f šupoje 3 „
 „ „ f Wulkeje Dubrawy 3 „

Šromadže: 9 hr.

W mjenje wbohich šyrotow praji wutrobny džak

Šolcž, redaktor.

„Bombaj Wōh“ njeje jenož pola šnješow
 duchownych, ale tež we wšchēch psche-
 dawarňach „Šerb. Nowin“ na wšach
 a w Budyšchinje dostacž. Na ščtwōrcž
 lēta placži wón 40 np., jenotliwe cžišla
 šo ša 4 np. pschedawaju.

Womhaj Boh!

Czisko 28.
14. julija.

Lětnik 11.
1901.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihciziscej w Budyschinje a su tam dostacj sa sctwórtlětnu pschedplatu 40 np.

6. njedzela po kwjatej Trojizy.

Jan. 15, 1—11.

„Wostańće we mni a ja we waš.“

„Wostańće we mni“ — tak praji tón Knjes něhdy k swojim wuczobnikam, a sawěrnje, hač runje bě nawoženja wot nich prjecz wjaty, njeje so tola inuškowne sjednocenje s nim shubilo. Dokelž pak su sami we nim wostali, dha tež wschitkim tym, kotrychž běšče tón Knjes jim poruczil, pschezo sašo pschiwolaja: Džeczatka, wostańće pschi nim! — Wostańće pschi mni, tak praji tón samy sbóžnik, kotryž hubjenych a wobczěžnych k sebi wola: „Bójće sem ke mni, a sctóž ke mni pschińdže, teho ujebudu ja won wustorczič.“ Tež dženska dyrbi to nascha přenja prótwa byč: Bójće k Jesušeji. Zich wjele je hižo hač dotal k temu Knjesej pschischlo, ale woni su so na jeho wošobje a jeho rěczy postorkowali a su so teho dla sašo wot njeho wobrocžili, a teho dla ma jeho džensnišče napominanje: „Wostańće we mni!“ Swoje dobre prawo wošobje hiščeje w našim čašu, hdžež wotpad wot Boha a jeho žalbowaneho so pschezo dale wupschesczera. O, budžeje strósbni a wachujeje. Glajeje, wozusbnjenje wot Boha nahle njepokhadža, swjast, kiž naš s Bohom sjednoczi, we wošobnjenju so njewotwajasa, to so po něčim stawa, ale běda tebi, hdžž móžesch tajke wotwajasanje snječ. Nakožledk tak daloko pschińdžesch, so w skhrystusowym towarštwje wjazy njestejišch, so serscha čžemnosče tebe zyle wobkneži. Sctóž mudry je, kěžbuj teho dla

s nowej khtnosčju na stare napominanje: „Džerž, sctóž mašch, — budž žwěrnny hač do smjercze, — džeczatka wostańće pschi nim.“ Sswjate pišmo wschelke wobrašy naložuje, so by towarštwó mjes skhrystusom a jeho wuczobnikami wošnamjenilo. Kak lubošne je tamne pschirumanje wo dobrym pastyrju a jeho wozach, abo wo hłowje a stawach, psches kotrež won najwuzišče sjednocenje s nim pokazel. K temu pschińdže dženska pschirumanje wo winowym pjeńku a jeho hašojami. Ale kěžbujče derje: wulki rosžděl je mjes swonkownym sjednocženjom s skhrystusom a wěrnym towarštwom wutroby s nim. Nětotši so sjawnje sswjateho sbóžnika njewotwjeńku, woni pschi wulkim stadle dobreho pastyrja wostanu, su pak njeczište a hrosne wozžy. Woni drje so kšesczijenjo mjenuja, ale jich stawštwó na skhrystusowym čžele je nježiwe, dokelž ani s hłowu, ani s prawymi stawami tuteho čžela wusto sjednoczeni nješju. Wot winoweho pjeńka, kiž je njebejski winizat do tuteho swěta plodžil, njechadža so wottorchnyč, a tola s nim jenož swonkownje hromadže wišaja. Tajžy čžłowjekojo su ludazy kšesczijenjo a wjele hóršchi, hač tamni wotpadnjeni, kiž so sjawnje wot sswjateho sbóžnika wotwobrocža a wola: „Kostorchajmy jeho swjastki a čžibamy wot so jeho schtryki“. Džeczatka wostańće pschi nim, haj, we nim. Sctóž temu Knjesej pschiwisuje a s zylej wutrobu pschiwisuje, s wutrobnej luboščju, tón je jedny duch s nim. Skhrystus tež sam w tajkim čžłowjeku wostanje, we nim a psches njeho so dopokasuje, tak so móže tajki wyšoko wobhnadženy wuczobnik spěwacž a prajicž: „Knjeze,

mój pastyrjo, zórlo wicheho wješela, ty by mój a ja bym twój, nihto naju dželicz njemóže". Pucž t tajkemu krašnemu kónzej njeje czežki, kóždy móže jón namafacz a po nim khodzicz, khudy a bohady, dželaczet a kral, přenje žadanje jenož je, so wostanješch w Jesušowej rěczy, to je w słowje, kotrež je wón pšhes ert profetow a japoschtolow rěczal. Tak jo přeni kšheszczijenjo džeržachu, wot kotrychž swj. Lukafsch wobšwědeži: „Woni wostachu štajnje we wuczbje tych japoschtolow,“ a ja nimi by potom wšchitzy wěrní kšheszczijenjo šlědžili, kotrychž teho šwěta lojchty a wješela wabicž njemóžachu, kotřiz po słowje swj. Pawola činjachu, i kotrymž wón šwojeho Timothea napomina: „Wostan pšchi tym, šchtož by nawuknył a tebi je dowěrjene.“ A tak wjele mozy dostanu winowe hałosy wot šwojeho pjenka, kajki dobyłt prawi kšheszczijenjo wot šwojeho njebjeskeho winizarja! Woni pšchinješu plody ducha a prawdošče, kiž hacž do wěczneho žiwjenja wostanu, woni budža pšchezo polnišchi w hnadže a pošnaczu Jesom Khrysta, a tak by druhim t šbožu a žohnowanju, pšchetož žiwjenje jašo žiwjenje šbudži, a šchtož je šam šwětlo, móže cžemnosč; roššwětlicž. Čžim wjazy dobrých plodow pak něchtó ma, čžim wjazy wón mjeno teho pšchekrašni, kiž nam wšchitko wodawa, šchtož t pravemu žiwjenju a khodženju šluži. Šchtož pak i jeho towarštwu wustupi, je šhubjeny. W Khrystušu móžemy jenož jako džeczi t njebjeske mu Wótzei pšchinč, móžemy šo wužyšchenja našeho modlenja nadžecz, jenož w našim šnješu móžemy najkrašnišche wješele wužiwacz, wješele, kotrež nam žana móž šwěta rubicz njemóže, kotrež hacž do wěcznošče traja. Nětk pak dale wěmy, so dyrbja šo plódné hałosy plahowacz, jeli so dyrbi plódnosč wobštacž, a runje tak dyrbi tež njebjeski winizar i nožom šphtowanja, šrudoby a wšchelakeho kšchiza wšchitke rostliny semšteje myšle wotřejacz, so by naše kšheszczijanštwu pšchezo šprawnišche bylo a Bože šlowo mješ nami pšchezo wjazy jažožjenja namafalo. Džeczatka wostanče pšchi nim, špominaječe na dženi Khrystušoweho pšchichoda a nješapomněče, so wón šwojich šnaje. Wón šnaje jazpjerjom šwojeho mjena, a woni budža t hašbje pšched nim, wón šnaje šwonkownych kšheszczijanow, a šahašbjeni dyrbja woni wot jeho woblicža hiez. Wón pak tež tych šnaje, kotřiz w čžasju hnadu ja tym šteja, so bychu Khrysta dobyli, a woni budža junu i wješelosčzu pšched nim štejecž a jeho ruka budže jich šlónčnje dowjeseč do jahrody njebjeskeho Jerusalema, hdžež rojčjenja, kšheszczęža a plódnjenja ženje kónz njebudže. Teho dla: Džeczatka wostanče pšchi mui. B. J.

Šamjen.

Pucžowanje po Božim pižmje

abo

tajke myšle nadeńdžech, Bože šlowo cžitajo.

Šobawa šwěrnny čžitar „Šomhaj Šoh-a“.

1. Inihí Wóššagowe, 24. staw.

(Šotraczowanje.)

Šlaj, ja tu šteju pola wodoweje študnje a džowki měšchčanškich ludži, i kotrychž mam jemu wubracž, pšchindu won po wodu, nacžeracz, so je wšchitke wohladam. Šotru pak mam wubracž? Njemóžu šebi šam šaradžicz, teho dla radž mi, so bych wjedžal a špóšnal, šotru by šhladał, a teho dla čžzu šam šnamjo poštajicz.

Šdyž nětk holza pšchindže, kotrež rjeknu: Nalkil šwój šaran, so šo napiju, a wona niz jenož pšcheczelniwje moju proštwu dopjelnižy, ale moju proštwu hišchęže pšchewatajzy rjeknje: Napij šo, a čžzu tvoje wjelbludy tež napojicz; dža štan šo, so by to ta

była, šotruž by šwojemu šlužobnišej Ššaakej wobradžil; a ja po tym pošnaju, so by ty šmilnosč nad mojim kšjesom wopofašal. Šo budže šawěšče prawa macž w domje, šotraž šo nještara jenož wo ludži, ale tež pšcheczelniwje wo šlót.

Tu šlyšchiny wšebitu modlitwu, wukhadžazu je šplneje wěry pobožneho čžlowjela, kotryž je šmil pšchi tak czežkim brašchčenju wot šnješa žyle wurjadne šnamjo šebi žadacz, kaž by to nělotšči drusy nadobni čžlowjekojo tež činili. Wny pak nješměmy tajke rjekowške šlutki i wšebje šplneje wěry ščžehowacz, kotrež by šo žórtlike i wšebiteje dowěry do Šoha, dokelž nimamy poručnišče ša to; tak njemohke šo tajke šlutki štacž po wěrje. Wny mamy i našchey modlitwu wukhóš wicheho Šože hnadnej woli poručezč.

A doniž bēšche wotročł dorčžal, hlaj, duž pšchindže Šebekka, Šethuelowa džowka, kotryž bēšche Šilžny byn, šotraž bēšche Šahorowa, Šbrahimoweho bratrowa žona, a nješesche šaran na šwojim ramjenju.

Hišchęže dženska khodža w tamnych štronach arabške paštyške kralowške džowki šame t študnjam po wodu. Pšchi tutej škladnošči je pšchi študnjach šhadžowanka mlodych holzow. Pucžowat po tamnych štronach powjeda: Nadeńdžechmy pšchi pucžu i Orša do Šir mnoho študnjow; pšchi nich napowjachu holzy je šušodnych wšow je šplahow šurdow a Šurkmanow, šwój šlót. Wone nješmējachu mješwoczšo pšchifryte, jako je to waičnyje w městach. Šdyž je poštrowichmy a i šonja škoczichmy, pšchinyšchecu nam wodu a napowjachu tež našche šonje. Šo bēšche mi wšebje špomjatkowanja hódne, dokelž bēšche w tutech štronach Šebekka t šlužbje hnydom šotowa była. Ššnano šmy šo je šameje študnje napili, i kotrež je wona čžerala.

A wona bēšche jara rjana holza na pohladanje, hišchęženježna, a nješesche hišchęže žaneho muža pošnala; ta pšchishchichy delc nacžera šwój šaran a džesche jašo horje.

Duž bēšesche wotročł, jahorjeny i šubosčzu jeje pošlawy, jej napšcheczšo a džesche, so by šwoje šnamjo wušpytował: Daj mi wšchaf šo šapki wody napicz i šwojeho šarana!

A wona wotmolwi: Šij, mój šnježe! A šhětje pušchęzi wona šwój šaran na šwoju ruku a da jemu picž.

A šdyž šo jemu napicz da, džesche wona: Ša čžzu twojim wjelbludam tež čžerpacž, hacž budža wšchitke napojene.

A šhwatawšchi wula je šwojeho šarana wodu do šorta a bēšesche jašo t študni čžerpacž a nacžerpa wšchitkim jeho wjelbludam.

A šon muž šo jej džiwajzy njemóžesche šo na nej dohladacz, šdyž wona je štajnej šotowej pilnosčzu šo wo jeho wjelbludy štarasche, a mjelčesche, so by hišchęže šrucžišcho džyli jenož šwonkownje i dopjelnjenja jeho šnamjenja špóšnal, hacž je šnješ t jeho pucžej šbože dał a jemu hnydom pšchi přemiu šetkanju pravu pšchijwedł abo niz.

Móžno bē hišchęže, so njeje i Šbrahimoweho šrejneho pšcheczelštwu, kaž bēšche šebi Šbrahim pšchal. Wy-li temu tak byšo, dža njeby ju mohł ja pravu mēč, bēšche-li tež šo jeho šnamjo žyle nadpadnje a widomnje jemu doštalo.

Mlody hólz nima šo do mlodeje holzy kaž wšlepjenu šahladacz a šebi pomyšlicž: njedostanješch-li tu, mašch se šwěta čžeknyč. Wón ma hladač na Šoha, šwojeho šnješa, so by špóšnal, hdže čže jeho dowjeseč. Šchtož Šoh wobradži, to šo poradži; šchtož pak čžlowiška wola šbrašchęzi, je živy šelšti wšehi.

Šdyž bēchu nětko wjelbludy wšchitke doščž šo napite, wša wón i šubšow, kotrež bēšche šobu wšaf, šlotu nacžolnu rynu, šotraž poš šchelala wāšesche, a dwaj rjekčajšaj na jeje ruzy, šotraž wobaj hromadže džehacz šchekelow škoteho wāšeshtaj, so by šo i wopředta tak ja jeje šlužbu pošakował.

Čžolna rynka bēšche rynka do noša. Šišchęže dženska pošcha žónške w narašchich krajach tajke rynki, něhdže tolet wulke, pšches nošowu šrejžnu ščženu, tak jo wona pšches hubu wšha. Tež ja našch čžas wukhadajch hišchęže wšchelake nimale czežke, kaž bēšche tuta, a tak wulke, so je huba wšhřjedž tuteje rynki.

Šbrahimowy wotročł džesche: Moja džowka, čžeja by ty? Šowjedž mi wšchaf: je tež rum w twojim nanowym domje, so bychmy šo pšches nóz tam šospodowali?

Wona wotmolwi jemu na přenje prašchenje: Ša šym Šethuelowa a Šilžneho šnyowa džowka, šotrehož je wona Šahorej porodžila.

A wona hišchęže dale t njemu džesche, so by jemu tež na

druhe prafchenje wotmolwika: Mamy tež wjele hlomy a pizy a ruma došč, jo móžecze ho wy pola naž pšches nóz hošpodomacž.

Nětko je wón jej rynku, kotruž běšče hižo pšchihotował, pšchipoibhnył a jej ruczne rynki na ruzy tyknył.

Wjedžo nětko sawěcže, jo je wona knjejomu wuwołena, potkilešče ho muž, so by ho knjejej modlit a džešče:

Šhwaleny budž knješ, mojeho knješa Abrahama Bóh, kotruž njeje wotežahnył swoju šmilnošč a swoju wěrnosć wot mojeho knješa; tež tu njeje šaprel hnadu, hižo husto jemu wopofasani, a šwěru, hižo husto jemu šjewjenu, hdyž šu ho Bože šlubjenja štač; pšchetož knješ je nje na puczu pšchewodžal k mojeho knješa bratrowej šhěži.

A holza doběža do města, so by wšitko, ičtož běšče ho wonka pšchi študni štač, wupowjedala w šwojim macžernym domje, do kotrehož hiščeže šlusješče, dokelž bě njewoženjena.

(Wofraczowanje.)

Lubosć wutrobu šhěrofu čini.

Najš čaš wo dźiwny njerodži. To pšchidže wot šmuczenja, kotrež je pšchirodospyt do čłowjekow pšchinješt. Wjele jich šebi myšli, dokelž šaknje pšnajemy, kotrež je Bóh do štwórby položił, so Boha nětko njetřebamy: so ho dźiwny zenje štač nješbu, dokelž ho wšitko po pšchirodnym šakonjach štawa. Šnajer historije, wošebje mišionškej historije, ho tajkej mudrošči šměje. Šako jedyn najwjetšich dźiwow našeho čaša šjewi ho nam wšednje roščerjenje Božeho kraleštwu runje po tej wultotnej měrje, kotruž je našy šbóžnik Mat. 13, 31. 32. wšnamjenil, pšchi wšhem nje-pšcheczelstwuje a šadžewfach šjesšbóžnych šchěščijanow. Šaj, kaž dźiwow šahroda ho mi w žylym nowym mišionštwu bratrowišta wošada šjewi. Šeje mišionštwu je najwjetšče wot wšitkich němskich mišionštwow, hač runje tole mač šyršwinške šjednocenje w našej wótczinje jenož 32000 dušchow licži. Wot jeho wofštačja, lěta 1732, je ho wjazy hač 2200 mišionarow wupóšlalo; w tu šhwilu 184 w džele šteji. A hač runje tale mač wošada jenož 32,000 dušchow licži, wona tola ja šwoje mišionštwu lětuje 1½ milionow hriwnow wuda. Ša pat njewěm, hač je mješ tutym 32,000 dušchemi jeničški milionar! Šole wošadne žiwjenje je po najlěpšim puczu, so by ho dopjeljenje dźiwneho šlubjenja Božeho widžalo. „Š jeneho budža tyšaz, a i najhubješčeho šylny lud“, pšchetož na tutych 32,000 domjaznych šchěščijanow pšchidže 94,000 šchěščijanow je šyłow, kotrež šu wot mišionarow bratrowškej wošady šhromadžene šjes tyč, tiž šu hižo w knješu wužnyli.

Šodobnje mamy ho dźiwacž nad najmješšim ewangeliškim krajom w polnozy i niz wjele wjazy wobydlerjemi hač Šarlin, mjenujzy Norwegiška. Šač runje ma wona do žyła jenož něščo wjazy hač 2 milionaj wobydlerjow, je tola wobdžiwanja hódne, wultotne škuttowanje lubosče wopofasala. Šo běšče wulteho róžka 1844, jako přeni mišionar Norwegškej, duchowny Šchreudr, do južnej Afriki pšchidže, so by norwegške mišionštwu mješ Zulu-Šafframi šapoczal. Šóšy ho mišionštwu w Šatalškej pšchisamšny a pšchede wšhem wot 1866 mišionštwu na šupje Šadagastar, hdyž dženša na 18 štajizach 40,000 šchěščijanow licži a k temu šchule wot runje telko Šadagastar wopytuje. Š jich šlužbie šteji w tu šhwilu 40 mišionarow a 60 tam narodženych duchownych.

Šchirunamy-li i tymile liczbami na pšchiklad Šramboršku (šjes města Šarlina) i něhdže 2½ miliona wobydlerjemi a prafšejmy ho, ššto šu tuczi ja mišionštwu činili. Norwegške mišionštwu towaštwu ma hiščeže, hač runjež šu wot lětow šem wšchelate druhe towaštwu šhěre šroške, 900 powšchitkownych towaštwow a 2- hač 3000 žonjaznych towaštwow. Šdyž k temu pšchilicžič druhe towaštwu, i towaštwami ša židowške a šobžnikowške mišionštwu, dyrbišch ho dźiwacž nad wulkim škuttowanjom lubosče mačeho bratrowškeho luda, kotrež ho pšches žyly kraj hač do najmješšej wšy rošpšchěčera. Š čim pat leži pšchicžina? Š tym, so žony wšchudžom najwjetšče šahorjenje pošajuja a najwjazy darow lubosče šhromadža. A šštož to ma, tón ma pšchichod. Šubosć je wunamakaza a pšchezo nowe žórka ša mišionštwu pyta: niz jenož wšchelate žonjazne džečla, kotrež móža ho šriebacž, ale to šlyšchich tež wo plahowanju róžow, wo šhromadžanju róžowego šymjenja, šadu wot wěšeho šchoma, wolkny abo jehnatow wěšče wozny, šaj, šamo w hornich šymnych krajinach ho štawa, so holzy mlodeho běšacž (Šenntier) ša mišionštwu

woczahnu. Šužojo pšches pšchiklad žonow wabjeni šami džel šjeru na džečle a rhyšojenju ša mišionštwu, wobdželanje mišionškich rolow, dželanšte a prozenty něšajšeho džečla, mišionštwu wozny atd. nadešdžejch pšchezo hufčičišcho. Š něšotrych krajinach je rjane wafšnje, so pšchi šwošach a pšchi druhich šwjedženjach na mišionštwu i darom špominaju. Šo šhudym ryšaku, tiž mješšče pječ džečzi, je šuate, so pječ lěš došho i čěžkim nalutowanjom pšchicžim ša jene džečzo na Šadagastar šapšaczi.

Tajki wobraš norwegškich mišionškich towaštwow njech jich prawje wjele wubudži, so praja: čimžy teho runja! Ššchod něhdže 10 lětami w lěče mišionštwu pšcheczel i něšotrymi Šendželčanami pšches kraj pucžowafše. Šako jene ranje pšches wulki lěš jedžechu, je špodžiwanjom šwjedženiški šhěrlišch wot šylnych mužičich hlošow w bliškosći špěwany wukšychachu. Šako bliže pšchidžechu, pytnychu šady šchomow něšotrych muži wšchelateje šarobny, kotřiž po wšpěwanym šhěrlišchu ho k šhromadžej modlitwuje pošlafnychu a potom šapoczachu piluje šemju wobdželacž. Šucžowarjo, kotřiž běchu šměrom byli, so njebychu jich nutrošč molili, ho prafšejjo šhoniču, so ho tu rola ša mišionštwu džečla a so ho tole džečto štajnje je špěwanjom a šhromadžej modlitwu šapocznje a škónczi. Šuboko hunczi tuczi dale pucžowachu.

Šch, so bychmy tež my bóle hiščeže šacžuli, šak šbóžne je, něščo ša knješ činicž. Mišionštwu je polo, na kotrymž móžemy šbóžy knješej šlužicž. A hdyž naše šerbške mišionštwu towaštwu šwój lětny šwjedžen pšchichodni njedželu w Šetlizach šwječzi, dopomimy ho na našu pšchilicžnosć a prafšejmy ho: Ššmy my tež činili, šštož běchmy činicž winoščzi?

Wšchelate i blifka a i daloka.

Š Budščina. Šjes tym, so šwěne podawki a škufki i wulkim ropotom do přědka džeja; mješ tym, so jich šbože abo nješbože wšchitkich woczi na ho čehnje a je we wšchitkich ludži ereče, dže džečto Božeho kraleštwu w čijšchinje šwój pucž, a jenož jeho lubowarjo wjedza wo próžy a štarošči, ale tež wo pomozny a došyču na jeho pucžach. Šštož pat je wšchěch šchěščijanow najrješšča nadžija, to je knješowe šlubjenje, so wolo teho, kotryž nješpi, ani njedřema, i radošču pohladuje šak na tu šhanu šymneje wody, šak na wšcho šwadne džečlo, pšches kotrež ho dušče wofšchewjuna, a jich prafšenjaj ho špokojaze wotmolwjenje dawa. Š tajkim džečle knješowym šteji naše lube šerbške lutherške knišowne towaštwu nětk hižo wjele lěš ša šobu, a ščele luhym Ššerbam i šbóžnym lětom nowe rjane šerbške nabožne kniši. Ščšja šašo nětk wušdžetaj towaštwowaj šwěrnaj pošelnišaj, našy Šušta Šattaj do šakšich a našy Ššwětošch do šramborškich wošadow. A ššto mataj šobu a ššto luhym Ššerbam nješetaj? Ššchede wšhem nowu towaštwowu knišu: „Ššwjetaj šakramentaj“, to je šakrament šwjetaje šchěčenizy a šakrament šwjetaje woltarja abo Božeho wofšasanja, w katechismušowych přědowanjach wot šk. šararja Šarjenta w Šhwacžizach a diaconuša Šomasčki w Šodžiju wukšadowanaj. Šrafne to přědowanja a wukšadowanja dželbow katechismuša, kotrež maju ho w Božim domje řědko pšches přědowanje wuložicž. Šo wopšchijecžy tutych knišow ho hiščeže ras pišče; najlěpje pat ho šbóžy towaštwowny šobuštaw pšches čitanje i wulkim wješelom wo jich rjanosći pšchewědčzi. — Šak je, kaž knješ šarar Šakub — kotryž je w tu šhwilu towaštwowny wodžer — w pšchěšłowje pišče, nětk i wuwšacžom jeničšich přědowanjow wo III. artiklu, žyly katechismuš w přědowanjach šerbškem ludej wukšadowany. Šodži ho šak, dokelž přěššče šwjaški šu hižo pokupjene, ša něščo lěš „šerbške katechismušowe přědšške kniši“ Ššerbam do rukow položicž. Šóh žohnuj wšchěch, kotřiž k temu pomhachu!

— Šiščeže šunšrěč luhych Ššerbow a pšchecželow mišionštwu na to šedžblivych činimy, so šměje ho šwjedžen šwontowneho mišionštwu pšchichodni njedželu, 14. julija w Šetlizach. Šěmske šemščenje šapoczuje ho popošdnju w 2 hodž, šerbške popošdnju w ½ 4 hodžinach.

— Ššjednu 3. julija čehnješče nowo wuwołeny šyršwinški wučer k. Šžornaj, kotryž běšče hač dotal i druhim wučerjom w Šornim Šwjedže byl, nuts do měšna šwojeho noweho powošanja. Šola Šwjedžowšja pšchi krafnych šwjedženškich wrotach bu wot wučerjom, šyršwinškich a šchulškich přjodššitejicžerjom, šak tež wot šchulškich džečzi powitany. Šowitanku řěč džeržejšče knješ wučer Šuda šak tež jedyn šchulški pšchěššejicžer. Š hudžbu čehnješče čaš nuts do Šuški k wupšchenej rjanej nowej šchuli. Šudy noweho knješja šyršwinškeho wučerja knješ šarar Šandrič

w němstej a herbstej rěči powita. Njedźelu 7. julija mějesche ho jeho sapokasanje do zyrkwinskeho jastojnstwa w Božej kluźbje psches knjesa fararja Handrika.

— Kn. wuczer Hoder w Hornjej Dörzy hwjećesche 25 lětny jubilej swojeho wuczerstwa w Hornjej Dörzy. Se wschěch stron dosta sbožopšecza a wopokajma lubosče, kotrej ja to hwědczachu, kať lubowany a czeščenj je wot swojeje schulskeje wošady, kať tež wot swojich kollegow.

— Wulki hwjedžen hwjećesche Wjelczansta wošada sańdzemu pónđzemu. Pšchetoz na tym dnju mějesche ho jakožtny kamjen ja nowu zyrkej položic. Jako ho wošada njedźelu Kantate dželešche wot swojeho stareho Božeho doma, bēšche někotra wutroba hnuta pšchi dželenju wot teho městna, kotrej bēšche na wschě 300 lēt wošadze w dobrych a šlych dnjach k natwarjenju pšlužilo. Nětko je ho stary twar, kiž bēšche stary a dodžeržamy, potorhal a nowe murje su ho hižo se semje poibēhnyte. Szakožtny kamjen leži něhdze 3/4 m wyšche semje, tam hdžež budze wošaršicze. Szwjedžen položenja jakožtneho kamjena mějesche ho pónđzemu popoldnju. Popoldnju w 4 hodžinach hibašche ho hwjedženiski cžah i faršeho dwora na twaršicze na pohrjebnišcju, hdžež je tež nakhwilna zyrkej natwarjena. W hwjedženiskim cžahu bēšche tež knjes can. cap. kantor Lusežanski i Budyščina jako šastupjeť tachanstwa, kotrej ma kollatorstwo nad Wjelczanstej wošadu. Pšchischli bēchu knježa duchowni i wololnošče. Do cžaha bēchu šastupili knježa wuczerjo, architektjo, twaržy, zyrkwinszy a gmejnske pšchedstječerjo atd. Wokoło jakožtneho kamjena, kiž bēšche i pletwami a wenzami wupšchenty, a do kotrehož bēšche kšchj i licžbu 1901 wudypany, bēšche ho wošada w bohatej licžbje šesčla. Szwjedženisku rěč džeržesche knjes šuperintendenta Khežor i Madeburga, wažnosč jakožtneho kamjenja wuložujo, kotryž wrōče, do přēda a horje pokasuje. Knjes farar dr. Menež mějesche herbstu pokhwjećenisku rěč, w kotrejž jakožtny kamjen wošnamjenješche ja wopomunješki kamjen Wōjšeje pomozy, ja jakožtny kamjen noweho Božeho doma, kiž chze nam byč dopomunjenje na rōžtny kamjen, kiž je položen w Jesusu Khrystu. Na to ho ličžina, kiž mějesche ho do jakožtneho kamjena šamurjowacž, na pergamentowu papjeru špižana, cžitajše. Ššerbste a němste nowiny ho pšchipołožichu, kať tež kručni něčžišchich pjenješ. Na to pšchitomni knježa se sbožopšecžaznami šłowami trōžy na jakožtny kamjen dyrichu. Modlitwa a žohnowanje hwjatocžnosč ščōncžichu. Wdy pšchjenty, so by sbožownje šapocžany twar tež psches Bože hnadne wōdženje k sbožownemu šōnzej dōšchol a so by šlužil Bohu k cžesčzi a wošadze k bohatemu žohnowanju.

— Kať šlyšchimy, budze ho lēka Gustav-Adolfski hwjedžen we Wulkič Šdžarach hwjećicž.

— Maštrōžaja powješč dōndže i Konstantinopla, so je tam mōr wudyril. Šdyž tež su ličžby šhoroch a šemrjetych po powješčach jara nišle, ho tola tutym šurkowskim powješčam polnje wēricž njemōže a dyrbinu ho škerje bojecž, so je wjazy šhoroch. Mōr wubudža w našchich myšlach šrudne wopomunječe na tamne cžahy, hdž je w našchich krajach a wošebje tež w Ššerbach w 17. lētštoklu žalosťnje šahadžal a žyle wšy wupuščal. W tamnych cžahach je na pšchillad w Němstej na mōr wumrjelo 1 1/4 milijona ludži. Troschť je, so je šekarštw w pohlednim cžahu postupowalo a so je tež šredki pytało, tešle žalosťnej šhorosčzi mjesy šajicž. Tola je mōr tať jara natkazy, so dyrbja wyschnosče hwōju pšchishušchnosč cžinicž, so njeby ho tale žalosťna šhorosč k nam šanješla. Wōh tōn šnjes chžyl mile hwōju ruku nad našchim ludom džeržecž!

Wšhitto po rjadu.

W hoščenju ja blidom šedžachu ščtyrjo mlōdži ludžo. Woni bēchu šhwilu hromadže powjedali, bjes teho so bychu ho šnali. Duž jedyn rjekaty, so je po prawym cžah, so ho mješ šobu pšchedstaja a namjetowasche, so chze wōn šapocžatł cžinicž. „Nēkam mjenujžy N. N.“, praji wōn, „a pucžuju ja wulku šchleščešnju, w kotrejž ho blesche džēlaja. Praju, so šebi ani myšlicž njemōžecze, šelko tajlich piwowych, winowych a palenzowych bleschow ho na hwēče pšchetreba!“ Šeho šužod ho šmješesche: „Nō, to derje po rjadu džē“, praji wōn. „Wy štaracze ho ja blesche, ja pak ja to, ščtož do nich pšchindže. Ššym pucžowat wulkeje paleńje w š. Chžemy tola hladacž, ščto nětko pšchindže“, wōn pšchistaji ho k mlōdženzej pōdla njeho šedžazemu wobrocžo. Tōn

džiwne njemōže pokasja. „Ščto na to pšchindže?“ praji wōn šhutnje. „Ja to pšchemēricž njemōžu a wēm wotmolwjenje: row a kaschč na to pšchindžetaj. Ššym šastupjeť najwjetšesche mēšchčansšesje pšchedawainje kaschčow. Madžijomnje mōže našch pohledni Wam něščto wšchelsche powjedžicž.“ Ale tōn bēšche hižo na tym, ho wotšalicž. „Špušchče mi moje pšchedštajenja“, pytašche ho šamolwječž; na wabjenje druhich dyrbjesche tola prajicž, ščto je. „Džēlam pola šnateho kamjenjecžekarja knjesa L.“, bojšliwje wōn pšchistaji. „Tam ho jenož pomuili na rowy džēlaja“. Šak žyle po rjadu džē. Š bleschu a i palenzom ho šapocžnje, potom pšchindžetaj kaschč a kamjen na row.

Narod a domoššandženje.

Wulki hudžbnik Feliks Mendelssohn bu junu prašchany, cžeju hudžbu ma ja najrjēšchju wote wšchlich, hacž Haydnowu, Mozartowu abo Beethovenowu — abo hudžbu šarscheho hudžbnika? Duž wulki wumēž wotmolwi: Najrjēšchje šynti, kotrej šym hdy šlyšchal, nješku i hudžby šarscheho abo mlōdšcheho mišchtra, ale to je hudžba naturšcheho šyula, to najrjēšchje, ščtož šym hdy w mojim žiwjenju šlyšchal, přēni šynt nowonarodženeho džēčatka.

Man a macž wēšče i wutrobu drohemu mužej pšchishušchetaj, kotryž mješ tym dawno wjele wyšchšche šynti šlyšchi w tamnym šwēče.

A tola kať rjany a drohi je přēni šynt džēčja: hišchče drōžšchi a šdobnišchi je pohledni. Šdyž mrējazaj dušcha hwōje pohlednje šdychnjēncžto wudycha w modlitwje: Do twojeju rukow porucžuju hwōjeho ducha; ty šy mje wumohl, šwērnj Božo! abo: Nētl pušchēžišch twojeho wotrocžka šmērom, pšchetoz mojej wōčzi štej twojeho šbōžnika widžalej! — Ššmjercž je pōžrjeta do dobyčja? Ššmjercž, hdže je twoje žahadło? Šdže je, hela, twoje dobyčje? Bohu budž džal, kiž nam to dobyčje dawa pšches našcheho šnjesa Jesom Khrysta, potom šwēčzi ho woblicžo lubeho mrējazeho, kať Šchēžepanowe, pšchetoz wōn šlyšchi hižo nješjeski šhwalobny šhērlušch wumōženych, kotryž wušnawaja: Tōn šnjes je wulke nad nami cžimil, teho ho šradujmy! Šich rt je polny šmjecža a jich jasyť polny šhwalenja; wōni pšchindu i wyštanjom, pšchetoz wēčžna radošč je na jich hłowje.

Ššwēdt wērnj.

W cžahu pšchēčžehanja ewangelskich w Franzowskej bēšche ho tež hugenotiski přēdar Rūgère šajal a hwōjej šmjerczi napschēčžo hladasche. Šedyn džēit ho pšchēčžetaj poradži, pšchistup k njemu dostacž; jako ho šajo wotšali, štražnika špižy namala. Wōn to Rūgērej šdžēli a wobaj džēšchaj hacž k jastwowym wrotam, kotrej je štražnikowym klucžemi wotamšnyšchaj.

Pšchēčžel přēdarja napominasche, i nim cžeknjēč, dokelž je škladnosč ššawnje wot Boha šlicžena.

Alle Rūgère šnapšchēčžiw: „A ščto budže je štražnikom? Šudža jeho ššōngowacž, hdyž cžeknu, a wōn je pšchēžo pšchēčžiwu mi pšchēčželuwj ho wopokasal. Nō, to ho nještanje. Wōje cžēlo mōža moricž, ale našchu wēru tola je šwēta njewucžerja.“

Wōn hišchče juntrōčž žedžiwje do nožy pohlada, šamkny šašo durje a ho do jastwa wrōčzi.

Dyžēit po tym wopušchēžzi jastwo, ale so by byl k šmjerczi wjedženy.

Nēščto k rošpominanju.

Ščto je najšohatšchi?

Demokrit wotmolwi na tole prašchenje: „Kiž je na žadosčach šhudy.“ Šokrates na to šame prašchenje: „Kiž najmjenje potreba.“

Nōtny narod.

Jako ho mrējazeho šchēdžiwja woprašchachu, kať stary wōn je, wotmolwi wōn: „Šakle diwē lēče; pšchetoz ja hwōje žiwjenje jenož wot teho cžaha ličžu, hdyž šym Khrystuša šesnal a šym i nowa narodženy; wōšomdžēkacž lēt přjedy bēchu lēta šmjercze.“

Daljšche dobrowōlne darj ja wbohe armeniške šhrotj:

N. N. i N. k dalschemu wōčehnjenu našchich šhrotow 2 hr. 50 np.

W mjenje wobohich šhrotow praji wutrobnj džal

Šōlcž, redaktor.

Womhaj Bóh!

Cizklo 29.
21. julija.

Lětnik 11.
1901.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihcizisczetni w Budyšcinje a so tam dostacž so štwórtlětnu pichedplatu 40 np.

7. njedzela po šwjatej Trojizny.

Mark. 4, 26—29.

Tuto wotdželenje šwjateho pišma nam w pschirunanju s ratařsteho žiwjenja a s tym roscjenje Božeho kralestwa psched woczi staji. Kóždy wě, so dyrbi dobre šymjo, kiž móž k ishadženju we šebi ma, wušycž, hdyž chze dobre žně měcž. Šsam šebi tuto žito njemóže czimicž a žana fabrika to njemóže, hacž runjež wěmy, s kážkich macžisnow wobšteji. Ššymjo dyrbi w Božej štwórbje, pod Božim šklóncžkom a deschczikom šo šesrawicž a teho dla je Bóh, kiž to czini a nam to dawa. Tak je tež se šymjenjom Božeho kralestwa. Niž s człowšeho kumšhta a wjedženja, ale s njewuczterponneho schaza twojeho Boha dyrbi šo wsacž. Drje šu šalschni profetojo byli a šu hišcže, kiž se šwojeje człowškeje mudrosče našchemu ludaj pschpowjeduju, jo žadny Bóh njeje, a kiž jim škote hory šklubja, hdyž jim pschwišuju, ale jich wušyw je šmijowy wušyw, kotrehož plód je jenož jěd nješpokojnosče a šawisče. Ale my wěmy a džeržimy hišcže kručze to prawe, dobre šymjo, šrawjene na Božej roli w štarym a nowym šklubje a nam ššhowane we wěcznym Božim šklowje štareho a noweho testamenta. Tute Bože šklowo, kotrež je jena Boža wóz, dyrbiš ty wušycž a hajicž, kaž je Bóh to do tebe šaschczěpik. A ta rola, do kotrejež mašch jo wušycž, šu człowške wutroby. Wuczec ma tuto šymjo wušycž w šchuli, předač w šwojej wošadže, hospodač w šwojim domje, macž do šwojich

džeczi a kóždy pschede wschěm do šwojeje wutroby. A czasž, tuto šymjo wušywacž, je pschezo, tak dołho hišcže tu šy. Šsy ty to hacž dotal czinik, šy ty tuto dobre šymjo wušywač, a hdy by tež jenož do jeneje wutroby bylo?

A tuto šymjo, kotrež wot horkach pschindže, ma móž ishadzecž w šebi a tola to wotwišuje wot role. Ratač rolu, do kotrejež ma šo šymjo wušywacž, přjedy psch-hotuje. Dwoje je pschi tym nušne: jo šo rola smjehezi a jo šo wot njerjada wuczisčzi, ale ty wěsch, jo šo czi woboje ženje dospoluje njeradzi. Tež rola twojeje wutroby dyrbi šo najpřjedy smjehezič, hewak leži to šymjo jenož šwječha. A radlizu tež šnajesch: to je Bože šklowo. „Njeje moje šklowo jako wohen a jako hamor, kiž škaly rošbija?“ praji tón Knješ. (Šer. 23, 29.) A pódla radlizu šakonja ma Bóh hišcže druhi špredč a jón naloži a dyrbi jón naložowacž, luby šschiz, s kotrymž tebe nje-pschepuschezi, pschepuschezič njemóže. Wěsch ty, mój luby czitarjo, cžeho dla Bože šklowo hušto žaneho šacžisčezja na tebe njeczini? Dotelž šo šam nješnajesch a šam šo šjebasch, došelž tebi k wědomosčzi pschisčlo njeje šklubosčž twojeho hrěcha a twojeje winy. Šdyž šy nawuknył, šdychowacž: „Ša hubjeny człowjeł, šchtó chze nje wumóz?“ je twoja wutroba smjehezena a wotewřjena ša ewangelion.

A tola dyrbi šo tež wuczisčzič. Njerjad, to šu šwěčne myšle a lošchty, dyrbja šo s korjenjom wutorhacž, hewak pschezo šašo roscže a roscženju dobrego wušywa

ładźewa. Duż pschihotuj tež rolu twojeje wutroby a wuſhywaj dobre ſymjo, potom paſ czekaſ ſczępliwje na Anjeſowe ſohnowanje, pschetoż naſch Anjeſ praji: A by ſpał a ſtawal wo dnjo a w nozy a to ſymjo by ſaſchło a roſtko, ſo wón njewě. Katar ma ſwěru dźělacz a rolu wobſtaracz, ale potom ma czekać na Anjeſowu pomoc, pschetoż hdy njeby wón i njeby dał roſtu a deſchecił a Bože ſłónczko, dha nam naſche dźelo a próza niczo njeby pomhało. Tak je tež na duchownej roli. Prědať kóždźiczků ſbóžnu njeźelu předuje a dobre ſymjo wuſhywa, ale hač je jeho ſłowo tež jenož w jenej duſchi měſtno namakało, dyrbi temu Anjeſej pschewoſtajić. Szwěrnny nan, pobožna macz napominataj drje ſwoje dźeczki ſwěru džen wote dnja, ale potom dyrbitaj proſhec, mój ſmój wobaj činiłoj, ſchtož ſamóžachmój, daj ty, Anjeze, twoje ſohnowanje. Na Božim ſohnowanju je wiſhitko ležane. To dyrbi naſ t ječępliwosći napominacz. Wty nje-móžemy doczakać, ſo plody ſwojeho dźěla widzimy. Ale wſcho ma ſwój čas. Kaž ſemja ratarzej hnydom ſwoje plody njeđawa, ale w běhu měřazow pschinyje najprjedy ſelinu, potom kłóž, potom haſle polne pschęnczne kłóžy, tak je tež w Božim kraleſtwje, pomalku doprědka dže, a kaž plody ſemje ſwój čas trjebaju, prjedy hač ſu ſerawile, tak dyrbinymy tež wuſhywej wěry a plodom prawdoſcze čas woſtajić, ſo bychu ſerawile. Druhdy drje pschi pohladanju na naſchu ſłobu wěru, na ſchodny zyrkwi a na njeſcheczelske mozy, mohło nam ſtyſkno być, ale naſch Anjeſ nam praji, ſo Bože kraleſtvo tola roſeže. Płacz to tež wo Božim kraleſtwje w naſchej ſrjedziſnje, mjeſ čitarjemi lubeho „Pomhaj Bóh-a“? Sšmy dha my wſchitzy, ſtari a mlodži, tajzy, kiž na polnej wěry do ſwojeho ſbóžnika ſteja, kiž ſu wodaowanje hrěchow wěsći a w tutej wěry móz wuſhwjećenja maju, ſwojeho ſtareho čłowjeka i jeho hrěchami a loſchtami wſchędnje pschewinyeč a pózcziwe, prawe a bohobojaſne žiwjenje wjeſeč na tutym ſwěcze? Hač tak pola tebe ſteji — njewěm, ale Bóh to wě, a wulki džen žnjow to na ſjawne pschinyje. Wty paſ čzemy tał dołho, hač džen je, prjedy hač nóz pschindže, hđež ničtó njebudže móz dźělacz, dobre ſymjo na rolu ſwojeje wutroby wuſhywacz a Boha proſhec, ſo by ſwoje ſohnowanje dał, ſo by Bože kraleſtvo tež mjeſ nami a w naſ roſtko po jeho hnadže a ſmilnoſczi.

Samjeń.

Puczowanie po Bożim piſmje

abo

taſte myſle nadeńdžech, Bože ſłowo čitajo.

Podawa ſwěrnny čitať „Pomhaj Bóh-a“.

I. knihi Kóſſajzowe, 24. ſlaw.

(Potraczowanie.)

III. Schuczka 29—61. Hdyž bē Rebecka wupowjedała, ſchto je ſo jej wonka pschi ſtudni ſtało, chwata Laban, jeje bratr, w runym mēreje won, ſo by zuſbnika i jeho wjelbludami nuts pschiwjedł. Tón paſ njecha prjedy powjeczercječ, doniž njeje ſwoju naležnoſcž do praweje kolije dowjedł. Dolež bebi domjazh pscheja, powjedži jim wſcho wobſchěrniſcho a proſhy ſłóncznye wo wotmolwjenje. Laban ipóſnawſchi ſe ſwojimi Bože wodjenje, pschiwoli wotrocžkej Rebecki ja knjeſoweho ſyna, a dolež čze wotrocžk hižo i mlodym ranjom ſo na dompuč naſtajić, pschewoſtaji njeiwjeſcze, hač čze wona hnydom ſobu čzahnyč abo hač čze poſdžiſcho ja nim na puč ſo naſtajić. Wona čze hnydom i nim čzahnyč; i požohnowanjom wopuſcheci wótzny dom.

A Rebecka mēreſche bratra, i mjenom Labana; a Laban bēreſche won, muzej pschi ſtudni napscheczo.

A jako wón widžeſche čzolnu rynu a rječzaji na ſwojej ſotſinymaj rukomaj a wuſlyſcha ſwojeje ſotſine Rebeckyne ſłowa, ſo wona džeſche: Tak je tón muž ſo mu rēczał, pschindže wón k temu muzej, a hlaj, wón ſtejeſche pschi ſwojich wjelbludach pola ſtudnje.

Ze ſłowami: „Laban bēreſche won muzej pschi ſtudni napscheczo“, pschedſtaji ſo nam wón jako tajki, kotryž na runymaj nohomaj čęlnje; wón bēži, ſchtož jenož móže, ſo ſo njeby muž wonka pschi ſtudni něhdže druhdže wobrocžk, pschetož wón derje pytnje, ſo je pschichoł jako braſchka. Na to i 30. ſchtuczki ſrosumimy, čžeho dla je taſle chwatał: ſłoto je wuhladał, ſlyſchal je, tał bohaty je dom, ja kotryž wón braſcheci. Tole je jeho nahrabnu wutrobu tał ſapryko, ſo njecha, ſo by tajke bohatstwo jeho wótznemu domej traſch wucžekto. A hlaj, zuſeho jetka hiſchče pschi ſtudni, dha wón ſaſo wodnyhne.

A Laban džeſche: Wój nuts, Anjeſowu požohnowanu; čžeho dla ſtejiſch wonka? čžeho dla njeſhy hnydom ja mojej ſotru do naſcheho doma pschichoł? ſchtož je požohnowanu jako ty, teho wſchudžom lubjerad i ruku powitaja. Za ſym tež hižo ſchęžu pschihotowal, ſo mēł ty hoſpodu je ſwojimi pschewodžerjemi, a tež wjelbludam ſym měſtnoſcž pschihotowal; tał trjebaſch jenož ja mu pschicž.

Tak dowjedže wón muža do doma a hotowy na poſluženje wotčedla wjelbludy a Labanowi wotrocžny mējachu jim čęžu i ſchribjeta ſklaſeč, a wón da jim ſłomu a wizu, a wſawſchi hoſcža ſobu do domſkeho da jemu wodu, ſo by bebi noſy ſmył, a tež nužam, koſiž bechu i nim.

Hdyž bēſche bebi wotrocžk noſy ſmył, itaji Laban psched njeho jedž. Abrahamowy wotrocžk paſ džeſche: Za njebudu jęſeč, doniž njeſhy prjedy moju rēcž wurēczał a moju porucžnoſcž wkonjal. Wón a traſch tež jeho nan Bethuel wotmolwiſchtał: Powjedaj ju.

Hdyž je pschi wſchēm, ſchtož ſo nam tu powjeda, Laban přeni muž a niž Bethuel, dha roſjaſni ſo nam to i wobſtejnoſcžow tehdomniſcheho čaſa a i wobſtejnoſcžow mjeſ ſwójbami. Hđež ma muž wjele žonow, móže nan lohko na ſwoje dźeczki ſabyeč, woſebje na holzy tajſeje žony, kotryž ma mjenje lubo; potom ſaſtupja woſebje bratſja ja ſwoje ſotru, ſo bychu jich prawa ſaſitowali. To paſ njeſtawa ſo jenož napschecžowo nanej, ale we wſchěch naležnoſcžach ſjawneho žiwjenja. Powoſtanti tajkich bratrowſkich prawow nadeńdžemy hiſchče dženſ mjeſ Arabami.

Wón džeſche: Za ſym Abrahamowy wotrocžk, kotrehož wy ſnaječze, dolež je i waſcheho pschecželſtwa. Anjeſ je mojeho knjeja po tym, ſo je i Sarana wuczahnył, bohacze požohnowal, tał ſo je wón wulki po bohatſtwje a nahladnoſczi; a je jemu wozzy a woły, ſlěbro a ſłoto, wotrocžkow a džowki, wjelbludy a wóhly dał.

A temu dha je Sarah, mojeho knjeſowa mandželſka, mojemu knjeſej ſyna porodžila w jeho ſtarobje; temu je wón wſchitko dał, ſchtož wón ma a je jeho ja ſwojeho jenicžkeho namrěža poſtajił.

A mojemu knjeſej ſym ſo ja dyrbial pschihacž a wón je mi rjeł: Njewſmi mojemu ſynej mandželſku i ſkuanęſkich džowkow, w kotrychž kraju ja pschewywan; ale dži do mojeho wótzneho kraja a k mojemu pschecželſtwu; tam wſmi mojemu ſynej žonu.

Za paſ džach mojemu knjeſej: Kał, hdy by ſnadž ta žona nočnyła ſo minu hičž?

Tehdom mi wón wotmolwi: Anjeſ, psched kotrymž khodžu a po kotrehož woli ſym ſo ja to roſchudžil, ſchtož ſym tebi runje porucžk, poſczele ſwojeho jandžela i tobu a budže ſbožo dacž k twojemu pučju, ſo ſo moje pschecze ſtanje a ty mojemu ſynej žonu woſmjeſch i mojeho pschecželſtwa a i mojeho wótzneho doma.

Tehdy paſ by ty wot mojeje pschihahi wotwjaſany, hdyž k mojemu pschecželſtwu pschindžeſch a ſtanje-li ſo tam, ſchtož by prajił: jeli ſo čzi ju njeđadža, wo kotryž ty proſhyſch, by wot mojeje pschihahi wotwjaſany.

Tak ſym ja dženſa i tajkimi porucženjemi k ſtudni pschichoł, a džach w ſwojej modlitwje: Anjeze, mojeho knjeja Abrahamowy Božo, ſy-li ty ſbože k mojemu pučju dał, po kotrymž ſym ſem pschichoł, hlaj, ja tu ſteju pschi wodowej ſtudni. Hdyž něł knježna pschindže po wodu, a ja k nej rjeknu: Daj wſchal mi ſo kapki wody napicž je ſwojeho ſarana, a wona rjeknuje:

Napij šo, ja chzu twójim wjelbludam tež nalecž: šo by to ta žónifa byla, kotruž je šnjes mojeho Injesowemu šynej wobradžil.

Doniž běch te šlowa wurēcžal w šwojej wutrobje, hlaj, tu pschindže Nebekka won š karanom na šwojim ramjenju, džěšče dele do studnje a nacžeršče.

Duž džach š njej: Daj mi wšchat picž. A wona kětše wša dele šwój karan a džěšče: Biji ty, ja chzu twoje wjelbludy tež napowicž. A ja pijach a wona napowi tež wjelbludy.

A ja šo ju woprašach a džach š njej: Čžeja džowka šy ty? A wona wotmolwi: Ša šym Bethuelowa džowka, Mahoroweho šyna, kotrehož je jemu Wiska porodžila. Duž powšnych na jeje čžolo (nóš) šlotu rhytu a rječšy na jeje ruzn, a pošhilich šo a modlach šo š šnješej a šhwalach šnješa, mojeho šnješa Abrahamoweho Boha, kotryž je mje po prawym pucžu wjedł, šo bych Abrahamowemu šynej bratrowu džowku wšal.

Teho dla, čžecže-li mojemu šnješej šmilnošč a pschecželstwo wopokajacž, kaž je tež Bóh we wšchej tutej naležnošči šmilnošč a wěrnošč jemu wopokajal, dha powješče mi; jeli šo pak niž, dha powješče mi jenož tež, šo bych šo wobrocžil na prawizu abo lěwizu, šo bych mješ družimi šwójbami š Mahoroweho rodu wo džowku prošyl.

Ma to wotmolwiščaj Laban a Bethuel a džěščaj: Ša wěž pschindže wot šnješa; a dofelž je šnjes wo tutej naležnošči hižo rošbudžil, dha njemóžemoj ničžo pschecžiwu tebi rēcžecž, ani šte, ani dobre, to rěka: njeshmémój prajicž, ani haj, ani ně, ale mamoj pošluchacž. Wonaj powołataj šo na šnješa, Šehovah; bješ dwěla štaj jeho tež čžescžiloj, hdyž tež pódla Boha pschibóžstwo nadenžemu.

Šdžež Božu wolu jašnje špóšnajesch, tam njeshmē šo ani „ně“ pschecžiwu njej š wutroby wunuricž, ani njeshmē šo wutroba š temu tak natšlicž, jako by ša to hiščeže nēšajše „haj“ trēbne bylo, kotrež by wulhadžalo š rošpominanja a rošbudženja. Šehdy by tež móžno bylo, šo by wupłód tajšeho rošpominanja nēšajše „ně“ bylo. Ša pschewědcženje: „to pschindže wot šnješa“, nimajch žaneho rošpominanja wjazn; tu majch jenož šwoju wutrobu podacž a nimajch ani dobreho ani šleho do teho rēcžecž, nimajch rošpominacž, hacž by prajil haj abo ně, majch šo podacž bješ wšcheho wunēnjenja do Božej wole.

(Pošracžowanje.)

Wjazn lubošče.

„Šleježe! šaf šo šcheščijeno mješ šobu lubuja! — šaf bychu pohanjo hušto je špodžiwanjom prajili, hdyž widžachu, šaf běchu šcheščijeno hromadže psches najnutrišchu bratrowšku lubošč šwojani. „Šo jim šaf nadpaduje“ — praji žyrtwinški wótž Tertullian, šiz je 220 wumrjel, — „dofelž šu woni šwucženi, šo hromadže hidžicž; — my pak jedyn ša družeho wumrjecž hotowi“. — Šole nutne, bratrowške šjednocženje mješ šcheščijanami, šo kóždy šcheščijan w kóždym mēšče, hdyž šcheščijeno bydlachu, š dobom pschecželow namaka, šiz běchu jemu wjazn, hacž wšchitžy pschecželjo šwěta, to šrošmiecž njemóžachu. Šcho je to — prajachu, šo šcheščijeno na potajnych šnamjenjach šo pójnajo — šo mješ šobu lubuja, prjedy hacž móža šo šestacž? Šo tymle pschemēnjenju, kotrež šcheščijanštwo pschinjēše, praji Šustinuš, šcheščijanški wucženy, kotryž běšče nēhdy pohan: „Wny, šiz my nēhdy pjenježny dobytt psche wšcho lubowachmy, my dawamy něšto tež, šchož mamy, ša powšchitlowne dobre a my kóždemu potrebnemu šdželujemy. — Wny, šiz šo prjedy hidžachmy a mordowachmy, my, šiz njechachmy š žušny dla wšchelatošče wachnyow šhromadnej domišny mēčž, my šmy něšto po šjewjenju Šesom Šhryšta š nimi hromadže živi. Wny prošymy něšto ša našchich njepšchecželow. Wny pytamy tych pschewědcžicž, kotšiz naš š njeprawdnu hidža, šo bychu po krašnych wucžbach Šhryštuhowych šwoje žiwjenje škožowali a wješelu nadžiju dostali te šame šubla š nami dostali wot Boha, šiz je psche wšchitlich Injesow.

Šches tule lubošč šcheščijanow šo wjele ša Šhryštuka doby. Šošebje krašnje šwēcšče šo lubošč šcheščijanow w čžaju čžěškeho domapytanja. — Nēhdy w Šarthago žalohny mór šahadžšče, kotryž kóždy džēn wjele ludži morješče. Šu škladnošč tamni šcheščijeno wužichu, šo bychu na šwojich njepšchecželach a pschecžeharjach šwoju lubošč wopokajali. Šohanjo džē w bojošči a nastroženju pschibłuchnošč čžłowškeho čžucža šabychu. Šoni bojašliwje šhorch a mrežajach wopušchēžichu. Šrohi běchu pošne čželow, kotrež šebi ništo njeshwērješče šhowacž. Šenož nahrabnošč

dobhwšče na šmjertnej bojošči a pytašče š njeshboža družich šwoje wobošacženje. Š tym čžaju šo šmužitocž a lubošč šcheščijanow najkrašnišcho šewi. Šako běšče šo tamna wošada šhromadžila, ju biskop Šiprian napominašče, mór ša pruhowanje wobhladačž, hacž tež je mješ nimi š bratrowškej lubošču prawje. Šon praji: „Šdyž my jenož tym šwojim dobrotu čžinimy, my wjazn njecžinimy hacž žlonizy a hřěšchizy. Ššmy-li pak džēcži Bože, dyrbimy to šo škutkom wopokajacž, hdyž tych žohnujemy, šiz naš pošleja, šo dobrotu čžinimy tym, šiz naš pschecžehaju.“

A won podarmo njerečššče. Ššwjata šahorjenošč bu psches jeho šlowa we wošadže wubudžena. Ššchēščijeno šo do rjadownjow džěllichu, šo bychu špomožnišcho w powšchitlownej nudy pomhacž móhli. Šamožicži dawachu pjenješy, šhudži, šchož mējachu, mjenuizy džēlo šwojeju rukow. Šaf namachu šhori pohanjo, wot tych šwojich wopušchēženi, w šcheščijanškej lubošči š bližchemu wothladanje a trošht. Ša krotki čžaj běchu čžela na hajach šhowane a mēšto běšče psched powšchitlownym wopušchēženom psches mór šahowane. Še špodžiwanjom pohanjo škutkowazu lubošč Božu w Šhryštuku widžachu a mējachu rjanu škladnošč ju še šwojej šebicžnošču a njecžlowštim wachnyom pschitracž.

A tež našchemu šebicžnemu, po žadoščajach lacžnemu narodej móhł šon wobras še šchpichelom byčž. Ššebicžnošč je tež w našchim čžaju čžeržaja mōž wjele škutkow. Šo jedyn družeho podkōčži a žana lubošč š bližšchemu šo njeshaje. A žadoščiwocž tež ničžo družē njēše šhiba šebicžnošč. Šo jedyn družeho dla nēčžeho paruje, šo jara porēdko štawa. A šola móhla šo š pschecžinjemy milionami nēkotrych bohach nēkotra šylša šwotēcž, nēkotrej nudy šo wotpomhacž. Ale hdyž šu bohacž, šiz po šwojim šamoženju wopruga? Šdyž na to džiwacž, šchož woni trjebaja ša šwoje žiwjenje, šu te dary jara šnadne. A čži ludžo, kotšiz š darami š dobom wutrobu dadža, bywaju tež pscheco žadnišči. Šlubina mješ bohachy a šhudny njēby šaf šluboka bywa, hdyž by šo bóle po šej šahadže čžinilo: „Wjazn lubošče!“ —

Wjazn lubošče we wobłhadžowanju š twójim bližšchim, wjazn lubošče w twójim šudženju wo družich, wjazn lubošče w twójich darach.

Wšchelate š bliska a š daloka.

Š Kettiz. Šo wobšamšnenju šlowneje šerbškej konferenzy dyrbješče šo lētšchij šwjedžēn šwontowneho mišionštwā a šerbškeho wot š. šararja rycžerja Šakuba š wulkim žohnowanjom wadženeho mišionškeho towaštwā w našchim Božim domje džeržecž. Šo je šo šandžem ujedželu šbožowuje štato. Šopolniju w 2 hodž. pschicžēše še šmahowazny šhorhojemi a še 4 hudžbnymi šhorami (šerbška mlodžina mēššče woješku šapalu š Budyščina) wošadžina mlodžina wobeju naradžocžow do šarškeho dwora po šwjedžēškej šredaršow. Ša šwjedžēškim čžaju šo wšchē wošadžine towaštwā wobdžěllichu, dale š. wucžerjo a žyrtwinške pschedštejcžestwo. Šo tym, šo běchu š. duchowni a hoščjo šastupili, šhbašče šo čžah psches krašny šnježi park po žyrtwinšeho šollatora a potom do Božeho doma, wot Šwješškeho šnježeho šahrodniša doštojnje wudešjeneho. Šoži dom běšče šaf bohacž š šemšerjemi pschepielnjem, šo dyrbjachu žyčē šyly psched dirjemi wonlach wostacž. Šhērlušče na wobojim šemščenju šo š pojavnami pschewodžachu. Šrenju woltarju Božu šlužbu mēššče na šrenim, nēmškim, šemščenju wošadny šarat, š. š. theol. šencž. Šako nēmški šwjedžēški šredat šupi na šlētku š. šastor primarius Wjazka š Budyščina, kotrehož džēd je tu psched runje 50 lētami jako našch dolhoštny žohnowany šantor wumrjel. Šjenje šincžšče jeho lubošny šlōž psches wulki Boži dom a do wutrobow wulkeje šwjedžēškej šhromadžiny, kotrež wón pschwoła na šatožnu šekšta po Šan. 4, 35 a 36: „Šójcže, pomhacžē šobu na wulkim žnjowym džēle šwjateho mišionštwā!“ špominajo 1. na šnješa žnjow; 2. na žnjowe džēlo na mišionškim pošu; 3. na žnjowe žohnowanje a na pschichodny wulki žnjowy džēn. Ššōncžnu šiturgiju psched woltarjom mēššče šnješ šarat Šarbat š Kotež. Šo šlowneho šhērlušcha žyrtwinš šhor rjanu šchyršhōžny špēwanški pschednošht pošticži. — Šo šerbškeho šemščenja šwjedžēški čžah šašo na šarški dwór pschicžēše a šo runy pucž do Božeho doma poda. Šawodnu šiturgiju mēššče wošadny duchowny šnješ šakonuš Šoigt a šwjedžēške šredowanje džeržšče š. šarat Šolcž š Budyščina wo Mat. 11, 5.: Šesuhowe šlowo: „Šhudym budže ewanšgelijon šredowane“ w šwētle škutka mišionštwā mješ pohanami, pošajujo 1. na pohanow w duchownej šhudobje.

2. na knjesowu pschikafanju, so bo pohanam ewangeliyon prěduje, a 3. na wěstosć, so tón knjes tajke prědowanje zohnuje. Szwidženskej prědowanu bēšchtej hlubokonatwarjazej a sahorischtej pošlucharjow mōznje sa wulku wěz mišionistwa. Wonej bēšchtej króna rjaneho šwjedženja. Stōncžnu woltačnu Božu službu mējesche na šerbstim kemschenju knjes sarač Wiczas i Kofacžecž. Wubjernje bo i chora šerbsti duett wot knjenje diał. Woigtoweje a knježny Szuschkež i Wuješda spěwasche: „Tón knjes mój šwěrnny paštyč je“, komponowany wot najšeho stareho kantora knjesa Kozora, našeho šerbsteho klasisteho hudžbnika. Kolletta, pschi zyrkwinych durjach škladowana, dawasche rjane šwědženje wo lubosći a sahorjenosći a wučžini w 1399 jednotlich darach 425 hr. 74 np. — Wo stōncženju Božuju službow bēšche kollatur-šte knjeistwo wulkotnu šwjedžensku hōsčžinu sa wschitkich czežnych a šwjedženskich hōsčžow wuhotowalo. — Jesuž Khrystuž, kral šwjateho mišionistwa zohnuj tež dale hnadnje naše lube šerbsti mišioniste towarštwu! Zedyn je i kralom!

— Šrudna powjeicž rošnježe bo šapocžatk šašdženeho tydženja, so je k. zyrkwinski wučžer Sperling we Lupoj po krōtkej šhorosći wumrjel. Šalle po krōtkim nahla šnjercž knjesa kantora Šanascha w Retlizach wotwoła a nētko je šašo jedyn šerbsti wučžer wumrjel, kotryž mējesche i dobom zyrkwinske šastojništwu w šerbstej wošadže. Knjes Sperling je dolhe lēta w šwojej wošadže šwěrnny štukowal. W tym cžaku, hōžej hiščeže žadyn duchowny we Lupoj njebēšche, mējesche wjele nježelow šam Bože služby wobštaracž.

— Šotecžanski Boži dom bo wobnowja a Bože služby nje-mōža bo teho dla nētko w zyrkwini džeržecž. Boža služba mējesche bo šašdženu nježelu wotkach w Božej štwōrbje.

— Šo horzocže šu czeže njejedra pschisčle, kotrež šu jchodny nacžinile a Bohu žel psches blyski cžlowjekow morile. Tajke powjesče pschišdu i blisčosče Lubija a tež i Butež. Šam bu 17 lētna džowka zyrkwinskeho a šchulškeho pošladnika Wlažija psches blyš wotkach na polu šaražena. Šōždy i wbohej šwōšbu cžuje tajke czeže domachpytanje. Ale hōž Boh tač czeže šwoju ruku na naš polož, trošchtujmy bo i tym šlowom: Boža rada je džiwna, ale štajnje mudra.

— Šhēžor je w tu šhwilu na šwojim pučžowanju w pol-nōžnym morju. Pučžowanje budže nēhōže 40 dnjow tracž a šhēžor cže lētko hiščeže wysche i polnožy hacž druge lēta pučžowacž. Boh pschewodž jeho na jeho pučžowanju, so bo štrowy a czerštwy k nam domoj wrōcži!

— Šak šendželčenje w Afrizy šakhadžuja jako džiwi šurowy, wo tym šmy hižo šrudžaze powjesče dostali. Najšōšche je, so woni šamo mišioniste štajnje w Transvaalškej na pošoj njeostaja a tež mišionaram wobčežnosče cžinja, tač so šu mišionarojo Šarlinškeho l. mišionškeho towarštwu nēmskeho konsula prošpēž dyrbjeli, so by jim šakit pschēžiwu jendželškim šurowosčžam šticžil.

Bože wjedženje.

Šchtō w štrachosčžach dawta mōž šwoju
Šštabemu mi?
Šchtō powjedže mlodosčž tu moju
Š šbožownosći?
Šchtō žiwjenje šbōžnje mi škoži,
Mēr mi da šwōj?
Šo pschecžel mōj hnadny tōn Boži
Šbōžnik je mōj!

Wōn, runjež šym džecž ja šnadne,
Cžesēži wschat mje
Š i proštwam mi wucho pschēž' hnadne
Šakšiluje;
Wōn šylšy kač wješela tudy
Wobhlada wišē,
Wōn wschudže mi tyšnosčžow štrjudy
Wotemšacž wē.

Š šbōžniko dobry, šiz wolašch
Š lubosčžu mje,
Šōj wutrobu wōdžicž, so šhowasch
Ššchi šebi mje;

Šchicž pomoz ty šlōdka mi i wučžije,
Šdžerž mje psched šlym,
Šod twojimaj rukomaj šrudžije
Ššhowany šym.

Šdž wušwoli šemju ty šebi,
Šohnowacž naš;
Šač i nanej pschicž mōžachu i tebi
Ššchitžy tōn cžak,
Šaj, džecžatka šlabe a wbohe
Šorje brač šy,
Še cžesēžil psches dobrotu drohe,
Šralo mōžny!

Šacž i nam šo ty, pschecželo, nižišch,
Šobry nam šy,
Š i nješestim hlošom šo bližišch
Ššchivolajžy:
„Šōj, šwukliwe džecž, pschicž i te mui,
Šebje mēčž cžy.“
Šo šlowo, mōž Boža, je we mui,
Š tebi ja du!

Nēšhto i rošpominanju.

Čłowjek je tač wjele a nicžo wjažy, kač wjele je w Bohu.

Nješnēwaj šo, wōdaj rad a hladaj na pschikad knjesa.

Šnēw je šte šwērjo; hōž wone rjecžas roštorhne, je tu nješbože na mēšče.

Š hrečhami wojuj, i cžlowjekami džerž mēr!

Čžit twojemu pschecželej a nješchecželej dobrotu, potom prēnjeho wobšhowasch a drugeho dobudžesč.

Dalije dobrowolne darj sa wbohe armeniske šyrotu:

Š Šotecžanskeje wošady psches knjesa šararja Šubizu:

Š. i Butež	2 hr. — np.		34 hr. 50 np.
M.	10 = — =	Š. i Šodež	1 = — =
Št.	1 = 50 =	Šr.	2 = — =
L.	2 = — =	Šl. i Šejna	1 = — =
W.	1 = — =	Š.	1 = 50 =
B.	1 = — =	L.	3 = — =
B.	3 = — =	B. i Šchecž	1 = — =
M.	1 = — =	M. i Šachlowa	10 = — =
Š. i Šomorž	1 = — =	L.	5 = — =
Š.	1 = — =	Šch.	— = 50 =
L.	3 = — =	L. i Šolwasch	2 = — =
D.	1 = — =	Š.	2 = — =
Š.	1 = — =	Š. i Šoporž	1 = — =
W.	1 = — =	Š. i Šrjebjež	1 = — =
Šch. i Čžornjowa	5 = — =	Š. i Wuježka	1 = — =
		Š. i Šornjōška	1 = — =
			67 hr. 50 np.

Š Šetlicžanskeje wošady psches knjesa
šialona Šoigta:

Š. Š. i Šulkeho Dažina 2 = — =
Šromadže: 69 hr. 50 np.

Š mjenje wobohich šyrotow praji wutrobnny džak

Šōlcž, redaktor.

„Šombaj Šōh“ njeje jenož pošla knjesow duchownych, ale tež we wschēch pschē-dawarňach „Šerb. Šlowin“ na wšach a w Šudyschinje dostacž. Ša šchtwōrcž lēta pošcži wōn 40 np., jenošliwe cžiščla šo ša 4 np. pschedawaju.

Womhaj Bóh!

Cyisko 30.
28. julija.

Lětnik 11.
1901.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Smolerjez knihičiszczejni w Budyschinje a šu tam dostacž ša štwórtlětnu pschedplatu 40 np.

8. njedzela po šwjatej Trojizy.

Mat. 15, 1—14.

Wěrne křesćijanstwo je wěz wutroby. Š tym njeje prajene, šo křesćijan šwój rojom nješmě trjebacž, šo dale wobhonjowacž a hlubšce pšnacze křesćijanšce wěrnoscze šebi dobyč. Wšcaš našch šnjesh šam naš k temu pohnuje, hdyž praji: „Wobhończe šo w pišnje, šo bychu woni tebe a kotrehož šu pošlaš, pšnali.“ A Pětr napomina naš: „Koscze w hnadze a pšnaczu našeho šnjesa Jesom šhryšta.“ Šak lubošte je, šo wot křesćijanow na Beroje reka: „Woni wobhonichu šo wšchěduje w pišnje.“ Ale šchtóž chyzł křesćijanšku wěrnoscž jenož š rošomom wopšchijecž, tón š dwělowanja njeby won pšchischoł a jeho dušcha by tradała, hdy by tež bohate wjedzenje měl. Ně, wutroba dyrbi šapšchijata by:ž. Wšchitkim liwkim dyrbi šo pšchivolacž: Wšmicze móž ewangelija do wutroby horje a wy budžecze šhonicž, šak móžne a žohnowanja polne je, šak wutroby wobšboži.

Wěrnny křesćijan dyrbi pšchede wšchěm pobožnu wutrobu mēcž, kotrež wješele je, Bohu pšchisłushecž a jemu šlužicž.

Šizo w Izraelu dyrbi Bóh pšches rt profety Jesajasa škoržicž: „Tón lud šo ke mni pšchibližuje se šwojim rtom a cžesczi mje se šwojimaj hubomaj, ale jich wutroba je daloko wote mnje.“ Drje ša cžak Jesajasa njeje pšbrachowalo na woporach a modlitwach, ale tón, kiž na wutrobu hlada, a kiž cžze wutrobu mēcž, njeje š tym

hišcze špokojom, ale škorži: wutroba je daloko wote mnje, njeje pódla, hdyž woprujecze, hdyž šo modlicze. Šu šam škoržbu wupraji našch šnjesh w našchim wotdžělenju pšhecžiwu šariškim. Woni se wšchěj šwěrnoscžu na to dšeržachu, šo Bože šlužby, wopory a rócžne cžakny žyle po šakonju šo wotměwachu a teho dla běchu šami hišcze pšchitajnje dali, pšches kotrež chyzchu došpolne dopjeljenje šakonja dozpečž. Ale hacž runjež šak wjele cžinjachu, dha to tola jenož š głowu, se rtom a š rukomaj cžinjachu, jich wutroba pak njeběšce pódla.

To je ša naš k napominanju pišane. Šrašna wěz je, hdyž jena wošada pilnje šwoje Bože šlužby wopytuje, a najche šerbske wošady maja hišcze tutu šhwalbu. Ale šlyšch: twoja wutroba dyrbi pódla byčž, hdyž pod šynkami šwonow do Božeho doma šastupišch, hdyž se šhromadženej wošadu šhěrłusche špěwášch a š šhwalbu a š džakom, š proščenjom a dobroproščenjom pšched Boži trón štupišch. Twoja wutroba dyrbi pódla byčž, hdyž šo na přědowanju tebi Bože šłowo wuloži a na tebe šo naloži. A š wutrobu pódla byčž, to reka: wutroba dyrbi pola Boha byčž. Šeho dyrbišch pšched woczomaj mēcž, š nim rēcžecž, na njeho pošłuchacž, jenož jeho mēcž chyzčž. Wješele dyrbi tebi byčž, Bohu šlužicž, šo prajišch: Šak lubošne šu twoje wobydlenja, šnježe Zebaoth!“ „Šo je moje wješele, šo šo k Bohu modlu a šwoju nadžiju štaju na teho šnjesa!“ Hdyž našch tajku pobožnu wutrobu a šo šak Bohu podášch, šo prošdnny š Božeje šlužby domoj njewrócžišch, ale trošcht a móž, mēr a hnadu šobu šjerješch.

ko na wjelbluda, so by czahnyla i wotrocžkom. A wón wsa Rebellu pod swój schit a czehnyjesche prjecž.

Wón wjedžesche njewjestu po hamym pucžu, po kotrymž bē něhdy Abraham i Sarana czahnył. A stōncžnje mējesche tež Rebellka sapomnicž swój lud a swój wótzowski dom; tak bēšche tež jeje wuczah czah Abrahamowy.

Pschichedschi do Hebrona sasta tam wotrocžk, so by swojemu knjejej rosprawu podač; potom pak džēsche pucž 18 mil k połdnju, hdžez bēšche hebi Zsaak blisko pschi Sagarinej studni hospodačstwo, njewotwižne wot nanoweho, jakožil.

(Potracžowanie.)

Šdy by bohaty doščž?

Kan so swojeho mačeho žyna prajšesche, kotryž jemu wo pokladach swojeho bohateho pschecžela powjedasche: „Šdy by bohaty doščž?“ „Šdyž mam, 1000 tolet.“ Inapschecžiwu hólž po swojej džēcžazej myšli. „D ně.“ bēšche wotmolwjenje. „2000?“ „Ně!“ „Ale potom milion?“ S tym myšlesche hebi hólž, so je na nanowe prajščenje prawje wotmolwil a spodžiwajo na njeho hladasche, jako wón sažo „ně“ rjetny. Duž rošjažni jemu nan: „Halle tehdom by bohaty doščž, hdžž masch něšto wjažy hacž masch. A to ženje njeje. Pschetož masch-li 1000 tolet pschecžesč hebi 2000 a masch-li 2000, potom žadašč hebi 3000 a tak dale. A hdž by k milionam pschichol, by hebi wjažy žadač a stōncžnje žyly swēt wobšedžecž chžyl; a žamo potom by so tebi schlo, kaž Alexandrej Wulfemu, kotryž so ja druhimi žiwētami rošhladowasche, so by je sa žebje dobył. To je poklecže mamona, so dušču njemēruje, ale pschezo i nowym hlodom napjelnuje po tym žlowje: „Čim wjažy ma, čim wjažy chže mēčž.“ Ale ja hebi myšlu, so ma tōnle hólž mješ dorosčženymi wjele runje tak myšlajnych kaž wón.

Wōndano namafachu w horach psched krótkim namafaneho škoteho kraja dweju škotopytarjow w lodže a žněšy iproštnjenju. Jedny psches 70,000, drugi 100,000 dollarow winojteho škota pschi hebi nješesche. Ššto pomhasche jimaž to škoto? Bēšchtaj wonaj nětko bohataž doščž? Próč je próč, a hdž by wot škota abo něčžeho drugeho byl? Šak prawje praji Žesuh (Luk. 12, 15): „Ničto njeje živy wot teho!“ D ty wobohi škotopytarjo, ty wobohi čžlowjecže, kač hubjenje dyrbił ty šawutlicž na čžele a na dušču i twojej ruku połuej próča, hdžž njeby wobštajnišche poklady hromadžil, kaž dołho je čžas! Tamny nowy škoty kraj psches režy Nufon a Šlandy w Alaska leži w połnožnej polariškej zōnje a ma nimale 8 mēžazow frutu žymu. Mačo wobydlerjow na žymu šwucženych Indianšich tudy psches žadnu šwērinu lēdy žyrbu namafa. A nětko je tam kaž bajka, kaž by wšhitko psches kušlatiške žłowo pschemēnjene bylo: šhwatnje našta mēšto Dawson, Žity i hoščženžami a rejwanšimi žubjemi a druhimi šawježenjemi, ale tež žmjertne mēšto, hdžž hižo psches 2000 ludži špi, kiž žwoje wēšte powołanje woštajiwšchi, žwoju wótežinu wopuščezichu a nětko swój pschichod a žiwjenje nastajichu, so bychu w hošpodliwych žamocžinach žymneje połnožy žwoje šbože pwtali w čžewjonym škocže. A žadny nječžuje, hdž je bohaty doščž. A ššto dadža hebi placžicž tōn čžewjony próč — jenož rjanych žonow ja pschichod dla! Ššto maja woni šnjeicž a pschecžepicž w tamnej krutej žymje; kētko budže jich podležecž psches hlōd a horjo, žymu a šmjercš! A to wšhitko ženiškeho próča dla, „njewēšteho“ mamona dla! Šacž škoto a škoty próč jenicžku čžlowišku dušču na dnju žudženja wumōže? (Žesanja 1, 18.) Šacž budža wšhitte te miliony, kotrež žu w połnožy a połnju, k ranju a k wječžoru wot škotopytarjow nahromadžene, šhubjenje telko woporow, šhubjenje njelicžomnych čžlowiškich duščow pschikryčž?

Ššto pak to štara, lubych čžitarjow, kiž wy tola sa škotom njeryjecže a tež ženje rycž njebudžecže, škožuju so po štarym pschiklowje: „Wōštan w kraju a žiw so i prawdu!“ A runje teho dla, dofelž dyrbimy poklady hromadžicž (Mat. 6, 20.) dyrbi naž njerosom ludži wubudžicž a wucžicž, so bychmy prawi škotopytarjo byli. Šak wjele jich je to wulke prajščenje Mat. 16, 26. šrožmiko? Šak wjele jich te poklady šnaje, hdžžž ani padušchi so sa nimi njekopaja, kotrež ani žmjercže žymna ruka nam wutorhnyčž njemōže, ani šžčelanoščž, ani wobšedženštwō, ani čžesčž, ani žwētne wješele a ipodobnoščž, ale Žesuhža? A jeho połnoščž je pošnišcha dylži škote žōrła w Amerižy a diamantowe pola w Afrižy; a bohatštwō jeho pokladowych komorow nješku škoty próč, ale njeschodne kubla. Wo tym čži wobohy ničžo njewjedža, kotřiž

w Šlandyke žwoje žiwjenje sa škoty próč woštaja, abo kotřiž pola naž šbože a mēr žwojeje dušche šwonkowemu wužitkej wopruja abo na ženiški próč pschedadža abo woni swój blud halle i wulkimi bolosčžemi pošnaja, žnawo hdžž je pošdže. Wy pak, ty a ja, kiž žmy hūsto žobu špewali:

Šak kražne šamōženje

Wój Žesuh sa mnje je!

my žaneho šamolwjenja nimamy, hdžž my šhudži, šlepi a našy woštajemy. Ach, so bychmy hebi husečžišcho to prajščenje štajiłi: „Šdy by bohaty doščž?“ a so bychmy tež to prawe wotmolwjenje namafali!

Wšchelate i bliska a i daloka.

— W Šserbach pobrachuje na wucžerjach, dofelž jich pschemačo se šeminara wulhadža. Tak žmy pschezo sažo šforžicž dyrbjeli. Šak mohlo so teje nušy wotpomhacž? to je prajščenje, kotrež našču wutrobu hūnje. W prjedawšich lētach so štaršchi wottrasčicž dachu, dofelž so jich džēcži na šeminar njepšchiwjachu a bu jenož mačo licžba Šserbow na Budyštin šeminarje pschiwšata, na drugi šeminar pak žwoje džēcži dacž njemōžachu, hdžž bēchu pruhowanje wobštali, ale wobmjesowaneje licžby so pschijimajnych w Budyštinje šastupicž njemōžachu. Wadžižomnje nam pschichod lēpsche wobštejnosče pschijesche. Š temu pak je tež trjeba, so žo štaršchi w prawym čžasju rošžudža, žwojich žynow na šeminar dacž, so bychu jutry derje pschihotowani byli. Duž je nětko hižo čžas, žebi na to myšlicž. A wošebje žu pschichodne jutry dobre wuhladny, so žo wjažy Šserbow na Budyški šeminar pschiwšmje. Dla wucžeršeske nušy mjenujžy wēšte šeminary, šōžde lēto druge, jutry hiščeže žunkrōčž telko wucžomžow pschijimaju kaž hewal, so žo k ščesčej rjadowni hiščeže paralelna (poruna) rjadownja šaloži. Pschichodne jutry to na Budyški šeminar trjechi, tak so žo tu dwōjna 6. rjadownja šaloži. Duž žu wuhladny dobre. A wy, lubi Šserbja, wužicže tule dobru škladnoščž, wajšich wobdarženych žynow tam pschiwjesčž, so by žo wucžeršeske nušy w pschichodže wotpomhato.

— Na druge wucžeršeske mēštno w Šetlizach, kotrež žo wu-
prōšdni, dofelž žo žujes Šrawša na wotpocžink poda, je žo šnješ wucžer Šchudač w Bōšchizach wušwolil. Drugi wucžer ma w Šetlizach i džčela tež žyčwinski žlužbu šastaracž.

— Žně žu so šapocžale a žita žo dom šhowaja. Šatač je žo w pocže swojeho woblicža próžowal, a Bōh je žwoju žohnowazu ruku nad šahonami džeržal, so mōžemy wješeli domoj šhowacž, šštož je nam jeho ščezedriwa ruka wobradžila. Nětko pak čžemy žebi tež šžeržecž, šštož bu nam wobradžene. Pschetož šōžde lēto žlyšchiny, so je Bōže dopuščezjenje, so žo domoj šshowane žně psches woheš žicža a šatač pschi rospadankach žwojeje nadžije šteji. Duž je tež pschijšluchnoščž šatarja, so žo tež po žwojim šamōženju pschecžiwu tajšej šchodže wobarnuje a so žwoje žně pola šawēščezageho towaštwō šawēščži. Šusto žo to pola mjēšchich šatarjow šakomdži, a woni žu čžim hlubšcho trjeheni, hdžž jich potom nješbože potrečchi. Duž njech šatarjo njestomdža, žebi žwoje žně pschecžiwu šchodže šawēščicž dacž.

— Wo wulkej horzocže žu žalokne njewjedra šahadžate. Žužiza je Bōhu džal i wjetšcha šahowana woštala, ale i drugih štron našcheho wótzneho kraja šrudne powjesče pschihadžēja. Še Štrahwalde pola Žubija žo psche, so je njewjedro na pošach šchody nacžiniko, so je blyš do bērnjageho pola dyril a bērnny rošmjetal a w lēku šchotony rošščezčepil. W Šlinsbōrku blyš do hrodu dyril, tola nješapali. W Bōgtlandškej krajnje krupy wulku šchodu nacžinichu. Šchotony žo i šorženjemi wuwalowachu. Pola Žiegnizy blyš do mašchinskeje šabriti dyril a brōžen šapali. W Šalz-
wedelškim wokrežju žo nimale dwē wby do popjela pschewobrocžiščtej. W Šžersdōrje blyš do topoła (pople) dyril. Wot jow žo woheš na Wicžasčž a žušodne šwarjenja rošščeri a ja poš hodžiny žyła wješ w plomjenjach štejesche. Woda pobrachowasche; 29 šwarjenjow žo špali a wjele škotu w plomjenjach kōnž wsa. W žamym čžasju štejesche wješ Šaalfeld w plomjenjach, dofelž blyš w wšchelaticž mēštnach dyril. Wobydlerjo bēchu wšchē šastrōženi a dwē žonje mōžesčtej žo i wulkej próžu žmjercži wulhowacž. Wotpaliko je žo 16 šwarjenjow. Pola Šrantfurta žo dwē žonje na pošu i blyškom šarajšchtej. Pola Šamburga krupy žně šuičžichu a w bliskocžji rēki Šnn krupy padachu, lodowe kruchi 5 cm dołhe a 3 cm tokte. — To žu šrudne powjesče. Bōh čžyl naž psched tajšim njewjedžom šahowacž.

Prjedy hacz woni wolaja, chzu ja wotmolwicz.

W lécze 1828 bésche febi njebohi kral Bjedrich Wylem III. pruski nobu stamał. Duž lécze w nozy we ložu a njemóžesche f bologsczemi spacž a myšlesche febi: „Schtó je mi w žiwjenju najnjepšeczelnišcho napischecziwo stupil a nje najhórje sranil. Temu chzu ja wodacz a jemu wješele sczinicz.“ Duž jemu do myšlow pschińdže, so drje je to wyschl Waženbach, kotryž bésche dla hanjazych pišmow kralej pižanych, f twjerdžisnje na cžaf žiwjenja sašudženy. Wón f dobom wufasnju wuda, so by ho Waženbach pušchczil. Tón pał bésche hižo 10 lět dolho na twjerdžisnje Glas w Schleymskej jaty fedžal a bésche w tym cžafu wšhitko ipytal, so by sažo frowobodnosč dostał. Alle wšhitko bésche podarmo bylo. Duž wyschl jedyn džen w natwarjazych knihach historiju dživneho wufštschenja modlitwy cžitajše. To jemu na wutrobu padže, so hiščeže ho ženje f temu Knjeje tych knjesow wo fwoje wufšwobodženje njebésche wolal. Wón hnydom na fwoje kolena padže a modlesche ho nutrenje f Bohu, fwojemu wumóžniškej. A — na drugi džen dosta rosfasowat twjerdžisny kralowu wufasnju, wyschla pušchczicz. — Tow ho sažo to fłowo wérne wopofasuje: „Prjedy hacz woni wolaja, chzu ja wotmolwicz.“ — Wschetož Barlin wot Glaza něhdže 30 mil sdalene leži a kralowa wufasnja bésche potajkim wudata, prjedy hacz ho wón modlesche.

v Žitne stwjelzo.

Ma wěži we Wullich Lěpnizach je swón, kotryž je ho na dživne wachnje dostał. Dolho bésche zyrkwi drugi swón pobrachowal a frědki wošady njedofahachu, tajki swón dželacz dacž. Duž widžesche kantor Bohuwěr Hahn, jako kemschi džesche, na kěchomowej muri rjaue selene žitne stwjelzo se schěšč kłožami, kotrehož fymjeitne fornješcho bu tam najsterje wot ptacžla donjekene. Schěšje hódnemu wučerzej myšl pschińdže, tele kłožy móhle frědki ja žadany swón dacž. Jako bē schěšč kłožow seRAWjennyh, wón te forna fweđomliwje hromadžesche a je hiščeže w tym fāmym lécze do fwojeje sašrody wošy. To wospjetowasche na nowe lěto a jako bēchu žně pschegara bohate, doby někotrych burow f dalšchemu wodželenju role. Tak miny ho 8 lět, hacž wunoschl pošlednich žnjow telko pschinješe, so móžesche ho f małym pschinoschlom wot wošady dawno žadany swón 15. oktobra 1729 pošwječicz. Šak je swón nastal, je do swona salate, a tež žitne stwjelzo je schěšč kłožami njepobrachuje.

Wotpofasanje wufšmėwza.

Wěšnje Wieland mějesche něhdny f kěžorom Napoleonom I. roščecžowanje wo wěrnosčzi kšesčizijanskeje wěry. Wieland pschecziwo kěžorej wěrnosčž wěschčenzjow sakitowasche. Jako pał ho tamny jemu wufšnja, ho Wieland pschezo bóle sašori a powołasche ho fšlucžnje na wěschčenzja Šhryštuka a jeho japoschtolow. A wón wšhitko se fāmymi fłowami japoschtolow wuloži a pofasa, fak wěščje je Šhryštuf fām fwoju fšmjercž, haj, fajku fšmjercž mějesche, do přědka prajil. Napoleon ho fūmjesche a cžishe praji: „Ja njewěrju, so je hdy žadny Šhryštuf žiwny byl.“ Ma to Wieland wěščje a roščudnje wotmolwi: „Duž ja njewěrju a f najmjeišcha sa lěto wjazy niž, so je hdy žadny Napoleon žiwny byl.“ — Duž durbjesche kěžor wěrnosčž pschipošnacž wótšje fawolajo: „Derje, derje.“

Šhryštuf ja naš.

Pobožny předał Woos, kotryž tak rjenje wo „prawychčzinjenju f wěry“ přědowasche, bésche prjedy štruchly, šrudny. Jedyn džen wón fhoru wopyta a jako widžesche, so bésche to pobožna a ponižna dušcha, rjekny wón f njej: „Wy džē móžesche prawje cžishe a šbóžnje wumrjecž?“ Wona ho woprašča: „Š wotkal to?“ Woos wotmolwi: „Dofelž seže pobožnje žiwa byla.“ Dha jemu fhora wotmolwi: „Wy seže mi prawy mēšchnik a rjany troschtał! Šdže durbjala ja pschińč? Šak móhla ja psched Božim fšdom wobštačž, hđžež manj wotmolwenje dawacz wo kóždym njewužitnym fłowje? Tu, na Šesufa, mojeho wumóžnika móžu ja štróštnje wumrjecž.“ Tele fłowa jemu do wutroby dyrichu. Wot něka wón přědowasche: „Šhryštuf ja naš.“

Něki žiwjenja,

f někotrych wošebnych šchpruchow fwojateho pišma wuwjedžene. Rom. 5, 1.

Dofelž fmy prawy cžinjeny psches wěru, dha mamy pokoj f Bohom psches našeho Knjeja Šesom Šhryšta.

Hdy dha fy prawy cžinjeny? Schtó dha mēniš f tutym praschenujom? Mēniš, hdyž fmy ja w Božim fšdže sa praweho pošnaty, dha wofladaj jenož přěnju schtucžku schtwórtcho stawa, tam namafsch, so, jako je Šesuf naščeje prawdosčje dla šbudženy, šawěščje tež ja prawychčinjeny fmy. To rěka: dosčžčinjenje a šjednanje w Šesufowej kwi a fšmjercži je pola mojeho Wótza tež sa mije tehdom hižo bylo. Praschesch pał ho: hdy fmy to šhonil, so fmy psched Bohom prawy, so fmy wodacz hřechow dostal? wotmolwu cži: Tehdy, hdyž fy wēriš. Wschetož dosčžčinjenje a šjednanje je sa wšhitkich hotowe, jenož so někotry cžłowjet to wēri, někotry pał niž, někotry f tajkej wěry saže pschińdže, někotry pał pošdžischo. Ma šjednanju to njeleži, ale na wěry. To tudy šjawnje šteji: Šmy prawy cžinjeny psches wěru. Něk njech ho tež prascham: wēriš dha, so fy prawy cžinjeny? Šda ho cži cžěžko bęčž, fak f dobom na to wotmolwicz? Dha prascham ho dale: Šidžisč twoje hřechi f wutrobu? žadajš febi jenož w Šhryštufu hnadu a wodacz? mašch pokoj f Bohom psches našeho Knjeja Šesom Šhryšta (1. Jan 3, 19), to je: njeima ho twojeje wutroby wjazy a nješnježi we njej šatamanje (Rom. 8, 1.) a wobštoržowanje? njehladaš wjazy na Wótza w njebšchach fak na fšdnuika, fiž móže tebe twojich hřechow dla do hele šastorcžicz, ale hladaš na njeho jako na šjednaneho Wótza, fiž na tebe jako na pošlušne džęčžo f dobrym špodobanjom w Šesufu Šhryštufu hlada. Šsy pał tež ty f nim špokojom? A hdyž mějesche jeho ty hewat sa fšroweho, wēriš nětko, so wón f tobu derje mēni? Še tebi jeho pschifasnja a wola lósch a wješele? fak lósch džesčja, fiž fwojimaj šarichimaj, kotrejuž lubuje, wšhitko cžini, šchtož jimaj jenož na wocžomaj widži. Duž fedžbuj, luba dušcha! Njemóžesch fwojemu Wótzej ničžo wjetšche f woli sczinicz, hacž hdyž jeho Ššyna to psched nim placžicz dašch, f cžemuž je wón jeho tebi dal a ježmil, hdyž ho štajnje sa nim khowasch a ženje bjes njeho f Wótzej njepšchińdžesch, pschetož Šesuf je twój mēr a pokoj. A tónle mēr placži jenož we nim. Bjes njeho móžesch cžinicž, šchtož chzesch a fak rjenje fak chzesch, to wšhitko pał ničžo njeplacži. Alle njewēriš-li ty niđže, fak lubošnje Wótž na Ššyna hlada, a to fāme mašch ty tež fobu wužiwacz, dha špytaj a dži f njemu!

Něšto f rošpominanju.

Ty nješmjesch wolij do wohnja linčž.

Wošebny muž Boetius widžesche juntrócž, so jedyn, prjedy hacž bésche dojědł a modlitwu wušpěwał, štany a chžishe woteńčž. A temu praji wón: „Wój, luby, njecžin tola fak pscheradniš Judasch, tón tež wot wječerje štany, hdyž mějesche tuš w hubje a woteńdže, so by Šesufa pschedal a pscheradžil.“

Hdyž ty pschestanjesch ho štaracz, ho Šesuf šapocžnje štaracz.

Šjednanje.

Biskop Jan Alexandriški w šchštylm lěštotetku pytasche f wulškim přóžowanjom mēr w fwojej wošadže šdžeržecž a wšhitke šwady wurunacz. Wošebny we wošadže pał njechasche ničžo wo wujednanju wjedžecž. Duž jeho biskop do zyrkwe dowjedže a f nim wótšje „Wótče-našch“ ipěwasche. Jako bēščaj fłowa: „Wodaj nam našche winy“ špěwaloj, wón na dobo mjelčesche a da tamnemu te fłowa „jako my wodawamy našchim winškam“ fāmemu dale špěwacz. „Wopomā tola,“ praji na to biskop f njemu, „šchto fy ty w tym wškomšknjenju žalostneho prajil! Tón Knješ džē praji: „Njebudžecž-li wy ludžom jich hřechi wodacz, dha tež wam njebudže wasch Wótčez wasche hřechi wodacz.“ — Tele fłowa wutrobu teho muža trjedichu. Še šylšami f nobomaj biskopa padže a f wutrobu ho se fwojimi njepšchecžlemi šjedna.

Wnošny cžłowjekoj ho tajžy hřěšchnizy, kotšž ho šlych škutkow njekaja, ale jenož jich scžěhwow ho boja a pytaja jim wučelnyčž.

Womhaj Bóh!

Cyklo 31.
4. augusta.

Lětnik 11.
1901.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kobotu w Šmolerjez knihiczišcežerni w Budyschinje a łu tam dostacž sa šchwórtlětnu pschědplatu 40 up.

9. njedzela po šwjatej Trojizy.

Mark. 12, 28—34.

Šwicziško bě našemu Šnjesej to prajšenje prjód-
položene: Kotra je najwoběbnišča kašnja? pschetož tuto
prajšenje tehdy wutrobny pišmanuwčenych wobknježesche a
czi jeni chychu i tutym prajšenjom našeho Šnjesa
špytacž, czi drusy pak wot njeho nawuknyč, to jene,
šchtož je nusne. Se sprawnej wutrobu i Jesušej pišma-
wuczeny pschistupi, wo kotrymž naše wotdželenje nam
powjesč dawa. Wón běsche šlyščał, kał radny Jesuš
šwojim nješchecželam wotmolwjesche. Njedyrbjał tež temu,
kiž se sprawnym wotpohladanjom ło jemu bliži, wotmol-
wjenje dacž, kotrež jemu rosjašni, šchtož ło we hłowje
a wutrobje jemu hibašche? A i wotmolwjenja, kotrež ło
jemu dosta, špójnaje se šwjatym wješelom, šo je se šwojim
pytanjom na prawym pucžu byl. Dha hinał njemóže,
wón dyrbi jeho „mišchtr“ mjenowacž a jenož to jene
hišcže pobrachuje — a my drje šměmy ło nadžecž, šo
je tež to hišcže nawuknył — šo tuteho Šnjesa šwojeho
mišchtra, šwojeho šbóžnika, šwojeho wumóžnika mjenuje,
kiž móže jemu šamlutki pomhacž, tu najwoběbnišču kašnju
niž jenož wjedžecž, ale tež dopjelnicž. A to našy šbóžnik
šam jemu na wutrobu položi i tym miłym šłowom,
kotrež chzemy šebi bliže rozpomnicž. Wón praji: „Ty
njejšy daloko wot Božeho kralestwa.“ Tute šlowo je
jara pscheczelniwe šlowo, na druhej stronje pak jara šhutne
šlowo.

Kajka šhwalba běsche tuto šlowo ša jeneho tyč
mužow, kiž i wjetscha wo Šhrystušu nicžo wjedžecž njechachu.
Tu pak běsche jedyn, kiž běsche na pucžu do Božeho
kralestwa. Wón šnajesche tón twjerdy grunt šwojeho
žiwjenja, Boha, a nadawł šwojeho žiwjenja, tuteho Boha
lubowacž i zylej wutrobu a i zylej myšlu a i zylej
dušchu a se wšchitkej mozu. A pola njeho njeběsche to
jenož jene prajidmo, kaž pola jich wjele. To ło pokasuje
na tym wješelu, kotrež mějesche na Jesušowych šłowach,
šo prajesche: „Mišchtrje, ty šy woprawdže derje rěcžal.“

Šwěcžka jeho měra drje ło jenož šlabje šwěcžesche,
a tón Šnjēs najšlepje wjedžesche, šchto tutej pytazej dušchi
hišcže pobrachowasche, ale wón jeho wrócžo njepokasa.
Wón jeho se šbóžnym šłowom trošchtowasche, wo kotrymž
tež pscheczelniwe napominanje ležesche: „Ty njejšy daloko
wot Božeho kralestwa. Tvoje pytanje a žedženje je tebe
hižo bliže wjedko, hacž šebi myšliš. Nětko czi i šhrobkej
wěru, šo zyle blisko pschindžesč, šo i jentym dobom
w Božim kralestwje nutskach štejšich, hdžez twoja dušcha
hakle prawy mēr namaka.“

Dubi cžitarjo! Njeklinčzi tuto lube pscheczelniwe
šlowo tež psches šchescžijanstwo, kotrež je tak husto wot
Boha šdalene. Haj, našy Šnjēs tež dženška hišcže
někotremužkuliz, kiž šam to wjazy wěricž njecha, pschi-
wola: Ty njejšy daloko wot Božeho kralestwa.

Někotryžkuliz, kiž je pschěd konfirmaziškim woltarjom
dobre wušnacže wotpoložil pschěd wjele šwědkami, je psches
šawjedženje, psches šamšnu abo zusu winu pschezo dale

wot Boha a Khrystuša so sđalował a dže psches žiwjenje bjes wěry a pschi tym wobczęženy we wutrobje a w śwědomju, a dže s mozu swoje wucho a swoju wutrobu samknyč a njecha nicžo słyschecž wo Božy a cžeri s tyšazami swoje směchi s tym, sčtož bęšche něhdy jemu swjate a mēni, so je sam rjećazny wotbył. Ale hlaj, přjedy hacž mēni, so stanje, so zyle spodžiwne myšle so w nim hibaju. Esnano su to synki jwōnow, znano słyschi stary snaty thērusch abo wōn dyrbi sa jennym łaschczom hicž, wōn będžesche pschi thoroložu mandželske abo džesčza abo wōn sam na cžezku thoroscz cžerpi, a hlaj, w tajkich hodžinach je jemu tak dživno, jemu cžezke žedjenje so hiba po wschekomōžnym smilnym Bohu, wōn so cžuje horjecžehnjeny se spodžiwnej mozu a mjeno „Bōh“ a „Khrystuš“ so sažo cžisčez na jeho wutrobu a na jeho hubje — to su hodžiny, hdžez našch sbōžnič sam tajkim wobohim jabludženym dušam do wōczka hlada a do hlubiny wutroby a jim pschwoła: „Ty njejsy hišcže zyle sđaleny wot Božeho kralestwa.“

Kajki sbōžny trošcht leži tola we wěstosci, so tola, hdžez tež jich wjele so wot teho Knjesa a jeho zyrkwje džela, a njewěra so sjawnje předuje, pola jich wjele, kiž tak cžinja, so su wschu wěru přecž cžisli, sčtriczka wěry hišcže zyle hašnyła njeje, a so može tōn Knjes tež jich s nowa dobyč, hdžez a kaž so jemu spodoba.

Ale niz jenož trošcht, ale tež synk thutneho napominanja słyschimy s Knjesoweho słowa: „Ty njejsy daloko wot Božeho kralestwa.“ Ty njejsy daloko, ale tola niz blisko došč, hišcže njejsy sčstupil do Božeho kralestwa, s kotremuž su tež ty powołany!

To njedyrbjesche pišmanučženeho wobudžicž a na to dopomnicž, sčtož jemu hišcže pobrachowasche. Wōn snajesche Boha a nadawł swojeho žiwjenja, Boha a bližšeho lubowacz, ale jemu pobrachowasche pucz a wěrnoscz a žiwjenje tutōn nadawł dopjelnicž; jemu pobrachowasche tōn sbōžnič a našch Knjes cžyjsche jeho s tym milnym słowom s bebi wabicž a jemu prajicž: „Tu najwōšebnijchu kasnju snajesch a tola su jenož „niz daloko“ wot Božeho kralestwa, hišcže njejsy do njeho sčstupil. Sakoñ dyrbi tebi pęstoñ w Khrystušu byč, pschetož njeje w žanym druhim ta sbōžnoscz a njeje žane druge mjeno tym cžlowjekam date, w kotrymž mōhli sbōžni byč. A hdžez my tuto słowo: „Ty njejsy daloko wot Božeho kralestwa!“ sam na so naložujemy, dha dyrbi nam jeho słowo jako thutne napominanje do śwědomnja klicžecž.

Ty njejsy daloko, ale cžehodla hišcže niz nutškach w Božim kralestwje? Sčto tebe wotdžerži, sčto steji mjes toba a mjes Božim kralestwom, sčto dha je wěra, kotryž pschekocžicž so njemōžesch rošbudžicž? Njeje to twōj hrěch, twoje žadoščez, twoja swětna myšl, twoja liwkoscz? Hlaj, tak wjedže Knjesowe słowo kōždeho mjes nami s pofucze. Kak wjele hodžinow našchego žiwjenja njeje bylo, wo kotrychž dyrbinmy bebi prajicž: my bęchmy jara daloko wot Božeho kralestwa. Kak wjele myšlow, słowow, skutkow je, kiž naš wobstoržuja: wy sčze wot mladosczje powołani jako wuczownizy Khrystušowi, w jeho mjenje sččezeni, psches jeho ewangelij rošwucženi, so bysčezje jeho namakali, pola njeho wukli, na njeho hladałi, sa nim thodžili, w nim mēr a polne spokojenje namakali, a tola sčze hišcže tak daloko, tola hišcže njejsčze tak blisko, tak do njeho sčtorjenjeni, kaž dyrbjeli to byč! Jesuš Khrystuš, pucz, wěrnoscz a žiwjenje so nam wschēduje,

kōždžicžku hodžinu poficžuje, dže pola naš wostacz, wot ranja hacž sažo s ranju, ale my so sa druhimi wězami prajchamy a radšchi na sawjednikow pofluchamy, hacž na njeho? Tehodla ma Knjesowe słowo: „Ty njejsy daloko wot Božeho kralestwa“ sa naš to napominanje w bebi: „Njewostanmy daloko!“ Bōjczje nuts wy požohnowani teho Knjesa! Cžeho dla stōjicže wotkach? Jeho kralestwo je tu. Pod jeho wōdženjom dyrbinmy do jeho kralestwa, tu a tam pschicž, so bychmy jemu živi byli a jemu słužili we wěcznej prawdoscz, njewinoscz a sbōžnoscz.

Šdže su ty? Šdže smy my? Njewostanicže daloko! Bōjczje, wschitko je hotowe!

Samjen.

Puczowanje po Božim pišmje

abo

łaste myšle nadendžech, Bože słowo cžitajo.

Podawa swěrnny cžitač „Pomhaj Bōh-a“.

I. knihi Mōjjazowe, 24. staw.

(Potracžowanje.)

IV. Sčtuczka 62—67. Sako bę braschkowy cžah do strony pschischol, hdžez bę so Ssaak sašndil, pschicžje tutōn wot studnje Žiweho a Widžazeho, hdžez bęšche so modlił, a jesnaje w dalokoscz wjelbludy. Rebekka pōsnawšchi, so jim muž na polu napschecžo pschicžje, ihoni na swoje prajčenje, sčto to je. Wona hotuje so na přenje setkanje s nim, a nawoženja dowjedže ju do swojeho macžetneho stana, so by tam nētko byla jeho mandželska.

Ssaak pał pschicžje wot studnje Žiweho a Widžazeho, tule studžen mējachu w Abrahamowej swōjbje s cžaha, so bę Sagar tu Boha setkala, sa mēstno bōjskeho sčewjenja. Ssaak pał pschewasche w kraju s poldnju, a bęšche wōn sčol na polo wot tuteho swojeho bydlišcžza s bliskej studni pschew wječzorom, hdžez njemējesche so wjazy se wschēdnym dželom našadžowacz, so by so modlił.

Wo cžim druhim pał by mōhl rošpominacz a cžeho dla so modlicž, thiba swojewe žentwō dla? Šdžez so tež njeje sam wo žonu pržowal, dha je cžim bōle bebi s modlitwō dobry wukhōd wuprošyl. Šdžez so nam s Abrahamom rjeć we wěrje sčewi, kotryž ma s cžezka swojeho runjecžza, dha je Ssaak bōle cžlowjek polny luboscz; s Jakubom pał setkany so s tym, kotryž njejsy nadžiju. Ssaak ma malo samostatnoščez w swojej wōšobje; jeho powołanje je bōle to, so ma přenjeho s tčezim patriarchom swjasacz; teho dla su tež powjesczje s jeho žiwjenja jara snadnušche wotmējene. Sa to pał je jeho wōšebitoscz ta, so je wōn cžim bōle živy po snutskownym cžlowjeku a so je sałożeny we hlubokoscz. Wschudžom spōsnajemy na nim, so je wōn syn s wotemrēteho žiwjenja, syn s macžery, kotraž bę dolho samknyta, a so bę wōn tak wurjadny dar Boži. Woprowanški nōž, s kotrymž mējesche Abraham jeho sčkōcz, drje jeho dušcha nihdy na nihdy njeje jabyła. Wōn wosta wopor Bohu pofwjećeny swoje žive dnj. Wo semiste naležnosczje je so wōn malo starał a we wschēch wězach dašche so wōdžicž; cžim mjenje pał jeho swontowny swēt jimasche, cžim bōle je so jemu snutskowny swēt, wukhadžazy s ducha a s dušche, wotewil.

Sam, wuczobnik lubosczje w nowym sčtonju, je tež snutskowna, rošhladnawa wōšoba.

A Rebekka pōšbēhny swojej wōczki, dokelž tola tu, hdžez bę swojej nowej domišnje tak blisko, wscho jeje kēžblivoscz sbudži, a wuhladawšchi, so nahladny cžlowjek s wōšebneje cžlowikeje worisčty po polu pschicžje, cžujesche drje hnydom, so je to Ssaak; a padnywšchi abo stocžiwšchi s wjelbluda cžyjsche jemu swoju cžescz wopofasacz.

A wona džesche s wotrocžkej: Sčto je tutōn muž, kotryž nam napschecžo dže po polu? Wotrocžl wotmōlwi: To je mōj knjes. A wona wsa sčlewjeł, na kwicž podobny, so by so pschikrywa, dokelž mējesche nawoženja njewjestu do kwašja jenož se sčlewjerjom pschikrytu wuhladacz.

Wotrocžl powjedasche Ssaakej wscho, sčtož bęšche wōn dokonjal.

U Saak wjedzejshe ju do swojeje maczerneje hety abo do žonskeho stana, so by tam bydlila, hdzež bē nehdy Sarah pischebywala. U wa abo pschija Rebecku wot wotrocza, kotrehož sažo t swojemu nanej pōpła, a wona bēšche jeho žona, a wōn ju lubowasche. Tak so Saak troschtowasche swojeje maczerneje smjereže dla, dokelž bē jeje próšny stan jeho pospochi dopominal, so je ju shubit.

Mjes šchesczijanami měl kōždy kup tajki bycz, wo kotrymž nam Mōjsaš na 23. stawje piša, a kōžde braschczenje a kōžda žentwa mētej tajkej bycz, jako nam Mōjsaš na 24. stawje powjeda.

(Potraczowanje.)

Schtō bym psched 30 lētami w franzowskej wōjnje nashonil.

Spisak August Wiczas, kubler w Żornohylach.

W lēče 1867 džeč do mery a buch do 2. kompanije tječehe pschkwosteho polka s pschimjenom „Kralowz Albert“ wusbēhujeny. Tutōn polk steji w Žitawy. Jako bēč dwē lēče słužil a so na dwēmaj powšchitkowymaj swuczowanjomaj wobdželił — prēni krōcz w Draždžanskej wokolinje, a drugi ras w krajnje wot Draždžan hacž do nascheje herbskeje Łuzicy — wrōczich so na šhwilu domoj. Stejach runje na jahrodže w Rodezach, jako so t swjatolej sapiska a so tak swjatocznje druge wojejske swuczowanje stōnczi. Šišeže tōn šamy džeit mējach sbože, do lubeho staršchiskeho doma do kwartery pschiciz. Moja kompanija dosta hospodu w Żornohylach, Lejnje a Włozanach. Hnydom dostach tak mjenowanu disposizijsku dowolenzu. Tola jenož hacž do pschichodneho nalēča, pschetož potom dyrbjach sažo do słužby stupicz. Bōrsy posliczi so nam wojalam škladnoscz, to wschitko, sčtož bēchmy na tajkich swuczowanjach nawuknyli, we wulkej wōjnje praktižy naložecz.

Rōždemu je snate, kał Franzojsjo hižo dolho škladnoscz phtachu, juntrōcz s Mēmzami kozora czahnycz. Njetriebam wupowjedacz, s kajej njehańbicziwošču Franzojsjo 9. julija 1870 wustupichu, jako bēšche so Hohenzollerskemu prynzej Leopoldej šchpanijska krōna posliczala. Hacž runjež tutōn dobrowōlnje wot swojeje kandidatury wustupi, žadasche tola franzojska wyschuoscz psches swojeho pošola hrabju Benedetti w Emskich lujelach wot pruskeho krala Wylema I, so by wōn prynzej Leopoldej sakajal, so hdy nehdy sa šchpanisku krōnu samolwicž. Kral Wylem wotpokaja franzojskeho pošola; wōn njemōžesche tute njehańbicziwe žadanje dopjelnicž. Teho dla pschipowjedzi Franzojska 19. julija 1870 Pruskej wōjnu.

Bēč tehdy runje troschu šhorowaty, dokelž bēč hebi pschi turnowanju ruku w paži nēkał rosczahnył. Teho dla njetriebach so pschi słužbach wobdželicž. Hdžž druhy na swuczowanishežo wuczahnychu, šhodžach do mēsta a lēni po drōhach wokoło dundach. Tak bēč tež šobotu 19. julija wokoło džewjeczich na torhoschežo šchol, so bych hebi wiki wobhladal. Na dobo widžach, kał našch pobocznił (adjutant) w skolu a bjes tešaka psches torhoschežo bēžesche. To bēšche mi jara spodžiwne, dokelž tola hewal wyschzy wjele na so džerža a ženje bjes tešaka nješhodža. Bōrsy ja nim runje tak šhwatnje s pišacnje wojejski pišat wustoczi. Šuajach jeho jara derje. Teho dla hnydom t njemu pschistupich a so jeh woprajach, sčto ma to na hebi, so tak jara šhwata. Tōn mi hnydom wotmolwi, so je runje telegram dōšchol, so je wōjno, a duž sažo dale czērjesche. Tuta priša bēšche mi tola kusł jara šylna. Njewjedžach, hacž dyrbju jemu wēricž abo niž. Nam wojalam wschat njebēšche ničo wo wyškofej politizy abo wo wōjniskich njemērach snate. Džeč pomaku do kasarmow, wojazy wrōczichu so runje se swuczowanisheža domoj. Bōrsy wojewi nam našch štotnik (hejtman), so je wopravdže wōjna s Franzojskej wudyrila. Wōn nam tež praji, so šmēdža czi, kiž njejsku daloto wot Žitawy doma, na 24 hodžin na dowolenzu hieč, so mōhli swojich staršchich a šwōjbnich hiščeže juntrōcz wophtacz. Tež ja so samolwicž a tež dowolenzu dostach, hacž runjež bēč šhoru. Bēč so hnydom rošbudžil, so nochzu, jeli nēkał mōžno, doma wostacz, ale so chzu šodu na wōjnu. Tak pschindžech šobotu psched wjeczorom domoj a džech hiščeže junu nježelu do Bulez ke uschi. Ludžo czinjachu na muje wulle woczi, dokelž hižo wschitzy wo wōjnje wjedžachu a ja bēč tola na dowolenzu domoj pschischol. Rōždy snaty so nje praschjesche, kał pschindže, so mam dowolenzu. Rōždy chzyšche nēšcho wo wōjnje wjedžecz. Njemōžach jim dowotmolwicž. Na

šmērkach so se swojimaj staršchimaj a šwōjbnymi rošžohnowach a podach so sažo do Žitawy. To bēšche šrudne wotšahlicže. Njewjedžach, hacž hdy sažo swojich lubych na šwēče wobhladam a hacž jim njepraju pošlednje Božemje.

Dokelž njebēč žle štrowy, dyrbjach po prawym do Draždžan, so bych do došadneho polka sstupil. Ale powšchitkowna šahorjenoscz ja czescz našcheho wōtzneho kraja mi žaneho mēra njewostaji. Chzych tež rad nēšcho widžecz a nashonicž. Duž so rošbudžich, so hnydom sa štrowehe samolwicž; wschat bēšchej nosy dobrej. Njeńdžech halke teho dla t žanemu lēkarjej, ale wobdželicž so hnydom sažo pschi słužbe. Pschi tutej wulkej mēščenzy so žadny podwysch ani wysch sa lēkarškim wopišmom njepraschjesche.

Bōrsy buchmy mēšchčanam do hospody daczi. Reserwistojo a krajni wobornizy, kiž pospochi s wulkimi czrjōdami pschitšhadžachu, bydlachu w kasarmach. Wschudžom knježesche wulka bēhańza, mēščenza a wolańza, wošebje w pišacni, w brōnjowej a draštowej komorje. Reserwistojo a krajni wobornizy bēhachu s woprēdka wot jeneje kompanije t drugej. Hdžž najwjazy snatych namatachu, tam wostachu. Tak bēšche druhdy kompanija jedny džek pschekylna a drugi džek sažo pschekstaba. Ale štōnczije je tola wschitko nēkał do porjada pschischto.

Džeit 27. julija bēšche t wotjēdej postajeny. Šopodnju w pječich so na kasarmškim dworje našch bataillon sestupa. Rošžohnowanje bēšche czēže. Wjele staršchich, bratrow, šotrow a — njewjestow bēšche so tam sešchlo. Šeni plakachu, druhy nam dobyče pschējachu, druhy sažo nam mōščen pjełnjachu abo naš se wchekakimi darami, wošebje s zigarami, wobdarichu. S žylej hudžbu czehnjechmy psches mēsto na dwōrnishežo. Wschē drōhi bēchu tak s wēžipnym ludom polne, so mōžachmy lēdma do prēdka stupacz. Wjeczor wokoło šednich štōnczije se Žitawy wotjēdžechmy. Wjēdžechmy so se železnizy psches Ochranow do Lubija. Tež tudy bēšche so jara wjele snatych a pscheczelow šhromadžilo, kiž chzychu naš hiščeže ras wobhladacz. Wschitzy buchmy bohacze s jēdžu a s picžom wobdarjeni. Tež mōj šwaczinski mēsch bu derje napjełnjeny. Potom jēdžechmy dale nimo Kōlwasch t Pomorzam, a tu šhladowach hiščeže juntrōcz se šyšojtymaj woczomaj t wōtznei domisuje a t narodnej wjeszy. Pschetož to wjedžachmy, so so njebudžemy wschitzy wjazy domoj wrōczicz. Sčto to budže?

Našch czah šhwatasche dale; jēdžechmy psches Budyšchin, hdžž bēšche so tež wjele ludži sešchlo, dale psches Draždžany, Riesz, Worzhn. Rano w 1/26 hodžin bēchmy w Lipsku. Tudy dostachmy t knedanju šhojej a žalty a kōždy muž pječ zigarow. Na našchich wofach pał bēchmy hebi napišmo sešimili: „Spēšchna twora do Parisa.“ W 7 hodžinach wotjēdžechmy s Lipska a pschējēdžechmy bōrsy pruske mjesty. Pschi rēzy Esolawy widžachmy wulle šelowe podkopi. Wobhladachmy mēsta Weisensfels, Raumburg, Rōsen, Weimar a Erfurt. Tudy w Erfurče dostachmy we wulkich baratach wobjed. Potom jēdžechmy dale psches Gotha, Eisenach — hdžž pschi železnizy rošpadanki snateho hroda Wartburg* wobhladachmy —, Bebra, hdžž bēšche jara dolhi tunel, Fulda, Frankfurt, Hōchst, Hochheim. 29. julija 1/29 hodžin dojēdžechmy do Mohucza. Dwē nozy a poldra dnja bēchmy pospochi jēli. We wschitkich wjetšchich mēstach buchmy s zigarami a s picžom wobdarjeni. Tudy w Mohuczu dostachmy prēnje šwarje. Wójakej bēšche duzy po puczju nashłowniza (helm) s wosa wupadnyla. Nētko tu stejesche s nahej hlowu kaž šhudy hrešchnik mjes nami. Jako bēchmy so na dwōrnishežo sestupali, czehnjechmy wrōczō hacž do Hochheima, hdžž hospodu dostachmy. Tu so prēni krōcz wina napichmy. Bēšche tu waschuje, so wino po „šchoppenach“ pschedawachu. To bēšche šhetro wulka mēra, nimale kaž našche piwowe šaranczi. Wino šlodžesche jara derje, duž pijachu so nēkoti kaž piwo. Ale bōrsy winowu mōž nashonichmy, hdyž naš nosy wjazy dodžeržecz njemōžeschej. Bēšche na šmēč, kał so našchi wjazy wjeczor šchivje po drōhach šchmatachu.

(Potraczowanje.)

* Nētko jara rjenje ponowjeny. (Pschisp. redakcije.)

Wschelate s blista a s daloka.

S Hodžija. Kaž šhonicmy, so hlowna šhadžowanika herbskeje studowazeje mlōdžiny 11. augusta pola naš w Hodžiju wotmēje. Jara so wješelimo, so lubych herbskich studowaznych, studentow, gymnasiastow, seminaristow atd. štōnczije sažo ras mjes nami wobhladamy. Dolho je, so tu njejsku wjazy byli; duž

chzemj jich czim wutrobnišcho witacz. Dawno ho cześczene knježny a mužski pšewanski khor na rjany konzert hotuja. Knjes wuczeť Kruschwiza i Myschcz je i knjesom kantorom Rozorom wschu prózu naložil, so by ho wscho derje poradžilo. Nafch lud, kiž herbsti spew a towarščinoscz jara lubuje, ho na wjeczornu sabawu, kaž tež na hlownu shromadžijnju, kiž budže popođnju w 3 hodžinach pola Signera, jara wjebeli. Nadžijomnje ho tu pschi skladnoscz i shadžowanli Szerbja je wschěch stron wohladamy. Dube herbste towarščino i Khwacziz bē loni we Wóhlinku. Tu do Hodžija ma bliže a wojtanje wěcže tež na wjeczor; a kať by bylo, hdy bychu tež lubi Szerbja i Butez a i druhich wořadow 11. augusta staro-škawnny Hodžij wopytali? Witani hu nam wchitzy, bližy a dalozy, ewangeližy, kaž katholicy, wchitzy hhuwo jeneho naroda. Wořebje pak je nadžijomnje studowaza mlodžina žama bohacze sastupjena. Niž na ludowym, ale na jejnym wopyče je cžasto pobrachowalo, a tola hjes njeje žadyn hwjedžen! Tak hižo do přědka: Witajče k nam do Hodžija a — Wóh daj šože!

— Sa noweho zyrkwinskeho wuczerja w Kettizach je ho dotalny 3. wuczeť w Butezach, knjes Schent wustwolil. Duž ho do Butez nowy herbsti wuczeť pyta. Dohodow je w Butezach 1200 hr., 150 hr. parščouskeje pschilohi, wšche teho sa pokračowansku šchulu atd. 220 hr. Duž mōže ho Butežansta wořada nadžecz, so ho tam herbizy wuczerjo samolwoja.

— W Budesteczach semje přjedawšchi drugi wuczeť knjes Schrybat, kotryž ho psched někotrymi lětami na wumjeňk poda, w 72. lěcže. Wón bēšche poněžna, hwěrna, wot wšchitkich lubowana duscha, wo kotrymž drje mōže ho prajicz, so žaneho nje-pscheczela njemějesche. Narodžil je ho wón w Wořeczach a bēšche přjedy i zyrkwinskim wuczerjom w Šbjelstu.

— Sa 3. wuczerja w Hornjej Hóřy je ho dotalny zyrkwinski wuczeť i Šbjelsta wustwolil. Hdyž nětko widžimy, kať herbizy wuczerjo i Pruskeje k nam pschitkadžej, to na to pokazuje, so hu w Sakskej wuczeťske wobstejnoscze lěpsche, hač w Pruskej. To pak dyrbjalo Prusku k temu wabicz, so tež dohody sa wuczerjom powyšcha. To dže je zyle dobre, so ho nasche wuczeťske městna w Sakskej wobřadža, ale wobřadowacž je, so ho psches to pschezo wjazy prusskich wuczeťskich městnow wupródnja, a so ho naschim wobstejnoscžam woprawdžita pomoz njedostawa. A to stare žlowo njech ho njesabudže: Wostan w kraju, to cži praju!

Schwjećenje njedžele.

Pruski kral Wjeditrich Wjlem III. by prajil: „Njedžela cžini tydžen a nočny-li ja ke mschi kłodžicz, by mi tež hwjedženška, njedželsta myšl, to najlěpsche zyleho dnja pobrachowalo. — Duž by wón pschi njedželstich Wořich službach i tymi swojimi porjadnje pschitomny byl a wón rohumjesche wšchitko, šchtož by jeho wotdžeržecz mōhlo, wotstronicz. Wón, kiž mějesche telko wobstaranja, wjedžesche khwile namafacz. Teho dla by tež tych sastojnikow hwaril, kiž njebychu ke mschi kłodžili a by to prajenje, so khwile nimaja, „njekničomne samolwjenje“ mjenowal. „Čžaj, kotryž ke mschi k natwarjenjenju pscheczjuisch,“ — by wón husto prajil — „njeje shubjenty; psches njón woschewjenty a pošlnjenty, potom cžim lōžo dželasch.“

Dobry nan.

Sakski kurwjerch Jan Wobstajny ho ja woczechujenje swojich džecz i hwěru starasche. Brynzow da wón we wschěch wuměstwach najlěpje roswuczicz, najlěpschich wuczerjom pschitowa na swoj dwór a nahladowarščino mějesche žam. Wón by husto do wuczby pschitkadžal a w swojej pschitomnoscz i katechismu a kšchesczjanste modlitwy wuczicz dal; wón ho žam žobu modlesche, džeržesche lětnje dwóžy pruhowanje, na kotrež dyrbjachu kanzler a radžiczeljo žobu kłodžicz, by žam potom swojim džeczom cžekne dary rosdželal a je k dalschej pilnoscz i pošluschnoscz napominal. Tele khwalobne prózowanja bychu wot Boha kať bohacze žohnowane, so wjele wjebela na swojich džeczoch docžata, dokelž bēchu rěcže a wědomosczje derje nawulle, kaž tež kurwjerch žam k Dr. Lutherej praji: „Wój hyn je mi lacžanski list napisal; wón prošy wo jelenja, kotrehož hyn jemu žam tšeli a pošlal; čžy, so by dale pilny byl.“ — Žako čžychu jemu někotři wořebni porokowacz, praji wón: „To drje něčto žam wuknje, kať ma nosy psches konja

powšnycz, so mōhl jěchacz, kať ma ho džiwich hwěratow wobročž abo šajaza popadnycz; ale kať dyrbi bohobojasuje žiwu bycz, kšchesczjanstwy knježicz, k temu trjebaja moji hhuwo wuczenych mužow a dobre knije pōdla Wořeho ducha a hnadu.“

Prawa mudroscz.

W Kolmarje w Elšaku bēšche khuda 84lětna žona, w kotrejež žiwjenju njenadžizy pscheměnenje pschindže, so jej herbstwo wot 12000 hriwnow pschpadže. So by herbstwo dostala, dyrbiesche žama je swojim pišmom wobhwědčicz, so je hišcže živa. Wboha žona pak njebēšche w swojim žiwjenju ani cžitacz ani pišacz nawukla. A dokelž amerikanska wyschnoscž žaneho kšchizika sa pōd pišmo placzicz njeda, kaž pola naž tu a tam pišanja njewědomni ludžo i kšchizikom město swojeho mjena swoju wolu šjewja, dha žona do najwjetšcheje cžěknoscze pschindže, so mōže herbstwo shubicz. Druhi wupucz jej njewosta, pak na stare dny pišacz wuknycz, pak pjenjesh wostajicz. Šchto pak žebi ludžo placzicz dadža, so bychu mamona dobyli, kotryž tola Wože žlowo njeprawy, jebawy a straschny mjenuje, wo tym 84lětna žona wobdžiwanja hōdny pschiklad da. Wona po 4njedželskej horzej prózy nawukny i tšchepotazej ruku swoje mjeno pišacz a 12000 hriwnow dosta. Wona bēšche 84 lět doscz k žiwjenju mēla a by tež k wumrjecžu doscz mēla. Ale cžlowjek nosy w swojej wutrobje žadocz po pjenjesach tež hišcže w 84. lěcže, hdyž ho wot teho wuhojicz njeda, kiž ma žiwjenje a wscheho doscz. Stara žona njewjedžesche, kať wjele hodžin mōže hišcže tute 12000 hriwnow wuzicz. Ale to wona wjedžesche, so wot wšchitkich pjenjes ničjo do wěčnosczje žobu wsacz njemōže. A tola da žebi telko placzicz, so by sa njewěsty na lōždy pad jara krotki cžaj mamon wobšedžala. A ny šnajemy wěstu msdu, šbōžny wotšknjenty kōž, kotryž rēla dozpicz 1 Pētr. 1, 4 — niž na njewěsty krotki cžaj, ale sa žyłu wěčnoscz — a damy žebi tať malo placzicz. „To cžěke nej, so kšchesczjan hyn“, ale „to lōžke nej, so kšchesczjan budu“, špewa Khr. Rychtar, pobožny lēkar pschi Hallstkej šyrotowni, ale wón špewa sa wjele hluchich wuschow.

A kať wěrnio praji Knjes w seženju Luk. 16, 8: „Pschetož džecz i hwěta hu mudrišche hač džecz i hwěta w swojej šchlachče.“

Něšto k rospominanju.

Na to praschenje jeneho šeršhty: „Šchto myšlicže wo Žesuhu?“ wotmolwi rošhwětleny muž: „Šchto myšlicže wo wutupjenju Žerusalem?“

Kaž twjerdže Wože šlubjena šteja, tať twjerdže šteja tež jeho hroženja.

Wot šleho hwědomnja cžwilowana wutroba, to je hela: mērna wutroba, to je paradiz. (Žapanste pschikłowo.)

Čžit wo dnjo tať, so by w nazy mōhle tvoje španje mērne bycz, w mlodoczi tať, so mōhla tvoja staroba wjebela bycz. (Indiske pschikłowo.)

Šchtož čže i pschěny tykany mēcz, dyrbi najpřjedy nalēče wocžafacz.

Dalšche dobrowólne dary sa wbohe armeniske šyroty:

Š Wochožansteje wořady psches knjesa šararja Šencžku: M. N. i Šamorow 1 hr.

W mjenje wbohich šyrotow praji wutrobny džal

Šólcz, redaktor.

„Bombaj Wóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschěch pschedawarňach „Serb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacz. Na šchtwórcž lēta placzi wón 40 np., jenotliwe cžišla ho sa 4 np. pschedawaju.

Womhaj Bóh!

Cižlo 32.
11. augusta.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy šobotu w Smolerjez knihicziščezetni w Budyšinje a šu tam dostać ša šhtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

10. njedzela po šwjatej Trojizy.

Mark. 23, 34—39.

Wšchemóženeho wot najhlubšcheje bolosće pokasuje nam dženšniška njedzela našeho Knjesa. Plakajo steji pšched Jerusalemom a hlubokohnuty škorzi: „Šdy by ty wšchał wjedziko, dha by tež wopomniło w tym šwojim čašu, šchož šo k tvojemu měrej hodži.“ Šdyhujo bēšche pšchistajil: „Ale uētk je pšched tvojimaj woczomaj potajene.“ A potom do pšchichoda hladajo bēšche hrēščenemu njepokutnemu wēšty hrozazy wokud pšchipowjedał, šo budže wutupjene, teho dla, šo njeje pošnalo čaš, w kotrymž je domapytane. Ša wšchitke wabjenje lubosće Knjesoweje mēšesche Šsrael jenož šaczinjene wucho a štwjerdnjenu wutrobu. Wšchezo džiwišcho kliczesche š jich šrjedzišny: „Šrjecz š tym, šchizuj, šchizuj jeho!“ hacz škónczuje šami šebi šwój šatamanšk wuškud wuprajichu: „Šeho krej pšchindž na naš a na naše džeczi!“ A krej šwjateho a šprawneho je tež na nich pšchishla. A tutón wuškud doprēdka widžo a hladajo na žalošne šaklepjenje šwojeho luda, jeho šrudoba šapšchimny, šrudoba šprawneje a džēlbjerjazeje lubosće. Tež tuto wotdželenje škorzbu a wobškoržowanje na město Jerusalema w šebi wopšchija. Tutón text je pošlednje šlowo Šesufoweho šjawneho wučjenja mješ židami, pošledni pošpyt, jich k pokucze dowješć. Teho dla je tuto šlowo tež tak šurowe a šhutne a ma tola tež w šebi pokas na škutk šwjateje lubosće.

Tež nam dyrbi tuto šlowo šhutnu wērnosć prajicž a nam pokasacž škutk Šesufoweje šwjateje lubosće, šhutnosć jeho žalošneho šudzenja, wuškutu šprawneje pokuty.

Šdže je jedny šedma na šemi, kiž bēšche wot Boha tak wyško wobšnadženy, tak bohacze žohnowany, kaž Šsrael. Wšched wšchitkimi ludami wot Boha wuškulentymi bēšche Šsrael šchazy wērnosće a móžnych šwēdkow wērnosće doštal, kiž bēchu runje w najčēmnišchich čašach jako jasnje šo šwēcžaza šwēza. Wocziš knihi štareho šluba, hdžež chzešch, wšchudžom namakajch, tak šwērny je Bóh štajnje pšchecziwo šwojemu ludej byl. A jako bē čaš dopjelny, pošla šwojeho šyna. Š nim šo šapocza dołho prjedy šlubjeny čaš wokšchemjenja wot woblicza Knjesoweho. Šchromadžicž chzysche šwój lud, kaž dobry paštyt šwoje wowzy. Šemu je žel čžłowjestwa, kotrež by bješ njeho šhubjene bylo. Šo šhudnych hrēšnikach šo horjebjerje, jich dla wšchitke wopory pšchiješe, wo kotrychž šo nam w šlowje wērnosće přēduje. Wón wišy na šchizju a hišchje žohnujo šwojej ruzy wupšchestrēwa, hacz njemóhl jich šhromadžicž, kaž pata šwoje kurjatk. A tuto džēlo lubosće hišchje njeje šastalo na šemi, ale džē dženša hišchje ša šakudženy. Hišchje Šesufowe šwētko nuts šwēczi do čžēmnosće. Šeho šmilna lubosć, jeho woda-waza huada — nješy ju hišchje šhonil? Wón rēczi k nam pšches šwoje Bože šlowo. Wšy mamy bibliju a to jedno na nej, tón šchaz na polu je: Šhryštus, šchizowany a horjestanjeny. Ach, šo bychmy tola špošnali kražnosć jeho lubosće.

Alle komuž je wjele date, wot teho budže so tež wjele žadacz. Kurjatko, kotrež njeha na wabjazy, warnowazy hłóš paty pošluchacz, žaneho schita njenamaka, hdžež mohlo so schowacz, hdyž rubježny ptak pschiudže, a budže jeho rubještvo. Tak dyrbi našch Wótž w njebjesach tych khostacz, kiž na jeho hłóš njekežbuja, woni žadaju šami šebi Boži šud.

„Wy šeze njehali!“ Šajke žalostne šlowo. Šdyž štaršchej widžitej, šak jeju džeczšo šamopaschne do škazenja šhwata a wonaj njemóžetaj jo wrócšo džeržecz, dokelž se šlepojeczju bite wjazy njekežbuje na jeju warnowanje, šak to štaršchifku wutrobu hłuboko rudži. Wjetšcha hišcheže běšche Šesufšowa luboščž dla šakšepjeneho, škazenju napšheczju šhwatažeho luda, pschetož jeho luboščž běšche Šóška luboščž a plačžesche niz jednotliwemu, ale žylenu ludej a teho dla je šak čžežka a hnujaza štoržba: „Wy šeze njehali!“ A teho dla trjechi jich tež šudženje, kotrež je pschpowjedane w našchim tereže. Šajki šwjaty hněw šo w tym pošasuje: Wón, kiž móžesche šak lubošnje rěczecz, tón dobry paštyč a šbóžnik, kotremuž ničšo lubšche njebě hacž žohnowacz a derjecžinicž, šteji tudy psched nami šako šudnik a wupraji šwoje „bėda“ na Šerušalem. Woni šu šhonicž dyrbjeli, šo Bóh šo njeda ša šmėch mėcz, šo jeho hnada šo nješmė bješ khostanja šazpicž. Dženi wot-rachnowanja pschiudže. Tehdy budže tón Šnjes š nimi rěczecz w šwojim hněwje a wšhitke štrawne winy Šsra-ela: wot ipoczatka hacž na šrej šwjateho Šesufša a jeho japoštokow — wšcho na jich hłowu pschiudže a šo šlowo psalmisty dopjelni: „Woni čžyču šaklecže mėcz, to jim tež pschiudže, woni njehachu žohnowanja, dha budže tež daloko wot nich.“ A po pišmiku je šo Šnješowe šlowo dopjelnišo.

Budže tež nam napšheczšo šlincžecz šajke žalostne šlowo je rta šwėta šudnika? Pschicžimy doščž ma tón Šnjes. Dha šu mlodži a štari, kiž šo njehadža pošepšicž. Šonjenje po šemškich šublach a wužiwanjach je šuamjo našcheho čžaša. Njepoczinki šo šjawnje pošasuja, bješ teho, jo by wulka wjetšchina šo na tym pošórschala. Šdyž našch Šnjes dženska nutšhlada do někotrehožkuliž doma, šak šazpije šo hušto jeho šlowo, šak hanja wėru Wótžow a mlodoščž horje roščže, kiž šo ša Bohom njeprašča; pošarmo wostanje wšcho hnadne wodženje Bože, wšcho šhesčžjanske napominanje. Alle wot hrėcha wobšuježeny dom wostanje pušty, jandželjo Boži šo wotwobrocža, šbóžnik šam pschitryje šwoje woblicžo a na čžašne hubještvo pschiudže wėczne, pschetož woni šu njehali. Šo tón Šnjes naš njetrijebal šudžicž, čžemy šo šami šudžicž. Šdže šu plody Božeho šlowa, kotrež wot maloščže šlyšchimy, hdže plody Božich dobrotow, kotrež tyšaczšrocžnje dostawamy, hdže plody domapytanjow, kotrež šmy hižo šhonili, hdže plody dobrnych pschedewšaczow, kotrež šmy mėli a pošožnych šlubjenjow, kotrež šmy wotpožžili. Njebny našch Šnjes tež pola naš wjazy pluwow hacž šornow namakal. Nješšmy tež my tajzy, kiž šu najšwėnišchu luboščž š najwjetšchim njedžatom šarunali a kotrymž plačži: „Wy šeze njehali?“ Wy čžemy šo warnowacz dacž, prjedy hacž je pschepošdže a šprawu pošutu čžinicž.

Wy njebudžeczje mje wot nėtka wjazy widžecz, hacž njeprajicže: „Šhwaleny budž, kiž pschiudže w njenje teho Šnjesa.“ Pošajkim tola pschiudže š pošuczže, š wobrocženju? Alle pola wšchitkich? Wo tym njeje ničšo prajene. Alle

šo budže našch Šnjes tola šako doščžecž pschipošnaty, to š njekhablazej wėštoščžu doprėdla praji. Tež w Šsraelu tajzy budža, kiž budža jemu š šhwalbu a š džatom hošdo-wacz: Šhwaleny budž, kiž pschiudže w njenje teho Šnjesa. Šchtož čže to prajicž a pschibšlushecž ludej noweho šluba, temu Šsraelej w duchu, tón dyrbi wšcho š puczža rumo-wacz, šchtož jemu šastup do wutroby šahacži. Prjecž š hrėchami a šlymi žadosčžemi; wotewč wrota šchėroko, šo mohł šral čžesče nutšczahnyčž. Wšcho dyrbi šo nowe-ježinicž. Bóh njeha šmjercž hrėšchnika, ale šo by šo wobrocžil a živy był. O, duž wopomėczže, šchtož šo š waschemu mėrej hodži. Šapschimėczže we wėrje pscherytej ruzy wascheho šbóžnika, pytaicže we wšchitkim hubještwe wukhowanje w jeho ranach, šak šurjatko poš šchidłami paty a wy budžeczje teho Šnjesa widžecz, a wascha dušcha budže wuštrawjena.

Luby čžitarjo! Šnješowe šlowo je jara šhutne. Wėczna luboščž na tebe hlada, šo tebe prašchejo: „Čžeicž ty do škazenja šapadnyčž šak Šsrael, abo dyrbi wješele byčž w njebjesach na hrėšchniku, kiž pošutu čžini? O, bėda nam, hdyž šbóžnik žarujo nam pschwoła: „Wy šeze njehali!“ Alle šbože, wėczne šbože šowa temu, kiž šhwata šwoju dušchu wumóž.“ Tón móže š wješelosčžu šaczahnyčž do Šerušalema, kotrež horjekach je.

Šamjen.

Buczowanie po Bozim pišmje

abo

šajke myšle nadeněžch, Bože šlowo čžitajo.

Šodawa šwėrny čžitar „Šomhaj Bóh-a“.

I. knihi Móššajowc.

(Šotraczowanje.)

25. štaw.

Abrahamowe druhe mandželštw. Šsmaelowi a Šjaakowi šynojo.

I. Šchtočžka 1—11. Abraham šo š nowa na lėwu ruku woženi š Šeturu, a dokelž je šo mőž wot Boha jemu do Šjaakoweho narodženja špoščžena jemu šakhowala hacž do wyšokich šet, dha plodži w šwojich wyšokich šetach hišcheže 6 šynow š njej, pušcheci tutnych š doma, šako bėchu wotrostli, š darami, dokelž njemėjachu šako džecži š mandželštw na lėwu ruku žaneho prawa na namrėšštw, a šako džecži š čželneho šymjenja njekšu tež šlubjenja Bože dostali. Abraham wumrje 175 šet štary, a Šjaak a Šsmael pošhowaschtaj jeho w dvojej jamje pola Šebzona. —

Abraham poš Šjaaka šajtarawšchi wša šebi šako druhu žonu, šo njetrijebal na šwoje štary dny šamlutki živy byčž w Šebzonje. Tutej žonje abo pschitožnižy, šako je njenowana w knihach šhronikow, abo žona na lėwu ruku, rėfachu Šetura, kotraž jemu Šimrona a Šafšana, Wėdana a Wėdiana, Šesbaka a Šuacha pošodži.

Šafšan poš plodžesche Šebu a Wėdana. Wėdanowe džecži poš bėchu Ššurim, Šatušim (abo šepje Šetužim) a Šeumim.

Wėdianowe džecži poš bėchu Špha, Šphen, Šanoch, Wėbida a Šldaba. To šu wšhitke Šeturine džecži.

Wšchitzy tučži šu wótžoyo Arabiškich narodow, kotrež maja wážnotu ša išraelški narod a jeho štawšny; š wjetšcha poš šo dženska wjazy wuklėdžicž njehodža. Najšnacžišchi narod š nich šu Wėdianitojo, na naraššchej štronje pschi alantškim mőškim šalimje; woni našadžowachu šo š wikowarštwom, čžachachu pošdžišcho čžasto na wóžnu pschecžjuw Išraelškim a šu šo ša čžaš išraelškich šralow hižo se štawšnow šhubili. Šuach abo Šuach bė Wėdadowy wótžny šraj, kotryž bė š Šiobowym pschecželom. Šchtož ššoncžnje Šabejškich nastupa, kotryž mėjachu Šaba w šbožownej Arabiji ša šlowne mėšto, dha bėchu tučži šwėšchany narod š Šušchitškich, Šokamidškich a Šafšamidškich abo Abrahamidškich.

Abraham poš da wšhitko šwoje šubšo Šjaakej.

Alle džeczom, kotrež mėjesche š pschitožnižomaj Šagar a Šetura,

da wón dary abo kaž nětkole prajimy, wón jim něscho wotkasa, a pógla je wot swojeho syna Izaaka, hdyž běsche hščeje žiwj, do ranšeho kraja, do strony, hdyž hlónczko sšhadžeje, w njemohł ho Izaak s nimi směšecj.

Sastarste wašchje, kaž tež, posdžišcho Mósšajowy jakoň snajetaj jenož namrěwste prawo, kotrež je njewotwřšne wot wotkafarjoweje pošledneje wole, a kotrež je po narodženju žyłe kručje postajene. Njehašche-li Abraham, so bychu synojo, kotrež by mět s pschiložnižomaj, bjes namrěwstwa wostali, dha mějeje jim hščeje pschi žiwjenju něscho wotkafacj.

To pak hu leta Abrahamoweje staroby, kotrež je wón žiwj byl, što a pjecz a sydomdžefacj lét, to je 2008—2183 po stwor. swěta.

A wotbėrasche a wumrje w dobrej starobje, jemu po hóršim spytowanju wobradženej, hdyž bē stary a žiwjenja byty a bu sšromadženy k swojemu ludaj, k tamnym se swojeho pscheczelstwa, kotřž bēchu ho přjedy njeho do tamneho swěta minyli.

A jeho synaj Izaak a Imael jehw pohrjebajchtaj w dwojej jamje na Hephronowym polu, Zoarowejo syna s Hethiškich, kotraž je s napschecja Mamrjej, na polu, kotrež bēsche Abraham Hethowym džeczom wotkupit. Tam je Abraham pohrjebany, a Sarah, jeho žona.

A po Abrahamowej smjerczi požohnowa Bóh Izaaka, jeho syna; a wón pschewywasche kaž dotal tak tež dale pola studnje žiweho a Widžazeho.

II. Schtuczka 12—18. Dofóncziwšchi Abrahamowe stawišny dopofaja swjate pišmo hščeje, kak je ho sšlubjenje, wo Imaelu date (17, 20), w 12 s njeho wuhadžaznych wjerchach dopjelniło.

To pak hu Imaelowe narody, Abrahamowejo syna, kotrehož jemu Hagar porodži, Egipcžanka, Sarina džowka.

A to hu mjena Imaelowych džeczi, po kotrychž hu jich narody pomjenowane; s nich wuhadžeja Imaelitische splahi a po tutych swojich wótzach hu pomjenowane; Imaelowy přeni narodženy syn Nebajoth, wótž Rabatejšich, s kotrymž ho posdžišcho hščeje jettamy, Kódar, wótž Kodarenšich, kotrychž 120. psalm najpomni, Abbeel a Wibsam, kotraž staj wobaj njesnataj, Mišma, Duma, Maja, wo kotrychž posdžišcho sšonimj, Hadar, Thema, Setur, Naphis a Kedma.

Mjena Mišma, Duma a Maja sšednocžichu židža po jich smyšlu do pschilžowa: Sšlyšch, mjelcž, cžerp. Wo Themje sšonimj s Šiobowych knihow; po Seturje je krajina do dolheho ranja wot Palástiny, bohata na skalnych jamach a pródnježach, pomjenowana; jej narjeknu Sturejšta; s njeje wuhadžeja najškeršcho dženknišchi Drušjojo.

To hu Imaelowe džeczi se swojimi mjenami po swojich dworach s plotami jahrodženyh a wšach bjes murjow a po městach se stanow do loła nastajeny, w kotrychž woni bydlachu, dwanaczo wjerchojo nad swojich ludach, do runje telko narodow abo splahow dželennyh.

A to je Imaelowa staroba: što a sydom a tšizyezi lét; a wón wotbjerasche a wumrje a bu sšromadženy k swojemu ludu.

A woni bydlachu wot Hevile pschi mjesach petrejiskeje a sbožowneje Arabisteje hačž do Sura s ranšehoje strony pschi Egipcowskeje, hdyž ho do Ašyriskeje thodži. S Hevile roššerjachu ho k wječorej hačž na Egipcowske mjesy a k ranju hačž do pschicufratskich krajuow. Wón pak — Imael se swojimi potomnikami — padny abo sašydli ho a dopjelniwšchi sšewjenje 16, 12 salita s mozu swoje sydlisčezja psched wšchittimi swojimi bratrami: psched Hebrejškimi, Edomitiskimi a Keturinymi potomnikami.

Tučzi dwanaczo po Božim sšlubjenju s wjerchami wjetšchich narodow a splahow bywazy synojo Imaelowi dopominoja naš na Ifraelske 12 splahi. Imaelowe žohnowanje, kotryž bē tež s Abrahamowejo sšymjenja, je wotblyšecž Iraelowejo požohnowanja.

(Pofracžowanje.)

Wšhelake s bliska a s daloka.

S Budyschina. Šutšje njedželu 11. aug. šerbšta študowaza mlodžina sšwoju hlownu sšromadžišnu w Šodžiju wotmjeje. Škóždy, kiž ma nětak wotěndženje a kiž je šebi šerbštu wutrobu sašhowal, sšromadžišnu wěšče wopytaj. Wječorny konzert ho, kaž sšlyšchimy, w 7 hodžinach sašočnje; hlowna sšromadžišna pak popoldnju w 3 hodž. pola Cignera. Na woboje je škóždy hačž nanajwutrobnischo pscheproscheny. Njepraj: Wjese mnje tež dže.

Šdy by chžyl škóždy tak prajicž, ščro potom? Na konzert hotuja ho, kaž sšonimj, žyłe cžrjody, ale hščeje wážnišcha je hlowna sšromadžišna. Duž daj ho naproschecž a pschilž, njedj sšy šublet abo hšžkat, ratať abo rjemješnik, stary abo mlody, bliski abo daloki. Pschecželni Šodžiježenjo chžedža, kaž tydženja w S. Now. pišachu, škóždeho s wječeloscžu witacž. Ščtož ma, wšmi tež „Towaršchny špěwnik“ šohu. Tak na sašwowohladanje w lubym starym Šodžiju! Bóh špožcž, so by wšcho, ščtož ho tam wuradži, šlužiko Bohu k cžefczi a Ššerbam k wužitku.

— Šdyž bēsche w Šakškej dotal dowolene, 10. njedželu po šwoj. Trojizy kollektu sa mišionstwo mjes židami hrowadžicž, je ho nětko porjadna kollektu na tule njedželu postajila — a to sa mjenowane mišionstwo a sa Šerusalemste towaršstwo. Wěšče ho kollektu na tule njedželu najšerpje hodži. Mišionstwo chže nowy Šerusalem, huadne kralestwo mjes židami natwaricž, kiž hu ho sašbudžili a roššonjeni w puščinje thodža, a Šerusalemste towaršstwo chže ewangelsku žyrlj twaricž w sšlubjenym kraju s mozu sšwjateho Ducha. Duž chžemy ruky pschicžicž k wážnemu škutkej a Šerusalemste murje twaricž na tej njedželi, hdyž ho dopomnimj na žalošny šud Boži, kotryž stary Šerusalem wupuscži.

— Wščezo sašo nowe sšychowanja sšlyšchimy s Worschčausškej wofady, hdyž je ho sa nowejo duchowneho šerbškej wofady Měmž postajil. Wón wšchaj je sšlubil, so chže šerbški nawutkucž a my tež njehamj na jeho dobrej woli dwělowacž, ale dwělowne tola je, hačž ho jemu to poradži a hačž pschi cžěžkim džele njewustanje. A kak wjele budže šerbška wofada w tym cžaku cžerpicž dšrbjecž! Wboha wofada je k wobžarowanju, so ho jej njeje prawo dostalo a wona šrudnje pod tym cžerpi. Šalle psched škóžkim sšmy sašo sšlyšcheli, kak wobošy wofadni šforža.

— Ščušche manevry šakšeho 12. armeekorpsa šmēja ho špředž Šubija a Šitawy. Tola pak budža tež wšy wofolo Budyschina wojakow do kwartěrow dostacž, hdyž woni tam a jow cžahnu. Šotre wšy wojakow dostanu a hdy, je ho w Budyskich hamšich nowinach šjewito a móže tam škóždy widžecž.

— Šhžorka Šjedrichowa je po dolhim cžěžkim cžerpjenju wumrjela. Wona bēsche mandželška wobohejo cžerpjazejo thžorka Šjedricha, kiž je jenož 90 dnjow na thžorskim trónje šedžal. Wona bēsche mila a pschecželniwa thžorka, kotraž ho sa thudych a hubjenych w ludu štarasche. Dofelž pak bēsche s šendželškeho kralowškeho domu, wona pschilžilnosčž k Šendželškej sašupowasche. Šónle šot jeje žiwjenja ho ludaj njespodobasche.

— W tychle dnjach je ho hrabja Šaldersee domoj wrócžil, kiž bēsche s najwšchšchim roššajowarjow w Čhinejškej wójnje. Wón mějeje cžěžki nadawot, so by wšchitke wulkomožy w pschecženošči šdžeržal a wucžinjenja s Čhinu k dobremu lónzej dowjedł. Wón je s wulkej mudrošcžu a wšchitnosčžu sšwoju pschilžilnosčž dopjelnicž špytal a wšchittich pschecž, so by ho jemu to poradžilo, so by Čhineška wukrajanow a šchecžijjanow na pokoj wostajila, je ho dopjelniło. S drugeje strony pak ho nad tym dwěluje, hačž budže wušpěch wutrajny, ale boja ho, so budža Čhinešjo sašo swoje pschecžehanja šchecžijjanow sašočecž, kaž thěšje budža zuse wóška s kraja. Bóh to njedaj! Tak wjele pak je wěšte, so je hrabja Šaldersee cžinił, ščtož je mohł a so šebi džal luda sašluži.

Ščto sšym psched 30 létami w šranžowskej wójnje našonil.

Špišal August Wicžas, šublet w Šornoškach.

(Pofracžowanje.)

Na dnju 30. julija šmėžachmy wotpocžnyčž. Me našajtra nastupichmy nětko dolhi a cžěžki pucž. Šacž do jednateho augusta cžehnjechmy hščeje pšchi po němštim kraju. Najpřjedy pschilždžechmy do Mohucža, hdyž wulku řetu Wain po pontonowym mošče pschecžicžimj. Mohucž je thětro wulke a derje wobtwjerdžene město. Wot tuteho pucža chžu jenož to, ščtož je wážne, wupowjedacž. Wšchitke města a wšy njemóžu mjenowacž, hačž runjež sšym šebi je tehdy wšchitke napišal. To by psche dolho tralo. Wot Mohucža cžehnjechmy psches wšhelake města hačž do Šartenburga. Tudy přeni škóž bivašowachmy a w nožy hačž na tožu smotnychmy. Druhi škóž pschenozowachmy pola města Šumburga, tež w lěhwje na polu. Šašo potrjehi naš tajki šylny desčezil, so ani nitki šuchej njewosta. Tudy mějachmy tež dopoldnja pošnu Bohu šlužbu. Našy bataillon došta tež Bože

wotkasanje. Ale so tajzy pschemofnjeni žanu wulku paradu činili nješkny, móže drje hebi kóždy myšlicz. Pšchipołdnju čehnjemy dale.

11. augusta popołdnju ½2 hodžin pschekrocžichmy franzowste mjesy. W přenich dnjach nascheho dróhowanja sdachu so nam nasche tornistru pšches měru czeže, kaž by zentnar wowša we nim měl. Wo puczu jón stajnje žalosežo posbchowachmy a na wšche boki žuwachmy. A předu cziščezachy naš patronowe kapzy, w kotrychž 40 patronow težachu. A runje tak wjele mějachmy jich w tornistruje. Horzota naš žalostnje cziwilowasche. Pšchi spocžatku nascheho marscha tu a tam někotři ležo wostachu. Na jonym woschje horzym dnju padachu wojazy kaž muchi, tak so bėchmy lėdma položja wot zyleho polka hiščezje hromadže, hdyž do wšy pšchińdžechmy, hdyž hospodu dostachmy. Posdžicho bu to něšto lėpje, bėchmy so tornistrow pšchuwli, a tornistru bėchu so naš pšchuwli, so bóle po šhibjecze skožiwšchi. Kóždy móžesche hieč a tšelbu nješč kaž čyščy, jenož so sohu pšchińdže. Naschi wyschzy bėchu pšchecziwo nam jara pšcheczelni. Hdyž widžachu, so jedyn dale njemóžesche, wotewjachu jemu tšelbu a nješčechu ju žami. Šym widžal, so naš wyscht-leutnant druhdy na kóždym ramjenju jemu tšelbu nješčesche.

Krajina, kotruž pšchińdžechmy, bėsche dobra a plódna, trochu hórkojta, tola njebėsche tam wyšokich horow, kaž pola naš w žornohyřach. Tež bėsche tam — runje kaž pola naš — mało lėša, wšy bėchu s wjetscha małe. Kšėže bėchu nimale wšchitke po jonym poschodže, ale s twjerdej tšechu twarjenc. Ludžo bėchu šdrasčeni kaž my wšchėdnje kšodžimy. Wlužojo noichachu mōdre blusy kaž nětko tež pola naš tam a žem woschje pola rjemjeshnikow widžisch. Gospodarski grat a naprawy bėchu nimale kaž pola naš. Něšč bėsche hiščezje němška, ale pšchi franzowskich mjesach kšetro njetrošmljwa. Pšenjesh mējachy tu zuse, kiž njesnajachmy Dyrbjachmy teho dla s wopředka ja lubo wšacz, šchtož nam s našich pjenješ wudachu. Ale to bu bóřy lėpje.

Na dnju 11. augusta pschekrocžichmy potajim franzowste mjesy a džechmy dale pšches Neukirchen hacž do Saargemūnda. To bėsche kšetro wulke město. Žako bėchmy jo nimale pšchecžahnyli, dostach, došelž žyle na sadnu štronu do hospody pšchińdžech, wot žwojeho podwyschka pšchifasnju, šady wostacz a so pola pokloweho adjutanta wobhonicž, hdyž smėje našcha wojowa kolona žwoje štejščezjo, hdyž smėjemy potom po našchu žyrbu hieč. Nasch adjutant pať to hiščezje žam s wštosčzu njewjedžesche a pōšla nje teho dla na druhu štronu něšta na dwōrnischezjo. Tam tež našchu wojowu kolonu namafach.

Pšches tute napjate čehnjjenje a žylne pschemofanje w pošlednich nōžnych lėhwach bėchmy wšchitzy kšetro bėženje dostali. Tam dyrbjach žwojeho bėženja dla na kōnzu dróhi pola pošlednich kšėžow wróčjo wostacz, njech hladasche šchto abo niž. Potom žym šažo wróčjo šchol a žwoju kompaniju pytal. Ale to bėsche jara czežko a trajesche dolho. Žako pať bėch ju namafal, njebėchu mi žaneje hospody wobstarali. Žyle smėsto bėsche wšchaf se žylnym wōjstom pšchepjelnjene a wšchitko mjewjeschje so s wojakami. Njebėchu mi nihdy ani telko ruma wostajili, so mōhl jenož žwoju tšelbu a tornistru wotpołozieč. Wšchitke štwy a komorki bėchu tak pšchepjelnjene, so nihdy nuds njemōžach. Šym potom na jenej rejwanškej žubi pšchenozowal. Tudy přenje powostanki wot franzowskich wojakow nadeńdžechmy. Namafachmy jich pōlne praženki a wšchelake druhe wėzy. To mje wulzy šajimasche, pšchetož hacž dotal njebėchmy hiščezje ničjo wo franzowskich wojakach widželi.

Nasajtra rano čehnjemy šažo dale hacž do města Mover, hdyž rėku Mosel pšchekrocžichmy. Tudy žym přeni křocz na pōlnej straži pobyl. Woji kameraczi ležachu tu pšchi dróhy w biwaku. Pšched wječorom pšchijėcha šaksta ulanska patronilla, wyscht a šchtyrjo mužjo. Wuhladach mjes nimi derje inateho šhorlu Šejnu s Wōžan. Wobaj so šwjeřelichmoj. Někotre žlowežka porėčawšchi jechasche dale. Bėsche to pošledni křocz, so jcho wuhladach. Wōn wotpocžuje w zusej semi.

Wječor w jednatej hodžinje naš přeni křocz alarmėrowachu. Pšchi tym nastal wulka něščėnža a štrōžele, došelž bėchmy w přenim španju a čzma bėsche toľta kaž kolmas. Wōhnje bėchu hažle. Hdyž bėchmy nětal do porjada pšchijechli, wotczežechmy. Dyrbjachmy žylu nōž hacž do nasajtra pšchipołdnja šupacz. W teje čzėmnej nozy hebi wyschzy na rospucžach se šapalkami na šharty žwėczachy, so njebychu pucz šmylili. Popołdnju pšchińdžechmy do Mars la Tour. Tudy widžachmy přenju pōlnu šhorownju (lazaret). To

bėsche wulki kulowity stan, hdyž buchu ranjeni s wokoliny hromadu šnosčeni. Lėkarjo tam řesachu a wobalachu. Potom šwobalenyh na wosy položichy. Hdyž pať do tajšeho štana pohladach, mje žyma lojesche. Šsřjedž štana štejesche wulke blido. Na tute buchu ranjeni položeni, so mōhli jich operėrowacz. Pšchi blidže ležachu wšchelake wotřesane čzlowiřke štawy, kaž nobi, ruzy atd.

Runje džek předy, 16. augusta, bėsche so tu šatraschna bitwa bila. Wotwi wojazy, franzowsky a pruzky, tu hiščezje ležachu. Widžach wjele morwých koni, rošmetane a rošbite brōnje a wosy. Tu widžach přeni křocz wōjnu a bitwiščezjo se žwoje wōhidnosčzu. To bėsche žalostny napohlad! Wostachmy tudy na bitwiščezju pšches nōž. Žižo rano ¼4 hodžin buchmy šažo šbudženi. Dyrbjachmy hebi kšėtšje kšėdanje šwaricž. Špali bėchmy hubjenje došč. W 5 hodžinach čehnjemy dale a nětko we wojowarškich wotřadach (Gefechtskolonnen), pšchego do přėdka překi pšches žufi a pola. Wo pucze so njestarachmy. Žakli marsch hiščezje njebėchmy činili. Dopoldnja žižo kanony našdala hřimacz žlyščachmy. Čehnjemy žyly džek do přėdka, bjes jėdže a picža. Trječichmy pať pšchypadnje popołdnju na polo morchwje. S tej so trochu woschewichmy. Tu wobšedžec pola s wurymanjom žaneho džėla měl njeje. Šchtož njekmy poteptali, žmy šwutorhali a hnydom ijėdli. Wotolo pšechich pať šatřachmy pšched jenej hōřku a na dalsche pšchifasnje čžachmy. Wřesťot tšelbow a hřimanje kanonow bėsche šatřaschne. Bėchmy řjedža w bitwje. Šsmjercž pšched woczomaj. Tehdy nam njebė derje wokoło wutrobny. Došelž hōřka pšched nami ležesche, njemōžachmy widžecž, hdyž so našchi kameradojo bėdžachu. Wnjchzy pať džechu na horu bitwu wobšedžbowacz. Tež my so někotři ššhroblichmy a džechmy do přėdka pohladacz, hacž runjež nam to dowolene njebėsche. Wot tam bėsche widžecž, kal pruzky a s džėla tež šakšzy wojazy Saint Privat nadebchowachy. (Potracžowanje.)

Něki žiwjenja,

s někotrych woschbných šchprachow žwojateho piřma wuwjedžene. Žheř. 5, 17.

Bjes pšchecžaczjo so modleže.

Ach, šchto dha móže so pschego modlicž! Dyrbimy tež džėlacž, jėicž, špacž atd., a duž bjes pšchecžaczjo w kucžitu na tolenach kšecžecž a so modlicž njemōžemy. S tajšimi a hinajšchimi wurėczemi pšcheradži najwjetšchi džel čzlowjekow žwoj njelōšcht, po Wōžej woli čžinicž. Duřcha, kiž je Duřcha modliwy wot Wōha dořtala, hebi tež pšchi tutych porucžnosčzach pomyšli: Šeho šasnje njekju czežke. Modlitwa je lubošne wobšhadjenje abo rošřecžowanje duřche s Wōhom. Pšchetož prawi modlerjo modla so s Wōhu we duřchu a wėrnosčzi. Tudy wšchaf žane wokolnjenje njesańdže, so njeby džėczazy duř žwoje abba tež mjelcžo woľal a s njeby pōšlal na nam njewuprajomne a njesnate wafchnje. Wōh pať jo derje rořmy a šnaje, a jemu so to derje špodoba a jo rad wuřlyšchi. Tola pať so tež pšchijšluscha, so džėczjo Wōže tež w myřlach a je žlowami žwoje kšwalbne kšėrlusche, džakowanja, proštwy, šdychowanje atd. pšches mōž a pomoz Duřcha Šesufhoweho Wōtzej přjōdšchijnje. A to je tak šdobne džėlo, so čzlowjek napošled ničjo wjazy čžinicž a hebi přjōdšwacz njemōže, předy hacž so njeje se žwojim Wōtžom wo tym rošřecžal. Potom pšchemėnja so wšchitke našche myřle do rošřecžanja s Wōhom a šbōžnikom. A to njeje žadny kšadny wužitk w šchescžijnštwje, šchtož so tak nawuczi, so we wšchitkim najpředy s Šesufhom rošřecžecž a jemu wšchitko wutrobny šjewicž. Njetřebamy hebi myřlicž, so so to njehodži, so je to czeščzi, kiž žmy jemu wopokajacz winowaczjo, napschecžiwne. Ně, wėt jenož kšhoble, so, wo čžimž so ty s twojim šbōžnikom rošřecžecž njekmėřch, to tež řecžecž a čžinicž njemōžesch, so by jemu napschecžiwne njebylo. To budž čzi wėdomne, so so wōn wo tebe jako wo žwoje štara. Ššchli štaw na jcho cžėle, čžini tebe jcho Duř žiweho; tak je štoro njemōžno, so by tebi něšto přėdšchijnicž mōhlo, so by s dobom s wutrobu a s myřlemi so s nim wo tym njerošřecžal a pola njeho radu njepytal. A tak hacž žwojeho šbōžnika špōsnajesch. Špytaj jenož!

Dalšche dobrowōlne dary ša wōbohe armeniške křroty:

S Bartskeje wōřady pšches šnješa šararja Matefa:

M. N. s Dubrawki

3 hr.

W mjenje wobohich křrotow praji wutrobny džak

Gōlcž, redaktor.

Womhaj Bóh!

Cizlo 33.
18. augusta.

Lětnik 11.
1901.

Serbske njedzeličke łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihcizishezetni w Budyschinje a su tam dostacž sa šchwórtlětnu pschedykatu 40 np.

11. njedzela po kwjatej Trojizy.

Luk. 7, 36—50.

Farisejskeho a zlonika abo hrěschuika nam našch Knjes Jesuŝ Khrystuŝ w dženŝnischim sezenju psched woczi staji. A farisejskeho a hrěschuika tutón text nam pokaze. Pschirunanje wo farisejskim a zloniku w templu je exempl sa Knjesowe słowo: „Schtóž so sam powyschuje, budže ponizeny, a schtóž so sam ponizuje, budže powyscheny“ (Luk. 18, 14.), kaž tež sa słowo śwj. Pětra: „Bóh napšhecziwo steji hordym, ale poniznym dawwa wón hnadu“ (1. Pětr. 5, 5.). Tež w tej historiji, kotruž Lukasch nam dženŝa powjeda, je farisejski sa swoju hordosež khostanje dostał, ponizny hrěschnik pak msdu teje hnady. Ale tón text chze naš hışcheže wjazy wuczič, mjenujzy schto je plódb wodawanja hrěchow a schto je puez k tajkej hnadze. O, kak wažny je wón teho dla sa naš! Pschetož, kotre kúblo je wažniŝe sa naš hacž wodawanje hrěchow? Luther praji: „Hdžež je wodawanje hrěchow, je tež žiwjenje a sbóžnosč“. A David spěwa: „Derje temu, kotremuž je pschěstupjenje spuschezene, kotremuž je hrěch pschikryty. Derje temu człowjekej, kotremuž tón Knjes słóscž nje-pschizpi, a w kotrehož duchu žane jebanje njeje“ (Ps. 32, 1. 2.). Hacž sy czaknje a wěcznje sbóžny, to wot teho praschenja wotwiŝuje: Esu tebi twoje hrěchi wodate? Teho dla wopomni s wutrobnym požadanjom po prawym wotmolwenju to praschenje: Schtó ma wodawanje hrěchow? Na to našch text wotmolwi: 1) Schtóž

Jesuŝa lubuje, tón jo ma; a 2) schtóž do Jesuŝa wěri, tón jo dostanje.

Farisejski Schiman bě našcheho Knjesa Jesuŝa k sebi na hosčinu pscheprosyl, niz pak s luboseže, ale s lesnosčeje a falschnosčeje. Wón njebe Jesuŝej kaž kóždemu druhemu hosčej woschewjenje popšchal, so by jemu wodu k myczu nohow podał, tež njebe jeho wokoŝchal, kaž lubowaneho hosčza, tež njebe jemu hlówu s wolijom pomasał, kaž židža hewał czinjachu, so bychu swojeho hosčza czesčžili. Ale schtož běŝhe njelubosny farisejski wuwostajil, to jemu wulka hrěschuiza sežini, kiž do teho sameho doma pschindže. Wona jady k Jesuŝowymaj nohomaj pschistupiwŝi, tej samej se swojimi šylami maczesche a s wloŝami swojeje hlówy trějesche, wokoŝchi te same a namasa je s drohej marŝej žalbu. Schto czěrjesche ju k tajkemu skutku, pschi kotrymž so tak hluboko ponizi, so sama saprě a sazpečže hordych ludži pscheczetpi? Nicžo druge, khiba horza lubosč k Jesuŝej. A czeho dla Jesuŝa tak jara lubowasche? Farisejskemu, kotruž s hordym sazpicžom na wulku hrěschuizu pohlada, Jesuŝ to psches pschirunanje wo dwěmaj dolžnikomaj sjewi, jo na njeho a na tu hrěschuizu nałožiwŝi. Kaž dolžnik, kotremuž je jeho wěriczel pječž stow tolet spuschežil, tak tež kóždy, kotremuž je tón Knjes wjele hrěchow wodał, jeho bóle lubuje hacž drugi, kotremuž je mjenje wodał. Potajkim tež na wulkosčzi jeje lubosčeje k temu Knjesej pošuwamny wulkosčž hnady, kotraž bě so jej wot teho Knjesa dostała, psches to, so wón njebe jej hrěchow hromadu pschizpil; jeje lubosčž bě plódbki plódb

wodawanja hrěchow. Haj, šchtóž Jesuša lubuje, ma wodawanje hrěchow.

Masch ty jo tež, mój luby kšesćizijano? Ty jo nimasch, je-li so teho Knješa na hojczinu prošnjich i tej modlitwu: „Bój, Knježe Jesu, budž našch hošć“, ale i hordym jazpicjom dele hladajch na tych, kotřiz je bylami džaka i Jesušowymaj nohomaj ležo jeho czešća a jemu dary lubošće wopruja. Je-li so hrěšnikow nje lubujesch a žane dobre słowo sa tych nimasch, kotřiz šu do czežlich hrěchow a haniby padnyli, dha šy nje lubošny, hordy farisejski, a wopokajujesch, jo hišće njeišy hnadu prawje spóšnal, kotraž hrěchi wodawa. Šdžež lód leži, tam Bože słónczko hišće njeje mohło šwoju móž wopokasacž. Šdžež pak šo semja seleni a kěžje, tam je słónczko twjerdy a šymny lód wottało. Tak masch tež ty wodawanje hrěchow, je-li so i nutrnej modlitwu i Jesušowymaj nohomaj ležiš, jemu i lubošći šwój czaš, šwoje mozy, šwoje samóženje rady wopruiješ i wotpomhanju cželnej a duchownej nusy twojich bratrow a i ponižnej wutrobu a šamšnym šapřeczom Jesušej šlužiš na najwažnišchich stawach jeho cžela, to je jeho zyrkwe, na najhubjenšich mješ bratrami. Je-li so šo tajke plody w twojim žiwjenju namakaju, dha dyrbi tež njewidomny korjen w tych šamych, wodawanje hrěchow ležecž. Kaž šo woheń jeno na wohnju šahori, tak tež twója lubošć i Jesušej je šo jeno šahoricž mohla na Jesušowej lubošći i tebi, na hnadže, kotraž hrěchi wodawa. Masch-li pak wodawanje hrěchow, dha nicžo njerodž wo šwarjenju a hanjenju farisejskich! Wot Boha wobhnadženy šy tež pod kšizom tyšacž křóčž šbožownišchi hacž woni, kotrymž šu hrěchi hišće šdžeržane.

Alle kak dostanu wodawanje hrěchow? prašča šo šuano někotry, kotryž jo hišće nima, a jo šebi i wutrobu žada. Tež na tole praščenje našch text prawe wotmolwjenje dawa: Šchtóž do Jesuša wěri, dostanje wodawanje hrěchow. Jako bě tón Knjes farisejskeho powuczil, wobroci šo i žónšy, kiž i jeho nohomaj ležesche a džesche i nej: „Tebi šu twoje hrěchi wodate.“ Cžeho dla móžesche wón to i nej prajicž? Farisejšy, kiž i nim hromadže ja blidom šedžachu, to ja Bože hanjenje džeržachu; pšchetož woni njewěrjachu, jo ma Jesuš móž, hrěchi wodacž. Móžachu pšchi tajkej njewěrje wodacže hrěchow dostacž? Wěsče niz. Džěcžu, kotrež do lubošće šwojeho nana njewěri, tón šamy tež pšchstupjenje wodacž njemóže. Tak tež farisejšy wodawanje hrěchow dostacž njemóžachu, dokelž njewěrjachu do lubošće Božeje, kotraž šo w Jesušu šjewi. To móžachu šami spóšnacž je šłowow, i kotrymž tón Knjes wulku hrěšnižu wot šebje puščeži: „Twoja wěra je cže wobšbožika; dži i měrom!“ O, kak je tole šlowo tyšcheneho ducha woboheje žónšeske wofšchewilo, kaž cžerstwa woda lacžneho podróžnika w puščinje, kaž kšłodžazy balsam, kiž šo na horjazu ranu šbiteho položi. Wobšbožena pšches měr i Bohom móžesche wot Knjesoweho woblicža dom hicž. A kak to? Wona bě wěrika do Božeje lubošće, kotruž bě jej Jesuš šjewil pšches šwój ewangelijon a pšches hnadu, i kotrež hrěšnikow horje bjerjesche. Haj, šchtóž do Jesuša wěri, dostanje wodawanje hrěchow.

To móžesch ty tež mój luby kšesćizijano, hdyž jenož do Jesom Křysta wěriš. Cžiniš ty to tež? Abo šudžiš jeho runje tak kaž tamny farisejski? Wěniš, so Nazarenški móž nima, hrěchi wodacž, jo njeje šěpšchi abo

wjetšchi hacž ty? Abo pohoršchujesch šo na tym kšizowanym cžěšlowym šynu, dokelž jako cžěšny a šprawy cžłowjek tajkeho šanicžowaneho cžłowjeka ja šbožnika pšchisfacž njetrebašch? Mój luby pšchecželo, tak dołho hacž ty tak wjele do šo a tak malo do Jesuša džeržišch, nje budžesch i prawej wěrje pšchicž, dokelž pšches šwoju farisejšku hordošć jašlepjeny, ani twoje hrěšne hubjenstwo, ani Jesušowu Bójšku krašnosć nješpóšnajesch. O, pšchirunaj jeno šwoje žiwjenje, kaž šo wopokasuje w twojich myšlach a cžuczach, šłowach a škutfach, i tej pšches měru wulkej cžistej a šwjatej lubošću, i kotrež je Jesuš kóždy cžaš šwjatu wolu šwojeho nješjeskeho Wótza dopjelnil a šwojim bratram na šemi šlužil hacž do šmjereče na kšizju! A ty budžesch spóšnacž, kažki wulki hrěšnik ty šy a kažki šwjaty, haj, bójški cžłowjek Jesuš je. A ty budžesch i horzymi šylšami pokuty wodawanje hrěchow pytač a rady wěricž, jo jo jenož pšchi Jesušu namakajch. W tajkej pokutnej wěrje je tamna wulka hrěšniža w Šchimanowym domje wodawanje hrěchow namakala a ta šama wěra bě tež ja šwjateho Pawoła, ja našcheho Luthera a ja wšchich šwjatych tón prawy pučž, po kotrymž šu wodawanje hrěchow dozpili. Dha dži tón šamy pučž, moja luba dušcha, dži i Jesušej a padni i jeho nohomaj, pšchibližuj šo i njemu jako wulki hrěšnik i horzymi šylšami pokuty a spuščežej šo jeno na jeho njewurjeknitu hnadu! Wěc twjerdže, jo tón šamy, kiž je tamnu wulku hrěšnižu wobhnadžil, tež tebe wot šo nještorcži. Wšchaf je wón prajil: „Teho, kiž ke mui pšchidže, ja njewuštorcžu“ (Jan. 6, 37.). Wšchaf móžesch hišće lóžo hacž tamna žónška do jeho hnady wěricž; pšchetož ty masch, šchtóž wona njemějesche, to žyke šjewjenje jeho lubošće w žylym nowym testamencže a we wobemaj šakramentomaj, a masch na tajke waschne wopřimo a šugel sa to, jo je Jesuš tež ja tebe šwoje cželo do šmjereče dal a šwoju krej pšchelał i wodawanju hrěchow. O, wěc to i žykej šwojej wutrobu a Jesuš budže tež tebe wobhnadžicž i tym šwědcženjom: „Twoja wěra je cže wobšbožiko, dži i měrom!“

Šamjeń.

Pucžowanje po Božim pišmje

abo

tajke myšle nadědžech, Bože šlowo cžitajo.

Šodawa šwěrnny cžitaj „Šomhaj Bóh-a“.

1. knihi Móšjakowc, 24. staw.

(Wotracžowanje.)

III. Šchtucžka 19—26. Tu je měšnik noweho wodželenja w šlawiňach prawótžow. Kaž najprjedy Bóh Abrahama wuwjedže se šwojeho wótžowškeho doma, a kaž i nim Bože kralestwo se šwajškom šlubjenja wo hnadže šo i nowa šapocžnje, kaž šo pošdžišcho mješ jeho džěcžimi šyn po šlubjenju kručže džěli wot tamnych po cžele narodženyh: tak šastupi nětko mješ wobemaj Šjaakowymaj cžělnymaj šynomaj, mješ dwójnikomaj, nowe dželenje, haj, mlódschi wušwoli šo pšched šarschim; i tym šjewi šo niz jenož, so Bóh šwobodnje bjeje wšcheho wuměnenja roškasuje nad darami šwojeje hnady, ale tež, jo wón kručže a wěsče dowjedže cžłowjekow se šwušwoleneje šwójšy, kaž tež jich wofšudy i wulkemu a wofšokemu šhladanemu kóžej. Šchtož pak je hižo dołho do naroda wobeju šynow wobšamkujene, haj, tež wuprajene, to wupokasa šo, hdyž štaj wobaj wotrožitaj, pola mlódscheho jako škuff hnady, kotraž jeho se wšchěmi jeho wulkimi šmyškami ščerpliwje nješe; pola šarscheho pak jako špravne šhoštanje sa jeho nješpravne šewške šmyšlenje. Džiwacž mamy šo w tutej šlawiňe wo Šlawje a Šakubje, kak šwěrnne šwjate pišmo wšcho dobre, šhmane a hódne wo šarschim, njewušwolonym šynu nam powjedži, a dale, kak nam

na drugej stronje i Božim sarunanjom pokasa, fak ho pschestsupjenja khostaja, kotrež je wótz Izraelskich pscheczivo bratrej Szawej sa-winował. Tež i tym dopokaluje jašnje, fak šwjata khtnošč a nještroniska lubošć — fak w Božim kraleštwje — fak tež w šwjatym pišnje knježi.

To pak šu Szaakowe narody, Abrahamoweho šyna, kotryž wot nětk přenje městno w Božich stawijnach nastupi: Abraham plodžesche po mozy Božeho šlubjenja Szaaka.

Szaak pak, i kotrymž Bóh šwój šlub i Abrahamom dale plecjesche, běšche schyrzeczí lět stary, hdyž šebi žonu wja, Rebekku, Bethuelowu dźowku, kotryž bě Syriški cžlowjeť i Mesopotamišće, Labanowa šotra.

Szaak pak, pschewywaschi w južnym kraju džewjatnaće lět w njeplódnym mandželstwie, modlesche šo k Šnješej ja šwoju mandželsku, pschetož wona běšche, fak běšche šo nětko wujašniko, njeplódna, a fak bě jenož móžno, šo bychu šo jej psches Božu wošebitu pomoz — jako něhdy Sarje — džěczi spožćite. A Šnješ jeho wukšyša, a Rebekka, jeho mandželška žona, podja i dobom i dwěmaj džěščomaj.

Šwito je šo stalo, šo bě macž dolho njeplódna, doniž njeje škóncznje šnamjeniteho muža Božeho porodžila; fak běšche i Szaakom, Šimšonom, Samuelom, Šanom. Š tym njeměšće narodžene džěczi staršchimaj jenož wošebicze lube a wscha jeju kědžbliwosć na nje škožena byč, ale wonaj měješčaj jo špóšnacž ja wošebity dar Boži, spožćeny po njewšchědných mozach, a fak měješče tajše džěczi byč šnamjo šbóžnikowe, kotryž je šo narodžil i knježny.

A džěczi hiščeje njewunošćenej štorlašćej šo něhdy w jeje žiwocze.

Še to podawš, kotryž drje šo tež hewak štawa; tu pak je to wošebite šnamjo, dokelž měješče Šnješ k tutymaj džěščomaj wot wscheho špocžatka wošebity počah.

Duž džěšče wona i tym šujemějena: Šdyž šo mi fak džě, cžeho dla dha šym ja podjała? njeby ja miše lěpše bylo, bych li njeplódna wostala, hdyž mam šo škóncznje porodžjenja boječ? A wona dóndže na pošwjecžene městno, šo by šo Šnješa i modlitwu prašala, šyto chze jej še šnamjenjom šjewicž.

Šajšćiščo je Rebekka k študni žiweho a Šidžazeho šchla, hdyž běšche šo něhdy Šagarje pschichod jeje šyna, kotrehož hiščeje pod wutrobnu noschěšče, wujašnik. Šwona měješče štorčanje ja hrosne šnamjo, šo budžetej šo džěczi mješ šobu wadžicž.

A Šnješ džěšče k njej: Dwať ludaj štaj še šwojimaj wótzomaj w twojim žiwocze, a dwojaki lud po waschnju a šwuhšlenju budže šo džělicž i twojeho žiwota; a jedny lud budže móžnišchi dužli drubi, a wjetšchi — přeni narodženy — budže še šwojimi potomnikami mješšchemu — pošdžičcho narodženemu — šlužicž, hdyž je šo hižo po wošobje dal wot njeho pschewhatacž.

Šnješ jej šjewi, šo tamne šnamjo dwoje wěščezi: wošud wobeju džěščow a wošud wobeju narodow i njeju wukhadžajeju. Dwať mješ šobu wojowazaj narodaj štaj i tym wofnamjenjenaj, i kotrejuž budže šlabšchi móžnišcheho pschědobycž, fak ma mješ šynomaj mlódschi prawa přenjeho narodženeho mječ: knještwo a wjetšče namrěštw. Špofecžišće hudanežko šo i tym Šebelny šdželi, i kotrymž je Bože kraleštwó na šemi šwobrasowane. Ššłowa: „wjetšchi budže mješšchemu šlužicž“ mēja šo wošobje na narodaj, šo mamy na wótzow jenož po jeju narodomaj kědžborowacž, i kotrymajž šu tu jene a šame, pschetož na bratromaj po wošobje njeje šo tute wěščejenje štalo.

(Šotracžowanje.)

Šhto šym pschěd 30 lětami w šranzowškej wójnje nashonil.

Špišal August Wicžas, šubler w Šornošyťach.

(Šotracžowanje.)

Šako běchmy nimale hodžinu tudy cžakali, dostachmy porucžnosć, šo durbimy doprědka. Šasche šhorchoje buchu rošwite a nětko šhwatachmy w špěšnym maršch dale. Nětk wjedžachmy, šo tež nam hiščeje džěl džěla pschewoštanje. Šwokoło 7 hodžin cžehnjachmy na bitwišće, hdyž šo polk do bataillonow, a bataillonow do kompanijow rošdžělichu. Nětk šo hacž něhdže na 3 abo 400 šrocželow Št. Šprivatej pschibličichmy. Šdurbjachmy šo na šoleno šlatnyč a wocžakacž, hacž pschilainja nješchindže, šo durbimy nadbėhowacž. Šehdy dostachmy našču wóhnyowu šchěženju. Šgranaty wokoło naš lětachu a do šemje bijachu. Šle i Božim šwarnowa-

nyom žana do našeho wotdžělenja njetrjechi. Šmale kulki i ššělbow pak naš njemylachu, dokelž bėšče najwjetšče bėdženje w mješče šamym a šranzowizy hižo našad cžehnjachu. Nětko, hdyž granaty fak wokoło wušchow hwidachu, woprašča šo naš hejtman: „Džěczi, lubi šo wam to?“ Šny wšchitzy wotmolwichmy: „Šaj, knješ hejtman!“ Šle wokoło wutrobny nam fak njebėšče. Ščakachmy a cžakachmy na pschilainju, mětko nadbėhowacž, ale pschilainja nje-pschindže. Špafkot ššělbow šo šdalowasche a škóncznje žyle wocžichmy. Šnadobo šajšchachmy žyle našdala šapiskanje, šo ma wojowanje šónz. To bėšče ja naš jandželški hłóš, a šchtož hewak wjele wo šignalach njerošnyšče, šoule wón wěšče šrošny. Šasch regiment šo nětk šako hromadu šěče, a hnydom na bitwišće žebi lěhwo šhotowachmy. Šmorwi buchu na šot položeni. Šnětoti cžěžzy ranjeni buchu tež hnydom hromadu šnosčeni a wot našchich ššarjow šawšani. Šak dostachmy městna došč k warjenju a k leženju. Šmorwi bėchu nimale jenož Šranzowšoj. Šedny mješ nimi bėšče do huby ššěleny a kulka bė šady i šłowy wulečžala. Šdruhemu bėšče granata delny žiwot roštorhala. Šwot cžěško šranjenych w nozy wjele i wulkimi bolosčemi wumrje. Šstonanje a žalosčenje pak žyłu nóz trajesche. Nětko wšchitke woješće hudžby džakne ššěrlušče pišlachu. To cžinjěšče na naš wšchitlich jara šlubowohmjazy šajšchěž.

Nětko rěšasche: Šeli čžecze něšchto jěšč a šebi waricž, dha pytačže šebi po cžmje drjewa, a jeli na našej šemi ležecž wochžecze, tež šłomu. Ša a dwať pscheczeloj, kiž šebi pschězo hromadže warjachmy, džěchmy teho dla do blišćeje, něhdže 10 mješšchinow šdaleneje wšy Šoufort drjewa pytač. Šle lědma je dowuprajicž, šajki napohlad tuta wješ pošćesche. Ššchě šwarjenja a bróžnje i ranjenymi Šranzowšami napjelnjene. Šwoni žalosčachu, štonachu, a šlakachu. Ššót ruješče a ššy šchčowlachu. Šštomu pytachu jědž a drjewa, a šóždy cžinjěšče, fak by wšcho jeho bylo. Džěchmy i jeneho šwarjenja do drugeho. Šškóncznje namalachmy něšotre waležli drjewa w jenej bróžni. Šššłomy pak žaneje njenamalachmy. Šwot tutych wjele wóhnyow we wokolnošči bėšče žyle šwětko a móžachmy teho dla wšchitko derje widžecž. Šdyž bėchmy šebi drjewa na něšotre šerdki škladli, džěchmy wróczo. Šnjemóžachmy pak našch polk wjazy namalacž. Šu bėchu mješnyžy wšchudžom jenož wojazy, jedny polk pschi drubim. Šduž položichmy drjewa přecž, jedny jo štražowasche, dwoje pak džěščaj našch polk pytač. Šo dolhim pytanju jón tež škóncznje namalachmy. Šdrjewa drje nětk mješachmy, ale ničžo k warjenju. Šdokelž žanych šornistrow pschi šebi a tež žaneje wody njemějachmy, nješby nam ničžo druge, hacž šo i přššdnym brjuchom lehnycž. Šmorchweť, kiž bėchmy šebi po pucžu wutorhali, bėšče potajlim nětk žyroba ša žyly džěč; wjele mješ nami pak hiščeje tu njemějachu. Šle, luby Božo, na našej roli šdurbjachmy tu ležecž. Šnjemějachmy ničžo, na cžož móhli šwoju šłowu položicž, ani šornistry njemějachmy, kiž nam hewak k temu šlužachu. Šwidžach, šo bėchu šebi něšotš nahšłownizu (šelm) do šemje šajštapnyšchi šłowu na nju položili.

Šwobšamnych teho dla, do wšy Št. Šprivate hieč, šotraž bėšče něhdže 10 mješšchinow k prawizy wot naš šdalena. Šwulki džěl wšy šteješče w ššomjenjach; i žyřwineje wěže šapasche móžne ššomjo a roššwětlešče žyłu šrajinu. Šdokelž šo mi njedasche na našej šemi pschenozowacž, čžnyč šebi we wšy šłomu pytač, ale čžnyč tež i dobom rady wjedžecž, šchto je we wšy widžecž, hdyž je šo fak šurowe wojowalo a hdyž je žyła šakšča artillerija a tež džěl šprušćeje garby wjele hodžin dolho šwoje granaty a palaze šule mješ ššělala. Ššwilk šym tam wokoło šhodžil a šo roššładowal. Šle šajki napohlad! Ščłowjeťeť mohlo šo šeznyč. Ššchitke domšče a poššlanske šwarjenja tu pošne šornych a ranjenych ležachu. Ššchelazy bėchu fak wot granatow roštorhani, šo na cžłowjeka ani wjazy podobni njebėchu. Štute žalosčenje a ššorženje ranjenych! Što ša cžah žiwjenja nješabudu. Šnajšorje bėšče wokoło šurjow, i kotrymajž bėchu šajrody wobdate, hdyž bėchu šo wojazy najšwěrdčcho šestupali. Šo mojim šdacžu je šo tu tež wjele ranjenych šobu špalilo. Šu a tam šo hiščeje jena ššělba wuššeli, hacž wot šhorzoty abo wot ranjenych, to njewěm. Štež mješach tu ššladnosć, šebi jenu čžššepot-ššělbu derje wobšladacž. Šbėšče tu wšchudže šwětko fak wodnjo. Štež něšotrych wobšlerjow widžach žalosčjo a ruzy šamajo pschi šo palazyč ššěžach. Ššich wobšđenja, nadoba, wšchitko šo palešče. Šše wocžinjenej bróžni widžach šłomu. Ššabrach šebi šłomy, fak wjele móžach njěšč, a džěch nětk šako k mojim šwaršcham. Šnětk móžach šo šola lěpše lehnycž. Šnóz bėšče miša a cžicha a nješješa bėchu pošne hweššow.

Każ ja, tak też więcej kóždy drugi kicheszijan ko Bohu lubemu knjezej nutnje dzakowasche, so bęshe jeho tónle dzeń tak hnadnje jachował. Bęshe to wokolo 11 hodzin. Potom hym jara derje spał. Bęch dżę psche wschu męru iprózny a módre njebo bęshe nasch kryw.

(Potraczowanie.)

Wielkie i bliska a i daloka.

XXVII. Głowna sħadżowanla herbsteje studowazeje młodziay wolne ho tydzenia w Ğodżiju. Ssobotu wuradżowasche wubjerk, kotryż porjad sa pschichodny Ğłowny dzeń sħadżowanli postaji. Tutón bęshe potajim 11. augusta. Na tutym dnju sħadżę ho herbste studentitwo, so by Ğebi a zplemu ludej podało pscheglad wo Ğwojej dżelawosći sa minjene lęto. Tóntróć sta Ğo to w starodawnej a historiskej herbstej wĞy Ğodżiju, kotryż bęshe tutón dzeń sawerno se sħromadżenišćęom niz jenoż domjazeje, ale też dališćeje a dalokeje herbsteje ludnosćę. S tšęchi Eignerež Ğoščęnża, hdyž tam i tak mnohimi, kotryž też pschijędżęchu abo pschibęžęchu, pschijędżęchmy, postrowjesche nař thothoj se herbstimi barbami. Ğoščęnzsta sala pał, kař też sħody, kotrež t njej wjedżęchu, wonjesche i dymjazej jelenju, sybolesche Ğo i krařnyimi draperijemi w narodnych barbach, i nutrnej ręcju t nam ręcjesche, i dobrymi napikami, kotrež bęchu smęszęne tu a tam. Wopřjedž deforazije wuřpowasche podobijna S. M. krala Alberta.

Sħromadżijnu wotevri 1/24 hodž. Ğłowny starschi, stud. jur. Ğólcž i Lipka, po cžimž sħromadżijna, napjelniwschi salu hacž do pošlednich męstnow, i móžnym Ğłobom sanježe naschu hymnu „Sħęcže Sserbstwo nješubjene“. Starschi powita muohosć pschitomnych Ğoščęzi, wuprajejo wořebity dzał zplęj Ğodżijskej wořadže, kotrař je studowazu młodziinu tak Ğospodliwje pschijala a Ğyđlo jeje sħadżowanli tak krařnje wupřisħila. Pschitomnym Ğoščęom a towarštwam wonjesęchu studowazy Ğławu.

Ğdyž bę stud. theol. Knježł protokol wo pošędženju wubjerla (wot 22 wořbow wopřtanęho) pschęčital, podawachu sa Ğtupjerjo studentisch towarštwow rošprawy. „Sserbowka“ męjesche 15 Ğobustawow, starschi bęshe knježł; „herbste Ğodżiny“ wot męwachu Ğo kóždy njedželu dopoldnja, kař pschęzo. Pschędnoschowasche Ğo 12 a deklamowasche Ğo 22 króć, nastawkow wotęda Ğo 28, knihownja Ğo pschisporjowasche — by pał Ğo wjazny męla wuřiwacž.

Sorabiji w Ğymistim semestrije móžno njebę wjele dżęlacž, pschęřnadnje licžby Ğobustawow dla; sħadżowachu Ğo najwjazy 4 w bydlenju starscheho, cžitachu herbste nowiny a Ğajachu też rjany spęw.

Delnołuzijszy studowazy wuřotowachu w Ğymje derje radženy wjecžor we Wjerbnje, wo kotrymž je Ğo w cžęřopřisħach rošprawjalo; wořebje pęstowachu herbsti spęw, kotrehož prózowanja bę też spęnnjeny wjecžor rjany plóđ.

Sserbja, na Ğymnastiju w Budyřšćinje studowazy, Ğo kóždy wutoru, wot 5—6 hodzin sħromadżowachu, dżęlajzy po mozach.

„Włada“, towarštwu Sserbow katholickeho seminara w Budyřšćinje, licžesche w Ğymje 20, po jutrach 16 Ğobustawow. Sħadżowanli Ğo Ğřjedu wot 2—3 hodzin a Ğobotu wot 3—4 hodzin wothwachu, a cžitasche Ğo w nich i naschich cžęřopřisħow a bařnikow, nastawli wot Ğobustawow napřkane, pschędnoschowachu Ğo węzy w pęšęej ręczi a we wjasanej, w kóždej hodzinje Ğo spęwasche. Wulku sařkuzbu wo towarštwu mataj k. kaplan Nowak a direktor Vöbmann. Stud. theol. Knježł wopominajo poroki, kotrychž Ğo nam i pschiležnosćęu nalętnęje sħadżowanli dōita, wusna poroki sa sprawne a namořwjesche towaršćow, so Ğo njebychu trjebale wobnowjecž.

Cand. theol. Schwjela rořebęrajo jenotliwę Ğlyřchane rošprawy, pořhwali jich spřisħowarjow a tħy, wo kotrychž spřisħowarjow přisħachu, so Ğu dobri Sserbja byli.

Stud. iur. Bryl, powitawšchi Ğisħęže rař telko wjele pschitomnych Ğoščęzi, wobkrucžesche jim, so budže herbsteho luda młodziina pschęzo Ğwęrnje t narodnej korhoji itacž. Sserbizy studowazy wsħał njebychu męli jenož na sħadżowanlu kħodžicž; woni njech też sħromadżijny herbstich towarštwow wopřtija, jim pschędnosħuja, herbstemu ludu knihi a cžęřopřisħy do rukow kłęcza. Kęcžnik stónczi Ğwoju Ğympathistku ręcž i wutrobnej bařnju S. Cžisħćinškeho „Woje herbste wusnacže“. (Dokónczenje.)

Kať tón knjes tħy Ğwojich na dżiwne wasħnje řđerji.

Jan Brenz, württembergski reformator, bęshe junu w Stuttgarcže pola württembergškeho wóiwody Ulricha. To Ğo katholicemu kardinalej Granvette pschęradži a njenadżujzy Ğo jedny wjecžor w Mnichowje Ğyła sħpanisħich jęřdnych pokaja, kotrychž wysħł Ğo pola baherskeho kurwjerčcha porucžicž da a bu wot njeho t blidu pschęprofšęny. Pschi tym Ğo jemu wuřuže, so ma sařyglowane kħęžorste piřmo pschi Ğebi, na wóiwodu Württembergškeho wopřisħijaze, so ma Ğo jemu Brenz živy abo mowny pschępodacž. Wóiwodowa cžęta, kotrař sa blidom Ğędžesche, Ğo sħradžu won Ğuže, tole sa-řlyřchawšchi, napřka wóiwodže Ulrichaj, sħto je wotmyřlene a wotpóřla Ğisħęže w nozy Ğama póřla, kiž durbjesche po móžnosći pořhwatacž a po druhej dróřy Ğo wróćicž, so njeby sħpanisħim wojakam do rukow padnył. — Wóiwoda Ulrich i dobom Brenza sawoła a jemu porucži, so njeby na wsħitko, sħtož jemu rjętnje nicžo napschęczniwit. Wón jemu list i Mnichowa cžitasche, kajasche jemu, so by Ğo wuřhował, kař derje móžesche, njechasche pał nicžo dale wjedžęcž, so by wobřwędžicž móřł, so nicžo wo nim njewę. Brenz w přemim wokomitnjenju sařtróženy Ğo pořhili a wotędže. Wóiwoda pał Ğuuty sa nim sawoła; „Ğdyž sčę Bohu luby, budže nad Waschim žiwjenjom sħařowacž.“ Brenz wsa Ğebi kħlęb a dżęshe mjelcžo je Ğwojeho doma do wysħisħęho dżęla męsta. Do přemjeho doma, kiž bęshe wocžinjeny, wón sařtupi, sħradžu po sħhodže Ğorje sařdže hacž pod tšęchu, hđęž Ğo w kucžiku sady drjewa leħny. Na drugi dzeń kħęžorški wysħł do Stuttgarta sa-čęže, męšęčęnzstę wrota a wóiwodowy Ğród wobřadži a pschępoda Ğwoje porucžne piřmo. Wóiwoda wobkrucži, so njewę, hđę je Brenz, dowoli pał wysħęj, so by jeho přtał a žiwęho abo mowęho Ğobu wsał. Wysħł da wsħitke domy pschępřtač a wsħitke loža, Ğłomowe řubje atđ. buchu wot sħpanisħich Ğlębijow a teřakow pschępřtane. To trajesche 2 njedželi a Brenz wsħędnje wot Ğařy řlyřchesche, kał daloko bęchu, hacž woni stóncžuje pošledni dzeń do teho doma pschidžęchu, hđęž bęshe Brenz. Na kolenomaj ležo řlyřchesche sħęčęřotanje brónjow a Ğarowaznych wojakow, kał Ğo i jeneje iřtvy do druheje walichu a po sħhodže Ğorje Ğo jeho řhowanzny blizichu. Wojak i teřakom pschęř drjewoodu Ğromadu kałny, Brenz durbjesche Ğo na bol řwinycž, so njeby trjęchęny był. Stóncžnje bęchu wsħitke řubine rózki pschępřtane a rękasche: „Wotędžęže, wón tu njeje!“ — Wysħł bęshe nętko řam pschęřwędžęny, so Brenz w Stuttgartarcže njeje a cžęhjesche dale. Kał pał Brenz dwę njedželi je Ğwojim kħlębom bjes pičza wutra? Ğyndom přęnje pschipóđnje pschidžę kofosč a jejo t jeho nohomaj řnježe, cžisħę pał sařo wotędže, kař bęshe pschisħęla, hdyž Ğewal tola kury wóřęje takotaja, hdyž řu jejo řnjeřle. Brenz wsa to jejo, wotkra Ğebi křuch kħlęba a tak Ğwój wobjed dżęřesche i wutrobnej dżakownosćęu. Kofosč by wsħędnje w tym řamym cžęřu pschisħęla a tak bu wón wsħędnje sařtarany. Na tym dnju, hđęž sħpaniszy dale cžęhnicħu, wona wjazny njeřsħidžę a Brenz řlyřchesche ludži na Ğařy přajicž: „Woni řu přęcž cžęhnyli.“ — Wón dżęshe wjecžor t wóiwodže. Tón Ğo wulzy ipodžiwasche. Sako wóiwoda dżiwne řđerženje řlyřchesche, dowjedže Brenza t wulku, Ğo i nim pokřakny a dżakowasche Ğo Bohu. —

Stary řmilny Wóř, kiž da Elišęej pschęř rapaki jęđž pschijęscž, so móžesche drohotu pschętracž, ma też dženřa Ğisħęče pucže a řřęđki, so by tħy Ğwojich wobarnował a řđeržal. Ř temu durbja Ğusto najřwadnische węzy pomħacž. Sřwět ręczi potom wo „pschipadže“. Ale sa dżęcžo Wože řadny pschipad njeje; nicžo Ğo bjes Wožeje wole njeřtawa. Žeho wobarnowaza a sařtaraza lubosč nař stajnje wobdawa. Ale ruje mřł: „Wę stejimy stajnje pod pschikřęčęom Wožim“ durbji i naschęje wutrobny wsħu starosč, bojosč a małowęru wucžęricž. Ale to je nasch Ğřęch, so mř jęmu nje- węrimy, so móřł i řnjeřom byčž nad naschęj nuřu. Sħtóz Ğo i pschewulłimi starosčęmi cžwiluje, pokřasuje i tym řtajnje małowęru. Sħtóz do lubosčę a Ğnady Ğwojeho řbóžniła węri, tón jemu też węri, so jemu se wsħęch řtyřnosčęow cžęla a buřche wu- pomħa a jemu pucž řuma, kiž t węcžnemu žiwjenju wjedže. To cžył i Ğnady nad nami wsħitłimi cžinicž.

Řęřħto t rošpominanju.

Nadawł prawęje žiwjenšćeje mudrosčę je, řebi řamemu wotemřęcž.

Womhaj Bóh!

Ciklo 34.
25. augusta.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihicziščetni w Budyschinje a su tam dostacž sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 np.

12. njedzela po šwjatej Trojizy.

Jan. 8, 31—36.

Wysche tuteho texta steji w našich biblijach napišmo „Prawa šwobodnosć“. Šwobodnosć abo kaž na druhich městnach šwjateho pišma tež reka, frejota je kubło, kotrež kóžde žive stworjenje k swojemu derjehiczu trjeba, a hdyž jo nima, na wšchě wachnje pyta. Pšchiwjasany poš stiwli a torha sa šwój rjeczas; sawrjenu hošb w šwojej klětzy šrudnje kureži a pyta džeru, hdžež by mohł wuleczič. Kaž šwěrjo, tak tež cžlowjek. Jaty w šwojej khlódže so šmjecž wotwuknje a ma štajnje w myšlach, kał mohł se šwojeho jastwa wucžeknyč. Wotrocžy uochzedža wjazy šlužicž, ale chzedža šami knježa byč, a kał wjele džeczi dže se starschiskeho doma do šwěta won kaž šhubjenu šyu, so njetrjebali wjazy starschich pošlučacž, ale po šwojej šamšnej woli cžinič. Kaž jenotliwi cžlowjekojo, tak tež zyle štrony. Sozialdemokratiska štrona, jako štrona nješpokojnych dželacžerjow, kiž so sa podcžišcžanych džerža, steji sa tymi šamymi prawišnami, kotrež bėrgarjo maja, a je hešło „wušwobodjenje dželacžerjow psches dželacžerjow“ na šwoju krejčertwjenu korhoj pišala. Kaž jenotliwe štrony, tak tež zyle ludy. Našchi wótzojo šu krej a kubło woprowali, so bychu so wot šapšchaha tyrana Napoleona wušwobodžili, a w južnej Afrizy mali lud Burow po wšchěch šwojich mozach š pschemožnymi lakownymi žendzeležanami wo šwoju šwobodnosć wujuje. Haj, „šwobodnosć! šwobodnosć!“

je hešło, kotrež cžlowške wutroby šahori k wulkej radošči a k wješelemu cžinjenju, to je krašnišche kubło, dnžli šlěbro a šloto. Mózemy so potajkim Bohu došcž džakowacž, so tajke drohe kubło mamy, so šmy šwobodni ludžo a šwobodny lud? Wěšče niz. Ale mamy tež prawu šwobodnosć? Šdy bychmy mēli, njeby so nam ewangelij wo prawej šwobodnosći předomal. Tak pał našch džensnišchi text naš napomina: „Steječe sa prawej šwobodnosću!“

1) Kažka je to šwobodnosć? Našch šnjes Jesuš Khrystuš praji židam w našich teczce: „Pravda budže waš wušwobodžicž“. Wón je jich potajkim sa nješwobodnych džeržal. To pał jich mjeršasche a huēmni wotmolwicu: „Wy šmy Abrahamowe šymjo, nješšmy nihdy wotrocžy byli, kał dha ty prajišch: „Wy budžeče šwobodni?“ Jako potomnizy Abrahama, psches kotrehož šymjo wšchitke ludy na šemi požohnowane byč dyrbjachu, židža wjele do so džeržachu, hacž bychu šwobodni knježa wšchitkich druhich ludow byč dyrbjeli, a njemohli nišoho wotrocžy byč. Ale woni bėchu pišchi wiškej šwoutownej šwobodnosći tola wotrocžy. Pšchetož Jesuš jim wotmolwi: „Sawėrnje, sawėrnje ja praju wam: kóždy, kiž hrěch wobėndže, je hrěcha wotrocž“. Šchto je, kiž by žaneho hrěcha nječinił? Wy šmy wišchizy hrěšchizy, kóždy cžlowjek šhrěšchi. Potajkim je tež kóždy cžlowjek wotrocž, njech je hepał šwobodny knjes abo šlužobny wotrocž. „Pšchetož hrěch njeje jeno šly šluff, kotryž cžinimy, ale tež šly knjes, kotremuž se šwojimi šlemi

stankami služimy. O, kajta je to trudna služba! Kajki hubjenu wotroczt hřcha je wopitk! Wón swoje pjenjesy, swuju strowosć, swoj rosom, swój wutrobnu mēr a swoje domjaze sbože, haj, swuju wěčnu sbožnosć pschepije a tola njepšestanje picz, pschetož žadosć po palenzu jeho tak čžeri, so dyrbi picz. Tak tež njepožčiwu žadosć čłowjeka pschinuczi, so dyrbi swoje čželo womasacž a swuju mōz wošlabicž a čžebne holzy hanibicž. Nad lažomnikom ma mamon tak wjele mozy, so hlodu mrěje, a žebi nōzne spanje njepopschepje, haj, so jeba a tranje, jeno so by pjenjesy a kubla mēl. Gñewny, hdyž so rosšlobi, swari, frudži a frani, haj, sabije swojich najlubšich, a čžini, na čžož so potom s horzumi bylami roškaje, čžeho dla? Dokelž swuju šlōcž wobknežicž njemōže. Ty, mōj luby křeschcijano swano tajke čžebne brachi nimasch, ale praj, čžeho dla by tak gordy, tak njelubosny, tak sawišny, tak njekmilny, čžeho dla křajesch, čžeho dla so na bližšeho pschibkōžesch, čžeho dla so s bratrom wadžišch, čžeho dla njeczišch dobre, kotrež dyrbišch čžinicž? Njesnajesch Bože kasuje? Njedyrbišch tež se swjatyh Pawołom wusnacž: „Ja bym čželny, pod hřch pschedaty. Pschetož ja wēm, so we mni, to je w mojim čžele, njebydli ničō dobreho. Pschetož tu wolu ja drje mam, ale so bych dokonjal to, sčtož je dobre, ja njenamafam.“ (Rom. 7, 14—18.) Njedopokasuje kōždy hřch, kotryž čžinišch, so by tež ty hřcha wotroczt? Njeje to frudnje, so je čłowjek, kiž je stworjenu, so by nade wschitkimi druhimi stworjenjemi knježik, sam hubjenu wotroczt?

Žalošnje je, ičtož šlyšchisch wo hubjenstwie wobohich šlawow, kotrychž jich knježa jako škōt kupuja a pschedawaju, čžwiluja a morja. Ale wjele žalošnišche a frudnišche je hubjenstwo, kotrež knještwe hřcha na naš pschinješe: khorosće a bolosće a wscho horjo, kotrež mamy na žebi pschecžerpicž, je naš wschēdny khlēb w hřschnej službje a škōncžnje rēka: „Šmjercž je hřchow mšda.“ (Rom. 6, 23.) Našch šbōžnik w našchim tereče pschirunanje praji: „Wotroczt njewostanje wěčnje w domje; byn pak wostanje wěčnje.“ Dokelž mōže jenož byn herbowacž, niz pak wotroczt, dha teho šameho s domu pušchēža. Tak tež njemōža wotrocžy hřcha wōžny dom njebjeskeho kraleštwa herbowacž, ale jenož Bože džeczi. A sčto wostanje nam, hdyž to nješny? Ničō druge křiba wěčne škaženje. „Hřch je ludži škaženje“ (Pschibl. 14, 34), praji swjate pišmo. Nješny, luby čžitarjo, tajke škaženje hižo na žebi čžuk? Derje tebi, jeli to čžujizy je swj. Pawołom šdyhujesch: „Ja hubjenu čłowjek, sčto budže mje wumōz s čžela šmjercže?“ (Rom. 7, 24.) Pschetož potom by špōsnał, so je prawa swobodnosć wumōženje wot hřcha. A budžesch žebi swobodnosć s dobremu s wutrobu žadacž a rady wotmolwenje šlyšchecž na praschenje, kotrež so s druhimi šlowami na tajke wajchnje ma:

2) Sčto dawa nam prawnu swobodnosć? Na to našch knješ Jesuš w našchim tereče wotmolwi: „Je-li so waš Šsyn wušwobodži, dha šče prawi wučžobni.“ Šklawa abo wotroczt, kiž njeje najaty, ale kaž škōcžo kupjenu, njemōže so sam wušwobodžicž abo wukupicž; pschetož wón sa swuju službu jenož žyrbu a bydlenje dostawa, kaž škōcžo, pjenjesy pak žebi šašlužicž njemōže. Teho dla tež drusy wotrocžy jeho wukupicž njemōža; wschaf šu runje tak křudži a hubjeni kaž wón sam. Tak so tež žadny hřschnik sam s wotrocžkōstw

hřcha wušwobodžicž njemōže, a hdy by runje wscho bohatstwo na šwēče mēl, kaž tež Jesuš sam praji: „Sčto pomha čłowjeka, hdy by runje žyly šwēt dobył a na swojej dušchi pak šchodował? abo sčto mōže čłowjek s wumōženju swojeje dušche dacž?“ (Mat. 16, 26.) Wjele mjenje jedyn drugeho wumōz mōže! „Wschaf žadny swojeho bratra njemōže wumōz a ničō Boha šjednacž. Drohe je, jich dušche wumōz, wón budže so teho do wěčnosće wostajicž.“ (Ps. 49, 89.) Woprawdže hišchēže žadny čłowjek sam so abo drugeho s hřschneje služby wušwobodžik njeje, a sčtož so bē špytal, je na tym šadwēlowal a s hanibje pschischol. Prawu swobodu mōže nam jenož tōn dacž, kotryž je sam prawi swobodny a tež tak bohaty, so mōže s wumōženju našchēje dušche wukupjenški pjenjes dacž. Tutōn pjenjes je Jesuš Škřystuš. Wón je tōn jejniciški swjaty mješ wschitkimi hřschnikami, tōn jejniciški prawi swobodny mješ wschitkimi wotrocžkami hřcha. Jemu ničō njeje mōhl žadny hřch dowjesč. (Jan. 8, 46.) Wón wo žanym hřchu ničō njeje wjedžal (2. Kor. 5, 21). Jeho jēdž bēšche: Božu wolu čžinicž (Jan. 4, 34). Wón bē Bohu pošlyšchny hacž do šmjercže, hacž do šmjercže na šchizju (Šil. 2, 8). Wón bē tōn Boži Šsyn, kotryž kōždy čžas čžinišche, sčtož so Bohu lubi (Jan. 8, 29). Teho dla tež hřch a hřcha šlowa, „šersčta šwēta“ ničō na nim njemēšche (Jan. 14, 30). Jesuš drje je šmjercž pschecžerpil, ale niz jako hřchow mšdu. Wón je wjele bōle swoje žitwenje dal s wumōženju sa jich wjele (Mat. 20, 28). Teho dla tež jeho swjata droha krej nam njewurjeknite bohatstwo jeho lubosče šjewi. Šiches tutu je wón knještwe hřcha šlawal, šmjerczi mōz waš (2. Tim. 1, 10) a wupušchēžik tych, kotřž šmjertneje bojosče dla swoje žive dny s službje bēchu wotšudženi (Šebr. 2, 14, 15). Haj, Jesuš Škřystuš, jejniciški prawi swobodny čłowjek, wschchomōžny Šsyn Boži mōže nam prawnu swobodnosć dacž, mōže naš s wotrocžkōstw hřcha wumōz. Teho dla wobrocž so s njemu, luby křeschcijano, jeli so hišchēže jeho wučžobnik nješny, a wón čže wušwobodži. Ale kak? Na kajke wajchnje?

3) Šak dozpijenu prawnu swobodnosć? To nam našch wumōžnik w špocžatku našchēho terta praji: „Budžecže-li wy wostacž pschi mojej rēči, dha šče prawi wučžobnizy, a wy budžecže prawnu pošnacž, a prawda budže waš wušwobodžicž.“ To praji Jesuš s židam, kotřž do njeho wērjachu. O, hdy budžichu nētk dale wērili a pschi Jesušowej rēči wostali! dha budžichu psches pošnacže prawdy prawnu swobodu dozpili. Tak pak jeho prawi wučžobnizy njebēchu, pschetož jich wēra so na mēšče šašo do njewērny pschewobroczi, jako s Jesušoweho rta šlowo šlyšchachu, kotrež do jich wutroby kašajche. Tak šazpichu jejniciški šrētk, psches kotryž mōžachu prawnu swobodu dozpicž, a teho dla wostachu hubjeni wotrocžy hřcha.

O, njecziš ty teho runja, mōj luby křeschcijano, ale čžiniš po wērny šlowje tvojeho wušwobodžerja! Wotroczt, kiž na radu swojeho wušwobodžerja njepšlycha, njeje tajkeje dobrotu hōdny a njedostanje ju. Tak tež ty s wotrocžkōstw hřcha njewuđžesch, je-li so Jesušowu radu s njewērjazej wutrobu šačžišjesch. Wētk jemu! Jesuš je na šwēt pschischol, so by po prawdže šwēdcžik. Kōždy, ičtož s prawdy je, pošlycha na jeho hlōš (Jan. 18, 37). Tole šwēdcženje je wón se swojej šmjercžu

šajnglował. A kóždy, kiž je na ewangelijon wěrił, je se šwjatym Pawołom nashonił, so wono móz Boža je, kotraž wschitkich sbóžnych czini, kotřiž na to wěrja (Rom. 1, 16). Wšchetoz šchtóž we wěrje pschi Jezusowej rěczi wostanje, tón pónawa prawdu, tón pónawa, so je wón šam šhubjeny a šatamany hrěšnik, a so je Bóh hnadny a šmilny a Jezus našch wumóžnił. Wšches tajke pónacze tón šnjesh nowe žiwjenje do twojeje wutroby płodži, tak so špocžinasch hrěch hidžicž a šo jemu wotrjež a Boha šo bojecž a jeho lubowacž a šo jemu doměricž. Tak wufnjesh Bože šasnje džeržecž a jako jeho lube džecžo jemu šluzicž se šwjatym žiwjenjom a š dobrými skutkami na šwojich bratrach. Tajka šluzba Boža njebudže žane nowe wotrocžkownstwo w město stareho špšchaha, ale sbóžne žiwjenje we wóžnym domje Božim, w njebjeskim kralestwje, hdžež je wěcžne žiwjenje twoje krašne herbstwo. Duž budž prawy wuczobnik Jezusowy a wostan we wěrje pschi jeho rěczi, a ty budžeš psches pónacze prawdy prawu šwobodnosč dozpišch, krašnu šwobodu džecž Božich. Šamjen.

Wahling - Klétnjanski.

Pucžowanje po Božim pišmje

abo

tajke myšle nadeněžch, Bože šlowo czitajo.

Podawa šwětny czitač „Šomhaj Bóh-a“.

1. knihi Wóššakowe, 25. staw.

(Potracžowanje.)

Šdnž šo Rebeckyne dny dopjelnichu, so by porodžila, dha bēšchtaj dwójnikaj w jeje žiwocze, šchtož baba halle nětko špšna, šchtož pak macž hižo wot tamneho wěšcženja šem šnajesche.

Prěni, kotryž šo narodži, bē czerwjeny a wschitkón košmaty po czele, jako šoža, kajtež šo herwał džecž njenarodža. A narjetnjachu jemu šaw, po šerbiku košmaty.

Tajka njewšchědna košmatosč nashadža šo dyš a dyš pschi narodženyh džecžoch.

Šdnž cžlowišta nahota, kotraž jeho psched šwěrcžom wušamjenj, šjewicž ma, so ma cžlowjel šahacž do njeseuškeho šwěta, dha pschipowjeda šawowa košmatosč, so bē jeho žiwjenje wošebje na šemšči a widžomny šwět šamerjene.

Šotom narodži šo jeho bratr, kotryž se šwojeje rufu džeržesche šawowu pjatu, jako cžył bratra jeho pschewatažeho šadžeržecž a šam prěni byčž; a pschitomni narjetnjachu jemu šakub, po šerbiki: „tón, kotryž šo pjaty džerži“. Šo bē šnamjo ša to, so budže wón lešny cžlowjel, kotryž wot šady tebi šo pschibližiwichi cže ša pjatu hrabnje, so by padnył.

Šchěcž džebacž lēt štary bē šaak, hdž šo wonaj narodžičhtaj, lēta 2168 po štworjenju šwěta, 15 lēt do Abrahamoweje šmjercže.

Šež po Abrahamowej šmjercži je šaak hišcže dlěšchi cžab w južnym kraju pschewywał pschi šudni žiweho a Widžazeho: cžiche a šamotne žiwjenje bē jeho waschnju wošebje witane; do šebzona, hdžež by žyle mjes šananejštimi bydlil, šo jemu njehašche, a dokelž bēšche šo tu jeho modlitwa (24, 62) wuššchala, bēšche jemu tale štrona wošebje witana, bóle dyžli štrona pódla šerbaby, 8 hodžinow dale š počnozy. Šošdžišcho pak šwjedže šnjesh tola, so šo w šebzone šahydlil; tam šrojčeschtaj šynaj a tam wša šebi tež šaw šethitškej žonje. Šrohota wuhna jeho pošdžišcho š šebzona do šerara; tola šhilistizy wutkóžichu jeho hacž do šehobotha. Šdnž pak šo jich njetrjebasche wjazy bojecž, šahydlil šo š nowa w šerbabe. Šu poda šo tamny podawł se šokowym warjenjom; tónle podawł podawa šo nam w šwjatym pišmje pak hnydom, dokelž je šnutškownje, š runje nam podatym, šrucže šwjajamy, hacž runjež je šo mjes tym 70 lēt minyło, se wschēm, šchtož nam 26. staw powjeda. Šo cžaku měle šo ššaakowe štawišny tak rjadowacž:

šaw 52, 19—26;

„ 25, 27 a 28;

„ 26, 33 a 35;

„ 26, 1—33;

šaw 25, 29—34;

27, 1 atd.

IV. Šchtucžla 27—34. Šdnž štaj šynaj šroštkaj, šjewi šo w nimaj wschelake šmyšlenje. šaw, hrubny, džiwj, na šemšče šmyšleny cžlowjel bjes bohawošesče, pódla pak dobrocžinny a šprawy wotwobrocži šo wot wóžnowšlich waschnjom a pschibwobrocži šo hontwjerškemu, šastarštu tak štrajšnemu žiwjenju. šakub wosta paštyr a je wot mlodosče šem šwoje šmyšlenje hnadnemu šlubjenju jeho domej datemu, pschibwobrocžil. Bože wěšcženje, hdž štaj šo dwójnikaj narodžiloj, je šo wschēm šjewilo; ale šaak ma hrěšnu, a pódla wulzy cželnu lubošč š šawej a cže, so by wón prěni był. šaw šapomni se šwojim hrubym šmyšlenju, šchto je šo wo pschichodže pschipowjedał; dokelž ma to wošebje duchowny počahj, dha jeho njemja. šebekla a šakub šo wěšcženja džeržitaj, tola š njecžistym šmyšlenjom; njeshčerpliwje njemóžetaj docžacž, so by šo wěšcženje dopjelnił; š lešnosčju cžetaj Bohu pomhacž a Božu wolu pschewatač, ša to doštanje šo jimaj pošdžišcho štrane šhoštanje. A tola štaj tutaj Bohu hišcže najšpodobnišchaj, dokelž šo wonaj tola powšchitkownje Božich šlowow džeržitaj a njebješči poklad w jich domje šahowataj, se šmyšlenjom na Bože šlubjenje šožemym; teho dla šchlituje šnjesh šakuba, požohnuje jeho a wučžicž jeho se šwojimi wóžnenjami.

Prěnišchi podawł, tu nam podaty, pošaja nam šakuba, kotryž šebi w štrane wěrje do Božeho šlubjenja žohnowanje š njeshprawnymi šredkami pschibwójicž špyta; wošebje pak šawa, kotryž š myšlenjom wot Boha šdalenyš dopošaja, so je š prawdu wot žohnowanja wušamjeny. Šonž šo psches nanowe žohnowanje prawa prěnjeho narodženja šakubej doštanu, dopošaje šaw, so je tajkich šprawow njehodny, je š dobrej wolu šapowšchi. Šón a šaak mataj bjes wole Božim wotpošladanjam pošluzicž.

A hdž bēšchtaj hólžaj naroštkaj, bu šaw po šwojim na džiwju hontwu nashilenyš waschnju hontč jako šimrod a cólnik abo lēpje pschewoženy; pošny muž, kotryž ani njeworasche, ani njeshjeshche, ani njeshněšesche, cžlowjel, kotryž njebē nihdy a ženje doma, kotryž po pošach a po pošach džiwijnu hontesche a šmerne paštyrške žiwjenje šapowasche; šakub pak bē šprawy muž, kotryž na Bože šasnje hladasche, wóžnowšle waschnja w šwojibje cžeshčesche, w paštyrškich štanach wosta a pschi nanowych štablach šmerne Bože šlubjenja rošpominasche.

„šprawy“ muž rēka po šebrejškej rēcži „došpošny“ muž. Šohlo šo cži šedacž, so šo to š šakubowym žiwjenjom njepošaja; tola wopomni, so šo tutón wuras wošebje na jeho šwiš š Bohu počahuje. Š jednorišchim a šmerišchim paštyrškim žiwjenju šhodži wón psched Bohom a je živy w jeho šluzbje a š dowěrjenjom do jeho šlubjenjom. šaw pak se šwojim džiwim paštyrškim žiwjenjom šajimuje šo jenož ša šemšči šwět.

A šaak lubowasche šawa a jēdžesche rad wot jeho šwěrinny abo „jeho šwěrina bē w jeho hubje“; tak šo jeho lubošč š njemu tež š cželneje štrony šyljesche. šebekla pak lubowasche šakuba.

(Potracžowanje.)

Šchto šyn psched 30 lētami w šranžowškej wójnje nashonił.

špišal šugust šicžas, šublet w šornošylach.

(Potracžowanje.)

šasajtra rano wokoło 7 hodžin dyrbjachmy šašo dale, a to žyle bjes jēdže. šasche šproviatowe wošy hišcže došle njebēchu, pschetož našch šataillon bēšche poša šavantgardny šobu najprěnišchi. šdyrbjachmy njeshčezela pschewožacž. šajprjedy mějachmy lēš šady š. šprivata pschewyčacž a wot šadnyh njeshčezelow wučžicžicž. Šo pak njebē runje najlěpšche džek, dokelž bēšche lēš wulki a jara husty, š niškej šerčišnu a cžeršnjemi pschewoženy. šucže psches lēš bēchu njeshčezeljo na te waschnje šaracžili, so bēchu šylne pschi pošach štejazje šchtomny pošrešali a psches šucže šmetali. šaschi pionerojo mějachmy nětko nadawł, šucže wurumowacž. ššachy šchtomny do štrachow a wlecžechu je š šonjemi na poš. Šu a tam hišcže šranžowša, kiž bēšche šo šapoščil, wuščozči.

šš pschewyčajo nadeněžchmy wještu, w šotrejž bēchu ludžo domach. šucži bēchu jara pschewoželni a pschijesbēchu nam bjes wscheho šasanja wjele wina. Duž móžachmy šo wina do šyteje wole napicž. šady wšy bēšche rjany dol se šelnyšmi šukami nimale šoko wokoło š lēšom wobdaty. ša šonžu doła poš jene

horu dyrbjachmy lężowu kromu wobgadzić. Tola njeprzechęzjeljo so wjazny njeopofajachu. Běchu so do twjerdżijnj Meza sczahnyli. Mějachu na tutón ras doć. Popołdnju wróćjachmy so na hižo pomjenowanu łuku a bivouaférowachmy tudy. Tola sasy nje-dostachmy niczo jěsć, dokelž běchmy jako avantgarda najdale přědku a našcha wosowa kolonna běšče jara wot naš sdalena. Róždy móže hebi myšlic, tak hlódnj wšchitzy běchmy. Sa poldra dnja njeběchmy žaneje zyrobny dostali. Na wulke sbože pať běšče njedaloko našeho lężwa male polo i bėrnami wobgadżene. Tute bėrnj běchu w krótkim cžaku hacž na pofledni pjeńcžł wuryte, hacž runjež žaneje motyfi njemějachmy. Našchi wyschzy drje nam radžachu, so nješmėny jich wjele jěsć, dokelž běchu hiščeje jara nješrale. Ale mějachmy wšchitzy wjetšchi hlódn. Róždy běšče wješety, hdyž jich prawje wjele mėjese. Tež dostachmy kóždy něšto wina, kotrež běchu našchi wyschzy w tej malej wjezy dali requiriruwacž. Tola łuka běšče jara mokra a nóz smyna. So móhli w nozy i najmjeńšcha na kuchim ležecž, běchmy hebi wješbowe halošy narubali, so móhli na nich spacz, nješte drje njeběchu, ale i najmjeńšcha tola kuche. Róž běšče jara krótko. To běšče sbože sa naš, pschetož smyna dla njemóžachmy spacz. W 1/2 3 hodžinach buchmy wołani (alarmiruwani). Hnydom cžehnjechmy nasad psches hižo naspomnjeny lęż a pschindžechmy bórny na dróhu, fiž naš nasad psches Sanft Privat wjedžese. Na scžerofim, psches wješ wjedžazym puežu běchu próbdnu scžežetu scžinili, mornych běchu na bof položili, hiščeje njeběchu jahrebanj. Ranjeni pať ležachu na hunach abo w kólnjach, fiž hiščeje spalene njeběchu. Tute mėjtna mėjachu spodžimny napohlad. Wschitko běšče tu smėšchane. Franzowsojo, Saksy a Prusy wot wšchitkich barbow a družinow, pscheczel a njeprscheczel tam w pschesjednosči hromadže ležachu. Lėkarjo tam mješ nimi khodžachu, rėšachu a wobalachu. Druhy ranjenych na wošy kładžechu. To běšče žalostny napohlad. Někotrym mješ nami so pschi nimi sežny. Cžehnjechmy psches wšchelake wšy, ale w žanej so tajke morjenje stało njeběšče, saž w Sanft Privat. Skóncžnje dbóndžechmy hiščeje hacž do mėjsta Beaumont, hdyž hospody dostachmy. Ale tež tu njemějachmy žaneho wotpocžinka. Dyrbjachmy kwoju drajtu wucžiscžicž a psched wječorom mėjachmy pschedstajenje. Nasajtra rano dyrbjachmy so hodžinu dolho swucžowocž, potom cžehnjechmy dale. 21. augusta smėdžachmy halke žyly džen wotpocžink dzeržecž. Nasajtra pať dyrbjachmy sasy dale. Na dnju 24. augusta pschindžechmy do blisťscže twjerdżijnj Verdun. Našchi wyschzy chyžu hnydom twjerdżijnju nadbėhnyć a njeprschecžela pschewwatać. Ale bórny so polasa, so je to njemóžno. Franzowsojo naš i móžnymi granatami powitachu. Widžachmy, tak póšverowe podšmėske podłopi (miny) do powėtra slecžachu, fiž běchu tola wėscže sa naš pschihotowane. Našchi nawjedowarjo so pschewwėdcžichu, so to tak lóhko njeje, twjerdżijnju dobyć. Tuta twjerdżijnja je so halke 8. novembra podcžisnyła. My pať cžehnjechmy w scžtyrjoch nasad a to we wulkim wobłuku wokolo tuteje twjerdżijnj na jejnu jadnu stronu. Pschindžechmy we wofmich do hospody, ale w našchej wšy běšče telko wojatow, so njemóžachu wšchitzy ležecž. Nělotji dyrbjachu hežwo spacz. Mimo teho běchmy hlódnj tak wjelki. Wokolo pschipołdnja běchmy drje kusť khlėba a skribecžicžku poleža dostali, scžtož pať njeběšče rėčow hódne, a hižo džen přjedy wjele kydato njeběšče.

Nasajtra rano sahe cžehnjechmy sasy dale. Nicšto njebe niczo jėdl. Pschecrožichmy rėku Maas a potom skóncžnje sachtachmy. Tu tež Bohu dzał jėdž dostachmy. To běšče sawėscže najwjetšchi cžak. Nělotji njemóžachu dale a sapocžachu i hlódom padacž. W blisťej wokolinje namakachmy tež bėrnj a morchej. Tam smyna hebi dobry wobjed pschihotowali. Hiščeje dženka so na to dopomnju, tak derje je mi tehdy seklodžilo. Bėch so tehdy tak najėdl, so skoro stanycž njemóžach. Popołdnju pať dróhowachmy dale. Pschindžechmy wšchelake wšy, ale wchydlerjo běchu tu jara njeprschecželjzy imyšleni.

26. augusta bėch so skoro spalil. Džen běšče jara desčecžilojty. Wóšom dječacž pėšctow a kyla jėdnjch buchmy do jeneje bróžnje sšospodowani. Waricž pať dyrbjachmy wotkach na puežu. Nělotji bėchu hebi teho dla spody bróžnje w pinzy wohen sadžėtali, so móhli hebi w kuchim kwoj wobjed swaricž. Burowka to pntny, so so i pinčznemi wolujeschlami kur wurawesche a sapocža hnydom žalostnje hawtowacž a sahhadžecž, hebi myšlo, so budžemy jej bróžen sapalicž. Pschypadnje dječche našch stotnik (hejtman) nimo.

Temu žónka kwoju scžržbu wupowjeda. Tón pschikaja hnydom, so maja wojazy wohen jalecž. Wječor bėchmy 80 pėšctow po jenym ryblu i huna na pschatr salėli. Bróžen běšče polna žita. Na hunje stejachu konje a jėdni ležachu w podlańskej kólni. My pėšcty dyrbjachmy hebi tšlby a tornistry kóbu na pschatr wšacž. Žně bėchu hižo domoj. S nutskach na bróžnjowych wrotach pať bėchu jėdni latarnicžku wšajjo wostajili.

Wokolo jėdnacžich pať sapocža na dobo jėdny wojak „wohen! wohen!“ sawoacž. Ležach blisťo pschi pschatrowej džerje, prėri na jenym ryblu. Sako woczi wotcžinich a hlówu posbėhnyć, widžach, so so klanje na hunje, fiž běšče konjom našłane, přėdku pschi wrotach palešche a plómjo hižo wyšoko kapašche. Tu nje-bėšče žane rošmyšlenje jeli uochyžchmy wšchitzy we wóhju kóuz wšacž. Sa njehladach dolho sa ryblom, ale scžoch hnydom i pschatra na huno, kwoj wojecstwi pšaschecž, i kotrymž bėch so sawodžil, sšrabnych kóbu. Scžoch runje na hromadu šedłow a tešakow, fiž tam ležachu. So hebi nješmyn uošy abo druhe štawy šłamał, je wulke swarowanje Bože. Pšaschecž hnydom na wohen cžijnjch, i uohami na nim teptach a tak so mi poradži, wohen podušnyć. Soki na nohomaj, bėch hebi trochu sešmudžil a na rukomaj mėjach tež něotre spalene blecžki. Wot druhich pať mi ani jėdny na pomoz njeprschindže. Njemgšlachu na hašchenje wohenja, hrabnychu hebi kwoje wėzy hromadže. Rybl bėchmy na pschatr horje sczahnyli. Njebudžičhe so mi radžilo, w tym wokomitu wohen podušnyć, budžichu so hnydom worichy sapalike a budžichmy wšchitzy i konjemi hubjenu kóuz wjali. Wohen běšče najšterje na to waschuje nastal, so běšče kón i wopuschu latarnicžku dele storhnył. Woji towaršchojo mi nasajtra jara rėčachu, so bych to wyschlam wupowjedał a ja to nėkajke wušnamjenjenje dostał. Ale ja to nochyžy. Pschetož i přėnja njeběchmy žadny džen wėsczi a i druga bychu najšterje našeho wyschka pofhostali, so so njeje lėpje wo kwožu starał.

(Pofracžowanje.)

Wschelake i blisťa a i daloka.

— Mjedželu 2. septembra t. l. smėje so we Wulckich Sdžarach Gustav-Adolfski kwojedžen. Šserbska kwojedženka Boža klužba so popołdnju w 2 hodžinomaj sapocžnje.

— Wupřikanej stej scžulskej mėjtnje we Lupoji a w Wóschizach.

— Wažne wušudjenje je so jańdženu wutoru w Gumbinnenje mėlo. Psched něšto cžakom bu tam rytmišctr dragunšeho polka, Kroygat, w jėcharni psches wolnjescžko wot wotkach satsčelenu, kotryž běšče kšėtro kurowy pschecžiwu wojakam. Dolhe běšče pschepytowanje, scžto je nješutk scžinil. Rónž pschepytowanja běšče, so so wina na dweju kwatow, wėsteho Martena a Šickela, swali. Wobaj bėšctaj pod rytmišctrowej kurowoscžu cžerpicž mėtoj. Přėri šud wobėžu wurwinowa, dokelž so jimaj wina dospolnje dopofasacž njemóžese. Pschecžiwu temu wušudej general i Alten jako šudniški knjes powołanje sapołoži. Druhi šud je nėtkole Šickela wurwinował, Martena pať i kšmjerčzi sašudžil. Tónle wušud je powšchitkowne spodžiwanje šbudžil, dokelž druzi wušud nowe dopofasma pschecžiwu wobštorženemu pschijnješt njeje. Ššamo statny rėčnik hebi nješwėrjesche kšmjerčne wušudjenje žadacž. A tola je šud takle wušudžil. Mójemy wėscži być, so so šudnižy po kwojim kšwėdomnju šudžili a so nješku so wot wyschšcheje wole pschedstajeneho wodžicž dali, a wėscže je wšchelake, scžtož pschecžiwu wobštorženemu rėčese. Ale pschi wotšudženju i kšmjerčzi dyrbj tola wina cžista a polnje dopofasana być, a hdyž so něčto teho dla sašudži, dokelž njemóže wot jańdženeho dnja prajicž, hdy je 6 mjeńšchinow pschewywal a so sa wėrno wšmje, so je w tych 6 mjeńšchinach mordaištvo dokonjal, je to tola wulkeho wobmyšlenja hódne. Wėscže je jara šrudna wėž sa wóšto, hdy by tajke morjenje wyschšcheho psches poddancho so njełhoštalo. Ale wjele šrudnišche je, hdyž so njewinowaty i kšmjerčzi sašudži. Tu dyrbjalo potom rėcacž: Wječenje je Bože. Šdyž cžłowjetojo nikomu winu dopofasacž njemóža, wón Božemu kšostanju nječėkne. Duž je pschecž, so so tole nješrošmyliwe wušudjenje wot wyschšcheho šuda sašo pschemėni.

Nėšto i rošpomianju.

Mój pucž dyrbj runy być, njemóžu wėrny być i jaštkom, i wutrobu pať sašchny.

Womhaj Bóh!

Cyklo 35.
1. sept.

Lětnik 11.
1901.

Szerbike njedzelske łopjenka.

Wudawaju ńo kóždy ńobotu w Szmolerszj knihiczińszczetni w Budyszinje a ńu tam dostacź ńa sztwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

13. njedzela po ńwjatej Trojizy.

Matk. 12, 41—44.

W starym ńezjenju dzenńnińszczeje njedzele nam nasch ńujes Jezus ńchrystuń pšchirunanje wo ńmilnym Samaritńskim powjeda. Tón ńamy njeje jeno njesbożowneho podróznika, kiź bęšche mjes rubjeźnikow padnył, wobalil a wothladał, ale tež hospodarzej, pola kotrehoź dyrbyjesche jeho wostajicź, pjenjesy dał, ńo by tón ńamy franjeneho pytał. Potajkim ujeje jeno prozu a czań, ale tež pjenjesy ńa ńwojeho bliźszcheho woprowal a nam ń tym w dawanju ńwědzenje wostajil. Takle ńwědzenje wo dawanju nam tón ńujes tež w naschim dzenńnińszchim tercze pšched woczi staji. To je nam jena ńhuda wudowa dała, kiź bęšche dvě ńcherpatzy do Bożeho ńascheźa položila. A ń tym je nam wona ńwědzenje w dawanju dała. Prascheśch ńo ńnauo, mój luby ńšchejeźano? Haj, ja wotmolwju, twoje praschenje je wopolańmo, ńo je czi trjeba, wot njeje wuknyć, ńa ńasch dawacź. Pšchetoz kaž nimale wšchitzy ludźo, ńa drje tež ty ńebi myńlišch, ńo móžemy dawanje jeno wot bohathch ludźi wuknyć, dokelź móža woni wjele dawacź. Ale to je wulki ńlud. Pšchetoz ty hladaich jeno na dar, kiź je daty, a liczińsch pjenjesy, kotreź ńu ńhromadźene, ale njehladaśch na ruku, kiź je dar dała, a niz do wutroby, kiź je ruku ń dawanju wupšchestreła. Teho dla wukń wot Jezusa, ńchtoź tebe w dzenńnińszchim tercze wuczi, mjenujzy: Teź najmjenjšchi dar je wulki pšched tym ńujesom,

hdyź jón 1) ńhuda ruka a 2) bohata wutroba dawa.

1) ńhuda ruka. ńasch ńujes Jezus ńchrystuń bę ńwoje wofšlednje předowanje w Jerusalemskim templu dzerzał. Na to ńydnj ńo napscheźimo Bożemu ńascheźej, kiź pšchi tempłownych durjach stejesche, a pšchihładowasche, ńa ludźo dobrowólne dary do Bożeho ńascheźa ńkladowachu. Čžeho dla czińjesche to? Čžysche wón wjedźecź, ńa wjele pjenjes bu ń lěpšchomu tempłoweje ńaschy nahromadźene? Ně, wón dawanju jeno teho dla pšchihładowasche, ńo by ludźi na jich plodach, t. r. na jich darach spóńnal. Škladnosć ń temu ńo ńda jara hódna być. Pšchetoz wjele ludźi bęšche w templu na njeho pofšluchało a džeśche nětko nimo njeho ń durjemi won. Mjes nimi wjele bohathch. ńak rjenje ńlineźachu ńlěbornaki a ńlotaki, kotreź jich ruki do Bożeho ńascheźa puńcheźachu! Ale Jezus žane ńłoweźko ń temu njeprajesche. Škóneźnje jena ńhuda wudowa pšchihładowschi dvě ńcherpatzy do Bożeho ńascheźa položila; tej ńezinitej mały pjenjeźł. Škoro ńradźu małaj ńopornikaj do Bożeho ńascheźa padnyśchtaj, kaž byśchtaj ńo hańbowaloj mjes wukłimi ńlěbornakami a ńlotakami. Šchto na njej ńedźbowasche? Jezus, haj, wón ńawoła ńwojich wucźowńikow ń ńebi, kaž by jim čžył něśchto wofšebne abo wazne ńjewicź, a džeśche ń nim: „Tuta ńhuda wudowa je wjazy do Bożeho ńascheźa položila, dnyli wšchitzy, kotřiz ńu nuts ńkladli; pšchetoz woni ńu wšchitzy wot ńwojeho ńbytku nuts ńkladli, tuta pał je wot ńwojeje ńhudoby wšchitko, ńchtoź mjeśesche, to je wšchitku ńwoju žiwnosć nuts položila.“

Rajke je to dživne waschnje dary wazicz! Malaj kopornikaj khudeje wudowy tón Knjes sa wjetshi dar dzerzi, dyzli wulku hromadu blébora a flota wjele bohaczkow. To so sda wopaf bycz a je tola jara prawje budzene. Pshetož tajki wopor bésche to sa bohaczkow, blébornit abo flotal prjecz dacz, hdyž jim hjšeže sto abo tyřaz krócz tak wjele sbytkne wořta. Tajki wopor woni njeczujachu, a teho dla bésche sa nich dar jara mały, a potajkim jich wopor pšched Bohom jara řnadny. Ale khudej wudowje niczo wjazy sbytkne njewořta, jako bē řwojej pořlednjej řcherpatzy woprowala. Wona bē řwoju zyřu řwinořez, řwoje zyře řamóženje woprowala, a tak jedyn wopor pšchinjeřla, kotryž dyrbješche jej jara czeřko padnyez, a teho dla bē tajki wopor sa nju, potajkim teř pšched Bohom jara wulki. Haj, teř najmjeřřchi dar je pšched tym řnjeshom jara wulki, hdyž jón khuda ruka dawa.

Kak wjele placzí twój dar pšched tym řnjeshom, kotryž ty do Bořeho řaschcza řladžesh, mój luby řcheshcřijano? Boři řaschcž je teř tu pola nař postajeny. Wón njeřteji jeno jako woprawdřity drjewjany řaschcž je řeleřnyimi řamřami tu a tam w zřřwřjach, ale njewidomny Boři řaschcž je teř postajeny, hdyž řkuliž a hdyž řkuliž řo řollekta hromadřuje ř řepřchemu twojese zřřwřje abo Gustav-Adolf-řkeho towarřtwa, ř řepřchemu miřionřtwa mješ řidami abo pohanami, ř řepřchemu wuřtawow diakoniřtow abo druhich wuřtawow řuřtřřkowneho miřionřtwa, ř zyřla hdyž řkuliž a hdyž řkuliž řo dobrowólne dary řberaju ř rořřchřerjenju a a natwarjenju Bořeho řraleřtwa a ř wotpomhanju cželneje a duchowneje nuřy w řcheshcřijanskej zřřwři. Řelko řladžesh ty do tuteho njewidomneho Bořeho řaschcza? Do tamneho Bořeho řaschcza w řerusalemřkim řemplu wjele bohatty wjele řřadowařche. Do Bořeho řaschcza nařchese řcheshcřan-řkeje zřřwřje jeno mařo bohatty wjele řřadowje a wjele bohatty jeno mařo dawa. Hdyž pak tamnych bohatty bohate dary pšched woczomaj teho řnjeha řaneje řnady namakale njeřřu, řak wjele mjenje budřa nařchich bohatty khude dary pšched nim placziez! O, řo bychu tola wřchřtzy, kotřř po řwojim řamóženju njedawaju, wopomnili, řo jich pšchřhodny řudnit jich řkupe dary widři! Do tamneho Bořeho řaschcza w řerusalemje je khuda wudowa dwē řcherpatzy pořožila, to bēřche jeje zyře řamóženjo, potajkim jara bohatty dar. řsu dary tych řhudnych, kotřř mješ wami byřla, teř tak bohate? Bohu řel to wo wřchřřkřch prajicz njemóřemy, ale ř najmjeřřcha wo někotrřch řhudnych, kotřř Bořemu řraleřtwu řwoje maře řamóženje wopruja. řim ř trořchtej móřu prajicz, řo řo njetrřebaja pšched tolerjemi abo řlotakami bohatty řańbowacz; pšchetož tón řnjesh, tón prawy řudnit njehřada na řhudy pjenjeřř, ale na řhudu ruku, kotraž je jón dala, a wulki wopor khudeho po bohattwoje řwojeje řnady řaplaczí. Pšchetož pšched tym řnjeshom je teř najmjeřřchi dar wulki, hdyž jón khuda ruka dawa.

2) Bohata wutroba. Tajku wutrobu mēješche khuda wudowa, hewaf njebudřřřche temu řnjehesej, Bohu řraelfřkemu tajki wulki wopor pšchinjeřla. řžeho dla njewobřhowa řwoje pořlednje pjenjeřřki sa řwoje khude potrebnosčez? Do Bořeho řaschcza řwoje pořlednje pjenjeřřki pořoží. Ř Bořej cžeshcři nařoží řwoju zyřu řwinořez. Wona njechafche niczo řa řwoje mēcz. Wona mēješche dořcz ua Bořej řnady. řejna wutroba ř řnjeshom řpēwařche: „Hdyž řa jeno tebjē mam, dha řa niczo njerodřu wo njebjēřa a řemju. řacz řunje mi cžēko a duřcha řawutřlitej,

dha wřchaf řy ty, Bořo řóřdnj cžaf mój wutrobny trořchř a mój džel.“ (řř. 73, 25, 26.) řak bē wona bohata w Bohu, bohata w řwojej lubošcři ř Bohu. ř teho dla woprowařche wona wřchřřtko, řchřtož mēješche. řle njebē to njemudřje? řona dwē řcherpatzy do Bořeho řaschcza pořoží. řžeho dla njeje ř najmjeřřcha jenu řcherpatku řama řa řebje wobřhowařa? řjebje to přchi jeje wulkej řhudobje mudřřřcho byřlo? řak řwēřni řicřa, niř pak pobořna duřcha. řona bē řnano řřžo w řwojim řwřwenju nařhonila, řo je „tón řnjesh wřřřoki řród khudeho, wřřřoki řród w cžafu nuřy“ (řřalm 9, 10.), a „nan řyřotow a řudnit wudowow“ (řřalm 68, 6). řona wēřješche wēř-nemu řřowu teho, řř bēřche prajik: „řa cže nořřu wopuřchcřiez ani niřdnj cže řřomdřiez“ (řebř. 13, 5), a řpēwařche ř džēczazej dowēřu we wutrobje řař řavid: „řón řnjesh je mój pařřř, na ničřim řa nuřu njeshmēju“ (řřalm 23, 1). řeř w tutřm nastupanju bēřche wona bohata w Bohu, bohata we wēřje do Boha. řeho dla je wona teř mohřa bješ bojořezē a řarošcē řwoju pořlednju řcherpatku temu řnjehesej woprowacz. řaj, teř řhudnych dary řu bohate, hdyž je jich wutroba bohata!

řeho dla njeshamřřw, mój luby řcheshcřijano, řwoje maře dary řa Boře řraleřtvo ře řwojej řhudobu! řak wjele ludři je řwoju řhudobu řamo řawřnowařlo, pšchēs to, řo njeřřu w prawřm cžafu řutowali a niř řromadřili, řchřtož řu sbytkne mēři, ale řu řo pšchecřřimili! ř řak wjele ludři tak řhudři njeřřu, řař praja. řich móřhřja tak řhuda njeje, řař wutroba. řich wutroba wřřy na mamonje, na řemřřřch řubřach, kotřez jeno móřchřnje, řaschcže, řhamory, pińzy, řubje a bróřnje napjelneja, wutrobu pak prošřdu wořtajeja. O, řak řhudři řu wřchřřtzy, řř řaneje lubořezē ř Bohu nimaja! řēkotrř řhudři pak, řř teho řnjeha lubija, bychu řad ř jeho cžeshcři woprowali, ale woni pšchezo řdnyhřja pořni řarošcē: „řchřto budřemy jēřcz, řchřto budřemy pičz, řchřto budřemy řo wobřekacz?“ řajkim pak wēřa wjele bóře brachuje, dyřli cžafne řubřa. řžeho dla řo řak řaracē, wy mařowēřřwi, hdyž macze w njebjē-řach řótza, řř derje wē, cžehož wy řřebaczē? O, řak řhudři řu wřchřřtzy, kotřymř prawa wēřa do Boha po-brachuje! O, wēřcē do nařcheho řnjeha řejom řchřřřta, kotřř, řacz řunje řēřche bohatty, wřchaf řhudny bē wařche dla, řo byřchēze wy pšchēs jeho řhudobu bohaczř byřli. ř wón wař wobohaczř pšchēs řwoju řnady wařche dary budřa pšched nim wulke.

řamjeř.

řuczowanje po Bořim piřmje

abó

řajke myřřle nadeńdžech, Bože řřowo cřitajo.

řodawa řwēřny cřitař „řomhaj řóh-a“.

1. řuřři řóřřařowe, 25. řaw.

(řotraczowanje.)

řsaak, hdyž bē řam trořu njeřepř w nařřnosčřach wřchřdneho řwřwenja a tu něřajku řepjeru řřebafche, řhileřche řo ř řjawej, dořelž bē tón řhřobřy a řwařřřwř; pódla mēješche ř Bořej řadu jenož řnadnje abo řnano zyře njeshnatty jeha řa teho, kotřř ma Bože řřubjenje namřcz a bycz ř wjēřchom w řwřřbjē. řebřka pak wabješche řakuba ř řebi, dořelž bē cřřchi a pēřny młodřenz ř macřeri řo řřchcřřzy, a njerodžeshche wo řarřřřim, řtajnje po hořřtwje řhodřřřym řrubřm bratřu; wřchaf wona teř derje řnajeshche, řo je młóřřchi řnjeshomny wuřřwoleny. řak drje je teř wona jeho rořřwuczowařa wo wotpohřadach, kotřez ma řóh ř nim, a je w nim myřřle wubudřřla, řo by řebi wot bratra řař prawo přēnjeha na-řodřeneho wotřřupicz.

Schtož to nastupa, so bē Esawowa swērina w Szaakowej hubje, dha njechamy sapomnicž, so je tež Haman dobru jēdž wital, kotryž bē cžlowjel hlubokich smyšljenjow a so wo swonkowne žiwjenje malo starasche.

A Zafub i domjazym džēlom so sabjerawšchi hebi jēdž se sołow warjesche. Duž pichidže Esaw a bē wot stajneho bēhanja po polach ipróžny.

A wón džesche t Zafubej wuhladawšchi swarjenu jēdž: Daj mi wšah woptacž wot teje cžerwjeneje jēdže, abo lēpje: Daj mi schlapacž wot cžerwjeneho tam, pschetož hym psche ipróžny, so bych hebi sam nēscho nawarik. Wot tuteho ja jeho pschichodne žiwjenje tak wažneho dnja, hđžež bē tajku nahrabnosčž sa cžerwjennym pokajal, rēkaju jemu Edom — Cžerwjenny.

Esoli Arabojo hiščeže dženknišchi džēn rad jēdža.

Tute pschimjenu Edom bēsche so hižo psches to mjes ludžimi roššeriko, so bē so Esaw i nacžerwjen barbu narodžič, a bōrny je tole pschimjenu jeho mjeno Esaw abo šošmaty zyle poduškulo.

Trasch so džiwašch, so je sołowe warjenje tu „cžerwjene warjenje“ mjenowane, schtož cže tola na sofi njedopomni, dha wopomni, so hebrejška rēčž cžajto tež to, schtož je nabruñ abo nažolēž, cžerwjene mjenuje.

Alle Zafub, njeposlužiwšchi bratrej i pichitilnej lubosčju, witasche tutu škladnosčž, so by hwoj wotpohlad dozpjel a džesche: Pschedaj mi dženska ja moju jēdž twōj prēni narod, a to hnydom, so njeby so trasch posdžišcho teho šak.

Prēni narod mējesche prawo na dwoje namrēstwo. Tole njeje jawēsčje i prēnja, na cžož je so Zafub samerik, ale to, so mōžesche prēnje prawo w hwojbe nastupicž a so i tym nastupi šlubjenje, Abrahamej date, so dostanje šlubjeny kraj a šlubjene hymjo.

So je Zafub Esawowu ipróžnosčž wužil, njemōžesč i jeho hwojatym a dobrym wotpohladom samolwicž. Runje i tym je wón hwoje mjeno „Tōn, kotryž so pjaty džerži“ wobkrucžil. Tole mjeno je so jemu posdžišcho, hđnyž bē wón wšhitke hwoje smyšljenje ponowil, wotwšalo.

Esaw, cžlowjel po wašchju tych, kotsiž praja: Žēšmy a pijny, pschetož jutije hym my morwi, bē nētko zyle wofknježeny wot hwojeho požadanja, so cžyšche je na wšchē wašchje špokojicž, wotmolwi: Šlaj, ja dyrbju tola wumrjecž, a t cžemu je mi potom prēni narod? teho dla mēj jōn hnydom.

Šlubjenje, kotrež so prēnjemu narodženemu dostawasche, mējesche so na njewidžomne a wēčnje; žohnowanje, kotrež i tym swiškowasche, bēsche i wjeticha duchowne žohnowanje, so ma so psches Abrahamowy narod pōjnacže a lubosčž t pravemu Bohu na semi šchēricž. Šako hruby, na hwojne smyšljeny cžlowjel Esaw jenož hebe a krotki cžab hwojeho žiwjenja maže, špomina trasch tež na mnohe strachi, kotrež jemu i hoñtwjēškim žiwjenjom hrožachu; teho dla so njekomdži, so ja cželne wofschewjenje na wofomil woprnje wyšoke, hwojate prawo prēnjeho naroda.

A list Hebrejškim pišany napomina naž (12, 16): So by nihdže nichtōn njebyl kurwat abo bjesbōžny jako Esaw, kiž ja jenu jēdž pscheda hwoj prēnišchi narod.

Zafub pak wjedžo, so je bratr na wofomil na wšcho swōlniwy, so pak mohł so posdžišcho trasch hinał roššudžicž, džesche: Dha pschibahaj so mi dženska, so tak wostanje, kaž hwoj hebi šrēčžalōj. A wón so jemu pschibahajche a pscheda Zafubej hwoj prēni narod.

Ma to da jemu Zafub šhlēba a sołowe warjenje; a wón, kotryž mējesche brjuch ja hwojeho Boha, jēdžesche a pijesche, a štanywšchi, hđnyž bēsche jemu ššlōdžalo, džesche prjecž jako njeby so ničžo wofebiteho štalo. Tak šazpi Esaw se wšchēdny, šemškim smyšljenjom, kotrež ničžeho lēpscheho nješnajē, šhiba nēkajke wofschewjenje na wofomil, hwoj prēni narod, tak so je so jemu posdžišcho tež se wšchēm pravom wšal.

Šmael mējesche so i rjada šlubjenja wšamknyčž, dokelž bēsche po cžele plōdženy, Esaw pak mējesche so wšamknyčž, dokelž bēsche cželnje smyšljeny. Tak je wón šnamjo wšchitkich tych, kotsiž ja krotke wofschewjenje a špokojenje cželnych požadanjom woprnje džēčžatštwō Bože a wēčnje žiwjenje. Zafub pak ma ja to, schtož je po cželnej njesčēpštwosčž, i kotrež čže Bože wotpohladu došhwatačž, a po poručnosčž jehō na lēkne pryšle pschitileneho cžēla na hwojim bratru šhrēšchil, na pučžu cžēpštwosčž a hōrko polucžicž. Šswjaty Duch pak čže, so bychmy tuteju bratrow štajnje psched wocžomaj mēli a so bychmy hebi

wšchēdne pschiblowo wo nimaj prajili; pschetož ja wšchē cžabny hym pak Esawžny pak Zafubžny. (Potracžowanje.)

Schto hym psched 30 lētami w franzowškej wōjny nashonil.

Špišal August Wicžas, šublet w Žornōšylach.

(Potracžowanje.)

29. augusta mējach šašo škladnosčž, bitwu i bliska wuhladacž. Cžehnjechmy we wojowanškich wotrijadach. Wokoło dwanačžich dōndžechmy na bitwisčjezo. Schtwōrny (Wudnyški) polk cžehnjesche prjedy naž a štorčži na njepschēčžela. Bēdžesche so i nim. Wty pak wostachmy jako prēnja rezervy šady pschi kromje niškich lēččžow. Wōžachmy wot jow derje widžecž, tak wojuja a jedny po druhim pada. Tola nješmēdžachmy jim na pomōž hičž. Tam je tež Šrjecžmar i Brēšowa panył. Pohy ranjeni nimo naž do šady džēchu. Mjes nimi wuhladach tež šnateho, Šeslerja i Šachlowa. Šeho bēchu do ruki ššēli. Wējesche ju w rubišchčžu wišajo.

Widžach tam wotdželenje franzowškich jēdných w šchtyrōdžkatym šastupje i kečkow wujēchacž. Našcha artillerija, kiž i bota naž štejesche, hnydom do nich šloži. Prēnja granata daloko doščž nješšlecža, druga pak runje do šrjedža pražny. Ššēdni wosčēčžachu do wšchēch sołow a cžorna hromada tam lēžo wšta.

Wokoło 3 hodžin džēchmy w bataillonach doprēdka. Nješšchēčžel ššēlesche se šchrapnellami do naž. Alle te nam jenož malo šchlōdy nacžinjachu. Ššami njetrjebachmy ššēlecž. Našchi wujchžny ipōjnachu, so bē pschemōž pschewulka a krejpschēlecže by podarmo bylo. Ššecžor wokoło 5 hodžin so teho dla wrōčžachmy. We wofnich pschidžechmy do lēhwa lačžni, hlōdni a ipróžni, dokelž wot ranja ničžo wjazy jēdli a pili njebēchmy. Tež t wjecžeri ničžo njedostachmy. Ššulkeje cžmy dla njemōžachmy žaneje wody a drjewa namalacž. Dwaj a dwaj šedžachmy i šhribjetom hromadže na hwojich wacžolach. Tak jedny drugeho wofrēwšche a pōdla trochu drēmachmy.

Našajtra rano dostachmy šhofej, mjašo a nēscho t warjenju. Ššedom so mjašo trochu šawari, dha so šapiška a so pschitasa, so mamy hnydom dale cžahnyčž. Duž dyrbjachmy jušchku, kiž bēsche so na mjašu nawarika, wulečž. Mjašo, kiž bēsche hiščeže nimale šyre, hym dužy po pučžu šjedli. Cžehnjechmy najprjedy psches dolhi lēš. Tu ššlyšchachmy hižo kanony hrimacž. W lēšu nutška na ipróžnym mēštnje nadeñdžechmy wulke franzowške lēhwo. Bēsche tam wjele štanow a drugeje wōjnškeje nadoby. Nješšchēčžela bēchu pschethwatali a wón bēsche wostajiwšchi wšcho cželnył.

Wokoło tšjoch dōndžechmy na bitwisčjezo pola mēšta Beaumont. Wostachmy tudy jako druga rezervy a widžachmy našdala wojowacž. Franzowšoj tudy wofēbje i mnohimi mitrailleuršami ššēlachu. To šu kanony, kiž i kōždym wutšēlom na što kulow wutšēla. Tute nacžinichu žakožny wjecžot. Š ššēlbu w ružy ššejachmy tam hacž do wjecžora na polu. Wujšlachmy hebi, so budžemy tu tež pschenozowacž. W bliskosčži bēchu lēš popušchēčželi. Teho dla bēchmy hebi hižo wjele twjerdnych drjewjanych waleččžow nanōšyli, so mōhli pschi cžoplych wōhnjach špacž. Tola našcha nadžija so njedopjelni. Ššiščeže na šmērčach dostachmy nowu pschikajuju, so mamy dale cžahnyčž. Ššachmy drje hebi hwoje drjewe šobu, ale bōrny jo prjecž šmjetachmy. Pučž bēsche daloki a wofēčžny. Ššchitke šchēčžki a pučže so i wōjalami wšchēch družinow mjetwjachy; mōžachmy so psches nich lēdma pschedobycž — duž božnje, drjewe! Šakle wokoło džēbacžich dōndžechmy do bitwata. Ššjo Ššerbja hym tehdy kručže hromadže štali, hym šwērne pschēčželštwō hajili a tež ja cžab zyleje wōjny hym hebi hromadže warili. Džēchmy tehdy hnydom do bliskosčje wšy po drjewe a po šłomu. Woboje tež namalachmy. Ššo wrōčžiwšchi cžyšche mi po pučžu nēkajki wšchit wot drugeho regimenta woflep šłomy i šhribjeta wšacž. Tola ja šłomu nješšchēčžich. Duž wobaj cžahachmoj, ale napōšledk pušchēži — wšchit. Š drjewom a se šłomu pschidžechmy do hwojeho lēhwa. Tutōn wjecžor pak njedostachmy do žyła ničžo t jēdži. Njedžiwajžy teho hym derje špali, pschetož mējachmy džēn šłomy doščž a ipróžni bēchmy tež nadoščž. Rano dostachmy potom nēscho t jēdži, schtož hebi dopōdnja šwarichmy. Ššchipošdnju dale cžehnjechmy.

Najprjedy cžehnjechmy psches šame franzowške lēhwa. Tu hebi nēscho franzowškich praženkow našbērachmy. Tež tutōn džēn ššlyšchachmy t rezervje; njetrjebachmy so teho dla pschi wojowanju wōbđēlicž. Ššlyšchachmy drje wjele ššēljenja, tola do našchich

Womhaj Bóh!

Cyfrlo 36.
8. sept.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy šobotu w Smolerjez knihičiszczejni w Budyschinje a šu tam dostać ja šchtwórtlětnu pschedplatu 40 up.

14. njedzela po šwjatej Trojizy.

Jan. 5, 1—14.

Jako lěkarja, kotryž wšitkich lěkarjow pschetrjechi, pónawamy nascheho Anjesa Jesusa w naschim dženšnišim šćenju; pschetož tošamo nam powjeda, so je wón džešć wukadnych hojil, potajkim tajkich khorých, kotrychž hač do dženšnišeho dnja žadny lěkar hojicž njemóže. Jako tajki spodžiwny lěkar šo Jesuž tež w naschim dženšnišim tegeže šjewi. Na kajke wašnje? To wukń, mój luby kšesćizjano, s tuteho texta. Pschetož šhto mohł prajicž, so tajkeho lěkarja nihdy njepotrjeba? Jako hrěšnižy šmy wšitžy šmjertni a potajkim tež wšelakim khoroscžam podčiznjeni, a njewěmy nihdy, kał dolho móžemy šo štrowoscze šradowacž, a kał rucze budžemy šo ja lěkarjom prashecž dyrhcž. Těho dla wukń, mój luby kšesćizjano, dženša s Božej hnadnej pomozu s nascheho texta: Jesuž šam je prawy lěkar! Pschetož:

1. Wón naš wot dolheje khoroscze wustrowi. Šedny, wot šwjateho šćenika njemjenowany rócny džen židow, da naschemu Anjesej Jesužej škladnosč, s Galilejskeje do Jerusalema czahncž. Jerusalem bė rjane, wulke město. Kaž we wšchěch wulkich městach, bė tež w šwjatym Božim měsće wjele rjaných wězow wohladacž, kaž templ Boži, hród Antonija a krašne domy a šahrody bohacžkow. Ale Jesuž wo to niczo njerodžesche. Wón džesche na jene město, hđež bėšche wjele žaloscze wohladacž, mjenujžy do jeneje khorownje. To bėšche pjecž pschitwarkow, kotrež

bėchu wokolo hata Bethesda pschi womežich wrotach ša khorých natwarjene, kotsiž tam czakachu, hdy by šo hatowa woda hnuła. W hacze bėšche mjenujžy žórko, s kotrehož šo dnyš a dnyš psches jandželowu ruku, t. r. psches Boži poršt, woda žórlesche, w kotrejž šo wšchelazy khorilumpajžy wustrowichu. Ša nich bėchu šmilni ludžo khorownju natwarili, drje přenju khorownju na šemi, a bėchu jej Bethesda, t. r. „dom šmilnosče“ narjekli. Tam Jesuž khorých wopřta. Duž wot jeneho khorého k druhemu šhedschi, jeneho se šchědžiwěj hłowu a se šschiwjenymi štawami, na ložu ležazeho, wuhlada, kiž hižo 38 lět khorilježesche. Jako Jesuž to šlyšesche, woprašča šo jěho: „Chzeš štrowy byčž?“ Šawěruo, dživne praschenje! Šso šamo wě, so šebi khorý niczo tał nježada, kaž štrowoscž. Ale Jesuž šo njeby tał praschal, njebudžishe khorému chžyl pomhacž. Šaj, pomhacž, to bė jěho žadosč, hubjenym škutki šmilnosče czinicž, w tym pytasche šwój šabatny wotpocžint, khorých wustrowicž a wobšbožicž, w tym chžysche šwoje njedzelske wješele uamafacž. Šaj, šmilna luboscž bėšche, šchtož jěho k khorým czěrjesche. Móžesč šebi šepisheho lěkarja žadacž, mój luby kšesćizjano? Š njepřaj: Ša jěho mēcž njemóžu! Wón ke mni nje-pschidže! Wón je tebi runje tał blisko, kaž tamnemu 38 lětnemu khorému pschi hacze Bethesda. Šdyž twój dušchepastny k twojemu khorému ložu pschistupi a tebi Jesušowe šłowo pschpowjeda, abo hdyž jedny twojich domjazyč abo pschczelow tebi jedny štaw s biblije abo jedny kšerlusč se špěwačisčich czita, abo hdyž ty šam to

czinišch, dha bo Jezus tež k tebi pschibliži a widži tvoje hubjeństwo a jeho želnawa a šmilna wutroba bo hori se žadanjom, so by tebi pomhał. O, wopomni jeho wulku lubosć, kotraž jeho słowo tež tebi šjewi, haj, tebi hišće wjele lěpje hač tamnemu thoremu! Wšach Bože słowo tebi jeho psched woczi wojnamjeni jako fchižowaneho, kotryž nješesche nasche thorošće a šebi nałoži nasche bolosće, so bychmy psches jeho ranu sahojeni byli. Kotry lékař ma tajku wulku lubosć k thornym, so ja nich čerpsesche a wumrje, so by jich sahojil, kaž Jezus to činišesche! Ach, wěr do jeho njewurjekniteje lubosće, a dowěr bo jemu, a čini, kaž tamón thorny w thorowni Bethesda!

Tónšamy temu Knjesej wotmolwi: „Knježe, ja nimam čłowjeka, kiž by mje do hata puščežil, hdyž budže woda šmuczena; ale hdyž ja pschińdu, druhi hižo prjedy mje do njeje štupi.“ Dobytý psches Jezusowe lubosne słowo, thorny jemu šwoju wutrobu wotewri a šwoju zylu žalosć šjewi. A šhto je jeho žalosć? Wón nježalosći na to, hižo tak dolho čerpi, abo so šu jeho bolosće jara wulke, ně, jeno na to, so w „domje šmilnosće“ bo žadny šmilny čłowjek nje namata, kiž by jeho w prawym čašu do hojazeje wodu hata puščežil, so kóždy króc, hdyžkuli bo woda šmuczi, pošdže pschińdže, so je jemu pomoz tak bliška a wón ju tola dozpicž njemóže. O, kaš wjele thornych je tež pola naš, kotrymž by mohlo pomhane byč, hdy by bo něchtó nad nimi šmilil! Kaš wjele thornych leži wopuščeženych w šwojich tomorkach a njemóže žaneje pomozu dostać, hač runje je lékařow a lékařstwow došć; dokelž ničto ša nich po lékařja njeńdže a lékařstwo nješaplaczi! Kaš hušto tež džeczi šwojich thornych štarichich w hubjeństwe ležo wostaja, tak so dyrba žalošny kónž wšacž! Ach, nješbu hušto došć šdychowanja a škóžby thornych wopolajma, so nasche domy nješbu „domy šmilnosće“, hač runje dyrbaje to jako fchesczjianske domy byč? Še wulki čaš, so bychmy špocžinali, wot nascheho šbožnika šmilnu lubosć wuknyč! Šdyž pak ty, mój luby fchesczjianski pscheczelo na to žalosćišch, so bo ničto na tebi nješmili, so by čzi pomhane bylo, dha trošchtuj bo lubosće šwojeho Jezusa, kotryž je bliško tym, kotřiž bo k njemu wołaju, kiž bo k njemu wopravdže wołaju. Njech jeho lubosne słowo tež tvoju wutrobu wottamkne! A praj jemu wšitko, šhtož tvoju wutrobu boli! Jezus čže a móže tebi pomhač.

Jezus džesche k tamnemu thoremu pschi hačže Bethesda: „Štań, wjmi šwoje pošlesčežo a thodž!“ Kaš móžesche tón Knjes thoremu čłowjetej kašacž, k čemuž ma jeno štowny byč? Ale Jezus šebi wot ničto ničto nježada, k čemuž by jemu móž njedač, hdyž ju šam nima. Tež tamnemu thoremu da wón móž, so by po jeho słowje čzinič móhl. Šnydom bu tutón čłowjek čerstwy a wša šwoje pošlesčežo a thodžesche. Kaš je to móžno? Jezus čłowjeka wuštrowi, kiž bě najdlějšchi čaš šwojeho žiwjenja thorny ležal, a čzini to bjes lékařstwa a bjes žalby, bjes kupjele a bje wšcheho, šhtož čłowjekojo hewak nałožuja, so bych thornych hojili. Jezus praji jeno słowo, a thorny woczerštwi. Kotry lékař móže to? Žaneho čłowjeka słowo tajku móž nima. Jenož Jezusowe słowo ju ma. Šhto móže wón hewak byč, hač šyn wšchekomóžneho Boha a Wótza w njebješach, kotryž je zyl šwět a wšitko, šhtož w nim je, psches šwoje słowo šzinič? O, wěr do njeho, mój luby fchesczjianski! Wón móže tež tebe wuštrowicž wot wšcheje thorošće. Šdyž tebi žadny

lékař na šwěče pomhač njemóže, Jezus ma móž nad wšchěmi thorošćemi. „Zemu je data wšitka móž w njebješach a na šemi.“ Teho dla pošběhi šwoje woczi k njemu i twjerdej dowěru, so móže wón tež tvoje hubjeństwo wobroczič. Čžeš-li to, čzini kaž tamny thorny w Bethesda po Jezusowym słowje! Poškusnošć pscheczitwo Jezusowemu słowu a Božej woli je hižo ša wjele wěrjazych puč byl, po kotrymž šu wuštrowjeni. Jezusowe słowo je prawe lékařstwo, a wón šam prawy lékař. Pschetož wón nješahoji naš jeno wot dolheje thorošće, ale:

2. wón naš tež warnuje psched winu nascheje thorošće. Wj dženska na bohu wostajimy, šhtož našch text wo tym powjeda, so šu židža tamnemu thoremu šakajali, na šabacže šwoje pošlesčežo nješć, a šo po njenje teho prašcheli, kiž bě to jemu kaš. Pschewodžamy wuštrowjeného na puču do města Jerusalema. Teho wutroba jeho čžeri horje do templa, pschod Bože woblicžo, so by tam temu Knjesej džak prajil. Čzinišch ty to tež, hdyž je tebe tón Knjes wot dolheje abo čžežjeje thorošće wuštrowil abo tebi hewak i wulkeje nišy wupomhač? O, mój luby fchesczjianski, njedač bo wot tamneho žida šhanibiež! Ale budž džakowny pscheczitwo šwojemu njebješkemu lékařej a čzini, kaž pišane šteji: „Woprui Bohu džak a šaplacž temu Najwšchichemu šwój šlub.“ (Ši. 50, 14.) Potom tež druge słowo Bože i pjera pobožneho psalmyspěwarja našonisch: „Šhtož džak woprui, čžeszi mje, a to je puč, so ja jemu Bože šbože pokazu.“ (Ši. 50, 23.)

Tamny sahojony 38 lětny thorny je to tež našonil, kaž kónž nascheho texta to powjedzi: Potom namata jeho Jezus w templu a džesche k njemu: „Šlaj, ty šu woczerštwil, nješhrěšch dale wjazy, so by bo tebi ničto hóršche nještalo.“ Psched hrěchom tón Knjes tamneho thoreho warnuje. Čžeho dla? Šhto ma hrěch i thorošću čzinič? Thorošće a bolosće bě Boh hižo přenimaj čłowjekomaj wěščežil, jako thoštanje ša hrěch. Kaž wšcheho šleho, šhtož mamy na šemi pscheczepicž, tak je tež hrěch wšchitkich thorošćow wina. Š tym njeje prajene, so šmy kóždu thorošć i hrěchami šawinowali. Ale šjawnje je, so šmy najwjazy thorošćow šami šawinowali i tym, so pscheczitwo Božej woli pak psches špokojenje čželnych žadosćow, pak psches šanjerodjenje potrebnosćow nascheho čžela šwoju štrowošć kašmy. W tajkich hrěchach bě našch Knjes Šhryštuš tež šly korjeń thorošće pošnal, i kotrymž bě tamny čłowjek tak dolho čžwilowany. Teho dla jeho tež warnuje: „Njepadni i wopjeczizu do štareho hrěcha, so by bo tebi ničto hóršche nještalo.“ O, kaš derje meni tón Knjes i tutym šhutnym šlowom! Kaš hušto je thorošć, w kotrejž bě čłowjek woczerštwil, jeho morila, hdyž je šo wospjet na njeho dača! O, kaš hušto je hrěch, kiž šo dawno šdasche pschewinjony byč, hdyž šo junu wróczi, čłowjeka do wěčneho škaženja pschijnješ! Ach kaš šrudnje, hdyž dyrbi čłowjek šwoje žiwe dny thorny a hubjony wostacž. Ale tyšaz króc šrudnišcho je, hdyž čłowjek psches Šhryštušowu huadu a džiwnu móž na čžele a na dušchi wuštrowjeni, i wopjeczizu do štareho hrěcha padnje; pschetož to je pscheco jeho čžasne a wěčne škaženje. Teho dla hladač bo hrěcha, mój luby bratsje w tym Knjesu! „Hrěch je ludži škaženje! Šhtož pak Božu woln čzini, wostanje wěčnje.

Šamjen.

Puczowanie po Bożim piśmie

abo

tafje myśle nadeńdzich, Boże słowo czitajo.

Podawa hwoerny czitař „Bomhaj Böh-a“.

I. luhji Móssağowe, 25. staw.

(Potraczowanie.)

26. staw.

Odže je Izaak puczował a bydlil a tafje je mět pscheczimnosće.

W tutym wodźelenju hmeńny pohladacž do Izaakowego pastyr-
ského a putniškeho žiwjenja, tak Böh hnadny slub wobnowja, tak
wón jeho požohnuje a schituje, runje jako prjedy Abrahamu.
Izaak dźerži ho kručze t wěrje hwojeho wótca, njechodži pak i jeho
stajnje runej dostojnosću a mozu wot Boha darjentej mjes pohan-
skini narodami. Nebekki dla čini wón po Abrahamowej slabošći;
psched filistiskim kralom wón zofa, njedžeržawski ho swjasta,
i Abrahamom swjastam; wón wuryje sakupane studnje a wuhlědži
nowe. Gerarjy pastyrjo ho wody mozuja, wón čuje njeprawdu
a nještara ho, so by ho jim ja to khostanje dostało; wón wuryje
hebi nowu studžen, woni jemu tež tu wunusuja, a wón ho jašo
do teho poda. Skočuje, hdyž čyždža jeho Filistijy wuhladowski
wulle zohnowanje, kotrež jeho wchudžom a stajnje pschewodža,
jašo do swjasta i nimi pschijecž, dha čini jim slabuschte poroki.
Sinal, mjenujzy i móznej a hylnej wěru a i khostosću běšče
Abraham psched krajnyj wobudlerjemj wustupował. A tola, tak
hwoernje nam hwojate pižmo čłowjste slabošće wotročkow Božich
a hnadnyšči napohlad jeho kralestwa w tutym hwočje idželi,
manj tež w tutej stawisnje wošebje na to fedžbowacž, tak knjes
hwojeho sluba, hwojeje wumožajeje lubošće dla tež slabeho je
hamžnej lubošću pschijimuje, jeho se zohnowanjom pschikryje a jeho
wchudžom schituje, so ho jemu ani wólsta nješibnje.

Psalm 103, 13—15. A čahachu wot luda t ludaj, i jeneho
kralestwa do druheho. Njedopuščeži žanemu, so by jim pschodžil
a khostasche jich dla kralow. „Njedótkajče ho mojego žalbowaneho
a mojim profetam nješkodžče.“

I. Schucžka 1—5. Hdyž drohota do Kananejskeho kraja sa-
čehnje, čže Izaak jako něhdy jeho nan Abraham ho do Egip-
towskeje podacž; tola knjes jemu kaja, so by w kraju woštal a skoži
na njeho hwojatocžnje slubjenje, něhdy Abrahamaj spožčene.

Drohota pak běšče w Kananejskim kraju někotre lěta posdžicho,
jo běšče Izaak ho i južneho kraja do Hebrona pschegudil, hōrjcha
dyžli přehšcha drohota, kotraž bē ja Abrahamowy čaž. A Izaak
čehnjesche t Abimelechaj, filistiskemu kralaj, do Gerara.

Tuton kral pak njeje i Abimelechom na stawje 20, 2 mjeno-
wanym ta hama wošoba, pschetož wot tamniškeho hacž do dženšni-
škeho čaža je ho i najmjeńšcha 100 lět minulo. Tuton ma jenož
hamy kralowski titul: „kralowski wótž“ i tamnym.

Tehdom, hdyž běšče ho rošhūdzil, so by do Egip-
towskeje čahnyl, kaž jeho nan Abraham, ho jemu knjes hjewi a džešče:
Njeržehi dele do Egip-
towskeje, ale woštan w kraju, wo kotrymž
tebi praju, dokelž mōžu tebe tež hjes egip-
towskich žitnych pokladow
tudy w kraju se wšchēmi tvojimi sežiwicž.

Swamjenite je, so Abraham dostanje přehju Božu poručuwočž,
so by wučahnyl, Izaak pak, so by woštal. Böh wōdži kōždeho,
kaž je ja njeho trēbne. Böh tež njechasche, so by stajnje a pschego
jašo Egip-
towska byla i wukhowanlu ja jeho wu-
swoleny narod.

By-li Izaak hōdu a drohoty dla dele do Egip-
towskeje čahnyl,
by to tež ja njeho wōhlo wulzy itra-
šchne byčž, dokelž mōžachu
jeho egip-
towske rjane pastwisčecha wabicž, so by tam woštal a jo
by na kraj slubjenja sabyl. Šslabichi Izaak bē i tym we wjetšim
štrāsche dyžli hylnišči Abraham. Jenož psches widžomne Bože
wodženje mēšsche byčž wu-
swolenemu narodej pschis-
wolene, so
w Egip-
towskej pschewywa.

Budž zūšnił, kotryž nima stajneho hylisčecha w kraju, nje-
čehi tež do druheho kraja, a ja čžu tudy i tobu byčž a tebe
požohnowacž; pschetož tebi a tvojemu hymjenju čžu ja wšchitke
tele kraje, Kananejski se wšchēmi jeho džēlemi, dacž, a čžu hwoju
pschihahu wobtwjerdžicž, kotruž hym tvojemu wótžej Izaakaj pschi-
bahal.

A čžu tvoje hymjo pschisporjecž jako hwēšdy na njebješach,
a čžu tvojemu hymjenju wšchitke te kraje dacž, a we tvojim
hymjenju budža požohnowane wšchitke ludy na semi.

Teho dla pak skožu wšchē slubjenja tvojemu wótžej i hnadny

spožčene na tebe, so je Abraham mojemu hōškej byl pschluchny
tehdy, jako mēšsche tebe, hwojeho jeničškeho hyna, woprowacž
ja sapalny wapor, a je tež ja wšchē hwoje žiwjenje džeržal moje
prawa, moje pschifasnje, moje wustawjenja a moje kasnje.

Tu nawutni, na kotrym puczju tebe date slubjenje pschewodža
hacž na tvoje džēczi! a tak Böh to kōnuje, schtož ham psches
hwoju doprēdknu hnadu w čłowjelu plōdži.

II. Schucžka 6—12. Pola filistiskeho krala Abimelecha
w Gerarje wudawa wón tež hwoju mandželisku ja hwoju hotru,
domž Abimelech pschypadnje njewěrnosčž pytuje a jeho psches
hjawny sakas psched wšchej schiwdu se stromy jeho podanow
schituje.

Bo Božej poručuwočži pschewywa Izaak w Gerarje; dowěrnišči
ho Božej pomocy njepada ho do Egip-
towskeje.

A hdyž ho ludjo na hamym mēšče prāsčachu po jeho žonje,
kotruž pschi nim widžachu: schto je to? njeje wona tvoja man-
dželiska? — džešche wón po nanowym pschikladže: Wona je moja
hotra, hacž runje mēšsche ja tafje wudawanje hšchče mjenje
prawa hacž Abraham. Pschetož wón ho boješche, runje jako
Abraham, prajicž: Wona je moja žona, myšlo hebi kaž wón:
mēšchčazny mužojo mōhli nje trāsč moricž mojeje mandželiskeje
Nebekki dla, pschetož wona bē tež kaž Sarah hšchče pschi starych
lētach rjana na pohladanje.

Izaakowe wudawanje bē psches mēru njelepe, dokelž bēšchaj
tola dwaj dorosčena j hynaj i nim hōbu pschichčoj, a tak dyr-
bješche ho wěrnosčž jahe dosčž wukopacž. Tu pōšnajesč prawje jašnje,
tak njelepy bēšche. Izaak w swontowym žiwjenju a tak wotwisny
bēšche wot nanoweho pschiklada; i žyla pōšnajesč w hnadnych
powječžach, kotrež hu ho nam wo nim podate, so ho i nim
Abrahamowe stawisny wospjetuja. Wón je mjes patriarchami tōn,
kotryž je najmjenje slukowal; jeho žiwjenje minje ho w přehnej
połojzy i čžerpjazej čžischinu a w druhej položzy se schēdžiwzowej
tupošču. Stawisny wo patriarchach hu se spocžatkom a kōnzom
bohate a huste po wopšchijecž, wōbrjedža pak hu jara rēdke a
khduschke.

(Potraczowanie.)

Wschelate i bliska a i daloka.

— 15. njedželu po hwoj. Trojizy, to je dženža ja tydžēn,
hneje ho lētuschy tčerža hērbsta Boža sluzba w Draždžanach.
Spowjednu rēčž imēje wōdžer našchich hērbstich kemschenjow, knjes
sarat rycžer Jakub i Nježwacžidla, a předowanje knjes sarat
Sandrit i Husli. Lubi Šserbja čžyli hwojich pschitownych a
hnatych, kotryž hu w Draždžanach a woloło Draždžan, w bližschich
dnjach na hērbste kemschenje dopomnicž, so bychu w bohatej licžbje
pschikhadželi, htyšchecž Bože słowo w lubej macžernej rēčži.

— Kaž mōžachmy hivo i radošču idžēlicž, přōžuje ho knjes
sarat Teller w Boršchēzi, so by hērbsti nawutnyl. Nětko mōžemy
t temu pschidacž, so wón tu khwilu rošwucženje pola hērbsteho
saratja dostawa. Kaž wšchitzy Šserbja budža jemu wošebje jeho
wošadui ja jeho hwoerne a hwoedwōnlive přōzowanje wutrobne
džakowni.

Wōndželu tydženja hērbsti homiletiski seminar pod wōdže-
njom Inješa sararja Wērosata w Hrodžisčechu hromadže štupi.
Wōbđželnizy hu lēšha knježa studentojo: Wiczežl i Pschisčez,
Ššchizau i Hōdžija, Nēšbačl i Budyšajinka a Šaplec i Budyšajina.
Pod wustojanym wōdženjom ho woni w hwoernym wšchēdnym džēle
přōžuja a pschihotuja ja hērbstich duschepastyrjow mjes nami.

— W tyčhle dnjach ho manevry sapocžnu, kotrež imēja ho
lēšha mjes Lubijom a Žtawu. Wōjazy na puczju do manevra hu
psches našche wšy čahnyli a we wjele hērbstich wšach w kwartē-
rach pobyli. Na dompuczju sašo t nam do kwartērow pschihadu.
Wo manevrye hamym tu khwilu ničžo njewohladowy, ale kaž
hlyšchimy, čžim wjazy t lētu, hdyž imēje ho wulki manevr w našchej
hērbstej sakstej Lužizy. Na to dyrbinny i žyla pschichodnje pschi-
hotowanu byčž, so manevr w pschichodnym čžažu hšchčischo t nam
dostanjemy hacž prjedy. Prjedy bēšche w žylčej Sakstej jeničšči
armeeorps. Nětko pak staj tu dwaj, dokelž je ho 12. armeeorps
do dotalneho 12. a 19. džēlił. Prjedy mōžachu ho manevry po
žylčej Sakstej wōtdžeržecž. Nětko pak Saksa tamneje stromy Šobja
i wjetšeho džēla 19. armeeorpskej ja manevry pschypadnje, a my
budžemy teho dla manevry wjele hšchčischo hacž prjedy pola naž
widžecž.

— Čhineski přynž Čžun je do Barlina pschijel a kēžorej

nještku, so bu nemsli wotpóhlanz i Ketteleer po pschifasni chinesteje wšchnosce na dróh morjenu, šjawnje wotprohly. To bēšche hrošne franjenje ludoweho prawa. Duž mējachmy šebi tež polne dosežčinjenje žadacz. To je šo nētko stalo a nadžijamy šo, so to tež k mērnyu wobšlejnoscjam w Chinje dopomha. Zyle i tej myšlu wšchaf hromadže nješynkujaja powjeseže, kotrej w pošlednich dnjach šašo i Chinu dóndžechu, so boxerojo po wotčehnjenu zušych wojakow šašo šlawaja a mišionarow morja. Šle je tola hiščeže nadžija, so je powjesež pschelnata a pschewatana.

S Wulkich Šdžar. Póndželu, džen 2. sept. t. l. wotmēwasche šo Gustav-Adolfski šwjedžen Bojerowskeho pobocžneho Gustav-Adolfskeho towaštwa w našim Božim domje i wulkotnym wobdželenjom. Wjesež bēšche i čestnyu wrotami, pletwami, wēnzami a brčjami puschena, wulkotne pak bēšche wupuschenje Božeho doma. Majcha mlodošč, kotraž je i najwjetschej prózu a woporniwosčeju džělajo tuto rjane wupuschenje wobštarala, je šebi i tym najwjetschju šhwalbu šašlužila a tež dobyla. Na šwjedženšim čžahu, kiž do šerbškeje Božeje šlužby wot fary do zyrkwoje čžehnjese, šo wojeršle towaštwa i šhorhoju, šhulste džězi, dorosčžena mužška a žuška mlodošč i šhorhojemi a wēnzami, šobustawy zyrkwinskeje rady a zyrkwinskeho gmejnskeho šastupjerštw a čžehni hoščž, mješ kotrymž bēšche šujes krajny radžičel Schwarz a nahladna ličžba duchownych i pruskeje a šakškeje Šužizy wobdžělachu. W šerbškej Božej šlužbe, kotraž bēšche iak derje wopytana, so dyršbeje wjele pošlucharjow štejerč, mješke šujes šarar Šróšak-Šrodžičžezanski krašne, šhuboščžuwane a tež šhuboščhujaze šwjedženške předowanje na šaložku Meh. 2, 17 a 18. W nemskej Božej šlužbe, do kotrejež buchu čžestni hoščž, kotrymž bēšche šo tež tajny medizinalny radžičel dr. med. i Meyher i Draždžan, tu šhwiłu na Štróžanskim hrodže bydlazy, pschifamnyl, w šwjedženšim čžahu pschewodženi, předowasche šujes šarar Boedrich i Šjedžichowa. Šo štaj wobaj šwjedženštaj předarčej šrošymiloj, wutroby nutrynych pošlucharjow šhučž a šahorječž ja krašny štkf Gustav-Adolfskeho towaštwa, ša to šwědeži powšchitkowne pschipóšnacže, kotrej je šo jimaj dostalo, wošebje pak tež wunoschyl šwjedženškeje koletky, 240 hrimnow, ša našču niz wulku a niz bohátu wošadu je to wšcheje čžesče hódne šwědečenje jeje lubosče ša tutón wážny štkf. Šo šwjedženšimaj Božimaj šlužbomaj wotmēwasche šo hiščeže pošwjedžen w šali Šškoriz hoščženza, kiž bēšche tež jara derje wopytany. Tu hiščeže šujesža: šup. Šuring i Wojerer, diafonuš dr. Šeber i Budyščina a šarar Šróšak-Budesteczanski rošprawy wo nufnocže a wo žohnowanju Gustav-Adolfskeho towaštwa podawachu a k temu napominachu, tež dale próžowanja tuteho towaštwa špěchowacz. Mješ tym šo bēchu šhulste džězi w šerbškej Božej šlužbe pod nawjedowanjom šujesža šantora Šarbarja šerbšku ariju wušpěwali, mējachmy w nemskej Božej šlužbe wjesele, wušjernu špěwacku, šujeni šantijeowu Šottšchaltowu rodž. Šeublerer i Budyščina šhšchecž, kiž je šwójim krašnym hložom wot šwojeho mandželškeho na pschěželach pschewodžena i najwjetschej wuštojnoščju ariju „Ššlych, Šraelo“ i „Šliaga“ wot Mendelšona pschednoschowašche a šedžblivnych pošlucharjow šhubošo šhu. Tež pschi pošwjedženju naš wona hiščeže i krašnej ariju šwješeli. Tež na tutym mješče budž tutej wušjernej špěwaczny šaž tež jeje mandželštemu ša wšchu pschěželniwošč, i kotrejž bēšchaj hotowaj byłaj, zyle nješebicžnje do naščeje maleje wošady pschiščž, naš i krašnym špěwom wofšchewicz, najwutrobnišči džak prašimy. Tež wšchitkim druhim, kiž šu k temu pschinoschowali, so je našč šwjedžen šo tak rjenje poradžil, najhoržyšči džak praši. Wóh daj, so by tutón šwjedžen plodny pschijesil, kiž wostanu.

Ščto šym pschod 30 létami w franžowskej wójnje našhonił.

Špišak August Wiczas, šublet w Šornoškach.

(Potracžowanje.)

Šduž na horu dóndžechmy, šo šhymdom do trochu wujšdženeho pučža muž pschi mužu na brjuch lehnymy a tšělachmy, šchož móžachmy. Nješpschecžel štejesche w małych šerčžkach w dole pschi rěčžy, kiž tam bēšesche. Šle tež woni tšělachu i wulkej šběžnoweščju, tak šo kulki žakóšnje wokoło wušchow šhwišdach. Šusto prjedy naš do šemje bijachu. Tu a tam počža towašch, kiž bē trjeheny, žakóščicž. Wožak, kiž na prawym šoku pschi mni ležesche, mješke šaž ja mantl psches ramjo šwjerčžamy. Šduž jón wječžor wotwali,

namata we nim kulku, kiž bēšche jón šhymdom šróčž pschewascha a potom tčžazy woštala.

Šako bēchmy nēhdže pol hodžiny tšělali, počžachu nješpschecželške kulki rědšcho šerčž. Nētk nam šejtman pschifasa, do předka hičž. To pak bēšche čžěžko, nēhdže 300 hačž 400 šerčžel po našim polu i hory dele hičž hačž k šerčžkam, hđžez prjedy Šranžowskoje štejachu, šošiz nētk našad čžehnjechu. Wēžachmy šjes tšelenja tak wjele hačž móžachmy. Nješhladach ani na prawizy, ani na šewizy, šchto bēži a šchto pada. Šola wšchitzy hačž do doła njedobēžachu.

Wot mojeje šompagnije šhubichmy wšchšcheho šeutnanta Šašje, drugi šeutnant i Wliche bu čžěžko šranjenu. Šeutnant Šindenberž dosta dwē šulzy do nožnjow, kotrejž bēšchtej widžomnej dóščžtaj nabilej. Šak wjele podwšchlow a wožakow je tam woštalo, nješmóžu i wēštoščju džehša wjazy prašicž.

Do šerčžkow dele pschibēžawšči šašo šhwiłu ša Šranžowskami tšělachmy, kiž na druhu horu čžělachu. Wokoło rěčžki a w šerčžkach wjele morwych a ranjenych šajerškich wožakow ležesche. Šacz tudy bēchu woni prjedy pošhli, ale bēchu žošacz dyršjeli, dofelž bēchu pschěšłabi byli.

Potom džěchmy šašo do předka, i džěla psches wulku šahrodu, i džěla pak na prawizy šwonka šahrody. W blisłosčži bēšche wjese ša Šoncelle. Džěchmy dale do předka hačž nimale na wjetčch drugeje hory. Wjele wot naš pak, kiž šo šulkow bojachu, bēšche šady wulkich šchtomow w šahrodže wróčžo woštalo. Tež nješchžyšche towašch k temu nawabicž, so bych šady šchto ma woštali. Šle nješčinjach to; džěch pschewo do předka. Šale kulki tu potom jara wjazy nješčelachu, pschewšchachu pak naš čžim bóle i granatami. Šašch šejtman nam pschifasa, šo nješdžrbimy dale do předka hičž a šo dyršimy tšelčž šastacz. Nješpschecžel bēšche šo bóle šady wšh ježahnyl. Nētko pak šapočžachmy šhymdom pola morwych Šranžowskijow, kotrychž tu wjele ležesche, ša jědžu pytačž, dofelž bēchu Šranžowskoje i jědžu šepje šastarani hačž my. Mějachu tež pschewo nješchto šepšchu jědž. Ššchepytachmy teho dla jich waczoli a šati. Bēchmy džě tak šłodni, šo móšli i šłodom panycz.

Ša tež jeneho na šhribječže ležazeho Šranžowsju pschewalich. Šočžinich jeho šornistr, ale k jědži ničžo nješnamach, jenož rjane módre šlatowe šholowy, kiž mējachu tón šamy šrěš kaž našče, niz šchěrote po šurkowskim wšchju. Šunje čžyčch šholowy do šwojeho mantla šawalicž, w tym wotomiku granata nēhdže pječž šerčželow wote muje do šemje prašny, šo mi tak šjeršchčž mješ woczš šlečža. Šomyšlich šebi, šo móžach tež ša ša wotomil tu morwy ležecž kaž tutón Šranžowsja. Čžšhnyčch šholowy šašo na nješho a wotēndžech. Potom pak je šebi tute šame šholowy wēšty Šjencž i Šrodžičžezja šbēhnyl a je hačž šobu domoj pschijesil.

Šo malej šhwiłzy da šejtman 2. šompagniju hromadu pišacz; ale bohuzel, tu bēchmy jich jara malo, šedma pošojža. Šejtman pak džesche: „Čži nješbudža wšchitzy morwi a ranjeni, šošiz pošbrachujaja.“ Wón bēšche wšchitko derje wobšedžbowal. W šarku ša wulkimi šchtomami bēšche jich wjele wróčžo woštalo.

Ššonežnje wokoło 11 hodžin buchmy wot jeneho pruskeho poška wotmēneni. Ščžezčechmy šo na šad do šarka pschi wšh ša Šoncelle. Ša tamnej štronje šarka bēšche prošdue mēštu, podobne na šuku. Tu šo žyly pošl šhromadži. Šóždy móže šebi myšlicž, šo bēšche najprěušche to, šo šo šóždy ša šwójimi towašchemi wobhonywasche — šchto bēšche padnyl.

Šój pschecžel a šobuwješhjan Šužak bēšche pola 6. šompagnije. Wón pschijesny žyly šlobul bēšeho žošora, kotryž bēšche po pučžu i franžowskeho woša wšal. Wobšedžet žošora, Šubjenz, Šotwiza, Šjentar, ja a hiščeže nēšotji drusy džělachmy šo šratrowšy do žošora. Nēšotji drusy džěchu do wšy šladacz, hačž nješbychu nješchto k jědži a k pieču namakali. Šamakachu tež wjele wina a zyle wulke šlesche šonjaka. Do tuteho šo džělachmy, teho dla bēchu nēšotji šašo trochu škurjeni, dofelž mējachu wšchitzy prošduy šoldš. Ššym džě hižo špomnil, šo bēchmy šo wječžor šłodni lehnly a ša žyly džě nješbēchmy ani ššortki pošedli. Šichto nješwēri, šchto móže čžłowjel wutracž a pschětracž. Šeho dla bēšche nam wina a šonjak tak še šchodu. Tež granaty šelachu hiščeže pschewo do naščeje blisłosče; i wotkal pak te šem pschindžechu, to hiščeže džehša nješwem.

(Potracžowanje.)

Ščšto k rošpominanju.

Ššóžni bywacz móžemy wšchaf jenož psches wēru, ale ššóžni byčž móžemy jenož w lubosčži.

Womhaj Bóh!

Cyklo 37.
15. sept.

Četnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƚo kóždy ƚobotu w Smolerjez knihiczišcežerni w Budyschinje a ƚu tam doštač ƚa šchwórtlétuu pšchedpłatu 40 np.

15. njedzela po ƚwjatej Trojizny.

Psalm 33.

Tute psalmowe ƚłowa napominaja naš k wješelu w tym Knjesu, hdyž pišane šteji: „Sawješelicze ƚo w tym Knjesu, wy prawi!“ Kotry prawy, kotry pobožny nje-dyrbjał ƚo sawješelicz w tym Knjesu, njedyrbjał ƚo jemu dzałowacž a jemu spěwacž i harfami a na psalterju? Wšchu pšchicžinu mamy, ƚo ƚo sawješelimy w tym Knjesu, tym prawym; „pšchetož ƚłowo teho Knjesa je prawe; a šchtož wón ƚłubi, to wón wěšće džerži.“ Wože ƚłowo, kotrež bu wot Knjesowych japoštolow předomane, je wěrne a prawe ƚłowo. Wšcho Wože ƚłubjenje a hroženje ƚo dopjelni. Njebuchu tež wšch jeho ƚłubjenja w šchryštušku dopjelnjene a my njechali tutemu ƚłowu wješeli wěricž? To budž wot naš. Wěrni, ƚwěrní a prawi budžmy kóždy čaš, pšchetož jako tajzy móžemy ƚo wješelicž w tym Knjesu, w tym prawym a dobročiwym. „Wón lubuje prawdošć a ƚudjenje, semja je połna dobroty teho Knjesa.“ Šwěrných wón mytuje, nje-ƚwěrných wón kšosta, dokelž to je jeho wola, ƚo tež prawdošć lubujemy i žykej wutrobu. Šdžežkuliz naše wóćzko na semi pohlada, wohladamy jeho dobrotu. Teho dla wješelimy ƚo w tym Knjesu, džakujmy ƚo našemu Bohu ƚa wšchu čželnu a duchotwnu dobrotu, kotruž i jeho ruki bohacže dostawamy. Wón wšchal je našch štworicžel, a to je naše wješele. „Njebješa ƚu pšches ƚłowo teho Knjesa čžinjene a wšchitko jich wójšto pšches ducha jeho

erta.“ Njebjo a semju je tón Knjes pšches ƚwoje ƚłowa štworicž. „Teho dla njech ƚo boji teho Knjesa žyła semja a njech ƚo pšched nim štrachuje wšchitko, šchtož na semi bydli. Pšchetož, hdyž wón rjekuje, stanje ƚo, a hdyž wón roškaže, šteji hižo.“ Teho dla spójnaj luba dušcha, ƚwoju njemóž, boj ƚo teho Knjesa; jeho wšchomóžna ruka móže tebe bórny ponižecž, hdyž ƚy hordy a bješbóžny. Sawješeli ƚo w tym Knjesu, wón móže tež tvojnu nušu wobrocžicž, kšodž po jeho pucžach; wón budže tež tebe wodžicž po ƚwojej mudrošći. Bóh je našch Knjes, to je naše wješele. „Tón Knjes čžini radu pohanow k ničomu a šanicžuje pomyšlenje ludži. Ale rada teho Knjesa wob-šteji wěčnuje a jeho wutrobne myšle wot naroda do naroda.“ Derje ludej, krajej, wošadže, domej, kotrehož Knjes je Bóh. Derje čžłowjekej, kiž ƚo wot njeho wodžicž dawa; derje temu, kotrehož wola je Woža wola a šemškich a knicžomnych myšlow ƚo šminje. Wšchicžijenjo sawješelicze ƚo w tym Knjesu. „Tón Knjes pohlada i njebješ a widži wšchitkich ludži džecži, teho runja šhotuje wón jich wutrobu a kěžbuje na wšchitke jich škutki.“ Pod Wožim pšchedwidženjom šteji a stawa ƚo wšchitko. Tež na mi je wón pohlada, moje myšle wón šnaje, na moje škutki wón kěžbuje. Teho dla čžu pobožny byčž a po jeho pucžach kšodžicž, čžu myšlicž, šchtož je prawe, čžu čžinicž, šchtož ƚo jemu špodoba a čžu čželacž wšchemu hřeščenju. Ničžo njemóže mi trjedicž, šchtož wón njebješ wjedžał, kaške wješele je mi to. Teho pucže wjedža mi k šbožu, jeho wodženju čžu ƚo dowěricž. Nočžu moršotacž, hacž runjež

mje po czeżkich puczach wodzi. Ale bėda temu, kotryż wot swojeho stworiczela twóchnje, jchtóž swoje dowěrjenje na teho knjesa nještaji, pschetož Bóh je wschekomóžny. Tón wschekomóžny rukuje nad nami, to je nasche wješele. „Kralej njepomha jeho wulka móż, konje tež njepomhaju, a jich wulka bylnošć njewumóže.“ Nicžo na semi nje-móže nař schitacž, hdyž ton knjes nař njeschituje, nicžo na semi nje-móže nam pomhacž, hdyž tón knjes nam nje-pomha. Hdyž pař je tón knjes našch schit a nasche wukhowanje, toho dyrbjeli řo bojecž? Je Bóh sa nař, schtó móže nam napschecziwo stacž? Duž wy pobožni, wješeleće řo w tym knjesu. Wy cžłowiske džeczi, nje-spuscheczeće řo na ludži, ani na swoju móż, ani na swoju bylnošć, ani na swoje bohatstwo, wschitko sahinja, hdyž wschekomóžny knjes to pschitasa. Luby kschesczianjo! tón wschekomóžny knjes wodzi tutón řwět, wodzi tež twoje žiwjenje, teho dla budž pobožny a dobry. „Glaj, teho knjesa woło hlada na tych, kotřiz řo jeho boja a na jeho dobrotu cžakaju, řo by wón jich dusche wumohl wot řwjercze a sežiwil jich w drohocze.“ Duž měj nadžiju ř nemu a wón njebudze cze wopuscheczeć w cžasnu nujy, ani w twojej řmjertnej hodzinje.

Lubi kschesczianjo! Nascheje wutroby wješele wostań Bóh, tón wěrny a dobrocziwny stworiczel. Prajmy ř psalmistu: „Nascha duscha woczakuje na teho knjesa, wón je nascha pomoz a našch schit, pschetož našcha wutroba řawjeřeli řo w nim a my mamy nadžiju ř jeho řwjatemu mjenu.“ Hdyž to cžinimy, njebudzemy ř hańbje. Bóh sa nař a my řa Boga; Bóh ř nami a my ř Bohom, to budze nasche heřlo. Wotpoložmy wschitke semiske staroseje, pschetož Bóh řo řa nař stara. Nještarajeće řo řa swoje žiwjenje, řchto budzecze jeřć, řchto bndzecze picž, tař praji našch řbóžnik. Pytajmy pař najprjedy Bože kraleřtwo a jeho prawdošć, dha budze nam to druhe pschidate. Njeje Bóh w tutym lėcze wótzowřzy řo řa nař řtarař? Njeřřmy pod jeho řchkitom žnjeli, tař řo jeho dobroty wjeřelicž nje-móžemy? Njeje jeho wótzowřka ruřa nad nami wořtala? Haj, wostań ty luby Božo nasche wješele a nascheje wutroby trořcht. Ma tebje řtajamy řwoju nadžiju. Twoja řwěrnošć pschewodž nař, twoja wschekomóž schituj nař, twoja mudrošć wodž nař, twoja dobrota, knježe, budž ř nami, řaž nadžiju ř tebi mamy. Hamjeń.

Puczowanie po Bozim piřunje

abo

łajře myřle nadeńdžech, Bože řłowo cžitajo.

Podawa řwěrny cžitai „Řomhaj Bóh-a“.

I. knihi Móřřakowe, 26. řtaw.

(Potracžowanie.)

Knjes pař mjeřsche řczerpnošć ř řaakowej řlabořću, řo řo jemu ře řonu tař njeřeńdže, řaž něhdy Abrahamej. Sta pař řo, hdyž bėřche řaak tam dlėřřchi cžas bydlil, řo řilistiski kral Abimelech ř wotnom w kralowřkim hrodže hladařche do řaakoweho doma ř napschecza, a hlaj, řaak, njeřytnyřchi řo něchtó pschihladuje, řortowarřche ře řwojej řonu Řebektu.

Spodžiwne je, řař řlabny je řaak we wěrje, řař je Bože wukhowanje pař řeřame; je-li řaakowe řadžerjenje wschudžom řlabuřche, dha je tola Bože řohnowanje wschudžom widžomne, řo tež jeho řujy cžeřćzi řařo jeho nana.

Tchdom řawoła Abimelech řaaka ř řebi a džeřche: Glaj, woprawdže, to je twoja mandželřka! Řaak dha, řo řy to řapřel a prajiř, wona je moja řotra? řaak řwojeje řlabořće řo řnydom wuřnajřy wotmolwi jemu: Wėnjach, řo řnadž jeje dla moř řtánžowany być.

Abimelech džeřche: Čžoho dla řy nam to řežiwil? To je nje-prawda ř twojeje řtronny, řo nař tařle řmyřsch. Doleř řmy twoju mandželřku řa twoju řotru měli, dha by řo pschelohžy mořlo stacž, řo mořl něchtó ř luda řo ř twojej řonje leřnyć njeřjedžizy, řo tař ř mandželřkej řhřeřchi; a tař by ty hřeř mandželřtwo řamanja na nař pschiwjedl a nař do Božeho řhořtanjaja řapřel.

Řuschecziwřchi řaaka ř tajřim porokom, řakasa Abimelech wschitkemu ludej ře řjawnej wulajřny a džeřche po porucžnořćzi řwjateho Ducha, kotryž bė řeho na řjedawřche Bože řjewjenje (20, 3) dopomnil: Kotryž řo teho muřa abo jeho řony dótřnje, řimaj řchiwdu cžini na jeju cžeřćzi, cžele, řiwjenje abo wobředženiřtwu, tón dyrbi řmjercze wumřecž.

III. řchucžka 12—22. Knjes požohnuje po řwojim řlubjenju řaaka w Gerarje; řilistizy jemu pař to řawidžaja a jeho teho dla podřtócžuja, řo dyrbi po řraju cžahacž, doniž w Řehobocze mēra njenadeńdže.

Čžo by řita dořeć mēř řa cžas drohoty, řyřeřche řaak w řamym řraju a doby řa řame lėto ř jnym řóždym řto řoržow. řajřa řlōdnořć nadeńdže drje řo cžasřo w narařřchich řrajinach; tu pař njeřwiřowarřche ani ře řemiskej řlōdnořću, ani ř wořebicze řlōdny m lėtom, ale mēřeřche řwoju pschicžinu ř něčim řyle druhim: pschetož řknjes řohnowarřche jeho po řwojim řlubjenju, druhe pola wořlo Gerara pař njeřechu jenož wschēdne abo řnawo jenož řhude řne.

Řiches dalsche požohnowanje tež mjeř řkotom rořeřeřche řaak a wobohaczi řo dale a bōle, doniž řo řara wulzy pořylni, řo mēřeřche řadla wozow a řadla hrowarřeho řkota a mjele cželedže.

Teho dla řawidžachu jemu řilistizy a řahypachu, řo bychu řwoje njeřschecželřke řmyřjenje je řkutkom jemu wopokarřali, wschitke řtudnje a řamy, kotrež bėchu jeho nanowi wotrocžny wuryli, řo bychu w nich pschi deřchecžikach wodu nalořili, řo bychu mořli řkōt na-powjecž, řa cžas jeho nana Abrahamu, a wupjelnicu je ře řemju.

Haj, tař malo ředžbowachu na wulřa, jeho dla wořjewjenje, řo tež Abimelech je řawijeřu na njeho hladařzy ř řaakej džeřche: Čžehi wot nař, pschetož ty řy wjele mōžniřchi dyřli my, wuzyřařch nam řrař a řjerjeřch nam řyřobu.

řtudnje řahypawřchi njeřćinjachu jemu niž jenož wulku řchodu, dořelž řu řtudnje řa pařyřřkeho cžłowjeřa wořebje wařne, ale woujeczeřćichu tež ř wotpohladom jeho nanowe wopomnjeće, ř kotrymž bėchu tola něhdy řwajř řwajřali; tež jemu bėchu řižo řawidželi, tola pschēd jeho wulkotnej wořobu mēřachu řajřu hrořu, řo řebi njeřwajřichu jemu něřajřku řchiwdu řežiwicž, řaž dořho bėřche řiwny.

Duž cžehnjēřche řaak, wjedžizy, řo njeje mēřtno, ale řknjes, jeho wobohacziř, wotřal řjecž ř mēřta Gerara a jeho wořoliny, a řtaji řwōj řtan dale ř pořdnju w dole Gerar a pschēřwajřche tam.

A da wschudžom, nanowym, jemu řwjatym, řtopam řežehowajřy, řtudnje řařo wuryć, kotrež bėchu wotrocžny řa Abrahamowy cžas wuryli a kotrež bėchu řilistizy po jeho řmjerczi řahypali, a po-mjenowa je ř tym mjenom, ř kotrymž bė je jeho nan Abraham pomjenowal.

Tež ryřachu řaakowi wotrocžny dale w dole a namakachu tam řtudžen řiwjeje wody ře řemje řo řōrlazeje.

Alle Gerarizy pařyřjo, kotřiz ře řwojimi řadlami hacž do tutnej řtron cžahachu a řa řajřej řtudnju cžim bōle požadachu, cžim porēdřcho řo řajřa nadeńdže, wadžachu řo ř řaakowym pařyřjemi a džachu: To je nascha woda, pschetož wona řo ř nascheho řraja řōrli. Duž narjekny wón řtudni řřel = řwada, řo řu řo tu ř nim wadžili a jemu řtudžen ř nařylnořću wřali.

Tola lubořć je řežerpna a dobrocziwa; lubořć njeje řawistna a řamoparřna, wona řo njenaduwa a njeřwadži, wona lubuje mēř. Duž ryřachu řaakowi wotrocžny po tutej řch knjeřowej lubořćzi druhu řtudžen; ale woni wadžachu řo tež wo nju, dořelž cžudchu jeho řyle ř jich blisřořće wuhnacž; teho dla mjenowarřche řu řitna = nařylnořć.

Řschēd nařylnořću cžekajřy džēřche řařo wotřal řjecž a ryřeřche druhu řtudžen, wo kotryž řo njeřwadžachu; teho dla mjenowarřche řu wón Řehoboth = řchērořořć a džeřche: Mēř je nař řknjes rořřchēřil wot tych, kotřiz nař pschēřeřehachu, a my roř-rořćemy w řraju, to je nam řarukowany ř tym, řo ma něřko řtajna řwada řōnž.

Čžo řo wón po wschej řwadže a pschēřeřehanju tař řmēřnje Bohu džakuje, dopokaze nam, řo je řebi we wschej řwadže cžichu a nutřnu wutrobu řahowal.

IV. Schtuczka 23—33. S Rehobotha wuczehnje Snaak do Berjaby, hdzež ho jemu Bóh drugi króć w jeho žiwjenju siewi a hdzež ho sahydli, so by tam na dlějšči czaš wostał. Abimelech jeho tam wopyta, so by s nim swjast swjasał.

Potom czehnjesche wón wotšal do dolheho ranja a pschińdže do Berjaby.

A knjes siewi ho jemu w samej nozy wo sruje a džešche: Ja sým twojeho nana Abrahamowy Bóh, i lotrymž sým něhdy slyb swjasał. Njebój ho teho dla, pscheczehnja a podkóčujuja tebe tež cžlowjelojo; pschetož ja nješum mjenje s tobu, kaž sým byl s twojim wótzom Abrahamom, a chzu cze runje jako jeho požohnowacz a twoje sýmjo pschisporjecž mojeho wotrocžka Abrahamo dla, so bych po slybjenjach, jemu datych, cžinił a so bych jeho pschluchnosčž po wěrje jemu sarunał tež hiščeže nad jeho potomnikami.

Sahorjeny wot sacžisčezja: Woprawdže, knjes je na tutym mješče, tudy je nam derje byčž, natwari wón woltał a předomasche wo knjesowym mjenje a staji tam s wój stan, a jeho wotrocžžy počzachu tam studžeń rycž, so bychu žiwu wodu namakali.

Na tutym mješče, kotrež běšche ho hižo ja Abrahamowe žiwjenje wupramjenilo, ponowja jemu knjes slybjenje jeho hnady, kaž pođžičho Sakubej, sžujujo ho žyle po patriarchowych potrjebach i džečzajej wěru, hdžž někotre města wošebje požwjećž.

Abimelech, jeho přjedy je s wójeho hłowneho města wuhnowšči, uetko pał ho hinał rošhudžiwšči, pschińdže k njemu s Gerara, so by jemu swjast s nim porucžal, a s nim běšche Abusath, jeho pschecžel abo tajny radžicžel, a Bichol, jeho wyschšči we wójstku.

S czežka je to ionšamy Bichol, i lotrymž sým ho na stawje 21, 22 setkali; najskeršcho je to jeho našlednik w sastojuštwje, kotremuž je ho same czešne mjeno „huba sa wschěch“, to je tón, kotryž wschěm roskajuje, spožčžilo.

Alle Snaak, runje kaž něhdy jeho nan Abraham, kralej najpřjedy njeprawdu dopokasuju, kotraž běšche ho jemu psches krala a jeho poddanow itala, džešche k nim: Cžeho dla sčže te mni pschisčli? Wschaf wy nje hidžicže a sčže nje wot ho wotehnali; tał njemóžesche pschecželstwo mi porucžene sprawnje byčž.

Woni pał džachu: Wy s widžazymaj woczomaj widžimy, so je knjes s tobu. Teho dla džachmy k sibi a rošhudžichmy ho: Cžimny nět pschisžahu mjes sžobu, mjes nami a mjes tobu, a chzemy slyb s tobu sčžiničž, so by nam, hdžž twoja mój dale a bóle roscže, nam njecžinił ničžo iteho, jako my ho tež tebe nješumy dótknyli — dopomú ho jenož na wufas, kotryž sým tebe dla wufasali — a runje jako my tebi ničžo druge nješumy cžinili, sžiba jenož lutu dobrotu — dopomú ho jenož na stokrócžne žně, kotrež sým něhdy s našchich polow dom sžowal — a sým-li tebi tež wot naš kasali, dokelž běšche ho psche wschju měru rošžyluil, dha sým tebe tola s měrom pschecžili a nješumy tebe s našylnosčžu wot naš wuhnali. Ty pał sým nětko knjesowy požohnowany; budžeš-li nam pschisžahacz, so nam njehasch ischšwodžicž, dha tež sawěsčže knjesowy požohnowany wostanjesch.

Tač cžini s wět: pał je sašakly, pał lešny. Chzješ-li byčž živy po pokojju s nim, mašch wjele swžeracz.

Njedopokasajžy jim sych wopacžne rěče, pschihotowa jim wón na to hoščžinu, a woni jedžachu a pijachu.

Pschenozowawšči sych stany nasajtra s nimi rano saše, a pschisžahasche jedyn druhemu, so ho slyb, wot nich požadany, tež wobkucž; a Snaak dopokasawšči jim je skutkom, tač to je, hdžž někomu wscho dobre wopokasajsch, pschecžiči sych wot ho, a woni woteńdžechu wot njeho hinał dylžli wón něhdy wot nich, mjenujžy po wschej wěrnosčži směrom.

(Potracžowanje.)

Stary hród w Rošaczjach.

W Rošaczjach nadenđžejch dwaj hrodaj: stary rospadany a nowy, kiž je wobndlemy. Wo starym ho sčledowaze powjeda:

W starym hrodže je wjele pinzow, kiž k wschelatemu slyža a k lotrymž ma sžždy pschisšup. Ženož jena je samurjowana, a hačž dotal sibi ničto swěrił njeje, ho do njeje dobywacz, dokelž by pschi tym žiwjenje pschisžadžicž mohł. A cžeho dla?

W pomjenowanej pinzy ho mjenujžy wschelate lěkarstwa sžowaja, kiž sych psche wschě sžorosčže, ale sčtož chžyl pinzu wotewričž, by morwy k semi panyl wot dyma, kiž pinzu pjelni. Tute lěkarstwa je tam jedyn stary Rošaczčanšči hrabja sžowal, kotryž běšche wuwolany lěkar. Sžaj, wón běšche w snacžu selow tač

nashonjeny, so běšche jene selo namakal, kiž nad sžmjerčžu dobudže. Žako běšche wšžoke lěta dozpił, a mēnjesche, so bōrny wumrje, sawola s wójeho slyžobnika k sibi a polasa jemu papjeru, na kotrežž běšche cžlowjet wosnamjenjeny, kiž mējesche wschelate sžmuchi po cžěle sčžehnjene. „Sdnyž sým wumrjel“, rjekny knjes k slyžobniku, „rošřesaj moje cžělo po sžmuhach tudy na papjerje; sčladž na to wschitke kručchi po rjadu do kaschczja a wulij wolij s tychle schšleńzow do njeho; sabij kaschczž a sašmol jón, so powětr nuts njemóže, a potom staj jón do pinzy. Ale to dyrbišch mi pschisžahacz, so hatle ja sčtyri njedžeke kaschczž wotewrišch, runje ja sčtyri njedžeke, tón sžamy džen a tu sžamu hodžinu!“ Sslyžobnik s hrōšbn pschisžahasche a wscho sašo w starym rjedže džešche. Tola dołho njetrajesche, dha slyžobnik s wójeho knjesa morweho we sžžu namaka.

Nětko cžinjesche, kaž běšche jemu knjes porucžil, a hdžž běšche hotowy, ho do s wójeye s wój poda a tam sžudny sčedžesche. Pschińdžechu-li ho ludžo hrabju wo radu praschecž, praji jim slyžobnik, so je hrabja sžorny. Dnyžen dołho mōžesche slyžobnik wēž psched ludžimi potajicž, dokelž běšche s hrabju sžam w hrodže byl. Tola we wšžy ho bōrny wschelate rěčecž počza, a napošledku sžawnje na slyžobnika tufachu, so je hrabju sarasyl a wutubil. Sčlōncžnje sžonichu to tež pschuwušni hrabje a pschińdžechu do hrodu, so bychu ho sžami pschecžwēdčžili. Prašchachu ho slyžobnika, hdže hrabja je. Wón pał jim wotmolwi, so je hrabja wumrjel. Duž chžychu jeho cžělo widžecž, slyžobnik pał sych pschecžesche, so bychu jemu hiščeže dwē njedželi pokoj wostajili, dokelž je to knjes tač postajil. Bōle slyžobnik pschecžesche, bóle jeho hrabjowi pschecželjo nusowachu, so by jim knjesa pokasal, a napošledku jemu je sžmjerčžu hrožachu, jeli so jim k woli njeje, a so kaschczž sžami wotewria, jeli so wón njecha. Bojōsčž slyžobnika pschewsa, hdžž sibi na cžělo w kaschczžu pomihli, so je rošřesane a so sibi potom sawěsčže nysžla, so je hrabju sčlōnzowal. Pschecželjo pał slyžobniku nje-wērjachu, dokelž ho tač jara sžapjerasche. Napošledku pał jim slyžobnik wscho wupowjeda, sčtož běšche jemu knjes psched sžmjerčžu pschisžasał. Alle psches to buch pschecželjo hiščeže bóle satorhjenjē a chžychu ho nětko sžami pschecžwēdčžicž, hačž je slyžobnik wěrnosčž powjedał abo niz. Tón pał sych pschecžesche, so bychu hiščeže cžakali, dokelž běšche nětko hiščeže jenož tydžen hačž k postajenemu dnjej. Nětki bēchu s tym sžokoljom a nētosi niz, a pschi s wadže sańdžechu sašo někotre dny. Hiščeže dwaj dnjej, a sčtyri njedžeke sžu nimu. Sslyžobnik sčedžesche džen a nōž na sžhodže, kiž do pinzy wjedžesche. Duž, džen psched postajenym cžasom, pschińdžechu njedowēriwi pschecželjo a slyžobnika, kiž psched nimi na tofenach jenož hiščeže wo jedyn džen pschecžesche, do bōta sžumywsch, džečhu do pinzy, hdžež kaschczž sčjesche. Počzachu kaschczž woczinjecž a radži ho jim, wēlo wotewjacž.

Žako cžělo wuhladachu, dha — wschěm wlošny na hłowje stawachu — morwy woczki wotewri a džiwoje wokoło sžebje hladasche. Potom postaje a wschitžy slyšchachu, tač wón džešche: „Hiščeže njeje cžas!“ a padže sašo nasad a wosta morwy, runjež kaschczž sašo sabichu. Hrabjowe cžělo pał běšche sašo hromadu s wōtko a bēšche mlōdne, kaž cžělo mlōdženja.

Dokelž pał wot wōdy, kotraž běšche slyžobnik do kaschczža wufal, ničžo wysche njebēšche a na schšleńczkach tež ničžo napisane nještesesche, wumrje potajništwu mudreho hrabje s tutym a hačž do dženšnischeho dnja njeje ničto mohł krašnu wodu sašo wunamakacz. Wschitke druge lěkarstwa pał běšche hrabja psched s wójeye sžmjerčžu do pinzy samurjowacz dał, hdžež sych hiščeže dženka sžowane.

Wschelate s bliška a s daloka.

— Kaž slyšchimy, smēje Budyske pobocžne Gustav-Abolšste towaršstwo s wój lētuschi s wjedžen 22. septembra w Sžisžy. Nēmške předomanje džerži knjes tajny žyrkwinski radžicžel Keller a sčerbške knjes sarat Sarjeńk s sžwaczž.

— Pschi ponowjenju Božeho domu je tež sčoteczanški Boži dom nowe byrgle dostał, kotrež buch s wjatocžnje požwjećene. Wone sych je s wawneje rufi knjesa Sšowy s Budyschjina, kotryž je nětko hižo wulki džel našchich byrglow w našchey sčerbškej Sžisžy natwaril.

— Přjedawšči knjes sarat Lenik w sčlētnom, kotryž ho psched nēkotrymi lētami sa wyschšcheho seminaršcheho wucžerja powola a teho dla s wójeye sarške sastojuštwu sžož, bu sa seminaršcheho direktora pomjenowany.

— Wōšby do saškeho sžejma smēja ho w bližšchich njedželach. Najpřjedy wolerjo wōšbnych mužow wuswola, kaž je to w nowym

wólbnyim jakonju postajene a wólbni mužojo potom swojeho sapóhlanza wola. Njech ho teho dla kóždy wobhoni, w kotrej rjadowni, na kotrym dnju a hdže ma wolicz. Wuhwolenje sapóhlanza sméje ho sapoczatk oktobra.

— Manevry sakiskeho 12. wójskeho korpsa maja ho w tu khwilu hrjedzj Zitawy a Lubija. Po dostatnych powjesečach móže pak manevr lóhko dosezj njelube pšchetorhujenje dostacz. Šešdna artillerija i Šinsborla je ho mjenujzy hižo i manevra domoj wróćiczj dhrbjala, dofelz je natyflowaza khorosczj mješ konjemi wudyrila. Ale tež mješ wojakami grenaderškeho regimenta je wjele muži šhoriko, so je ho jich wjele domoj wróćiczj dhrbjalo a něšto khorich hamo w Zitawškej khorowni jawostacz, dofelz běchu pšchepšlabi, so móhli ho do Draždžan pšchewjeszj. Najšterje je tež njestrowe wjedro pošlednich dnjow wina bylo, so wo dnjo čzople kłónczko hwěčzesche a w nozy šchězypata šyma knježesche.

— Šajki dobry duch doměrjenja k Bohu mješ burami pšchi wšchej njeprawdosezji, kotraž je ho jim wot tak mjenowaných kšchězjzjanškich Šendželčanow dostala, knježi, je i radošezju pošnacž i wufajnje, po kotrejž je ho ja 8. augusta džakowanški a ja 9. augusta pokutny džej wupišak. Še swojim krutym doměrjenjom woni hješ bojošezje do pšchichoda hladaja. Wufajnja ma ho něhdže tak: Šchwórtk 8. augusta džej džakowanja 1. ja małe a wufke, niz jenož pšchi sapoczatku wójnju, ale hamo w najnowšichm čzajbu nad njepšcheczelom dobyte dobytki; 2. ja džiwne wobarnowanje a krašne wukhowanje i ruki našcheho pšchemóžneho njepšcheczela; 3. ja Bože wótzowšle šastaranje ja našču wšchědnu potrebu na žiwnošči, draszje a brónjach; 4. ja njeporadženje wotpošladow njepšcheczela i našcheho kraja škót, žito atd. rubiczj a naš hlodu pšchewostajiczj; 5. ja krašny duch wutrajnošezje a khróblošezje, kotryž bu hamo našchim žonam a džěčjom špožezeny, kotrež šebi hamo pšchēs šajezje a i nim šjednowčene hubjenštwo khróblošezj rubiczj njedachu; i krotka ja našche šdžerzenje jako luda w móžnym wojowanju wot nimale dweju pošneju lětow, i čžehoz ho jašnje pošaze, so Bóh njecha našchemu ludej šahinyczj dacž. — Pokutny džej, 9. augusta, 1. my čžemy pšchēd tym knješom wufnacž, so šmy, runjež je naš wot našcheho byczja šem pšchēzo a pšchēzo šažo wukhowač, hdyž ho w čžěšnosčzi k njemu wotachmy, jeho tola wopušchēzili a druhim boham škluzili a teho knješa prošyczj, našch lud wukhowaczj a my njechamy našche hrēchi jenož se rtom wufnacž, ale teho knješa prošyczj, so by naš našche hrēchi prawje špóšnacž wuczil a naš šwólbnyim čžimil, je wostajiczj hješ džiwjanja na to, šchtož šchto je — kaž šu to hrēchi: wotšwječzenje šabata teho knješa, wopuščtwo, njewěra, hejšleštwo, njehwěrnosčj mješ šobu, podaczje njepšcheczelej, žadosčjwošezj atd. — Našchich hrēchow je wjele. Duž čžemy wušchnosčj a lud pokutny džej ho šhutnje k temu knješej wotaczj a jeho prošyczj, so by naš k temu wukhowač, so móhli w našchim knježestwje štajuje a hješ wufnacžja čžezezji našcheho Boha knježiczj dacž. Podpišmo: burškeje wušchnosčezje.

Njech ho nad tymle ludom tež dopjelni:

Šchtož Bohu wšchón ho dowěri,
Tón na žadny pšst njetwari.

W manevrje.

Horzota a próza čžezkeho dnja běšchtej nimo. Wojozj běchu do šwójich kwartěrow šaczahnyli. Wješele žiwjenje knježesche w pšcheczelnej wjeszy. Wječor ho bližesche a hara bóle a bóle woczichny. Wyšchł Wornat běšche pošla štareje macžerki do kwartěry pšchichol, kotraž běšche šama w šwojej mašej kšěžzy žiwa. Wona běšche jemu wšchitko špodobne šezniła, kaž móžesche, běšche jemu najšepšche na blido šestajala, šchtož mješesche, šhlēb a butru, jeja a mloko, běšche jemu tež huščžišcho šasala, so by šebi brač a jēdč a ho wješelesche, so jemu šlodžesche; běšche jemu tež w šwojim pšcheczelniwym wušchnju wšchelake powjedala, so jemu to njebēšche wobczezno, ale radošezj. Michel štejesche na blidže a kóžo běšche rjenje pošklane. Wyšchł Wornat hišchēze list pišasche a čžyzšche pošom špacž hieč. Duž ho wo durje šlapasche a Wiczšez macžerka hišchēze juntróczj šastupi, w jenej ruzy wobras, w drugej hamor a hóšczj džeržo.

„Njedžiwajezje, knješ wyschlo, so Waš hišchēze juntróczj mylu, dofelz šym najšepšche šabyła. Čžezezje mi pomhaczj?“

Wyšchł Wornat rad hotowy a se špodžiwanjom hladajo k njej bliže štupi.

„Tak prošču“, macžerka dale powjedaszche, „Wšy šezje wjetšchi

hač ja, to drje šezje tak dobry a tamle hóšczj nutš dyricež?“ a wona jemu na ščženu wysche kóžo pošasa.

Wón čžinjšesche po jeje proštwje, a dšri něfotre rasy a hóšczj šedžesche twjerdže. Wona jemu tež wobras poda. To běšche wobras Šchryštušowy, šchizowaneho Šchryštuša wofnamjenjazy.

„Tak“, praji wona, jako běšche wšchitko hotowe a se štyfne-nyntaj rukomaj horje k wobrasej hladašche, „to hišchēze pobrachowajšche a to dšrbjeschēze Wšy hišchēze mēčž; pšchetož to je to najšepšche. Njeměrnó, knješ wyschlo, hješ našcheho lubeho šwóžnika ženje njedže, ani wodnujo, ani w nozy; wón je tola pšchēzo to najšepšche!“

To tak džěčezowšzy, wješele, jednorje šklincžesche, hdyž wona to praji — potom jemu hišchēze juntróczj dobru nóž praji a čžišche wotēdže.

Wyšchł Wornat hluboko huuty šam wosta. Wšchēzo šažo dšrbjesche na wobras pohladacz. To jemu k šmjecžu njebēšche, ale myšle w nim wotuczichu a jeho dotalne žiwjenje pšchēd njeho štupi. Bēšche jemu šwóžnik tež „to najšepšche“?

Šako na drugi džej božemje praji a ho šwojej pšcheczelnej hošpošy ša pšcheczelniwe hošpodowanje džakowasche, džeržesche wón jeje šturu šaldatu ruku twjerdže a jej do woczow hladajo wón praji:

„A najbóle, macžerka, džakuju ho šam ša rjany wobras!“

Šeta ho minyču. Wiczšez macž dawno w čžichim rowje špasche. Šažo wojazy do wšy pšchicžezzechu, a w šmērkanju džěšche wyschł Wornat na pohřebnišchēzo. Michel rōžow pošloži na Wiczšez macžerky row a dołho w čžichim šamyšlenju pšchi rowje štejo wosta. Čžišche wón praji: „W žiwjenju ho njekšym tebi wjazj džakowaczj mohč, ale horkach čžzu to čžinicž, hdyž Bóh huadu špožezji, ša to šohnowanje, kotrež šu mi tvoje šłowa a twój wobras pšchijezšle.“

Ptaczkow wuczehjenje.

Šso šhromadžuja ptaczata
Na šchtomach a na polu
A maju myšle džělenja,
Šaj wopušchēzja a holu.

A we wšy lipa wšhola
Šso pošbēha na hōrzy,
Šu šklónczko rano pošločza
A na njej šedža šchtōrzy.

A šhromadu ho hwišdajo
Šam lipu pšchikrywaja,
Škaž mlode hake nalēczjo
A nam pšchijchlo by do kraja.

Šchto pak nam ptaczki hwišdaja
A špēwaju tak rjenje,
Hdyž maju myšle džělenja?
Ššnadž njewrōczja ho ženje?

Na wotšhad a na nowy dom
Šso i čžajšom pšchihotuja,
Dom džěčjom štaršchi i wješelom
Najrješšcho wopušuja.

Šso džakuja ša dobroty,
Škiž tudj wužiwachu,
A šchtož džē žadny pšchewiny
Pšchi nusy a we štrachu.

Něšto k rošpominanju.

Šrawe šbože w tym wobšteji, druhich šwóžowných čžinicž.

Ššmilny bycz, bližicheho nusu šobu šaczuczj móže tež najšhubšchi, kotryž ničjo dacž njemóže, jenož so jemu bližšcheho hubjenštwo k wutrobje dže.

Wšy čžlowjekojó runamy ho pošdnuemu deschēzilej; kóždy wot naš je wodowa šrejška; niz šama šrejška, kaž wufka tež je, pošlo pošdne čžini, ale kóždy, tež najmjēššchi, k temu pšchinoschuje.

Womhaj Bóh!

Czytło 38.
22. sept.

Četnik 11.
1901.

Szerbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło łóždu šobotu w Šmolerjez knihiezišcežetni w Budyščinje a łu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

16. njedzela po šwjatej Trojizny.

Mat. 11, 28—30.

Masch Knjes a šbóžnik to je, kotryž nam dženša pšchivola: „Bójce ke mni“, a to wón nam wšchitkim praji; my wšchitzy šluščamy do spróžnych a wobcžeženych, kiž spokojenja a wofšchewjenja potrebany. Njeje dha to nušne, jo k njemu póndžemy? Šak wjele je na tutym šwěće, šchtož naž wobcžežuje, wšchelaka próza a šichiwda, hubjenstwo a wošebje najwjetšcha nuša, našcha hrěščna nuša. Pšchetož kotry cžlowjek by bjes hrěcha był? Njepšchihotuje hrěch kóždemu cžlowjeki nje mēr a nušu? Tež pobožny dyrbi je šwj. Pawolom šdychowacž: „Ja hubjeny cžlowjek, jchto budže mje wumóz i cžela šmjereže? Dobre, kotrež chzu, ja nječiniju, ale šle ja cžiniju, kotrež ja nochzu.“ Šajke cžežke bėdženje mamy my wšchitzy pšchecžiwu hrěchej wobstacž? Teho dla dyrbimy wšchitzy kóždy cžaš na šesufowe šłowo pošluščacž: Bójce šem ke mni wšchitzy, kiž šeže wy špróžni a wobcžeženi, ja chzu waš wofšchewiež. Šchto w šwojej nušy rady tam nješkodži, hđžež pomož namaka? Teho dla dyrbimy k šwojemu šbóžnikowi pšchicž, wón chze nam pomhač, naž wofšchewiež. Šola njeho namakamy wotpocžinč sa šwoju dušchu, hrěščnu winu nam wotewša, šłubi nam huadu a wodawanje; wón trošchtuje naž we wšchej nušy w žiwjenju naž pokajajo na wěčne žiwjenje, kotrež chze nam dacž, hdyž proji: „To budže wam w njebešbach derje šaplacžene.“ Šo bychmy tajki trošcht, tajke wofšchewjenje pola njeho namakali, dha póžmy

k njemu a cžinmy, šchtož wón praji: „Wšmicke na šo mój pšchah a wukncže wote mnje.“ Teho bójšku wucžbu dyrbimy horjewjacž, jako šwěrní kšchecžizienjo do njeho wěricž, w jeho towarštwje žiwi byčž, wot njeho wukncž, jchto dyrbimy cžinicž a woštajicž a ša jeho štolpami kšhodžicž; potom budžemy bohate wofšchewjenje namakacž a k šwětku žiweje wěry a k prawemu pošnacžu pšchicž, wšchitke šle myšle je šwojeje wutroby wukorjenicž pšches to, jo my šwoje cželo i jeho lošchtami a žadojčemi kšchizujemy, ša dobrym honiež a we wšchej nušy bohaty trošcht wužiwacž. Šak dostanjemy pšches njeho žiwjenje a wšcheho došč a my njechali k njemu pšchicž, šo bychmy wotpocžinč namakali ša šwoje dušche? Wón hišchecže pšchicžitaji: Dolež ja cžicheje myšle šym, a i wutrobu pokorny. Šnadnje šo wón k našchej niškocži džežži, jemu je našcheje šłabošče wutrobne žel, wón hrěšnikow, kiž k njemu pšchicžidu nješacžibuje, nałamanu jčzinu wón njeđolomi a žehliwy šužol wón nje wuhafnje, šmilny a huadny je wón wšchitkim špróžnym a wobcžeženym. Čžeho dla nochžyli k njemu pšchicž, a jeho pšchah na šo wšacž? „Pšchetož mój pšchah je lahodny a moje brēmjo je lóhke,“ praji wón. Šym, kiž jeho lubija, nješku jeho kašnje k dopjel-njenju cžežke. Wón pošylui jich a pomha jim cžežkotu nješč, tak šo šwój kšchiz na šo wošmu a ša nim du. Š šbóžny tón, kiž na jeho hłóš pošlušča a k njemu dže, k našchemu šwěrnemu šbóžnikowi.

Šłubi špowjedni ludžo, kiž šeže dženša k Božemu šłidu byli, wašch šbóžnik pšchivola dženša: „Bójce šem

fe mni!" a wy seže pichichli sprozni a wobčeženi, pichetož wajcha hrěšna nusa waš wobčežowasche. Hdyž seže s rostatej a pokutnej wutrobu k swojemu sbožnitej pichichli, dha njejce bjes wofschewjenja a pošyljenja wot Božeho blida wotejšli; wotpocziń seže namakali sa swoje dusche. Swoje czelo je wón sa naš k smjerezi podał, swoju swjatu krew je sa naš pschelał a wy seže hlyšcheli jeho hnadne słowo: Budž troschtuj, twoje hrěchi su tebi wodate. Wy seže wužiwali požohnowany khleb a požohnowany khelich. Wy seže w Božim wotkasanju swoje towarstwo je swojim wumožnikom s nowa wotwjerdzili a seže nowu wjebełoseč a wofschewjenje dostali. Esu pak wchitzy tajke žohnowanje s Božeho wotkasanja měli? Shtóž k Božemu blidu pichindže bjes rostacža, bjes pokuty, tón tež njeje namakal wotpocziń sa swoju duschu, tón njeje wofschewjeny, ani pošyljeny, tón je swjatu hoscžinu bjes žohnowanja wužiwal. Pšched tym swarnuj Bóh luby knjes kóždu dušchu. Tcho dla wjmieže na šo jeho pichah a wufńe wot njeho. Wschitke swoje swerne prjódkwacža wjedže k dobremu kónzei, šo wopokajaje jako wěrjazy kichežžienjo, kž wšchém ipytowanjam napšchecžo steja, khodže sa jeho stolpami. Wobhladaje na njeho a wufńe wot njeho sežerpliwoseč a pokornoseč, luboseč k Bohu a k bližšchemu a budže tež wy sežerpliw a lubojni a wodaje swojim bližšchim, dha tež wón wam woda. Chzeče wy wotpocziń namakac sa swoje dusche, dha wostań w jeho towarstwe, dha budže wón s nami kóždy cžaš a wošebje tehdy, hdyž jeho pomoz najbóle potrebamy. To pomhaj, luby knježe; pošyl naš we wšchém dobrym, daj móž k pschewinjenju šeho, šo bychmy tebi swerni byli we wěrje, žiwjenju, cžerpijenju a wumrjecžu.

Samjeń.

Pucžowanje po Božim pižmje

abo

lajke myšle nadendžech, Bože słowo cžitajo.

Podawa swerny cžitaj „Pomhaj Bóh-a“.

1. Inhi Mójšakowe, 26. a 27. staw.

(Potracžowanje.)

Na samy džen, hdyž bješče Zsaak pschiklad snješlweje a wodawazeje luboseče dal, pschindžechu jeho wotročžy a powjedžichu jemu wo studni, kotruž běchu woni wučyli, a džachu: „Wy smy wodu namakali.“

A wón narjekny, šo by tež tu nanowe wopomiječe wobnowil, studni Saba, to je studžen, pschi kotrež je šo pschibahalo, dokelž bješče šo tež dženska šlub s pschibahu wobtrucžil, tcho dla rělachu městu pschi studni Ber-Saba hacž do dženknišcheho dnja.

Dšchče dženk nadeńdu pucžowarjo dwě studni w tamnej stronje: wjetšcha mēri 12½ stopnja w pscherěstju a woda je w studni 44½ stopnja hluboka; w hlubinje je studžen 16 stopnjow do staj w urubana. Druha studžen je něhdže 300 krocželow dale do krotkeho wječora, mēri jenož 3 stopnjow w pscheměrje a je 42 stopnjow hluboka. Pschi wobemaj šu kamjenitne wodne korta; na kamjenjach, s kotrymž stej studni horka wobmurjowanej, wuhladašch hluboke dólčki wot postrowkow, s kotrymž šo wodne bowy s ruku se studnje cžahaju.

Snamjo Zsaakoweho wašnja je wšchudžom cžerpijenje, kotrež šo pschecžiwu šlemu nješpjecžuje, pschecžiwu njemu njewojuje, ale je s wutrajnej sežerpliwoseču pschewinje; a s tym je Zsaak wopradowže wulki a šakluzi šebi nasche špodžiwanje. Šo ludžo tule wulkoseč s wjetšcha nješpšnowaju a ju njewužitnje wužiwaju, to njewošnje ji ničšo wot jeje wulkoseče a hōdnoseče, a šo ma tale wulkoseč tež pola Zsaaka nječžisty pschidawł šlaboseče a šhablawoseče, kotraž je se šchodu, dopokajnje, šo šo bōjška šlaboseč (1. Kor. 1) runje tak mašo jako bōjška šylnoseč cžija a njesmasana nad nami nje-wošnamjeni.

IV. Shtucžka 34—35. Šaw woženi šo 40 lēt stary dwēmaj šananejškimaj žonomaj a cžini s tutej po wšchém nje- radženej žentwu šarschimaj žiwjenje hōrke.

Hdyž bješče Šaw šchyržecži lēt stary, potajkim něhdže 1.2008 po štworjenju šwēta, waš šebi, dokelž mējesche šo sa došč stary, šo njeby nanowu a macžerņu radu pōdla trjebał, sa žonu Šudithu, Berjowu džowku, a Šasmathu, Šonowu džowku, wobej s Šethitšeho šplaha.

Dwě žonje na dobo a pschi tym s šananejškeho naroda! S tym je Šaw pokajal, tak je wón jenož na cželne smyšleny, šo je šo šdalił wot dušha w jeho šwōbjje knježazym a wot powołanja wušwoleneho naroda. Wōn bješče pohan hižo tehdy, hdyž njebe hšchče wustorcženy s požohnowaneho naroda. Tcho dla je šo s prawdu a s Božim dowolenjom štašo, šo bu Šaw něhdže 37 lēt pošdžijcho s namrěštwa Božeho šlubjenja wustorcženy.

Šawowa žentwa šta šo w Šebronje.

Wobej žonje cžinješchtej s džela psches šwōj pohanski wulhad, s džela a wošebje psches swoje nješchistojne a šadžerate wašchne Šsaakej a Šebekžy wutrobnu žaloseč. Šebron bješče tehdy Šethitške město.

27. šta w.

Zsaak požohnuje Šakuba, Šaw jeho pschecžeha.

Pravōtžoj, tehdy Boži šastupjerjo na šemi, žohnowachu w jeho mjenje tch, kotriž mējachu Bože šlubjenje namrēcž, a tcho dla štawasche šo jich žohnowanje runje tak, jako Bože. Cžim bóle bēchu woni pschi tym jenož Boži šrednižy, cžim bóle mējachu šo bješe wšcheho wumēnjenja po Božich porucžnosčach škowacž. Zsaak pak dyrbješche Bože šewjenje šnacž, kotrež bē šo pschi Šawowym a Šakubowym narodženju štašo, wōn dyrbješche šnacž Šawowe cželne, na šemšte šožene myšle, a bješ dwēla njebe šo jemu šanjelčalo, šo bē Šaw šwōj přeni narod pschedał; tola dokelž bē šlabušč lubowasche Šawa bóle, a dokelž nježiwasche na to, tak bōjške a wēčne poklady šu šjednocžene s přenim narodom, cžyšche wōn Šawa wobdarieč se žohnowanjom, šo by wōn mēł byč s wošerjom a šakhowarjom Božeho hnadneho šlubjenja. Šakub šnaje, šo je po Božim poštalenju a psches swoje šjednocženstwo s Bohom sa tute šwjate šastojništwo powo-łany, a ma požadanje, šo by šo jemu doštašo. Tola wōn a tež jeho macž pschimataj šo s cželnej nješerpliwoseču nješprawnych šredkow a pštonitaj drje šo tež se šemškim nadžijem na šwon-łownu cžeseč a móž. Nascha štawišna pokaja na kōnzu wšchém, kotriž šu mjenje abo bóle pōdla šhrěšchili, šo nješku ničšo druhe, šhiba njemōžne šredki w rukomaj Božeho šhladanja, kotrež kōždemu něšchto druhe pschidžela a pschidželeč da, hacž šo jemu chze a hacž je wocžatowal; a tak pokhošta šo wšcha nječžistosč.

Zsaakej šu šo jeho cželne nadžije sa Šawa šastyle; tón, kotrež šo špjecžuje, šo by Božim porucženjam pošluchal, dyrbi bješ wole a wošlepjeny cžinicž, cžehož bē šo předy šarjekł. Šaw njemōže swoje požadanja po šemškim knještwje, sa cžož je šo hacž dotal jejniežy šajimowal, a cžehož je šo je žohnowanja přenjeha naroda dla nadžal, špokojieč. Šebekka njemōže 20 lēt došho šwojeho lubuščka wuhladač, a Šakub, kotrež bē šo nadžal, šo budže hnydom s knjesom w domje, dyrbi šo šhēšje na pucž do žubny šebrač, hdyž šo jemu cžašto šaruna, šchtož je na nanu a bratru šhrěšchil.

Tak dha ma tež tuta štawišna wošebje dopokasacž, šo by špšnal, tak Bóh wušwoliwšchi swoju hnadu a wuwjedžizy swoje wotpohlady na potajnych ale wēšnych pucžach potracžuje a tak šchitujzy swoje — hdyž tež hšchče nječžiste — džecži špodžiwuje šo pschekražni.

I. Shtucžka 1—29. Zsaak psches šajnu šarobu potulenty chze přenjeha narodženeho požohnowacž a namoštwa jeho, šo by sa šwjatocžny podawł wobjed k pošyljenju pschihotowal, kaž šo jemu špodoba. Šebekka to šhoniwšchi šadžewa nanowej woli s tym, šo jemu šwojeho lubuščka Šakuba podtykne. Tak žohnuje Zsaak mlōdscheho, mēnižy, šo ma šaršcheho psched šobu.

A šta šo něhdže wokoło lēta 2245 po štworjenju šwēta, hdyž bē Zsaak hake 137 lēt stary šo hižo šestaril a wošlabnył a s wjetšcha we kōžu ležesche, a hdyž bješchtej jeho wocži šo šacžmitek, o njemōžesche widžecž; tehdy šawola šwojeho wjetšcheho šyna, kotrehož bješče štajnje wošebje lubowal a kotremuž cžyšche nētko, hdyž šo je šmjertny mišlemi šabjerasche, prawo přenjeha naroda jeho požohnowawšchi šawēšecžieč, a dokelž bješče runje šamōn s nim, cžyšche tež hnydom šwōj wotpohlad wufonječ, šo

l' njemu dzejšche: Mój syno! Wón pak jemu wotmolwi: Hlaj, tudy hym ja, jšto by wote mnje chyzl, nano?

A wón dzejšche: Hlaj, ja hym ho sestarił, a njewëm, hdy budu wumrjecz.

Pšched 14 lètami bė Zismael w 137. lėcze wumrjel. Kaž ho sda, je tole Zsaaka na sažuu smjercz dopomniło. — Wón bė potom hišczeje 43 lėt žiwj a to w Berjabje.

A wón dzejšche dale: Dokelz njewëm, kał dołho budze mi hišczeje tvoja džiwišna seplodžicž, dha wšmi nėtł žwoju hoštwjerštu nadobu, tyłowu a tšėlbu, a dži na polo, so by mi šwėrinu popadnył, a pšchihotuj mi wot nej jėdž, kajfuž rad jėm, a pšchinješ mi, so bych jėdł, a cze moja dušcha potom, hdyž hym ho pošylnił, požohnowala, prjedy dnyli wumru.

S tym pokasa ho jeho šlabošcž, so je Esawa wošebje lubowal. Tola jemu njecha ho džiwišny jenož teho dla, so by hym, doniž by ho jemu nanowe požohnowanje dostało, najprjedy šwólניwu pošluchnoscz džėzazeje lubošcze wopokasał.

A na drugej stronje: Kaž Bóh šłódkł woporowy dym cžujo na džėcžaze mėrjaze a lubošcžiwe šmyšlenje w tajlich darach hlada, tał chze ho wótž Zsaak pšches tajli dar lubošcze ja žohnowanje wožiwicž. Tole je žyle džėcžazemu waschnju starych wótžow pšchimėrjene a njebny hrėšchne było, njebny-li ho Zsaakowa hrėšchna lubošcž l' Esawej pšchitowarišila.

Zsaakowa wėra bėšche wulžy šacžnita; powšchitkownje bėšche wónu pšchewėdčėny, so je ho jemu Wójske powołanje dostało, so ma teho požohnowacz, kotruž ma Wože šlubjenje namrėcz. Teho dla rėta wo nim: wón je pšches wėru požohnowal na pšchichodne Šakuba a Esawa; tola wopacžna lubošcž l' staršchemu šynej wabi jeho, so njepošlucha Wožej kajni.

Rebekka pak, wot nikošo njepytņjena, pšchewjwajžy w žónškim wotdželenju ja šejėnu pódla Zsaakoweho loža šlyšchėšche, jštož Zsaak l' šwojemu šynej Esawej praješche. A Esaw pšchihahu, l' kotrež bėšche ho Šakub pšchihahał, šabymšchi džėšche hnydom won na polo, so by šwėrinu popadnył a dom pšchinješł, so by ho tał teho smozowal, jštož bėšche nėhdy šazpėł.

Mėnizy, so ma tajšche njewėrnosczė dla prawo, Esawa l' lešču pšchewwatacz, džėšche Rebekka l' šwojemu šynej Šakubej wonla pšched štanom: Šlej, ja hym šlyšchala, so twój nan l' Esawom, twójim bratrom, je rėczal a prajil: Pšchinješ mi šwėrinu a pšchihotuj mi jėdž, so bych jėdł a cze požohnowal pšched Šnješom prjedy, dnyli wumru.

(Potracžowanje.)

Ššto hym pšched 30 lètami w franzowskej wójnje nashonił.

Špižal August Wiczas, kubleł w Žornošyčach.

(Potracžowanje.)

Nėtko dnybjachmy jašo do přėdka. Ale w tym šamym cžaju pšchicžėje prusti polk, kiž hišczeje njebėšche we wóhnyu pobyl. Čži džėchu nėtł prjedy naš do přėdka. My wostachmy šady lėša we hlubokim pucžu ležo. Na dobo pak počachy jašo male kulki do naš lėtacz, njewëm l' wotkal pšchileczachy, pšchetož nihdže njebėšche žaneho Franzowsy widžecž. Nėlotrych nam kulki šranichy. Mojemu šušodej tšėlbu rostšėlichy. Wėšty Žust se Žitawy dosta tudy smjertnu ranu. Bėšche to jeničłki hym bohateho Žitawšeho kowarja. Wórsy podachmy ho dale. Pšchindžechmy najprjedy do wšy Daigny, potom do wšy Šiwonne. W přėnjej wšy bėchu Waperyžy, kiž ho tam jara derje žiwjachu; tež nam, hdyž pšches wješ cžehnjechmy, pšchinoschachy žyle wulke hornyki a smjetanky l' młotom a je smjetanu, tež šyrup we wšchelafich šudobjach. Dokelz pak pšchi maršchu šastacz njewėdžachmy, pijachmy to po pucžu. Ale, Wožo, kajžy nėtłji wonhladachu. Wėžėšche přėdku po draščje a šholowach dele. Do šyrupowych šudobjow l' horšcžju hrabachu. Ale ššto bė to wo to, hlóđ je njepšchecžel. A dale kajke bėchu našche brody. Brodu nošchėšche šóždy, kaž jemu Bóh tón Šnješ naroscz dasche. Wo męczu, truhanju a wlošyštjanju ho w tym cžaju njewėdžėšche.

Wokolo šchtyrjoch pšchindžechmy do biwata blisko nėkajšje wšy njedaloko twjerdžiny Sedan. Najpřėnišche bėšche, so ja jėdžu pytachmy, dokelz ničzo wot wójska njedostachmy. Džėch tehorunja pytacž. Š wonka wšy šteješche mlyn. Džėch tam na pytanje. Tu pak bėchu hižo druhy prjedy mnje dósčli a bėchu pinzu l' wulkim winowym škladom namakali, widžach jich wjele l' winowym bleschami wšstupicž. Čžyč tam tež pohladacz.

Wot mojeje kompagnije bėšche tam hižo leutnant Lindenberg. Tón ho na wino wšteješche, njebjerješche wšchitko šobu, dokelz franzowske pišmo šnajėšche a šebi etikety abo napišma derje wobhladowašche, bėšche tu wjele družinow wina a wjele wullich kamorow. Ša ho hacž l' njemu cžičchėžach. Wón mje derje šnajėšche, duž mi praješche, kotre wino je najlėpšche. Šo pak šebi njebėch mało nahrabnył a natykal, to mőžecžje šebi, šubi cžitarjo, derje myšlicž. Šod šóždej pažu mėjach nėlotre blesche a w šóždej ružy telko, hacž mőžach jich šžeržecž, a wšchitke hacž l' pinžy won tola njepšchijnėšech, dokelz bėšche cžišchcženza jara wulka. Nėlotre blesche mi wupadnychu, prjedy hacž bėch won. Wóšom pak tola cžlych hacž do našcheho biwata donješech. Moji towaršchojo ho wulžy šradowachu, so bėch tał derje pobyl. Dach šebi wino je šwojimi šerbštimi towaršchemi derje šėplodžicž, kaž dopokłnja Šuškadowy šokor. Mojej towaršchej, kotrajž je mnu pšchewo hromadžė warješchtaj, bėšchtaj na polach nėšchto bėrnow namakaloj. Te šmy šebi potom na wóhnyu špjekli a šudje šjedli. To bėšche po tajkim našcha wjecžer a jėdž ja žyly džėł. Šotom pak hym na tym šamym blału ležo wušnył, dokelz bėch ho wina derje našrėbał. Na nahej šemi hym hacž do ranja spal. Wino, kotrež njebėchmy wupili, bėchu mi w nožy Wėtrež hólžy šebrali.

Najajtra rano cžinjachu ho hižo pšchihoty twjerdžiny Sedan wotšlecz. Hižo ho nėlotre rany wuššeli, ale bórny ho njepšchecžel poda. Widžachmy bėku šorhoj šmahowacz. Napoleon bu je šwojim žylym wójskom jaty. Šako pak tuta powjescž l' nam dónđže, šapocža ho l' možu hura wołacz. Tute wješele wołanje šahrina pšchėš žyle wójsko a njemėješche kónza. Šnydom ho nam šwobodny džėł pšchipowjedzi a wostachmy na bitwišcžju ležo. Wėjachmy škladnoscz šebi to šame l' džėla wobhladacz. Šjany napohlad tajke bitwišcžjo šawėšcžje njepošlicži. Wėžėšche tu wjele morowych, jich rany bėchu tola druhydny tajke, so bėšche hrošnje na nje hladacz. Tola tajke hromady ranjenych, kaž pola St. Privat, tu widžal njewšym, dokelz bėšche bitwišcžjo wjetšche. Ženož we hlubokoj štale wjetšchu hromadu namakach. Wjele rošbitych kanonow, mitraillesow, wšchelafich wošow, išėłbow a drugej wójuškej potreby ho tu walešche. Pšchi kanony widžach šchtyri konje wot jeneje granaty šaražene ležo, a wšchitke bėchu hišczeje šapschėnjene. Šwėrichmy ho tež morowych Franzowsow pšchepytowacz ale njenamakachmy ničzo. Kaž žurki nošchachmy wšchelake druge wėžy do našcheho lėhwa, wošebje franzowske čassėpot-tšėlby, pólne blesche, wodžecža, rjemjenje a pažy, wošebje wobucze, bėch šebi šchtyri poru štupnjow nawubjerał, tej, kiž ho mi najbóle pšchihodžėšchtej, hym šebi potom šobu wšal. Tuton džėł bėchmy ho tež derje našycžili. Najajtra cžehujechmy dale. Šóždy bėšche napowibchany kaž wošol. Nėlotryžkulž mėješche dwė tšėlbe šobu, šwoju a nėkajtu franzowsku. Wyšlachmy šebi, so je wójna ščoncžena a so nėtłko runu šmuhu domoj počehnjemy. Ale bórny šhonichmy wot šwojich wšchšow, so niž domoj ale dale do Šariša pónđžemy, a so mamy ho l' dobrymi cžrijemi wobštaracz. To njechajšche nam nihdy do hlówy. Bėchmy ho tola hižo nadžijeli, fermušchu pola šwojich šubych w Šerbach šwjecžicž. Najšche nabrane wėžy pošđžišcho wšchitke šašo prjecž smjetachmy, dokelz bėchu nam na maršchu jara bórny wobcžėžne, a čžyčmy je tola — doma pokasacz.

Šrajina, kotruž šmy widželi a pšchėšchli, bėšche hórkata a lėšojta, mėješche šame twjerde drjewo; kajke šu žně byłe, njewëm, dokelz bėchu hižo domoj ššhowane. Šurške wošy mėjachu wšchė dwė šolešy a konje bėšchtej po jentym rnyku šapschėnjenej, pohoucz l' wjetšcha na jentym šedžėšche. Wojerške wošy bėchu dwė a tež šchtyri šolešate l' malými wjeblšnamy, kaž maju pola naš holenjo, kiž drjewo do Šudyščina woža. Můžojto šhodžachu w mődrej blušy, mődrnych platornych šholowach, hórkach ščėrofe a delta wušte.

Na pucžu do Šariša.

Šdyž bėšche bitwa pola Sedana nimo, wješelachmy ho wšchitžy jara, myšlachmy šebi, so ma nėtłko wójna kónz a so nėtłko runy pucž domoj počehnjemy. Ale našcha nadžija ho šnicži. Šhonichmy bórny, so ma ho wójna dale wjecž a so mamy pšched Šariš cžahnycz. Pšchikasa ho nam, so mamy tał wjele hacž mőžno našche wobucze do porjada štajicž a ho na šruty maršch pšchihotowacz. Šopokłnju 5. šeptembra našrupachmy cžėžki, dołhi pucž, dnybjachmy w špėšchym maršchu tał wjele hacž ho hodžėšche, maršchėrowacz. Šóždy njewėšche tornistr a šwoju tšėlbu kaž čžyšche, jeno so šobu pšchindže, njewėžbowašche ho na to, hacž ššto bórny abo w domjazyč štupnjach ho šobu wlecžėšche. Ššto wo to!

Senož do přědka. Přichezo do přědka. Schtóz ležo wošta, wošta ležo. Druhy so ani njewobhladaču, dyrbjachu dale.

Ma přěnim dnju setkowachmy wjele jatych Franzowsow, widžachmy hiščeže wšchudžom na polach rostělanj a rosbite wošy. Šym powjedal, kač běchmy hebi wšchitzy po bitwje na bitwiščežu wšchelake wězy nasbėrali, so bychmy je w najchanezach polajali. Někotry jara nahrabny khodžešche napowšchany kaž wošol. Nětko pak smjetachmy po čažu wšchitko sažo přecj. W přchėrowach ležešche telko wotmjetauch tšėlow a druhich wězow, so mohle so žyke wošy i nimi nakhopicj. Ma wšach widžachmy i wjetšcha jenož starych ludži. Młody lud bėšche pšched nami roscjėkał, wošebje holzy, kotrež drje hebi myšlachy, so je sobu bjerjemy. Ale stari bėchu jara njepřchecjėšzy smyšleni. Činjachy, kaž bychy naž jezracj čhyli. Mjedachu nam nicžo ani i dobrej wolu, ani ja fupny pjenjėš. S mozu bracj pak bėšche kručje sakasane, schtóz tuton wufas pšchestupi, bu kručje khostany. Tón bu, hduž polk něhdže posasta, i schtomej pšchivjazany, hacj šwoje hodžiny wot-pokucjil njebė. Tak čehnjachmy wot 5. hacj do 18. jěptembra přichezo dale na Paris. To bėchu czežke dny. Jenje so prawje wušpacj, žana prawja jėdž, w nozy na nahim polu abo na nėkajsim hujje ležecj, to bėšche czežko wutracj. Ma 19. jěptembrje njemōžach wjazy dale. Bėch bėženje dostal a niebėch hjo sa nėkotre dny nicžo wjazy pojėdł. Ma ranje buch teho dla i druhimi khorymi wrōcžo woženy. Franzowski bur bu ytanty, tón dyrbjėšche naž hacj do přěnjeho lazaretha dowjescj. Ale to bėšche žalōžna jėšdba. Dwanacžo solėšchmy na jecho maly wōs i dwėmaj kolekomaj, wjachmy šwoje tšėlby a tornistry sobu. Duž bu wōs tał polny, so so žadyt ani prawje hibnyč njemōžėšche. Schtóz hiščeže jara khory njebėšche, i khori pšchi tutej iškadnošcy do žyła. Žėšdba traješche žyly džen. Bucz a krajina bėšche nam žyke njesuata a i našchim burikom so njemōžachmy šcėcjecj. Duž tež njewjedžachmy, hduž naž dowjescy. Burik njėšche drje napřhane, hduž dyrbi dojėdž, ale my so tola i nim šcėcjecj njemōžachmy, ani jich wjimo čitacj. Wjeczor wotolo šchecjich dojėdžachmy stōncjnje do nėkajšeho mēsta. Bur hnydom na přěnej drōšy pšched jenym dworom i wulkimi želešnymi wrotami posasta. Hduž i woša wulėnych, bėch cyle prosty, njemōžach skoro wjazy stupacj. Sa žyly džen njebėchmy nicžo jėdli a pili. W šjėdž tuteho dwora ležešche wulka hromada šłomy. Ma tu so wšchitzy walichmy, dokelž bėchmy mohł rjcz na pol morwi wot tuteje jėšdby. W tutym dworje bėšche tež šłowny bureau. Buchmy wšchitzy khori sapřhani. Dyrbjachmy hebi potom kōždy woklep šłomy sobu wšacj a nėtko mējachmy po našchimaj wbohimaž nohomaj dale stupacj. Pručki podwyschł wodžešche naž pšchēs žyly kruč mēsta po wjele drōhach. Šajli bėšche to napohlad, hduž my dwanacže mužojo kōždy je šwojej woklepu šłomy a je šwojej tšėlbu po drōhach šhablachmy, jedny tał a drugi hinał, ale kōždy je špowschency šłown. Tėhdy šym najšerje tež šwoje iškōrnje šhubil. Bėch je hebi šady na tornistr powřhnył. Tuton mējach na ranjenju wšhajo, posdžišcho, hduž bėch wotkhorit, so dohladach, so žanych šchōrnjow nimam.

(Potracžowanje.)

Wšchelake i bliska a i daloka.

S Drazdjan. Pšchi rjanym šłōncžnym wjedrje mējachmy jašdženu njedželu šwoje lube šerbške kemsche w šchiznej žyrkwi. A hacj runje bė so sobotu do deščezjka dało, pšchidže njedželu wulka šyła šerbšlich kemscheryow, kotrymž knjes šarał Šandrik i Šuiski přėdowanje a knjes šarał Šakub i Njėkwacžidła špowjednu wuczbu džeržėšche; špowjednych bė 189, mjenujzy 73 mužšlich a 116 žōnšlich.

— Hiščeže juntrōcž lubych Šerbow na to kėdžbliwych činimy, so šmėje Budyske pobocžne Gustav-Aboljške towarštwu pšchichodnu njedželu 22. jěptembra šwōj lėtuschi šwjedžen w Huszy. Šerbške kemschenje šapocžuje so popoldnju w 2 hodž. a budže knjes šarał Šarjenł i Šhwacžicj přėdowacj. Ma nėmslim kemschenju, so popoldnju w 4 hodž. šapocžazym, je knjes tajny žyrkwinski radžicjel škeller šwjedženške přėdowanje pšchecjelnje na so wšal. Wšchitzy pšchecjeljo našchje droheje ewangeliške žyrkwje šu lube na tuton šwjedžen pšchepřscheni.

— Šakši šejm, kotryž po wušwolenju šapōšlanžow hromadže itupi, šmėje wošebje wo dothodnych šakonjach wuradžicj, dokelž maja so nowe dothody sa štat namakacj. Wošebje čzedža dawł položicj na šamoženje. Dokelž sa štatne wudawłi dotalne dawłi

njedōšahaja, je tež malo wukladow, so so wot šejma wjele nowych želešizow i twarej pšchiswoli.

— Přāsident šjednocženych štatow polnōžnjeje Ameriki, kotryž bu wot anarchisty i mordatřkej kulku trječeny, je tola hiščeže wumrjėł, hacj runje šekarjo so najpředy nadžachu, jemu žiwjenje šdžeržecj. Tucz i anarchistojo šu w šwojich myšlach čžicje ša-šlepjeni, pšchetož woni tola i tajlim morjenjom niž to najmjenšche njedōžpija, dokelž je hnydom dotalny wizepřāsident Roosevelt na mēsto morjeneho přāsidenty štupil.

Nėšhto i rošpominanju.

We wulkim mēscje bėšche so jedny wjeczor žona, kiž hewal jara pobožnje smyšlena njebėšche, je šwojej džowecjczku do šchecjijanskeje šhromadžiny šabėžala. Přėdar runje wo tym rėcžėšche, so je jich wjele njerodnych w dowjelajenju šchecjijanskich pšchiblušchnojczow, w pošluchanju na Bože šajnje, šłowo Bože wjazy domach njecžitaja, so žane domjaze Bože šlužby njedžerža a so hromadže njemodla atd. Džowecjczka šwėru na šłowa kėdžbowasche a na dobo so i šwojej macžeri wobrocji a so čžicje prašchėšche: „Šuba macži, rėcži přėdar i tebi?“ Macž bėšche wšcha ša-štrōžena a mjelczėšche. Šona posdžišcho šama powjedasche, so je tute prašchenje jej mōžne a hujaze přėdowanje bylo. — Njebcy nam tež druhdy dobre bylo, so hebi přjōdōžeržimy abo so radšcho šami prašchamy: „Nėcži twōj Bōh pšchēs přėdarja i tebi?“

* * *

Młody čłowjek šchecjijanstwo wušmėschowasche a so pšchi tym na hubjene šadžerženje nėkotrych šchecjijanow powola. Šosomny muž, kotryž pšchipošluchosche, so jecho prašchėšche: „Mōj pšchecjelow, seže wy hjo žyly, so so schtō na hubjene šadžerženje njewėrjazych wobczėžuje?“ — Młody muž wotmolwi: „Nė.“ Ma to tón šaršchi: „Njeczujecje dha wy, so wy šchecjijanstwu naj-wjetšchu čžicj wopokasacje, hduž wot jecho wušnawarjow žyke hinašche šadžerženje docžakarje hacj wot ludži, kotryž maja wasche smyšlenje? Hduž dyrbjeli šchecjijenjo šamo po waschey myšli šwjecji byč, njeje to dopokasmo, so dyrbi šchryštušowa wuczba šama šwjata byč? Šchto i temu pračicje?“ — Wušmėwz mjelczėšche.

* * *

Wumrjecz je czežko.

Pšched krōtkim tōn knjes pobožnu knježnu w młodych lėtach wotwola. Pšchi wulkich bolosczach wobšhowa wjedženje hacj do pošlednjeje hodžiny. Šako so hjo se šmjercju bėdžėšche, praji wona i šwojej macžeri, kotraž ju i Božeho šłowa trošchtowasche a tał jej wumrjecz pomhāsche: „Macži, hduž je to wumrjecz, potom je wumrjecz tola kšėtro czežke!“ — Čzežke je wumrjecz tež ša wėrjazeho šchecjijana. — Ale wšchėdne wumrjecz, na kėtrež mōže jenož šbōžne wumrjecz pšchicj, je tola hiščeže czežšche.

* * *

Schtōž kž, dyrbi wjele šłowow čžinicj.

* * *

Se šudženjom njekhwataj, šłych najpředy wobej štronje.

* * *

Molowane rōže njewonjeja.

Bože šajnje šu želešne rjeczasy, kaž dołho so jecho bojimy, škote rjeczasy, hduž jecho lubujemy.

* * *

Špėwaj pšchi džėle, kaž pčōłki a džėlo budže tebi šłōdke kaž jim.

* * *

Njemōžech-li wulke dokonjecj, čžin to najmjenšche se šwėrnosczu.

* * *

Najmōžnišchi je tōn, kiž ma so šam šebje w mozy.

* * *

Pšchecjelow šejnajesch w nuhy.

* * *

Schtōž čže dothodu čžinicj, njekmė čžalacj hacj do šmjercje.

Dališche dothodne dary ša wbohe armeniške šyroty:

S Šoščazanskeje wōšady pšchēs kn. šararja Wicžasa . . . 8 hr. W mjenje wbohich šyrotow praji wutrobny džak . . .

Šōlcj, redaktor.

Womhaj Bóh!

Ciŝlo 39.
29. sept.

Lětnik 11.
1901.

Szěrbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ŝo kóždy ŝobotu w Szmoleriesz knihičiszczetni w Budyŝchinje a ŝu tam dostacž ŝa ŝchwórtlětnu pichedplatu 40 np.

17. njedzela po ŝwjatej Trojizny.

Psalm 27.

Tak ŝo modlesche něhdy David w cžaku nusy. To je rjane wuŝnacze dowěrjenja k Bohu. Tak tež ŝo modl kóždy pobožny kšesecžijan w nusach a strachotach wšchědneho žiwjenja: „Tón knjes je moje ŝwětko a moje ŝbože, toho dyrbjal ŝo bojecž? Tón knjes je móž mojeho žiwjenja, pšched kim dyrbjal ŝo ja stróžicž?“ Bóh je wodjeć a ŝakitač mojeho žiwjenja, kiž mi pomha, mje trošchtuje, cžeho dla dyrbjal ŝo ja bojecž? Pod jeho pšchitrnežom njeboju ŝo žaneho njeŝboža. Teho dla cžzu bjes bojosce bycž, hdyž ŝli ludžo mje nadběhuj. Šchto móža woni dokonjecž pšchecžiwu Bohu? Woni budža ŝami ŝaradžicž a padnycž. Šacž runje ŝo wóŝtko pšchecžiwu mi ŝtaji, dha wšchaf ŝo moja wutroba njeboji, hdy by ŝo wóžna pšchecžiwu mi ŝběhnyła, ŝpušchizam ŝo ja na Boha. Derje kšesecžijanej, kiž na ŝwojeho Boha ŝo ŝpušchiza, derje jemu, hdyž je Bóh w nusy jeho ŝwětko, w strachotach jeho pšchitrneže, w ŝrudobje jeho ŝbože.

Tajki trošcht pyta a namaka kšesecžijan, kaž něhdy David, wošebje w Božim towarštwje, w Božim domje, a teho dla ma wón wutrobne žadanje po Božej ŝwjatnizy a praji: „Wo jene proŝchu ja teho knjesa, ŝo bych rad měl: ŝo bych mohł w knjesowym domje woštacž ŝwoje žiwe dny, rjane Bože ŝlužby wohladacž a jeho templ wopytacž.“ Žako bu David wot Sawla pšchecžehany, namaka wón wukhowanje w Božej hěcze. Šdže by kšec-

žijan w nusy a ŝrudobje lěpšchu radu a lěpšchi trošch namakał, dnyžli w Božim domje. Tam pošylni jeho nutrne modlenje, trošchtuje jeho Bože ŝlowo, tam pšchispori ŝo jeho dowěrjenje, hdyž rjane Bože ŝlužby wohlada. Šbóžnik bě rady w tym, ŝchtož bě jeho njebješkeho Wóžza. Tak dyrbi tež kšesecžijan rad Boži templ wopytacž, wošebje w ŝlym cžaku, ŝo by trošcht a wotpocžinł namakał. Teho dla kšodž kemschi, kał huŝto a dolho ty to ŝamóžesč. Šsu kšesecžijenjo, kiž Boži dom wopytacž njechadža, dokelž Bože ŝlužby rad njewohladaja, wo Božu huadu njeprošcha, a njedzelu wotŝwjecža, hdyž je jich bohabojosč, jich kšecžijanŝke žiwjenje a jich dowěrjenje k Bohu? Waŝch ŝbóžnik je ŝabbat ŝwjecžil a na ŝwjatym dnju ŝkutki lubosce a nusy dokonjał, ale hdyž kšesecžijenjo na ŝwjatych dnjach njeŝwjate ŝkutki dokonjeja, wšchědne džeła wobstaraja, ŝa ŝwětnymi wješelemi honja, hdyž je jich bohabojosč?

Šswěrnji kšesecžijenjo nihdy podarmo trošcht w nusy w Božim domje njepytaja. Bóh wuŝklyŝchi jich modlenje a pomha jim. Š wješelom pšchinjeŝu woni ŝwój džakny wopor w Božim domje a praja džak ŝa wšcho dobre a wumoženje. Tak David, kotryž praji: „Budža-l: něłł powyŝchicž moju hłowu nad mojimi njeŝchecželemi, cžzu ja ŝpěwacž a kšwalbu dacž temu knjesej.“ Derje kšecžijanam, kiž tež po nusy Boži dom pytaja, ŝo bychu temu knjesej winojty džak pšchinjeŝli, to pošylni ŝ nowa w dowěrjenju k Bohu. Teho dla wopytaj, luba duŝcha, pilnje twój Boži dom, to pošylni tebe w cžěmnoŝcžach a

bludach twojego żywjenja. Pytaj wobliczo twojego Boha, wón njebudze ſo pſched tobu potajicź, wón tebe wuſłnychi, hdyž ſo ſ Davidom modliſch: „Knieže kłyſch mój hłóſ, hdyž ja wołam, ſmil ſo nade mnu a wuſłnychi mje. Njepotaj ſwoje wobliczo pſchede mnu, njewopuszcz mje a njewotczehń ruku wote mnje, Božo, moje ſbože. Naſch ſbóžnik wſchał nam ſlubi: „Proſchcze, dha budze wam date; pytajcze, dha budzecze namaſacź.“

Tak chzu ſo ſ ſwojemu Bohu modlicź, jeho pomoz pytać a wón njebudze ſwoju ruku wote mnje wotczahnyć. Hdyž ludžo mi njepomhaja a mój nan a moja macź mje wopuszczitaj, tón knjeſ ſo po mni horje bjerje. Teho dla chzu jeho proſchcź wo radu, wo powuczynje, wo wobarnowanje pſched hrěchami. Chzu ſo modlicź: Knieže, poſaź mi twój pucz a wjedź mje po prawej ſcheczeży. Najlěpſchi pucz poſaja nam Bóh. Hdyž pať my po prawym puczju khodžimy, ſakita wón naſ pſched njepſcheczelemi. Kóždy kſcheczežijan, kotruž ma prawe dowěrjenje ſ Bohu, dyrbi ſo wſcheho njepraweho ſminyć. Dyrbi wón ſam njeprawo czěrpicź wot ſwojich njepſcheczelow, rěcza ſte na njeho, ſu ſaſchni ſwědkojo pſchecziwo njemu, a dyrbi bjeſ winy czěrpicź, kaź naſch ſbóžnik, móže ſo wón ſłowom ſwojeho ſbóžnika trojchtowacź: Sbožni ſcze wy, hdyž waſ ludžo moje dla hanja a pſcheczežhaja a rěcza wſcho ſte na waſ, hdyž na tym kza; budzecze wjeſeli a ſradujcze ſo, pſchetož to budze wam w njebeſach derje ſapſacžene. S dowěrjenjom móže potom tajki pſcheczežhať prajicź: „Ja pať tola wěrju, ſo ja wohladam dobre teho knjeſa w kraju žiwych.“ Sateſcze dobre teho knjeſa budze pobožny kſcheczežijan wohladacź w kraju žiwych, ſ najmjeńſcha w kraju ſbóžnych, pſchetož ſmjercź wjedze pobožneho ſ žiwemu Bohu. Teho dla, mój kſcheczežijano budź ſtroſchtny a czakaj na teho knjeſa! Czakaj na teho knjeſa w tyſchnoſczi a ſrudobje, w nuſy a ſmjerczi. Njeczežij ſwoje dowěrjenje ſ Bohu prjecź; nihton njebudze ſ hanibje, kiž ſo Bohu dowěri. Duž na tebe, Božo, ſo ſpuszczam, dha njewopuszcz mje. Budze kóždy czas moje ſbože a wukhowanje. Daj mi trojcht pytać w twojim domje; ſtej pſchi mni ſ twojej pomozu. Sdzerź mje po twojich puczach a wobarnuj mje pſched wſchēm njeprawym. Haj, twój duch wjedź mje po prawym puczju!

Samjeń.

Puczowanie po Bożim piſmje

abo

taſte myſle nadeněžech, Bože ſłowo czitajo.

Bodawa ſwěrnij czitaj „Womhaj Bóh-a“.

I. knihi Mójſajowc, 27. ſlaw.

(Wotraccžowanje.)

Pſched knjeſom t. j. hladajzy na njeho a po jeho porucznoſczi a mozy, ſo je žohnowanje taſte, jako by wón ſam žohnował. Bjeſ dwěla je Rebecka to ſ wotpohladanjom Iſaakowym ſłowam pſchidała, ſo by ſakub na wulku wažnoſcź tuteho wokolomika kedybował; tola pſchidawł je po wſchej wěrnoczi: ſtari wótzajo běchu Boži ſajstupjerjo a bředniży, a Bóh ſam je jim ſłowa do huby dał.

A Rebecka džeſche dale: Dha poſłuchaj něť mój ſyno, na mój hłóſ, ſchtož ja czi pſchifaſuju, ſo by ſo ſtalo, ſchtož kaź ſnaju, je po Božej radže hižo dawno ſhladane.

Dži ſ itadlu a pſchinjeſ mi wotſal dweju dobreju kóſlikow, ſo bych jej kaź džiwiſnu pſchihotowajzy twojemu naney jedź ſpjeſka, kaſtuž wón rad je a kaſtuž je ſebi wot Eſawa wuproſył.

Tu ty potom twojemu naney nuts ponjebeſch, ſo by wón jedł a potom tebe požohnował a tať přeni narod wot Boha tebi pſchipoſnathy a wot bratra pſches pſchifaſahu tebi wotſtupjenty, tebi

wobkrućil, hdyž tež pſchecziwo ſwojej woli. ſakub pať roſpominajzy, tať czežko ſa njeho budze, ſo by to wuwjedł a tať lóhko mohł ſo pſchi tym pſcheradzić, džeſche ſ ſwojej maczeri Rebecky: ſlaj mój bratr Eſaw je loſmaty a ja ſym hladli.

By-li ſnadź mój nan mje wobmaſował, doleť budze ſo džiwać, ſo tať thětje pſchindu, a doleť budze jemu tež moja rěc a moje waſchuje ſpodžiwne, ſo by ſo pſchewědcził, hać ſym ja wopravdže Eſaw, ſa kotrehož ſym ſo wudawał, dha by ſo jemu jara lohzy wěrnocź wufopała, a wón by mje ſa tajſeho mēł, kotruž chze jeho ſjebacź; a tať bych ſwjedł na ſo poſlecze a niž požohnowanje.

Duž wotmolwi jemu jeho macź: Poſlecze budź na mni, mój ſyno; ſchtož tež by ſo ſtalo, ja chzu wſcho ſamolwicź. Eſym pať pſchewědcžena, ſo njebudze tať ſte, duž ſo njeboj. Doleť Božu wolu ſakitujemoj pſchecziwo cžlowiſtej radže, dha budze Bóh ſpožczić, ſo ſo namaj poradzi; jeno poſłuchaj tať na mój hłóſ, dži a pſchinjeſ mi jeju.

Pſches mēru bē wona pſchewědcžena, ſo ſo wſcho derje poradzi: jeje wutroba bē we ſlubinje na Boha ſkožena, hdyž tež mējachu jej njecziſte, hrěſchne hrědli ſlužicź. Je-li wona tež je ſwojej pſcheradu Bože wěſchczenje womaſała, dha klyſchcze ſo tola ſ tuteho podawka jeje wurjadna wēra. So by ſwojeho mandželſkeho roſhūwala, ſo by bratrowe hidjenje hać na ſmjercź pſchecziwo ſakubej ſbudžiła, ſo ſwojeho lubowaneho ſyna na ſmjertne ſtrachi ſwjedze, teho ſo wona njeboji, doleť ſtejeſche pſched jeje duſchu namrěſtwo wot Boha ſlubjene, a wona pſchederje ſnajesche, ſo je Bóh namrěſtwo ſakubej ſlubil.

Eſo po maczernym žadanju kóžizy džeſche wón na to a wſa kóſlikow a pſchinjeſe jeju ſwojej maczeri. Wóle pať ſluſcha ſo, Boha poſłuchacź, dži cžlowjetow! A jeho macź pſchihotowa jedź, kaſtuž jeho nan rad jedzeſche.

A Rebecka wſa ſwojeho wjetſcheho ſyna Eſawowu najlěpſchu draſtu, kotruž pſchi ſebi domach khowaſche, a woblecze ju ſwojeho njeſiſcheho ſyna ſakuba.

Bjeſ dwěla je to ta draſta, w kotrejž wón jako přeni narodženy ja ſtareho a ſlabeho nana mēchuiſku ſlužbu w ſwójbje ſaſtarowaſche.

Iſaak njebē potajim zyłe woſlepil, ſo njeby hiſchcze draſtu ſpóſnał, njemóžeſche-li tež wjazy ſwojeju ſynow po njeſwocžu roſdželicź.

Kóſlikowej kóžzy pať wobwi wona, ſo njeby ſo ſakub pſcheradził, kaź ſo bojeſche, wokoło jeho rukow, a hdyž bēſche hladli wokoło ſchije.

Doleť maja koſy w naraſchich krajach jara kótko koſny, dha hodzeſche ſo Eſawowa koſmatoječ lohzy naprawicź, ſo by ſakub nana tať mohł ſjebacź. Tež Romižy ſu koſaze kóžki nałožowali, hdyž mējachu ludžo plěch.

Hdyž bēſche Iſaak ſ Eſawowej draſtu a ſ kóžtemaj derje boječ jadrasženy, da wona jedź, kotruž bēſche pſchihotowała, a thlěb ſwojemu ſynej ſakubej do ruki, ſo by ju nuts donjeſł.

A wón dońdže nuts ſ ſwojemu naney a džeſche ſ pſcheměnjem hłóſom ſo pſchipoſjedžizy: Mój nana! Wón wotmolwi: Plej, tudy ja ſym. Schto ſy ty mój ſyno? Njemóžu ſ twojeho hłóſa prawje ſpóſnacź, hać ſy Eſaw abo ſakub.

Iſaak je ſo nětať pſched Rebecku ſtrachował, doleť ſnajesche, ſo budze wona temu pſchecziwna, ſo by wón Eſawa požohnował, a traſch tež pſched ſakubom, doleť drje je ſawěſcze ſnał, na cžož bēſche Eſaw ſo jemu pſchifaſał; teho dla chzyſche bjeſ dwěla wobemaj ſamjelećicź, ſo chze nětkole Eſawa požohnowacź, a duž ma tež wulke ſtarocze, ſo njeby jeho ani Rebecka, ani ſakub mylił.

ſakub džeſche ſ ſwojemu naney: Ja ſym Eſaw, twój přeni narodženy ſy; ja ſym cžinił, kaź ſy ty mi porucził: ſym wobjed pſchihotował, kaſtiž rad jeſch; ſtañ wſchał we kožu, brydń ſo a jěb wot mojeje ſwěrnij, ſo by mje twoja duſcha požohnowała, kaź ſy to ſlubil.

Iſaak pať cžakajzy je žedženjom na Eſawa a tola ſebi tež wulicziwichi, ſo njemóže Eſaw tať thěts ſaſo domoj być a wobjed pſchihotowacź, džeſche ſ ſwojemu ſynej ja Eſawa ſo wudawazemu: Mój ſyno, tať ſy ju dženſa tať thětje namaſał? wſchako maſch, tola hewať wjele prózy, doniž džiwinu popadnjeſch. Wón wotmolwi: Knjeſ, twój Bóh, pſched kotruž chzeſch mje požohnowacź, je ju mi wobradził, ſo mējach dženſa zyłe woſebite ſbožo na hońtwje.

Na to džeſche Iſaak ſ ſakubej, kotrehož pſcheco hiſchcze ſa Eſawa njemějeſche, doleť ſo jemu jeho kroczele a hłóſ džiwnej

Idaschtej: Stup wschal hem, mój syno, so cze wobmašam, hacz ty by mój syn Esaw abo hacz njejsy.

Tehdy bych ja schlu i rukow cziknył a bych czeknył, jako by so mi na hlowje smudziło, praji Luther, so na Sakubowym mjejeje czujo.

S kosliczomaj kózkemaj wobwity so psched tajkim wobmašowanjom njebojizy stupi Sakub k swojemu nanaj Saakej; a hdyž bē jeho wobmašak, džešche wón: Hlób je Sakubowy hlób, ale ruzy stej Esawowej ruzy.

A Saak njejpósna jeho sa teho, kotryž wón tola bēšche, najebacz pscheradžazeho hloša; pschetoz jeho ruzy bēšchtej košmatej, jako Esawowej, jeho bratrowej ruzy, a pschihotowa so, so by jeho požohnował.

So by psched požohnowanjom tež pschlednje swoje dwelowanje se swojeje dusche wuhnał, džešche wón k njemu: Esy ty mój syn Esaw? praj mi se sprawnym słowom a ja chzu tebi wēricz. Wón wotmolwi: Haj, ja hym.

Sakub mjeješe psched swojim nanom czežke stejichczo; tola hdyž by mješy sa swoju pschikluschnošč pscheslocził, tam nješnaje nješanbicziwošč žaneje mery wjazy; nješanóže nanowa dobrocziwošč a sprawnošč, i kotrymajž jeho wuspytuje, niczo na nim; wón se swojimi ksemi kručje dale potraczuje. Bóh je do teho swolil, so je so Sakubowa ležnošč poradził, dofelž bē Saakowe wotpošladanje, so by Esawa požohnował, Božej radže dospolnje pschecziwne. Esaw njehodžešche so sa to, so by i hlowu nabožneho naroda był, hdyž ma wótz i dobom i mēschnikom bycz, a hdyž ma wschē splahowe sarjadowanje i wery wuhadžecz. S Esawoweho splaha móžešche drje nekajti Herodasch wuhadžecz tola nihdy, a nihdy na nihdy sľubjenu Immanuel. Tola Bóh je pschdžicho tež Rebellu a Sakuba hórko potchoštal ja hrēch, psches kotryž staj i czelnej nješerpliwosczu chzutoj Bože wodženje pschewwatacz, a i kotryž staj so na mandželstiu a nanu hrosnje pschehrešchitoj: wona njeje 20 lēt dolho, haj, šnana sa swoje žiwjenje swojeho lubušchla wjazy wohladala; jemu so pak w zusbje a pschdžicho w swojej swójbje bohacze saruna, ichtož je něhdy w staršchistim domje na nanu a na bratru shrešchil.

A Saak džešche: Dha pschijech mi, mój syno, so bych jēdł wot twojeje sweriny, so by cze moja duscha požohnowala. Na to wón jemu pschijech a wón jēdžische. A wón jemu tež wina pschijech a wón piječhe.

Czēlnje pschiluwšchi so a woženiwšchi so po lubosczu se swojim synom, wot kotrehož bē jēdž wužiwal, džešche Saak, jeho nan, k njemu: Bój hem a wokošchej mje, mój syno, so by swjast po lubosczu runje swjastny był wobkručzeny tež psches swonkowne šnaujo sa luboscz a pschewjednoscz.

Wón stupi k njemu a wokošcha jeho. Duž cziwješche wón šylne wonjenje saž po šynje i jeho drašty, so bē tute czēlne jaczucze i pschicziwu sa jeho požohnowanishe słowa, hdyž džešche: Hlej, mojeho šynowe wonjenje je jako wonjenje po polu, kotrež je šnjes požohnował i wonjazymi selami a lubošynni rōžemi a žolmjazym žitom bohacze.

Bóh daj tebi, so by wschón kraj, kotryž budže něhdy twój, był wonjaze polo, lubošuje ležējaza luka; wón daj tebi rohu i njebješ a tucznošč se semje, a žita a wina došč.

A postajiwšchi jeho, so by namrēł kraj, Abrahamej sľubjenu a Saakej sawēščenu, wobkručzi jeho, so by namrēł tež wschē druhe sľubjenja, stajizy jeho psched wschē narody a škožizy na njeho šredništwu sa žohnowanje, kotrež ma so dostacz wschēm narodam na semi: Ludy budža dyrbjecz tebi sľužicz, a ludžo budža so dyrbjecz psched tobu potorcycz. Budž i šnjesom nad swojimi bratrami, a twojeje maczerne džečzi njech so psched tobu, jako wschēd přenim rodženym, potorcju. Njech je pollaty, ichtož tebe potleje, a požohnowanu, ichtož tebe požohnuje.

(Potraczowanje.)

Schto hym psched 30 lētami w franzowskej wójnje nashonil.

Spisak August Wiczas, kubleč w Žornohylach.

(Potraczowanje.)

Šhēža, do kotrejež dōndžechmy, bēšche zyle prošdna. Šalēšych se swojej wolepu słomy hacz na šubju. Tam stejesehe w komorzy zyle prošdne želešne ložo. Tēšchne wofnjeschko dawajche mi kusł šwētkosczje. Šehnych so, kajliž bēch; sawēčje, derje mi njebēšche,

šyma mje šojesehe. Šapoczja so mi jara štyšlacž. Bēch zyle šam, wopušchczeny wot swojich tudy w zushym dalokim kraju. Njewjedžach, hacz hdy sažo wotthorju. Sa zly džeč njebēch niczo jēdł a pił. Bēch jara lacžny, ale ichto mōhl mi něšchto wobstaracz? Šsam mucznoščje dla po šthodach dele njemōžach, duž poruczich so Bohu lubemu šnjesej; myšlach šebi, so budže to mój kōnz. Wēšacžt šwēčesche psches wolno. S mucznoščju bōrny wušnych.

Nasajtra rano, hdyž bēšche hižo šwētko, stanych. Bēch jara derje spał. Wšach ščelbu a tornistr a džeč dele, hladacz, hdyž moji towaršchojo šu. Pschidžech dele do dwora a hlaj — tam w šolujach a na hunach wschudžom šhori ležachu. Wozjazy wot wschitkich polkow ležachu tu na šłomje abo na matrazach, kiž bēchu na semju škladžene. Wokolo 9 hodžin pschidžechu šekarjo, kiž naš pschepytowachu. Czežzy šhori wostachu w tutej šhorowni, kiž pak bēchu lohzy šhori — a tež ja do tutych šłuschach — pschidžechu do šłošchtra, kiž bēšche do hoječnje pschewobrocženy. Šłošchtr ležesehe na kromje mēsta. Tudy hym něfotre dny ležal, wot šłošchtrich šnježnow (mnišchlow) wothladamy. Wēžach tudy njes šamny mi czežto šhorymi. Šustwo něchtó wot nich wumrje. Šdyž bēch so trochu šhrabal, hym towaršcha k rowu pschewodžal a w swojich domjazych stupnjach hym so pschi šmjertnej paradže wobdželil. Na tajke swonkowne wēzy nichto nješladasche.

Šēdž w hoječni drje bēšche dobra tał dolho, hacz bēch šhory. Wšdžišcho, hdyž bēch štrowišchi, mi njedōšahajche. We woječšch šhorownjach wschal so tehdy nichto njewufornjesche. Šdyž sažo k swojim towaršcham pschidžech, bēch tał šuchi a blēvy, so mje šforo nichto wjazy nješnajesche. Šōždy džeč dostachmy tež něšchto wina. Ale hewat hladachmy, so šradžu něšchto psches wolno dostachmy. Šōšlachmy něšoho do mēsta, so by nam něšchto zyrobny nakupil. Sa tōn czaž, hdyž mjeješe wrōczjo pschicž, šēdžesehe něchtó pschi woluje na straži. Hacž runje mējachu wrota želešne plocžiti, budžu nam nakupjene wēzy tola i drōhi nuts šewwane. Naš dohladachmy so njeabzy i woknom, tał runje napscheczjo našchej šhorowni bramborizy brunni hušarajo i pinežnym wofnjeschkom winowe blešche won šuwachu. Duž so hnydom ja a towaršch i wrotami won šchōrnymchmoj a hušarow wo něfotre blešche přechachmoj. Čzi nam dowolichu, šebi bracz, kelkoz chzuchmoj. Dofelž šebi nješwērichmoj, i bleščeni i wrotami do šłošchtra hič, je tež i woknom nuts šewwachmy. Moji towaršchojo blešche špody swojich šłomježow a matrazow šchowachu. Tola bēchmy so šebali — wina bēšche jara kižake.

Tudy pjatnaczje dnjom dolho wostach, potom dyrbjach i šłošchtra. Štrowy wschal hišchje njebēch, ale kōždy dyrbjesehe i hoječnje won, kiž móžešche jenož nekaf na nohomaj šlacž, so by sa druhich šhornych ruma był. Šekarjo prajachu: „Wšchewo won i wami, pola Parisa ludži trjebaja!“ Bēch tehdy hišchje jara šlabny; chzuch so wurēčecz, so žanych šchōrnjow nimam a so hym hišchje šhory. Ale to niczo nješomhajche. Wjedžechu naš do hlowneje pišatnje, tam dostachmy našche wopšma. W tutym mjejeje bēšche wjele lazaretow. Šōždy pjaty džeč budžu štrowišchi šwubjerani a k swojim polkam pōšlani. Šodwňich dowjedže mje na jenu šubju, hdyž drašta a wobueče šemrjetnych wojakow ležesehe. Tu dyrbjach šebi šchōrnje wubracž.

Bōrny wotczech i druhimi wotthorženymi. Bēchmy čzrjōda, něhdže 50 muži šylna. Našch czaž mjeješe džiwny napohlad. Šhodžachmy saž čzrjōda hantwječšch a niz saž wotdžel wojakow. Šedny čzampasche tał a druhi hinał. Našch wodžel bēšche bramboršli podwšchf. Šōn bēšesehe saž krawz a my njemōžachmy sa nim. Šdyž bēchu přeni wotpocznyli a sažo stawachu, hakle my doczechmy. Šedny nješesehe šwōj tornistr a swoju ščelbu tał, druhi hinał. Nichto njēndžesehe w šchōrnjach, ale i wjetšcha w stupnjach abo tež w tošlach.

Na šeczi džeč so rošdželichmy; kōždy mjeješe czažnyč, hdyž jeho wōjško štejesche. Teho dla bēchmy nětko šami Šalšoj. Bēchmy wokolo wōšom abo džešacz muži. Bēch so na maršchu i bramborškim šerajšerom derje šesnal. Šōn njemēšesehe niczo šobu, hacž šwōj tešal a mēschf sa zyrobu. W tutym mjeješche pscheczjo něšchto k jēdži. Žiwjachmy so i wjetšcha se šadom, kiž na drōh šbērachmy. Šalle na šeczi džeč šhoni tutōn šerajšer, so jeho polk nješteji pola Parisa, ale pola Meyra. Tał bēšche wón zyle na wopacznu štrouu šchol. Nješēm, tał je wón potom šamlutki šwōj polk namakal.

7. oktobra nadešdžech swoju kompaniju we wšy Woubron psched Parisom. Džiwach so, jako na wschitkich šhēžach franzowske

napisano widžach: Vive la République! (Slawa republiky!) Franzowsoje běchu swoje křesťanstwo republiky jczimili. Moji towaršchoje nje skoro wjazy njejnajachu, tak blědy a hubjeny běch. Njeběchu niczo wo mni hlyscheli; myslachu žebí, jo hym wumrjel. Běch drje dójšchoł, ale do noweje nuh.

Wišed Parisom.

Na hospody psched Parisom spomnju čaš žiwjenja; to běchu jara hubjene. Moji towaršchoje njemějachu žaneho stwjelza hlony. Brěnju nóz dyrbjach na nahich zphelach ležec, tornistr pod hlony a s mantlom wodžety. Swoje huche koscze hym žebí žyle wo-
czishežak; s hoječne dže žebí njeběch wjele mjaša na čžele žobu pschinyšl.

Moji towaršchoje mi powjedachu, jo běchu wišitke wpy wołoko Parisa žyle prošne namakali. Wišitzy wobhdlerjo běchu do Parisa čzetnyli. W křěžach je žo hiščeže tu a tam spody kótlifow na pjezaku tepilo. Tež žu hiščeže mjašo w kótlifach namakali. W pjełarni žu hiščeže čžešto w džěžach nadeschli, s kotrehož žu žebí potom žami křieb pjełki. S teho je spójnacž, kať nahle žu ludžo čžetali. Franzowsoje běchu fajmy ipalili, jo njeběchu nam hlony pschewostajili. Tež drjewjane mošty běchu ipalili a kamjentne potorchali. Drohi běchu saraczili a shtomy psches nje namjetali.

Powjedachu mi, kať žu dyrbjeli w přenim čašu hrodžishežka a saraczjenja we wołoknych ležach twaricž, jo bychu njepšhečželam jich wupady počžežili. Lěpy wobstejachu se žameho twjerdeho drjewa: s bukow, dubow, hrabow a dr. Wišče twarjenja běchu s tajneho drjewa natwarjene.

Na jědži nam ženje njepobrachowasche. Wišitke twarjenja a pinzy běchu drje sesamkane, ale wojať bórny klucž namaka. Bórny wšhelaku žyrbu namakachu. Běrnny běchu hiščeže na polach, te běchu rjane a dobre. Tež na shtomach běšche wjele dobrego žadu. Wjele kraja běšche s winom požadžaneho a tež wino bě žo derje radžiko. Mošchachmy žebí do našheje hospody žyle brěmjjenja winowach kicžow, běle a mōdre, kaťež nam najlěpje hlodžachu. Drjewa s tepjenju mějachmy tež s woprědka dosež; poždžischo pať wšachmy wšhelaku drjewjanu nadobu, kať durje, wofežy a druge wězy.

Bórny džěch tež žobu na pólnu stražu. Zola njetriebach přeni křocž žobu wonka na polu stražowacž, ale buch wotdželej pschipołasany, kiž jako rezerva jady wosta. Mějachmy jady wo-
bydlenja, wot selenych halošow natwarjene. A njemějachmy tudy žaneho mēra, dokelž straže s njepšhečželom stajnje na žo tšelachu. Duž dyrbjachmy tež my stajnje hotowi byčž, jim na pomoz pschincž, hdyž by trěbne bylo. Pscheměnjachmy wjazy křocž našhe kwartěry. Hospodowachmy we wšy Glichy. Dželo běšche jara čžežke. Hdyž njetriebachmy na pólnaj straži pschewywasč, dyrbjachmy hrodžishežka twaricž abo žo hwuczowacž.

(Potracžowanje.)

Wišelake s bliska a s daloka.

— Saňdženu njeđzelu žwječesche Budyške poboczne Gustav-
Abolfske towarštwu žwój lětny žwjedžen w Gušy. W lěče 1888
bēšche žwój pošledni žwjedžen w Gušy mēto. Čžim wjetšcha bēšche
radošč wšhadny, Gustav-Abolfske towarštwu sažo jako hoščka
w žwojej žwjedžisnje powitacž mōž. Sswjedžen sapocža žo popođnju
w 2 hodž, hdyž žo žerbisla Boža žlužba sapocža. Žyrtkej bēšche
s pletwami a wēnzami najrjenscho wupyschena. Spēwanje knjesa
kantora Šanti s Wjeleczina a žyrtwinského žhora pod wodženjom
knjesa kantora pošlucharjow natwari. Na žerbiskim žemšchenju
předowasche knjes žarat Sarjeň s Rhwacziz na žaložku 1. Kor. 12,
20. 21. 25—27 a wntoži je sahorjazymi žłowami: Evangelisko-
lutherizy kšheščizjenjo domach, spominajče stajnje w lubosčzi na
našchich wērybratrow wonkach w rošpřošchenju! 1. Woni žu stawy
teho žameho čžeta, kotrehož stawy wy seže. 2. Žako tajzy woni
waš potriebaja, kať wy jich potriebacže a 3. Njedyrbi teho dla tež
jich horjo wasche horjo, jich wjekele wasche wjekele byčž? — Na
němskim žemšchenju, kotrež žo w 4 hodž. sapocža, mēšesche knjes
tajny žyrtwinski radžicel Keller, kotryž je 13 lēt Budyške poboczne
Gustav-Abolfske towarštwu jako pschedžyda wodžil, a kiž je nělotry
žwjedžen Gustav-Abolfskeho towarštwu se žwojimi s hlubokoščke
žwiateho pišma čžetpanymi předowanjami porjenshil, žwoje pošled-

nje předowanje, přjedy hač žo na wotpočink poda. Wón žo
s tutym hluboko žacžutym předowanjom se žwojej Gustav-Abolfskej
wošadu rošžohnowa. Na žaložku Jana 3, 11 pschwoła wón
žwjedženškej wošadže: Knjesowe žlowo na ewangelski lud: Džerž,
šchtož mašch, žo by tebi ničto njewsať twuju křonu. Wón dopomni
1. na krašnosčž poklada, kiž je ewangelskej žyrtwi dowěreny, žo
bychmy jón wobarnowali; wón pokasuje do historije našheje žyrtwje,
kiž je bohata na žylsach, ale tež polna krašnych dobyčžow, a kaša
nam spominacž 2. na něčžischi čžaš s jeho wulšimi nadawšami,
kotrež mamy dopjelnicž pomhacž. Pošlucharjo ledžbowachu na
krašnej předowani s napjatej ledžbliwosčžu. Kollekt, kotraž žo
pšchi žyrtwinskich durjach sa Gustav-Abolfske towarštwu hromadžesche,
wunješy rjany wunošch wot 429 hr.

— Šerbiski homiletiski žeminar pod wodženjom kn. žararja
Wrošaka je žwoje lētusche pjuhowanje 23. septembra stōncžil.
Našchi žerbizy studencži wuwuczowachu žo w 4 njeđželskim přozo-
wanju w žwojej žerbiskej rěčzi a pschihotowachu žo na duchownste
powołanje njes Šerbami. Na žeminarje wobdželichu žo studencži
theologije knjes Pawol Wiczež s Wšchishež, Jan Šschizjan s Ho-
džijo, Škorla Kšbať a Jan Šaplet s Budyšchina.

— Deputazija Lužiskich duchownych žhromadži žo saňdženu
šchtwórtk dopođnja w bydlenju knjesa tajneho žyrtwinského radžic-
čžela Kellera w Budyšchinje, žo bychu jemu žwoju džatownosčž
wopokasali, přjedy hač žo wón na wotpočink poda. Žednacžo
duchowni běchu w mēšniskej draščke pschischi. Žako rěčnik wu-
stupi knjes žarat s Trenk s Wjasoňy. Š dopomnjenju na mēsto
jeho dželanja a škuttowanja žo jemu rjany wobraš hroda Orten-
burg, hdyž je wšchědnje s žwojemu dželu křodžil, pschepoda. Knjes
tajny žyrtwinski radžicel žo s huutymi žłowami sa wopokasaju
lubosčž požalowa a wupraj, žo budže se žwojej wutrobu stajnje
s Lužizu swjasany. Wōh wobradž jemu rjany a miły wječžor
žiwjenja.

— Nowa realna šhula w Budyšchinje je žo s wulkej
žwjatocžnosčžu požwječžila.

— Lěpšche powješčke jažo s Afriki pschikhadžeja. Burojo žu
Žendželčanow žbili a pschezo wjazy žo s Kapškeje kolonije buram
pschisamkuje, kiž bjes bojosčže sa žwoju žwobobnosčž wojuja.
Wutroby horja žo sa tōnle bohabožajny lud, kiž w doměrenju
s Bohu wojuje sa žwoju dobru wěž.

Něšcho s rošpominanju.

Ža žym čžlowjeť byť, to rēka, bēdžer byčž.

Žiwjenje je bēdženje, sa kotrehož palma je w njebješach.

Prōza žiwjenja dawna nam žame kubla žiwjenja wažicž.

To tež tebe stara, hdyž žo žuhodowa křeža pali.

Njewēr temu, kiž je tebi najbližichi, kiž w jenny domje s tobu
bydli, s jeneje křizy s tobu je a w jenny ložu s tobu lēha —
tebi žamemu.

Wo Pawolu, kiž tať křutnje s dobroproščhenju sa druhich
napominasche, praji žyrtwinski wōtz Augustin: „Žyrtkej njeby ženje
žaneho Pawola mēla, hdy njeby Šhečžepan sa njeho prošyl.“

„Bombaj Wōb“ njeje jenož pola knjesow
duchownych, ale tež we wšchěch psche-
dawařnjach „Šerb. Nowin“ na wšach
a w Budyšchinje doščacž. Na šchtwórcž
lēta placži wón 40 np., jenoťliwe čžiška
žo sa 4 np. pschedawaju.

Daliske dobrowólne dary sa wbohe armeniske žyroty:

N. N. s Hornjo-Wujesdžanskeje wošady 2 hr.

W mjenje wobohich žyrotow praji wutrobnny džak

Gōlcž, redaktor.

Pomhaj Bóh!

Ciřklo 40.
6. olt.

Četnik 11.
1901.

Serbske njeđzelske łopjenka.

Wudawaju řo kóždy řobotu w Smolerjez knihicziřczeru w Budyschinje a řu tam dostacź řa řchwórtłetnu pšchedplatu 40 ny.

18. njeđzela po řwjatej Trojicy.

Psalm 25.

Nasze psalmowe řlowo je modlenje k Bohu wo wumóženje ř nusy częła a dusze. Kotrej człowjek njeby winu měl tak řo modlicź, dokelź mamy tak huřto ř częłnej a duchownej nusu řo będźicź. Wřchędnje wřchal prořymy: Wumóź nař wot řleho. Teho dla derje řřchęřcijanej, kiź řo w řwojej nusy k Bohu wobroczi a řo modli: Po tebi řo mi, řnježe řřsčęće. Mój Božo, ja mam nadźiju k tebi. Njeđaj mi k hańbje přichinę! O hdy bychu wřchitzy tajke wutrobne řadanie po Boży měli; přchetóž tajke řadanie přichinuje k modlenju, a k temu, řo kęmřki řhodźimy a Bóh tajke řadanie teź řohnuje. Kať hubjeni pať řu wřchitzy, kiź njeprařa: „Po tebi řo mi, řnježe, řřsčęće, kať njeřbožowni řu czi, kiź řo nje modla, teź niź w nusy.“ Poboźny wřcho ř Bohom czi, ma teź w nusy na Boha nadźiju, a Bóh njeđaj jemu k hańbje přichinę. Přchetóž řadny njebudze řahańbjeny, kotryź jehu wo- czakuje. Tak njebu k hańbje Abraham, Josef, Ğiob, Daniel, naš řnjeř a řboźnik a jehu řapowřtoljo. Ale k hańbje dyrbja přichinę, kiź Boha, Bože řasnje a jehu modlitwu řazpęja. Woni w nusy řaneho trořhta nimaja. To je naš řonik Ğain, Saul, řudas řřchariot. Ğdyź my k hańbje přichinę njechamy, dyrbimy Boha ř wutrobu łubowacź a jehu řasnje řwęru dopjelnicź, a Boha prořucź: „Řnježe, pokaz mi twoje pęcze, a nawucź mje řwoje řchęřki. Wodź mje po řwojej prawdořci.“ řchtóž po

Boźich pęczech řhodzi a na Bože řlowo pořłucha, tón njebudze k hańbje, ale móže řo ř dowęrenjom modlicź: Ty řy tón Bóh, kotryź mi pomha; wřchędnje woczakuju ja tebe.

W tutym dowęrenju budze poboźny řřsčęće pořyl- njeny, hdyź řo řpomina na wřchu pomoz, kotryź je wot Boha dostal a kať Bóh wot řpoczatka řwęta tych řwojich njeje niħdy wopuřcęzil. Tamny řralowřki njebę wo- puřcężeny; tón řnjeř wuřtrowi jehu řyna, kiź bę na řnjereź řhory a wón węřęře do njeho ře řwojim řyřym domom. Tak je częłma nusa k wumóženju ř duchowneje nusy, k węřę do teho řnjeřa pomhala. Teho dla dyrbi kóždy řchęřcijan w řwojej częłnej nusy na řwoju duchownu nusu pohladacź a řo řwęru woprařcęć, hać je řnano řam řwoju nusu řawinowal a nusa, kotraź je řchtrařa řa wobędźene řręchi. Přchetóž řchtó je řjeř řręcha? Teho dla njech řo poboźny řchęřcijan w tajkej nusy modli: „Njeřpomú na řręchi mojeje mlodořcę; řpominař pať na mje po řwojej řmilnořci.“ Derje temu, kiź je w řwojej mlodo- řci częřte a pózcziwe řiwjenje wjeđł a řpominal na řwojeho řtworiczela a řwoj czas derje nalóžil; wón nje- řreba pořdźiřcho ř rořkazom a hańbu na řwoje mlode łęta wroczo łladacź, wjele wjazy wjeřelny řarym łętam napřchęřiwo łladacź. Ğdyź pať řle dny přchindu, kiź řo jemu njełubja, dha je Bóh jemu řwęrnym pomoznik. Poboźny řchęřcijan řo niħdy řwojeho poboźneho řhodze- nja njeřwali, wón wę, řo bjeř řręcha njeje a prořy teho dla Boha, řo by wón chyzł po řwojej řmilnořci jemu

pomhač bješ wšcheje sašlužby a dostojnosće. „Tón Knjes je dobrocziwy a prawy, teho dla roswuczi hubjenych swój pucz. Wšhitke pucze teho Knjesa su dobrota a prawda tym, kiž jeho šlub šwěrnje jalkowaju.“ Sawěseže dobrocziwy a prawy je tón Knjes. Wón roswuczi hrěsch-nitkam pucz, ale jara wjele jich to k wutrobje njewosnje a wopuščezi prawy pucz, tola Bóh šo nad jich hubjen-štwom šmili a wjedže bludžaznych na prawy pucz. Wón chze, šo jeho dobrota jich k pokucze nawabi a šo jim czelna nusa k wustrowjenju wot hrěchow šluži. Wošebje pak je tón Knjes tym, kiž po jeho šlowje czinja, šwěrnny Wótz; jim su Bože pucze dobrota a prawda. Kajki krašny trocht w nusy sa Bože džeczi. Bóh šwojich nje-wopuščezi, tež czelna nusa dyrbi jim k lepšemu šlužicž. Sšmy my pak tež wopravdže jeho džeczi? Sšmy my šlub s nim wot mlodošče šem jalkowali? Rhodžimy rady po jeho puczach? Sšmy my pšhes nusu, kiž na naš pšhińdže, šo polěpšili? Kajku winu mamy na šebi? „Sšwojeho mjena dla, Knježe, šmil šo na mojej šłósczi! Mjesakhadž šo mnu po mojich hrěchach. Šhto je tón, kiž šo teho Knjesa boji? Wón budže jeho najlepšchi pucz roswuczež. Jeho dušcha budže w dobrum pšchewnacž, a jeho šymjo budže kraj wobšhnyč.“ Haj, šbóžny tón, kiž šo Boha boji a jeho czesczi. Šbóžny je tón, kiž tež po wumožanju s czelneje nusy Bohu šwěrnny wostanje a wot Božich puczow njetwóchnje. Bóh pokasuje jemu prawy pucz, po kotrymž ma rhodžicž a dawa jemu bydliež w kraju šbóžnych dušchow. Teho dla chzu šo teho Knjesa bojecž pšhes žyke žiwjenje, hrěchow šo hladacž a po prawym puczju rhodžicž. „Mojej woczki hladatej stajnje na teho Knjesa, pšchetož wón budže moju nohu je šyče wuczahnyč.“ Šacžrunjež w pšchichodnym cžaju nusa na miye pšhińdže, s wěštnym dowěrjenjom móžu šo modlicž: „Wobrocž šo ke mni, a šmil šo nade mnu; pšchetož ja šym šamlutki a hubjenu. Štyšknocž mojeje wutrobny je wulka: wuwjedž mje s mojich štyšknocžow. Pohladaj na moju žalocž a hubjenocž, a wodaj mi wšhitke moje hrěchi. Derje mi, hdyž šo tak modlu. Bóh šlyšchi moju proštwu a kaš wjele proštwow je Bóh wušlyšchal, hdyž su s tyšchnej wutrobu k njemu wołali. Wón je pobožneho Davida w jeho nusy wušlyšchal. Wón je našeho šbóžnika w jeho šmjertnej nusy wušlyšchal. A kaš dyrbi někotry mjes nami wujnawacž: Tež mi je tón Knjes hižo husto pomhač, s nusy mje wuwjedł a wot wšcheje žalocže wumohl. Teho dla chzu jeho šhwalicž a pšchezo šo jemu dowěricž a pšchede wšchem jeho prošnyč: „Wobarnuj moju dušchu pšched hańbu, džerž mje po prawym puczju, dha napošledł mje wěseče je wšcheje nusy wumóžesch. Haj Knježe, Božo, njebjeski Wótče, budž nam huadny po šwojej wulkej dobroče. Pomhaj nam je wšchěch našchich nujow. Šakitaj naš pšched nje-pšcheczelemi a šchituj naš we wšchěch štrachotach. Šdžerž w našchich wošadach, w kóždym domje mēr a jednotu, wumož našch žyly kraj wot wšcheho škeho. Wobaraj njewěrje a bješbožnosćki a wobarnuj naš pšched kóždym šlym myšljenjom a štkom. Haj wumož wšhitke twoje džeczi se wšcheje nusy.

O Knježe, cziń kónz šłóscze
A wšcheho czěrpjenja,
Cziń kónz wšchěj hubjenosće
A wšcheho nješboža,
Wjedž nosy a tež ruzy
Pa prawy šbóžny pucz.

So pocžehnjemy duzy
Do twojich njebjes nuts.
Šamjeń.

Puczowanie po Božim pišnje

abo

kašle myšle nadendžech, Bože šlowo czitajo.

Podawa šwěrnny czitaj „Pomhaj Bóh-a“.

1. knihi Mošafowc, 27. staw.

(Potraczowanie.)

Šo wšchem šdacju je Šaak šwojimaj šymomaj jenož šemške kubla šlubil: bohate žně, dobry pokoj, czescž pšched druhimi; Bože krales-štwu šo ani njenaspomni. To pšhińdže s teho, šo njeje Bóh wótzam nadžiju na pšchichodne namrěštwu wšchědnje a jeničžny sa šhladany kónz prajil, ale šo je jich kaš po dalokim puczju tam dowjedł. Tak je wón chzyl, šo by byl škananejški kraj ja nich šchpibel a šarukowanje na njebjeste namrěštwu. Wšchě jeho dobroty bėchu juanjenja sa jeho wótzowštu lubošč; niz šuano teho dla, šo bychu je šemškim kublamy šo špokojejo na njebjesa šabnyli; ale tajke podpjern a šepjern bėchu jim po jich cžajnym wošchnju trėbne, šo bychu šo wóhli šłoncžnje do njebjesa pošbėhnyč. Dofelž njebe Šhryštus, přeni mjes šestawany a nadžija na nješachodne wěczne žiwjenje hiščeže šo šjewil, wošta jeho kralesštwu s wobrašami wošnamjenjene, doniž njeby cžoš došrawil.

Dute wěščeženje šložuje šo, kož nimale wšhitke, na to, šchtož je widžomne, a wot teho pošbėhuje šo do njewidžomneho pšchichoda. Wšchěšk a šhjedžičežo pšchi žohnowanju su šlowa: „Budž s knjesom nad šwojimi bratramy!“ S tym bė šawěščene, šo budže žohnowanje s nim, šo budža šo wšchitzy drušny jenož pšhes njeho móž wotšchewječ, a wobtrucžene šujestwo nade wšchitkimi, kotřiž bėchu šo narodžili s Abrahamoweho šymjenja s přenja po cžěle — a tajkich njebe malo —, a s druha po dušhu, a tajkich je šraelski narod doštal do wšchěch wěcznych wěcznosčow pšhes Mošafa.

S najšpodžiwnišchim šaplecženjom w žiwjenju šo tu štkamy; tu šhonimy jašnje, kaš wšchě ruzy wšchě šlawišny wodža, a tak njemóža ani cžlowške hrěchi, ani cžlowške bludy to šajchmatač, šchtož je je wšchěch wěcznosčow šem Bóh šhladal. Škóždy s cžlowškow škaje pšchědženo, kotrež ma w šwojej ruzy, po šwojim šlawym cžlowškim rošumje a po šwojej woli, a napošledł wóhładašch tola w hotowych škaninach krašny wobraš, wot mišchtra do předla šhladany.

Haj tola to, šchtož šo na šemi podawa, a tola s njebjesa šem; pšhes cžlowškow, a tola pod Božim wodženjom!

II. Šchucžka 30—40. Hdyž bė šakub požohnowany, do-nješe tež ššaw, wrócžiwšchi šo s hońtwy, nanaj jědž. Nětko špóšnaje Šaak, šo je wón byl nadoba bješ wole w Božej ruzy, a šo je štklužny po Božej woli dyrbial teho požohnowacž, kotrehož šebi njebe šhladal, a šo teho dla njemóže jemu wudželene žohno-wanje jemu wjazny wšacž. Ššaw šo rošnjemdri a pšaka, a tak šlubil šo jemu wobudjenje pšodne kaš škananejški kraj, a nadžija šo jemu špožczi, šo budže něhdy wušwobodžene s bratroweje ruki.

A hdyž bė Šaak šakuba požohnowal, a šakub bė šedom wot šwojeho nanoweho woblicza, pšhińdže ššaw, jeho bratr, s hońtwy s ščelenej džiwšnu.

Bóh bėšche šwjedł, šo njebe ani wóšomika přjedy pšchischol, šo by jeho, niz pak ššakowa, rada dobyla, ale tež niz wóšomika pošdžicho, šo byšchaj ššebekta a šakub špóšnawoj, kaš šohko by šo jimaš mohlo nimo šulicž.

A ššaw pšchihotowawšchi tež jědž nješesche ju nuts k šwojemu nanaj, šo by, jako mēnjeseche, pšhes šłódnju jědž žohnowanje jašo doštal, wot kotrehož bė šo něhdy šłódnje jědže dla wotriekł, a džesche k njemu: Ššau, mój nano, a jěš twojeho šynowu šwěrinu, šo by mje twoja dušcha požohnowala.

Duž wotmolwi jemu Šaak, jeho nan, šo wulzy džiwajo, šo jašo něchtó k njemu pšhińdže, šo by žohnowanje doštal: Šchto šy ty? Wón džesche: Šchto šo to halke prajšesch, mój nano? Ša šym ššaw, twój přeni narodženy šym; wšchal šy mje na polo poškal, šo bych šwěrinu popadnył a tebi jědž pšchihotowal, kaštuž ty rad jěch.

Duž štróži šo Šaak pšhes mēru wulzy jara; nětko bė wěste, šchtož bė přjedy jenož s próžu s šlowy šbył, šo bė šakub k njemu pšchischol a niz ššaw, a Šaak džesche: Šchto to? šchto je tón

— S 1. oktobrom je ho knjes tajny zyrkwinski radžiczel Keller na wotpocziak podal a knjes wyschski zyrkwinski radžiczel Meier swoje nowe waźne sastojuństwo w našej Łužicy nastupil. Wón bu 1. oktobra wot knjesa wokrjejskeho hejtmana se Schlieben do swojeho noweho sastojuństwa sapolasany. Bóh luby knjes chyzl jeho skutkowanje zohnowacž t duchownemu šožu našej Łužicy a našich herbskich wošadow!

— Saubženu pónđzelu mějesche ho pohwjećenje noweje zyrkweje w Starých Šórnizach pola Žitawy w pschitownosći knjesa wokrjejskeho hejtmana se Schlieben, knjesa wyschskeho konsistorialneho radžiczela Koblshütter a Dražďan, kaž tež druhich czechnych hošći. Pohwjećenišlu rěč mějesche knjes tajny zyrkwinski radžiczel Keller. To běšče pošteduja rěč w jeho sastojuństwe, dokelž wón i tym samym dnjom na wotpocziak stupi. W mjenje konsistorstwa rěčesche knjes wyschski konsistorialny radžiczel Koblshütter. Zať je psches Bože wjedženje šašo nowa wošada w našej Łužicy. Njech je wona tež rjana šćějaza duchowna šahroda mjes nami.

Sa palenzowy lif.

Zau šhodžesche na robotu
Sa mału mšdu, ho wě;
Kaž pónđzelu, tať robotu
Pať trochu ščery bē.

Wo džělo wjele njerodži
A rad ho wotwěka;
Šdň knjes pať jeho našwari,
Ššo hrošnje wurěča:

„Djaš šanješ tajku robotu! —
Ja wěm, džě lěpje je:
Dženš Dobruschej ho pschitaju
Do palenz-palešnje.“

„Dži pschitaj ho“, knjes wotmolwi.
„Sa palenzowy lif!
Tu šlužbu lóžto wupjelni
Tak lěni njerodnik.“

Kaž tu, tať tam je šlěprow došć
Sa tajku šlužbicžku.
A njebudže jim rošom došć,
Dha šměju šmjercž ša mšdu.

Něki žiwjenja,

i někotrych wošebnych ščpruchow šwjateho pišma wuwjedžene.
2. Kor. 5, 21.

Pschetož Bóh je teho, kotryž wot žaneho hrěcha nicžo njewjedžesche, ša naš hrěch šćinił. šo bychmy we nim ta prawdosć byli, kotraž psched Bohom plaći.

Šhrystuš hrěch šćinjemy! Šlaj, tať mudrje Bóh ćini, tebi wot hrěcha pomhać. Dy njeběšče a nješny hiščeje nicžo druhe hać hrěch, Bóh pať nicžo druhe hać prawdosć a šwjatošć. Šene druhemu napschecžo šteji. Šene to druhe šahanja. Prawdosć dyrbi po swojej naturje a po šwjatim byčžu hrěch šahuacž. Ale Bóh to njemóže psches šwoju wutrobu pschenješć, tebe šastorežić a tebe wěćnje wot šebje džělicž. Šeho wutroba je hinajščeje myšle. Šeho šmilnosć ho hori, šo wón njemóže ćinicž po šwjatim šurowym hñěwe a ho šarocžić, tebe žyle šnicžić. Kať dha je temu rada? tať dha dyrbi ho ta wěz šapocžecž? To wšchať nikomu do myšlow pschicž njemóže, šhiba Bohu šamemu. Ale dyrbjalo Bohu něšćto njemóžne być? Ně. Wón ma nješćonežne šlubiny a žórlaze študaje we šwojej mudrosći a lubošći, liž wučerpacž a wopšchijecž nješku. Praji ho hewaf, šo móže šebi cžłowška lubošć nješměrnje wjele wězow wumyšlicž. Boža lubošć je tež w tym najwošebnišča. Wona šebi tať rjez wumyšli, na šajke wašdnje mohł ho hrěch šatamacž, šaflecž a moricž, tať šo ho njeby šhuda hrěchna waćka potrječhila. Kať dha to? Bóh da šwojeho Ššyna, teho lubowaneho, kotryž žaneho hrěcha měł njeje, se šwojeho šlina, šo by cžłowjekow wujednał. Prajmy něko šnano: Ach, to je ho lohžy štać mohł, hdyž je wón šwojemu Wótzej teho dla dobre šlowo dał. Ně, ně, to njeje tať lohke!

Wotlecze a šmjercž je na hrěch postajene. Ššyn Boži wščitke hrěchi na ho wšmje. Šaj, to hiščeje došć njeje. Tudy dyrbi rošom mjelčecž a wěra šama rěčecž. Bóh šćini šwojeho Ššyna hrěch. Ššto dha něť wostanje? Wščitko, šštož je a rěka, je Šhrystuš šćinjemy. O, šhudy hrěchnito, wotewť twój rt! Wšchitka twója pschinarodžena šćajenosć a wšchē wobenđžene hrěchi, liž mějesche do twojeho našasanja a wobrocženja, a wščitke hrěchi, liž ho tebe po twojim wobrocženju hiščeje džerža, to wšchitko je we šlowach wopšchijate: Bóh je Šhrystuša hrěch, žyly a dospołny wopor wujednanja ša hrěch, šćinił. Ššto dha tebe, šhuda waćka, tón hrěch nastupa? Daj ho Šhrystušej wo to štaracž. A ššto dha něťto ty šy? Prawdosć, liž psched Bohom plaći. Ale ja ho žyle hinat cžuju. Tudy šteji: šo bychmy byli prawdosć, liž psched Bohom plaći, abo prawdosć Boža. Čhješć dha ho ty šamlutli wot teho wušamfycž? Wšchitzy našajoni hrěchnizy buchū prawdosć. Wěda temu, liž mi to i biblije wu- maže! Wěť to, šštož wěricž móže! Šhwalba budž Bohu!

Bóh šaplaczi.

Milijonar Girard w Šhiladelphiji junu šobotu wječor pschitaja, šo maja jeho ludžo njeđzelu rano na pschitawje być, dokelž šódž pschijědže. Šměrom jedny i mlodnych ludži praji: „Šnjes Širardo, to je mi njemóžno, to je pschecžimo mojemu šwědomju, njeđzelu džělacž.“

„Kať to? Nješnajecze našy porjad?“

„To ho wě! Wšam tež štaru mać šejwicz; ale njemóžu a nješmēm njeđzelu džělacž.“

„Derje! Wój šmój hromadže hotowaj. Džicze i pokladizy a dajče šebi mšdu wuplacžić!“

Šťi njeđzete ho minychu. Š džěla pschecžemy druhého džěla njenamafa a do wulkeje cžěšnosće pschidžje. Duž i Širardej bankšer pschidžje a ho jeho praschesche, hać nětoho šhmaneho njewě, kotrehož móhl ja pokladnita do banki wšacž. Šnydom jemu Širard mjeno se šlužby pschecženeho muža praji.

„Šeho pať šče Wy tola se šlužby pschecžili?“

„To je wěno, šym jeho se šlužby pschecžil, dokelž njeđzelu džělacž njechajše. Šola muž, liž je hotowy, i pošluchnosćju napschecžo šwojemu šwědomju šwoje džělo woprowacž, ho mi šhmany šda, pokladnik być, kotremuž móže ho dowěrjenje šwožćić.“

Wšody muž to šastojuństwo došta.

Něšćto i rošpominanju.

Prěni šchecžijenjo bychū w cžaju pschecžěhanja prajili: „Našcha wěra runa ho rybje, kotraž je w žolmach njeměrneho morja živa, ale ho w nich njetepi ani ho wot nich njerošrašy.“

Psched něšćto cžahom ho mlodženz šwojeho nana woprašcha, ššto to rěka šwětej šchizowany być. Šan praji: „Dži won na pohrjebniščejo, wolať mormych a rjěł: „Bójče, něťto je rjany mejšti cžah, nješjěša šu mōdre a ptacžki špěwaja.“ Młodženz tam džěšče a jať ho wróczi, praji šary: „Ššto šu mormi wotmolwili?“ „Něčo.“ rjěłny mlodženz. — „Dži tam šašo!“ kašasche šary, „wolať mormych a praj: Njewjedro šteji na nješjěšach, šhwatajče, šo pod rěchu pschidžecze, pschetož bōrny tu budže!“ Šato ho mlodženz šašo wróczi, ho tamny šašo woprašcha: „Ššto šu woni wotmolwili?“ — „Něčo.“ mlodženz rjěłny. — Duž dži tam šašo a šhwal šich a hdyž nješlyšcha, našwať šich.“ — „Ach, mój nano,“ praji mlodženz, „to budže tež podarmo, woni mi njebudža wotmolwicž.“ Duž praji šary nan: „Šlaj, mój šyno, ša lóšćtom a šrudobje šwěta, ša šhwalenjom a šwarjenjom šwěta ho runje tať maťo praschecž tať mormi, to rěka šwětej šchizowany być.“

Šohaty italski hrabja Giovanni Goite wušwoli šebi ša šwoje šnamjo putnika i tym podpizmom: „A tať dale!“ Wón čhžyšče i tym prajicž: „Wdy tudy wobštajneho měšta nimamy.“

Dalšče dobrowólne dary ša wšohu armeniske šyroty:

N. N. i R. 3 hr.

W mjenje wšohich šyrotow praji wutrobny džaf

Šólč, redaktor.

Womhaj Bóh!

Cyblo 41.
13. oft.

Łětnik 11.
1901.

Szerhske njedželike łopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Smolerjez knihczišcežetni w Budyschinje a šu tam dostać ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

19. njedzela po šwjatej Trojizny.

Łaf. 5, 16.

Próštna praweho wjele samože, hdyž je šprawná.

Próštna kóždeho pomozny potrebneho šo k Božemu wuchu pšheczišceži a wolanje š hlubiny wón š huady pšchijimuje; ale hdyž je cžlowjek wodacze hrěchow dostał a je Bože džeczo, ma wón po prawym pšchistup k Bohu. Modlitwa je klucž, kotryž je Bóh cžlowjetej šam do ruki dał, šo by šebi jeho wutrobu a š tym wšchitke pokłady Božeje huady wotewrił. Praweho próštna wjele samože. Wona nam najnušnišchi wšchitkich darow, Božeho ducha, pšchinješe. W nim nam Bóh roškwětlenje, wječednu pokutu, wěru, wěstošć šboža a šwjeczenje dawa. Modlitwa lubošć k Bohu a šobucžlowjetam šahori, roššchěrjenje a kujezenje šwětnych štarošćow šadzěwa, powětr š njebieskeho raja dele pšchinješe a da Ješufowemu woblicžu na naš šwěczič. Modlitwa je lékařštwu we wšchitkej nušy dušce.

Dobroproščenje je brón, kotryž we wšchěm a pšchi wšchěm wužiwamy, šchtož ša druhich cžinimy. Dobroproščenje łamjentne wutroby rošschětrje, želešne wrota wotewri a rječajny rošlama. Dobroproščenje Božemu šlowu pucž pšchihotuje a šo še žanymi šadzěwkami šadžerjeć njedá, kotrež łraje a rěcže wuczinja. Praweho próštna a dobroproščenje wjele samožetej, teho šmy šwědkojo. Njebyšchtej šo wonej wot pobožnych štaršchich a kńótrów štalej a wot šhromadžišny šwjatnych, nihdy nje-

bychmy na pucžu žiwjenja byli, a někotryžkuliž šlaby je w tu łhwilu hišceže š dobroproščenjom džeržany, šo njepadnje a šo zyle nješhubi. Šdyž šu jumu Bože pucže wicě k kónzej došchle, budže šjawne, šo praweho próštna wjele samože, ale jeno, hdyž je šprawná. Šchto čže to rěfacž? Wny dowěru do Božich šlubjenjom a poddacze pod jeho štajnje mudru radu, hdyž šo rjeknje: „Džiz moja, ale tvoja wola šo štaň,“ pola kóždeho šo modlazeho šchesczišana jako něšchto wohladamy, šchtož šo šamo rošyni. Šprawná je próštna, hdyž k njej dwojake pšchindže: najpriedy bohabošocž. W modlitwie šo hrěšch- niš š prócha šemje k šwjatemu w njebieskach bliži. To modleriej njedowoli, jeno tak bješ rošmyšljenja rěcžecž abo jeno šo w šwojich šacžuwanjach pošběhuncž abo še šwojimi myššemi tu a tam wokolo hludžicž. Ššwjata blištošć Boža dyrbi jeho myššle šwjeczič. Dale k šprawnej próštwje šlušcha, šo čžeich to, wo cžož prošnyš, tež woprawdže mēcž. Kuku na wutrobu, šchesczišjenje, našcha próštna drje ma hušto došć prawe wopšchijecze, ale nam šprawnje wo to cžinicž njeje, šo bychmy to šawěšće dostali, wo cžož prošnyš. Šdyž je nam wo wumoženje š cželneje nušy cžinicž, tehdy njech temu tak je; ale hdyž prošnyš wo to, šo by našcha wola byla wotwjašana a wumožena wot wšcheje kńicžomnošće šemje, a našcha wutroba wot wšchitkich žadošćow a hrěšchnych lošchtow, a šo bychmy my napjelnyeni byli š mozami š wyšokošće, š prawym pošnacžom, še šwjatym duchom, je našcha próštna tehdy šprawná? čžemy my to woprawdže dostać,

wobkhowacź a hebi waźicź, hdyź je nam Bóh da? Njeje žadny, kiź njeby ƚo ƚapowjedźil ponizjenja, hdyź je Bóh próstwu wo poniznoścź wuŝlychał, abo kiź njeby wot ƚo wotpoƚała wŝchelake czeźke nadawki a ŝrudne naŝhownjenja, hdyź ƚmy tola wo prawe wodźenje proŝyli? Wuźiwamy pičezo wuproŝchenu dar ƚwójateho Duchu prawje? — Tuto powuczenje japoschtola ƚakuba je jara wobkedźbowanja hódne. Wjele próstwom drje je, ale niź runje tał wjele ŝprawnych, teho dla teź niź tał wjele wuŝlyŝchenjow, kiź by Bóh nam po ƚwójim ƚlubjenju rady wobradźil.

O ƚwěrnny Božo, wucź naŝ ƚo modlicź w twojej bojojeźi, je ŝprawnej wolu to bracź a ƚhowacź, ŝchtož ty jako wuŝlyŝchenje ŝicziŝch. Cziti naŝ teź w dobroproŝchenu ƚwěrnnych.

Ja ƚhroble proŝchu w ƚhryta mjenje,
Kiź t twojej prawizy mje jaŝtupi,
A budu wuŝlyŝchany rjenje,
ŝchtož proŝchu w duchu a we wěrnosczi.
O, wěczi je derje mi a ƚhwalba czi,
So darmo daŝch mi tajke ŝbóžnoŝce.

Samjeń.

M. H.

Pucźowanje po Bojim piźmje

abo

lajke myŝle nadeńdźech, Boje ƚłowo czitaja.

Podawa ƚwěrnny czitař „Pomhaj Bóh-a“.

I. knihi Moŝŝajowe, 27. ŝlaw.

(Potracźowanje.)

Čław dźeŝche t ƚwójemu nanej: Majch dha jeno jene po-žoňnowanje, mój nana? Dyrbju-li ƚo teź Bohužel po prawdže teho požoňnowanja ja přemi narod wŝdacź, dha maŝch tola ŝawěcze hiŝcze nełajke, hdyź teź ƚnadniŝche požoňnowanje ja mnje. Duź požoňnuj mje teź, mój nana! A poŝběhny ƚwój hłóŝ a ƚłataŝche tał ŝrudnje, ƚo chyzŝche ƚo nanej wutroba pułnyč.

Čław njemóžeŝche dozpjecź, ƚo by nan ƚwoje ŝmyŝlenje pŝche- mēnił, hač runjež je ƚo se ƚyŝami prózował. Wón bě to ŝazpjel, ŝchtož wón nětkole jejničzy ŝwontowneho wužitka dla pnta. Tał je wón ŝnamjo hejchlerjow je ƚapowdźenej pokutu; woni njepłataja na ƚwoje ŝtutki, ale ƚłataja jejničzy ŝežehowow dla, ŝe ŝtutki pŝchewodźazych.

A profetiŝki duch ƚaja ƚława, Čławoweho nana, i nowa a i tutym duchom wotewri ƚo jemu teź Čławowy pŝchichod; duź wotmolwi wón a dźeŝche t njemu: ƚlej, ja tebe je něŝto ŝhowane, ŝchtož ma počahy je ŝemŝkim žohnowanjom, twojemu bratrej wu- dźełemym: twoje wobudjenje budže hnydom pódla ƚlubjeneho kraja w tučžoŝczi tamniŝcheje ŝtrony a w njebeŝkeje rohy. Mjejmějeŝch teź tał bohate žně jako twój bratr w ƚwójim kraju, dha ŝmėjejch tola hiŝcze nadoŝeč, ƚo ŝmēja teź tebe ŝa ƚnjeŝoweho požoňnowaneho.

Se ƚwójim mjecžom, ƚaž je ŝa twoje dźiwje a naŝhroble waŝnje pŝchihodne, kotrež mjeŝ twojimi potomnikami hiŝcze do luboŝe na wóju roŝtoŝe, budžeŝch ƚo tam žiwicź, a budžeŝch drje nětko ƚwójemu bratrej, ƚo by ƚo ŝjewjenje temu date teź ŝtało, na czaŝ ƚłuzicź. Tola ŝtanje ƚo, ƚo budžeŝch teź ƚnježicź a ƚo jeho ŝpichah i twojeje ŝchije roŝtemiŝch, pŝchetož jeho žohnowanje je ŝmuczene i tym, ƚo je jebatiŝke ƚrēdki nałožował, ƚo by je dozpjel.

Edomitowje, Čławowi potomnizy, mējachu ƚwoje ƚudleŝečo na Seirŝkich horach, wot južnych brjohow Mortweho morja hač t brjoham Alanŝkeho móřkeho ŝaliwa pŝchi Čzeńwjenym morju. Běŝche to horojta ŝalna krajina, na ƚewjernej ŝtrony nimalo puŝta; tola powŝchitlownje je krajina hiŝcze dženŝa ƚłódna jemja, hdyž bėchu něhdy težejaze ƚudleŝeča: woŝebje je krajne hłowne měŝto Sola (po ƚerbŝku ŝkala, poŝdžiŝcho i mjenom Petra, wulke měŝto, po kotrymž je Petrejŝka Arabia mjeno doŝtała) pŝcheŝ ƚwoje wulŝotne roŝpadanki i romŝkich czaŝow wŝchē ŝpodźiwauje něčziŝchich pucźowarjow ŝbudžiko. Wokoło tutych roŝpadankow ƚu dženŝa hiŝcze žitne ŝahona a ƚadowe ŝahrody na horach. Južna ŝtrona je pŝchereŝana wot mnohich rēcziŝcžow, naŝhila ƚo nahle t wje-

čornej ŝtrony a pŝchewodźa wot Mortweho morja t połodnju puŝty doł „Wady-el-Arabah; je to potracźowanje tamneje ŝcheroŝeje a hłuboŝeje doliny, w kotrymž ƚo potłóžnaj ƚalaŝtiniŝkej jeŝoraj — Merom a Genezareth — Jordan a Mortwe morjo ŝchēra. A ranju pŝchēndže krajina ŝłonečnje do Arabiŝkeje puŝcziŝny. Bližiŝch ƚo Čzeńwjenemu morju, naŝhadžeŝch niźiŝche hórki.

Maŝ tutych hór je zyle hinajŝchi hač tamnych na nawjecźornej ŝtrony pŝchi dole Arabah. Nawjecźorne hory ƚu zyle puŝte a njepłódne; dale t ranju pał pada wjele deŝchēŝka, tam roječe na horach wjele ŝelow a trawy, w někotrych ŝtronach ƚame ŝchomny. Tež w dolach a pŝchi rēcziŝcžach roječe wjele ŝchomow a ƚetow; w naraŝchich ŝtronach a we wyŝchich ŝtronach wora a ƚhje ƚo, a žně ƚu tam dobre. Semja ŝda ƚo tamnej wokoło ƚebzona ŝwontownje jara podomna.

Tał dha njebeŝche krajina tał ƚłódna jako ƚlubjeny kraj; tola móžeŝche ƚłaał wo njeje tał prajicź: „Se ŝemŝkich tučžoŝcžow budže twoje wobudjenje a i njebeŝkeje rohy wot horjeka. Twoje wobudjenje budže tuł a roŝa, hdyž ŝpominajch na wulke arabiŝke bjeŝłonečnje puŝcziŝny tolo wokoło.“ Tał bližeŝche ƚo jejniŝti dźel pŝchi požoňnowanju temu, ŝchtož bēŝche ƚo ƚakubej doŝtało.

Hdyž bėchu Edomiŝy wot ŝpočatka dołho po wŝchej ƚwobodže žimi byli, czeňnjeŝche Sawl pŝchecziwo nim dobywaŝzy na wóju a David je jich poraŝyl. Pod Salomonom drje ŝpřtachu ƚo i nowa wuŝwobodžicź, tola podarmo. Woni woŝtachu poddanojo židowŝkeho kraletwa hač do ƚoramoweho czaŝa, hdyž ƚo wu- ŝwobodžichu; tola Amazija je jich ŝaŝo poraŝyl, a tał woŝtachu woni židowŝy wotroczy hiŝcze pod ƚŝijahom a ƚonathamom. Halle pod ƚhaŝom wuŝwobodžichu ƚo zyle se židowŝkich kwołow. Sa czaŝ babiloniŝkeho jaŝtwa a ja czaŝ Maŝkabiow dobychu ƚo do južnych židowŝkich krajnow hač do ƚebroniŝkeje ŝtrony. Tu ja- ŝbudlichu ƚo w krajnje, kotrež bėchu něhdy „južny kraj“ narjekli; po nimi rēcziŝche tuta krajina nětko ƚdumejŝka. Do jich přjedawŝkeje hórŝke domiŝny ŝdobywachu ƚo Maŝatejŝy, někaŝki arabiŝki narod. Maŝatejŝki kral je poŝdžiŝcho na wóju czaňnył pŝchecziwo ƚerodaŝkeje Antipaŝej, dokełž bē tutón jeho dźowow jaŝtorežil.

Něhdy L. 127 do ƚhr. je jich drje Jan ƚyrkan i nowa pŝchemohl, jich do wobreŝanja nuŝował a jich do židowŝkeho kraletwa pŝchijał; ale runje to bē i pŝchicziŝnu ja nowu ƚławu, kotruž Čławowi potomnizy žnějachu; pŝchetož woni jałozichu poŝdžiŝcho pŝcheŝ Antipatera a ƚerodaŝcha idumejŝku krałowŝtu ƚwóju w židowŝkim kraju, kotraž je ƚo ŝđeržaka, doniž njeje židowŝke kraletwo ƚo roŝdrjebilo.

III. Čłucźka 41—28, 5. Dokełž Čław pŝchi ƚwójim huēwje ƚo i mordaŝtymi myŝlemi ŝaběra, nučzi Nebekla ƚakuba, ƚo by t jeje bratrej ƚabanej czeňnył; tež wē wona ƚława dobyč, ƚo wón ƚakuba i porucziwoječu do Meŝopotamiŝkeje poŝejele, ƚo by hebi tam žonu ŝładał, a ƚo jeho se ƚwójim žohnowanjom na pucź poŝejele.

A Čław njepóŝna w tym, ŝchtož bē ƚo ŝtało, Božu wŝcheho- móžnu wulu a njepoŝhili ƚo pod nju, ale hidžeŝche ƚakuba po-žoňnowanja dla, i kotrymž bēŝche jeho jeho nan požoňnował; a dźeŝche w ƚwojej wutrobje: Škoro czaŝ pŝchēndže, ƚo ma mój nan jałoziczič, pŝchetož ja chzu ƚwojeho bratra ƚakuba ŝabieč.

Tež w tutym Čławowym roŝŝobjenju poŝaja ƚo jeho pŝchi- narodžena dobrocziwoŝeč; wón ƚwoje wječzenje hnydom do ŝtutka njeŝtaji, ale pŝcheradži je i hroženjom a komdži ƚo tał ŝnim hač na poŝniŝchi czaŝ, haj, traŝch je chzyl nanowu ƚmjereč woczałacź.

Maŝhórŝche pŝchi jeho ŝđerženju je doŝpołna njewěra; ŝa- bywiŝchi na njcho njecha ƚo pod Božu wolu podacź. ƚłaał chyzŝche po ƚwojej ƚłaboŝczi pŝchecziwo Božeje woli ŝarŝchemu ƚhnej woŝebite dobroty wopoŝajacź; hdyž pał bē Bóh hinał roŝ- budžil, je ƚo hnydom pod Božu wolu podał, haj, wón je se ŝtutkom ƚakuba ŝa přenjeho ƚhna pŝchipołnal: Čław pał ƚo nje- praŝcha, hač je Bóh hinał roŝbudžil, wón mēri ƚo jenož na ƚakubowu ležnoŝcź a ŝaběra ƚo je ŝežehowami, kotrež wona ŝa njeho ŝwjedže, a tele ŝežehowki chze wón i tym ŝameczič, ƚo by bratra ŝkóžował; tał by ƚo i dobom teź na mačjeri wječzil. Tał ježehuje wón ƚlainowe ŝtopy, kotrež bychu jeho bjeŝ Nebekzyneje mudroječe a ƚławoweje poŝluŝchnoŝeje jaŝeŝe t ƚamemu kóžej dowjedle, jako něhdy ŝabijerja ƚaina.

Nebekzy bėchu Čławowe, jeje ŝarŝkeho ƚhnowe ƚłowa po- wjedžene; a roŝbudžena, ƚajkaž ŝtanjne bēŝche, poŝła wona poŝola t ŝadlam a da ƚakuba, ƚwojeho mlódiŝkeho ƚhna, ŝawołač a

dżesche k njemu: Hlej, hlej, twój bratr Esaw tebi hroty, a so by ho na tebi wjeczył, chze tebe sabicz.

Teho dla posłuchaj nęc, mój syno, na mój hłób: Stań a czeń k mojemu bratrej Labanej do Harana a wostań khwilu pola njeho, hacz ho wobroczi huńw twojeho bratra, a hacz pichestanje jeha burawoscz pscheczimo tebi. Sdyż tu wjazy njebudżejch, chzu jeha hižo smerowacz, so wón sabudze, scto by jemu czinil. Sdyż je ho potom wšcho k dobremu lónzej nakhililo, chzu ja póplacz a tebe wotbal prjecz wjacz. Ežeho dla dyrbjaloj wój mi wobaj diwaj na jedny džen wurubjenaj bycz, ty jeli by Esaw sawěsče swoje žalostne hroženje wudokonył a tebe skonzował, a w ó n, dokelž by ho potom wšch pscheczestwo pscheczimo temu posbėhnyło, kotryž je bratra sarajł, a by tak jeha wjeczilo?

A Rebecka i tajniimi słowami syna na pucz nucziwšchi dónđe hnydom k swojemu mandželstemu; jemu pak sawěsče njechajche přeni a prawdžity samyhl puczowanja wupowjedaž, teho dla dyrbjesche Salubowe puczowanje do dalokeho kraja drubi samyhl dostacz; duž porěča i Sjaatom. Wudra pak, kajtaž itajnje bėche njewupowjeda jemu, sctož bėche žama hebi sadžila, ale na dołhim pucz chzesche w Sjaatowej duschi swoje myhle wubudžicz: Wđ ho stajesche w mojim žiwjenju Hethowych džowkow dla, kajsejuž je hebi Esaw ja mandželstwu wšal. Sa wšchón czaž smoj jenož stajnoscz a kudobu i nimaj měloj, a nęcokle je i nimaj džen a hórje. Hlej, Jakub je nęcokle 77 lėt stary. Duž je czaž, so by ho woženil. Wošnje-li hebi pak Jakub žonu i Hethajskich džowkow, kotrež su jako džowki i tehole kraja, pohanjke a kamate: k czemu je mi potom žiwjenje?

(Potracžowanje.)

Scto hny psched 30 lętami w franzowskej wójnje nashonil.

Episkal August Wiczas, kubler w Żornošnykach.

(Potracžowanje.)

Hacz do 4. dezembra pschewymachmy we wšchelach wšach wohebeje w Livry a Montfermeil. Žiwjenje bėche jara napinaze a straschne. Kóždy tšecz džen dyrbjachmy na pólnu stražu, a bėchmy stajnje wjebełi, hdyž ho i cziknyti stawami wrócizchmy. Pola wšy Montfermeil bėchu pólna straze straschnishe, hacz hđže druhdže. W bliskoscz bėche kručze wobtwjerdžena hora Mont Avron. Na tutu horu bėchu Franzojšojo wjele kanonow swosyli, i kotrymiž naž jara wobczěžowachu. Žena pólna straza bėche tu wohebeje straschna, to bėche we wšy Gagny. W jenej polowzy wšy bėchmy my, w druhej Franzojšojo. Ženož želešnište nashypu naž džėlichu. Tu tež ras Franzojšojo nashu přenju kompagniju se wšy wuhnuachu. Tola w nozy ho nashy jako do wšy dobychu.

Tehdy pschidžech tež na pólnu stražu do Mac Mahonoweho hrodu. Hród stejesche na horje mjes wšomaj Gagny a Montfermeil. S tšechi tuteho hrodu mējachmy rjany wuhlad na psched nami ležazu krajinu. Wóžachmy widžecz, fak ho nashy towaršchojo i njepšcheczłom bėdžachu a my jim tola na pomoc njekmėdžachmy a njemóžachmy. Tutón džen bėche mjenujzy hylna bitwa pola Villiers a Champigny. Žyly džen kanony hjes pschestacza rujachu. Franzojšojo bėchu sadwėlowazy wupad pschihotowali. Tež k nam druhdy kule pschileczachu.

4. dezembra pschidžech do wšy Moisy do hospody; to bėche hagle w nozy 1/2 hodžin, dokelž bėch žyly džen na straži. Syma bėche tehdy žalofna. Duzy po pucz žmy hebi storo wušchi swosabili. Sdyž do wšy pschidžechmy, njenamalachmy tudy žaneje czowpleje stwy, cžehož bėchmy ho nadželi. Prajachy nam: Starajesche ho, hđže budžecze ho lehnycz móg. Duž tu stejachmy kaž hrotty, wopušchczeni w zusej wšy a w czmowej nozy. Nashed wyscht a wodžer bėche ho shubil. Hospodu nam žanu wobstaracz njemóžesche. Sapoczachmy šhetro mőkotacz, kaž israelske džecz — ale i pschicžinu. Wšchemrēczi a hlódni njemóžachmy tudy na drósy stejo wostacz; japoczachmy hebi hospodu pytač, ale wšchitke tšezje bėchu hižo pschepjelnjene. Njepušchczichy naž nihdže nuts. Sdyž nėhdže durje wotewrichmy, teptachmy wšchudžom na wojakow. Džechmy i tšezki do tšezki. Šlóncznje namalachmy tola komorku nėhdže po jenyim šhodže. Komorka bėche prošdna. Woknowe jshleňzy bėchu wšchitke rostielane. Tež jshpundowanja tu njebe. Dyrbjachmy ho na žame žyhele lehnycz. Syma naž satraschnje lojesche. Hacz runje bėchmy ho do jeneje hromady sczišchczeli, kaž mlode hušy,

njeje nam tola španje do woczow pschichko. Rano bėchmy žyle šprostnjeni.

Rano bėchmy hebi drjewa naphtali a woheń sadžėlali. Tola njepšcheczł spósna, so ho kury, a pocza hnydom i kanonami do naž tšelecž, so hebi wjazy njeshwėrichmy i tšezje wustupicz. Sedny i mojih towaršchow chzysche ras wostupicz — ale blėdy a na žnjercz wustráženy pschibėža nuts. Žyle blisko pschi nim w šahrodže bėsche ho tajki wulki zolorowy klobut do jemje sarajł, ale k jeha šbožu njerosłecza. Dostachmy tež hnydom porucznoicz, wšchitke wóhnye swuhaschecz, so ho njeby wjazy kurilo a njepšcheczł hebi myšłil, so žmy jako se wšy wuczahnyli. Njemóžachmy hebi sa žyly džen niežo waričz a bydlicz dyrbjachmy w pinzach. Twarjenja bėchu kaž džerkate horzzy. Njepšcheczłeske kule, kiž naž tak jara cžwilowachu, pschidžechy i forta de Rogent a i hory Avron. Bėchmy hebi teho dla nęcokli w pinzy nęcajke tšachle stajili, roly bėchmy i pincznym wotnjeshkom na hažu wutyknuli. Wjecžor pschidžech na pólnu stražu a tu mējachmy hišchczje hubjenishe wobydenje. Dyrbjachmy w malej pinzy žyly nóg bėdžecz. Tam njebėsche žana dešta a žana karwa. Dyrbjachmy na semi bėdžecz; pinczny šhod bėsche na pol šahypamy, a teho dla dyrbjachmy mohł rjez po brjuschke won a nuts kšpocz. Hagle 6. dezembra rano wokolo 6 hodžin pschicžezechy Württembergizy, so bychu naž wotmėnili. Wdy cžehnjechmy wė ho i wulkej radoiczu do nashich starych hospodow we wšy Livry, hđžecz bėchmy šnaczi kaž doma. Tola wšchitzy ho njewrócizchmy, nęcokrych muži bėchmy shubili. Nimala žyly mēhaz dezember žmy ho po jenajlim wšchnju žiwili. Džen wote dnja dyrbjachmy na pólnych stražach šražowacz. Ššym hižo wopškal, kajke bėsche to cžezke žiwjenje. Spomnjenja hódny šda ho mi džen 21. dezembra. Tehdy bėsche wjele hylnishe tšelenje i kanonami hylishecz, hacz hewak wšchėdnje. Franzojšojo pschihotowachu hylny wupad na wješ le Bourget pscheczimo pruskej gardže, kiž njedaloko wot naž na prawej štronje štejesche. Tež wokolo naž Franzojšojo hylnje tšelachu, so ho semja a twarjenja tšahšechy. Nashed bataillon bėsche tehdy runje na pólnaj straži. Dostach pschikajnju, w jenej tšezji w tšeczim posthodže šražowacz. Wóžach wot tam derje njepšcheczłesku artilleriju wobledžbowacz, kiž nėhdže pol hodžiny wot naž na hórzy mjes fortomaj Moisy a Moisy štejesche. S khwilemi tu žyle batterije tšelachu; poradži ho jim tež, pruslich i jeneje wšy wuczisheczecz. Tola tuezki su posdžichy Franzojšow jako wuhnali, hdyž tež je žakobnje wulkimi woporami. Poždžichy widžach powostanki tuteje rjaneje wšy. Wšchitke twarjenja bėchu potšėlane a špalene.

Wot 22. hacz do 24. dezembra dyrbjachmy pošpochi wot ranja hacz do wjecžora pod hołym njebjom i brónju stacz. Pschi trutej šymje njekmėdžachmy hebi žadny woheń sadžėlacz, so naž njepšcheczł pytnyl njeby. Tehdy bėsche 9 gradow šymy. Šhlėb a poleč, kiž hebi rano šobu wšachmy, bėsche smjerisly kaž kšecz. Wšches nęcajteho pscheradnika bėsche ho nam wopaczna powjecz doštala, so cžezdža Franzojšojo pscheczimo nam wupad cžinicz. Ale pschichli tola nješhu a my žmy podarmo šymu mrėli. Žyly hodowniczku dyrbjachmy ja nashy cžezku artilleriju hrodžisheczja twaričz. Šižo tšezji džen hodow japocza ho tež i nashcheje štrony wobtšelenje Parisa i žyle wulkimi kanonami. Tute kanony bėchu ho hagle runje sa tele džėlo i wótzneho kraja pschiwjeshi. Žich nadawł bėsche, najprijedy njepšcheczłela i hory Avron wuhnacž, kiž najbliže k nam ležesche. A wopravdže — dołho to njetrajesche, hižo pschipołdnju kanony na horje Avron woczichnychu. Kaž posdžichy widžachmy, bėsche nashy artillerija tajke nahle šapuschenje nacžinila, so bėchu Franzojšojo wostajiwšchi wšchitko stejo a ležo cželli. To žym nęcoktre dny posdžichy žam se žwojimaj woczomaj widžal. Widžach na pschiklad grat k twarjenju hrodžisheczow, kaž motyli, filopy, špacze wšchelachy družinom, telko, so móžachmy žyle wšy i nimi poklajecz. Tež hromady kanonow namalachmy, teho runja wjele munizije.

Sdyž bėchmy šort Avron dobyli, dyrbjachmy najprijėdzy hrodžisheczja pschetwaričz. Sctož bėsche njepšcheczł přjedy pscheczimo nam šožil, dyrbjachmy nęcł jako pscheczimo njemu šožicz. Tola tute džėlo bėsche sa naž jara straschnje, dokelž i blisko ležaznych fortow do naž jara i granatami tšelachu. Šusto dyrbjachmy ho teho dla do pschėrowa cžihnyčz. Žadny wokomit njebėchmy swojeho žiwjenja wěsčzi. W fortu Avron namalachmy hišchczje žyle hromady granatow. Bėchu nimala 18 zolow dołhe a 7 zolow tołste. Ženje njepšcheczłela hylny hromot wulkich kanonow. Přjedy bėsche jenož njepšcheczł se swojimi kanonami tajku wulku haru

hnał. Ale nêtko tjeleſche ſo ſ wobeju ſtronow bjeſ pſcheſtaſza wodnjo a w nozy. A to trajeſche ſchtyri njedzele dołho. Bêchmy to tak pſchuwikli, kaſ na pſch. mlynk klepot ſwojeho mlyna.

(Potraczowanie.)

Wiſhelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Hacſ runje ſo ſ cſornych mrôczalkow wot ranja deſchczil dſeje, ſo tola bohata liczba ſerbskich duchownych na hłownu konferencju ſerbskich duchownych ſ bratrowskemu roſrêczowanju wo naleſnoſczach naiſchich ſerbskich woſadow w Budyſchinje ſeudze. Pſchedſyda, ſnjeſ ſaraſ ryczeſ Jakub, ſ nutrej modlitwu ſhromadzisnu ſaſteho ſerbskeho duchownſtwa wotewri a ju pſcheſ 3 hodſiny ſe ſnatej wuſtojnoſczu wjedzeſche. Najprjedy mejeſche ſo wo tym rêczecz, hdſe ſmeja ſo ſ lêtu naſche zyrkwiniſte ſwjedzenje. Sa ſwjedzen ſwonlowneho miſionſtwa wuſtoli ſo Wôſtinczanſka woſhada, a ſnjeſ ſaraſ Waktar pſchuwja ſwjedzen ſa ſwoju woſhadu w tej nadſiji, ſo teſ do dalokeho Wôſtinka rjana liczba ſwjedzenſkich hoſczi teſ ſ Budyſkich ſtron pſchjedze. W Minakale ſo — da-li Wôh — bibliſki ſwjedzen wotdſerſzi. Hacſ runje wiſchal ſo dwê lêcze ſa ſobu ſadnu ſwjedzen ſnutſkowneho miſionſtwa ſwjeczil njeje, ſo myſl wupraji, hacſ njeby ſnano pſchewjele bylo, tſi ſwjedzenje wob lêtu ſwjeczicſz. Duſ hiſcheſe njewiſte woſtanje, hacſ ſo tajki ſwjedzen ſ lêtu abo na druhe lêtu ſwjeczicſz. Snjeſ pſchedſyda na to ſpominaſche, ſo ſo pſchichodne jutry dwôjna 6. rjadowna pſchi Budyſkim ſeminarje ſarjaduje a teho dla ſo hiſcheſe juntrôcz telko mlodzenzow kaſ hewał pſchuwomje. Duſ je ſerbskim mlodzenzam dobra ſkladnoſcz poſliczena, do ſeminara ſaſtupicſz, a pſcheſ to ſa naſch lud dobra nadſija, ſo many ſa 6 lêt rjanu liczbu ſerbskich wuczerjow do naſchich ſchulow. Duſ ſnjeſa duchowni ſtarſchich, koſtiſz maja wobdarjennych ſynow, ſ nowa na tule ſkladnoſcz fedſibliwych ſezinja, kaſ teſ tudu ſ nowa ſerbskim ſtarſchim na wutrobu poloſimy, ſo njebychu jutry ſkomdſili, ſwojich ſynow na Budyſki ſeminar dacſ. Tale ſkladnoſcz je dobra a hnydom ſaſo njeſchidſe. Sſerbſzy ſtarſchi ſo bojeſz njetriebaja, kaſ prjedy. Ale roſſudſicſz dyrbja ſo bôrny, dokelſ ſo ſamolwjenje hnydom po hodſoch ſtanje. Hdnyſ wiſchal ſo w ſaſtej Luſizy tu lhwilu ſda, ſo ſana nuſa na ſerbskich wuczerjach njeje, dokelſ je w poſlednim cſaſu 11 prufſkich wuczerjow do ſaſteje pſchichlo, dyrbjeſche ſo tola prajicſz, ſo to ſane dobre wobſtejnoſczje njeſku; pſchetoz hdnyſ je wê ſo teſ derje, ſo kôzda ſchula tudu ſerbszy wuczaſeho wuczerja doſtanje, tola Sſerbowſtwa w Prufſtej pſchi tym cſerpi, hdnyſ ſerbszy wuczerjo prjecſz cſahnu. Budyſki ſeminar chze a môže naſchu krajinu ſ wuczerjemi ſaſtaracſz. Duſ pak dyrbinu ſo teſ ſa to ſtaracſz, ſo ſo pola naſ doſcz ſerbskich wuczerjow wuwuczſi, koſtiſz teſ pola naſ woſtanu. A temu pſchidſe, ſo drje pſcheczehnenje prufſkich wuczerjow do ſaſteje pſchentanje, dokelſ ſaſta wuſchnoſcz dale tym, kiſ ſu w Prufſtej hiſo w ſaſtojniſtwje byli a chzedſa nêtko do ſaſteje pſchidſe, te lêtta wjaſy njeſchilicſzi a ſanych ſtarobnych pſchilohow ſa nich wjaſy njeplacſzi. W dalſchich roſmolwjenju ſpominaſche ſo na ſohnowane ſerbske Woſe ſluſzby w Draſdſjanach. Wodſecſ naſchich ſerbskich Woſich ſluſzbow, ſnjeſ ſaraſ Jakub, je w ſwojim cſaſu małe papjerki cſiſchczecſz dal, hdſecz bêchu lêtuſche kemſchenja njewjene, ſo môžeſche hebi kôzdu papjerku do ſwojich ipewariſkich poloſicſz. Tele papjerki ſu roſdawane. Snjeſ ſaraſ Jakub pſcheczelnje jich woczſchecz wobſtara a potom ſo wone we woſhadach wot ſnjeſow duchownych tym do rukow dadſa, koſtiſz do Draſdſjan a Draſdſjanſkeje wotolnoſczje cſahnu, kaſ teſ woſalam, koſtiſz maja w Draſdſjanach ſ woſalam ſtupicſz. Sſerbſke kemſchenje w Draſdſjanach pak ſo kôzdu njedſelu prjedy we wſchitſkich ſerbskich Woſich domach ſ kletki woſjewi, ſo bychu naiſchi woſhadni ſwojim ſnathym w Draſdſjanach a wotolnoſczji w prawym cſaſu piſacſz môhli, ſo bychu kemſchenje w lubej macſernej rêczji w ſchidſnej zyrwi w Draſdſjanach wopytali a teſ ſkladnoſcz wuſili, ſ Woſemu blidu hiêz. Konferencja ſerbskich duchownych ſnjeſej prof. Knocze ſboſopſchejazy telegram pôſla na jeho 80lêtym narodnym dnju jako wulſemu ſtarozitnoſczerjej ſaſteje a woſebje naſcheje Luſizy a pſcheczjelej naſcheho ſerbskeho luda. Snjeſ dr. Bill mejeſche tón ſamſ dſen ſwój 25lêtmy ſaſtojniſki jubilej. Wulle ſu jeho ſaſluſzby wo naſchu ſerbsku hudſbu, kaſ je wón teſ dſełal w ſtarozitnoſczach naſcheje ſaſteje a naſcheje Luſizy. Duſ teſ ſo jemu ſe prjedſijny ſerbskich duchownych

ſboſopſchejazy telegram pôſla. S radoſczu ſluſchachmy, ſo je ſnjeſ ſaraſ Matel-Bartſki ſaſo wudacſe noweho ſerbskeho bibliſkeho puczniſka pſcheczelnije na ſo wſal. Wjetſche roſmolwjenje mejeſche ſo wo nowym wudawku naſcheje ſerbskeje biblije. Snjeſa duchowni ſu ſtary ſaſon po knihach po teſczje pruhowaneje biblije pſchegladali a ſo to w bliſchich cſaſu ſ nowym ſaſonjom ſtanje. Snjeſ ſaraſ Jakub je dſiwajo na nowy wudawk biblije rjany naſtawł ſ napſimom: „Biblija mjeſ ſerbskim ludom“ do ewangelſko-lutherſkich zyrkwinych nowinow ſpiſal, koſtryſz lubym Sſerbam w bliſchich cſiſkach podamy. Snjeſ pſchedſyda wodſeſche naſche wuradſjenja ſ duchopolnej raſnoſczu, ſo ani njeſpſchymy, ſo bêchmy pſcheſ 3 hodſiny w bratrowskim roſrêczowanju pſchewyli. Semu, naſchemu njeſpſchizowemu wodſerjej ſluſcha teho dla teſ hnyty dſal. Snjeſ meſtopſchedſyda ſaraſ Wôſtal-Budeſczanſki ſtônczi konferencju ſ nutrej modlitwu ſo Bohu dſalujjo ſa rjane hodſiny bratrowskeho hromadſebjeſa a ſohnowaneho roſrêczowanja ſ ſboſu naſchich lubnych ſerbskich woſadow.

— Sapôdſzene. S pſchegladanjom nadrobnu roſprawu wo ſohnowanym ſtutkowanjju ſerbskeho homiletiſkeho ſeminara pod wuſtojnym wodſenjom ſnjeſa ſararja Wôſtala-Prodſiſchczanſkeho dſenſa haſle podamy w tej wêtoſczji, ſo budſe lubym cſitarjam ſajimawe, ſluſchecz wo prôzowanju naſchich ſerbskich ſtudentow, koſtiſz chzedſa junu jako duſchowpaſturyjo w naſchich Sſerbach ſtutkowacſz: Sſerbſki homiletiſki ſeminar w Prodſiſchczu wotmêwaſche ſo lêtta wot 26. awguſta hacſ do 22. ſeptembra pod wodſenjom ſnjeſa ſararja Wôſtala. Na nim wobdſelichu ſo ſchtyrjo ſtudenecſi: Pawel Wiczeſł ſ Pſchichcz, Sſhorla Rêſbatł ſ Budyſchina, San Rſchizan ſ Hodſija a San Kapleſ ſ Budyſchina. Dſełachmy wiſchêdnje dopoldnja w ſerbskej rêcznizy, hdſecz hebi woſebje pſchedloſzki, pſchidawniki, namêſtniki a liczbuiki wobhladachmy. So bychmy ſo teſ w pſcheloſzenju wuwuczſowali, nêmiſku wêrowanſku rêcz a nêlotre wuradſowanja ſaſteje krajneje ſnodyn wo ewangelſkim hibanju w Awſtriſkej piſomnje do ſerbschczimy pſcheloſchichmy. Poſledni pſcheloſt ſo w „ſeczazym łopjenu“, wot Guſtaw-Adolſſkeho towaſtwa w Budyſchinje wudatym, woczſcheczſi. Wotom 1. liſt na Korinthſkich ſ greſteje do ſerbskeje rêczje pſcheloſzjo wukladowachmy a ewangelſki ſerbski pſcheloſt ſ katoſkim pſchirunachmy a 2. liſt na Korinthſkich po ſerbskim pſcheloſtu pſcheczſitachmy a roſpominachmy. Teſ ſaſtu krajnu agendu ſeinachmy a wo jeje jehotliwych dſelach rêczachmy. Wopoldnju wotmêwaſche ſo roſwuczowanie w katecheſach, koſtreſz ſnjeſ ſaraſ ſ nami dſerſeſche. — Wſchizy jenu njedſelu po druhej wotatnu Woſu ſlubu dſerſachmy, tſjo prêdowachmy a dwejo teſ jednoru pohrjeb wotmêchmoj. Wuſtojnu katecheſu wo pjatej ſajni ſluſchachmy pola ſnjeſa wuczerja Wôdneho w Raſojdach. Sſwoje ſamſne mozy w katechiſmowym roſwuczowanju pſcheſ to ſpſtachmy, ſo kôzdu katecheſu wo jenym ſ prênich ſchpruchow katechiſma w tudomnej ludowej ſchuli dſerſachmy. — Mano a wjecſor ſo ſe ſerbskich knihow cſitaſche, a teſ wſchêdna ſabawa bêſche ſerbska. — Wutrobnu dſal ſluſcha ſa to wſchitko wuſoſczjeſzenemu wodſerjej ſeminara a jeho hoſpodliwemu domej. Wſech teſ dalſche ſtutkowanie ſerbskeho ſeminara ſohnowane woſtanje!

Kriſzan.

Wêſchto ſ roſpominanju.

W nuſy njecham ſtorſicſz, ja tudu njecham ſanu cſaſnu krônu noſhycz, hdſecz môj Snjeſ cſernjoſtu krônu noſcheſche.

* * *

Hdnyſ parla teſ juntrôcz do blôta padnje, wona tola parla woſtanje, taſ teſ duſcha, koſtryſz je Sſchryſtuſowa krej wuczſicſzila a poſhwjecſzila.

* * *

Hejſchlerjo maja połnu hubu, ale prôſdnu rufu.

* * *

Wêſzor Tituſ praji: „Sa ſym dſen ſhubit,“ jako na jenym dnju hiſcheſe nicſo dobrego cſinit njebêſche.

Daliſche dobrowólne dary ſa woſhe armenſke ſyrotu:

M. M. ſ Moſaczanſteje woſhadu pſcheſ ſ. ſar. Wicſaſa . . . 3 hr.

W mjenje wobſchich ſyrotow praji wutrobnu dſal

Wôlcſ, redaktor.

Womhaj Bóh!

Cyklo 42.
20. oft.

Četnik 11.
1901.

Serbske njezelske łopjenka.

Wdawaju so kóždy kobotu w Smolerjez knihiczišcežerui w Budyščinje a su tam dostacž sa štwórtlétu pichedplatu 40 np.

20. njezela po šwjatej Trojizy.

Efes. 5, 15. 16.

Hladajće, tak byšće rošomnje khodžili niž jako czi njemudri, ale jako czi mudri. A wukupće šebi sprawnu czaš, pschetož tón czaš je šly.

Hdyž mamy w jnym lišće wjele prajicž, my š małym pišmom pišchemy a měštno prawje wuzijemy. Tak dyrbumy tež jara šwědomiczi bycž š dnjami našeho žiwjenja a wschitko njenušue, njetrebnj na boku wostajicž, š bychmy khwile došcž měli sa to, šchtož je wažne a nušne. Pschetož czaš je nam krótki pschiměrjeny; my njewěmy, hacž šmy dolho žiwi, teho dla chzemy prawje wjele žiwi bycž. To rěka mudri bycž a wěru podarmo njeměcž, hdyž my do krótkeho czaša našeho žiwjenja tak wjele bójškeho a dobrego nuts položimy, tak wjele štkujemy sa šwoju dušchu, šwójbu a šwojich šobucžlowjekow, kaž je jeno móžno. Čzaš dyrbumy šebi wukupicž. Wny pak bychmy jako czi njemudri khodžili, hdyž bychmy šwoje žiwjenje k temu njewužili, cžemuž je nam date, mjenujzy k temu, š Boha lubujemy, sa šwoju šbóžnosć šo štaramy a bližšeho lubujemy.

Tuto wukupjenje šo šamo wot šo njecžini. Šow dyrbišch šwěru na to hladacž, šo žane hrěščne šymjo do wutrobny šo njewužypa a by š teho hrěščne žiwjenje naštało a šroštko, wjele bóle dyrbišch sa tym honicž, šo by

šhryštubej šlužil a Božemu kraleštwu města dač. Šadny wofomil, kotryž šo hodži wuzicž; njekně njewužity nimo hicž. Pschetož czaš je šly. Šwět a šwětne waschnje šo rošchěrja, Bóh a Bójške waschnje šo na bok štorka. Šwět ma tyšaz nitkow, š kotrymž našchu wutrobu k šeništim wězam cžehnje a wěcžnosć je sa jich wjele jeno hole šłowo, žana wěrnosć wjazy. Štrach teho dla wishudže na naš lafa, šo šmy njemudri a njekšwěrnj; měšto teho, šo bychmy šwoje dny wukupili, a kóždy hodžinu teho šameho š khutnosću a horliwosću wěcžnosće wupjelnili, šo wot rěki tuteho czaša damy šobu štorhucž a šo w niej podnurimy.

Šhryštubš njecha mēč šłowa, ale štkli. Duž hladajće tak byšće rošomnje khodžili. Šchtož ty dženska nje-cžinišch, hdyž móžesh cžinicž, to je na wěcžne šhubjene. Šutije šy druhi a škladnosć je tež druha. Šotřebneho, šotremuž mohł dženska pomhacž, šutije šnawo podarmo pytašch a jeho šdychjenje tebe wobškoržuje. Šlišchi, kotryž dženska wot tebe lubosć wotčafuje, je tebi šutije hižo zušy. Šjepšchecžel, š kotrymž mohł šo dženska šjednacž, je šnawo šutije na šónzu šwojeho šeniškeho pucžowanja. Šrěch, kotryž njeje dženska šoddušcheny a šobity, móže tebe šutije wobšnježicž a na pucž škaženja dowješcž. Duž budž šwědomny se šwojimi dnjami, se šwojim žiwjenjom. Wukup czaš, wón je šly.

O šnježe Božo, špočž nam po šwojej mišosći, šo štajnje na to špominamy, šo je šutón czaš jeno pschihotowanje na šwoju wěcžnosć, šo teho dla šly czaš wukupimy,

kaž bo šcheščizijanej saleži a rosomnje šhodžimy jako czi mudri, kotšiz wjedža a wopomnja.

Šcheščizijenjo, ach! tu njej
Zane město t šawostaczu;
Pytaježe to pšichodne
We wjchěch šfuttach a prjódktwaczu.
Ja wam šjawnje wotmolwju;
Tu ja wostacž njemóžu.
Šamjeń.

Pucžowanje po Božim pižmje

abo

lajste myšle nadeněžech, Bože słowo cztajo.

Podawa šwěrnny cžitat „Bomhaj Bóh-a“.

I. knihi Móššakowe.

(Potracžowanje.)

28. st a w.

Zakub widži na šwojim pucžowanju rěbl wot semje hacž t njeby.

Pšes stajne štorženje na Šawowej Kananejškej žonje dozpěje Rebecka Zakubej sa jeho pucžowanje hiščeže nanowe žohnowanje. Nan, šlaby po wěry, tola niz bješ wěry, pšichpšnawa šwjatocžnje nětko Zakuba, so ma žohnowanje namrěčž, šajajzy jemu — kaž něhdy Abraham Šaakej — so njeby šebi žonu šhladał mješ Kananejškim, do šahubjenja šahudženymi narodami, ale so by na wobhladanje šchol t šwojemu pšhecželstwu, kotrež bē po nēcžim wěrnemu Bohu šwěrnische wostalo. Pšichi wšchēm pak bē Zakubowe pucžowanje t Šabanej cžetanje, a Bóh je jeho t tym hōrko poštoštal. Tak šaplecže ho tu cžłowiška mudroščž a blašnosčž, šhmane pšchedmjety a hubjene šrědki špodžiwnje; tola wišho to štawa ho jenož, so by Božej woli pošlužiko a so by šo tak Boži wušwoleny wucžiježil a poštoštal.

Tehdom šawola Šaak šwojeho šyna Zakuba a požohnowa jeho, so by nětko po šwojim wjedženju a po šwojej woli požohnowanje jemu wobkručžil, t kotrymž bēšče jeho pšhecžiwno šwojej woli wicžežnik; a pšichpšnajzy jeho sa wótza wušwoleneho naroda pšchitaja jemu: Njewošm šebi žonu t Kananejškich džowkow.

Alle štań, a dži do Mesopotamiškeho kraja do Bethueloweho, twojeje maczerje nanoweho doma, a wšmi šebi tam žonu t Šabnowych, twojeje maczerje bratrowych džowkow.

A škožiwšchi šwojej ruzy žohnowajzy na Zakubowu šlowu džesche wón: Wšchekomóžny Bóh požohnuj tebe a cžit tebe plóduneho a pšichšporjeje tebe, so by byl t twojimi potomnikami wulka cžrijóda ludow.

A tež we wšchēm druhim daj tebi Bóh Abrahamowe požohnowanje, tebi a twojemu šymjenju t tobu, so by wobšydnyl kraj, w kotrymž šy žušnik, kotrež je Bóh Abrahamej dal.

Tak póšla Šaak Zakuba, so wón drje bješ pšchewoda, ale tola t nanowym požohnowanjom do Mesopotamiškeje cžehnješche t Šabanej, Bethuelowemu šynej, Šyriškemu cžłowjelej, t Rebeckžynemu bratrej, Zakuboweje a Šawoweje maczerje.

Wróčžiwšchi šo po 20 lětach do wótzowškeho doma, njeje Zakub šwoju macž wjazy wohladał.

Tole Šaakowe žohnowanje je dalšche wobkručenje a wuložowanje prjedawšcheho Zakubej dateho žohnowanja, so by tak byl pošylnjeny we wěry sa šwoje pucžowanje a sa šwoje mandželstwo.

IV. Šchtučka 6—9. So by Šaw nana, kotremuž ho kananejškej Šawowej žonje nješpodobajšchtej, iměrowal a špokojil, wojmje wón šebi hiščeže tječu žonu t Šmaeloweho naroda.

Šdyž pak Šaw widžesche, so bē Šaak Zakuba požohnowal a do Mesopotamiškeje prjecž póšlat, so by šebi tam žonu wšal, a so požohnowajzy jeho t njemu džesche: Njewošm šebi žonu t Kananejškich džowkow, a so Zakub šwojeho nana a šwoju macž pošlužasche a do Mesopotamiškeje cžehnješche; tež widžesche, dokelž wobej štaršchej šo džēń a bóle jeho kananejškimaj žonomaj šarjeknyšchtaj, so Šaak, jeho nan — wo macž ho wón dale wjazy nještarasche, jenož nana by šebi lubjerad šašo pšchihilil — njerad widžesche kananejške džowki, džesche wón — prawdžite šnamjo nješpokutneho cžłowjeka, kotryž čže šwoje hřěščne pucže w štarym wšchynju a pšes šwoju móž porjedžicž, pšchi tym pak štajnje

i nowa miža — t Šmaelej, niz t njemu šamemu, pšchetož tón bē pšchēd 14 lětami wumrjel, ale t Šmaelowej šchlachče, a pšchivša šebi t prěššchimaj žonomaj Judith a Bašmath, abo jako šo jimaj na 36, 2 narjeknje, Šhalibama a Šda, hiščeže žonu Mahalatu (na 36, 3 Bašmath mjenowanu), Šmaelowu džowku, Abrahamoweho šyna Šabajothowu šotru.

Šwočžomaj je Šaw jenož wohladał, so njebē Šakub wjazy doma; cžeho dla je wón wucžahnył a šchto wšcho je šo pódla pletko, je bješ dwěla pšes Šaaka šhonil; tón je jemu pódla tež šrosunicž dal, šchto šo jemu nješpodoba, so šebi Šaw tječu žonu t Šmaeloweje šchlachty šhlada.

Tež pšchi tutym podawku je Šaw šwojemu šmyšljenju žyle šwěrnny wostal. Na jenej štronje šjewi šo dobročiwosčž, na drugej pak hiščeže bóle šakakloščž jeho wole, kotraž čže šebi šwonkownje šazpěte a šhubjene mamrěštivo šašo dobročž a pšchšwojicž, a šleposčž t njewěry, so šebi džowku t Šmaeloweje šwójby sa mandželšku šhlada, kotrež šu po šmyšljenju bješ dwěla jeho šušodki byle. Wón je, kaž hižo špominichmy, šnamjo cžłowjeka, kotryž čže šwoje hřěchi je šwojej mozu a teho dla t dobom štajnje tola t njewucžiježeneho šmyšljenja šašo wurunacž.

(Potracžowanje.)

Šchto šym pšchēd 30 lětami w franžowskej wójnje nashonil.

Špišal August Wicžas, šublet w Šornošylach.

(Potracžowanje.)

Šacž do 29. wulkeho rōžka bēchmy tak po wopišajnym wšchynju žiwu. Škōždy tječi džēń bēch na pólnaj štraži, žyle bliško pšchi nješpšhecželstich štražach. Tu rēšasche wocži wocžinjecž a wušchi nastajecž, so šulku do žiwota nješostanješch a šwoje lube žiwjencžko nješhubišch. Šenož na jenu pólnu štražu čžu špomnicž, kotraž ni štajnje nješapomnita wostanje. Šyrbjach ras t wušchlowym wotdželenjom žyle do prědka a šyrbjach šo šady jeneje murje štupicž, so mje nješpšhecžel widžal njeby. Wšsche mje lětachu pošpochi granaty tam a šem. Štejach ruaje špody tšelneje linije. Teho dla móžach hwišdanje a wucže granatom wobkēžbowacž. Njemějach pak tehdy žancho štracha. Nješpšhecželste šule lětachu pšchēzo do našcheje artillerije.

Ras na šwobodnym dnju šo ššhroblich, t towaršchom na horu hieč, t kotrejež našcha artillerija tšelšche. Mějesche t wjetšcha šanomy, šiz šo na twjerdžijnach tšebaju. Ššmōj žyle bliško pšchi nimi šady wulkeho šchoma štaloj. Ššmōj šebi jich džēto derje wobhladałoj. Škōždy trēcž, hdyž šo wuššeli, šebi wušchi šapšchimnych, a šemja šo šatšchajny.

W nozy wot 26. hacž do 27. wulkeho rōžka wocžichny rucže šanonow na wobēmaj štronomaj. Šano bēšche nam jako bychmy w druhim kraju byli abo jako by cžajnik we šstwie šastal. Tak bēchmy rucže a wucže šanonow pšchiwukli. Wššlachmy šebi hnydom, so šu šo hordži Šarižčēnjejo poddali, a temu tež tak bēšche. Šizo wokolo džewjateje hodžiny buchmy do brónjow šwolani a šo nam wošjewi, so je šo Šaris pōdečžihnył. Alle tute wješele wam njemōžu wopišacž. To bēšche hiščeže wjetšche wješele hacž pola Šedana, hdyž bēchu Šapoleona popadnyli. — Po tutej wješelej powjeseči cžehnješchmy pšes wšy Šondy, Šoišy le Šec a Šomainville do šorta Šoišy, hdyž pšchēd wrotami šastachmy. Šašcha polkowa hdyžba pišlasche nēlotre džakne šhērlušche, tež našch wōtčžinški špēw: Škala Bóh požohnuj. Mješ tym našchi wšchžy klucže twjerdžijnny pšchēdewšachu a žyłu twjerdžijnny pšchēpštowachy. Wšchitke pōšemške pōšwome šklady buchy šesbēhane a grotty t minam pšchēšane. Šdyž bēšche šo wšchitko derje pšchēpštało, šacžēžchmy pšes dele pušchčēmy želešny mōšt do twjerdžijnny.

Do našcheho žiwjenja bēšche pšes dolhi cžaj wěšty porjad pšchišchol. Tu knježesche wulka šrutosčž a šama naprawa, kaž we wótžnym kraju. Wot polka buchy wšchelazy rjemješlnizy pošitajeni, šiz mėjachu wot ućka jenož šwoje rjemješko wobštaracž. Wšhnyjemjeczery jenož wuhnje mjeczēchu a nošchachu tež draštu kaž pola naš doma. Ššelarjo pšeczēchu šhlēb, hdyž mušu dostachy, abo tež druhe pšeczwa. Mješnizy ššōt rēšachy. Wšhdarjo šwēcžki šljachy. W pōdšanskej wšy bēšche wulka šwēcžkowa šfabrika. Tam bēchu Šranžowšojō wjele šoja wostajili. Wšchitko bēšche tam hiščeže w dobrym rjedže. Duž móžachy šwēcžki lecž a džēlacž. Wšhdla wšchaf wjele njetšebachmy.

pošlednjeho lěttotetka jedyn pschinoschł po druhim pschidali, jo móža czi 10,000 Eskimo-šchesečijeno, kiž wot šandženeho lěta wschitzy k danšej krajnej zyrkwi pschisłuscheja, nětko zyke šwjate pišmo w šwojej macžernej rěczy cziťacž.

— Wordar amerikańskeho prezidenty Mac Kinleja, Czolgosz, bu k šmjereči psches elektrizitatu šašudženy a budže kónz oktobra wotprawjenty.

Słónczka khowanje.

Glóš: Wty, Božo, šbominamy.

Eso wječor šlónčko khowa
Sa haje selene;
Blyščez sezele k nam do doła,
Šdyž pruhi pošlednje
Nam šwoje božnje dadža;
Wšchal njeudže k měrewi,
Mě, wone jašo šhadža
Tam w drugej krajini.

Na wulkich horach škoczi
Eso kražna módrina.
Wot jedlow š wětrom škoczi
Wón šrowoh' dymanja,
Do nižinow pal lěha
Eso šchlewjer šurjawy,
Štačž šlónčka wotšhad špěwa
Nam w haštu šwjedžešzy.

Tak šo tón dobry dželi
Š tych šwojich šwjedžešzy,
Kiž šu šo lubo měli,
Da božnje šwjedžešzy.
Na jene wonowjenje
Wěš šlónčzi dróhališči,
A wěczne šlónzo rjenje
Šom' šhadža w wutrobi.

Šom' horla pschekrašnjeja
Eso hory Ziona,
Kiž tu h'ščeže w dole steja,
Tu krašnošč njewidža.
Dže k kónzei tudybyče,
Wón šwojich žohnuje.
Tych dobrych wotšalkicze
Še šlónčka khowanje.

Gusta Šataš.

Šsy šwědomliwy?

Šsudnik M., šamožity prawisnik, kiž bliško Cincinnati w Amerizy bydleše, pošla jedyn džej do bliskeje wšy po cžěšlu. Wóršy mlody muž š gratom pschidže. Šsudnik džesche: „Zadam šebi, šo by šo tónle plót wuporjedžal, šo šlót pschelěšč njemóže. Plót wot kšěže widžecž njeje, duž njetrjebacže šo š džělom prózowacž; pošdra dollara (6 hr. 30 np.) jenož ja to šaplacžu.“ — Na to šudnik k wobjedej džesche. Šato šašo pschidže, widžesche mlodeho muža kóždu dešku derje wothěblowacž. W myšli, šo čže cžěšla drohe džělo ščinič, poruczi jemu, deški, kajež běču, pschibiwacž, a šašo woteudže. Šdyž šo wróczi, deški wschitke wothěblowane a k pschibiwanju hotowe namala.

„Šrajich Wam tola, šo dyrbi šo plót wot džiwjeho wina wobrošč“, wón hněwny šawola, „je mi cžiče wscho jene, kaji je na pohladanje.“

„Ale mi je něšto wo to“, praji cžěšla a džělasche dale. Šdyž běšche džělo dokonjane, šo šudnik woprašča: „Ššto šym Wam winojty?“

„Pošdra dollara“, praji cžěšla.

„Šžeho dla šče šebi telko prózy cžiniš, hdyž to pjenješ dla njeběšche?“

„Džěla dla, mój knježe! Ničto to hubjene džělo pynnyš njeby. Ale ja bych to wjedžal a moje šwědomje by mje cžiščěžalo.“

Na to wón pjenješ dostawšči woteudže.

Džebacž lět pošdžišcho mějesche šudnik kontrakt ša wschelake štatne twary wobstaracž. Wšele twaršich mišchrow pschidže šo šamolwicž. Šeho woczi pal wotpočowaschtej wošebje na jnym mješwoczju. Wón pošdžišcho powjedasche: „To běšche džě muž, kiž je plót džělal. Wjedžach, šo w šwojej šwědomliwoščzi jenož dobre a hódne džělo cžini. Šeho dla jemu kontrakt dach, a wón bu psches to šamožity muž.“

Šsy tež ty šwědomliwy w twojim powołanju, kaž tamny cžěšla? Wopomni, šwědomliwošč dobre plody a mju dobreho šwědomnja nješe.

Wójcže šem wschitzy, kiž wy špróznj a wobčeženi šče.

Šobožna wudowa w Šendželskej mějesche jenicžkeho šyna. Wona jeha w pučach Božich rošwucžowasche a bješ pschestacža ša šbože jeha dusche prošesche. Wón pal bu džej a hóršchi. Šlónčnje cžěny a da šo do wojakow šapikacž. Šeho regiment pschidže bóršy do narańšcheje Indijeje. Něšto cžaša pošdžišcho muž š teje šameje wšy do Indijeje pučowasche. Wudowa wša šwojeho mužowu bibliju š šamora a ju jemu da, šo by ju šhubjenemu šynei pschiješł. Šón jeha w Indijeje namala, ale w najhubjeńšchim towarštwje a wón běšche šam wschón škašeny. Šato šo jemu wšjewi, šo je muž š jeha wšy dar ša njecho šobu-pschiješł wot jeha macžerje, džesche wón k njemu šo nadžějo, šo pjenješ abo tajke něšto dostanje. Muž bibliju je šaka wucžeže a jeha w mjenje jeha macžerje prošesche, šo by ju jako šawoštajenstwo nanowe cžesčič a š najmjeńšcha jenu šchtucžu kóždy džej w njej cžital. „Derje!“ praji wón, „to je šnadna prošwa, to čžu rad šlubicž a nětko š dobom šapocžecž.“ Wón bibliju wocžini; wón pschidže na 11. staw Mateja a 28. šchtucžu: „Wójcže šem wschitzy, kiž wy špróznj a wobčeženi šče, ja čžu waš wošchewicž.“ „Ššto?“ wón je špodžiwanjom šawola. „To džě je runje jenicžka šchtucža, šotraž je hdy w mojim žiwjenju na mje šacžiščez cžiniš. Ššed někotrymi njedželemi wo njej předowacž šlyščach a ju wot teho cžaša wjazy šabyč njemóžu.“ Šeho šadžerjenje šo poššchowasche, wón tak hušto wjazy do arreta nje-pschidže, ale wot woprawdžiteho wobročjenja šo ničšo nje-pokafa. Wóršy po tym pschidže do bitwy — a wón padže. Šorweho jeha na bitwiščču namalachu, bibliju wocžinjenu w ruzy; wón běšche 11. staw Matija wocžiniš a 28. šchtucža běšche š šwju wojnamjenjena. Duž móžemy šo nadžecž, šo je jeha tale šchtucža k šaljamej š Šilead, k šekarjej dušchom pokafaš.

Něšto k rošpominanju.

Šij wocžehujenja w šchuli a domje je šaronowy šij. Cžišnješ-li šon přecž, bywa had. Šajšch-li šon do šwjatnižy pschod Bože woblicžo, wón kčěje a plody nješe.

„Šako běch ja hólčez“, powjeda Šaulsen, „šo mje murješ praschesche, hacž čžu ja hwěšdy widžecž. Běšche jašny džej a ja šo jeha praschenju šmėjach. Duž mje šobu wša do hlubokeje študnje a hlaj wot tam widžach ja jašne hwěšdy na njeby.“ Wty tež hušto njemóžemy hwěšdy Božeho šlowa widžecž, hdyž šlónčko wyšoko na njeby steji, hdyž naš dny šboža wobdawaja. Šotom tón šnješ naš wšmje do hlubiny horja, a hlaj my widžimy krašne hwěšdy a šo na jich napohladže šwjěšelimy. Šak někotry je halke nawuknyš njebo wobdžiwacž, hdyž Bóh jeha do horja podnuri.

Ššlepy muž, kiž bu psches předowanje wo Šan. 9 k wěrije šbudženy, praji k šwojemu šararjej: „Ša wschal šym šlepy, ale Bóh je moje šmuskowne wóčžo wotewriš.“

Štary wójwoda š Šelfort by prajiš: „Ša wobhladuju dobro-prošchenje šlužownikow Božich jako najwěščjšichu woboru mojeho doma.“

Dalšche dobrowólne dary ja wbohe armeniške šyroty:

M. M. š Budyšchinskije wošady 1 hr.

W mjenje wobohich šyrotow praji wutrobny džak

Šólč, redaktor

Womhaj Bóh!

Ciisko 43.
27. okt.

Četnik 11.
1901.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a šu tam dostač ša šchwórtlětnu pšchedpłatu 40 np.

21. njedzela po šwjatej Trojizny.

Esej. 6, 1—3.

„Wy džěczi budžeže pošlušne šwojimaj staršchimaj w tym Šnješu; pšchetož to je šdobne. Čžešć šwojeho nana a maczer: to je přenja kašń, kotraž šlubjenje ma, jo šo čzi derje pónđže a ty dolho žiwny budžeich na šemi.“

Wješ wšchěmi pšchiblušnosćemi napschecžo šobu-čłowjekam tešame, kotrež maja džěczi napschecžo šwojimaj staršchimaj, na přenim měšnje šteja. Starschej wšchak štej kóždemu najbližichej a jaštupjerjej Božej. Jako tajkimaj jimaj čžešć šlušcha, pšchetož Bóh je naš pšches njeju wot džěczarštw a mlodošće šem wotežahuncž dal. Šchtož staršcheju čžešći, jeju wyšoko waži, jeju šłowam wěr, džerži, šchtož prajitaj a čžinitaj, a šo šwólniwje jeju poštajenjam a šhoštanjam podežišnje. Štaj wonaj naš najpředny lubowaloj a wot mlodošće še wšchej šwěrnosćeju hladałoj, štaj naš w štrownych a šhornych dnjach š najwjetšchej woporniwosćeju hajiloj, ša naš šo modliłoj a nam kóždužkuliz lubošć a dobrotu wopokašaloj, dha mamny pšchiblušnosć, jeju šašo lubowacž. To jeno małym džěczom njeplaczi, wotrošćeni maju tu šamu pšchiblušnosć. Čžešć a lubošć š jich štrony staršcheju bóle šwjěšeli hacž šchto druhe. Ma-li lubošć prawe wašchnje, šo wona w pošlušnosći šjewi. Pošlušnosć njech je šwólniwa a štajna, a njech ma w tym Šnješu šwoju móž a šwoje wobmješowanje. To, šchtož je hacž dotal prajene,

tež w nastupanju pšchirodneju staršcheju, wučerjow, dušchepaštyrjow a wchěch płaczi, kotřiž šu nam w Božim mjenje přjódštajeni. A dyrbye-li šynjo abo džowki žyle šami štač a tola hišcheže wotežehujenja trejebacž, maju še wšchej šwěrnosćeju šo jemrjeteju staršcheju dopomnicž a jeju přjedawšche napominanja čžim lěpje šebi š wutrobje wiač; woni dyrbja šo pšched Bohom pošorjecž, kotremuž lubošć, čžešć, šwěra a pošlušnosć w najwjetšchej měrje šlušcha.

Moje džěcžo, hladaš na Ješuša, kač bě wón jako džěcžo a mlodženž pošlušny, a teho dla wón wšchědnje na mudrošći a huadže pola Boha a čłowjekow pšchibjerasche, a hladaš dale, kač šwěru wón, hdyž wón na šchizju wišajche, na šwoju macž špominajche, a jej šwj. Šana na šwojim měšće ša jaštaračzerja da.

Wy ša to mamny, šo je tajke napominanje džensnišchi dženi wošebje nušne, dolež džěczi w našchim čžašu bórny wjele šašluža, šu šamostatni, wjele chzedža wjedžecž, a tač šebi nicžo prajicž dacž njechadža. Našchim džěczom pošorjenje pod Boha a jeho šłowo, špominanje na wěcznosć pobrachuje. Dyrbi-li lěpje bneč, maju šo džěczi wot tym nanajdrobnišcho rošwucžicž a ma šo jim to wšcho tač prawje do wutrobny šašchěpicž. Ale najlěpšchi katechizmuš ša džěczi je bohabošć staršcheju a jeju šhodjenje a čžinjenje po Božim šłowje.

Dopjeljenje tuteje pšchitašnje ma wulke šlubjenje. Dolho, to je šbožowny a čžešćený, tón žiwny budže, kotruž je šwojimaj staršchimaj poddany, a hdyž tež nješšny

wjazny w runej měrje na czaŝne derjehicze poŝasani, kaž pobožni w starym ŝlubje, dha ŝo tola ŝe a dobre iŝeħwki tudy wěŝeħiŝcho poŝasuja, hač pŝchi žanej drugej kaŝni. Ŝladaj na žaloŝtny kónz iŝeħkaŝkeho Abŝaloma abo nje-poŝluŝchneju ŝynow męŝchuika Eli. Chzeiŝ paŝ wohladacž, kaŝte žohnowanje tón ma, kotryž ŝchtwórtu kaŝnju dopjelni, tehdy ŝpominaj na Ĺuth, dźowku Ĺaemi.

Wótcze w njebjeŝach, ŝpožčž nam a wŝchēm najŝhim dźečžom čzeŝčž, luboŝčž a ŝwěru, kaŝtuž je twój ŝyn wucžik a dokonjaŝ. Poŝhaj nam tež i brachami ŝtarŝcheju iŝeħpŝliwoŝčž męčž a jimaŝ w mlodoŝčži a ŝtarobje ja-placžicž, ŝchtož ŝtaj na naŝ čžinikoj. Daj, ŝo ŝo nje-poŝluŝchne dźečži wobrocža a njech ŝo ŝtarŝcheju nadžija njeħaħubi.

Starŝchi ŝo muu derje męnja,
Moŝcha mje na wutrobi,
Dobrotu mi wŝchędnje čžinja
Ma čžele a na duŝchi.
Wŝchitko, ŝchtož ja potrebam,
To wot lubych ŝtarŝchich mam.

Ĥamjeħ.

M. II.

Pucžowanie po Božim piŝmje

abo

kaŝte myħle nadeħdžech, Bože ĝłowo čžitajo.

Podawa ŝwěrnny čžitač „Poŝhaj Bóħ-a“.

I. Ĥiħi Moŝaħowe, 28. ŝlaw.

(Potracžowanie.)

Ĥaw drje męnjehche, ŝo je nětko Ĥódniki, dylki by jeho brate Ĥdy byčž mohł; pŝchetož nětko męnjehche žonu i nanoweho rodu, Ĥdžež Ĥakub jenož po tajku i macjerneho naroda dźeħche. Tola wón ĝebi njeje pomylłil, ŝo je ŝo tač čžim raŝniŝcho wot wuŝwoleneho naroda wotrejłł, čžim wěŝeħiŝcho bę ŝo prajilo, ŝo nima Ĥaw Bože ŝlubjenje namręčž.

Tač njeħaħtowa wŝchędni čžłowjekoj nıħdy na nıħdy prawy pucž, ŝo bychu Bóħa a čžłowjekow, kotrychž ĝu ŝranili, ŝpoložili a ĝo i nimi wujednali.

Nękotry čžłowjek čže, pŝchıħdže-li do čžęħnoŝeħe a ĝmjerntnych ŝtrachow, ŝwojej duŝchi po ĝamym waŝchnju pŝches ŝwonkowne ŝtutki radžicž a pomhačž, kaŝtež je ĝebi pola pobožnych ŝchęŝeħiŝjanow wobhladał, na pŝch. pŝches modlenje, pŝches poŝluŝchanje, pŝches Božu wječžeł, pŝches wotkaŝanje a t. r. Tola kaž doħho ĝo njeje wutroba hačž do ĝłubiny pŝchēmęnika, kaž doħho njeħy ĝnadu doŝtał w Ĥeħuħowej krwi pŝches wěru, tač doħho wotanjeħch ležo pod polkečžom a džeħch pod nim węčžnemu ŝaħubjenju napŝchęčžo. Ĥchtož čže čžinicž, ŝchtož je Ĥakub čžinił, tón budž i pręnja tajki, kaŝkiž bę Ĥakub: napłędnił w Abrahamowej wěrje. Tač budže Ĥakubowe žohnowanje tež i tobu.

V. Ĥchucžka 10—22. Ĥakub bęŝche we wutrobinej ĝłubiny ĝo i Bóħu dđeržal, bęŝche Bóħa a jeho ĝnadne ŝlubjenje pytał, Ĥdyž tež i njeħódnymi ĝrędkami; wón bęŝche mjeħti čžłowjek, njebę ŝtworjeny, ŝo by wulle ŝtrachi a ĝórke čžęħnoŝeħe mohł pŝchętracž, wón bę wotewrjeny w ĝwojim ŝnutkownym žiwjenju. Nětko bęŝche wopuŝchęženy a ĝamlutki; ŝo njeby w tutych čžahach ĝo wot Bóħa wotwobrocžil, dha męnjehche ĝo jemu wobkručžicž, ŝo budže Bóħ džeħ a bóle i nim, ŝo budže jeho podpjeracž, a ŝo Boži ĝnadny ŝlub i Ĥakubom traje. Ĥ tym by ĝo Ĥakub poħyłnił a ŝpoložil. Ĥ luboŝnym wobrajom poŝaŝa jemu Bóħ teħo dla nje-widžomny, a tola ŝtajny ŝwiħ je ĝwojimi wuŝwolęnymi, kotrychž wón na wŝchitkich pucžach pŝchewodžuje a kotrymž wón ĝwojich poŝluħaznych duchow poŝeħele, ŝo bychu jemu powjeŝčž pŝchıħjeħli wo nimi, a ŝo bychu jeho porucženja jim iħželili. Tutón wobraŝ je ĝwoju doŝpołnu wěrnosčž ja wŝchęch wěrjazyħ ĝaħle doŝtał i wumožęnjom, kotrež je ĝo pŝches Ĥeħom Ĥħryŝta ŝtało.

Ĥawěrnno, ŝawěrnno praju mam: Wuhladacže njeħjo wotewrjene a jaħdželow Božich poŝtupowacž a ŝeħtupowacž nad čžłowŝkeho ŝyna.

Ĥakub paŝ doŝtawŝchi nanowe poħohnowanje dźeħche i Ĥeħaby, Ĥdžež Ĥaak tehdom pŝchębywaŝche, a čžehnjehche do Ĥarana ĝam-

lutki, niž je ŝtanami a wotrocžkami w čžrjódže, žyle ĝinał dylki Abrahamowy wotrocžł. Dary ja njeħjeħtu njebę ĝobu wŝał. To ŝta ĝo najŝteħiŝcho teħo dla, dokelž męnjehche Ĥħwatačž, a dokelž męnjehche ĝo wŝcho Ĥawa dla potajuje ŝtačž.

Wótzny dom, Ĥdžež ĝameħo wěrneħo Bóħa čžeŝeħachu, a Ĥdžež bęŝche ĝo wón wopjet ŝjewil, bę ŝady njeħo, ĝamotnoŝeħ a wopuŝchęčenoŝeħ w okolo njeħo, myħle, kotrež ĝo mjeħ ĝobu wob-ŝkoržuja abo ŝamolwoja we nim, pŝchıħod pŝchępjelunjeny je ŝpytowanjem i pŝchęd nim. Tač pŝchıħdže wón ja 3 abo 4 dny na męħtno, kotrež jeho wabjeŝche pŝches luboŝny napohlad bliŝko pŝchi męnjehche Ĥus, něħto Ĥodžin dale Ĥerujełema i polnozy. A dokelž męnjehche ja to, ŝo je ĝórka na ĝórje najłępje w nozy wukħowanu, dha tam tež ŝawěŝeħe pŝches nóz wotŝa pod ĝoħym njeħjom, kaž je ĝuŝto waŝchnje w naraŝchich krajaħ, pŝchetož ĝłónzo bę ĝo ĝižo ŝħowalo a do męħta bę ĝiŝchęčže dołoko. Tež njeby tu ja njeħo Ĥħmana ĝoħpoda była, dokelž njeħyrbjeŝche a njeħaŝche Ĥananeħŝku žonu ĝebi ja mandželŝku wŝačž. A wón wŝa ĝamjeħ na ĝamym męnjehche a položi jón pod ĝwoju ĝłowu a ŝpaŝche na tym męnjehche.

W tutych ŝtronach ĝu ĝiŝchęčže dženħa najkraħniŝche paŝtwiŝchęčža. Tola je tute męħtno jene i tħch ĝwojatyħ męħtnoŝeħom, kotrež ĝu ĝo trochu ŝabyħe.

A jemu ĝo dźijeħche po woħebitym ŝtutkowanjju Božim, Ĥdyž bęŝche po wŝchelach ŝtyħnoŝeħach wuħnył, rębl — ĝnamjo ŝłuba Božeha, kotryž móħt natwari mjeħ wobohim, ĝħudusħim čžłowjekom tu deleta na jemi a mjeħ jaħnym, ŝbóžnym ŝwětom tam ĝórjeħa — ŝtejeħche na jemi, kotryž je ĝwojim kónzom do njeħjeħ doħahaŝche; a ĝłaj — to bęŝche dołŝche roŝwicže Ĥakuboweho ĝona — jaħdželjo Boži ĝħodžachu po nim ĝórje a dele. Woni bęchu ŝnamjenje, ŝo ĝwěrnny Bóħ hačž do wŝchęcho jenotliwego a ŝtajnje ĝo ŝtara ja ĝwojeha wěrjazyħo wotrocžka. Ĥaħdželjo moŝcha jeho ŝchęħowanja a modłowy ĝórje do njeħjeħ a pŝchıħjeħu wot ĝórjeħa poħyłnjenje a pomoz i njemu dele.

Ĥaħdželjo ŝjewja ĝo ĝewal nahle a ŝħubja ĝo runje tač nahle. Ĥeħajaŝ widži ĝeħaħimow lečžečž je ŝchęŝeħimi ŝchıħłkami. Ĥo woni tu njelečža, čžini wobraŝ widžomniŝchi a wujahni waħnoŝeħ tuteħo wobraŝa. Ĥunje pŝches to bę Ĥakubej węħte: tu, Ĥdžež nětkole twoja ĝłowa wotpocžuje, tu je to męħtno, na kotrež Bóħ ĝwojich jaħdželow poŝeħele, ŝo bychu jeho porucženja tebi pŝchıħjeħli, ŝo paŝ bychu tež twoje próŝtwy doŝtali. Tač ŝtara ĝo Bóħ ja mnje, dokelž ĝym jeho wotrocžł.

Ĥłaj, Ĥnjeħ ŝtejeħche ĝórka na ręblu. Wón ŝjewi ĝo někač na ręblowym kónzu, ŝo Ĥakub jeho je ĝwojim duchownym wofom ipóħna. A Bóħ ĝwój ŝlub, i Abrahamom a Ĥaakom ŝwojajany, nětko ŝe ĝłowom na Ĥakuba ŝłožy a ŝlubjenje, jimaŝ date, Ĥakubej ĝwojatočžuje wobkručžy džeħche: Ĥa ĝym Ĥnjeħ, Abrahamowy, twojeha wótzowy Bóħ a Ĥaakowy Bóħ; kraĝ, na kotrymž ležiŝch, čžu tebi a twojemu ĝymjenju dacž.

A twoje ĝymjo budže jaħo próħ na jemi; a budžeħch ĝo roŝchęricž i wječžoru, i ranju, i polnozy a i polđnju. A budža we tebi a we twojim ĝymjenju poħohnowane wŝchitke narody na jemi.

Ĥo je Bóħ ĝwojatočžnje ŝlubjenje, Abrahamej něħdy date, Ĥakubej wopjetowal, je wón tuteħo wopuŝchęčeneħo a wıħpytowaneħo čžłowjeka na ĝame męħtno ŝtajil, kaž wulzy wobħnadženeħo pŝchęčžela Božeha: Abraham.

Potom paŝ, na Ĥakubowe něčžıħche wobŝtejnoŝeħe ĝiŝchęčže woħebje ŝpominajny, a ja čžoħ ŝpytowanja, kotryž męnjehche nětko naŝtupiečž, jeho je iŝeħpŝliwoŝeħu a mozu wobronyħy, ŝo by był čžłowjek i nadžiju, potracžowacže Ĥnjeħ: A ĝłaj, ja ĝym i tobu a čžu čže ŝwarnowacž, Ĥdžež ty pocžehnjehch, a čžu tebe ŝaħo pŝchıħjeŝčž do teħo kraja. Pŝchetož ja tebe noħžu wopuŝchęčicž, hačž ja wŝchitko ĝym ŝtutkowal, ŝchtož ĝym tebi ręčžal.

Ĥŝamotny, wot čžłowjekow wŝchón wopuŝchęčęny pucžowal męnjehche byčž i wótzom wulleje ĝyħy dźečži po ŝlubjenju, a wón je był i tajkim wótzom. Ĥač waħne a nuħne bę potajim tole ŝlubjenje!

Ĥdyž nětk Ĥakub je ĝwojeha ŝpanja wotucži, džeħche wón ĝiŝchęčže jaħy wot ŝačžiħečžow pŝches runje doŝtate ŝjewjenje: Wo-prawdže, Ĥnjeħ je i luboŝeħıwje ĝo poħħilazej ĝnadu tež na tym męnjehche, wobħdlenym ŝe ĝamym njeħyrbjazyħi ludžimi, a njeħjedžach, ale męnjach leħnywŝchi ĝo węčžera wječžor i wotpocžıħkej a wopuŝchęčıwŝchi kraĝ ĝwojich wótzow, ŝo ĝym i kraja ŝjewjenjow Božich wuŝchól.

Ĥakub derje ŝnajehche, ŝo ĝu njeħjeħa a ŝemja Bože a ŝo je

wón wšchomózný; ale so Bóh tež na městnach, kotrež njeběchu pšches wuſwolenu ſwójbu poſhwjećene, po ſwojej huadnei pšchitomnoſczi ſjewja, to ſakub hiſcheže njebě ſmal, dokelž ſo jemu Bóh dotal hiſcheže ženje njebě ſjewil.

A ſakub ſo bojeſche ſačuwajzý někaſtu čjeſčownu hroſu pšched měſtnom, hdžež bě Bóh přeni raſ ja jeho žiwjenje jeho ja hódneho měl ja ſjewjenje Bože, a džeſche: ſak ſwjate je tole měſtno; wone, kotrež ſo mi pšched tym tať wšchodne ſdaſche, je nětko ja mnje ſama ſwjatniža! Tu njeje ničžo druge ſhiba dom Boži, a tu ſu wrota njebejeſte. Tu je Bóh pšchi mni bydlil, tu je ſo mnu rěčzał, tu je mje požohnował, tu je Bóh njebejeſa nade mnu wotewrił, tu je mi dał do njebia pohladacž, tu je mozy ſ raja njebejeſeho na mnje wuliwał.

(Potracžowanje.)

Šhto ſym pšched 30 lětami w franzowſkej wójuje naſhonil.

Spisal Auguſt Wicžaſ, kublet w Žornoſylach.

(Potracžowanje.)

S naſcheho forta móžachmy Parižiſke pšchedměſto Ville widžečž, a džečhmy-li ſchtwórečž hodžiny bliže hačž do wšy Romainville pšchewidžachmy wulki džel Parija. Tola ženje jo njemóžachmy zyle pšchewidžečž, dokelž ſtajuje tur nad měſtnom ſtejeſche.

Naſche ſtraže buchu nětko na kónž drohom pšchi poſlednich ſhěžach Parija poſtajene. Parižižy wobydlerjo chyzchu najradicho ſ měſta won, ale ſtražnižy to nikomu dowolicž njeſmédžachu, jenuž temu, kiž mějeſche wopisimo ſ podpisom „maire“ a je ſchttemplom. Dokelž wjedžachu, ſo jich rěčž njeſnajemy, pšchinjeſechu nam wſchelake ſtare ſchttemplowane papjery, ſamo kručchi kurnych liſtow. To pak bórcy pytachmy. Duž wuda ſo wulaſ, ſo maja wopisima franzowižy a němžy piſane byčž.

W přenim čžaſu ludžo ſ čžrjódami k naſchim ſtražam ſhodžachu a hladachu, hačž njemóhli něſchto k jědži doſtačž; běchu dže žaloſnje hłódní. My jim tež druhdy něſchto wot naſcheje jědže pšchedachmy, woſebje hróchowu kolbažy, kiž běchmy ſebi ſobu na fort pšchinjeſli. Sa tajku kolbažu doſtachmy frank, po naſchich pjenjeſach 80 np. Pjenjeſ mějachy čži ludžo dojež.

Sencho njepšchečžela běchmy pšchewinylí, ſa to pak běchmy druhcho doſtali, kotrehož pšchewinječž njemóžachmy, to běchu wſchi. Kóžde pšchipołdne mějachmy ſ nimi revue. Wſjachmy, čžeſachmy, wuſlělachmy ſo, ale tať dolho hačž běchmy w Franzowſkej, je pšchewinylí njeſhmy. Tež naſchi wſchizy mějachy pod tutej miſu čžerpječž. Šsmý wſchi hačž do ſakſeje ſobu pšchinjeſli. Na dompučžu běch w jehym měſtačžku we Weſtfałſkej dobru a woſebnu hoſpodu doſtal. Šo pak njebych ludžom rjane a čžiſte kóžo ſa njerjedžil, ſym ſo zyle nahi wuſlěkal a potom do kóža lehnyl.

Naſche přenje dželó nětko w tym wobſtejeſche, ſo dyrbjachmy hrodžičeža pšchetwarječž a pšchečžiwu Franzowſam ſkóžicž a paliſady wuporjedječž a pšcheſtaječž. Dyrbjachmy tež wulke kanony ſ naſypow ſwoječž. To ſo ſta, ſo buſchtaj dwaj tołſtaj rjemjenaj ſa kanonu pšchuwajanej a potom bu něhdže 40 muži wot naž ja pšchelnjenny. Tola to běſche jara ſpore dželó. Druhdy ja hodžinu wjele metrow daloko njepšchindžachmy. Druhdy ſo tež ſta, ſo ſo rjemjen roſtorže a zly dolhi rymk wojakow nětk na nožu ležeſche. Potom pak ſo kanony ſ konjemi na bližſche dwórniſchežo wožachu, ſo bychu ſo do Němſkeje dowjeſte. Druhe hubjene kanony buchu na měſtnje ſamym roſtjelane a do hłubolich pšchěrwoww ſujetane. Tute roſtjelanje žaloſnje wuſhny, a my doſtachmy kóždy kóžč pšchilaſnju, ſo dyrbiamy wſchitte wofna w kaſarmach wječiničž, ſo ſo njebychu ſchleńzy roſpukale. Franzowſke półne kanony buchu do wšy Romainville ſwožene. Tu Franzowſojo ſwoje konje wupſchahnychu a potom ſažo domoj jěchachu. Konje běchu žaloſnje kuche, a bě derje widžečž, ſo běſche jim zproba pobrachowala. Franzowſke kanony mějachy jara rjany napohlad, běchu zyle nowe a ſo tať bliſkotachu. Tež tute buchu wſchitte do Němſkeje ſwožene. Tež ſwoje ſhělby dyrbjachu Franzowſojo ſ Parija k nam dowjeſečž. Naſ widžach tajki woſowy čžah; běſche jara dolhi. Na kóždym woſu buril jedžeſche.

Njedželu 26. maleho róžka běſche półna Boža ſlužba. Tola njeſhym ja wopytal; běch mjenujzý ſ dwěmaj podwſchfomaj a ſeržantom wo dowolnoſečž proſnył, ſebi rjane a wulke pšchedměſto St. Denis wobhladačž. A tuta dowolenzu běch doſtal. Rano ſahe podachmy ſo na pučž. Mějachmy dobre 3 hodžiny hičž.

Chyzhmy ſebi duzy po pučžu tež wjele wobhladačž, woſebje fort de Romainville, fort de Auberville, fort de l'Est a tež někotre wšy. Šdyž tam dóndžečhmy, mějachmy ſo najpředy na hłownej ſtraži ſamolwiečž a tam naſche ſhělby woſtaječž, ſo njetrejachmy ſo ſ nimi wokoło noſhycž. Tajki daloki pučž njeſmédžachmy byčž brónje hičž.

St. Denis je rjane a wulke pšchedměſto Parija. Njebeſche jara wobſchfodžene. Woſebje rjane a wulka zyrkej, tať mjenowana kathedrala, naž wabjeſche. Běſche woprawdže wobhladaſja hódna, zyle je ſtotom a marmorom wudebjena. Kraſnoſečž ſo wuprajiečž njehodži a wóčžto ſo nahladačž njemóžeſche. We njeje běchu ſo wſchizy priedawſchi kralojo a tuječerejo ſhowali. Šich pomniłi ležachu tu po rjaku do marmora wurubane. Priedy hačž ſmédžachmy do kathedrale, dyrbjachmy ſebi dowolnoſečž póla měſčanſkeho komandanta wuproſhycž. Tu ležachu mjenujzý někotre polki pruſkeho gardžincho korpija. W tutej zyrkwi mějeſche ſtajnje podwſchf ſtražowacž. Njeſhym nihdže tajki podobny Boži dom widžal hačž do dženſniſkeho dnja, ſhiba jako běch w Prahy na wuſtajenzy.

Njeſhym ženje prózy lutowal — hdyž tež běch druhdy jara muezny — w franzowſkich měſtach zyrkwi wopytačž. Woſebje rjany Boži dom widžach w měſeje Reims. Tuta jara wulka zyrkej ſo hižo naſdala ſe ſwojimaj wěžomaj poſbėhuje.

W měſeje St. Denis podachmy ſo ſ zyrkwi na zyrkwinu wěžu, 316 ſthodžentow wyſoku, ſ wotkež móžachmy najlěpie zyle měſto a tež wulki džel Parija wot tuteje ſtromy pšchewidžečž. Tam poſlicžeſche ſo nam woprawdže kraſny wuhlad. Zyla zyrkej běſche ſwofka wot delka hačž na křyw ſ wjele tykaž peſkowym měchani wobkladžena, ſo ſo njeby wot němſkich kulow wobſchfodžila.

Wobydlerjo běchu ſo ſažo wſchizy domoj wróčžili, ſhlamy a hoſečenzy běchu wſchitte ſwočžinane a porjadnje ſo tam wifowajeſche. Franzowſzy poliziſtojo tu na porjad hladachu. Potom ſym tež w franzowſkim hoſečenzy wobjedowali a někotre bleſche wina wupili. Wobjed njebeſche jara drohi. Šched wječžorom ſebi potom po ſwoje ſhělby na hłownu ſtražu džečhmy a ſo na dompučž podachmy. Muezni a poſdže pšchindžachmy domoj.

Něſchto čžaſa poſdžičho, tež raſ njedželu, podach ſo ſ někotreymi pšchečželemi na druhu ſtromu Parija. Čžachmy ſebi fortaj Roſny a Nogent wobhladačž. Na přeniſchim běſche hiſcheže ſakſka wobhadka. Na druhim pak ſtražowachu Württembergarjo. Tež pola tutych ſym w kaſarmach pobyli. Ale tam knježeſche nje-porjad abo tať rjez lidorſtvo porujo naſchemu fortej. Šaſtupiwſchi do dwora widžach pšchi wrotach wojaka, kotrehož nahłownik běſche bóle na kóžany hornž hačž na helm podobny. Wot woſaſa na nim wjele wjažy widžečž njebeſche. Dowolenzu tehdy njemējachmy, ale běchmy mjelečžo woteſchli.

(Potracžowanje.)

Naſch rjany kraj.

Šlób: Šak powitam ja tebe.

Tam horlach nad hwědami,	O, wobročž wóčžto ſwoje
Je kraſny, rjany kraj,	Na ſtrone tamniſche,
S kraſnymi ſahonami	Tam haſle ſbože tvoje
A ſbožownoſeče raj,	Čži prawje horje dže;
Tam kěžja rjane róže	Šdyž budžeſch dowojowacž,
Na ſtronach wječnoſeče,	To wopomni wutroba,
Tam wolichewiečž ſo móže	Tam njeb'džeſch wobžarowacž
Tón drohať ſabatuje.	Wjaž' žane čžerpjenja.

Šsón čžežlich ſtyſkow hroſy
Drje naſchom' dučeje tu,
Šdyž čžalacž wěſch we Woſy
Bóh pšchindže ſ pomožu,
We duſchi horje džeja
Te ſehra njebejeſte,
Kiž ſtejo woſtaneja
Do wſchittej wječnoſeče.

Gusta Šataſ.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Knjeſej zyrkwinkemu wučerjeje Kozorej w Šodžiju je ſo titul kantora ſpožčil.

— Zyrkwinkſki ſhorowy ſwjat. kiž ſo ſa wudoſpołnjenje zyrkwinkſkeho ſpěwanja ſtara, běſche zyrkwinkſku nutnoſečž ſandženu njedželu w Waleſchežach ſarjadował. Šaložna myſl běſche

znijowa dżafna nutnošč. Spěwanje šhora, pschi kotrymž so knježa wučerjo i wokolnoščje wobdžělichu, a hracze na byrglach so wotmėnjachu. Něč mějesche knjes duchowny Häbler i Budyščina. Zyla nutnošč bėšche wutrobu wolschewjaza a posbėhowaza. Njana liczba pschitomnych siewi, so so nasch lud šajnuje sa dobre prózowanje zyrwinšeho šhoroweho šwajsta.

Biblija mješ herbskim ludom.

S nastawka knjesa fararja rycerja Jakuba w ewangelsko-lutherskich nowinach wosjewjencho.

Sa wšchitke čašy kóždy ewangelski lud jako najwobėbnischi narodnodnjowy dar k swojemu nowemu žiwjenju w Šhrystušu wobhlada: bibliju w maczernej rěčzi. Němskemu ludu je so dostal psches Luthera, niž jenož najprjedy, ale tež puč pschihotowajo. A wjele ludam je so po čašu wobradžilo, so kmedžesche luba šwjata biblija k nim rěčecž, i rěčzu maczerje k džěcžu.

W pschitruwanju so naschi Šserbja jara dołho čafacž dyrbješi, hacž bu jim zyla biblija w jich rěčzi do rukow položena. Tole dlějenje móže so džiwno šdacž i džiwanjom na to, so wjele ewangelskich wošadow jara bėšy reformaziju pschiswja a herbske šahydlėnja tehdom hišchje hacž do bliskosče Wittenberga došahachu (kaž Luther šam nasponni), so so Šserbja reformatoram jako najbližšchi lud pokazachu, kotremuž dyrbjalo so k jehi bibliji dopomhacž.

Wišči tym wšchēm tola špišacžel w nowišchim čašu wuprajenemu nahladej pschihlošowacž njemóže, so je Luther tež Šserbam čyž bibliju w jich maczernej rěčzi podacž, ale so je to wostajil džiwoj na jemu napšchecžiwu štajene wobmyšlenje, so ja što lėt žanych Šserbow wjazy njebudže. To i najmjeišcha historizy dopokasane njeje. Wjele bóle móžemy šebi na to myšlicž, so pschi wobmješowanym praschenju sa bibliju we wobydleštweje i wjetšcha na kraju bydlazym, kotrež bu halle psches žohnowanje ewangelskich šchulow w čitanju pišma wuwučene, so njemóžesche hnydom na wudacže žyleje šerbsteje biblije myšlicž. Pschetož wona dyrbjesche so w rěčzi wudacž, kotraž hišchje pišana rěč njebėšche a to i dobom w dwojim wudawku, mjenujzjy we wobėmaj herbskimaj narěčzomaj w hornjo- a delnjołužiskej, kotrež stej čizeje wšchelatej. Čžežle wójnske čašy po reformaziji, wošebje 30 lėtna wójna, pschijnešechu pschede wšchēm herbske wobydleštwo na wšach do čžežkeje wotwišnojče, do kotrež jemu jenož jenotliwe šdobne a šwėrne ruzy małe dary i wulkeho poklada šwjateho pišma podachu.

Tak je so štalo, so dyrbjesche wopravdže pšdna hodžina w žiwjenju ewangelskeje zyrwinje pschicž, prjedy jeno jenc najšwėrnischič šawow, prjedy hacž drje mały, ale do najšnutškowisčjeje wutroby wėrjazy a we wušnacžu šwėrnny lud ewangelskich Šserbow šwoju bibliju dosta. Potom pak to njebėšche dar dželbjerjazych zuych wėrjbratrow, ale po jich šamšnym horzym žedženju a i jehi šredkami. Lud wša džafownje a wješele dołho žadanu bibliju, sa kotruž bu přeni herbski wudawč (1728) šapocžatł žyleje licžby dališchich šamostatnych wudawčow, hacž móžesche so posdžičho psches wutrobu posbėhowazu pomoz šwjate pišmo w herbskej rěčzi do kóždy wupšchestrjemu ruku sa tunje pjenješy so položicž. W mnohich hylnych nakladach je šerbška biblija njemocžatane roššchėrjenje namakala a šchtož je wjazy, herbski lud je wšchudžom, hdžež bėšche po šdobnym wajšnju wótzow žiwj, bibliju čitazy lud byl, kotremuž je šwjate pišmo wšchėdny praschany wutroby pschecžel a husto pošledni troschtaš wštal, hdžež bėchu Šserbja psches wošebite wobštejnoscže wo přėdowane šlowo Bože w maczernej rěčzi pschijnešeni.

Šo tym, šchtož je so prajilo, mamy šebi, hdyž čzemy wobšchėrnischo wo bibliji mješ herbskim ludom rěčecž, štajecž praschenja: I. po nastacžu; II. po roššchėrjenju herbskeje biblije a III. po wužitwanju biblije mješ Šserbami.

(Potracžowanje.)

Kak wjele biblijow jene bibliske towarštwo rošpscheda?

Njedželu 20. oktobra wječor bramorske hłowne bibliske towarštwo w Barlinje šwój 87. lėtny šwjedžen w bohacže wopytanej Lutherowej zyrwinje šwječesche. Š rošsprawy, kotraž so tam wo dželawosčzi towarštwoa poda, njech je šledowaze nasponijene. Tuto towarštwo je wot 1. wulkeho rózka hacž do pošlednjeho hodownika

1900 wudało: 113,745 biblijow, 57,861 nowych testamentow a 154 pšalmow. Šobocžne towarštwo, zyrwinje, wustawy, šjednocženja a jenotliwi šhudži šu na darach: 532 biblijow, 149 testamentow a 50 pšalmow dostali; wjysche teho so na wošakow a do lazaretow w Šhinskej darmo 300 biblijow a 9391 nowych testamentow rošdželi. Barliške měšchėzanške šchule sa wušbytk biblijskich pjenječkowškich pokladizow 37 biblijow, wojejske šchule 212 biblijow dostachu. 3846 jednorých biblijow, 2290 wėrowanskich biblijow a 19,214 nowych testamentow so we wójštu a mješ moršakami (w marinje) roššchėri. Wėrowanskich biblijow i debjenj šwójbnj dnjowizy a jubjelskich biblijow sa šlėborne a šlote kwabny je so do žyla 29,631 žadało.

Šot šaloženja tuteho towarštwoa w l. 1814 hacž do šonza hodownika 1900 je so wot hłowneho bramorskeho bibliskeho towarštwoa roššchėriło: 2,944,470 biblijow, 924,414 nowych testamentow a 4172 pšalmow. Šak wjele šboža sa čšlowške džėcži je wot jenicžkeho tajšeho bibliskeho towarštwoa wušhadžalo. M. H.

Tón Šnjes nišho njewuštorcži.

Šobozny amerikanski šchescžijan powjeda wo šodžniku, kotryž bėšche dołhe lėta porjadnje žiwj, potom pak pschi wšchėch proštwach a modlitwach šwojeje maczerje wopilž. Tak to šhwilu džėšche, potom pak bu w šwojim šwėdomuju njemėrnny. Šon pravje njewjedžesche, šchto ma to rėtacž a i wotkal pschidžje. Tola mějesche čžėmne čzucže wo tym, so dyrbjesche i nim hinaš byčž. Šon pschidžje do New-Yorka a myšlesche: „Ša čžu tym Šdd Fellows (šekta) pschistupicž, to budže derje sa mješ.“ Šon so pola nich šamolwi; woni pschekapnjeni na njeho hładachu, ale jehi njepšchiswšachu. Nětko šebi myšlesche: „Ša čžu k šwobodnym murjerjam hieč, woni džerža wjele na lubosč k bližšchemu; čži mješ pschiwosmu.“ Ale tež woni jemu wobarachu. Duž jemu něčtó mału papjerku da a jehi na modlešiku šhromadžimju na Šultonowej hašy pschepošy. Šon tam džėšche a ničtó jemu njewobarasche šstupicž. Šo so jemu špodobasche. Tam šhyschische wo šbóžniku, kiž wšchitkich ludži pschiwosmješ, jeno so čžedža šebi pomhacž dacž. Šemu so wutroba šhrė. Šak šebi wšni po tym žadašche, druhi čšlowješ byčž. A potom wšni štaže a powjedasche, šak bu dwójzjy šajtorčenny, so pak je tón Šnjes Šesub jehi pschiswšal. „Šo je lubny, dobry Šnjes, kiž je mješ šhudeho, šabłudženeho matrošu do šwojeju rukow wšal. Šwoja wutroba — ja njewėm, šchto dyrbju i radosčžu prajicž. Ale šak so hišchje ženje wješelil njekšym, šak dženja wječor.“ — Šlajecže, šak čžini tón Šnjes. Šon nišho njewuštorcži.

Něšchto k rošpominanju.

Šandželštwo w mješje je paradis šwėta; šandželštwo w njednocže je šelški wošėn na šwėcže.

Bur bu w šhorosčzi wot šwojeho špowjedneho wóza wopytany, a tón so jehi praschesche, šak so jemu wjedže, a wšni wotmolwi: „Šunje, šak čžu mješ.“ „Šak dyrbju to rošumicž?“ praschesche so přėdač. „Šadacže dha šebi šam po šhorosčzi?“ „Nė“, praji bur, „ale šchtož Šóh čže, čžu ja tež. Šóh čže, so dyrbju nětk šhorj byčž, to čžu ja tež; čže-li, so dyrbju wumrjecž, potom čžu to tež; čže-li, so budu wuštrovjemj, čžu to tež. Šemu ja wšchitko pschewoštajy; wšni njech so mnu čžini, šak so jemu špodoba.“

Kóždy domcž ma šwój šchizil.

Šusa a šmjercž nimo žaneho doma njėndžetej.

Šchtož bješ Šožeho šlowa še mšchi dže, bješ Šožeho šlowa šašo won pschidžje.

Šwólniwa wutroba lóhke nobi čžini.

Dališche dobrowólne dary sa wbohe armeniske šhrotj:

N. N. i Budyšchinskije wošady 3 hr.

Š mjenje wobich šhrotow praji wutrobnny džal

Šólč, redaktor.

Womhaj Bóh!

Czisko 44.
3. nov.

Łétnik 11.
1901.

Szerbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy łobotu w Ssmoleriez knihiczišcežetni w Budyščinje a ło tam dostacž ja šchwórtlétnu pschedplatu 40 np.

22. njedzela po šwjatej Trojizy.

Reformaziski šwjedžen.

2. Tim. 3, 15.

Dokelž wot małosće šwjate pišmo wěšch, móže to šame cze rošwucizež ł sbóžnosće psches wěru do Šhrystuša Jesuša.

S dzałowanjom napscheczo Bohu šmy šandženy šchwórtk, džen 31. oktobra, reformaziski šwjedžen šwjeczili a ło na tym wješelili, šo je Šhrytuš, zyrkwe Šnjes a njebjeska głowa, psches šwjajeho wotrocžka Luthera wucžbu japoschtolow a profetow šašo wotkrył a šwjajemu ludaj czište ewangelijon a wudželenje Božej šakramentow šašo darik. Japoschtolke šlowo pak, kotrež je ł Timotejej rěčžane, a kotrež šmy na cžolo šwjajeho rošpominanja štajili, dyrbi naš ł temu nawabicž, šo bychmy šebi wěrnoscže, na kotrychž ewangelška zyrkej stej, š nowa rošjašniłi a wopomniłi. Šichetož, hdyž w našim cžaju „šly štary nješchecžel š wulkim hroženjom šwjaju głowu šbėha, dha je cžim nušnišcho, šo my ewangelšzy pošnatwamy, šajke wulke, drohe kubło je nam našch Šnjes Šhrytuš w rošwucženju praweho pucža ł šbožu a sbóžnosće dał.

Wo rošwucženju ł sbóžnosće japoschtol rěči a š tym tu šamu wěrnoscž wobšwědči, kotruž móžemy šajke šredžišcžo, šajke wutrobu reformazije a našch ewangelšch zyrkwe wosnamjenicž, šo mjenujzy njemóžemy sbóžnosć hinał doštacž, šacž jeno psches wěru do Jesom Šhrysta. Wot Luthera wěmy, šak wón šo šajke mlodženz a mnich

próžowasche na druhim, šacž tym teje wěry do Jesom Šhrysta, mjenujzy na pucžu džela a šašluženja š dobrymi škutkami ł wěštosće sbóžnosće došć; ale my pak tež wěmy, šak jeho tuton pucž ł wotkryženemu kónzej nje- dowjedže, wjele bóle do njewěštosće, šadwelowanja a nje- mēra. Šak bu pscheco cžemnišcho wokoło njeha a w nim, šacž škónčnje njenawukny, šo rjaneho šlowa trošchtowacž: prawy budže šwjajeho wěry žiwny, niz šwjajeho poščenja, štrudowanja a šašluženja. Šajka wěra pak, psches kotruž my ł žiwjenju, ł sbóžnosće pschidžemy, nēhdže jeno we głowje njeje, šnawo morwa wěra, ale sbóžnych cžinjaza wěra je, kotraž šebi š potutu a dowěrjenjom šbože pschi- šwaji, kotrež šo nam w Šhrytušu pošćiczi; to je šchepotata ruka, kotruž šhudy hřešnik do hnadneje ruki šwjajeho sbóžnika pošći. Wono šo šamo rošumi, šo je šajka wěra žywa, dželaza a šutki došć, kotrež šo Bohu šubja. Šeha dla je porok njeprawy, kotryž šo ewangelškej wěry cžini, šo je jej žyle wšcho jene, šacž je cžłowjek pobožny abo bješbóžny, hdyž jeno wěri. Š nē, hdyž je sbóžnych a prawych cžinjaza wěra, tam Bohu špodobne šutki šame roštu, runje šak šak dobry šštom dyrbi jeno dobre plody nješć a hinał njemóže. Šdyž čže nēhdže cžłowjek šam se šwjajem šnadnym šštom dobrego cžinjenja sbóžnosć šašlužicž, šon je runje šak njemudry, šak cžłowjek, kotryž čže ša jeniczi ežerwjeny pjenjež kraleštwu kupicž; šaj, po prawym hišcže njemudrišchi, pschetož wšhitke našch dobre šutki, a byrnež jich wjazy bylo, nješbu — ničšo porno pschēmēnej krasnosće njebjeskeho kraleštwu. Šow

jeno jene płaczi: i hnady sbóžnosć doštanješć; tuta hnada bo tebi darmo dawaj; teje bebi njesašluziŝć.

Tutón pucź je nam jaŝny w ŝwjatym piŝmie pokaŝany: ŝwjate piŝmo tebje k sbóžnosći roŝwuczi. To je najwoŝebniŝcha wěrnoŝć ewangeliŝkeje zyrkwoje: „ŝchtož wěru a pucź k sbóžnosći nastupa, jeno Bože ŝłowo a nicžo druge njeplaczi.“ Njech wuczeni a mudri to a druge wudawaju a ja dobre ŝpoŝnawaju, a njech bo jim teŝ tyŝazy pŝichamfku prajo: „ŝchryŝtuŝ drje je taŝ wucził, ale my to lěpje wěmy“, — njeđaj bo ŝamylicź; dzerž bo krucę twojeje biblije. Ewangeliŝki ŝchecęzan na to hlada, kaŝ jeha piŝmo roŝwuczi. Teho dla je teŝ Luther ŝwoju zylu móž na to nałožił, ewangeliŝtemu ludej bibliju pŝchistupnu ŝczinić, ŝo by ju kóždy w ruzy mēł. Ty wot małoŝće ŝwjate piŝmo wěŝć; wono móže tebje k sbóžnosći roŝwuczić. Nēc, kotruž wono rēczi, je jaŝna a ŝroŝynliwa doŝć, ŝo móže ju kóždy, kotrehož wucho je ja wěrnoŝć wotewriene, ŝroŝyniće. Njech teŝ ŝu někotre ŝtawy, ŝchtuczi, wotdželenja czeŝiŝcho ŝroŝynliwe a czeŝnie, dha tola prawy pucź k sbóžnosći wiŝchudže taŝ jaŝnje bo ŝwęczi, ŝo dyrbi bo namacę, a ŝchtož tutón pucź dže, ŝawěŝće kraŝny kónz žiwjenja nadeŝdže. Duž bo ja to ŝtarajmy, ŝo naŝch ewangeliŝki lud wot małoŝće ŝwjate Piŝmo wufnje. Teho dla je Luther taŝ krucę a ŝwěru na to dzeržal a i teho ŝameho wotpoŝladanja je ewangeliŝka ŝchula naŝtala, ŝo bychu hižo džeczi je ŝwjatym Piŝmom ŝnate a w nim roŝwucžene byle.

Božo ŝnježe, ŝdzerž drohi poklad twojeho piŝma naŝchemu ludej a naŝchej mlodžinje, a daj hnadu, ŝo pŝchezo lěpje ŝe ŝwjateho Piŝma prawy pucź k sbóžnosći, mjenujzy wěru do Jeŝom ŝchryŝta namacamy.

To ŝłowo dyrbi wotŝajicź

A žanoh' džaka doŝtać;

Boh chze naŝ i duchom wobdaricź,

W tej bitwie pŝichi naŝ wotŝtać,

Hdyž woni wojmu nam

Wiŝch czaŝne kubla tam,

Dha i teho nimaju

Wiŝchal nicžo k lěpŝchemu.

Nam njebo dyrbi wotŝtać.

M. H.

ŝamjeŝ.

Pucžowanje po Božim piŝmie

abo

taŝte myŝle nadeŝdžech, Bože ŝłowo cžitajo.

Podawa ŝwěrnny cžitaj „Pomhaj Boh-a“.

I. knihi Wóŝŝaŝowce, 28. ŝlaw.

(Potracžowanje.)

ŝebrejŝte ŝłowa rěčaju: Kaŝ žaloŝne je tole měŝtino. Stara zyrkej rěkaŝche Božemu bliđu „žaloŝne“ potajniŝtowo. Dacž runjež bēŝche tute ŝjewjenje luboŝne a ŝpoloŝaze, dha pŝchitowawŝchi tola Boh taŝkim widženjam ŝwjatu hroŝu pŝched jeha majeŝtoŝeju, kotraž hrēŝchnitej czeŝežownoŝć pŝched nim jaŝhowa, a taŝ dary a ŝlubjenja i jeha huady wufhadžaze cžim ŝłódnitŝche ŝczini.

A ŝakub pŝichi přenim wotucženju hižo ŝpomnjene ŝłowa wuŝpěwawŝchi ŝtany jara ŝahe, a waŝa ŝamjeŝ, kotryž bēŝche pod ŝwoju ŝłowu položił a poŝtaji jón k wopomnjenju, ŝo by měŝtino, hdyž bēŝche bo jemu widženje Bože ŝpožczilo, žyle krucę wofnamjenil, a liny wolij ŝwjećcha na njón, kotryž mějeŝche, jaŝo kóždy pucžowar w naraŝiŝchich krajaŝ, pŝichi bebi. Taŝ chzyŝche ŝamjeŝ poŝhwjećicź ja naczaŝnu ŝwjatnižu, doniž něhdy, hdyž bo jaŝo wróczi, i njeho wotŝat njeatwari.

ŝamjenje a ŝtoky poŝtajiŝchu teŝ pohanižo w ŝaŝtarŝku, hdyž bēchu bo jim woŝebite bójŝke ŝjewjenja doŝtale.

Wolij ŝdzerži w cžoplyŝch krajinach cžłowŝke cželo cžerŝtwe,

cžile, ŝtrowe a rjane, ŝdželi woŝiwjazu móž wiŝchēm jēdžam a je trēbny hrēdŝ ŝa ŝwězu, ludžom ŝaŝwęcženu. Wolij je ŝe ŝaŝtarŝkich czaŝow ŝem ŝnamjo woŝiwjazyŝch a wobnowjazyŝch darow ŝwjateho ducha, a teho dla je wolij teŝ hrēdŝ, i kotrymž bo Bohu wiŝcho poŝhwjećza a bo i jeha duchom a žiwjenjom napjelnja. Teho dla ŝu teŝ w poŝdnitŝchich czaŝach cžłowjekow a teŝ nadobu i wolijom žaŝbowali.

A ŝakub počahaŝowajzy bo na to, ŝchtož bē předy prajił, nariekny měŝtino Bethel — dom Boži; pŝchetož předy rěkaŝchu měŝtino, pódla ležazemu, Luŝ — mandlowy ŝchtom.

Tole mjeno je měŝtino wobŝhowalo mjēŝ ŝananejŝkimi, doniž njejŝu ŝraclŝke džeczi kraj doŝyle a nowe mjeno nałožowale.

A ŝakub ŝczini ŝlub a džeŝche: Budže-li Boh — a nad tym njeđwělujy ani wotomika — jo mny, a budže-li mje ŝchitowacž na mojim pucžu, kotryž pódny, a mi khlēba dacž k jēdži a draŝtu k woblecženju (hdyž pal žiwnoŝć a draŝtu mamy, dha njech ŝmy ŝpolojom), a budže-li mje ŝtroweho a bjeŝ ŝchtoŝy jaŝo dom pŝchijweŝć i mērom k mojemu nanaj, kaŝ wiŝchal je mi to předy wiŝcho ŝlubil, dha budže ŝnjeŝ mój Boh, kotremuž budu ŝwoje žiwe dny ŝluzicź.

Tele ŝłowa nimajŝch traŝch taŝ ŝroŝyniće, jaŝo by ŝakub i njeđwěru dwełowal, ŝo bo traich Bože ŝlubjenje njeby ŝtalo, abo jo chze ŝam haŝle ipóŝnacž, hač by Bohu ŝluzil abo hač njeby jemu ŝluzil. Taŝ ŝaŝchczēpi bebi wón ŝlubjenje Bože a pŝchijweŝć, ŝo ma bo Bohu wiŝchón podacž, hiŝchēze ŝlubŝcho do wutrobny, ŝo wón ŝlubi, ŝo ma wiŝchón Boži bycz, hdyž bo iawějeze ŝtanje, ŝchtož je Boh ŝlubil.

A ŝakub džeŝche dale: Tutón ŝamjeŝ, kotryž ŝym ja poŝtajił ja wopomnjecze, budže dom Boži; a wot wiŝchitŝeho, ŝchtož mi daŝch, chzu tebi džeŝatŝ dawacž.

ŝslub, kotryž je ŝakub tu ŝlubil, ŝložowajŝche bo žyle na ŝlubjenje, jemu date, a ŝluzicze jemu ja poŝhwjećenje w džaŝownoŝci, we wěre a w poŝluŝchownoŝci, kaŝ ŝu bo poŝdžiŝcho po jaŝonju hiŝchēze na podobne waŝchne wopory ŝlubile a woprowale. Bēŝche to ŝnamjo džecžatiŝtwa pod doŝladowarjemi a kublarjemi, ŝo cžłowjek ŝwoje džaŝne ŝmyŝljenje napŝcheczo Bohu i tym ŝwaja, ŝo chzyŝche někotre jenotliwe ŝwonkowne ŝtutki wufonjecž; a taŝ daŝto, jaŝo taŝte waŝchne k temu ŝluzi, ŝwjate pŝchedmjety, ŝo chzeŝch ŝwoje ŝmyŝljenje pŝchetworicž a džaŝny bycz, kaŝ by bo w ŝrudobje roŝhjudžil a kaŝ by po wumoženju ŝe wiŝchēze czeŝnoŝće pal pŝchelhēts jaŝo ŝabył, i krucziŝchimi rječazami, kotrymž rēčamy pŝchijweŝć, ŝaŝhowacž, dha je taŝte dopominanje ja wiŝchē czaŝy wulzy hojaze. Někoti wiŝchal ŝu taŝ wotŝocžiwu, ŝo wiŝchē ŝlubjenja ŝatamaju, ŝo njebychu bo pŝchiwēřkam wrota wotewriē. Hdyž dyrbinu teŝ tyŝch ŝwaricž, kotryž bjeŝe wiŝchēho roŝdžela a wumēnjenja ŝlubja, dha mamy bo tola na drugej ŝtronje hladacž, ŝo njebychmy jim podobni byli, hdyž wiŝchē ŝlubny ŝatamamy. So by ŝlub prawy a ŝhmany był, dha dyrbi bo jeha ŝamjeŝ Bohu ŝpodobacž; dale njeŝmēŝch nicžo ŝlubicž, ŝhiba taŝte, ŝchtož ma Boh ŝam ja dobre a hódne, a ŝlōncžnje, ŝchtož je nam ŝam do rukow dał. Taŝ njechajŝche ŝakub tu nicžo druge, ŝhiba ŝo by chzył ŝwoju džaŝownoŝć wopolacž; dale ŝlubi wón jenož, ŝo chze Bohu prawu ŝluzbu wopolacž, a dale njeŝlubi wón wjazy, ŝhiba to, ŝchtož je Boh jemu ŝpožczil, džeŝatŝ ŝwojeho kubla ja ŝwjatny wopor.

ŝakub je drje bebi na to myŝil, ŝo by na tutym mějeze ŝnjeŝej ŝwojemu Bohu krytu ŝwjatnižu poŝtajił, hotowy templ, i poŝtajenym rjadom ja Bože ŝluzby. Tola taŝte ŝarjadowacž, njeje jeha, ale Bože prawo. Boh je poŝdžiŝcho pŝches Wóŝŝaŝa ŝwjatnižu dał poŝtajić a je ŝam wiŝchē ŝakonje wufalał, kotrež bo na Bohu ŝluzbu počahaŝja. Mēŝtino pal, hdyž mějeŝche bo ŝamjeŝny Bohi dom ŝtajić, bēŝche wón hižo na 22. ŝlawje wofnamjenil. Duž dha teŝ widžimy (35, 7), ŝo i ŝamjenja jenož wotŝat naŝtanje, a to je bo po woŝebitej kaŝni Božej ŝtalo.

Stare ludy w naraŝiŝchich krajaŝ jamurjowachy wopomnjēŝte ŝamjenje do ŝwojich domow, do wotŝariow atd.

Wicžba džeŝacž ŝlōnczi ŝaŝožaze licžby; taŝ ma wona doŝpolnjenje wofnamjenicž. Doŝelž nimale wiŝchē ŝaŝtarŝke ludy wot wiŝchēch ŝwojich kublow džeŝatŝ dawachy, a to jara huŝto jaŝo ŝwjatocžny dawł, dha chzychu woni i tym wofnamjenicž, ŝo je wiŝchē kublo ŝwóŝtowo Bože, a pŝches to, ŝo bo k temu pŝches tutón dawł wuŝnawachy, chzychu wiŝchē druge kublo a wiŝchu žiwnoŝć poŝhwjećicž.

So by ŝakub hdy džeŝatŝ dawal wot wiŝchēho, ŝchtož mějeŝche,

wo tym nječítamy nihdže. Wón njemějesche ani měšchnikow, ani porjadne Bože služby, so njemóžeje džešatf wot swojeho tubla dawacž. Wón je džešatf žnano tak nałożował, kaž je so to stało pošdžišcho kóžde tji lěta mjes israelskim ludom, so hošezinu, i džešatfow pschihotowanu, šwjeczachu a na nju pscheproschachu lewitow, zusbnikow, šhroty a wudowy, so bychu tak wopornu hošezinu šwjeczili.

(Potracžowanje.)

Schto šym psched 30 lětami w franzowskej wójnje nashonil.

Episkal August Wiczas, kublec w Żornohylach.

(Potracžowanje.)

Na dnju 2. mērza cžinjachmy wulke pschihoty, so do Parisa pocžehnjemy. Brón, pólnie kótliki a drašta bu po móžnošči wurjedžena. Někotryškuli, kiž so mēžazy dolho wjazy cžijeje wumyl a sežešal njebe, so i tutej škladnošču wurjedži. Chžychmy so tola po móžnošči rjani Parizskim holežatam pokajacž. Džeń 3. mērza bu sa nuts cžehnjenje postajemy. Ale hižo wječžor 2. mērza pschindže pschilafaju, so i teho nicžo njebudže. To pak mjes wojakami žalofnu roshorjenosč a njespokojnosč nacžini. Wjele i nich je so i hněwom a i njemdrošču wopilo.

5. mērza cžehnjemy žyła kompagnija do wšy le Bourget. Wješ pak bēšche tak roštjelana, kajtuž hiščeže žanu widžal nješšym. Bēšche hóršcha hacž St. Privat. Žana thēža wjazy njebēšche, kiž by f wobydlenju šhmana byla. Wo tutu wješ bēchu so Franžowjojo a prusta garda dwaj dnjej bisi. Nafch hejtman naž teho dla tam wjedžesche, so bychmy widželi, tak šurowje šu tam wojowali.

Wot 3. mērza cžinjachu so wulke pschihoty ja paradu psched thēžorom Wilhelmom. Tuta parada mējesche so 7. mērza. Dyrbjachmy so šylnje šwucžowacž a paradny maršch šašo wufacž. Na paradže so psches 100,000 muži wobdželi. Ššym so tu najbóle džiwal na wulkej šyly wyšotich ofšizorow a generalow wšchēch družinow, kiž bēchu wokolo thēžora šhromadženi. Widžach generala Moltku a wječcha Bismarka a žyly wulki generalštab. Škóždy bēšche w šwojej najrjeńšchej psche. Ššnano nježu, hdyž praju, so bēšche tam na thhaz generalow. A te šhžiže, lotrež mējachu na šebi wišajo, móhl po wofach mēricž. Ša žyly próžu a napjatofč dostachmy potom po mužu pol hrinny šwjedženskeje msdy. Namo w šchēžich bēchmy wotčahnyli a wječžor w šednich pschindžechmy domoj. To bēšche nafch pošledni štuff psched Parišom.

Nafchi hólzy i wójny jėdu.

Bóršy cžinjachmy pschihoty, so bychmy i nafcheho sorta wotčahnyli. Pošledni wječžor a nimale žyly nóz bēšche na nafchej twjerdžišnje wulke wobšwětlenje (illuminacija) a krahny wobnyštroj. Nafety wšchitlich barbaw lětachu do powětra. Žaklowy cžah cžehnjesche po nafšypach w dolhim rnytu. Wšchitlo to bēšche so wot bramborškeje artillerije derje pschihotowalo a šradowalo, kiž mējesche tam i nami hospodu.

Na dnju 11. mērza popođnju w thjoch wotčezechmy a cžinjachmy přenje kroczele f domišnje hacž do městacžka Cresy, hdyž wječžor ½ 10 hodžiu dōndžechmy. Šdyž hospodowne biletu dostawachmy, plchitasa so nam, so so žadny bjes brónjow lehnycž nješmē, dokelž w tutej krajnje wulka njeschecželnošč pschecžiwow ščēžam šnježi. W tutej krajnje je tež najwjazy frantireurov bylo. Frantireurojo bēchu wobronjeni burja a dželaczerjo, kiž i wulkej šakakofčču pschecžiwow nam šradžu wojowachu. Wo wójnskim šakonju pak šmēdža jenož wozazy wojowacž. Šchtož hewak brónje nožy a so popadnje, teho se šmjercžu thostaja. Tak šu pschecžiwow tamnym frantireuram i wulkej šrutoicžu postupowali a wšchitlich šajatnych šatšeli. Šak roshorjene tudy šamo žónške pschecžiwow nam bēchu, šym šam derje nashonil. 13. mērza cžehnjemy hacž do wšy Wismes. Tu bēšche wulka twornja (fabrika). Wješ ležesche w dole a bēšche i thjoch štron i lēšom wobdata. Šdyž bēchmy do hospodow pschishli, dostachmy porucžnosč, so dyrbinmy 24 muži do šuškodneje wšy f nafchej wojowej kolonnje po žyrobu hič. Wjes bēšche něhdže šchtworč hodžiny šdalena. Škóždy muž dyrbjesche dwaj pólniej kótlikaj šobu wšacž. Dostach do šwojeho kótlika mjažo. Tam trejekich njenadžizy dobrego pschecžela i přjedawšchich lēt, kiž pola artillerije šlužesche. Š nim so sa žyly cžah wójny widžaloj njebēchmoj. Šwjelichmoj so jedyn na druhim a hdyž mējach šwojej kótlikaj napjelnenaj, džēchmoj rucže do najbliššcheje korcžmy a šupichmoj šebi bleschu

wina. Wjes tym pak bēchu moji towaršchowo wotčšli. Duž dyrbjach ja nimi šhwatač. Bucž cžehnjesche so we wulkim šole hacž do nafcheje wšy. Džēch teho dla po šchēžy, kiž bliže wjedžesche, a pschindžech f pošlednjej thēži tuteje wšy. Šchēžka po dolhošči nimo tuteje thēže wjedžesche. Pschi thēžnych durjach štejesche mloda šawalita žónška. Šdyž f njej dōndžech, šapocža tuta žalofnje na mje wolacž a šchēžebotacž. Wostach pschi nje štejo a na nju hladach, tak wona na mnje wrješkota. Šchto mi powjedajšche, to njewēm, dokelž žaneho šlowcžka njerošymich. Šo pak mje nješwalesche, to na nje widžach. Duž jej prajach: „Ne comprends pas, mademoiselle!“ (Njerošymju wam, šnježna!) a džēch dale. Šchēžka wjedžesche psches šahrodu, kiž mējesche drjewjany plót. Žónška džēšche přjedy mje a štupi so mi psched duččkami napschecžo, šhrabny pōdla ležazy niz žyly mały šolif a pocža so na mnje i nim šahanjecž. Šrožesche mi, so mje dyri, jeli dale krocžu. Šchēžebotacž, hacž tak šlěny wokolo mje lětachu; ja pak tola njemējach šhwile, so i tutej žónšku dolho wurēžowacž, dokelž dyrbjach tež je šwojimi towaršchemi domoj byč. Duž šwiny jej i ruku, so dyrbi přjecž hič. Wona pak njeschēštupi. Duž najpřjedy njewjedžach, šchto cžinicž, hacž mam wrōčžo hič po pucžu wokolo, ale potom pschindu šchepošdže domoj. Wo šchēžy pak mi žona njedacž. Duž wobšamlnych, krotki prožeb cžinicž. Wšchak bēchmy tola žyly franžowške wójško pschewinyl i tudy dyrbjal psched jenej žónšku žofacž? To by bylo! Duž položich šwojej kótlikaj na šemju. Potom šhrabnych žonu a ju se wšchey možu wo šemju šchmōrnnych, so tak šakorcža, a jeje šolif žyly krah wot njeje wotlecža. Ša žónška je šerbštu pšacž šacžula. Šjepřaji žaneho šlowcžka wjazy. Potom pak šhrabnych šwojej kótlikaj a šhwatach dale, dokelž bēch žyly bjes brónje. Š thēže mōžešche jej tež ložy wjazy ludži na pomoz pschincž. Šady šahrodki bēšche študžē a tu so wobladnych, šchto žona cžini. Ša pak bēšche so šako horje šdrapala a hladacž, hdyž šym. — Ššym potom rynu šmuhu psches wulke šuki domoj šchol. Nafšala f wječžoru štupachu tošte cžorne mrōčzele na nješju horje a so šylnje šrimacž pocža. Šdyž f mojim towaršcham pschishchēšchi powjedach, šchto bēšche mje podēšchlo, so mi tucži šmējach.

Cžehnjemy najpřjedy dale hacž do twjerdžišny Soissons, hdyž mējachmy 11 njedžel wostacž. Něotre njedžele hospodowach i thjomi towaršchemi pola jeneho šlōtnika. Dostachmy wšchēduje dwē bleschi wina f wobjedu a i jēžu bēchmy jara špolojom. Š žyła bēšche to jara rošomny a pschecželny muž, kiž by so rad i nami rošēčowal. Tola to so hubjenje cžinjesche, dokelž šebi nicžo njerošymjachmy. Pošdžišcho bydlachmy w šakarmach, lotrež bēchu wjele pod ššelenjom i granatami cžerpile. Šakarmy bēchu wot franžowškich wojakow žalofnje šanjerodžene. Bydlachmy tudy šašo mjes ludžimi, a šlicžesche so mi tu škladnošč, jich žiwjenje, wafšnje a mōdu šesnacž. Šež w tutej twjerdžišnje šnježesche šašo štary porjad kaž do wójny.

Dwōžy ja tydžē bēchu na torhošchču wiki. Ša wifach šupichmy šebi hufsto šwoju potrebu. Butru pschedawaze žony šedžachu na šawčach; mējachu tu tež jara rjanu a dobru butru, kiž bēšche rjenje do cžerstnych winowych šopienow šawalena. Najbóle špodžiwne bēšche nam na tutyh wifach wifowanje se šabjazymi plezami. Žony pschiwjeschchu wulke šorby se žiwymi šabami šobu. Ša torhošchču je potom rēšachu. Š wulkimi nožizami wobhu šabu přēti pschēšnychu, přēnju položju cžihnychu do šorba, hdyž so hiščeže dolho šibacž, šadnje pleza pak na šieschli tyfachu abo na šchtrycžki powšchachu a pschedawachu. Šež wjele šanšlow a jeji bēšche tu na wifach.

(Potracžowanje.)

Wšchelate i bliska a i daloka.

— Š džele šošbōrkškeho wotrješa dyrbi so w bližichim cžaju mišionške pucžowanje wotdžeržecž. Mišionaraj i pošodnišcheje Afriki budžetaj w jenotliwych wofadach Bože šlužby i mišionškim predowanjami šwjecžicž, a je so wobšamko, so dyrbja so, kaž so tež šlužba, w šerbškich wofadach n. psch. w šlētjanškej, šrjebjanškej, ššlepjanškej do tuteje Božeje šlužby ja šerbškich wofadnych šerbške predowanje šapoložicž.

— Protyla „šchēženaš“ je šašo wufšla. Wona je dostacž pola šnješa ššmolerja w šudyščinje kaž tež w pschedawaršchach

Serb. Nowin na wšach. Kaž kóžde léto, je tež létka rjenje wuhotowana a wot wustojneje rufi šajimawje spišana. Do herbskeho doma hlišča herbska protyka a našcha herbska protyka je lépscha hač wšchelafe němste protyki, totrež šo nam i wulkim wukhwale-
njom poručēja. Duž lubi Šserbja kupče žebi našchu herbsku protyku!

— Š čiščezom našeho bibliskeho pučnika je šo šapočžalo a wón, kaž kóžde léto šapočžatf dezembra wuúžje. Knjes šarač Matek-Bartski je šašo dobročiwje wudacže našeho herbskeho bibliskeho pučnika na šo wšal. Našch luby pučnik poda nam na kóždy džen wutrobu natwarjaze šlowo še šwjateho pišma, kotrež čže nam priedy šwěčičž jako šwěža žyheho dnja. Duž je wón tež pšcheczal našchich pobožnych herbskich domow a nadžijom-
nje w pšchichodnym léčže hiščeže do wjazy domow, hžčž hiščeže byl njeje, šastup namaka. Šsobustawy našeho ewangelsko-luther-
skeho knihowneho towaštwa jón darmo dostanu. Drušy Šserbja pač móža žebi jón ša 10 up. kupičž pola šwojeho knjesa duchowneho.

— Šaliki šejm šo w bližichim čžabu šejdže. W Budyštim wotřežu je šo wušwolil dotalny šapóštanž knjes Šsmola še Špytez. Wobžarowacž je, šo šo po doščonežnej wólbje njelubošna bitwa w němstich nowinach wjedže a wošebje je wobžarowacž, šo je šo bitwa wot strony šapočžala, kotraž je dobyla. Wšy mamy ša to, šo móže tola kóždy šam šwoje nahladu měčž, kotrehož wón ša šmaneho š šapóštanžej džerži a šo šmē tež tele nahladu wu-
prajičž. Šdyž pač dobyčžerša štrona podležazu štronu po dobyčžu pšchima, šo nam to špodobacž njemóže a my šo bojimy, šo to tež našchim herbskim naležnosčam njepošluži. Šo je našche šprawne pšchewědčjenje, kotrež i dobrej mušlu tudy šewimy.

N a š y m a .

Šhto haje šo pšchobarbuja
A špadnjene liščičžka špja
Na wutrobje macžeri šemi,
Šhto wětšik tak šožo je šlemi?
A nam našyma š mrošojtej krocželu dže
A trawa row liščičžkej pšchihotuje.

Šhto žuta ty nješakčžewajšch,
Šdže šomot twój šeleny mašch?
Šhto nješolmja w polu wjaz' kóšny
A nješbrincža žnjenzaršle kóšny?
A nam našyma š plowej nētš krocželu dže
A š měrej šo krajina pšchihotuje.

Šdže špewarjo šradowni šu
Na hašošy, na hrusliku?
Šich nješšesche š pola a š haja
Šich pjerko do rješšeho kraja —
A nam našyma němna a ššmurjena dže
A šchery kraj čžišchinko wotpocžuje.

Džak, šemja ty darna, džak wšmi,
We wodžewje mošchkowym špi;
Wšchak šašo we rjanosčži štawajšch
A radosčž a bohatštwo dawajšch,
Špi mucžna a wotpocžni šhwilu a čžab,
Špacž naletnje dychi čže wubudža šab!
Šejlek.

Biblija mješ herbskim ludom.

Š nastawka knjesa šararja rječerja Žakuba w ewangelsko-
lutherskich nowinach wššewjencho.

(Šotracžowanje.)

Hornjolužišny Šserbja šu šwoju bibliju halle 1728 dostali. Wšy žebi mušlicž njemóžemy, tak šu ewangelske žytwje a šchule hješ powšchitkownje pšchiwšateho (čžiščezancho) teksta šwjateho pišma tak dołho pšchēčž mólhle. Šrēnja kniha, kotraž i žyła w hornjolužiškej narēcži wuúžje (šatechismuš Warichowny 1597) žaneje pomozny njepšchinješk, dokelž měješche jenož male wotdžele šwjateho pišma. Šo bēchu čžčžke wobštejnosčže ša wobady a
předarja, kaž tež i priedyrēcže drugeje čžiščezanče knihe w hornjo-
lužiškej narēcži šhonimy. Š léčže 1627 wuda mjenužy Gregor

Měrcžin, šarač w Šorschizach, 7 pošutnych pšalmow němstki a herbski a piša w narēcži, w kotrežž knižu dwanačže dobrym herbskim šararjam pošwječži takle: Š kajkej wulkej wobčžeznosčžu šoždy mješ nami pšchi nastupjenju a wjedženju šwojeho duchowniškeho šastojštwiwa šo wobčžezičž dyrbimy, dokelž dyrbi žebi pšchi pobtrachowanjy herbskeho pšcheložka šwjateho pišma šam pšcheložičž a wošebity pšcheložč, hdyž čže šwěrnny w šwojim šastojštwije byčž, šhotowacž, to je nam doščž šnate. Šchłoda pač, kotraž i tajkeho njeruncho wuloženja pola wšchjedneho muža a jednoreho luda w-
štanje, je bóle wobžarowacž, hačž šo by šo wobšchērnje wo njej powjedalo. Duž je wulžy nušne, šo my wšchitžy hromadže a šoždy na šwojim mješče š Bohu šo i wutrobu wołamy a prošny: wón čžył tajkich šbudžičž a nušne šrēdki š temu špožčičž, pšches kotrychž njelutowanu pilnosčž, hdyž tež niž žyła biblija tola nje-
dželske a šwjedžeške ščženja kaž tež žyrtwinške špewanja š jenotli-
wemu trjebanju šo do čžiščezža badža. Š tym by šo wulke a šchłodne šmēščenje wotštronilo, kotrež šo wošebje pola wobohich šlužownych pošajuje, kiž kóžde léto do drugeje šlužby šo podadža.

Tajkej nušy pšchi šjawnej Božej šlužby šo halle napšchecžiwostupi 1695 a 1696 a halle i džela wudacže epistolow a ščženjom w němstkej a herbskej rēcži, kotrež hornjolužišny štawy šhotowacž dachu pšches nēkotrych duchownych. Šej potrjebnosčži Bože šlowo jako parschonške wobšedžeštwiwa š domjazemu wužiwanjy a wutrob-
nemu natwarjenju čžiščezane šwjate pišmo měčž dawaju nēkoti herbszy duchowni pšches wššewjenje jenotliwych wot ničy pšcheloženych biblisnich knihow wotpomhacž, mješ nini pšchede wšchēm wo herbski lud i nješachodnej šašlužbu kónowany Mišchal Branžl (Šrenžel), šarač w Budestezach. Ššcheložč noweho testamenta do herbskeje rēcže pšches horkach mjenowaneho M. Brenžela wuúžje 1706 w Žitawje.

Šo wšchak ničžo malo nješēšche, hdyž šo jenotliwe kručži šhlēba žiwjenja ludej pošchicžachu, ale wone wubudžichu čžim wjēšchi šłōd po žylym. Šchtyrjo herbszy duchowni podachu šo teho dla w Božim šwjatym mjenje do čžžkeho šluka pšcheloženja žyšeje biblije w hornjolužiškej narēcži, mjenužy Šan Šanga, šarač w Minatala, Matej Šolich, šarač w Šbjelstu, Šan Šemar, šarač w Budestezach a Šan Šauer, šarač w Šufezach. A kajke šu woni čžžke dželo mēli wo tym čži drušy mužoj šo šami powjedaja w tej priedyrēcži, kotruž šwojemu pšcheložku priedy dachu. Duž mējachu nētšo Šserbjo kaž napišmo praji, šwoju herbsku bibliju: „Biblija, to je žyše šwjate pišmo štarcho a noweho šakonja, priedy do němškeje wot Dr. Mjertyna Luthera, nētšo pač do hornjolužiškeje rēcže še wšchitkej šwěrnosčžu a prošu wot nēkotrych ewangelskich předarjow pšcheložena, wot Davida Rychtarja, knihowšupža, šaložena, čžiščezana w Budyščinje 1728.“

Šižo šwonkownje podawa pšenja herbska biblija šwješelazy napohlad we wulšotnym wuhotowanju i rjanym wulkim čžiščezom. Šudawš je hornjolužiškim štawam pošwječeny, kotrež šu šo wo jeho wudacže šašlužbni ščžiwili; powšchitkownje šo tale biblija herbskemu ludej w dołhej priedyrēcži i hnutymi šlowami na wutrobu pošoži. — Šak wyšoka je wažnosčž tuteho dara šwjateho pišma w macžernej rēcži ša herbski lud, to šacžujemy še škōncžnych šlowow priedyrēcže, w kotrychž wudawarjo, tak rjež w pšchesjeno-
ščži ša herbskim ludom, prošcha: „Wšchekomōžny Wōh čžył nam huadnje šwoje šwjate a šbōžnyhčžinjaze šlowo čžiste a nješmasane šdžeržecž, hačž do šōnža šwēta, a jemu tež bohacže mješ nami bydlicž dacž, š šhwalbje a čžēščži šwojeho šwjateho mjena a š našchemu wšchitlich natwarjenju a wēštemu šawēščenju wēčžneje šbōžnosčže. Šamjen!“

(Šotracžowanje.)

Nēšchto š rošpominanju.

Šši wēžy je Wōh šam ša šebje ššowal: Ššwalenje, šudženje, wječženje.

* * *

Š hřechami wjedž wōjnu, i ludžimi džerž mēr.

* * *

Šanjaze šlowo šlubje hačž šerp rēže a rana je wjele čžēžo wuhojičž.

* * *

Dobročiwosčž móže wulke nješbože byčž, hdyž šo i njej mudrosčž njēšjednocži.

Womhaj Bóh!

Ciślo 45.
10. nov.

Četnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Ssmolerjez knihicizjezeru w Budyschinje a šu tam dostacž ša šchtwórtlětnu pšchedplanu 40 np.

23. njedzela po šwjatej Trojizny.

1. Jan. 5, 9—11.

Hdyž my cžłowiske šwědženje horje wošmjemy, dha je Bože šwědženje wjetšche; pšchetož Bože šwědženje je to, šchtož wón šwědžel je wot šwojeho šyna. Šchtož wěri do teho šyna Božeho, tón ma šwědženje šam pšchi šebi. Šchtož Bohu njewěri, tón cžini jeho k šharjej; pšchetož wón njewěri šwědženju, kotrež Bóh šwědži wot šwojeho šyna. Ale to je šwědženje, šo nam Bóh wěczne žiwjenje dak je, a to šame žiwjenje je w jeho šynu.

Bóh je šwědžel wot šwojeho šyna. Jako wón pšchi jeho kščenizny w Jordanje praji: „To je mój luby šyn, na kotrymž ja špodobanje mam,“ — běšche jeho přenje šwědženje pšched šwětom šjawne, šchto je tón, kotrehož je Jan kščenil. Jako šo cžichi pjatk rowy wotewrichu a semja šarža a šawěšch templa šo roštorže, njeby hłóš pohanského hejtmana nušny byl — škutki Bože wótšje a jašnje doščž šwědžachu pšched žylym Izraelom, šo běšche tón, kotrehož běchu kščižowali, Boži šyn a pobožny cžłowjek byl. A hdyž na kónzu wšchitkich cžakow, hdžez budže wšchitko njepšchecželstwo pšchecžimo Bohu a jeho kraleštwu podlemjene, je wšcheho šwěta klincžez budže: Nětko šu wšchitke kraleštwu šwěta šchryštušowe, — potom budže Bóh hiščeže junkrócž a to dorasnje wobšwědžicž, šchto tón je, do kotrehož šu kałali, kotrehož je wón powyškil.

Ale kaste je š tym šwědženjom Božim? Wěšče, cžłowjekojó dyrbjeli jo pšchisacž — dweju pšchicžinom dla. Š přenja, nowe je Bože šwědženje. Cžłowiske šwědženje my rady a bješ wjele praščenja pšchisowšmjemy, niz jenož, hdyž šmy tutych ludži ša šwědomliwych a pruhowaných pšnali, ale tež š wjetšcha tehdom hižo, hdyž jich hiščeže ša dowěrjenja hódnych pšnali nješmy. Njedyrbjalo to wjele bóle wo Božim šwědženju placžicž? Wone je wjetšche, dyžli cžłowiske. Wón je wjetšchi, wot kotrehož wukhadža, wón, tón wěrnny Bóh, kotrehož šlowo štajnje wěrne wostanje, kiž by pšchěštal, Bóh byčž, hdy by njewěrnoscž rěczecž mohł; a wjetšche je tež to, šchtož wón wobšwědži, hacž wšchitko, šchtož je šo hdy wot cžłowjekow rěczalo. Pšchetož tam je šo štajnje wo šenške wěžy jednalo, kotrež maja ša tón abo druhi podawł cžłowiskeho žiwjenja wažnosčž; tu pač šo jedna wo potajništwu njebješkeho šmiljenja, šo je wón šwojeho šyna do šwěta pšklač, šo bychmy pšchēs njeho žiwi byli — a š tym tež šo jedna wo najšwjecžišche a najwažnišche, šchtož je cžłowještwu date, wo nadžiju wěczneje šbóžnosčže w njebješach. Woprawdže, šchto mohł došapšchijecž, šo mohł to šwědženje wopacžne byčž? To by woprawdže najnjekničžomnišche hraštanje š cžłowškej wutrobu bylo.

To je jena pšchicžina. A druha je, šo dyrbjeli šo hrěcha bojecž, hdyž to šwědženje njepšchisowšmjemy. Tu jašnje doščž šteji: „Šchtož Bohu njewěri, tón cžini jeho k šharjej.“ A temu šwědženju njewěricž, kotrež je Bóh wo šwojim šynu šwědžel, to rěka, Bohu njewěricž.

Woni wschaf su ludžo a woni so teho dla hiščeže nje-
wěrjazy mjenowacž njemóža, kotřiž na jonym abo druhim
šlowje dwělujaj, ale teho dla wulkeho a zylkeho so džerža,
šytož je Bóh šwědežił wo šwojim šynu. A to je
šaložł zylkeho templa, a s nim wschitko paduje. Šchtóž
to šlama, temu so zylke šwiate pišmo rošlama. Šchtóž
to wjazy njewěri, temu so po nēcim zyla wěra rošduje,
tón Bóha wschudžom šhara šezini. Šhto je to do hrěcha,
šo lubym czitarjam hašle prajicž njetrjeba.

To stej tej pschiczinje, kotrejž durbjalej došahacž, so
temu šwědeženju wěriny. A tola je to džiwna wěz.
My to šwědeženje ani šlyšcheli ani dostali nješmny, ale
nam je jenož pschewostajene wot tych, kiž šu jo šlyšcheli
a dostali a šchtóž by chžyl, by prajicž mohł, kaž šo to
hušto stawa, so na tym šwědeženju dwělujaj, tola jenož
rěka, na człowskej rěczy dwělujacž, kotruž šu wo Bóju
rěczeli, ale tola niz na Bóhu šamym dwělujacž. To šo
tola přecž njeda, to šwědeženje Bóže stej i w šaidženosczci
abo leži w pschichodže; my pak stejimy w tutym czaju, —
šhto nam to pomha?

Šhto chzeče wjazy šwědeženja? Šduž w jonym
mjenje polnošcž wěczneho žiwjenja stej i, w mjenje teho,
kotruž wjazy widomnje na šemi nješkodži, czeje móže to
mjeno bycz, hduž niz šyna Bóžeho? To šo wo jonym
człowjeku prajicž njemóže, ani wo najmudrišchim, kotruž
je na šwěče byl, ani wo najšpěšchim, kotruž je hdy na-
rodženy; ale wo tym šo praji, kiž pschidžje s wodu a
s krowu, wo Šhryštuš, so je wěczne žiwjenje w nim,
s njeho šo žórli, pola njeho wostanje. To je to šwědeženje,
kotrejž Bóh tón šnješ dženkša hiščeže kóždemu dawa a
s kotrymž šwoje šwědeženje w šwjatym pišmje wob-
twjerdžuje temu, kotruž ma wocz i widženju. A wěczne
žiwjenje w šebi nošecž, to rěka wěricž do šyna Bóžeho,
a šchtóž wěri, tón ma šwědeženje šam pschi šebi, a niz
jenož jeho rt to wušnaje — se wscheho jeho myšlenja a
škutkowanja šlincži s tyšaz šajškami, so by kóždny šrošymil:
Šesuf Šhryštuš, Bóži šyn, mój šbóžnik

Šamjen.

Puczowanje po Bóžim pišmje

abo

šaste myšle nadeždžek, Bóže šlowo czitaj.

Podawa šwěrnny czitat „Šomhaj Bóh-a“.

1. knihi Móššakowe.

(Šotrəcəwanje.)

29. šta w.

Šakub šchtynacze lět šluži a šebi dvě žonje šakluži.

I. 1—14. Šakub, ponižem psches czělanje psched Šlawom, pošbėh-
njemy psches šlubjenje, šhoni hnydom wo Bóžim šohnowanju, kotrejž
je s nim. Tola tež tu wjedže jeho pucž psches nowe poniženja;
šedma šem pschidžedšchi ma wo šubowanu šahelu šurowemu,
šebazemu człowjeku šlužicž. Šeho žiwjenje, štajnje šo pschemėnjaze,
je wot něka špodžiwna podobišna najšubojczinišcheho došladowanja,
kotrejž ma štajnje šwój pschedmjet: šbože ša wschón šwět psches
šlubjene šymjo, psched šobu, a kotrejž człowjekow, šwoje šredki,
džen a bóle w jich mozach šanicujuje, a jim dopokaže, so ma jenicžy
Bóh prawo.

1. Šehdom pošbėže Šakub psches runje šdželeny podamł
se wscheje poraženosczje, pošbėhnjeny a s wješelej nadžiju we wu-
trobje šwojej nošy a džěšche se špěšchnej krocželu šwój pucž dale,
pschecroči rěku Šordan najššerichu wjichšche Běthšeana, nastaji šo
potom do Šamajškija a pschidžje na šwojim něhđže 130 mil
dołhim pucžowanju do Šesopotamiškeho kraja s ranju. Šo tutym
kraju czahajšche Šaban Šaranski se šwojimi šadkami jako „šyn
wuhada abo ranšcheho kraja“.

2. A rošhadawšchi šo w tutej štronje, hacž njeby trašch něšhto
wohladał, šytož by jemu mohło pucž do Šarana pošlacž, wu-
hlada šudžen na polu; a šhaj, ši šadla wowzow ležachu pola
njeje, wschetož s teje šudnje napowjachu paštrjo w tutej štronje
na pašwach šhodžaje šadla; a wulki kamjen ležěšche, kaž je to
wschudžom tak, hđžej paštrjo ša šadla po pašwach šhodžaje
dešchecžikowu wodu do jamow hromadžuja, s wješcha na šudni.

Tajki kamjen mōžachu jenož dwejo abo tijo mužojo wotwalicž,
šo njemohł jenotliwy žusy paštrj, kotruž šnadž by se šwojim
šadkom nimo pschidžol, wodu se šudnje ša šwoje šadło
wuzicž.

3. A paštrjo, kotřiž bėchu šebi tutu šudžen wuryli, šhroma-
džachu, kaž bėchu šebi šrěczeli, tam wschitke šadla a nětko hašle
wotwalachu kamjen se šudnje a napowjachu šadla s šortow pschi
šudni, so njeby šo woda, kotraž bė tu šhudšchka, njetrjebawichi
pschenjechala, a so njeby žadny s paštrjom, kotřiž bėchu šudžen
wuryli, mjenje doštal hacž drugi. Šotom walichu kamjen šajšo
na šudni wješch na šwoje měštu, so njemohł wěšil přš do
šudnje wěcz a tak šudžen šakypacž.

S powječeže šleduje, so njebe šudžen bliško pschi Šaranu,
šewal by Šakub město widžal. Tak dha njeje to šudžen, s kotrejž
je něhdy Šebekka wodu czěrala.

4. Šo bychu paštrjo, pschi šudni pschewywaze, hnydom
s Šakubowych šlowow pošnali, so je wón paštrjeli człowjek, džěšche
s nim: Šubi šratija, s wotkal šeze? Woni wotmolwicu: My šmy
s Šarana.

5. Wón džěšche s nim: Šnajecze my tež Šabana, Běthšeloweho
šyna a Šahoroweho wuula? Woni wotmolwicu: My jeho derje
šnajemy.

S mjenom „šyn“ wšnamjeni šo czasto kóždy potomnik.

6. Wón džěšche s nim: Wjedže šo jemu derje? Woni wot-
molwicu: Šemu šo derje wjedže; a šhaj, jow džje jeho džowka
Šahel s wowzami, so by je tež tu napowjala.

7. Wón pak to wuhłšchawšchi a šahelu wuhladawšchi by
rad šam s njej porěczal; duž džěšche wón s paštrjam: Šhajče
wschaf, dołho hiščeže je džej, a njeje hiščeže czaf, šót do
šahrodženjom hnacž; šyto tu potajšim tak dołho lėnikow pašecze?
Šapowče tola wowzy a džicze potom a popašecze je s nowa.

8. Woni wotmolwicu: My njemōžemy, šhiba šo šo wschitke
šadla šhromadža a my kamjen wot šudnišeho wješcha wotwalimy
a tak wowzy napowimy.

Njebe to trašch teho dla, so by kamjen psche czežli byl, ale
dla šakonja po wuhšwjećenym waschnju, kotruž wschitkich paštrjom
wšajšiche.

9. Šduž to hiščeže s nimi rěczěšche, pschidžje šahel s nano-
wny wowzami s šudni; pschetož wona pašecze wowzy, kaž šu
hiščeže dženkša pola Arabow džowki najšohatšchich emirow tak
šime.

10. Šduž pak Šakub widžěšche šahelu, Šabanowu džowku,
šwojeje maczerje šratca, dha šapali šo šubocž s njej a jeho czucža
šo pošbėhowachu, so je Bóh tak widžizy jeho pucž na prawy
šonz dowjedł; a njedžiwajzy na porjad a waschnje, tu šnježaje,
pschidžupi wón a wotwali šam kamjen je šudnišeho wješcha,
pschetož šubocž a rošhorjene czucža bėchu jeho mozy podwopite.

Paštrjo jemu njewoharachu, došelž jemu šwobodu, hošczej
šarukowanu, pschidžolichu a na njeho s wěštom počezčowanjom
šhadachu. Šadla wjedžachu šebi jeho wazicž, šhoniwšchi, so je
wón pschidžimny šohateho paštrjšcheho šnješa.

11. A wón napoji Šabanowe, šwojeje maczerje šratca, wowzy,
so by šahel tak špómala, so je wón człowjek s jeje pschecželšwa;
a potom wšošcha wón šahelu po prawu, kotrejž měješche kóždy
s pschecželšwa; pschetož pschi pošczimny a pschitójnym žiwjenju
bėšche tež šwoboda tehdy wjetšcha. Šduž pak chžyšche jej šbota
prajicž, šyto wón je, so njeby šo psched pschitomnym šwědkami
wšohanjena czula, dha poddužychu šylyj jeho šlōž, so wōtije
šlakajšche, doniž šo ššoncžnje njemėrowa. Šo bėšche tak njedžizy
po Bóžim wodženju šwoju czetku wohladał, bėšche jeho wscheho
hnuło.

12. A potom powjedži jej, so je jeje nanowy šratc abo
pschidžimny, mjenujzy Šebekšny, jeho šotšimny šyn. A wona
bėžěšche bōšy přecž wot šadla a powjedži šwojemu nanu nje-
daloko pschi druhim šadke pschewywazemu, s šim je šo wouta pschi
šudni šetkala.

13. Šduž pak Šaban šlyščěšche powješcž wo Šakubje, šwojeje

hottimym hym, bēžeje wón wulzy swjehelny, so je Jakub pschischol — bēše ho tola hižo 97 lēt minylo, so bē swowej hotije i wótzneho doma czahnyč dal — jemu napšheczo, a pschischedšchi k njemu wobjima a wofoscha jeho, a wjedžeše jeho do swojeho doma w Saranje. A wón pomjedasche Labanej wschitte te wēzy, fak bēšhtej non a macz jeho na puczowanje nucžiloj a fak bē ho jemu hačz dotal pletlo.

14. Duž džesche Laban k Jakubej: Sawēseže, twoje mješwočzo a wjcha twoja podobnojez na moju hotru mi to wobkruczi, ty by — ja čzož by ho tež wudawal — moja kōicž a moje čželo, a nětko wotpoczni wot swojeho daloteho puczowanja a pschihotuj ho, so by tu dlēje wostał.

(Pofraczowanje.)

D hodžiny sbožne!

1. D hodžiny sbožne, kiž Jesuž tym da,
Kiž na jeho rany tu spominaja.
D mješčichim sbožne, do swētliny sblad,
Schtož tudy ho hori ja Jesuža rad!
2. Schtož wot swētnoh' hokta ho wotwofajuje
A i myšlemi k njeby sa jehnjecžom dže,
Kiž trónowacž widži jo w krafnoci tam,
Toh' hojdžaze blufny ho blystaja nam.
3. My khablamy pschi tym, my hmy a tež niz,
Sdžez i myšlemi čžemy ja jehnjecžom hiež,
My we blōdkej konije puczujemy,
Sduž swēt naž tu hani, dha nješlyšchimy.
4. Ssu drusy tu čžesčeni, dha to hōn je;
To jehnyo nam ponižnojez porucžuje,
Sso khilečž a čžerpiečž, faž sa naž je tu,
Tak pschidže ho k trōnej a k dobywanju.
5. Sduž tež hmy nětk swjēczi najszapjenišchi,
Dha tola hmy sbožowni w jehnjecža kwi,
My swētej jo derje bycz wostajimy,
Sduž w jehnjecža towarštwe pschewywamy.
6. Swēt jenož ma prózu, pschi jehnyo je mēr,
A krafnie dny horca, to, wutroba, wēr,
Schtož čže ho tak derje a tutōn mēr mēcz,
Tōn žiwy bycz tutej kwi dyrbi a mēcz.
7. Moj' jene a wschitko ja mjenuju čže,
Ty khowanka padazyč, skhowaj tež mje,
Mōj swētny, mōj luby ty jenož by kam,
Sduž wimru ja na to, mēcz dyrbi čže tam.
8. Ty krafny na Zionje widžecž tam by,
Schtož pschi tebi blislo tam stejecž čže hdy,
Tōn dyrbi to spuščeziečž, ichtož wot swēta je
A kam wón to pschijecž, ichtož Jesuž mēcz čže.
9. Sa jehnjecžom k knježniškej čžistoci hiečž,
Ma myto, ho žuda niz njenaštrōžiečž,
Glaj, w knježniškej čžistoci wutroby tu
Swōj wotblyščež wot Jesuža dostawajit.
10. Čži, Jesu, džal, khowalbu, čžesčž, modlenie dam
We najrjenšchich khorach, faž tudy, tak tam
Ja pschewywam na pastwje sbožownišchej,
A tajseje nichtō ho nabył tu nej'.
11. Schtož wopichija tudy, ichto widžecž b'dže tam,
Wot swēta ras wuindže tam k wješeloščam
A budže psches hnadu ho prózowacž čžyčž,
Toh' jehnjecža mēščežau we njebješčach byčž.

A. S.

Schto hmy psched 30 lētami w franzowskej wōjnje nashonil.

Spisal August Wiczas, tubleč w Żornofylach.

(Pofraczowanje.)

Na dnju 28. mērza dostach psched wječzorom porucžnojez, so dyrbi najajtra rano w schesčich se wschitkimi swojimi wēzami k mi pomjenowanym wrotam hiečž a tam na wulku wosowu kolonnu čžafacž, kiž i dwōrnisčez pschidže. Bēch i druhimi wojakami

postajemy, so bych tute woju strážował, kiž do města Château-Thierry jēdžechu, so bychu Budyslemu polkej zprobu ja lonje a ludži pschijewšli. Tuczki wōbnizy pak bēchu i wjetšcha Westfalojo. Na dompuczku smēdžachmy ho wschitzy na woju jēhđacž a tak bōrny saho do swojese hospody w Soissons dojedžechmy. Pucz bēšche něhdže 40 kilometrow dolhi, i wosom pak mējachmy 38 kilometrow.

W mēšče Soissons dyrbjachmy ho wschēdnje dōpołdnja nělotre hodžiny swuczowacž. To wošebje najšchim starym krajnym wobornikam čžezko padže. Tu pak žadny rosdžel mjes starymi a mlodymi njebēšche hačz do 31. meje, jako pomjeseč pschidže, jo domoj pocžehnjemy. Wječzor do wotečehnjena wschitke najche nalutowane swēczli na wofua jestajachmy a jašwēczichmy. Na tajke wafchne žyke kasarmy illuminerowachmy, schtož mēšesche nasdala jara rjany napohlad. Franzowsojo pak psched wrotami žylnje na to swarjachu a hrosne mješwočzo čžinjachu. My pak bēchmy polni radoječe, spēwachmy a wješelachmy ho wohl rjez žyku nōz.

Najajtra rano, 1. junija, i polnej hudžbu a se spēwanjom wotežahnychmy. 3. junija pschewywachmy w mēšče Reims. Hačz runje bēšche žyly dženi k wotpoczintej postajeny, nješchim tola ja žyly dženi wotpocznył, ale hmy hēbi mēsto derje wobhladał. Sduž jako na torhoščežu swoje kwartērje billety dostawachmy, widžach spodžiwne twarjenje, fajtež hiščeže ženje widžal njebēch. S ludžimi ho srēcžecž njemōžachmy, a hduž jim najche billety pokajachmy, dha nam i rufami rosmjetowachu a jechezbotachu. Skōncžnje bēch tola pravu khēžu namafal. Sduž bēch ho trochu šmył a pošlył, hmy potom hnydom saho do města schol, so bych hēbi najpomjēne twarjenje wobhladał. To bēšche mjenujzy wulka pschedawarņa wot hameho želeja a schleńzy natwarjena. W tutej khēži ho wikowasche. To bēšche mi něšchto nowe a jara spodžiwne, ale šdasche ho mi tež jara šdobne. To bēšche runje tak, faž hduž bychu w Budyschinje na torhoščežu ja wschitkich wikowarjow wulku salu natwarili, so njetejebali horzotu čžerpječž a hmy mēcz a so plody njebychu i prochom a deščezikom jechdžale. Pojdžišcho hmy tajke podobne pschedawarņe w Lipsku a Berlinje widžal. Wječzor ho mi skoro šle šēndže. Bēch hēbi khētro daloko do města šaschol a njemōžach nětko wjazy swoju hospodu namafacž. Šalle po dolhim pytanju ju namafach.

Na druhim dnju hmy hēbi saho i nělotrymi towarščemi tute rjane mēsto wobhladał. Wošebje jajimasche naž wulki pschistaw i wjele kōdžemi, kiž tu stejachu. Twory ho i nich wotwožachu a pschivožachu. Šaž bēch hēbi hnydom myšlił, njebēšche tu žana wulka rēla, ale jenož wurnty pschērow (kanal). Šanal bēšche tak hluboki a šchēroki, so mōžachu i wulkimi kōdžemi po nim jēdžiečž. Potom džechmy na dwōrnisčez, kiž bēšche tu tež jara wulkotne. Wošebje nadpadne bēšche mi wulka khēža ja parniki, fajnuž hiščeže widžal njebēch. Potom džechmy do wulkeje žyrtwje abo tak mjenowaneje kathedrale, kiž wošredž mēsta stejieše. Pošbēhowasche ho wnjšiche druhich twarjenjow, a jeje wēze bēchmy hižo dženi prjedy na marichu we wulkej dalotoci widželi. Sduž bēchmy hēbi tutu rjanu a wošebnu žyrtwje i nutška wobhladali, podachmy ho potom na jenu wēžu hačz do hameho wječšcha. Wot tam mōžachmy pravje derje žyku krajnu a mēsto pschewidžecž. Bēšche tu najškejšcho wjele fabrikow, pschetož widžachmy wjele wnjšich wuhenjow. Reims leži 160 kilometrow wot Pariža.

Psches tydženi dolho čžehnjechmy nětko dale, domiž hačz na bitwiščež pola Gravelotte njepschidžechmy. Bitwiščež na naž runje lubošny šačšičež njecžinjieše. Widžachmy we wofolnoci hame rowy a na kōždym mały drjewjany kchizil i napšmom, kelko tu wotpoczjuje. Wokolo wby Gravelotty bēchu rowy tak huste, faž pola naž hnyowe khowjena na lūzy. A to bēchu najšchi towarščojo, kiž bēchu runje tak štrōwi faž my wuczahnyli. Hospodu dostachmy w pschedmēšče Mēza. Šsym hēbi tutu twierdžinu derje wobhladał, tola nješchim ničeho wāžneho widžal. Mēz leži 320 kilometrow wot Pariža šdaleny. Tutōn žyly pucz hmy pschi schli.

15. junija dočžechmy hačz do města Forbach, hđžez i boka na prawizy Spichemške hory widžachmy, hđžez bēchu ho prēnje bitwy bile. Wokolo džepacžich pschekocžichmy štare němšle mješ mješ mēstomaj Forbach a Saarbrücken.

Witajče, hōlzy, i dalola!

W mēšče Saarbrücken naž krafnje powitachu. Čžah studentow pschidže nam napschecžo hačz na němšle mješ naž powitacž.

Město same běche wulkotnje wupyschene a zyle do pletwow sa-
plecžene. Wschudžom imahowachu i twarjenjom khorhoje. Do
plestra běchu tykazy selemych brěšow natylane. S polnej hudźbu
saczežechmy do města. Wschudže ho wot horjeka i wolnow
wonjeschka a twětki na naš dele mjetachu, jako by ho žněh ichol.
Běle rubiška ho imahowachu, to běche sawěseže huujazy sacziščež
sa naš. Našch polk běche přeni, kiž ho po tutej dróh i wojny
wrócžesche. Pšichudžechmy w měsce St. Johann do hospody.
Wjenujzj, měsce Saarbrücken a St. Johann džěli jenož rěka Mojel.
Wot našdala matej měsce napohlad, kaž byshtej jene bytej.
Němiska rěč pak běche tudy wjele hinajšcha, hač ju my rěčachmy,
ale lěpšcha wšach tola běche, hač franzowsta. W tutym měsce
běche mi spodbjwne, tak małe džěči franzowšow hanjaze a wu-
šměšchowaze pěžniczi spěwachu.

Čěhujechmy dale pšes wšelake města a wšy, hač 24. meje
do twjerdžijny Mohucza pšichudžechmy. Wschudžom naš rjenje
powitachu. Dostachmy bohate dary, darmotne piwo a poskiežachu
nam reje a konzerty. Město ho wječor i wjele tykazy hwečkami
wobhwešli a jaklowe čahy ho nam i česceji sradowachu.
Tudy w Mohuczu wobhladach hebi wošebje wulki most pšes
rětu Rhein wjedžazy, kiž běche zyle wot želeja natwarjeny, a fajkiž
hiščeže ženje widžal njeběch. Most běche 693 metrow dolhi.
Železnike čahy po mojeje zyle pomalu jedžechu. Stejach runje
hredž mosta, hduž jedyn železniki čah po nim pšichjedže. Tu ho
tež rěka Main do Rheina wulwa, kotraž jara wjele maianeje
wody do Rheina pšichiješe, dofelž běchu ho w tamnych stronach
hulne deschežiti šakle. Tež na druhim dnju, jako hebi most wob-
hladowach, ho hješ pšesčacža deschežiti lijesche. Hoipodu w Mohuczu
kwalicž njemōžu. Běch pola ludži, kiž blešchowe jatylaczi džělachu.
W nozy njemōžach tam dla šechōnow spacž. Tute krewjelacžne
šwěrjata, kotrež hiščeže njeběch jenal, nje skoro i toža wuhnuachu.
Ze běchu tola hiščeže wjele hōrjeche, hač franzowške wšchi.

(Potracžowanje.)

Wšhelake i bliska a i daloka.

— Mižioniski pohol podawa w swojim pošlednim čijišle sapis
darow sa mižionstwo mjes pohanami, kotrež hu jakle wošady wot
1. augusta 1900 hač do 31. julija 1901 nahromadžile. Ze dary
hwečeža saho wo živej luboscezi našchich wošadow sa hwojaty štuff
mižionstwa. Nahromadžilo je ho 6598,64 hr. a to 2225,63 hr.
i mižionškich kaschčikow, 1470,02 wot čitarjow mižionšeho pošla,
2626,51 hr. druhich darow, 249,95 hr. sa mižionstwo mjes židami
a 26,53 hr. danje. Wšchiche teho wučžini kollektu na tšoch
kralow, w našchich wošadach nahromadženo, 1605,39 hr. Duž
hu dary do žyla 8204,03 hr. To je rjana podpjera sa našche
drohe mižionstwo mjes pohanami.

— Syniski čaš ho pšichibližuje a i nim dolhe wječory.
Hduž hu našchi Šserbja w lětnim čašy zylly džěti na hwojich
polach džělacž dyrbjeli a sprōžni domoj pšichilhadželi, pšichudže nětko
čaš wodychujenja, hduž mōža wječor se hwojimi hromadže byč.
A šhto je najrjenšche sawješelenje sa tajke wječory? Hduž hebi
domjazy něšto šajimawe a natwarjaze hromadže čitaja. Duž,
lubi Šserbja, wšmicže hebi tajke dobre herbste knihe do rukow
i wofschewjenju sa hwoju wutrobu. Wšy, kiž seže hōbustawny
našcheho knihowneho towarštwu, macze je w rukomaj. Wšchitzy
druhy pak mōža tajke rjane knihe dostacž pšes hwojeho knješa
duchowneho. Čitaježe dobre herbste knihe, kotrež wam našche
towarštwu poskieža, a njedaježe ho šlachyč pšes hwečne wutrobu
se žadosčemi napjelnjaze němste knihe, kotrež ho w našchim čašy
wšchudžom rošnojchuja.

— W Draždžanach ho w tu chwilu dvě noweje zyrkwi
twaritej. Šalubowa zyrkej je nimale hotowa a ho w bližichim
čašy poshwječzi. Šufachowa zyrkej pak je šwonfownje dotwarjena.
Wutoru je ho šatožkny kamjen i noweje zyrkwi na Nürnbergškim
torhoščežu položil. Šsrědki sa tōnle twar hu i herbštwa wěšeho
rentiera Šampela, kiž je, hač runje je katholicki, pjenjesy sa twar
evangelškeje zyrkwije wofšafal. S twarom dyrbi ho nětko šapocžecž,
hewal bychu pjenjesy šažo katholickej wošadže pšchipadle. Duž
Draždžany sa bližichim čašy tš rjane nowe Bože domy dostanu.
To je jara šwjebelaze, pšchetož we wulkich městach licžba Božich
domow w žanej poměrje i licžbe wošadnych nješeci.

— 12. nov. je šakli šejm do Draždžan powołany, a 26. nov.
kžěžorštwowny šejm w Berlinje hromadže štupi.

— Wulku radojež po wšchem hweče je powjesč wubudžila,
jo hu burjo šažo nowe dobyčeže ičžinili. Šendželčenjo buchj pola
Bethela šwiczi. Burjo hiščeže nadžiju špuchezili nješju, a pšecze
našcheho luda je, jo by buram ščōncžnje polne dobyče nad Šendžel-
čanami wobradžene bylo.

Biblija mjes herbštim ludom.

S nastawka knješa šararja rycerja Šakuba w ewangelško-
lutherškich nowinach wošewjencho.

(Potracžowanje.)

Šchtož je ho wo Hornjołužiskich Šserbach wo tym šrudnym
čašy prajilo, hduž žane čijišchane Bože šlowo w macžernej
rěči njemějachu, placzi tež wo Delnjołužiskich Šserbach. Pola
nich je ho šajšaranje i Božim šlowom (tak derje i předowanym,
kaž tež i čijišchajnym) hiščeže bóle wobčežilo hač w Hornjej
Lužicy. Na tym wšach běche šchpatne rošiwowanje delnjołužiskeho
pišmowštwu wina. Ale to nima ho wuložicž. Wšy čžemy jenož
dopofasacž, ho tež tōnle bratrowški šplah i šwojej bibliji pšichudže.

Prěnje čijišchane knihe w delnjo-łužiskej rěči běchu špěwarške
i někotrymi modlitwami a i Lutherowym malym katechismužom
wot duchowneho Albinuša Šollera 1574. Šo nich ho někotre
druhe špišy wšhelakeho wopšchijecža w delnjołužiskej rěči wu-
dachu a ščōncžnje ho tež čijišchajana herbsta biblija došona.

Bóh wubudži muža, kotryž napjelnjeny wot šwiateho Duchu
ho do džěla da, herbštemu ludaj tam žōrko žiwješčeje wody
wotewriež. To běche Šottlieb Šabrizius, prjedy šarar w Šarnje,
napošledku w Šocžebufu, hduž wón 1741 wumrje. Wón nje-
běche rožženy Šserb, ale hnuty wot duchowneje nušy hwojich
herbškich špowjednych džěči wón jich rěč dospolnje nawulny, ho
mōžesche 1701 mały katechismus wudacž a pošdžišcho i pomozu
někotrych pšchecželow w došholětnym šwěrtnym džěle nowy testa-
ment do delnjołužiskeje rěče pšchecžicž. Wón šam da herbste
pišmiki lecž a šatož mały čijišchajenju w šwojej wšy, hduž
1709 nowy testament w herbškej a němškej rěči wuidže. Šchdomny
pruški kral Šjedrich I. mješesche na tym štuffu wulle wješele a
poskieži jemu pjenježnu podpjeru. — Na štary testament dyrbjesche
delnjołužiski herbški lud hiščeže hač do lěta 1796 čžafacž, dofelž
jón a i nim tež wošebne wudospolnjenje pišneje rěče došta a to
i ruki šararja Šana Šjedricha Šriza. Čžekle bu jemu jeho džělo,
pšchi kotrymž šam štejesche. Na někotrym štawje je wón šam po
hwojim hwečeženju wjele njedžel džělacž; sa někotrymi wurafami
je ho wón šam rožženy Šserb tola wjele rěčewuštojnnych ludži
prašchal, ale wón njeje wulle wopory na čžahu a pjenjesach po-
darmo pšchijecžl. Šako tōn nješebicžny muž 1819 wumrje, je
pruški kral Šjedrich Šglem III. wudowje sa čžah žiwjenja pensiju
wot 100 tolerjow wustajil. Delnjołužiskim Šserbam pak štoj
Šabrizius a Šriza, jako prawaj wōtčaj we wěrje, bibliju w macžer-
nej rěči šawostajiloj jako najlěpšche herbštwo sa tute šwoje džěči
w Šhryštufu.

(Potracžowanje.)

Něšto i rošpominanju.

Dolho njeje wěčnje, ale wěčnje je dolho.

Wot teho njewotwišuje, šhto je šhto na tutym hweče, ale
wot teho, šchtož wón na tym hweče sa pšchichodny sa hebe čžini.

Šchtož na huadu šluži, mišdu šmilnosče doštanje.

Šchtož čže dobyče doštacž, nješmē ho wojowanja boječ.

Šenški wōtčžinz wopruje wšchitko sa šwōj wōtžny kraj; šak
njedyrbjeli my to wjele bóle sa našch nješeci Šerusalem čžinicž.

Hduž běche Bóh pšchecžiwu tebi šmilnu, potom budž tež ty šmilnu.

Ššlawny Šohn Šewton pišche: Šchtož mje nastupa, nimam
žaneho prawa někajki kamjen na najhōršcheho wotpadnjemych
čžijnyč; pšchetož hduž tež nješšym jeho pueže kšodžil a šak čžinił
kaž wón, bych tola na podomne pueže pšchijchoł, hduž mje njeby
Boža šmilnosč wobarnowala.

Womhaj Bóh!

Cyfrlo 46.
17. nov.

Četnik 11.
1901.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a so tam dostać so štwórtlětnu pichedplatu 40 nr.

24. njedzela po swjatej Trojizy.

Čj. 4, 22—24.

„Dha wotpołožeće po přeršchim waschnju stareho čłowjeka, kiž psches jebate lóšchtu so škasy: wobnoweće so pak w Duchu swojeje myšle a wobleczeće so noweho čłowjeka, kotruž po Božy stworjeny je we wěrnej prawdosći a swjatosći.“

To je prawy hlowny a móžny šchpruch, kaž Luther praji. Wy schulske džeczi, wy konfirmandojo a wschitzy, kiž něhdy tajzy běščeće, seže jedny kaž druzi tole Bože słowo i hlowny nawukli. Wšchetož jako bě wam w přerim artikulku pokasane, šchtož reka: Bóh stwori čłowjeka šebi k podomnosći, k podomnosći na Boha stwori wón jeho, dopomnichu waš wuczerjo na to, so je Šhrystuš i nowa warbowal, šchtož bě Šadamowa wina škasyła, a so móžemy my jeniczy na tym w swjatej šchčenizy wobnowjenym Božim šnamjenju šebi myšlicz a pntuncz, kaž šbóžny bě něhdy čłowjekow přerjotny šchtant w paradisu. Nášch šchpruch je wam potom pschi wuczbje wo swjatej šchčenizy šažo psched dušchu stupil w tym praschenju: šchto ma na šebi tajke i wodu šchčenje? Tam šebi tón Šnjes wot waš žadasche, so byščeće stareho Šadama podtepli, šnamjo noweho čłowjeka pak w šebi pschekrašnili. Šaj, wy lubi šchščenjenjo wschitzy, tak husto hacz šchtyri a dwazyta njedzela po swj. Trojizy pschikhadžuje, je wam tež našch text šažo a šažo do šwědomnja a wutrobny plóženy. Duž dyrbjeli my jón prawje šnacž a po nim činicz. Ale

na tym drje jara wjele pobrachuje, pschetož čžežki, wukli a šwjaty je šhumšcht, šebje šameho so wuklez a Šhrystuša so woblez.

Na to pak dže našch šwjaty text.

Wšchetož šchto psiche šwjaty japoschtol? Dha wotpołožeće po přeršchim waschnju stareho čłowjeka. Ach, twojeho stareho čłowjeka nješnajesch ani prawje. Na najbóle hněwasch so na njeho, hduž je šchto hlupeho čzinił a tebi psches to šchrodu nacžinił. Tvojeho stareho čłowjeka nješidžisich i wutrobu, ale džeržisich jeho ša nje-winowateho a lubosčeće hódneho, ša dušneho a šprawneho. Šak by dha tebi do myšlow pschisichlo, so jeho wuklez? Šsuknju, kotruž mašch po twojej myšli ša rjanu, nje-čžišnješch přjecz, ale wobšhowasch ju. Tcho dla pschindže tež, so bohuzel we wjele wězach pschezo tón šary a šamy woštanjesch, so wschě twoje njepscžinki, kotrež hižo w mlodošći nan a macž na tebi wustajischtej, hiščeće nětk, hdžež šy muž, žonu a džeczi mjeršaja a čziluja. Šaj, hiščeće wjazy. Šchtož wschědnje njewotpołožuje stareho čłowjeka, tón budže so pschezo bóle i jebatymi lóšchtami škasyč. Duž so štawa, so móža hrěšchnizy w šwojich hrěchach šestarič a šeschědžiwicz.

Woni šu potom i dołhim šwucžowanjom na hrěch podobni na twjerdy dub, kiž njemóže so wjazy šhibowacz, ani čzahuncz, ale kiž móže jeno šekera praweho šudnika w šwojim čžaku wotrubač.

Duž dženska, tak dołho hacz je čžaf, šapoczit wotpołožicz stareho čłowjeka a wojuj prawje! Njedaj žanemu ranju

jašwitacž, hdžež pschi wobnowjenju twojeho kšeczeniskeho šluba šo njewotrjejnješch staremu cžlowjekeju; njedaj žanej nozy cže pschikrywacž, bjes teho, šo njewuplėjejch we wutrobnyh roščacžu narosčzene cžeruje a wósty!

A kak ma šo to stacž? Wšchaf dyrbi móž w tebi bycž, pschezo cžerstwu a pschezo kšrobku, kotraž tule wójni njespróznijwe šapocžnje a wuwjedže. Duž pišche šwjaty japosčtol: Wobnowče šo w Duchu šwojeje myšle. Nasche myšle šu prawidlo nascheho žiwjenja. Kaskež je šmyšlenje, tak duje wětr. Wšcho na tym leži, šo pschezo prawu myšl, to je jašny rošom wo šlym a dobrym, šwjate wot-pohladanje jenicžzy ša njebjekami štejecž, dospoľnu a šwólniwu pošluschnosčž pschecziwo Božej woli, horže žada-nje po tym, šchtož je horjekach, we wutrobje mašch. Ale kaž rěka wodu šama se šebje nima, ale se žórko, tak tež šam w šebi tajke duchowne žiwjenje nimašch, ale dyrbijch jo wšacž, hdžež šo žórli, mjenujzy š Jesuša, psches šwja-teho Ducha w šlowje a šakramencže. Šchtož je š Jesušom žiwu, doštanje jeho myšle. A jeno tajkemu móže wšchitko pschinješčž, hdžž šo jemu předuje: Wotpoľož stareho cžlo-wjeka a šwoblet šo noweho cžlowjeka, to je šchryštuša, kiž je po Bosy štworjeny we wěcžnej prawdosčži a šwjato-seži. Daj šebi prajicž, ničto njeje Bože šamšne šnamjo widžal, ale wšchaf wěmny, šo šu te tši pocžinki: šwjatosčž, prawdosčž a wěrnosčž, najwážnišche šchutki w Božim šnamjenju, a šchtož ma te tši na šebi, tón je Božej podobnosčži wobnowjeny. Ale hdžž je hižo psches šwjatu kšeczenizu Boža podobnosčž w naš wobnowjena, dha ma šo š njej, kaž š marmorowym pomnikom, kotryž cže mišchtr je šwojim blóžkom wobdželacž: pschezo jašnijcho a podobnišcho na teho, kotrehož dyrbi pomnik pschedstajicž, wudžela wón wšcho, hacž je dokonjane. Šaj, psches wob-šhad w modlitwje je šbožnikom dyrbinu my šo do jeho šnamjenja pschekrašnicž wot jeneje krašnosčže š drugej, hacž wón budže tam wšcho na naš a w naš nowe cžinicž a my budžemy jemu runi a jeho widžecž, kajkiž wón je.

O wěcžne šwětlo, wobnow mje,
A twoje woblicžo njech je
Wi šwětloječ, kiž mje roššwěcži
A moju dušchu napjelni.
Šamjen.

Pucžowanje po Božim pišmje

abo

tajke myšle nadenđžech, Bože šlowo cžitajo.

Podawa šwěrnny cžitaj „Pomhaj Bóh-a“.

I. Inhi Móššajowc, 29. staw.

(Potracžowanje.)

II. Šchucžka 14b—20. Šakub šluži Šabanej wo Šahelu 7 lět.

14b. A hdžž bēšche wón nětko mēšaz pola njecho pobyl, a hdžž bēšche šo ša tón cžaj pilny, wustojny a nashonity we wšchēm paštyškim džeľe wopolašal.

15. Džesche Šaban, kotrehož hižo jako šebicžiweho a nahrabneho cžlowjeka inajem, š Šakubej, jako by po šdacžu na jeho wušpěch šo šamerit, woprawdže waf šo jenož ša šwój wužitk starasche, šo by šebi hódneho a pilneho dželacžerja na dlějšchi cžaj šwjasaľ: Šacž runjež šy mój bratr (abo wuj) a hacž runjež šebi teho dla šam na to nješšy pomyšliľ, šo by šebi ša šwoju šlužbu nětajku mšdu žadaľ, dyrbjal mi ty teho dla darmo šlužicž? Praj mi, šchto dyrbi twoja mšda bycž? mi šo njecha, šo by mi dale jenož po lubosčži šlužil; lēpje budže, hdžž šo na wšchón pschichod pišnje šwjasaľ.

Š woprědka šnježi w tutym cžlowjeku lubosčž š swojemu pschiwušnemu; wón je wješety, šo je jeho wuhladaľ; hdžž šo džeľ

a bóle šejnajetaj, rošče tež lubosčž w Šabanej š Šakubej, a šakle pošdžijeho wotucži šebicžnosčž w nim, kotraž jeho pschewodža wot jeneho šjebanja do drugeho.

16. Šaban paľ mēšesche pódla někotrych šynow tež dwē džowzy: štaršchej rěšachu Lea a mlódschej Šahel.

17. Ale Lea mēšesche bolazej wocži, šo šo nikomu, njebēšche-li tež runje hrošna a wohidna, wošebje njespodobasche; Šahel paľ bēšche štrawa mješ wocžomaj a rjana na pohladanje.

18. A Šakub lubowasche Šahelu. Šdnyž bēšche ju přeni raš wouka pschi šudni wuhladaľ, bēšche jeho wulzy hnuľa psches šwoju něžnosčž a nětko, hdžž hižo šchtyri njeđžel w domje pschewywasche, mēšesche ju tak lubo, šo bēšche wona pschedmjet wšchěch jeho požadanjow. Dofelž bēšche wot wótzneho doma džěľeny, a dofelž mēšesche šo jenicžzy na šnješowe žohnowanje špušchžecž, dha šwoli wón hnydom do Šabanoweho namjeta prajizy: Ša cžu tebi šydom lět ša Šahelu, twoju mlódschu džowku, šlužicž.

Dofelž džowla naněj šlužicže, dha šhubi wón š njej džěl šwojeho šamožanja; a to mēšesche nawožanja šwojemu pschichod-nemu naněj šarunacž. Tak šo šta, šo šebi nawožanja njewjestu šupi, kaž šo tež hišchže dženska pola Arabow, Šurdow, Šurtnje-now a drugih džiwich ludow štawa. Ššydomlětna šlužba dopomni naš trasch na prawo mješ Šraelskimi, po kotrymž njewóľnik po 7 lětach šwobodu došta. Tak by Šakub ša Šabanowu džowku šydomlětně njewóľništwo pschijaľ. Šo wón domoj njepoščžele po wušpny pjenješ, wujakni šo nam š tym, šo njechasche š wótznyh domom žaneho wobšhada dale wjazy mēčž, šo njeby š tym trasch šwojeho bratra rošhnewal, ale šo cžyšche šo jenicžzy na Boha špušchžecž, kotryž bēšche jemu psches Šaaka pola Beth-Šta šwoje žohnowanje šlubil, niž paľ na cžlowšku pomoz.

19. Šaban wotwolwi: Lēpje je, šo ju tebi dam, kotryž šy š nascheje šchlachty, hacž jenemu druhemu, kotryž by byl žuty; wóštan ša tule mšdu pola mje a šluž mi šydom lět.

20. Tak je Šakub ša Šahelu šlužil šydom lět; a bēšche-li tež šlužba hórka, šdachu šo jemu — cžlowjekeju po nadžiji — jako jenicžke dny, tak wón ju lubowasche; tak šbožowny bēšche w jeje blisškosčži, šo bēšche jemu jeho šlužba, š kotrežž mēšesche šebi ju jašlužicž, wšcha šlódka a lohka.

III. Šchucžka 21—30. Wot nětko rěčži Bóh psches šožby podawš š Šakubom. Šaban, špóšnowšchi, šo ma wužitk š Šakuboweje šlužby, šjeba jeho; tola š tym nješhubi wón jenož wulki džěl šwojich šadkow, ale ma šo tež je šrudobu wot šwojich džěcži džělicž. Šož bē Šakub šlepeho Šaaka šjebaľ, tak buchu jemu nětko wocži pschikrytej, šo bu š njewjestu šjebany. Šakfu šrudobu dwoja žěntwa šwjedže, špóšnajesch tu jašnje, kaž něhdy pschi Abrahamowej žěntwje. Š počahom na tutón podawš je mandželštwu š dwěmaj šotromaj nadobo, kaž tež wušnamjenjenje jeneje mandželšesje psched drugej, psches šawš šruče šakajane.

21. A Šakub došlužiwšchi šwoje šydom lět džesche š Šabanej: Daj mi moju šlubjenu žonu ša mandželštu, pschetož mój cžaj š tobu šrěčžany je pschichoľ, šo bych šwajšowanšchi pola njeje šehal.

22. Šehdom prošesche Šaban wšchitkich ludži š mēšta, kotšiz bēchu š jeho pschecželštwu abo š kotrymž bē štowatšchemy, a hoto-wasche šwajšnu hoščžinu.

23. Wšecžor paľ, hdžež po wušchny tamnišcheho kraja njewjestu se šchlewjerom pschikrytu pschiwjedžechu, njewša wón Šahelu, ale šwoju štaršchu džowku Leju a pschiwjedže ju š njemu do nje-wješčžiwšesje šomorš. A wón njedohladažzy šo jebanštwu ležesche pschi njej.

24. A Šaban da šwojej džowzy Leji, kotryž bē š njehašbitym jebanštwom Šakubej podtyšnyľ, šwoju šlužownizu Šilpu ša džowku.

25. Nasajtra paľ po šwajšnym dnju, šlaj, hdžž bē Šakub štanyl, bēšche Lea, kotryž bē šebi ša mandželštu wial. A wón džesche š Šabanej: Čžeho dla šy mi to ščžiniľ? Mješšym ja tebi ša Šahelu šlužil? Čžeho dla šy mje šjebaľ?

Šišchže dženkšiwšchi džěň wuhlada nawožanja šwoju njewjestu w mnohich narašchich krajinach se šchlewjerom pschikrytu, doniž nješšhadža ranje po šwajšnym dnju. Šowjeda šo, šo šo tež dženska podobne jebanštwu štawa.

Šišchš tutón podawš šjewi šo widžizy Bože šarunanje: Šchetož runje š tej mēru, š kotrežž wy mēricže, budže wam šako mēšene. Šakub njeshajesche Leu, jako je šo mandželšzy š njej štowatšchil, runjež jako nan jeho njeje šnal, hdžž je jeho požohno-

wał. Lea je Zakuba sjebała po nanowym poruczeniu; Zakub pał je nana sjebał po maczernej radze. Wón pał je njewjedziy i Leu tola dostał mandželstu, wot Boha ja njebo sbladano, kotraž mješesche bnež je sbožnikowej maczerju, runje jako Szaaf njewjedziy jeho ja praweho namrěła Božeho sľubjenja požohnowa. Hlaj, do telko cziłowstich hrěchow a sľudnosćow je tu a stajnje sopleczena Boža njepšcheměnjomna hnada a hwěra!

26. Laban wotmolwi: W najchim kraju njeje waschnje, so by so młódscha wudala do staršcheje.

So pał by wšchě dalšche Zakubowe napschecziwjenja: „Čžeho dla njejsy mi to hnydom tehdom prajil, hdyž hwój so na to swjasałoj?“ sahacził, džešche Laban, so by Zakuba spokojsil:

27. Wudžerž i tutej — i Leu — tutón tydžeń! wšchaf wěsch, so ma so kwaš tydžeń hwjećic, a njecham, so by mi jón kashl, dha chzu tebi tež Rahelu ja mandželstu dacž ja sľužbu, kotruž mi hišcheže budžešch sľužicž druhe hnydom lět.

Tole běšche woprawdžita jeho pschicziwa, wšcho druhe jenož pschikryče ja jeho smyšlenje. Tak wotkryje Laban prawje jasnje hwójju nahrabnu pscheklepanosć. Wón chzyšche Zakuba, dokelž běšche jeho sľužba i wužitkom sa njebo, po mójnosći dolho pschi sbebi sľowacž; teho dla je jeho i přenja sjebał, a jeho myšle na dwoju žěntwu swjedł, dokelž je derje jnal, so Zakub Rahelu njebudže chzyč wopuscheczič, ale so budže jeje dla radšcho hišcheže hnydom lět sľužicž. So je stwy cziłowjek, dopokaja Laban tež i tym, so kóždej hwójje džowzy jenicžku sľužomnizu da, a kwašny hwjedžeń sa wobej kwašaj pał na jene dobo wuhotuje.

Zakubowe žiwjenje jettuje so w jeho wažnych wotdželenjach i ludžimi, kotřiž su na pschitomnosć pschikowani, a tak wotšběhuje so Zakub cziw jasněšcho, so wón do pschichoda hlada.

28. Zakub sčini tak, a wudžerža i Leu tydžeń. Potom da jemu Laban Rahelu, hwójju džowtu, ja žonu.

29. A da, kaž přiedy Leji Silpu, nětko hwójje džowzy Raheli hwójju sľužomnizu Bilhu ja džowtu.

30. Tak wón tež pola Rahele ležešche, a lubowajšche Rahelu bóle dnžli Leu; a sľužesche pola njebo hišcheže druhe 7 lět.

S tuteho dwojeho mandželstwa, psches jebanstwo sľoženeho, wuhadža israelski narod. S njelhablazej wěrnosću a žyle nještronizy powjeda nam to hwójate pišmo: sčtož Bože pišmo sapišuje, je wěrne, dokelž je hwójate, a hwójate je teho dla, dokelž je tak wěrne. (Potracžowanje.)

Što hny psched 30 lětami w franzowskej wójnje nashonił.

Spisal August Wiczas, kubler w Żornohylach.

(Potracžowanje.)

W Mohuczu skónczi so nasch dolhi maršch. Žědžechmy po železnizy dale. S wyskanjom a ipěwanjom jědžechmy psches wulki železny móst. Na hamym puczu, po kotrymž běchmy do Franzowskeje jěli, so sľo wróczičmy. W mješče žulže dostachmy cžoplu jědž. Potom jědžechmy hacž do Erfurta. Tam dostachmy rano kšofej. Dopoldnja w džešacziach pschijědžechmy do Lipsta, hdžež wobjed dostachmy. Wórnj wotjědžechmy dale a wokolo sčtyrejoch pschijědžechmy do města Dederana, hdžež i wosow wustupichmy a hdžež hospodu w blisich wšach dostachmy. Włoja kompanija pschidže do wšy Weinböhla. Schulste džečzi, holzy žyle bēle swobekane, pschidžechu nam i wěnzami a wonješchami napschecž. Hacž su so nad nami cžornymi, masaymi a brodatymi pacholami jara hwješelili, to njewēm. Dostach hospodu pola jeneho žiwnosćerja, kiž mje jara derje wobstarajšche. Dostachmy tež darmotnu hofěžinu a reje.

Hacž do 9 julija hny tudy wostali a cžakali, hacž běšche so žyle sľiske wójko wokolo Draždžan sľromadžilo. Na dnju 9. julija cžehnjechmy dale psches Wischno, Wilsdruff do wšy Grumbach. Tež tudy dostachmy wot wšady darmotne piwo. Někotři burja běchu nam hižo napichecžo pschijěli a wšchitke nasche cžežke tornizy na wošy sľkladli. Dyrbjachmy so nětko na sľcžehjenje do Draždžan pschihotowacž. 11. julija rano 1/2 hodžim pschicžechmy do wulkeje jahrody, hdžež so žyle sľiske wójko hromadžešche a do cžaha rjadowasche. Tu wohladach tež někotrych lužisich Šerbow, sčtož mje jara hwješeli.

W paradnym maršchu cžehnjechmy psches žyle Stare Wěsto, Augustužowy móst, do Noweho Wěsta hacž na Budyške torhosčecž. Na hłownej dróšy w Nowym Wěšče po bokach stejachu dobyte

fanony wšchěch družinow. Na Budyškim torhosčecžu defilěrowachmy psched Žeho Majestosću kralom Janom, prynzami a žylym kralowskim dworom a wšchitimi generalami. Wot jow cžehnjechmy sľo wrócžo psches nowy (Maršyn) móst hacž na džiwadłowe torhosčecž. Tam dostachmy kwartěrske billety.

Draždžany běchu hacž nanajkrafnišcho wudebjene i kšorhojemi a pletwami psche wšchu mēru. Šleštre běšche i rōžemi a selenymi haložkami pošlany. S wofnow mjetachu stajnje kwětki a wonješchka na naš dele. Tola to wšchitko njeběšche nam napošledku wjazy lubo. Tajki dolho trajazy maršch w stajnym porjedže a wulkej horzocže po tužnych dróbach jara napina. Wjele wojakow do womory padže, hamo tajzy, kotrymž w žyle wójnje ničjo hny njebē. Mi tež pocža tajka cžorna mrócžel psched woczomaj hracž, tola jenož i wulkej napjatosežu skóncžnje hacž na postajene měitno dōndžech. Pschicziwa teho, so jich telko spada, běšche, so běchmy hižo žyly tydžeń wšchě mōžne picža pili. Pschi sľradowanju wulkeho cžaha, sčtož hodžiny dolho trajesche, nadeudžechmy jara wjele sľatych, tež lužisich Šerbow, a kōždy nekajku bleschu i dybsata wuczeže. To běšche sľaženje sa naš, pschetož hižo sľadženu nōž njebēchmy i wjetšcha ničjo spali, dokelž běchmy sľo něhdže darmotne piwo a reje mēli.

Hdyž bēch hwój kwartěrski billet dostał, wotnajach sbebi je hwójim podwójškom dróžku a dojědžech do hwójje hospody. Duzy po puczu sbebi wotwójšlich, so budu sbebi najpřiedy draštu wuczišeczič, so smyč a nasčecž a potom so něotre hodžiny lehuječ. Ale i teho ničjo njebu. Pschetož bōrsy pschidže mój najstarišchi bratr a mój pschecžel wuczeč Wojnar* i Wufez, kotraž bēšchaj so ja mnu doprašchajoj. Duž džečmy sľo do města wot jeneje korežny do druheje. Wječor dostachmy piwo a jědž na ptaczej luzy. Wšchitko běšche darmo. Žanych pjenješ ničto njetrebasche.

Sa našch přeni bataillon bēšche jara njelubojne, so dyrbjachmy so hižo rano 1/2 hodžim w Starym Wěšče sľromadžowacž a na dwōrnisčecžo cžahnyč. Wjele wot naš jich pobrachowasche. Tym bēšche so najšterje pschegara na ptaczej luzy lubilo a pschi tym bēchu i wotjědženju skomdžili. Běšche pał tež wjele tajkich pōbla, kiž mōžachu so lēdma na nohomaj sđeržecž.

Nano we wofnich do Žitawy dojědžechmy. Šak derje bēšche mi wokolo wutroby, hdyž po železnizy nimo Wufez jědžech a sľo přeni kōcž strowy hwójju domišnu wuhladach, a našdala mōdre hory, hdyž sľacžuch, so bēch sľo w šerbskim kraju. W Žitawje dyrbjachmy tak dolho na dwōrnisčecžu cžakacž, hacž njebēchu druhe bataillon naschcho polka dojēle, so bēchmy potom hromadže do města sľacžahnyli. W tym cžaku pał, jako dyrbjachmy sawrjeni na dwōrnisčecžu cžakacž, wōchmych se hwójim podwójškom, kotrehož domišna bēšche jenož něotre sta kōcželow sľalena. Bēch w jeho hwójšje hižo wobkhadžal. Talc radosč a wjekełosč, jako hny i wójny pschidže! Bēšche sawěšče hnujaze. Potom pał bēšche dobra hofěžina. Wokolo jenej sľacžechmy i polnej hudžbu do města hacž na torhosčecž, hdžež naš wěšchčanowsta w njenje žyleho města powita. Žitawa bēšche runje tak wupyšchena a wječor wobkwěllena, kaž Draždžany. Wječor dostachmy piwo a jědž a kōždy 2 hriwnje pjenješ wot města. Wot spania sľo ničjo njebu. Picže a rejwanje trajesche žyly nōž, a kuješesche polna hwoboda. Hdyž sbebi dženža na to myšlu, šak wjele bu w tutych pošlednich dnjach wupite, kuryene a rejwane, njemōžu wopšchijecž, so mōže to cziłowjek i žyła sľjesč.

Tak bēch bjes dweju njedželow runje lēto wonka w Franzowskej hyl. Nasajtra wotedach hwójju draštu a brōń a popoldnju wotjědžech domoj. Šajle bēšche to doma w Żornohylach wjekele a witanje, hdyž so wšchitzy sľo strowi wohladachmy! Wōh bēšche mje hnadnije we wójnje sľchowal. Bohu džak, bēch skóncžnje doma, a nětko džeč do hwójjeho džečla. —

Wjele hny nashonił w tutymaj dwēmaj lětomaj. Wosšebje pał hny widžal, šajle wulle nješbože je wójna, šak so kraje sľapicža a šak so iwože tyžazorych ludži smiczi, šak so ludžo psches wójnu sľaza na cžele a dušchi. Wōh swarnuj naš psched wójnu!

— K ó n z. —

* Bēšche jedny je žadnych ewangelskich šerbskich wuczerjow, kiž so na hwój šerbski narod dopominaju. Še tež pilnje do šerbskich cžakopisow dopišowal. Bohužel je šake wumrjel. Čžešč budž jeho wopomnecžu!

W njebju horje!

W njebju horje schlowronczk noshy
S dzakom iradne kheluschki;
W njebju nasche spewy czahnu,
Hdyz ho duscha sahori.

W njebju kózda hora pina
Esso kaz woltar seleny;
W njebju dnchaju wsche sela
Bohu wopor wonjazy.

W njebju kczemiczkam a kwetkam
Zakne woczka horje du;
W njebju horje wjerchi schtomow
Zadosczjwe hladaju.

W njebju steja s mitnosczu
Wze wsche na kwjatuzach;
W njebju naboziuske lichize
Pofasuja na rowach.

W njebju je nasch iboznit junu
Do iboznosczu k wotzej spik
A je kwojim wumozhenym
Njebjez durje wotewrik.

W njebju horje, mily Bozo,
S hnadu nasz tez k hebi wsmi,
Hdyz po twojej kwjatej woli
Dzen nam pschindze pschledni!

Wschelake s bliska a s daloka.

— Mjes wuczerjemi, kotsiz hu wutoru swoje pruhowanie wólbohmawosczu w Budyskim wokrjehu wobstali, je jedyn Sserb, knjes Eddnja w Klutschu. Druhi herbski wuczet, knjes Krawz w Borku, swoje pruhowanie w Lubiju czini, dokelz je tam tez swoje prenje pruhowanie czinił.

— S nowa herbskich starschich na to kedschliwych czinimy, so ho jutry dwójna schestra rjadownja pschi krajnostawskim seminarje w Budyschinje sarjaduje, a so je dobra skladnoscz sa Sserbow, kwojich wobdarjenych hnow na Budyski seminar dacz. Duž njech ho herbszy starschi w prawym czahu na to hotuja, so bychmy s dobrej nadziju do pschichoda hladacz mohl, hdyz wenny, so ho ja nasche herbske schule herbszy wuczerjo na seminarje pschihotuja.

— Sakli hejm je ho w Draždjanach k waznym wuradzenjam shromadzil. Schtwortk je jon kral Albert s tronskej reczu wotewrik.

— Nasch dobry wotpohlad w czjstle 44, w kotrymz wobzarowachmy, so je dobyczestka strona pschi hejmskej wólby do sakstehe hejma w Budyskim wokrjehu po dotonczenej wólby hischeze w nemskich nowinach nowe jjawne wadzenje sapoczala, njeje to sroymjenje namakal, kaslez woczakachmy, hdyz w sprawniej myhli k merej radzachmy. Knjes Z. w S. je w pschlednich Serb. Nowinach pscheczjwo redaktorej nascheho kopjena nastawł wosjewit, kaz bychmy Ssmolowemu wólbnemu komiteej, s kotrehoz je won prenı krocž s njesnateho komiteja se kwojim podpiskom wustupil, s naschimi klowami schiwodu czinili. Schto je ho w nowinach do wólby pihalo, nasz jimacz njemoze, pschetož my hmy wuprajili, so je ho njelubojna swada po dotonczenej wólby sapoczala a so to wutrobne wobzarujemy, dokelz to nahladnosczji nascheho herbskeho luda schlodzi. Esudzenje kotrež hmy dla njelubosneho postupowanja mjenowanego wólbnego komiteja pschicheli, je njelubosne, a my momy to pschewedzenje, so hjes dobreje pschicžiny njeje. Schto dyrbi ton, hz je we wólby pobyl hischeze nowu swadu sapoczecz? Hdyz je wólba nimo, potom hmy wjekeli, so je jažo mer w kraju. Ton wólbnı komitej pak njemozesche mjelczecz, ale wulki dzak do Serb. Nowin a nemskich nowinow staji, w kotrymz ho jjawnje mužomaj porokowasche, so staj chynłoj wólbnych mužow k slemjenju czestneho kłowa sawjescz. Hdyz knjes pschaczel w S. N. dokonja pschacz, so s tym njeje druhi stronu schiwodzil, ho my dodzjawacz njemozemy. Tajki jjawny porok tola czestny muž na hebi hedzo wostajicz njemoze. Na to mejesche druha strona pak wotmolwicz, pak njedopofasany porok dla jjawneho sranjenja na czestzi budnistwu

pschepodacz. Duž my ani klowczka na naschim sprawnje imyhlenym kłowe njepschememimy. Ssmolowy komitej je po wólby nje- trjebawski nowe jjawne wadzenje w nemskich nowinach sapoczal. To je se schlodu ja nasch herbski lud, a to drje ho nihdže druhdže w zylej Sakstej italo njeje, so tajke njelubojne wurczowanie po wólby dale mer kasz, hacz je nusne. My wobzarujemy, so je nasch dobry a sprawnı wotpohlad tajke wuloženje namakal. Ssmı naj- lepsche we woczomaj mēli. S dobom pak sjewimy, so je to nasche pschlednje kłowo w jjawnych nowinach a so na dalsche jjawne pschanje njewotmolwimy. Redaktor.

Biblija mjes herbskim ludom.

S nastawka knjesa fararja ruczerja Zakuba w ewangelisko- lutherskich nowinach wosjewjencho.
(Pofraczowanie.)

II. Roschderjenje herbskeje biblije.

Roschderjenje je w Hornjej Lužicy itajnje w pomerje k spo- dziwaniu wulke bylo, njech netko ja meru bjerjemy liczbu herbskich wofadow abo liczbu wobudlerjow, po kotrež liczba ewangelstich hornjoluziskich Sserbow sakstich a prustich nehđže 80,000 wuczini a kotraž je w tanym czahu (1728) wo neschta tyhaz wyschicha byla.

Hizo wudawarjo prenjeje herbskeje biblije khwala, so hu ho biblije derje pschedawale. Wofebje ho khwali, so kwobodna knjeni s Gersdorf, hz besche hizo prjedy wudacze psalmow podpjerala, herbske nowe testamenty (wot Branzela) wschitlin zyrkwjam a schulam, tez khudym ludjom, darmo ja swoje pjenjesy pschipofasacz dala.

Wozno je, so hu ho tez tu a tam pschipofasanja zyleje biblije poidzichy stala, s najmjenscha namakaja ho tajke w archivach herbskich farow, tola dopofasacz ho to njeda. Wjele bole mamy myhlicz, so je ho zly wulki naklad prenjeje herbskeje biblije ros- pschedal, hacz runje wejczu (njejnata) placzjina niska njebesche. — To besche hwedezenje sa wazenje kwjateho pschma mjes Sserbami a zedzenja po nej.

My tudy podamy wschelake wudawki herbskeje hornjo- luziskeje biblije:

Prēni wudawł 1728. Wo nim je ho hizo porczalo.

Druhi wudawł 1742 psches Jana Bohuwera Kuhnna, naj- prjedy diakona, potom fararja w Klutschu. Wbu mjese prózy nalozi, ju s pomozu nēkotrych herbskich studentow, a kandidatow pschehladač da, dokelz pak herbsku recz dospočne njesnajesche, njebchu jeho pschemenjenja na žane waschuje itajnje polēpschenja.

Tjeczi wudawł 1797 (hdyz njebe psches 10 let žana biblija wjazy kupicz byla) psches knihwjasarja Jana Dietricha Helmerha w Budyschinje. Korrekturu wobitara cand. theol. Wllynl s Budyschjina, dokladne pschehladanje imylkow Jan Jakub Peczka, diakonus w Ketzlach, muž, kotryž mejesche wulku jnajomnoscz recze a besche wofebje w bibliji snaty, won je ham kwjate pschmo 12 krocž pscheczital. Psches jeho dzeto, pschi kotrymz ho won k roshudej na prenı text sakozesche, moze ho tonle wudawł s prawom revidirowany mjenowacz.

Schtwórtı wudawł 1820, (Prēni wudawł hornjoluziskeje herbskeje biblije psches sakste kłowne biblike towarstwo w Draždjanach) wobitarany wot Handrija Lubjenskeho, fararja pschi Michalstej zyrkwi w Budyschinje. Na konferenzy w Herrnhuce bechu nekoti herbszy duchowni wotpohlanego britiskeho kłownego biblikeho towarstwa k pschinoschkej sa czichcz pohnuti a ton pschinoschł tez w prawym czahu do Draždjan dōndže.

(Pofraczowanie.)

Daliche dobrowolne dary sa wbohe armeniste kyroty:

S Buleczanskeje wofady psches k. far. Kubizu:

S. P. s B.	3 hr.
S. P. s M.	1 =
D. s B.	3 =
S. s B.	1 =
Kr. s Kz.	3 =
S. s Wd.	3 =
D. s Wt.	5 =
S. s W.	2 =

Gromadze: 21 hr.

Woh johnuj dary a dariczelow!

W mjenje wobich kyrotow praji wutrobny dzak

Gólcž, redaktor.

Womhaj Bóh!

Cyšlo 47.
24. nov.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ńo łóždu ńobotu w Smolerjez knihiczišcežerńi w Budyšcinje a ńu tam dostacź ja sčtwórtlětnu pšchedpłatu 40 up.

Sšwjedžen semrjetnych.

Hluboka křutnošč lěha ńo dženša na kšesčzaniske wošady, hdyž swony i wyšokich wěžow i pońlednej njedzeli zyrkwineho lěta šwjedžen semrjetnych sašwoujuja. Pšchetoz jich mjedzowe synki napominaju: Spominajće na šwojich semrjetnych a wopomnje, ńo tež wy wumrjeć dyrbiće! A hlej, tyščnošč a šrudoba jima wutroby. Niz jeno nowe, tež stare rany šapoczinaju palicź. Żelaza bolosć a dźakowna lubosć pohnuwa bohate šyly šawoštajenych, wopytacź šwjeczenu rolu Wožu a wupyšćić te drohe hórki, pod kotrymiž jich lubi wotpoczujaja. Koho pytaće na pohrjebniščezu, wy dźeczi, kiž wy tam kleczo ruzy łamacze a tak horze šyly pšcheliwacze? Ach, wy pytaće šwojeju staršceju; taj mješchtaj waš tak lubo, taj bješchtaj ńo i najwjetschimi woporami ša waš starałoj, na tymaj wišajše wašča zyła wutroba; a nětko wotpoczujetaj w šwojimaj rowomaj, nětko štejicze wopušćzene w šwěcze a njewěščez, kał macze šebi pomhacź; wbohe dźeczi! — Koho ty pytašć, křutny mužo, kiž ty tam tak do hlubokich myšlow ponurjeny pšched tym bělym rowowym kamjenjom štejisch? Ach, ty pytašć šwoju mandzelsku, kotraž je i tobu wješele a šrudobu dźelila, pšches šwoju lubosć czi žiwjenje porjeišchala, se šwojim zunim a cžichim škutkowanjom czi twój dom pšchijomny cžinila, cze w šrudobje trošchtowala, w twojich khorosćach hladała a czi tvoje dźeczatka ńobu wotezahnyć pomhala. Žandzel šmjercze je czi ju wotwjedł i twojeju rukow, tu šwěrnju, lubosćiwu dušchu. Kał ńo tebi nětko tak štyščez! — Koho ty

pytašć, želaza žóniška, kiž ty tam w žarowanškej draščez pšches rnyki rowow kroczišć? Ach, ty pytašć šwojeho mandzelskeho, kotrehož bē šebi wušwolila, ńo by i nim pšches něžny iwjašć luboščez a šwěry ijenoščena pšches tuton šwět jchła. S nim bē šebi šakitarja we wšchěch naležnoščach šwojeho žiwjenja dobyła, a hlaj, blēda šmjercź je czi twoju šepjeru šlamala; ta wutroba, kotraž cze tak horzo lubowašće, wjazy njepuščez, a ty šaczuwašć ńo nětko tak šamotna, tak wopušćczena! — Koho ty pytašć, starý šchědžiwzo, kiž ty tam, ńo w šwojej šlabošći štuleny na kiž šepjerawšchi, i khablazymi kroczelemi štupašć? Ach, tvoje dźeczi, nad kotrymiž mješče šwoju radoščez, ńu czi do přědka wušćle do wěcžnoščez a njemóža cze w twojej šlabošći podpjeracź; tež wot pšcheczelow twojeje mlodoščez njesteji czi hižom dawno žadny wjazy po hoku; ty šy i zušnikom mješ nětežijchim šplahom. Kał je tebi tak cžěžko! Žiwjenja šyty šdychujesć: „Šnježe, wono je došč!“ a pytašć šebi tudny mješćacźko, hdyž mohl wotpoczowacź wot šwojeho dźela.

O cžesćzmy tule bolosć šrudnych šawoštajenych! S tymi derje njesteji, kotřiz wo šwojich semrjetnych nježela. Tež bolosć žohnowanje wopšchija. Tola to došč njeje, ńo my dženša na šwojich semrjetnych lubych i dźakownej lubošćez spominamy, jich rowy i wěnzami pšchimy a se šwojimi šylyami maczamy; ńo šwoje dušče do šandženych cžakow ponurjamy a dopomnjeje na šhubjene šbožo wobnowjamy. Nlimamy dale ničzo hacź dopomnječza a šyly, šrudobu a želenje, dha nam šwjedžen semrjetnych wjele

žohnowanja njeprichinjese. Wopomnmy pschede wschēm, so nam kōždy row našcha sachodnosć předuje a naš s Božim słowom najwjetichu wěstojeć na jemi wuczi, so tudy žane wobstajne město nimamy. Wschitzy dyrbinny wumrjecz! To wobswědźeja nuz jeno poslednja njezdžela w zyrkwiny lécze, to praji nam padaze liscze a kōžda ichēdžawa wloska na hłowje, to pschitwola kōžde sachadźaze słonzo a kōždy džen, kiž so k swojemu kōnzej nakhiluje. A schto wē, kač bōrsy hižom našcha poslednja hodžina pschiūdže! „Schtož dženš je strowy, czerwjeny, je jutije khory, morjeny.“ Dženša stejich pschi rowje swojeho lubeho a njewěsch, kač bōrsy mōže tež tebje hōrka pschikrywacz. Kaž kōž na morju njeprschestajnje pschistawej napschecziwo jēdže, tak so tež našcha žiwjeńska kōž s kōždym dnjom, s kōždej hodžinu smjerczi a rowej bliži.

Ssmjercz pak njeje kōnz, ale pschekhod. Hdže potom pschiūdžemy, na to wotmolw šebi šam. O njesapomn, precz khwatazy huadny czaš k swojemu wēcznemu šbožu nalozicz! Hdž nam row předuje, so tudy žane wobstajne město nimamy, dha naš schiz nad rowom k njebju pokazuje a napomina, so bychmy to pschichodne pytali. Zow šmy w zafobje, hōrkach je našcha domišna. Tudy se šylšami roššywamy, tam budžemy s wjebelōsczu žnjecz. Srudnje je, schtož dyrbi w czašnym žiwjenju wobhdlenje swojeho cžela wopuscheczicz a nima žane mēschczanske prawo w njebju. Duž je to najnufnišce, so pschichodne město pytamy, tak dołho hacz hišcze w tutej czašnosći pschewyamy. Schiz nad rowom, kaž puczniš do njebja pokazowazy, naš na našeho Šbōžnika dopominaj, kotryž je smjerczi mōz wšal, žiwjenje pak a njesachodnosć na šwētlo pschinješl. Jeho schiz je tōn klucz, s kotrymž je nam wōn tamne pschichodne město wotanknyl. Wrota steja wotewrene; duž pytamy s czašom, so junu psches nje nuts pōndžemy do šbōžneho Ziona!

Šamjeñ.

K. A. Fiedloř.

Puczowanje po Božim pišnje

abo

šajle myšle nadeūdžech, Bože šlowo cžitajo.

Podawa šwerny cžitař „Pomhaj Bōh-a“.

I. knihi Mōjjašowe, 29. a 30. staw.

(Šotracžowanje.)

IV. Schtucžka 31—30, 24. Bōh šjewi, kač wōn šazpjenu a pomženu s lubojeću wobjimuje, kotraž s mjenami šwojich džeczzi dopolaže, so je šwoju nadžiju na Bōha šakožila. Šhētš ja šobu narodža šo Šakubej ja czaš drugeje šydomlētneje šlužby 11 šynojo, a bōrsy po tym tež jena džowka.

1. Ruben	} Lejini šynojo	
2. Simeon		
3. Levi		
5. Šuda	} Šilšynaj (Šahelineje džowžynaj)
šynaj	4. Dan
		6. Šaphthali
		7. Šad
8. Šajšar	} Šilpinaj (Lejineje džowžynaj)
šynaj	9. Ššer
10. Šebulon		Lejine džeczzi
12. Šina,		11. Šosef, Šaheliny šyn

so šo nětko štawa, schtož je šo něhdy Abrahamej šlubilo: „a ja čžu cze wulki lud šczinič“.

31. Hdž pak Šnješ widžesche, so bē Lea šazpjena psched woczomaj jeje mandželšeho, šczini wōn ju plōdnu, Šahelu pak njeplōdnu, kaž wōn nješnješke psched šwētom a šazpēte wušwoli. a schtož njeje, so by wōn kniczomne šczinič, schtož je něšcto.

32. A Lea podja psches tutōn Boži šuff, a porodži hišcze w přem lécze šwojeho mandželšwa šyna; teho mjenowasche s wškazym wjebelom, so bē hnydom jeje přenje džeczatko hōlczatko, Ruben = re-uh-ben = šlejcz, šyn! a džesche šlowa šwojeje hnutaje wutroby pošdžišcho tak wuložuju, jako by prajila: Šaah Šehova ben-onji = Šnješ je pohladal na moje hubještvo, so mje mandželški ša ničšo nima; nětk budže mje mōj muž lubowacz.

W šastaršich czašach je s wjetšcha macz džeczcu mjeno dała; tak tež pola Šomera, štareho hrjetšeho pēšnjercja.

33. A podja ša někotre njezdžele šabo, a porodži drugeho šyna, a džesche: Šnješ je šlyšchal, so šym pscheco hišcze šazpjena, a je mi teho tež dał, so bych tak nahladnosć dostala. A mjenowasche jeho Simeon = „wššlyšchenje“, „Šnješ je šlyšchal“.

34. Šo šwojich druhich njezdželach podja wona šabo, a porodži šeczeho šyna, a džesche šo džiwajzy drje na to, so bē Šahel šwoju džowku Šilhu Šakubej ša pschikōžnizu dała, a so bē ta hižo wot Šakuba podjala: Nětk budže šo mōj muž šabo ke mni džeczecz, a jeho wutroba budže šo mi pschihlicz, pschetož ja šym jemu nětkole ššoch šynow porodžila. Teho dla mjenowasche jeho Levi = pschihliczenje.

35. Šabo wona podja a porodži šchtwōrteho šyna, a džesche: Nětko čžu ja teho Šnješa šhwalicz, pschetož nětko je mje šawēšcze mojemu mandželštemu hōdnu šczinič. Teho dla narjekny jemu Šuda = Šnješ budž šhwaleny. A wona pschesta na někotry czaš džeczzi porodžecz, doniž njeje ša něhdže lēto s nowa podjala.

Šuda je tōn, wot kotrehož šu židža šwoje rjanc, ša našch czaš pak hōrko šazpjene mjeno dostali.

Šo špodžiwnyh wšchynu je pošdžišcho Bože wōdženje šamšl někotrych s tutych mjenow hinał šwjedlo.

30. šta w.

Šakubowe džeczzi a bohātšwo.

Hdž pak Šahel, po šdaczu kōnz drugeho lēta swojeho mandželšwa, widžesche, so wona Šakubej ničšo njebē porodžila, hišcche wona šwoju šotru, kotraž bē šhētš ja šobu, ša něhdže 20 mēšazow, dweju šynow porodžila, a kotraž bē nětko šeczzi kōcz podjala, a džesche k Šakubej s rošhorjenej wutrobu: Daj mi džeczzi; jeli so pak nuz, dha šo do smjercze rudžu, so wumru.

2. Šakub pak šo tajlich nješōdnych a njeprichitōjnych šlowow dla jara rošhnewa na Šahelu, a džesche: Wšchal ja nješšym Bōh, so mōhl tebi džeczzi štworicz po mojim špodobanju; wōn je, kotryž tebi do twojeho žiwota plōd nočže dacz, teho dla wobrocž šo k njemu; šnawo šo da naprošycz, so tebi mandželške žohnowanje wobradži.

3. Wona pak njezdžiwajzy na Šakubowe napominanje džesche: Šlej, tu je moja džowka Šilha; tu čžu tebi ša pschikōžnizu dacz; lehn šo k nej, so wona mi na mōj klin porodži, so šebi ja, jeje šnjemi po wšchēm prawu, jeje džeczzi dam na klin položicz, a so bych ja tak wot njeje, hdyž nětk Bōh mojemu cžeku njecha žadny plōd špožczicz, džeczzi mēla a šo tak psches nju natwarila.

Šo hebrejškim jazyku rēla kōžda šwōjba „dom“; teho dla praji šo pschi narodženju, so džeczzi macžer abo nana twarja.

4. A wona da jemu po šwojej nješczetpliwosći, kotraž nje-mōžesche wulhōd Božich puczow docžakacz, šwoju džowku Šilhu ša žonu. Šo wšchynu tehdomnišeho czaša, s kotrymž šmy šo hižo ja Abrahamowy czaš šetkali, mējachu šo džowžyne džeczzi — bēšche-li mandželška šama džowku mužej dała — ša žoninc džeczzi. Dolež pak Šakub Šahelu wošebje lubowasche, škožowasche šo tež po jeje hrēšchym žadanju, so šo k Šilšy lehn.

5. Tak podja Šilha a porodži, jako Lea šwoje šchtwōrte džeczšo pod wutrobu nošesche, Šakubej šyno.

6. Na to džesche Šahel, dolež mēšesche nětko šyna, kotrehož bē drje Šilha porodžila, kotrehož pak šmēdžesche po tehdomnišchich prawach ša šwojeho šyna mēcz: Bōh je moju wēž šudžil a mi porunjo mojej šotšje k mojemu prawu dopomhal, so njetrjebam mojeje njeplōdnosće dla dale wjozy šady njeje štacz, a je tež mōj hōš, ša džeczšom wōlasy, wššlyšchal, a je mi šyna dał. Teho dla mjenowasche jeho Dan = Šnješ šudži.

Šahel čžini, kaž šu ludatojo šwēczeni čžinicz: šula šo jim nimo, moršotaja pschecziwo Bōhu a mudruja nad jeho wōdženjom (I. šchtucžka); plecze šo jim po jich woli, dha njemōža Bōha do-šhwalicz a šhwala ša Bože žohnowanje, schtož šu psches nješōdne a nješprawne šrēdki dožpeli.

7. Sažo, hdyž bě Lea Judu porodžila, podja Bilha, Rahelina dźowka, a porodzi Jakubej drugeho syna.

8. A Rachel dźesche i wylkazym wječelom na swoju potru hladajzy, kotraž bě po wšchem sadzju sastała porodžec: Bóh je přicheměnił so mnu a i mojej potru, a ja hym psches nju. Bóžste bédženja hym se swojej potru bédžila, a hym dobyla; i jeje plódnosću ma kónz, moja plódnosć pak ho sapocžina. A mjeno- wasche jeho Naphtali = moje bédženje.

Wobej mjenje, kotrejž je Rachel tutymaj swojimaj pschijomniko- maj dała, njezwědžitej ani wo pomiznym dowěrjenju na Boha, ani wo dźakownosći, jako Lejine mjena; jim je někajke žamo- paschne pojběhjenje a někajka nalhroblosć pschiměšchana.

(Potracžowanje.)

„Kroczel je lědy mjese mnu a mjes žmjercju.“

1. kn. Sam. 20, 3.

Lědy kroczel mam,
Hic pak dyrbyu sam; —
Zadyn luby sobu njeńdže,
Hdyž prob žmjercje noha pscheńdže.
Ach, to cžežke pucze hu,
Kotrež psches dol žmjercje du!

Lědy kroczel mam,
Esam hic njetriebam; —
Zesuh psches žmjercž pschewodžuje,
Duscham ujebo wotankuje.
Duž ho žmjercje nještróžu,
Wschal ja psches žmjercž k njebju du!

K. A. Fiedler.

Wschelake i bliska a i daloka.

— Knjes wučer Krawz i Borka je w tychle dnjach swoje pruhowanje wólbohmawosće na Lubiskim seminarje chwalołubje wobital. Wón nadžijomnje tež w naschich Šerbach wostanje.

— Tež w Budyschinje ho nadžijomnje w bližšim čašu dželaczerste towarstwo sakoži, kajlichž je hižo w naschim wótznym kraju psches 500 i wjazy hač 100,000 sobustawami. W poslednich tšjoch lětach je ho 26 nowych dželaczerstich towarstwom w Sakskej sakožilo. Hižo psched někotrymi lětami je knjes diakonus Kólcž w provinzialnym towarstwie sa žutstowne mižionstwo w Budyschinje pschednoscht wo žohnowanju tutych towarstwom dzeržal. Duž je nadžija, so tute kchescžijanske towarstwo tež pola naš plódnju semju namaka jako twjerda murja pschecžiwu bjesbóžnosć a njewěre nascheho čaša. Šeško towarstwom je: bohabojsć, kralowěrnosć a bližšeho lubosć. Pod tutej šchorhoju wone dželaja k wustrowjenju nascheho towaršneho žiwjenja. Duž ho nadžijam, so tež našci herbzy dželaczerjo w Budyschinje a wotol- nosći radži do teho ho sakožomneho towarstwa saptupja. To je strowotny a čoply duch, kiž tam duwa w naschim synym čašu, hdyž je kchescžijanska lubosć wustudla.

— W Minakale wotdžerža ho jańdžemu njedzeli pod wustoj- nym nawjedowanjom knjela kantora Krawza pschednoschenje duchow- neje hudžby wot zyrkwinskeho šhora a druhich pschecželow duchow- neho ipěwanja. Spěwanje a hudžba wschitkich posluharjow naj- wutrobnišeho natwarjeschtaj. Džiwajo na pokutny džen a žmjertnu njedzeli bēšche žutstowna myšl pschednoschenja: We wschej nusy je Bóh naš wukow a našča pomoz. A tež jako pomoznił šhudnych a šhornych Minakalskeje wožady je ho tón knjes tež na tym dnju wopokaja, hdyž ho wot posluharjow 200 hrivnowo nawda. Wutrobna je radosć, kaž ho našča duchowna hudžba w naschich Božich domach haji. Wutrobny džal wuwjedžerjam tuteje huufazeje duchowneje hudžby, kaž tež wošebje jeje na- wjedowarjej!

— Šrudny podawč pišche ho i Landawa. Podawč je wošebje huufazy, dokelž nam powjeda wo wožaku, kotryž je ho w dobrej nadžiji i Čhiny domoj wrócil a je našhonicž dyrbjal, kaž khetse nam žmjercž našche najšepšche nadžije suiči. W Landawje ho psched někotrymi dnjemi stary wikowat šhowasche, kiž bēšche w šhudžinskej khetži wumrjel. Zeho syn cžehnjese w swojim čašu jako wožak do Čhineskeje a ho tam wošebje wusnamjenjesche.

W swojich listach wón swojimaj staršchimaj pscheco pišasche, so ho na iahowohladanje swojeju staršheju jara wječeli a so cže staršchimaj, kotraž bēšchtaj psches cžežke njesbože domapytanaj do wulleje nusy pschischtoj, podpjera byč a jimaj i nusy wupomhač. Na domojšbje po železnicy syn šlōncžnje saksčyscha: „Landaw!“ a khetse i woja wuskočiwšchi šhwatasche psches dwórnišcheco — k swojimaj staršchimaj. Wón cžysche nanaj a macžeri w radosći ruku klōčič a jimaj prajič, so je nětko pschischtoł ho ja njesu staracž. Pošdže! Š zyrkwineje wēže swonjesche ho k pohrjebej, a hodžinu po tym, so bē přjedy hišcheco tak šbožowny syn domoj pschischtoł, šhowachu nanowe cželo do klina šymneje semje. Macžerna wutroba bēšche hižo psched někotrymi mēšazami sastała klapacž; tež wo tym wobohi syn ničžo njewjedžese. Wože pucze njesju našche pucze a Wože myšle njesju našche myšle.

Warnowanje psched bjesbóžnymi knihemi.

Pravje wobkedžbowanja hōdne je wusnacze se rta cžlowjeka, kotryž je psches „mōdry kšičž“, t. j. towarstwo pschecžiwu wopis- stwu, šbožownje wot hrēcha wopisłwa wumoženy, njech tudy mēštno namaka. „Bjesbóžne knihi“, tak ho našci pscheczel wusna, „bēchu ja mije wēšte pschihotowanje ja wopile žiwjenje. Za mējach cžetu; teje syn wumrje, hdyž bēch 16 lēt stary. Cžeta nětko wschelake wēžy na bof škladže, mjes nimi tež hromadu knihow wschelakeho wopšhječža a mje proschese, so bych te žame na lubju donješt. Za cžych wjedžecž a cžitacž, šchto w nich nutška steji, a teho dla žebi knihi bliže wobhladach a w nich wschelake namakach, šchtož mje saksimowa, ale knihi se žwojim bjesbóžnym wopšhječžom moju mlodu wutrobu sājedoječichu. Ach, hdy by moja cžeta to wjedžala, by wona sawēseže wschitke knihi spalila. Za pak nikomu ničžo wo tym njeprajich, šchtož bēch namakał. W potajnym pschi škladnym cžaku na lubju salēsch, ho nēhdže do kucžila šhowach a se iahorjenjom w bjesbóžnych knihach cžitach. Wēra, kotraž bē wot mojeje pobožneje macžerje do mojeje wutrobny sashcžepjena, ho pscheco bóle šhubi, a wschitke moje myšle buchu nječistie, tak, so so mnu dale a bóle do jady džēsche a ja žancje šnutstowneje šepjery njemējach. Bjesbóžne, hubjene knihi bēchu na tym wina, so buch njerodny wopily cžlowjek.“

Kaž wjele mōžemy i tuteho wusnacža nawuknyč! Šladajče ho bjesbóžnych knihow a pschede wschēm je waschim džēcžom do ruki njedajče. Šchtož wukhowacž njemōžecze, to spalče. Zara wjele jich je, kotřž ho psches nje na wēčnje šhubja. M. H.

Na žwjedžen semrjetnyh.

Žap. štutki 7, 59.

Šlōš: Žesusa ja njepuščežu.

Šchidla jow, haj šchidla jow,
Za cžy i teho žwēta cžahnyč,
Za cžy hic psches žmjercž a row,
A Žesusej do njebja cžahnyč.
Tam k tej wēčnej šbōžnosći,
Žesu, ducha horje wsmi.

Ššym-li dlēje na žwēči,
Pscheco iahw šhrēschu i nowoh',
Luby Žesu, pomhaj mi,
So by šterje ke kōnzaj bylo,
Njedaj dale hrēschicž mi,
Žesu, ducha horje wsmi.

Dellach tudy na semi
Njeskym žanoh' mēra nam'kal;
Ženož mēr ho lubi mi,
Kiž hym w twojich ranach dostał.
Žesu, cžy byč pschi tebi,
Mojoh' ducha horje wsmi.

Wschitke moje winy mi
Psches twoju žmjercž njech ho šhu-
Daj hicž prawo k miłosći, šbja,
Kaž ho džēsčju w šchcžēntzy šlubja,
Š twojej krowju mje wobkřej ty,
Žesu, ducha horje wsmi.

Moje nje' tu wostacze,
Prjecž, mój poklad je w njebju,
Tam mi Žesuh wschitko je,
Prjecž, haj prjecž i tej žwētnej ha-
Prjecž, žmjercž a hrēchi mi, [ru,
Žesu, ducha horje wsmi.

Ty žy mój bratr, cželo, krej,
Za ho twjerdže džeržu tebie,
Ty žy mój a ja hym twój,
Twoju žmilnosć džeržu žebi,
Twoja krej mje wukupi,
Žesu, ducha horje wsmi.

Mój duch pscheco wostanje
Psches twoju krej w twojej ruzy,
Psches nju šbōžnosć doštanje,
Njebo wotamkne mi dužy,
To hym w wēštej nadžiji,
Žesu, ducha horje wsmi.

Ernst Helaf.

Biblija mjes herbstim ludom.

S nastawka knjesa fararja rycerja Jakuba w ewangelisko-lutherskich nowinach woskewjencho.

(Pokracczowanje.)

Pjaty wudawf 1823. (Druhi psches jakske hlowne bibliiske towarstwo) jako wobstarany wot fararja Subjenskeho.

Shesty wudawf 1849. (Tjeczi psches jakske hlowne bibliiske towarstwo) wobstarany wot Theodora Wjazki, kaplana pschi Michalstej zyrwi a Grusia Wanaka, fararja w Skotezjach.

Ssedmy wudawf 1857. (Schtwórtý psches jakske hlowne bibliiske towarstwo) wobstarany wot E. Wanaka, 1. czechneho vice-direktarja pschi seminarje w Budyschinje, kotryž Frankowe ros-wuczenje wo czitanju biblije pschelozi a pschida.

Wosmy wudawf 1860. (Prěni hamostatny wudawf hornjo-luzijske herbstije biblije psches jendželste bibliiske towarstwo) wobstarany wot fararja Zencza w Palowje.

Dzewjaty wudawf 1881. (Pjaty psches jakske hlowne bibliiske towarstwo) i wulkej wustojnosću a prózu w polěpschenym herbstim prawopisu psches dr. Smišcha, fararja w Godziju, i krašnej psched-rěču, do kotreje je historija nascheje herbstije biblije spletežena i pomozu fararja Zencza-Palowskeho a Szatory-Smilnjanskeho.

Džekaty wudawf. (Shesty psches jakske hlowne bibliiske towarstwo), jako wot fararja Smišcha wobstarany, kotremuž bšchtaj pschi korrekturje farač Waktar-Wópliežanski a seminariski wučerč Fiedler-Budyski pomoznaj.

Sduž tež liczbu přenjecho wudawka njesnajemy, je nam tola snate, tak wysoke běchu nakłady jakskeho hlowneho bibliiskeho towarstwa. Sakske hlowne bibliiske towarstwo je czišcežalo: 1820/24 (3000), 1823/28 (2000), 1849/52 (2000), 1857/61 (3000), 1881/84 (3000), 1892/94 (7000). Wyšče teho bu w tym časju kupjenych 3000, hromadže 23.000.

Rospšchedacze wučinjesche w poźlednich džekacž lětach kóžde lěto 312, pschi tym 85 wěrowanskich biblijow, i temu 26 nowych testamentow w herbstijej rěči. Tak je so hlowne bibliiske towarstwo po § 3 jeho saksadow: „Sa Šsərbow, biblije potrebnych so biblije w herbstijej rěči wot towarstwa wobstaraja“, stajnje na džakahódne waišnje cžinilo a i rosichěrjenju biblije mjes Šsərbami jara wjele pomhało.

A temu pschiindu hiščeje přěni wudawf a wudawki jendželsteho bibliiskeho towarstwa, kotrychž wysokeje snata njeje, a kotrež su so drje i wjetšcha w Pruskej pschedawale.

(Pokracczowanje.)

Dobre wufnacze.

W Schottiskej je waišnje, so kóždy, kotryž i Božemu blidu dže, so najprjedy wot duchowneho we měrje a pokutnosći wu-woprašča. Nas jednora holza pschiindže, kotrež duchowny někotre praschenja prijědłpokozi, ale podarmo, wona na žane njewotmolwi. Wón bě teho dla nušowanj, ju wotpošacž, dokelž so sdašče, so je jejne mjelčjenje saksakosč abo jejna wutroba njeprichotowana. Pschi wonhicžu mloda fšheječijanka hórke hylsy plakajše. Duchowny to wuhladawšči ju i hebi sawola a pscheczelniwje profšesche, so čhyła jemu tola prajicž, cžeho dla na jeho praschenje njeje wot-molwila, cžeho dla wo swojim sbožniwu, kotrehož kaž so sda lubuje, šwědečenja njewotpokozi. „Ach“, wona placzizy džesche, „wo nim rěčecž ja njemóžu, ale sa njeho wumrjecž bych radu čhyła!“ Tuto wotmolwjenje bšče jemu doječ; wón móžeje jej nětko i dobrym šwědomjom dowolicž, i Božemu blidu pschistupicž.

Wopomni: Někotryžkudž, kotryž njemóže wo swojej wěrje wjele šlowow cžinicž, ma tola horzu lubosč i swojemu sbožniku w swojej wutrobje.

Pschišluschnosč džěscja.

To dyrbi byč najwjetšche wječch wječelow, kotrež Bóh dobrym a džakownym džěčjom spožezi, hduž jich staršchimaj wysoku starobu da. Tychy hake je jim móžno, jimaž to dobre šarunacž a šaplacizč. Šslaboječ štarých lět cžlowjeka jako i temu do-wjedže, so jako pomozu potreba. Šchědžiwý nan, wysoke šestarjena macž i džělu žaneje mozy nimataj a žaneje hylnosče, so byšchtaj so hamoj šchitowaloj. Nětko jimaž, ty džěčzo, dawaj jako wječel hodžim, kotrež staj tebi jako džěčzu wobradžiloj; nětko jeju sežiw

a wotstroň wšitke staroječe wot njeju, tak kaž staj wonaj něhdy tebe hladaloj, a hajiloj; nětko so sa njeju woprui, kaž staj wonaj so něhdy husto sa tebe woprowaloj. „Čžeš nana a macžer; to je přenja kasnja, kotraž šlubjenja ma!“ M. H.

Troscht na dworje měra.

Ssměny plakajzy na měra dwori
Storžo tu pschi lubych rowach stacž?
Šchowani, ach, seže wy, lubi morwi,
Měr wě wasche palmy wobmahacž,
Šchtóž wy seže, kiž wy tu spody špicže,
Wasch duch hižo je w šwětlini,
We waschim šchtaleče wjaz' tu njehodžicže
Božej' štwórby w cžichej džělatni.

A próchej budžecze psches rowne španje,
Šacž šchtalt nowy šak' wasch nastanje,
Sduž na wšchomóžuoh' sawolanje
S hlubiny so šběhuje i šwětlinje,
Kajke huucze nam psches dušchu cžehnje,
Kajka jasnoscž tež tu wobšwětlí,
Sduž so štanje šak' to monowjenje:
Duch je žiwý w rješškej krajnje.

Haj, wón žiwý je, je šupil horje;
W nóznyh plachču jenuž cžěto spi,
Šandže nuts na tutym měra dworje,
Sduž duch wuidže i swojej domišnje,
Móhke hiščeje naš nětk trachicž rowy!
Šsměle bojoseč nam do dušche šlacž!
Mě, ach ně, na pschekrašnjeje nowi
Dajče nam so tudy wječelicž.

Mjedch tež nasche wócžto hylsy roni,
Sduž tnych hórkow rynki pschekladnje,
Šak nam bšchu drošy, lubi woni,
Škotrychž žiwjenja wěnz šwjadnyl je,
Šorje i šwobodnosčzi rumam jasnym
Šam jich duch so šběže i wěcžnosčzi,
Sduž na tamnym rješšchim ranju krašnym
Šam'kamj, kiž su nam wotšchli.

Teho dla šhwal nětko nascha dušcha
Božoh' šyna, knjesa Šešuka,
Nasche byče tudy jemu šluscha,
Šakž tež tamnoh' wěcžnoh' žiwjenja,
W jemškim žiwjenju w šmjertnym kraju
Šsměczi wón nam i rjanej nadžiju,
Šoniž i naschim lubym w šbóžnym raju
Šchindžemj psches huadu i widženju.

G. S.

Sastaranje hluchoněmych.

Wustawow ja hluchoněmych ma najch wótžny kraj 91. Tute buchu w lěče 1900 wot 6458 hluchoněmych džěczi wopytane, a to wot 3508 hólzow a 2750 holzow. W 673 rjadownjach buchu džěczi wot 642 wučerjow a 90 wučerčtow ros-wucžene, so bychu móhli podžěl mēč na wšchěm tym, šchtož my mamy a cžehož my so wječelimy. So je licžba hluchoněmych džěczi, kotrež dyrba do šhule šhodžicž, hiščeje Bohu žel w Němskej wjele wjetšcha, pošledne ludlicženje dopošaje, hduž su hluchoněmi wšebje wo-šnamjenjeni. Tola pač móžesh i nasponujenych licžbow i wječelom pošnacž, so je so nasch kraj w pošlednim lětdžekatku na to do-pomnił, so sa tute wbohe hluchoněme džěczi, kaž so to šluscha, štaracž. — Pschi tutej škladnosčzi njedch je na to pošasane, so mamy tež mjes herbstimi duchownymi jeneho, kotryž sa wotrošče-nych hluchoněmych Bože šlužby džerzi a sa mašch dla wotčehnjenja a šastaranja kóždu třěbnu radu radu dawa. Šchtóž čže teho dla dla šastaranja hluchoněmych so něšcto woprašecž, njedch so wobroczi na knjesa fararja Šandku w Šrjebje. Šam so šwólniwje rada dawa.

M. H.

Womhaj Bóh!

Číslo 48.
2. dez.

Četník 11.
1901.

Serbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihicziščeječni w Budyšcinje a so tam dostacž ja štwórtlětnu pichedplatu 40 up.

Na šwjedzeń přěnjeho adventa.

Prědowanje přilata Dr. theol. Haubera,
generalneho superintendenta w Ulmje.
Pšchetožil K. A. F.

Hlej, twój kral so pšchibliža!
Duscha, to so iradne słowa.
Praj: Mój kralo, wutroba
Wotanka so tebi s nowa;
Saczehu s měrom do njeje,
Schtóž mam we njej, tvoje je! Hamjeń.

Scenje šwj. Mateja 21, 1—9.

Bohu wscheje hnady, kiž je naš powolał k swojej wěcznej kraňnosći w Khrystu Ješu, budž čječ a šwalba wot wěcznosće hač do wěcznosće! Hamjeń.

Šhwaleny budž, kiž pšchidže w mjenje teho Knjesa! My požohnujemy waš, kotřiž wy s Knjesoweho doma seže! — s tutymi słowami 118. psalma so Izraelitojo mjes sobu postrowjachu, hdž lud s bliska a s dala na wysoke šwjedzenje do Jerusalema a k templu čehnješe, so by woprowal a so modlit. Šhwaleny budž, kiž pšchidže w mjenje teho Knjesa! To je potajim praštan šwjedzeński postrom, kotřiž pak swoju zylu potnu wažnosć hačle tón džen dozpi, hdž Ješu pohledni kóč do Jerusalema čehnješe na jutrowny šwjedzeń, so by so sam jako jutrowne jehujo podal sa šwój lud a sa wschě ludy; Ješu, přednit noweho hluba, profeta, wschšchi měšnit a kral wscheho wumóženja-potrěbneho šwěta, Ješu, šyn Boži, kotřiž je w mjenje Wótza pšchichol, šhubjene pytač a wutorhneč wot wyschnosće čžemnosće. džěči Bože na semi wubudžecž a šhromadžowacž do kralestwa šwojeje hnady a wěnosće a šwojeje kraňnosće.

Šhwaleny budž, kiž pšchidže w mjenje teho Knjesa! taš wołamy teho dla tež my jemu džěča napschecžiwu na šwjedzenju

jeho šwjateho adventa, s kotrymž jako pšches Bože šmilne wóženje nowe zykwinke lěto nastupujemy a s nowa tón rjad šwjedzenjom a njedzelow šwozinač šmemy, na kotrychž wschěch je wo nim rěč, wo jeho pšchidže k nam, jeho bydlenju mjes nami, jeho džělawosći w naš. Maž samych pak mjes sobu šmemy s tym postrowjenjom witacž: „my požohnujemy waš, kotřiž wy s Knjesoweho doma seže.“ Wulke žohnowanje je, Boži podružnit byč, jeho bliskosć pytač, jeho pšchitomosć sačuwacž, wot njeho žiwjeny a šchewjeny byč. Schtóž je tole žohnowanje w šandžene lěta wužiwat, schtóž je do šwojeje wutrobny hluboko sašchžepjeć dawal, kajke šwožo je, šchewčan byč, tón tež s džakom pšchecžiwu Bohu a s wježelym pšchewšacžom do s nowa wotewrjeneho čžaša hnady pšchitupi. Schtóž běše dotal se šahžjenej wutrobu šwojemu Bohu a Šbóžnikaj pšchewbročeny, o tón šebi sam rjeknje, kajka čžwila je, pol šwětej a pol Bohu pšchibšchecž, tón dychi wutrobu dobyč, so nětko ras wužwobodžicž a zyle k šwojemu Knjesaj pšchitupicž. Šy-li pak hišchěže zwišnit w Božim kralestwje a šy šwonowe šwiti wěcznosće w tu šhwilu jeno kaž we wutlej dalinje šašlyšchal, dha daj čži Bóh, so wot nětko k šebi pšchipušchecž šbóžnu, rošwucžazu hnady a jej města dasch k wobroczenju, so by tež požohnowanu byl, kiž je s Knjesoweho doma. Pšchetož to je tebi žohnowanje a twojemu zylenu domej, jemu pšchibšchecž a jeho pšchi šebi mječ, so jemu bližecž a našhonyč, so so wón k tebi bliži.

Hlej, twój kral pšchidže k tebi! — to je wutrobu-dobrywaza powječ, kiž naš wschěch nastupa, kiž je w šakóžlu thema sa wscho ewangeliske přědowanje pšches zyle zykwinke lěto; potajim wona s prawom na čžole šteji a rjad nawjeduje. Duž šhšchmy ju s nutrej wutrobu a pšchewšajmy šwojemu rošponujecžu nětko te šłowa profety s našchego šwjedzeńskeho ščjenja:

Hlej, twój kral pšchidže k tebi!

Bój, ja tebi pšchibšcham
Šižom s čžaša, hdžěč buch šchewny,

czynjenju a wostajenju. So temu tak je, to jich nětke bohužel jeno mało jenotliwych wopshija, mnohy pak jo wopshijecź nochzedža. Sapjeraju ho wjele bóle pichceźiwu temu, hanja tule itrowu wěrnoscź a dźěl sapaduje se sadwělowanja hišćeže hlubicho do loškomyhł-noscze, druzi naślěduje krała Saula, kotryž je ho, jako běšche dobry duch wot njeho twochnył, pschiwěreje podał, ja kusarjemi a sarjet-njerjemi morowych cžahal a w tym kónz wjał; nětotsi teź, město teho so bychu ho i ponižnym a cžichomyhłnym sčaltom Ebóžnika spokojili, nadžijeju ho kicheščanstwo psches šwětnu puchu k cžeczezi pschinjescź, sčtož něhdže wčipnoscź cžyjody nawabja, ale žadoscź po hnadže mori, a tak nětotsi mjenja se wischelafini małymi brědkami tón wulki brach jahojcź, sčtož tola ženje a nihdže móžno njeje. Pschecźiwu wulkim sčtodam hu mózne hojodka musac, a sčtož pójnawa a wě, tak hlowny brach nascheho cžajša i boha-sabnječa a njeschescžanstwa wulhadža, tón dyrbi teź wjedziecź a wusnacź: Wróczenje, polne rošhudne wróczenje k Bohu, to je to sakladne hojodka a to wuměnjenje, pod kotrymž móža teź hewate brědki jenicžy pomhacź a polěpschecź.

To powjedziecź je pschisłuchnoscź. Powšěcze dżowzy sionstej! W tym wobštawa powołanje tych, kotsiž maju jasťojnstwo kłowa we woshadach, so tym jim dowěrjenym předuja a wobkručeju: twój krał pschindže k tebi, i cžichej myhłu, i tej dobrej wolu, tebi pomhacź, tebje wumóz, tebje i bludnych pucžow na prawu cžec domjescź a i hubjenstwa k sbožu.

IV. Ale přenje kłowa, kotrež maju prajicź, je: hlej! wotewr swojej woczi! Potajsim dyrbi teź wiche předomanja psches zyke zyrkwinske lěto na to dźelacź, so ho prawje wjele ludžom woczi wotewritej nad nimi samymi niz jeno, niz jeno nad tym, sčtož tu je a je wobzarowacź na naschich wobstejenjach, ale woczi wotewritej nad tym, sčtož je horjeka a sčtož ho i wyškoscze k nam dele nakhila, so wulnjemy prajicź: „Da posbēham swojej woczi k horam, wot kotrychž mi pomoz pschindže.“ — Powšěcze dżowzy sionstej: hlej! Ale woczi ho nje wotewritej, khibo jo je wutroba sapshijata, pschetož rojom ma waschnje, ho po wutrobje složowacź, a sčtož my myhlimy a pójnawamy, w tym ho wojnamjenja, sčtož w naschej imyhlenosczi leži. „To dźěšche jim psches wutrobu“, rěka w japoichťostich skutkach wo Židach, jako bēchu Pētra kshicheli, a praschachu ho potom: wy mužojo, lubi bratija, sčto mamy cžinicź? — Tajke praschenje a šlědženje, tajke pokhilenje k won-a nutshladanju, to pschindže, tak rucze hacž bu wutroba pschekłota wot teho kłowa, kiž je žiwe a mózne a wótrische, dźyli žadny na wobemaj bokomaj wótry mjecź. Duž chyzł Knjes pschpowjedanje swojeho kłowa k temu požohnowacź, so budža nasche wutroby psches nje trjehene a my ho wulnjemy praschecź: sčto dyrbi cžinicź, so bych sbožny byl? a so woczi se žedžiwym hladom wulnjetej horje šhladowacź, i wotkal pomoz pschihadža.

S wutrobami woczi wotewricź! Stanje-li ho to, dha ho k temu teź hišćeže ruzy wotewritej, hdžež je trēbne a tak rucze hacž ho powjescź sapshychi: „tón Knjes jeju potreba.“ Pschetož wjcho samnjene dyrbi ho swotewrjecź, wutroba a wolo a ruka, hdžež to kłowo šallinczi: hlej, twój krał pschindže k tebi!

Ach daj, ty miłoscžiwu Božo, so ho nam dženka a kóždy cžaj psches twoje kłowo naschej woczi wotewritej nad nami samymi a nad tym, sčtož ma twoja šmilnoscź w šhrystuku i nami přjódł, a so tutej woczi pschewo wonatej wostanjetej hladacź sa tym nje widočnym a wēčnym. Daj nam, tak husto hacž ho k natwarjenju w zyrwi abo domach šhromadžiwemu, so by kóžda naschich šhromadžiwow w nutnosczi brědk wonowjenja nascheho šhenocžiwstwa i tobu byla, so by ho teź nad nami prajicź mohło: hlej, hēta Boža pola cžlowjelow! Tak šmējny kóždy džen a kóždu hodžinu sbožny advent, hdžež we wutrobje šacžuwamy, se skutkom wobkručamy a i wjehelny ertom wurwołamy: šhwaleny budž, kiž pschindže w mjenje teho Knjesa! Šosianna we wyškosczi! Šamjen.

Pucžowanie po Božim pižmje

abo

šajke myhke nadeńdžech, Bože kłowo cžitaja.

Podawa šwěrný cžitac „Pomhaj Bóh-a“.

1. knihi Mójšakowe, 30. staw.

(Potracžowanie.)

9. Šdyž pak Lea porodžiwšchi sa přenje 3½ lěta swojeho mandželstwa bórny sa kóbu 4 šynow widžesche, so bēšche pschestała

porodžecź, wša wona, so by temu sadžewala, cžehož ho Rahel hordžesche, šwoju dżowku Silvu a da ju Šakubej sa žonu.

Leju móžech hišćeže mjenje samolwjecź dźyli Rahelu, dokelž móžesche Kachelowymaj pschijomnikomaj šwojich ščtyrjoch šynow napšchecžo stajicź. Tola šda ho, so hu Kacheline wótre a jere kłowa ju na nowe pokhwatanje wabike, a Šakub ma sa to, so ma ho wobemaj mandželstijam rucne prawo dostacź, so hebi teź hišćeže Silvu sa pschikóžiwu wosmje. So njeje Lea wjazy ponižna a pobožna jako předy, sa to šwědcža mjena, i kotrymajž wobemaj šwojimaj pschijomnikomaj narjetnje.

10. Tak porodži Šilpa, Lejina dżowka, Šakubej šyna, hdýž bēšche wón něhdže pjate lěto pola Šabana na šlužbje.

11. Duž džesche Lea, jako jej džecžo na klin položichu, dokelž mějesche sa jeje džecžo płacžicź: Šotowy! Daj Bóh šbože! Šdyž na tutym pucžu dale pōndže, njebudže moja šotra pschese mnje. A mjenowasche jeho Šad = šbože.

12. Šotom — hdýž bēšche ho mjes tym podalo, sčtož nam sčtucžka 14—18 powjeda — porodži Šilpa, Lejina dżowka, Šakubej drugeho šyna i wobeju, kotraž je jemu porodžika.

13. A Lea džesche japočawšchi i nowa porodžicź: Derje mi! Dokelž šym macž mnohich džeczi, budža mje sa šbožnu šhwalicž dżowki (= mlode žony) a budža hebi tu šamu plódnoscź pschecź, wschaf mam ja hižo šedmeho šyna. A mjenowasche jeho Ššer = šbožownoscź.

14. Šuben nětke hižo ščtyrilětny hólz pak džesche i uanowyni paštrěskimi pomoznikami, kotsiž jeho kóbu wsachu na polo, won w cžaju pschecžnych žnjow, kónz meje a špočatk junija, a namala hebi po waschnju tajlich hólzow hebi róže šchčipajzy a jahodki wntajzy dudaim = jabuka luboscze na pošu, a pschinješe je swojej macžeri Leji. A Rahel, kotraž bē pschipadnje pschitonna, džesche k Leji: Daj mi wschaf wot twojeho šynowych dudaim.

Mēnjene hu tu mandragory abo teź wjeleče wischnje. Tute maja male na jeleń bēke šwětki, kotrež maja ho sa nalětno pošelufi; i nich naroštu w meji šylnje ale derje wonjaze nažolcž jablucžka, tak wulke kaž nasche lēšne worjeschki. Teke jablucžka naložowachu ho je šastřska hacž do naschich cžajow w ranšich krajach ja dobre napoje. Šjes diwēla bēšche teź tu Kacheliny wotpošlad, tak džeczi dostacź, a to cžim bóle, dokelž teź jeje dżowka Šilpa po druhim džesčju porodžecź pschesta. To je dopokaš wjazy sa jeje hrēšcne, šamopaschne waschnje, kotrež chze i mozu dostacź, sčtož je Bóh šapowjedžil. Tež tu dostanje ho jej Bože šhóstanje, so Lea do njeje šyna dostanje.

15. Wona wotmolwi jej: Mimašch na tym došcž, so šy mi mojeho mužsa wšala, so je wón tebi tak pschihileny, so štajnje jenož sa druhu płacžu, hdžež mēla tola přenja bnež? a chzesch nětke teź mojeho šynowe dudaim wsacž, so njemohla ničšo sa mnje šthowacź? Rahel džesche: Njech dha, šy-li ty tak šawistna, so je Šakub radšcho pschi mni hacž pschi tebi, njech dha špi pola tebje tu nóz sa twojeho šynowe dudaim. Sa tajke myto chzu jeho tebi sa dženka wotšupicź.

16. Šdyž Šakub wjecžor i pola pschindže, džesche jemu Lea napšchecžo, so njeby ho halle i Kachelu šawjekelil, a so by ho tak k nej mēl, a džesche: Ty dyrbišch tu nóz pola mje ležecź; pschetož ja šym tebje wot Kachele kupila ja mojeho šynowe dudaim. A wón špalsche tu nóz pola njeje.

17. A Bóh wuššyscha Leu, kotraž bēšche ho šotry dla dudaimow wšala a bēšche šwoju nadžiju radšcho na Boha šajika, a wona podja a porodži Šakubej pjateho šyna.

18. A džesche: Bóh je mi šaplacžil, so šym šwoju dżowku šwojemu mužej dała, a šym jemu tak pomhala, so ho šlubjenje štawa, po kotrymž ma Šakub mnohich potomnikow mēcž, a wón je tež mje nětke i nowa požohnowal. A mjenowasche jeho Ššaschar = mšda.

19. Šako podja Lea a porodži Šakubej ščesteho šyna.

20. a džesche: Bóh je mje derje wobdaril; nētł budže mój muž šažo pola mje bydlieč, pschetož ja šym jemu šchēcž šynow porodžika. A mjenowasche jeho Šebulon = byhlenje a dar. S tuteho dara špójnaju, so budže mój mandželsti rad pola mje bydlieč.

21. Šotom, hdýž bēšche ho Šakubowa šydomlětna šlužba minyla, po wschēm šdacžu jenož kótku šhwilu pošdžišcho, porodži jemu dżowku, a narjetny jej Dina = wušbudžena = psches naj-wyšchischeho šudnika wot wscheje winy a hańby wušwobodžena.

22. Knjes pak špomni, šnano tehdy, hdýž bē Lea swojeho

šesteho syna podjala, na Rahelu, wuŝlycha ju, hdyž jej tež njeběchu dudaim nicžo pomhale, a hdyž běšče nětko swoju wuŝowanku pola Boha pytała, a jezini ju plódnu.

23. A wona podja a porodzi lěta 2259 po stw. swěta syna a džesche: Bóh je moju hańbu, so běch njeplódná, wote mnje wjał.

24. A narjekny jemu Josef: wón, Knjes, přecž woimje, a džesche, dokelž mjeno Josef po druhim wuŝowanju tež „wón pschidaj“ rěka: Knjes chyzł mi hiščeje jeneho syna k temu pschidacž.

Hańbu je Knjes wote mnje wjał a ja mam nadziju na wjazy džeczi. Dólho woczałowany, posdže narodženy Josef bu, kaž so to často w swjatyh stawisnach stawa, mjes Zaturbowymi synami najnamjeničišchi ja Bože kralestwo. W mjenje, kotrež je jemu Rahel dała, sjewi so jako nělajka nakhroblosčž. Bóh je drje poidžišcho do jeje požadanja swolil, tola Rahel je porod se swojim žiwjenjom mēla saptacžicž. Tež hewał stawa so často, so je sa čłowjeka strašnje a ščłódně bylo, hdyž so jemu jeho žadanja a próstwe stałe.

(Potracžowanje.)

W njeběchach.

We njeběchach je rjenje
Pšchi swjatyh jandželach,
Tam so wšče w Božim mjenje
We krašnych wježelach.

We njeběchach je rjenje,
Sdžež wuŝwoleni du,
W Jesuŝowym mjenje
Tam sbóžnosčž dostanu.

We njeběchach je rjenje,
Sdžež moji lubi so,
To nochžu sabhecž ženje,
Ja ja nimi tež chžu.

We njeběchach je rjenje,
Tam hebi žadam bycž,
Ach, tam mje pschczo čehnje,
Tam chžu tež ja mēr mēcž.

We njeběchach je rjenje,
Na sem hrošnosčž je,
Tam njeje žalosčž ženje,
Tam srudžba pschestanje.

We njeběchach je rjenje,
Tam žana thorosčž nej',
Tam njeje bolosčž ženje,
Sso podam Jesuŝej.

We njeběchach je rjenje,
Tam njeje wójna, mór,
Tam swada njeje ženje,
Pšchi Jesuŝu je mēr.

„Mój Jesu“ idžerž mje hebi,
Daj myŝl mi pobožnu,
So móžu čahnyčž k tebi
Do njebjach pšches wēr.

G. Selasž.

Wšhelake i bliska a i daloka.

2. njeđzeli adventa, 8. dezembra, smēje so 4. lētusche herbstke kemščenje w šchižnej zyrkwi w Draždžanach. Kemščenje sapocžnje so 1/212 hodžin. Spowjednu wudžbu smēje wodžer naschich herbstkich kemščenjom, k. farač rycerž Zatur i Njekwacžidla, a předowanje k. farač Gólcž i Budyšchinka. Wny lubnych Szerbow tudy na to dopominamy, so bychu swojim pschecželam a inatym, kofsiž w Draždžanach a wokolnosčži bydla, w prawym čašu pišali, so bychu tež pschichli Bože słowo pšlyšecž w lubej macžetnej rěči.

— Soddy so bliža. Róždy hebi na to myŝli, ščto by swojim wobradžil. To so dosčž njeuwžitnych darow nakupuje, ale na to

so njemyŝli, so móže so tež rjany dar ja wutrobu a dušchu pod hodowny ščtom položicž, a so je wón wažnišchi a wužitnišchi, hacž druge hwěczate dary. Tajke dary do naschich herbstkich domow so rjane, šajimawe a natwarjaze knihe. A tajke knihe podawa nam nasche ewangelsko-lutherske knihowne towaštwó. Wošebje wy starschi, kiž macže lube pacžetške džecžo, njesabudžče jemu w tym wažnym čašu pschihotowanja tajke knihe na hodowne blido položicž. Rjane herbstke knihe móžecže hebi wubracž pola knjeja Šsmolerja w Budyšchinje. Tež wšch knjes duchowny wam tajke knihe rad wobstara, hdyž so na njeho wobrocžicže.

— „Biblijski pucžnik“ na lěto 1902 je nimale dwějščezany. Šón je šak pschecželnijwe wobstaral knjes farač Matek w Barče. Bóh žohnuj tež w nowym lěče jeho pucž do naschich herbstkich domow k domjazazemu natwarjenju! Kaž je snate, jón wobustawy knihowneho towaštwa darmo dostanu. Ale tež wšchitzy druŝy móža hebi jón pola swojeho knjeja duchowneho sa 10 np. kupicž.

— Šalski hejm w Draždžanach wuradžuje. Najwažnišchi je dawkowy šalon. Štatne dokhody so wotebjerake; duž dyrbi hebi štat pšches dawki powjetšene dokhody wot poddanow žadacž. Duž budže so dokhody dawki powyšicž, a na wjetšche šamoženje so pjecža wošebity dawki položi. K temu so najskerje šudnište placžiny powyšcha. Ščtož powyščenje dokhodneho dawka nastupa, je pschecž, so njeby tole powyščenje ščeni ščtant, kiž je runje nětkole we wullich čžehnosčžach, jara potrječik. Dokelž so štatne dokhody wotebjerake, so tež njeje hejmej wjele namjetow k wurjadnym wudawkam sa kraj, wošebje ja nowotwar želešizow, pschepodacž mohlo. Sa twarjenje hižo wobšamknjeneje želešizy i Wóšborka do Radworja so dalishe pjenjeŝy žadaja a nětko drje so w nowym lěče twar tež wuwjedže. S dalšimi nadžijemi so šanohčž njetriebamy. Na pschitkad na dale twarjenje želešizy i Kacž do Šródku pšchi thčhle wobštejnosčžach hebi tu khwilu myŝlicž njetriebamy, hacž runje by želešizy jara nušna a wužitna byla. Druhi kraj pod tym ščłoduje, so je so sa nowotwar wulkeju dwórniščezow w Draždžanach telko milionow wudało a so teho dla druge želešizy njeŝu twaricž móhke. A nětko so tež w Lipsku tajke wulke dwórniščezy twari, kotrež wjele milionow póžrje.

Špodžiwne waschnje w Šudiskej.

So poslednim ludličenzju běšče w Šudiskej nimale pol miliona woženjonych džeczi, kotrež hiščeje njeběchu džewjecž lēt štare. S hólčžow, kotrež hiščeje njeběchu štarobu wot pjatnacže lēt dozpile běšče něhdže 250,000 hižo wudowow a i tym, dokelž je to w kraju waschnje, so so žana wudowa njeŝmē wjazy woženicž, čžak žiwjenja k temu šafudžene, i wudowu wostacž.

M. H.

Wulki dar.

Leo Tolsty, šnaty ruski hrabja, čłowjekow pschecžel a ipišacžel, bu něhdy mot jeneho prošerja, kotryž hlódný a na pol šmiersnjeny na rózku haŝy štejesche, — běšče to w čašu wulkeho hlóda a nuŝy wo dar prošcheny. Tolstý wščitke dybsali pschepnta a najmjeišcheho pjenječka njenamoka. Duž wón ruku prošerja do swojeje wja a rjekny: „Njebudž mi šty, mój bratsje, ja nicžo pšchi hebi nimam.“ Šmorschczene woblicžo so pschekraŝni a prošchē džesche: „Ale ty mi bratr rěkasche — to je wulki dar.“ — Šen čłowjekotojo, kofsiž kaž Ščtr a swjaty Jan šlěbra ani ščota dacž nimaju, ale šrudne wutroby so i jich lubosčžu wofšchewja a swjekeła.

M. H.

Bohaty w šhudobje.

Wo jonym mužu i rašscheho kraja, kotryž běšče w najwjetšchej šhudobje živy, so powjeda, so běšče raš, jako buch u jemu štnnje franjene a dyrbjesche boŝy šhodžicž, jara poraženy a se swojim Bohom njespokojny. Tajki wón do jeneje swjatniŝy šastupi. Tam prošerja wuhlada, kotryž žanych nohow njemējesche; duž na dobo špósna, so je w swojej šhudobje tola jara, jara bohaty muž, a jeho morkotanje so do šhwalenja pschewobrocži.

M. H.

Dalishe dobrowólne dary sa wohe armenishe šyrotu:

K hodam N. N. i B. 5 hr.

W mjenje wobohich šyrotow praji wutrobný džak

Gólcž, redaktor.

Womhaj Bóh!

Cyfrlo 49.
8. dez.

Łětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƚo kóždnu ƚobotu w Ssmolerjez knihiczišczerńi w Budyšćinje a ƚu tam dostacź sa sčtwórtłětnu pšchedpłatu 40 np.

2. njedzela adventa.

Rom. 15. 13.

To najlěpšiche na ƚwěcze je lubość, tak je něchtó raš prajik. Dale móhł k temu všichistajicź: To najnušnišiche je wěra, to najrjeńšiche pał nadźija. Kotre žiwjenje je tak cźmowe, so ani ƚwěsdziczka nadźije w nim ƚwěczila njeby. Bur ƚo prózuje na nadźiju; džětaczer cźaka na mšdu, wojowac ƚo bėdźi dohycza dla, pnczowac ƚo wješeli na domojwrócenje, nadźija kóždeho šcšesczijanana pał je njebješke kralestwo. Nichtón njeje tak šbožowny, nichtón tak nješbožowny, so njeby žaneje nadźije mět abo njetrjebał. A tola — tak hušto nadźija žaneho dopjelńenja nje-namaka a na jeje město stupi potom šadwělowanje. Mmamy žaneje nadźije, kotraž njemyli? Bohu budź džak a thwalba. Bóh luby šnješ je šcšesczijanow nadźija, a tón wostanje do wěcnošcze. Tuta nadźija, wot kotrejež našcš Bože ƚłowo rěczi, je to najrjeńšiche na ƚwěczi.

Tajka nadźija je nam šcšesczijanana jara nušna, pšchetož to je našcš pšchisłušcnošcź, so bychmy boha-bojasne žiwjenje wjedli, to pał by ja naš pšcšeczežto było, njebyli nam njebješki Wótž ƚwoje ƚlubjenja dal nam k trošcstej a k pošylńenju. Šcšesczijan dyrbi šczerpliwy bycź, tak móhł pał hušjenstwo ƚwěta šnješcź, njebyli wón ƚo trošctowacź móhł w napohladanju na kónž w krašnosći, kotraž cźaka na kóždeho ƚwěrneho šcšiznosčerja. — Šcšesczijanana ma šhróble wojowacź, ale šcšto njeby wošłabnył bješ teje wěstošcze, so napošledku tola dohycze a kónu

žiwjenja dostanje. Šcšesczijan cħze šbožnje wumrjecź, ale šcšto cħzył stupicź do nozy ƚmjercze a rowa bješ nadźije wěcneho žiwjenja? —

Kaž róluk ƚwoje ƚymjo wušywa cħakajo na žně, tak wušywa předať ƚymjo Božeho ƚłowa we wošadze. Mola wutrowow je hušto twjerda a kamjentno, a šda ƚo, kaž by džělo bješ ploda było, ale my wěmy, so našcš próza podarmo njeje w tym šnješu. Cħeho dla ƚobu škorzicź bješbožnošcze cźłowjetow dla a njewěry dla. To je nam našcš šbožnik wšcħitko do přědka prajik. Tajcħ džětaczerjow tón njebješki šnješ do ƚwojeje winizy trjebacź njemóže, kiž ƚu bješ nadźije. Prawiza teho šnješa dohyla. Je-li w žanyh cħašu, dħa je nam nadźija trjeba w našcħich cħašach. —

Šcšto pał nam tutu šbožnu nadźiju dawca. Kóždca nadźija, kotraž ƚebi cźłowjetojo cħinja a wumyšla, ma ƚmjercź w ƚebi; žiwu twjerdu nadźiju mamy jenož mot Boha, wón ju nam do wutrobny plodzi, a našcš trošctom wošbožuje, jeli so na jeho ƚłowo kėdźbujemy a našcš dušcħu jeho ƚlubjenjam wotewrimy. O nješazpawaj wušljenja šcħotcħ šcħprucħow š Božeho pišma w twojej mlodošczi. Hušto je było sa šcħedźiwza jejuicźki trošct w hušjenstwe, tħšcnošczi, haj w ƚmjertnej nušy tajke ƚłowo š biblije, kotrež je jako džěcžo dyrbjal w šcħuli š prózu nawušnycź. Š Božeho ƚłowa cħěpamy my našcš nadźiju w žiwjenju kaž w ƚmjerczi. Pšcšes Jesom šħryšta mamy my tu wěstošcź dopjelńenja wšcħitcħy Bohicħ ƚlubjenjow, to pał je wěrjacyh šcšesczijanow

nadžija. Někť móžesť twoju nadžiju stajicź na Boha, pšchetoz wón je twój Wótź pšhes Jesom Khrysta. Někť posbėhaj swojej woczĭ k horam, i kotrychž tebi pomoz, twój sbóžnik pšchĭndže. Někť žadyn hrėch twoju nadžiju samczicź njesamóže. Žana kmjercź twoju nadžiju njesahanibi, pšchetoz Jesuř moja nadžija, a mój sbóžnik, tón je žiwý. Njech je lubosć to najlėpsche, wėra to najnufnische, kšhesejžianow nadžija pať je to najrjeńsche na řwėcźe.

Pucźowanje po Bozim piřmje

abo

taje myřle nadeńdžech, Bože řłowo cźitajo.

Podawa řwėrny cźitať „Pomhaj Bóh-a“.

1. Inĭhi Mójjařowe, 30. itaw.

(Pofracźowanje.)

V. Schtucźka 25—43. Dopřluziwřhi řwoje 14 lėt chžysche řakub se žonomaj a s džėcžimi domoj cžahnyć do Kananejřkeho kraja. Tola řaban řebi jeho s nowa řwajša. řakub pať řnajesche, kať ma postajene, po wřchėm řdaczu njerolomne wumėńjenja ja řebje řwuzřwacź, jo řo ja přchĭhodne 6 lėt na řluzřbe přhes mėru wobohacźi.

25. Hdyž pať bėřche řahel řojesja porodźila, a hdyž bėchu řo tať řakubowe ředźenja, jo by teź džėcžo mėť wot lubowaneje řony, řpokojile, džėřche jeho druha řydomlėtna řluzřba na řonž. Duž džėřche řakub k řabancj: Pšchecź mje nėtko, jo bych řo wrėcźil na řwój statok do řwojeho wótžneho kraja, dokelž řo mi hórko řtyschecze po mojim.

26. Daj mi tať mojej řouje a moje s nimaj řlodźene džėczi, ja kotrež řym tebi řluzřil, jaťo řy mi řam moju řmđu postajil, jo njepóńdu řam, ale s nimi. Přchetoz ty wėřch, kať řym tebi řluzřil, mjenujřy tať, kať řmój řebi řėcźaloj, 14 lėt, a to po wřchej řwėdomlĭwojćzi a řwėrje.

27. řaban, nařtřdžiwřhi řo tať nahřeho požadanja a tola teź wjedźiřy, jo řo teho njemóže a njėřmė řarjeř, džėřche k njemu: Njech hnadu namařam přchėd twojimaj woczomaj a njedźel řo tať nahře wote mje. Přchetoz ja póřnawam, jo mje řnjes tebe dla požohnuje, a tať dha řdžerž mi hřchecze na řhwilu taťke řohnowanje.

28. Tola ja njebych chžyl, jo by pódla řchodowal. Mjenuj mi řwoju řmđu, kotruž mam tebi dacź; wřchė řprawne řadanje chžu tebi lubjerad řwolicź.

řsamopaičny řaban přchecjesche řebi po řwojich přchĭwėřkach řwonřowne řohnowanje přhes řluzřbu tuteho cźłowjeka Božeho. Tola bórřy mėjėsche řpóřnacź, jo njėřmėřch Boha ja řmėch mėcź. Pothořtajřy řabana řėžini Bóh řakuba wo wjele bohatschego, dužli bėřche řaban řam.

29. řakub pať džėřche k njemu: Ty wėřch, kať řym tebi řluzřil a řajři mařch řłot ja moju řluzřbu.

30. Ty mėjėsche maľo, přjedy dužli ja řem přchĭndžech; nėť pať je řo rořrořřlo jara wulřy, a řnjes je tebe požohnowal přhes moju wohu. Hdyž teź řym řchol, je Bože řohnowanje moje řtopy řėřehowalo. A nėtko, jařtarawřhi tať derje twój dom, hdy pať budu ja řwój dom wobřaracź? Mam-li tebi dlėje řluzřicź, dha je nėtko drje cžak, jo bych řebi teź řam nėřchto nahřomadźil a jo bych tebi tať řwoje wumėńjenja řdžėłil.

řakubej njebė řo macřėřna powjėsć dostala, jo je řo řiawowřy hnėw řmėrowal. Wjės dwėla pať je runje tehdy řebora, řebekřyna dóřka, k njemu do řarana přchĭřchla a je jemu řdžėłila, jo je jeho macź wumřjeka. Tať by řo nam rořřařniko, jo chžysche nėtko hřchecze dlėje přchĭ řabanje wostacź.

31. Wón pať džėřche: Sčto dyrřbu czi dacź? řakub džėřche: Ty mi njetrjebajřch nėřo dacź; ale jelt jo to mi chžesch řwolicź, řchtož czi přaju a tebi hnřdom nadřobnĭřcho řdžėłu, dha chžu řago pařć a wobarnowacź twoje wowřy.

řa chžu mjenujřy džėřba i tobu přhes wřchĭtke twoje řadka hieź a chžu přchėd twojimaj woczomaj, jo móžesť řo řam přchėřwėdčicź, kať řwėdomlĭwy ja budu, se řadłow wotdžėłicź wřchĭtke piřane a blecźkojste wowřy, a to te, kotrež řy s wjėřcha bėle s nėkotrými cžornými blecźkami, jaťo teź te, kotrež řy cžorne a maja nėkotre bėle blecźki, a wřchĭtke žyle cžorne wowřy mjes

jehnjatami (wowėřim řłotom) a runje tať piřane a blecźkojste řosy řele tať wubřane piřane a cžorne wowřy a piřane řosy daj potom wořebĭtym pařtřřam, řotřř maja je na wořebĭtch pařtřřchecžach pařć; ja pať chžu wřchón řłot se wřchėdnej řarbu, bėle wowřy a cžorne řosy, řame mėcź a pařć. Wřchĭtke řchtož řo nėtko přchĭhodnje w mojim řadłe piřane a blecźkojste wulenje, to budu moja mřda.

řaban pať bė wjėřeky, řo řebi řakub wjazy njėřadařche, dokelž řo porėdło řawa, jo řy wowėře jehnjata blecźkojste, hdyž wowřy řtajuje pod řolym njebjom řhodža.

33. A řakub džėřche dale: Tať budu moja prawda mi řwėdčicź džėřba abo jutije, hdyž přchĭndže, jo budu moju mřdu wot tebe bracź. Přchĭndžesč-li přchĭhodnje řam, jo by pohładał, řchto je řo narodźiko, dha budu řchto řpóřnacź, jo řym řprawny k tebi a řo s tym řpokoju, řchtož je po postajenym řrawu moje, abo hacź řebi wjazy řadam a tebe řjebam; tať jo, řchtož njebudu piřane a blecźkojste a niź cžorne mjes jehnjatami a njebudu piřane a blecźkojste mjes řosami, kotrež řy mojemu řadłu přchĭdžėlene, to mėj ja řradnjene pola mje; teho dla wřmi to přecź a přchĭdžėł řwojemu řwójřtww.

(Pofracźowanje.)

Modlĭřh řo?

Řať modlĭřh řo, mój řchecźjano?
Móžesť řo řať džėcžo modlicź,
Řiź přořcho k nanej horje pohłada
A s přchecžom wutrobu jom' wřhřyřa,
řchtož požada? Přaj, móž'řch řo modlicź
A Bohu, twojom' Wótzej, přajicź wřcho?
Řať modlĭřh řo?

řchto modlĭřh řo, mój řchecźjano?
řsu řłowa přóřdnřch řynřow,
ře řłuboko řřut, řchtož njewė wutroba?
Přaj! Abw je nutřna, horřaza?
řėžĭřch přchėd nim, přajĭřch jom' wřchĭtke s myřłow,
Řať je w wutrobje, jom' řjewĭřch wřcho?
řchto modlĭřh řo?

Hdy modlĭřh řo, mój řchecźjano?
řam, hdyž řo modla druřy,
řam, hdyž je řajane, hdyž řłždy dže,
řso modlicź widži, řłřschecź řamóže?
D, nimajřch řomorku, s nim řėcźecź we nuřy,
Hdyž ničřto njewĭdži? ře wėrnje wřcho?
Hdy modlĭřh řo?

Hdy modlĭřh řo, mój řchecźjano?
Přaj, je to přchėzo wřchėdnje?
Wjės přchėřacza, přhes žyle řiwjenje?
Přaj! Abw je řnadź hubow řdychńjenje,
Řiź jenož w nuřy řo k njebju řbėhņje,
A posbėhņjėsč ty s džalom k njemu řo?
Řať modlĭřh řo?

D derje czi, mój řchecźjano,
Hdyž řo ty modlĭřh řprawnje!
Hdyž mařch ty Boha wřchudžom přchėd řobu,
řso k njemu modlĭřh s žylej wutrobu,
Dha w řwojej modlĭtwje řo džėřcžu runajřch,
A Bóh se řamjeń wobřwėrdžuje to,
Řať modlĭřh řo, mój řchecźjano!

Ernst řelaf.

řaardefraalska přhĭřaha a řamjentny řtolp „Eben-ezer“ na řwarsfontein w burřkim kraju.

Džėń 16. řodownĭka w lėcze 1880 wodžerjo burřkeho řuda na řarmje řaardefraal pola řrűgersdorfa řromadu řtupĭřu, jo bychu wuradźili, kať móhli jendźelřte nadřnjeřřtww, kotrež řch tehdy pod řir řanyon řwen jara cžĭřchecjesche, wotčĭřnyć. řo dołhĭch jednanjach a řahorjėnjch řėcžach bu wobřamńjene, jo řo brónjom přchĭřnu a je přjedy s řuki njepoloža, donĭž njje njepřchecźel s řraja wubĭtř. řzi, řotřř džėł bjerjėchu, řo teho dla se řwajacź-

nej pschibahu swjasachu a kóždy, kotryž t tutej wójnje pschibahajše, kamjen hem pschinješu a tute kamjenje na kopizu položachu a s nimi schtyrirohatty stoły natwarichu, pyramidu, kotraž je hiščeže džentša juata jako pomnik pola Baardekraala. Pschibaha, kotraž je ho pschi tutej skladnosći wotpołożika, Baardekraalska pschibaha reła, kotrejež lětny džent ho wot tuteho čaša hem jako narodny hwojeden wot Transvaalskich hwojeczi. Po hwojeczenju pola Baardekraala wójna w lěče 1880/81 wudyrri se hwojimi wot burow dobytymi bitwami pola Ingogo, Amajuba a Bengas-Mek. Wona ho s tym skónczi, so ho jendželste wójsto nasad iczeže a kraj bu njewotwisny.

W septembru 1899, malo njedžel psched wudyrjenjom wójny ho wulka ludowa shromadžina pola Baardekraalskeho pomnika wotně, hdžež bu s nowa na to pokajane, twjerdže a kručze t wóznemu krajei džeržecž a jon pschecziwo njepscheczelej sakitacž, a hacž runje tehdy hiščeže někotři dwelowachu, so t najhórschemu, t wójnje njepschidže, tola temu, kotryž móžesche wótrischu wob- kędžbowacž, malo nadžije wošta.

13. džent hodownika 1900 běšche burow rjane dobyče pod Beyersom wobradžene; žyke lěhwo generala Clementa s wjele wěžami a jatymi jim do rukow padže; to khoroblošč burow ponowi. Hizo tydžen přjedy bě na wschitlich wobndleri a wječě komanda we wokolnošči wufasnja data, so dyrhja ho na farmje Dwarfontein, něhdže 12 mil t połodnju wot Olifont-Mek, na dnju 13. hodownika hromadu seščež, so bychu Baardekraalsku pschibahu wobnowili. Swjěteleni na nowych dobyčach burja s wulkimi čzejódami hem pschidžechu, hacž runje ho tež njepscheczeleste wójsta blizachu. Sswjedžen hamón pak ho bjes kóždeho mylenja skonja.

Na 15. hodowniku, lětnym dnju bitwy pola Kolenso, burjo pod generalami Beyersom, de la Reya Smutsom wokoło maleje hórki na Dwarfontein ho shromadžichu; na jeje wječschtu duchowny Kriel s Pretorije, kotryž pak je s burami hoba we wójnje, wob- daty wot najwofebnišchich wyschlow, s dlějšchim předowanjom t buram, kotřiž s džela stejachu, s džela po hórzy hędžachu, porěča. Tuta rěčž běšche jara kruta. Wón prajesche: Ta wójna a wschitke čzejpenja, kotrež hu na našch lud pschishe, hu khostanja teho šnjesa. Našch lud je wot dobrych počinkow hwojich wótzow wotstupil; wscho njeje bylo, kaž by byčž dyrhjało we wóženju kraja; tež ja džiwich ho nješhmy starali, kaž by ho nam to pschi- bluschalo. W tym wječem je njepscheczel winu pytal, so by nam našch kraj přječž wšak. — Generalaj de la Rey a Beyers podobnje rěčžeschaj, a potom duchowny Kriel shromadžinu skónczi, hdžž jich napominasche, so dyrhja ho s modlenjom a pojezenjom na hwojatu pschibahu Baardekraalsku pschihotowacž, kotraž ja kóždeho woimnjenju, so njecha přjedy brónjow s ruki položicž, hacž njeje kraj njewotwisny a hwoobodny a budže tak ja kóždeho hacž do jeho skónczenja 16. hodownik połutny džent. A tak ho skónczi 15. hodownik jako džent pschihotowanja s modlenjom a spěwanjom psalmow. — Sahe rano 16. hodownika w 6 hodž. — Blónzo hizo čžopko palešche — a wot połnozy hem běšche hrivot kanonow jendželsteho generala Broadwooda hšhšecž, kotryž s burami pod Bothu wojowasche, generalojo a wyschki pod pschedstwowom duchow- neho Kriela, kotryž schtyribarbnu khorhoj Transvaalskeje nješesche, w hwojatočnym čžahu na hórku džechu; ja nimi wschitzy druhy, mužojo, žony a džeczi, psalmy ipěwajo krocžachu. Hórka wschitzy na kolena padnychu, měžy a klobuki hěbi sežahnychu, a duchowny ho modlesche, prošcho s njebjekž žohnowanje a schit, so bychu wschitzy hwojaty hšub hweru džerželi, kotryž ho jow sežini. Na to najpřjedy generalojo a wyschzy postanu a s poschěnjenej prawizu a s nahej hłowu pschibahachu tu pschibahu, kotryž jim duchowny přjódskraj; po nich burgherjo a ja nimi žony a džeczi tu hamu pschibahu wotpołożichu. — To je sawěsče hnujaze, tuta mala čzejódka, kotraž tam w hwojei jednorosći, njewědomnosći a w hwojim krutym dowěrjenju na žiweho Boha pschibaha, wójsta najwječšeho kralestwa žpleje semje se hwojeho kraja wuhnacž — njeje to skoro kaž bjes rossuma spocžinanje? — A tola, kóždy je pschewědeženy wo tym, schtož je hšubil a jo kručze džerži. Wulki džel s tych mužow, kotřiž hu pschibahali, je jaty a hobjeny hšeb jastwa je; žony a džeczi hu kaž šadla šlotu hromadu sehnate; špalene domy, dwory a wobkurjene murje do kola wokoło pokasuje, tak móžny, gwałtny a nješmilny je njepscheczel, a so je šbože kraja na wjele lět šahubjene, — a pschewo wótrischu a hrosnišcho rujazy hrivot jendželstich kanonow na to dopomina, so psched nje- pschewstawazym pschewščehanjom psches měru hšlneho njepschecžela

njeje žadny mēr, žadny wotpočink a so hizo blizšchi džent móže jim šago nowe čzejše wojowanja pschinješč. — A pschi tym wječem tuta čzejódžička ludži, tute male tyhazy, na to pschibahaju, so čžedža tuteho po štotawšyntach liežazeho njepschecžela wubicž a hwoj kraj wufwobodžicž! — Njeje to kaž wrótnosć? A tola hu mužojo kaž de la Rey, Beyers jašne hłowny, kotřiž ho njedadža šamylcž a derje wjedža, schto čžinja.

Tuta hwojatočnosć ho s tym skónczi, so najpřjedy kóždy s wyschlow kamjen pschinješu, s kotrychž bu na wječschtu hory schtyrirohata kopiza nakładžena. Na to wschitzy burgherjo, mužojo, žony a džeczi, do dweju ryntow sestupani, nimu pyramidy džechu a kóždy na nju kamjen položil, tak so bu jeina wufwosčž dwaj metraj. — Duchowny Kriel na to na tutón nakładženy kamjenitny stoły stupiwšchi, ho Bohu džakowasche, so je jim wobradžil, tutu wulku hwojatočnosć dokonječž, kotrejež sacžishež a wopomnječe budže do wječch čžahow dale žiwe, a wšjowi, so je wofšamnjene, tutón pomnik „Eben ezer“ mjenowacž. Potom generalojo ludži napominachu, so bychu kručzi a twjerdži woštali, a ho njepscheczelej njepoddali, kotryž čže jim pošledni kus kraja rubicž. — Tuta pschibaha je wječem nowu khoroblošč dala, so burjo s tajkej wutrajnosćju, šmužitosečju a šakalosečju wojuja a brónjow nje- špuiščeža, dokelž hu s najšwječšichej pschibahu na to swjasani, hwoj wótzny kraj hacž do pošledneho muža schitacž. Kaž wjele burow ho tež dotal, wot hłodu a khorosče pschewoženyh, šendžel- čžanam podda, žadna jejnički pak mješ nimi njeje s tych šamych, kotřiž hu s nowa Baardekraalsku pschibahu čžimili a „Eben-ezer“ na Dwarfontein twarili. Khoroblošč tutnyh ludži ho šahubicž njehodži. —

A temu čžu pschistajicž, schto pschedžnda knježestwa w Oranje- kraju. Šteju, w hwojim lěče na najwječšicheho jendželsteho gene- rala Ritshenera wo něčžischich wobštejnosečach psche: „Psched lětom běšche žyly Oranje-kraj we Waschich rukach s wufšacžom teho, hdžež komandant Haasbroed je hwojim wójstom šejesche; runje tak běšche w połodnišchej afrikanškej republiky; wona běšche nimale žyła we Waschej mozy, jeno niz te městna, hdžež generalaj de la Rey a Botha pschewywaschaj. Nětko pak je žyła šapška kolonija s našchimi komandami pschewžehnjena a my wječšchi džel teje šameje wobhwežimy a po nej čžahamy kaž ho nam špoboba, a tam ho nam wjele, wjele wojowarjow pschisamnje. Wy wob- hędžicže w Oranje-kraju hłowne městno, želesnyž a něotre male wšy; žyly drubi kraj je našch; w najwjazy městach a provincach my bohotoj postajamy. Čyle tak je w Transvaalskej. My dyrhimy ho ša prawo a pravdu staracž. Wašcha móž jeno tak daloko došaha, kaž wasche kanony. So bychmy wschu uadžiju šubili, wo tym ani rěčž njeje.“ Wóh wobradž buram bórny mēr a hwoobodu.

M. H.

Wšhelake s bliska a s daloka.

5. dezembra ho šakše lužiške duchownstwo přeni krocž t konfe- renzy pod hwojim nowym duchownym wóžerjom knjesom wysch- schim žykwinskim radžicželom Meyerom shromadži. Knjes wyschšchi žykwinski radžicžel mješesche hnujazy rěčž, w kotrež duchownych Lužicy přeni krocž postrowi. Wóh žohny jeho dželo w našchej Lužicy a w našchich hšerbškich wošadach!

— W šhěžorstwowym šejmje jedna ho tu kšwilu wo nowym žlownym šakonju. Šwobodomyslni a šozialdemokratojo s wótrny hšowami pschecziwo žitowemu žlu rěčžachu. Hacž runje je wječšchina ja powyšchenje žitoweho žla, pschecziwnyž tola wěsče wschitko špytaja, so njeby ho ratarjam pošpšchenje jich šrudnyh wobštejnosečow pschinješto.

Biblija mješ hšerbškim ludom.

S našawka knjesa šaratja rycerja Jakuba w ewangelsko- lutherskich nowinach wofšewjeneho.

(Pošracžowanje a skónczenje.)

III. Trjebanje biblije pola Ššerbow.

Hizo w hšllym roššchěrjenju biblije mješ Ššerbami nama- šamy dopokaš ša to, so ho powyšchitkownje trjebasche a trjeba. Pschetož nowe praschenje našcheho čžaha, hacž je šwonkowne roš- šchěrjenje biblije tež mēra ša šuštšownu pošřebnosć, ma ša našch hšerbški nimale šamy wječny lud a ša našche w žylym niz šamožite wobhđelšstwo šame hwoje wotmolwenje. Pschetož našch lud ničž njekupuje, schtož trjebacž njecha; wón kupuje hwoju bibliju s wot-

pohľadom, w njej čítacj. Ak husto ho wot wčrowanjskich biblijow jednorjchi wudawf wuhwoli, so bychu mlodži mandželjszy wopravdže w njej čítali a ju njebychu jako puchu do schleńcžancho khamora položili. Ak husto starjchi bibliju kupuja sa džězo, tiž do schule štupi, i wuprajenjom: „Wóh mohloy jemu naju řobu dacj, ale tu chžemj tola pschězo doma męcj.“

Wot přěnjcho řerbsteho wudawka biblije hacj k najnowjšemu je řo kóždemu wořebite napominanje řobu dalo: Pilnje w bibliji čítacj. Podamy tu řlowo i pschědřěze přěnjcho wudawka (1728): „By-li pak řebi bibliju kupi, potom řebi ju jenož nje wobhladi, nje wsmi ju jenož do ruki, pschětož to tebe řbóžneho činicz njemóže, ale pytaj teho řnjeřa w njej, čítaj ju i nutnořězu, se řadanjom, i pilnořězu a se řwědomliwořězu.“ — A řawěřěze tajke dobre wučěly řu řo we wutrobach Šerbow řatorjenike, ewangelski řerbsti lud rad řwoju bibliju číta. Wšchi řhoroložu dře řuřěziřcho řpěwatske nadeńdžemy, dokelž řu řnano mjeńřche řniře a dokelž řhori wořebje řhěrluřche i řlowy řnaja. Wšchi wopravjenjacy pak řo rad biblija řobu na blido položj.

A ma dha tež čítanje biblije řwoju móž nad řerbstim ludom? Čini i čítarjow pořlucharjow? Šwěrimy řebi „haj“ prajicj. Šsmj wot teho řdalenj, wo našchim řerbstim ludu něřcho dře řhwalicz, hacj řnadu Božu w řhryřtuřbu, řdžěřtuli řo pschěkrařnja, ale wěmy, řo je bohaborjnosć a řralořwěrnosć našchego luda, pořluchnosć pschěčřiwu wšchěj wyschnosći a něotře dobre řuřělenje jemu řařchěřěpjene a řdžěřane pschěř Bože řlowo, kotrež w macžěnej řěči k njemu řěčěřchě w řyrkwi i biblije: „pschětož wšchitke piřmo, pschěř Bože nadumjenje date, je wužitne k wučěnjju, k domjedženju, k řwarjenju, k polěpschenju w prawdořězi, řo by Boži čřlowjek dolonjany byl k wšchemu dobremu řkuttej řotowy.“

Wysche wšchitkich hwěřdow.

Wysche wšchitkich hwěřdow
Ak je tam měrne wřcho,
Řod njehjeřtim wobřukom
Ma řemi, nad morjom
Šwětne řolki pohřlucha wřcho.

Wysche wšchitkich hwěřdow
Ak dyrbi wřcho řbóžne byčj!
Wř wjeřela na řwěčje,
Čžěhucje něř wote mije,
Sa čřu w njeřju wjeřele męcj.

Wysche wšchitkich hwěřdow
Ak je tam bójřle wřcho.
Ma řemi je myřl, řdacje,
Tam pak je wohřadanje;
Bójřla řrařnořčj wobřwěřli wřcho.

Ernst Šelaj.

Ważnořčj wuřnacja.

Wřchirodořpytuizy praja, řo řduž jena peřolka měd namaka, wona řnydom do koleřa řo wřěči a řwojim towarřřkam to řjewi a wone wřchitke řobu řečja, řo bychu měd wotnořřchale. Řjedyrbjeli my, tiž řmy my měd w řlale řesju řhryřtuřbu namakali, tež řohnowanje řwojim řobučřlowjekam řjewicj, řduž my wuřnacje wo řesjuřowej lubořčj wotpořožimy? Tam je dořčj řa kóždcho, dořčj řa wšchitkich a dořčj řa wřchě čřahj. Bójčje a džěčje řo i nami. — Šchtož my řebi w řhryřtuřbu pschějemy, my kóždj čřař namakamy. Šduž čřemj wjele, namakamy wjele. Šduž čřemj wřchitko — řduž my našj a prořcho k řhryřtuřkej pschěńdžemy, — potom w nim wřchitko namakamy. — Wřchitko je našche; wy pak řčje řhryřtuřowi.

Řěři řiwjenja,

i něotrych wořebnych řchpruřchow řwjateho piřma wuwjedžene.
Řak. 3, 16.

Šdžěř řawicj a řwada je, tam je njeřjadnosć a wřchělka řla wěž.

Řhryřtořmuř, jedyn řyrkwiński wučěř, praji: Šawicj je kón, na kotrymž čřert rad řěřđi; móže tež dře wěrně byčj; pschětož

řawistny čřlowjek je prawy řrat čřerta. Wřchitko je jemu napřchěčřiwu, řchtož tón dře řobreho wobředži; tak, řaž jedyn poř na dře řobreho mōřčj, řduž do řuchinje dže. Šduž jedyn něřcho dobre čřini, dha to řawistnika mjeřja; a řam tola řanu wuřchitnosć a řaneho řbřchta k temu nima. Wřchěńdželi něřto k wysřkej čřěřčj, dha jemu tež řawicj řa přatomaj dže, řaž řlōncžny řečřn, a pyta řeho dře řtorčřicj, řdu by řunje předy pola njeho řiřchěče řunu wjazy dře řobreho wuřiwal. Ak řadřawje jedyn řawistny čřlowjek won řlada; ale won dōřtanje napořředku tež řadřawe myto. Wřchětož řaž won njeje ničjo, řdužli njeřjadnosć a wřchělaku řlu wěž nacřinił, tak tež won řam řenje k ničemu dobremu nje-pschěńdžje, ale řaž řerjowž řeřeso a čřerwje dře řowo řhryřja, tak řhryřje řawicj řwoju řamřnu wutrobu, (Wřchěřl. Šal. 14, 30), a řchłodži řebi řamemu wjazy hacj temu, kotremuž řawidži, dokelž won řam řwoju wutrobu řyřchi, dla řwojeho bljřřchego řbořa, kotrež jemu njepopřchěje, a tola řam řenje jo njeđōřtanje.

Wřowa wutroba, čřyřla dha ty řo tak njeřbořowna čřinicz? To budž daloko! popřchěj wjele wjazy řwojim řratam čřěřčj, bohariřwo, počřinki a řbože, řaj wřchitko, řchtož řim tón řnjeř popřchěje, dha budž tebi tón řnadny Wōččez tež dacj. řchtož řebi řwoja wutroba řada, a čřohōž řo řwoja wěra nadžija.

Šeamapajchnořčj, řawicj, řidjenje,
Wřchal Božo njedaj we nmi řyřlicj.
Šařalkořčj a wřcho jebanje,
Čžyř wote mije pjeć hōnicj.

Řajwjetřha lubořčj.

Wřchipořdnjo bě přchěřchlo a mureřjo, kotřjž přchi řwarje jeneje řyrkwoje w polnōžnej Štalřkej džěřlachu, řwōj řrat na boř polořichu, řo bychu řodřinku wotpočřnyli. Wobřed bě řlōro nimo. Řěřkōři řhłōdōřte mēřtacjko pyřachu a řo řehnyřhu; dře řu do bljřke řorčřny dōřđžechu. Ale jedyn njeř nimi bě, kotryž bēřche wučěbnik řhryřtuřowy a niž wot řhłēba řameho, ale wot řlowa Božeho řivy. Wōn řebi řwoje male modleřřke řniřki do ruki wřa a w nich čřitajch. Jedyn řobudžěřacčj nimo džěřchě a řo řeho řanjo prajchěchě: „To dře je něřajřa řiřtorija wo lubowanju?“ „Wopravdže,“ pobořny mureř motmōřwi, „to je řiřtorija wo najwjetřchěj lubořčj, mjenjzy wo teř: Tak je Wōh řwěř lubowal, řo je wōn řwojeho jenicžleho řřna dal.“ M. H.

Řwoje najdřōžřche řubla.

Řařcha řhěřorka je wo řwojich džěčřoch prajila: „Wjeře wřchēm, řchtož je ni Wōh lubeho a dře řobreho dal a wopokajal, řu mi moje džěčři to najlubřche. Wřchitko dře ře řchtož tu na řemi mam, dyrbjju pjeć dacj; moje džěčři pak, tak řo nadžijam, móžu řebi řobu do njeřjes wřacj.“ To řu řlōte řlowa. Wopomā je dře ře, a wotčěřh řwoje džěčři w bohaborjřčj a pobořnořčj. řo prawy pucj namakaju a řhodjo, potom řmēřěřch tež tu řamū nadžiju, a řwoje džěčři budžā řwoje najwjetřchě a najdřōžřchě řubla na řemi. M. H.

Řěřchto k rořpominanju.

Řtacžatka w našymje, řduž je řchtomow řiřčjo pada, čřahni pschěř morjo, maja wysche řebje řchěre njeřjo a řpody řebje řchumjazu wodu a řduž tež přěni řrōčj daloko pucřowanje čřinjja a čřopř krař je řwojimaj wōčřkomaj njeřiwđja, ani widželi njeřřu, kotryž tamnu řtronu morja řeři, řo tola myřicj njeđadja, ale řobu-čřahni po wabjenju, kotrež je řim řtwōřicel do wutroby polořil a njeđwēřlujja, řo tam čřopř powěř, k temu řelene řahōny, řiřčja a řlōdy namakaja. Tajke řwjeřde dōwěřjenje je nam řchě-řčřijanam date w našchěj wěřje.

Daliřche dōwōřlne dary řa wbohe armeniřke řhroty:

Wřchěř k řararja Mōřřaka w Šrodžjřchčju:

M. M. i Wōřborka	3 řr.
M. M. i Šortniž	2 „
M. M. i Šrodžjřchčja	1 „

Šromadže: 6 řr.

W mjenje wbohich řhrotow praji wutrobnj džal

Wōlcj, ředaktor.

Womhaj Bóh!

Czisko 50.
15. dez.

Lětnik 11.
1901.

Serbske nježelske łapjenka.

Wudawaju ło kóždy sobotu w Ssmolerjez knihičiszczeru w Budyschinje a łu tam dostacž sa sčtwórtlětnu pšchedplatu 40 up.

3. nježela adventa.

Hody ło bliža a wschitzy, mlodži a stari wješela ło na šwjedženiske dny. Kóždy chze rady wješele hody šwjeczicž, ale t temu škuscha hodowna wutroba, to je radoštna a wješela wutroba. Kak pał ju dostanješ? Na tole praščenje wotmołwi Pawoł w liče na Fil. 4, 4—5.: „Wješele ło w tym Knjesu kóždy čas a jašo praju wam: wješele ło.“ Kaž David se šwojimi miłymi synkami kralowšće harfy nješernych čimownych duchow Saula wotehna, tak chze jašochtoł Pawoł rady šrudnošće šilipiskich se šwojimi šlowami wotehnač. Wón šam beše w čěžnošči jašwa w Romje a wschědne w štrachošči šmjercže, a tola we wschěm hubienštwje w najwjetškej nušy. „Kóždy čas wješely“ to beše jeho štajna myšl a jeho napominanje ša šwojich lubych. Kak šluboko a twjerdže dyrbesche tajka jeho wješełošč we wutrobje šatožena byčž, pšhecžiwu nej žane šyly, žana bološč, žane rječašy žyle nicžo nješamožachu. To be wješełošč, kotraž čěmne jašwa kaž šlónžo rošjašni a šmjercž šahašbowajo myška: Wješele ło. Džecži šwěta wo Božich džecžoch praja, šo šu šhudži na wješelah. Ale pomyšleže: Ščto je wobžarowacž, wučomnik teho Knjesa, kiž wschał wjele škota a šlěbora nima, ale je tola šnutštownje bohaty na nješeskich tublach, šwontownje w šhudobje, ale tola šbožny we wutrobje, abo šwět, kotryž tak wjele wot wješełeho rěči, ale w najšlubškej wutrobje tola nješbožowny, hubjeny a bještroštny čaka na džęń

šudženja? Ščto je wobžarowacž, tón kiž šebi se šlowu wulke plómjo šapali abo tón, kiž w šhadlach šebi wohen šapali, šo ma žny džęń čopku jštwicžku. — Wješele ło kóždy čas w tym Knjesu, to je to potajštwu praweho šichešcijanškeho wješela. W tym Knjesu je šakorjenjena, i njeho ło žórli kaž čerstwa šlěborna žywa woda. To je naš Knješ Šhryštuš, naš Bóh, kiž je naš se wscheje nušy wumohl. Ščto by była šemja, njebyli wón na nju wšchischoł, do doliny tyšchnošće, ščto paradis? — Šhubjena nadžija, ščto naše žiwjenje? — ščęń šmjercže! Ščto naša šmjercž? Štyšny kóuz i rženjom! Něk pał wješl ło, o šichescijanštwu, šwět be šhubjeny, Šhryštuš narodženy. Něk žane brěmjo tak čěžke njeje, šo njeby ło šujecž hodžalo, žadny hrěch tak wulki, šo njeby wodawanje namakał, nek je wěčna pomoz, wěčne wumóženje namakane. Wješele ło w tym Knjesu.

Wašcha měrnosč a miłošč pał budž šnajomna wšchitkim ludžom, haj wšchitkim ludžom; Bóh tón Knješ žadny rošdžel nječini mješ šlymi a dobrými, ale je šwojej šbožnej huadže šhadčęž dał wšchitkim čłowjekam. Tak tež nječamy my wotwažowacž, hacž je nekšton lubošče hódny a šebi pomoz šaškuži abo niž. Tajka pomoz pał njewobšteri w rjaných šlowach, wona budž šnajomna pšhes šutki we měrnosčči. Najprjedy we wodawanju a dawanju. O kaži rjaný puč i hodownemu wješelu, hdyž bratrej, kiž je na tebi šhřeščił, i wutrobu wodawajč, a jednota a mēr w šwojbach a mašželštwach knježi. Š temu nječ potom pšchindže dawanje, to je wjele

šbóžniške hacž branje, a k temu dawaju nam hody rjanu skladnosć. Tuž njesapomnje w naschich wješelach wješnjich khudnych, srudnych, wudowow a hrotow, tiž maja wobčeženy duch a wobčežene žiwjenje. O šbóžne hody, hdžež lěwiza njewě, šchtož prawiza czini, hdžež šo dżakujšo sa tebje proſcha: Sapłacž wam Bóh tón Knješ. Něk hotuj šo na šwjedžeński czaš, tón Knješ pał wobradž nam, šchtož šebi wuprošny: Wješele hody.

Šamjeń.

Pucžowanje po Božim pižmje

abo

čajte myšle nadeńdžeš, Bože kłowo czitaja.

Podawa šwěcny czitar „Bomhaj Bóh-a“.

1. Inihi Wójsagowe, 30. staw.

(Potracžowanje.)

Sakubowy namjet šložuje šo na to, šo šu w narańšich krajach wowzy nimale wšchitke běle a košy czorne; czorne abo pišane wowzy a blecžkojte košy nadeńdžeš pał jara porědko. Š tym pał, šo wón 1. dotalne Labanowe stadlo džełi a šo wšchón dotalny škót š njewšchědnej barbu njedha dale wjazy w stadle, jemu dowěrjennym, mječ, wucžiježi wón šwoje stadlo a poda wšcho, šchtož je Bože žohnowanje hacž dotal špožczilo, pšchichodnemu nanaj šamemu a jenicžy. Š tym pał, šo šebi wón 2. ša šwoju mšdu to žada, šchtož budže w jeno- abo w wšchědnjebarnym stadle pšchichodnje pišane abo njewšchědne, šaloži wón šwoju nadžiju žyle na Bohu a da tał Bohu šamemu wužudžicž. Bóh ma jemu podacž, šchtož je ša njeho šhladał; wot Labana njedžada šebi po prawym ničšo.

Šdnyž tał jeho namjet wo žiwěj wěrje šwědeži, dha je Laban, kaž to šhonimy, šajaty wot hrubeje šebicžnosće jenož na wšchědny khód hladał, šo š jenobarbneho stadla Šakub žadny pišany abo wšchelakobarbny škót njemóžešce woczakowacž. Teho dla wješeli šo tež potajnje, šo je jeho wnuk tał hlapy blaš, a rošdžełi hiščeže na šamny džeł škót š tajkej krutošcju, šo šebi, jako Luther praži, „šóždu košmicžtu na nohach a w brodže“ kručže wobhlada. Wu-brany škót doštanu Labanowi šhnojo, kotřiž maja š najmjenjšcha tróžy 7 hodžin wot Šakuba šdalenj pajcž, šo njemohšo šo Šakubowe stadlo hdy š wubranym stadlom šetkacž. Někto je Laban bjes starošcže a dobreho položa, šekto škótu Šakub je šwojeho šadla šmėje.

Š Labanom wuhladamy, tał wšchitžy škupi šudžo tał šebicžiwje a njesprawnje se šwojimi bližichimi šebi šaradža; woni móža šludacž, wušnjawšchi tež, šo maja wšchitke šbože a wšchě žohnowanje pšches šernu šlužbu šwojeho bližšeho, tola ženje a nihdy doma njekšu, hdyž maja jemu šwoje winy šarunacž a wotplacžicž. Tał czini Laban pšhecžiwšo Šakubej. Šsau njeje ničšo namjetował, šchtož by chžyl šwojemu pšchichodnemu šhnej, jeho džowžynemu mužej, dacž ša dalšchu šlužbu; a tola je pšches Šakubowu pilnosć a šwěru wšchitke žohnowanje žnjaj.

Škupi šhladaja šebi, tał by woda jenicžy na jich wódne tola bježala. Drje je tu Šakub šwoju mšdu šam namjetował, niž pał Laban; a tola: by-li chžyl Laban šebi š Šakubom po wšchěj šprawnošcži šaradžicž, dha by wón pražil: Šubšchi džowžynny mandželški, to je šchpatna mšda ša tebje; chžemy šebi tał šawječ, šo tež ty njeby se šchodu wotšal, wšchak šy moja krej a moje czělo. Tola wo tym wón š wotpohladom mjelcži. Tał wu-šmėchuje nělotry šupak šwojeho bližšeho, šo šebi njeje š czašom mudrje špletł; a tola šendže šo jim, jako Šiob praži na 8, 13—22.

34. Duž džejše Laban: Šlaj, njedž šo stanje po šwojich šlowach.

35. A wotdžełi tón džej pišane a blecžkojte košy a wšchitke pišane a blecžkojte košy, a wšchitko, na czimž bėše jenož něšchto bėle, a wšchitko, šchtož bėše czorne mješ jehnjatami, a poda je do rukow šwojich šynow.

36. A postaji pucž šhóch dnjow mješ šobu a mješ Šakubom, mješ šadlom pšches šwojich šynow pašomnym a mješ šadlom pšches Šakuba pašomnym, po šóždym škoczecžu wšchědnje barbjenym. Tał pašejše Šakub Labanowe šbhtfne wowzy.

Tał je šwojej mšdu jenicžy na pomož Božu pokasany, šjewi jemu Bóh, hdyž bėše šašo czaš wožahanja pšchichol, š widženjom

wo šuje, šo chže ša njeho pšhecžiwšo šebicžnemu Labanej wojowacž, a šo budže pšchichodnje wšcho mlode pišane, jako bychu šo šadlu jenož škofate, blecžkojte a pišane borany a košoly pšchipušcžicže. Wšcho budže ša Šakubowu wužitł.

Šakubej pał bė šo pšches tute widženje wo šuje myšł šbudžika, tał mohł šebi pšches wšchědne šredłi tež šam dopomhacž. Duž wša šelene topolowe, šėšne worješchłowe (mandłowe) a jarowowe (šlonowe) šiejšchli, dokelž maja pod šloru šwětkle, jakne, bėle drjewo, a wobėli š mještnami škofu, šo bėše š mještnami bėle na šiejšchłach.

38. A kładžešche šiejšchli, kotrež bėše wobėlił, a kotrež bėchu š mještnami czėmne a š mještnami bėle, do wódnych šortow pšched wowzy, kotrež mėjachu pšchicž, šo bychu š nich pili, šo bychu wowzy a košy podjale. Š tym pał móžešche nimale š wěšošcžu liežicž, dokelž šo woptodženje najšóle pšchi napowjenju štawajše.

39. Tał podjachu wowzy pšchi blecžkojtých šiejšchłach a wu-lančhu, dokelž bėchu šo šahładale, pišane, blecžkojte a škofate jehnjata a šóšlatka.

Šahładanje, šo mjenužy wěšte pšchedštajenje pšchi podjecžu a tež po tym šo na czėlnym plodže wošnjamjenj, štawa šo po na-šhonjenjach mješ wowzami hušo.

Hiščeže džerža nałožuje šo šamny šredł nawopak. Šowzam kładže šo něšchto bėle do wódnych šortow, abo w hrodžach powšchėja wowčerjo bėle plachty; w nělotrych štronach doštanu wowzy wódne šorta še šameho bėleho marmora, šo bychu jehnjata bėle byle.

Šo Šakub Labanowu lešcž š drugej lešcžu mytuje, njeje Bóh jemu kašal; a šo wón mėjy žižo šlubjenje Božeho žohnowanja tola hiščeže šwětnu lešcž nałožuje, to šjewi nam jeho nješcžerplimu šlabošcž we wěrje, š kotrež šo Bohu žyle njedowėri; je šwojej mudrošcžu chže Boha podpjeracž a se šredłami chže šebi šam dopomhacž, wo šajlichž prawe džecžšo Bože njerodži.

Tola dokelž je po šdacžu w nušy, a dokelž njeje jeho lešcž rnuje hřěščna, dha Bóh pšchiswoli, šo šo lešcžiwemu Labanej šhoštanje doštanje š jeho šrutom, šo šo Šakubej pomha, šo je se žohnowanym człowjekom.

My pał mamy šo hladač, šo njebychmy šajki pšchiklad na-łožowali, šo bychmy tał bližšchemu lešcžiwje a jebawje šeschodžili, je-li šo nam tež pšches njeho njeprawda doštala. Pšchetož mamy w nowym šakonju nowu šajnju wot najšeho šnjesa, šo nimamy šle se šlym, njeprawdu š njeprawdu šarunacž, ale šo mamy wšcho temu porucžecž, kotryž je š prawym šudnikom. Mamy honicž ša Božim kraleštwom a ša jeho prawdu, potom šo nam wšcho druge doštanje.

40. Došlawšchi tał šadlo pišaneho a njewšchědne barbjeneho škótu, wotdžełi wón jehnjata — intón mlody šplah — wot wulkeho wšchědne barbjeneho šadla a štaji wotdžělene šadlo k pišany a czornym Labanoweho šadla. Wón pašejše drje tónle škót hiščeže dale š Labanowym škótom a wódžešche jón hromadže k wódnym šortam, tola mėjše tónle škót štajnje šredłku šhodžicž, šo bychu Labanowe wowzy štajnje na Šakubowe hladał, a šo by šo tał pšchi woptodženju šame štał, kaž šjedny pšches blecžkate šiejšchli. A hdyž bė nětko pšches tał nałožowanu lešcž šo pišany škót wulžy pšchisporil, dha šakle štaji wón šwoje šadlo wožebje, a njeda jemu k Labanowemu šadlu, ale pšchepoda je najatym wowčerjam, kotrychž bė šebi pšchisťajil, šo mohł nětko šwoje šubto pšchewidžecž.

Šakub bė tał najšepje wuřhowany, šo njeby tute pišane šadlo šo někal š Labanowym šadlom šmėšchalo, a šo by tał Laban š bėłymi jehnjatami wužitł mėl.

Tuta štawišna je ša czitarjow šamerjena, kotřiž šu š wowčejštwom našhonicži, šo je jim wšcho žiwe, šchtož šo nam tu powjeda.

41. W Labanowym šadle, kotrež wón dale pašejše, nałožo-žowajše wón dale šwoju přėšchle lešcž, šo by tež š njeho dale šwoje šubto pšchisporjal. A hdyž bėchu mjenužy šajne wowzy pšchipušcžene, — hdyž bėchu wowzy našymu pšchipušcžene dla nalėtnich jehnjatow, kładžešche Šakub šje wowzam pšched wocži do šortow, šo bychu pšchi šljach podjale.

42. Šdžež pał by tale lešcž š mjenjšchim wužitkom ša njeho byla, hdyž bychu pošdne wowzy w nalėcžu pšchipušcžene, njekładžešche je wón do šortow.

Tał bėchu pošdne našymške Labanowe jehnjata, a šajne nalėtnje Šakubowe jehnjata.

Dokelž šu wowzy jenož 5 mėjazow šujehnjecžate, dha móža

sa léto dwójzy lahnyč. Najčerstwišče a najšylnišče je štadlo našmu, hdyž je w léče na dobrej pastwje khodžilo, a teho dla šu nalétné jehnjata najšmanjšče. Šlabe pač je štadlo, hdyž je šymu pschětralo; i džela, dokelž bē pastwa šhuda, a i džela, dokelž šymfi wložny čaš po pastwach khodžazym wozam pod hošym njebjom njehoji. To bē i pschicžinu, šo Laban wšče pōšdne jehnjata Šakubej pschewostaji.

43. Tak šwoju lečž naložiwšči, kotrejž Bōh wuspěch njeapowē, hačž runje by tež bjes teho Šakubej pomhač, wobohacž i šo tōn čžlowjek jara wulžy, šo mēšech sa šchēčž lét wjele wozow, džowkow a wotročkow, wjelbludow a wōškow.

(Potracžowanje.)

Chzešch wumrjeć wě šymje a nusy?

Chzešch wumrjeć wě šymje a nusy,
Wě hlodže a lačžnosčži tu,
Šdžezž šwēt tebjē tyšči tōn žyšy
A wutrobu čžezuje wšchu?

Šdže chzešch ty wě wěčžnosčži wostacž?
Šswēt šaidže laž para a dym.
Ach, njechach ty woadacžža dostacž?
Praj: šhubjene džēcžo ja šym!

Tam, hladaž, na tebjē nōž lafa,
Čžma, štrōžele, wohač a hrom;
Tu Wōčezž twōj mišuchšči čžafa
A hlada, hačž nješchindžesch dom.

Še twoje dla dawno šo tyšchil;
Bōj i njemu, na kolonach praj:
Wě njebjū, psched tobu šym šhrěschil,
Mi šmilnosčž a woadacžže daj!

Nješchisch te jandželšče špěwy
Dla hrěschnifa pokutneho?
Njewidžisch, šo Wōčezž twōj mišy
Čži hižo džē napšchecžiw?

Chzešch wumrjeć, ty wbohi? budž žiwj!
Chzešch štradačž? twōj Wōčezž wšeho ma!
Šhlěb, wino, wēnz, pjěschčžecž a bēle
Čži drašty toh' žiwjenja da!

Waktač.

Šhētšje pschemēnjene.

Šdyž šlōncžlo šhadžesch, padže nišha laž šchlewjer a psched tobu šwēcžesch šo morjo w čžichim mērje. Žadny wētšit na nišym ranju njeuješče. Ty šo mantl šlecže. Šortach psches morjo pschijēdže čžolm, laž by psches nōž jēl a by pschischol i lēpscheho šwēta a by pschijewšl šamu nutnosčž a mēr. Ty by šo najradšcho do tuteho čžolma šydnyl, tak wjamy bēšče. Lute šlōncžne a šbōžne myšle šo šdach tam byčž.

Šesnaješch nētšo morjo šažo? A jeno nēšcho hodžinow je šo minylo. Widžischče kač wone džēla? Škač wone šchumi? Ty šo mantl woblecžesch, dokelž je tebi šyma. Tak njemērne je morjo, laž by na dobo wulke džēlo dostalo, kotrež ma šhwatnje dokonjeć. Wone šhwata, laž by ša nišoho wjazy i rēcžam njebylo. Ach kač bōršy je wšchitko hinač.

Šak wješele a mērne šo nam druhdy našče žiwjenje šba? Ale kač bōršy wētšit nutš šadunje! Wě našče žiwjenje šažo nješnajemy, tak pschemēnjene je, tak njemērne. Nam je šyma. Wě šo wě wutrobje šastrōžimy. Wě drje tu a tam čžichi šlōž psches hluboku wutrobu šallineččž šlyšchimy: Bōh wē, hačž hišchēže žane prawje wulke pschemēnjene a powrōčenje w mojim žiwjenju nješchindže, wjetšče hačž hdy žane prjedy. Bōh wē, hačž mi hišchēže wulka tyšchnosčž postajena njeje. Ale njech je, jeno šo ja psches to Bōžu wutrobu hišchēže lēpje pōšnaju a jeho wutrobje a jeho njebjem bliže pschindu. Ženo šo je to čžēžke domachphtanje

šylne pschimnjenje ruki mojeho Wōtža, psches kotrež nje i šeb torhnje!

Šistorija wošyžy.

(Botaniška bajka.)

Chzeze wjedžecž, čžeho dla wošyža (populus tremula) tšchepota, hdyž tež w horznych dnjach léčža žadny wēt njeuje a wšchitke druche šchotomy lēža wotpocžuja, a krašny šhlōdf nucžnemu pucžowarjeji pōšicžža?

Šstlychēže jejnu šistoriju:

W tamnej štyškej hodžinje, jako našch šbōžnik na šchizju wišasche a šlōnzo šwoje woblicžo šhomasche, džēšče nješwuprajny štyš psches žyšy pschitodu. Naštrōženy čžlowjek wocžakowasche je šatrašchenej wutrobu wulhod nješwocžakaneho, ženje widžaneho. Tež šwērma šo šhomasche a nješwēri šebi se šwojeho lēhwa. Žane ptacžatko nješpěwawšče, žana mucha nješpucžesch; jenož kwētšči, kēčžki a šchotomy bōrbotachy w šwojej rēcži a powjedachy wotutym wulžy šwajatym čžaju. Wšyšole žedry Šibanona šchumjachu wě wutlym šhoru šmjertny špēw a mlōdnishča šelenoščž, šo nožy runaza, wobda hajš.

„Ach, nētš je woteschol!“ škoržesch wječba, a powšchesch šwoje haložki hluboko do Šufrata. Psches winizu džēšče winizač a widžesch, šo winowy pješt plaka. Žako bēchu kēče šrale a mōšcht wutlōčžem, njenowasche jōn: Šchryštšowwe šyšy (Lacrimae Christi). — Wokolo horn Šolgatha pač bēšče šhlōdka wōn nōžneje šyški. Iris susiana prajesch šwojej šotšje žyprešy: „Wot tuteho čžaja šem čžu šo žarowanšča pschicž.“ „A ja“, prajesch žypreča, „čžu pschi romach bydlieč i wēcžnemu dopomnecžju na tutu hodžinu.“ Duž šbēže šo tužne wēcže psches wječorne šmērki, bēšče to jandžel šmjereče Aštarot, kotryž šo i dala i šwajatemu šchizjeji pschibliži. A jako nētš i šchizža šlōwa šyma Bōžeho wě wulkeji bolosčži klincžachy: „Mōj Bōžo, mōj Bōžo, čžeho dla šy nje wopušchēžil!“ dha šatschepotachy wšchitke haložki, wšchitke šopješchka a kwētšči. Ženož wošyža, tutōn wyšoki, hordy, šymny šchtom, šteješče nješmuty pschi horje. „Šchto štara naš“, wona hordže praji, „twoje čžerpjenje, wšchal šmy čžijēži, my šchotomy, kwētšči a roštkiny, wšchal nješšmy hrěschile!“ Duž wja Aštarot, jandžel šmjereče, čžorny šheluch, napjelnjeny i šwju wumōžnika, a wula jōn na korjenje hordje wošyžy; šmjertna tuha pschetšchay nješbožowny šchtom, a potom wōn nješabžy prosty šteješče. Šopjena šhilachy šo i jemi; ženje wjazy nješchindže mēr do jeje halosow, a hdyž je wšchitko mērne a šbožowne, dha tšchepjeta tola wošyža, a to hišchēže hačž do džēnšnišcheho dnja.

Šišelake i bliška a i daloka.

— Šaidžemu nježelu 2. adventa mēšech šo 4. šerbšče kemschenje w šchiznej žyrtwi w Draždžanach. Šacžrunje bēšče wjedro psche wšchu mērni hrošne, bēšče šo tola rjana ličža nutnych kemscheryow šeschka. To bēšče wopokajmo, kač našchi Ššerbja na šwojich kemschenjach w lubej macžernej rēcži wišaja. Špowjednych bēšče 149, 67 mužškich a 82 žōnškich. Špowjednu wucžbu mēšech wōdžer šerbškich kemscheryow, šnješ šarač rycžer Šakub i Nješwacžidla, a šrēdowanje šnješ šarač Šōlčž i Budyšchinka. Ššchi žyrtwinškich dnjach pschedawasche šo „Šibliški pucžnik“ na léto 1902, a wulka ličža šo jich tež rošpscheda. To je rjane dopokajmo, šo našchi Ššerbja w žubje lube Bōže šlōwo rad w macžernej rēcži čžitaja. To pač je i dohom i došwym pschikladom ša naš Ššerbow wě Šužyžy. Našch šerbški „Šibliški pucžnik“ šlyšcha do kōždeho šerbšcheho doma.

— Š hodam šažo doštanjećže i nowa wudatu knižku „Bōža nōž“, wot knješa šararja rycžerja Šakuba w Nješwacžidle špišanu. Wona šlyži tač derje i nutnosčži Bōžeje nožy kač tež i domjazemu natwarjenju ša hody. Wona je w 9. wudawku wušchka pola i Ššmolerja w Budyšchinjē, a je tam ša 3 np. dostacž.

Š Hornjeho Wujesda. Na pucžu do Nješwacžidla, hdyž čžyšče runje dopišane listy šerbškich ewangeliškich wošadow ša knihowne towarštwu donješčž, bu šchtwōrtk rano psches našlu šmjereč pscheshwatany: Šusta Šataš i Hornjeho Wujesda, po wšchēch Ššerbach derje šnaty pōšelnik šerbšcheho lutheršcheho knihowneho towarštwu. Wōn bē létka tuš šhorowaty, bē pač Bōhu tač jara džakowny ša to, šo mōžesch po šwojich šwucženyh pucžach šhodžičž, se šnatej wutrajnosčžu a lubosčžu i Bōžemu šraleštwu mješ Ššerbami. Wōn

bě tež swoje pucze psches nasche sakste herbste wošady pschewjedl. Saandžemu brjedu bě dopiřak listy t roseřlanju sa bibliski pucznik. To bě wón lóžde lěto hač nauajlěpje dokonjal. — Nětk chyzysche je pschedřyžde wotedač a hlaj, na tutym puczu je jeho tón Anjes wotwolał. 7. januara 1902 budže dwazeczi lět, so je njebo Ğatař swój přeni pucž sa herbste lnhowne towarštwu nastupil, a runje nětk je dyrbjal poštednju krocžel čžinicž! — Boža wola ho staň! Kaž řmy na pucznik sa lěto 1902 piřali: „Anjesowe myřle njeřku nasche myřle.“

Něki žiwjenja,

ř uěkotrych wořebnych řchpruhow řwjateho piřma wuwjedžene.

Jeaias, 32, 17.

A prawdořeže plód je měř, a prawdořeže wužitk je wěcžny wotpocžinł a pokoj.

Kak dolho dha njedyřbi twoja wboha wutroba t wotpocžinkej pschjucž, a twoje řtřstne řwědomje tebi njeměř čžinicž? Hlaj, prawdořeže plód je měř. O luba wutroba! koho dha řo bejřich a koho řo řtróžisč? Bóh je tudy, kotryž prawnyh čžini. Šchtó chze řatamacž? To je, luba duřcha, čžehož mařch řo pola řesufa, twojeje prawdořeže, řwjesjeliež, řo je wón tebi měř w Bosph sakřuzil. Čřy-li nětk řesufa jalo wutupjerja řwojich hřečhow t řebi wřat abo mařch-li w jeho řrwi wodacže hřečhow, dha řy prawy, dha dyrbi čže hñew Bóži, to poklecže řakonja, wobřtoržowanje čžerta a tamanje řwědomja, w pokuju wostajiež. Njenamakařch-li to řak w řwojeje wutrobje, a čžujeřch-li řo hiřcheže njeměřny, dha čži žaneje druheje lěpřcheje rady dacž njewěm, hačž tule: džerž řo teho řłowa? Tu wone řteji. Ğinal njemóže byčž, dyrbiřch w prawdořeži měř namalacž, kaž plód dobreho řchtoma, řiž řam wot řebje wutrořeže. Ale řnadž je na tebi ležane, řnadž njeřřy řo hiřcheže žyře ř Bohom řjednat? Přchetož t řjednanju řłušchataj dwě wězy: čžěłne požadanje, njepřchecželřtwu pschecžiwu Bohu, a duchowne požadanje, řiwjenje a měř. To řěka: Ğdyž řo we wutrobje hiřcheže ř hřečhow džeržisč a řebi myřliřch: hdy bych jenož to abo tamne bjeř hřečha čžinicž mohł, bych to rad čžinił, dha mařch čžěłne požadanje, dha řo na Bóha mjerřařch, řo njeřměřch čžinicž, řchtož chzeřch, a řtejiřch pod řakonjom řwojeho řwědomja. Š teho čžasto pschjucž, řchtož řakwářte mjenujemy. Kařka rada pař je temu? Wujednaj řo najpřjódzy ř Bohom. Kak pař řo to řtanje? Ğdyž řesufa řa twoje hřeřchne řřaženje we wěře t řebi wořmjesč, dořtanjeřch nowcho duřha, a mařch řak duchowne požadanje. Potom wiđžiřch, řak derje Bóh ř tobu měni, a hdyž na hřečhu žaneho řpodobanja wjazy nimajch, dha wón tebe na pokoj wostaji a njemóže twojemu wucžisčženemu a w řhryřtuřu řjednanemu wotpocžinkej ničžo řchłodžecž. řak pschjucž t prawdořeže měř psches nascheho Anjeřa řesufa řhryřtuřa.

Kral Jan Sakři.

A jeho 100 lětnemu narodnemu dnje.

Wo žyřej Sakřej w tych dnjach řpominaja na lubeho krala Jana, kotryž je řo 12. deřembra 1801 narodžil. 100 lět je řo wot jeho naroda minylo. Duž džatownje lud na řwojeho njeřapomniteho kralneho Wótza, kotrehož řakřuzby do řhřtorije řakřeho kralja na pschezo řapřřane wostanu, řo dopomni a my tež lubym čžitarjam t wařnemu wopomnjeřřktemu dnje najwařniřche ř jeho řohnowaneho řiwjenja podamy.

12. deřembra řo Jan, kral Sakři w Draždžanach narodži. 10. novembra 1822 woženi řo wón ř pnyžeknu Amaliju Bayerřkej, kotruž běřche na pucžowanju do Bayerřkeje řejnal. Wona bě jemu we wjeřelu a řrudobje řwěřna, lubořčiwu towarřchka. Bóh wobradži řimaj 9 džecži, ř kotrychž bu 6, w řčžejazej mlodořčži řtarichimaj řařo psches řmjereč wřatnyh.

Wo řmjereči řwojeho bratra Wjedriřha Augusta II. Jan 11. augusta 1854 na trón řtupi. Wón wumřje 29. oktobra 1873. To řu najwařniřche řpomnjeřki ř jeho řiwjenja.

řeho řtarřchej jemu dobryh řwěřnyh wucžerjow dařchtaj, kotřiž jeho rořwucžowachu. A mlody pnyž duchownje wořebje wobdarjeny, rad wulnyřche. Wořebje w prawijniřtwje a řtatnym řarjadniřtwje řo wón řahe wuřnamjenjeřche. Duž móžeřche řo řižo jalo mlóđženž na rořwivanju řjawneho řiwjenja řwojeho

wótžneho kralja wobdželečž. 20 lět řtary bu řižo wón řobuřřaw řajneho řollegija řa pjenježne naležnořeže a pořdžiřcho jeho pschedřyřda. řisty ř tamneho čžajřa dopořařuja, řak wobhladniřy a dalokowidžazy běřche mlody pnyž w tychle naležnořčžach. Š njewuřřawazej horlıwořežu wobdželi řo wón tež na wuradžowanjach řejma. Wořebje řo wón řakřuzny čžini wo wudacže řhořřanřeho řakonja, pschi čžimž řo jeho prawořežiwu myřł a miłořč w krahnyh řwěřle jewiřchtej. Šřamo w njeměřnyh lětach 1845 a 1848, kotrež jemu wjele rudženja pschjineřbechu, řo jeho měřnořč, rořomnořč a čžichořč najřejniřcho wopořařachu. Š njelhabłazej wěřu, ř niřdy řhabłazej řwěřnořežu napjelnjeny wot řačžucža řwojeje řwjateje piřhiřłušchnořeže řtejeřche wón řa tym kóžom, řiž běřche řebi wotřřnył psches prawdořežiwu řakonje, psches řohnowane naprawy a pokěpiřchenja w řjawnym řiwjenju řwojemu ludej řčžejazy čžajř pschjineřč. Wón řwoju najwjeřichu prózu na wudokonyenje řnutřřkownyřch naležnořčow řkoži. Wón pař běřche tež řobuřřawř nascheho droheho řjednocžencho wótžneho kralja w lěčže 1871. Š řahorjenny wjeřelom witařche horjeřřacže němřřeho řjednocženja. Wjele čžajřa wón tež řkoži na wědomořč. Wř mamy wot njeho wědomořřne řpřřy a wón běřche tež wobdarjeny pěřnjer. Řjane pěřnje řu nam ř jeho duřha wotřale. Dolež běřche wón horlıřy lubowař wědomořčow, řtarajřche řo tež řa to, řo řo wědomořč a wuměřřtwu w kralju hajeřchtej. Šchtož je wón řa kralju uniwěrřitu w řipřku čžinił, ř njewuhakřřiwym řiřřmřkam w řtawišřnach duřchowneho řiwjenja řapřřane wotřanje.

Ğdyž chzemy řebi ř tuteho řohnowaneho kralowřřeho řiwjenja řłowny řmyřł wřacž, dyrřimy řčžehowaze pokuřki krala Jana mjenowacž, kotrež jeho wořebje pschjachu: prawdořč, čžichořč řnutřřkownořč a miłořč — tute pokuřki, kotrež řo pschezo bóle mjes čžłowjelami řhubuja — a wone dadža runje t řřolětnemu narodnemu dnje teho řławneho muřa jeho wobrařej we wořebitym blychčžu řo blyřchčžiečž; wone řu najkrahniřche drohe řamjenje w kralowřřej křónje, wone pař njech naschemu narodej a wořebje najčhej wotrořčazej mlodořčži řo pnyřdy řwěčža do čžěmneho pschjuchoda.

Njeřmjertnořč.

O rjana wěřtořč njeřmjertnořče,
Ty řahroda we puřčžini,
Ty řóřlo řbóžnej wjeřeloweže
A řłónzo we tej řmjertnej čžmi!
O wotřchewjenje njebjeske,
řa ř džaka řyřřu witař čže!

Do prořha řřchajře wožokřnjene
Wěřř našymřti wřchě řiřčiečžka.
Te, te řu t kłacžu pokłžene
A řiwjenje wjaž' njewiđža;
Kař pař tu wuřřywa Bóh řam
A hromadži řař' t wěcžnym řnjam.

Kak dželenje nař móhło řtužiečž
We řachodnym tym pschebytku?
Šmjereč t řiwjenju nam dyrbi řłuziečž
A křónu podacž njebjesku;
řaj, ř kóždej' řyřřy dželenja
Řeže w njeřju róža wjeřela.

Mjelčž tyřchna řkóřžba, řakłořčjenje,
Kow řwojich morwyřch njeřřhowa;
řim řřhadža řjeřřche wozucženje,
Šmjereč wjazy njeje psches řhryřta;
Wř njeřmjertnořčje džecži řmy,
řam horkach řo řař' wiđžimy!

H. S.

Womhaj Bóh!

Cižko 51.
22. dez.

Četnik 11.
1901.

Serbske nježeliske kopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Šsmolerjez knižničiskežetui w Budynčinje a šu tam dostacž ša šchtwórtlétnu pšchedplatu 40 np.

H o d y.

Hody — to je křesćijanški šwjedžen, kotryž je wot wšchěch rócžnych čžašow starym a mlodym najlubšchi. Žadny džiw! Hody šu šwjedžen lubošče, a lubošč wješeli a dobywa wutrobu, lubošč je Bože šlónzo žiwjenja. Tež druge křesćjaniske šwjedženje šjewja nam lubošč Božu, ale hody nam ju nanajlubošnišcho a najjašnišcho pokasaju. Njech nam předuje čzihi vjatt tu hlubošč, jutry tu wěšošč, šwjatki šwjate włómjo lubošče, hody pšhipowjedaju nam: šlódke a lubošne wutroby pšcheminja móž Božeje lubošče, pšchetož tak je Bóh tón šwět lubował, šo wón šwojeho jejničkeho šyna dał je. Hodowny dar je Ješuš Křystuš, wumóžnik šwěta. Šsmjercž bē pšches mēru hórka, hrěchow mšda naš čzwilowajo nam štajnje pšched woczomaj štejesche, wěczna čzmowota nam hrozěsche, ničtó šo žiwjenja wješelicž njemóžesche. Woprawdže, nam bē wumóžnika trjeba. Wcy trjebachmy šbóžnika, šo by wón byl šbože ša našche dušche, trošcht našcheho šwědomnja, radošč šrudnych, wobčeženych a hubjenych, — šbóžnika, kiž roššwětlil je šwojej wěrnošču bēdnych woczī, kiž wujedna se šwojej křwju čzłowještvo, kiž pšches šwoju hnadu šo šmili nade wšchitkimi — šbóžnika, kiž by byl wješele džěczi, mēr starych. Žako tajki wumóžnik a šbóžnik narodži šo našch luby Ješuš, wot Boha, šwojeho Wótza jako jejnički šyn nam daty. W nim šjewi šo

Boža lubošč, šmilnošč a křašnošč. W nim mamy dopjeljenje wšchitkich wěščenjow, šhlěb wěczneho žiwjenja, šwětlo šwěta, horještawanje a šbóžnošč. Boža wšchedomóž džerži njebeša a šemju, šwěty a hwěšdy w šwojej ruzy, wón roššžěluje křóny a křalowske křóny, ale jenož jejničkeho šyna mējesche a teho wón nam da. Wložěš ty hlukošč tajkeje lubošče wopšchijecž.

Na tajke wašnje dostawa šo nam tutón dar? Žako džěcžo w žlobiku ležo, powjeda nam šwjate pišmo. Bóh ščini šo čzłowjet, wón šo nješanbowasche šo wupróšdnicž a wotrocžkowny šchtalt na šo wsacž. Žana wotrocžkowa bojošč njedyrbi dale čzłowjekow wot Božeje šwjatošče šdalenyh džeržecž, wěczny šudnik pšchemēni šo do miłoščiweho Wótza, pšchi žlobiku w Bethlehemje je čzłowještvo šašo nawukle šo modlicž: Wótče našch, kiž šy w njebešach. To njebešte džěcžo prošy, šo bychmy je lubo mēli a horje wšali. Šamóžěšch twoju wutrobu štwjerdžicž a tajku proštwu twojeho šbóžnika šazpěwacž? Našcha šbóžnikowa lubošč našch wšchitkich pšcheminje. Pšchetož ša wšchitkich je našch šbóžnik šo wobradžit. Tak špěwasche jandžel: Ža pšhipowjedam wam wulke wješele, kotrež wšchemu ludej šo dostanje. Tu šu jenož wušamknjeni, kiž šo šami wušamknju a hnadu Božu wotpokasaja. Džiwacž mohł šo křesćijan, šo je Bóh luby Křješ runje našch šwět tak lubował, wjele bóle dyrbjeli my docžafacž, šo by wón tutón šwět, kiž je pšchepjelnyy š hrěchow, křiwdu, bješbóžnošču, njepoklušnošču, njewēru, hidžit, jón šurowje křostał a šudžit, ale nē — wón pošta šwojeho šyna,

niz, so by svet budzil, ale so by cizowjekow sbóžnych cžinik. Teho wježel so, o kšhejcžijanstwo. To je naša radošč w žiwjenju a wumrjeczu. Tón pať smėje khude hodn, kiž hwojeho lubeho sbóžnika njewita jako hwojedženfleho hoščja. O, so by wón t nam wšchittim pšchihadžat a sbóžnojče polne, zohnowane, wježete hodn wobradžil, so bychmy junu s jandželeni spewacž mohli: Čžesčž budž Bohu we wyškofščji, mēr na semi a cžlowjekam dobre spodobanje. Samjen.

Pucžowanie po Božim pižnje

abo

tajke myžle nadendžech, Bože słowo cžitajo.

Podawa hwoerny cžitaj „Pomhaj Bóh-a“.

I. knihi Wójskowne.

(Potracžowanje.)

31. Itaw.

Zakub cžeka se hwojimi wot hwojeho pšchichodneho nana Labana.

I. Schtucžka 1—21. Zakubowe stajne jenajke sbože Labana a jeho hynow roshori a sbudži jich sawiščž. Dotelž woni jērje wo nim rēcža, dha hebi Zakub pšheje, so by swjast s Labanom roswjasať. Bóh sam pšchidže jemu napschecžo, hdyž so jemu po wóžnym kraju styschecž. Rospominawšchi wšcho se hwojimaj mandželstimaj, cželnje wón stradžu se wšchěmi hwojimi s Mesopotamskeje, jako so wowzy tšihachu.

1. A Zakubej bu powjedžene, so bēchu Labanowe džecži se sawiščžu Zakuboweho pšchibwazeho bohastwa dla mješ hōbu prajite: Zakub je wšchitte kublo našcheho nana pobrat a wot našcheho nanoweho kubla je so tak wobohacžil.

2. A Zakuba bychu tajke njespravne słowa sawēščže njenje sojimalo, by-li jeho pšchichodny nan na jeho stronje stal, tak pať tež widžesche Labanowe woblicžo; a hlaj, wono njebēščhe t njemu jako wēžera abo sawčžerawšchim. Tak wón spōsna, so jeho hwoakojo jenož to sšawnje trubjachu, sčtož hebi pšchichodny nan myžlesche, a so bē so Labanowa prjedawšcha dowēra mēnita se sawiščžu a s njedowēru.

3. A Knjes, jako so Zakub w tajkej cžēščnosčji s modlitwu Bohu pšchihili, so by jemu saradžil a jeho sakital pšched nje-hwjatym narodom, džesche t Zakubej wo hnje: Wrōcž so jažo do hwojeho wóžneho kraja a t twojemu pšchecželstwu; ja čžu s tobu byčž na dompucžu, kaž hym dotaj s tobu byl.

Tež tu mamy po powjescži kručže rosdžēlicž mješ tym, sčtož je Bóh jemu kasať, a sčtož je Zakub poščžišcho cžinik. So je wón dnybjať stradžu cželacž, sčtož jemu Laban wumjetuje, to njebē Bóh jemu kasať.

Knjes pomha hwojim cžasto bōle pšches sawiščž bjesbóžnych, khiba hdyž jich pšche wšcho po jich woli smjehčži.

Derje bē, so njeje Zakub schēščž lēt do teho hwoje pšchedewšacže s mozu wukonjať. Tehdy njedny wón Božu wēštu kasnju sa to mēl; tež by wón tehdy prošdny wuczahnyť a by so tak do swytowanja pšches khudobu podaj. Tehdy, hdyž nimasch krutu Božu kasnju sa to, sčtož mēl cžinicž abo cžehož mēl so wšdacž, hacž mēl woteńcž abo wostacž, hdyž stiejich jako na rospucžu, dha je derje, hdyž s waha spytasch, ale tež so hinať wodžicž dasch, hdyž so cži s pospytom prawje njeula. Me hdyž cže Boža wola jažnje wola, njemēj khwile, so by cžēščosčje a njelubosčje rospominal, ale tam so kručže roshudž. Sčtož je tebje wolať, tón sawēščže tež wukonja.

4. Na to pōkła Zakub do Labanoweho domu, hdyž bē Zakubowa hwojba, a sawola Rahelu a Leju na polo t hwojemu stadlu, so mohť so tam s nimaj mješ hwočkami sčēščecž.

5. A džesche t nimaj: Widžu, so waju nanowe woblicžo njeje te mni jako wēžera abo sawčžerawšchim tehdy, jako je mje nucžil, so bych pšchi nim wostať; a tola nima s prawdu žaneje pšchicžiny, so je pšchemēnil hwoje smyžlenje, pšchetož mojeho wóžnowy Bóh je so mni byl, je mje požohnowaj, jako nēhdy jeho, s mojimi krocželemi.

6. A wój wēštej a móžetej mi hwočkicž, so hym se wšchej hwoje mozu waju nanaj hwočkil.

7. Wón pať je mje jebať, hynom přeni krocž, hdyž hmož jednatoj wo mšdu sa moju hwočkbu, a nētko pšchi poščlednej schēščž-lētnej hwočkbe je džesčacž krocž moju mšdu pšchemēnil; ale Bóh jemu njeje dopuščecžil, so by mi mohť sčhodžicž.

Licžbu džesčacž nimasch tu jako wšchēdne cžičlo sojymicž, ale jako cžičlo, kotrež ma dospōlnošč a dokonjenje wosnamjenicž (hwo hwo wo sa tule licžbu pokajuje nimale we wšchēch rēcžach na nēščto wopšchijaze a hotowe): wšchē móžne pospyty, kajčž jenož je hebi mohť wumyžlicž, so mohť postajene wumēnjenja t hwojemu wužitkej pšchemēnicž, je wucžerať. Pšchemēnjenja pať, s kotrymž je pospytať, pocžahowachu so, kaž dale sšonimy, na wšchelafore družiny pižancho stotu: pať mējesche jenož ta, pať druha družina Zakubowa byčž, runjež mējachu tola po wumēnjenjach wšchē Zakubowe byčž. Zakub, so by mēr wobthowaj, keltōž sam samō, njeje Labanowych pšchemēnjenjow dla mōrkotať, a Knjes je byl s nim, so njeby pōdla sčhodowaj.

8. Hdyž Laban džesche: Pižane — te, kotrež so cžorne s nēkotrymi bēlymi blecžkami — budža twója mšda, dha wulahny žyle stadlo pižane. Hdyž pať džesche: Blecžkojte — te, kotrež so bēte s nēkotrymi nacžowēn blecžkami — budža twója mšda, dha wulahny žyle stadlo blecžkojte.

S teho spōjnajemy, so je Laban se sawyžlom wumēnjenja s Zakubom nēhdy tak postajil, so mohť je wukōžowacž žyle tak, kaž by mohť s nimi Zakuba hjebacž.

9. Tak je Bóh wascheho nanowe kublo wjať a je so mi dať; ja pať nješhym, jako mje waju bratija winuja, wascheho nanowe kublo franť.

10. A so je Bóh se hwoje wšchēhomōžnej ruku sawēščže wšcho na moje sbože wodžil, wēm s teho, sčtož je mi se hwojom sšewil. Hdyž pšchidže cžas, so so wowzy pšchi wōžahanju přeni raš po wumēnjenjach mješ namaj postajenych doškatowachu, po-sčēhnych hwoje wocži w nožy swižy, a widžach wo hnje, a hlaj, borany skalachu na pižane, blecžkojte a hrofcate wowzy, hacž runje bē tola tehdy wšchōn stōt w stadle jenobarbny.

11. A jandžel Boži džesche te mni wo hnje: Zakubje! A ja wotmowich: Hlaj, tu hym.

12. Wón pať džesche: Posčēhni wšchaj hwoje wocži, a hlaj, wšchitte borany skataju na pižane, blecžkojte a hrofcate stadlo: s teho sšon, so budže wšcho mlode tež tajke a potajkim twoje. Pšchetož ja hym wšchitto widžaj, sčtož Laban tebi cžini, tak wón tebje se hebicžnych pšchicžimow na hwoju hwočkbu towa, a tak wón tebi se hamej hebicžnosčju a nahrabnosčju stajne twója postajenu mšdu krotičhi. Temu budu sadžewacž, budu tebi na postajenu mšdu dopomhacž, ale tež Labanej pšches hōrku sčhodu sacžucž dacž, so njebudžesch dale wjazy zohnowanje sa njeho, by-li wón tebje dale pšchecžitwo mojej woli čžyť na hwoju hwočkbu sčžerčecž.

Kajke so jehnjata barbje, sčtož so po tym, tak so borany barbje: to je jakožt tuteho hōna. Zakub je s tym hwočkjenje dostaj, so dotalne Labanowe zohnowanje Bože so nētkole jemu dostanje. Teho dla bēchu jeho mudre hōrdki njetejebawšche, a pōdla nejšhu stajne s wuspēchom. Knjes tak, jako je nēhdy, so by pravo přenjeho naroda a nanowe požohnowanje dostaj, leščž wšchēdneho cžlowjeka naložowaj, tak je tež tu s Labanom cžinik. So njeje s tym prawje cžinik, cžuje drje nētko tež sam. Tak nje-mējesche žyle njewomasane hwočkjenje, hdyž hwoakojo jeho winowachu, a teho dla mjeleči rospowjedajzy hebi to se hwojimaj žonomaj wo tym, kať je wón se hwojimi hōrdkami pomhaj, so by so jemu Bože hwočkjenje dostaj.

Tak bē so Zakubej hame Bože hwočkjenje dostaj, doniž bē so na Labanowe bjes mēry hurowe wumēnjenja swjasať, kaž nēhdy, hdyž leščche hamlutki na kamjenju Beth-El. S tym pať so hwočkjenje njepraji, so je so jemu naložena leščnosčž tež wo hnje radžila. Bēliche-li tež jeho mšda bjes mēry jara hnadna, dha so jemu jenož hwočk, so budže wšcho hinať, hacž hebi cžlowjek myžli.

My pať rospominajzy Zakubowu leščnosčž Boha prošymy:

Daj, so bych se wšchēmi
Tu w dobrym mērje wostať,
Kaž so mi jaleči;
A bych-li nēščto dostaj
Wot cžahnoy bohastwa,
Dha, Knježe, swornuj mje,

So nicžo njeprawoh'
Mi mjes nje pschińdže.
(Potraczowanie.)

Advent.

Nětk Rnjeja posběhujće,
Tón flubjeny k nam dže,
Pucž jemu pschihotujće,
Wón trošcht a śwětko je,
Bóh, kiž naš njesastorczi,
Nam Ssyna póhłacž chze,
Duž wotewće nětk woczi,
Wón zyle blifko je.

Naš wumóž, fajku lubosč
Tón Rnješ nam podawa,
D dusche, mějće radošč!
Wam durje wotamta,
Chze wot hrěchow naš wumoz,
Wot smjercze, skazenja,
Wón chze bycz našcha pomoz,
Naš dowjesč do njebja.

Wón pschińdže k nam na śwěće
We wulkej křudobje,
Wšacž na ho wobczěnosče
Sa naš, we hubjeństwie,
Sso kwojej mozy šđerzi
A saprje njebješa,
Wón džěšče sa naš k smjerczi,
S tym kwoj skut dokonja.

Wón dokonja, dha czěsczće
Nětk Boha i křwalenjom,
Džak wumóžnilej nješč
S křwalobnym křerluschom,
Wón pomha wšchitkim i hnady,
Wšchej schodže wobara,
Nam dusche šhoji radu,
Budž duscha džakowna,

Ty pschecželo wšchěch ludži
Njesacžijn, Jesu, naš,
Ssyn našche šbože wšchudže
Nětk a tež kóždy čas,
Nam pomhaj pschewin'cz hrěchi,
Daj našchim duscham mēr,
A jacžer hrěschne směchi,
Nam wotewć k njebju czěc.

Cze chzemy posběhowacž
Nětk hacž do wěcznosče,
Hacž budžesch naš ham wolacž
Wšched twój trón křaknosče,
Tam smy my wěcznje twoji,
Nam nicžo njebrachuje,
Šdžež nam'faju ho kwoji
Tam šbóžni dospołnje.

Ernst Kelař.

Sswjata Boža nóz.

As běšche jara rěšata hymna nóz; běly śwěczaty křěh
wodžewasche smjersnjenu semju, a flěborne měščakłowe
šwětko dawasche na smystim wodžezu kusłajo jakne śwěczki
blyskotacž, jako bychu ho njeliežowne dejmanty blyščezile. — Ze
Boža nóz, křwjata nóz; Bóh tón Rnješ póščezle kwojich jandželow
dele, so bychu człowšte wutroby pruhowali, a tym mēr podali, kiž
ku po myšlach teho najwšchšcheho žiwi byli, a so bychu napomi-
najo wo wutroby tych klapali, kiž ku bjes rosmyšlenja žiwi, a
wotomifnjemam ho bjes wužiwanja minycž dadža, kotrež mohli
wjele dobreho pschijnescž. —

Duby čitarjo! Zandželjo pschińdu pschi kwojim pucžowanju
tež k twojim wofnam, w twojej istwicžy woni tebje phtaja a
praišheja ho tebje tak prawje naležnje, hacž by w twojej wutrobje
tež derje pschihotowany sa hodowne wješe.

Hacž by bebi myšlil a ho starol sa trójich starščich, sa žonu a
džeczi, sa bratrow a kotry a twójich pschecželow, a hacž ty tež
tych sabyl njeby, kiž nusu czěrpja, a kotrymž mōžesch se kwojim
jamōženjom a samōžnosčju hodowne wješele šhotowacž. —

Hacž je adventiski čas, pschihotowaniski čas, twuju wutrobu
wucžezil, so je pschihotowana, šbože hodowneho křwjedženja do
bebie pschijecž. — Niž wšchudžom budža jandželjo wješele „Haj“
šakšchecž, w někotrych haj, we wjele domach budža jim šrudne a
njespokojne mješwocza napschecžiwu hladacž. —

Tam je nusa a starosč, tam pak wšchehodosč, šchtož ho bjes
rosoma wužiwa, nještu temu człowjesci tak wjele czaka wostajile,
ho ham na bebie dopomnicž. — Woni šapomnicju, so tón křwjedžen
lubosče tu k temu je, nutšchod pola bebie šameho džeržecž, tych
kwojich i wšchbitej lubosčju wobdawacž. — Nětk je kłapanje
jandželow jich nastročalo, ale woni nješjedža bebi nětko pomhacž
a hladaja pomoz phtajo k jandželam. — Zandželjo žaruja tež
i tymi žarowazymy a polaknu ho do křěha a prošcha Boha
w njebješach, so by štyšnu duschu křudeho człowjela roššwětkil,
so by ho posběhnyla, šacžucza wšchědneho dnja wotczasč, a dželowna
bycz wěczneje lubosče, kiž je w hodownej powjesčzi dopjelnjena. —
A hodowne swony swonja, wone klineža najpriedy i daloka a
wutke, potom czěščezja ho šynti pschezo bliže a bliže. Woni ho
šjednocza se šyntami druhich swonow a hdyž nětko šjednocžene
wšchitke wšstajo stary hodowny křerlusch pschipowjedaju, potom
puščezja ho mēr Boži tež do wutroby teho, kotrehož bechu jandželjo
w jeho šamotnej istwicžy wubudžili i jeho šrudneho byčža. —
Zandželjo pak rošpschecžeraju kwoje křidla, a wrócza ho šako
k temu, kiž je jich póhłal, woni ku kwoje poželstwo dopjelnili, a
hodowne šjewjenje namaka wothłóš tež we wutrobje teho wot nich
wobšchitaneho: Mēr na smi a człowjekam dobre špodobanje.

Klinežče, šynczče do wutroby
Mi, o swony hodowne,
So bych ja byl wubudženy,
Duscha njech ho posběhujje,
Kaž we tamnej Božej nozy
K jandželam we wrócželach,
A njech špěwa šobu hłohy:
Czešč budž Bohu w njebješach,
Mēr tym człowkam na tej smi,
So ho wšchitkim lubi rjenje.

Ernst Kelař.

Wšchelake i blifka a i daloka.

— 11. lětnik našcheho časopisa ho k kónzej bliži. S lubo-
ščiwymi kłowami ho w pošlednim czěšle „Wišionškeho Póhla“
na našch „Pomhaj Bóh“ špomina a ho lubym Šserbam porucžuje.
My tež pschi kónzu tuteho lěta našchich pschecželow prošymy, so
bychu kwojich šnatych na našch „Pomhaj Bóh“ kěžbliwych czinili,
so bychu bebi tež na nowe lěto našche kłopjeno šfalsali. Wone chze
bycz nješčeliske natwarjenje sa našche lube šerbiske domy. Dostacž
je w pschedawacnjach Šerb. Nowin kaž tež pola křjesow duchow-
nych. Sa křudnych rad „Pomhaj Bóh“ darmo damy a chzyli ho
tajzy potrební, kotsiž chzedža „Pomhaj Bóh“ rad czitacž, w prawym
časchu pola kwojich křjesow duchownych šamolwicž, kotsiž jich žadanja
redaktorej pschecželnije wššewja.

— Druha komora šakšleho šejma je pschi wuradžowanju
šakšleho nacžiska dla powyščenja došhodneho dawka na to
džiwata, so njeby ho dawł sa křěnich ludži njepoměrnie powyščil,
wšchbe bebi žada, so bychu tajke křwójby, kiž maja wjazy džeczi
šeziwicž, wšchbite polōženje doštale. Tole wotmyšlenje wěšče po
žylm kraju powšchitłowne pschihłožowanje namaka.

— Hdyž běšche psched křótkim hiščezje wjele duchownišch
kandidatow, kotsiž podarmo na duchowniške šastojnitwo w Šakškej
czakachu, ho šda, kaž by šako na duchownych pobrachowacž chzyl.
W Šserbach wšchal w tu křwilu hiščezje nusa njeje, ale w Něm-
zacž ho pokazuje, dokelž je ho tam wjele kandidatow wucžezitwu
pschibobrocžilo. Pruhowanje wólbošmanosče je na Wichała
psched konsistorštwom w Draždžanach jenož 15 kandidatow czinilo

— to je položja tuch, kotič bječu so prjedy něhdy na pruhowanju wobdžělili.

Pšhes čžemnosć i swětku.

někotrych domach so hižo hodowne sčtomy swěczachu a hodowne thěrłuske sčlinczachu. W hosćenzu „t běłemu jelenjej“ so tež swězy swěczachu; ale to njeběchu žane hodowne swěczki, a hnyk spěwanja tež s korežmijeje stwy pschindže na hrodowu hašu, ale to njeběchu žane hodowne thěrłuske. Pawol Napasch, přeni dželaczer fabricki, sčžini hebi wjeheleu hodžinku. Wón mješke dobru sčžinu a bješke dženska t temu hodowny dar dostał; wón móžeske hebi to popšhecž. Doma wschaf jeho mandželika Hana na njeho čžakaske, a tšilerna Matka jenolětnemu bratskej wschelake rjane wězki wo Božim džěscžu powjedajke, kotrež nětko pschindže, a wo hodownym sčtomje, kotrehož swěczki so bórny sčžwěcža. Hana drje tu a tam žedžo na čžemnu hašu pohlada, ale wona swojeho Pawola suajejke a so njeđžiwajke, so wón džens dlěje wosta hač hewaf; wón džě bješke wjeheleu pachol. A hdyž macž Hanje druhdy wo modlenju a lutowanju pišajke, by Pawol s ramjenjomaj sčžahowaf a prajil, so stara žona njeje s čžajom pokročila, a Hana by pschikłowowala a pschitajila, so je čžlowjel w žiwjenju tola jenož juntrócž mlody a so dyrbi w mlodosčži žiwjenje wužicž.

W „běłym jelenju“ pijachu a spěwachu a powjedachu, a s maleje pschicžiny bješke swada nastala, a Pawol Napasch bješke so rosnjemdrił a bješke wokolo hebe bil laž džiwil a na dobo Pawolowy pschecžiwnik na semi ležeske — jeho hylina ruka bješke jeho porasyla.

Trječeny ani stawčła njehibny. Póžlachu po lěkarja. Lěkar jeho wotnjesež da. Polizija pak Napaschka do jastwa wotwjedže.

Pawol Napasch w jastwje! Bješke to móžno? Tón muž, kiž bješke stajnje na to džeržal, so ničto ničto steho na njeho prajicž njemóžeske, tón muž, kotremuž dyrbeske tež jeho žona najlěpske swědčjenje dacz, so mješke dobru wutrobu? Nětko tam wón heđžeske a widžeske towaršcha psched sobu ležo — a wón sam bješke wschón prosty. A potom myšleske hebi na swoju žonu a džěcži. Wčžera wječor w tu samu hodžinu bješke wón hodowny sčtom pschil, a nětko — so jemu hylis i woczow lijach, wón plakajke laž džěcžo.

Doma — ach, kajli bē to hodowny wječor! Hosćenzat bješke bluzobnu holzu t jeho žonje póžlal, a ta bješke wěz najhóršcho wopikala. Wona drje bješke prajila, so Pawolowy pschecžiwnik hiščeže morwy njeje, ale so w thorowni leži a so móže jutšje wumrječž.

Hana hórke hylis plakajke, a Matka so praschajke, hač so swěczki na hodownym sčtomje hiščeže njesčžwěcža, a hač so nan hiščeže njepschindže a hač macž Božemu džěscžu hiščeže durje wotewričž njecha.

Jako ani nan, ani Bože džěcžo njepschindžeschtaj, so Matka do spanja da; macž pak žylu nōž plakajke a žane spanje jej do woczow njepschindže. A jeje mužej do jastwa jej myšle chwatachu a t jeje starej macžeri. — Sčto budže macž prajicž? —

Hodowne swony bēchu wotswonile; duž so durje wotewriču a Hana do thěže chwatajke, a psched nej stješke Pawol. Jeho woblicžo bješke blēde laž sčžena.

„So tal daloto pschindže,“ praji wón, „hebi njemyšlach.“

„Bohu džakowano, so je žiwyl!“

„Haj, Hana“, snapschecžiwil Pawol, „ale to nam ničto nje-pomha, hdyž druge žiwjenje njesapocžnjemoj. Hana, thodžach pschi hłubinje a bych tebje sobu nutščžahnył, hdyž mi njebychu sčžupisny wot woczow padnyle. Bješke wulki čžas t wobrocženju. Póžlednje pjecž dnjow hym thwile mēł, hebi na naju žiwjenje pomyšlicž. Wudu, laž mi hūdnil praji, dla čžěkeho čželneho franjenja hiščeže ras tšif abo sčthri njeđžel do jastwa dyrbesčž — ale Hana, hīnat dyrbi byčž!“

A hīnat bješke. Dla čželneho franjenja drje dyrbeske hiščeže 4 njeđžele w jastwje heđžecž, ale do korežmije wón wjazy nje-thodžeske. Žedny hodowny swědžen po druhim pschindže. W domje přenjeho dželacžerja Pawola Napaschka so pschecžo wjehele hody swěczachu. Tam nětko se sbožownymaj starschimaj

tšif derje woczehnjene džěcži hodowny swědžen swěcža. Matka je s bratskom a hotsicžku hodowne thěrłuske nawulka. Woni hodowny wječor jedyn thěrłusky po druhim spěwaja; pschetož spěwanje je radosč džěcži, a woni wjedža, so se swojim spěwanjom nanowu wutrobu swěcžeta. Matka runje hodowne thěrłuske s tymi „malymi“ hiščeže ras wuspěwa. Wona wē, so nan sa sčtworcž hodžiny domoj pschindže. Póžlednje lēta nan ženje t wobradženju pōžže pschichol njeje. Pschetož psches čžemnosć je t swětku, t hodownemu swětku dōschol.

S o d y.

Wšechz nam nětk sažo, o hwěda hodowna,
Sswěcž nam nětk sažo, o hwěza knjesowa,
Nuts do wutrobou, nam hluboko swěcž
Daj nam w lubosčži sbožnym byčž.

Sažo pschindže nōž, ta swěcžena t nam,
Niz je to sbože swěta pschinjekla nam,
Wšechz pschipowjedajke, wschē swěczki wy:
Knježe, najch sbožniko, tvoji hmy my.

Tvoji hmy wěcžnje, o sbožniko swěta,
Sa tobu njech čžehnjemy, o lubosče hēta,
Njebjeska lubosčž wumože jenicžny naž,
Wjedže naž wschitlich do njebjesow ras.

Ernst Helaf.

Gusta Hataš †.

Erudna powjesčž klinčeske jađženy tyđžen psches herbiku Lužicu, so bješke nahle semrič Gusta Hataš, wulghsčžubny pōželnik najšeho ewangelsko-lutherskeho knihowncho towarštwja. Tež nasche „Pomhaj Bōh“ stěji žaruj pschi jeho rowje. Wón je nam dolhe lēta swoje rjane, natwarjaje thěrłuske posticžal a tak našch luby herbiki lud s tymi thěrłuschemi, kotrež bēchu s jeho pobožneje wutrobny won spěwane, natwaril. Na smjertnu njeđželu tuteho lēta je nam w našchim „Pomhaj Bōh“ swōj pōžledni thěrłusky spěwal s tym napišmom „Troscht na dworje mēra“. A Bōh je po swojej njewužledženej radže jeho nětko hižo wotwołaf, so jeho čželo nětko hižo spi na dworje mēra a jeho dušcha čžahnyla t sbožnikoj, t kotremuž shladuju wón swōj pōžledni thěrłusky stōncži:

W semskim žiwjenju we smjertnym kraju
Sswěcži wón nam s rjanej nadžiju,
Doniz t našchim lubym w sbožnym raju
Pschindžemy psches hīnadu t widženju.

Wny pak jemu pschivolamy psches row: Wēj hnuty džaf tež sa tvoje džělo sa našch natwarjazy čžajopiš t twarjenju Božeho kralestwa mjes lubym herbikim ludom!

Gólcž, redaktor.

Porjedženje.

W předowanju 1. adventa čžo. 48 njeđrbi na stronje 190, II., w 15. ryncžku „sapažene“ rēlacž, ale: sapažene (eingefügt). Na 1. str. 2. roškola (Spalt) nima w 13. ryncžku „sahorjenej“ stacz, ale: sahojenej. F.

„Pomhaj Bōh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschēch pschedawarňjach „Sserb. Nowin“ na wsach a w Budyschinje dostacž. Na sčtworcž lēta placži wón 40 np., jenotliwe čžisłta so sa 4 np. pschedawaju.

Womhaj Bóh!

Cišto 52.
29. dec.

Łětnik 11.
1901.

Šerhske njedželske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy sobotu w Smolerjez knihiczišcežetni w Budyšcinje a łu tam dostacž sa šchwórtlětnu pichedpłatn 40 up.

Na kónzu lěta.

Nasch běh w časnosći
Khwata k wěčnošći;
S lichidkami přecz časnu lěta
Tu se sachodnosče žwěta.
Wužicž njepšchepaš
Daty huadny čas!

W uim ło mēnja tu
Nadošć i tyšchosočju;
Přecz łu nětko sboža krašy,
Horjapołne cžēmne cžasny.
Šsy brał i wobeju
Dobytł sa dušchu?

Šwět tón sahinje,
Wěčnošć wostanje;
Duž njech tudy, kaž ło kłuscha,
Wěčne lubla pyta dušcha.
Budž to stajnje cži
Nadawł žiwjenški.

Staraj ło, jo mašch,
Šduž čas cžěka nasch,
Pólkady tam w Božim raju,
Kotrež do wěčnošće traju
A wscho pichewaža,
Šchtož žwět pošćicža.

Starošć, šrudoba,
Šswětne wješela
Nam te lubla pokrhwaju,
Kotrež wěčne tracže maju,
So je wutroba
Łohko pschchlada.

Nam je, derje mi,
To mje bohacži.
Njech ło s Bohom stowafschuju,
Dha jich wěstošć w dušchi cžuju
A mi radošć je
Sachod cžasnosče!

K. A. Fiedler.

Nowe lěto.

Na přěnim dnju noweho lěta lubym pscheczalam sbože pschecz, je stare šhwalobne waschnje, pschede wschēm, hduž i dobreje a šprawneje wutroby pschindže. Lubošć pak ło nejšpokoži se kłowami, ale wona rady se skutkom w nusy pomha a Wichehomózneho wo to prošy. Kaž ło to stanje kóždy njedželu w žyrtwinej modlitwje: Wobrocž wot naš šhorosče a mór, šwaruj naš psched wóhnjowej a wódnej nusu, psched štej njepolutnej šmjercžu. To łu hubjenšwa a nusy na semi, kotrež budža cžłowjekow štyškniwje tyšchicž na semi na pošlednim dnju, kaž je nom to šjawnje powjedane w Šjew. šwj. Jana 6, 1—8. Tu widži šwjaty šwišacžel i roššwětlenymaj woczomaj žalostne mozy šanicženja a šahubjenja, kotrež pschēs semju šhodža. Tuton wěšchecžerški wobraš, šchto wón nam praji sa nowe lěto? Wón nam psched woczji staji, šchto mamy šebi sa pschihodne cžasny wot Boha wušprošycž. Njyškón bēšche tón přěni. Čžerwjena je barba ktwje, krejpschelecže a wójnny, jeje šnamjo je mjecz. Wty špominamy na šandžene cžasny. Kał wjele polow we wótznyh traju je wójnškich polow. W šandženyh lěštotetku šmy i njepšchecželemi wojowali, hacž runjež šmy 1813, 1864 a 1870 dobyli, a tola kał wjele šrudoby a rudženja w kóždej bitwje. Tež šandžene lěto šmy rowny rycž dyrbjeli w dalokim čhineškim kraju sa šynow našcheho wótzneho kraja, kiž łu tam w zušbje psched rubymy njepšchecželemi šwoje žiwjenje wostajicž dyrbjeli, wojowarjo sa cželcž našcheho luda. A delekach w Šfrizy krejpschelecže, hlódb,

chorosc, mór a — žaneho kónza. O Anjeze, — njebejfi, mikoscziwny Anjeze, spožej nam huadnje mér na semi a w našich krajnych mjesach. — Czorny je tón druhého, wón mējesche wahu w swojej ruzy, suamjo drohoty. Mērza pscheńzy a tsi mērzy jeczmenja sa blēborny trojch, to rēla zyroba khudnych ludzi sa wschēdny džen, ma tajfu płacziŋnu, so je sa džēlaczerja czežko, sam bejbe a swoju swójbu seziwicž, wón bebi jenož tał wjele sašluzi, sčtož sa kōždy džen runje trjeba, so njeby hlodu wumrjeł. Wolij pał a wino, sčtož bohaczi ludžo w tamnych czařach ł žalbowanju a ł piczu trjebachu; řo derje radžitej. O, njeje Bože piřmo psched 1800 lētami hižo naiče nētcziřche czařy wopiřalo? Wny prořymy: Nařch wschēdny khlēb daj nam dženska, khlēb, kiž wontach na volach rořeže. Je-li Bōh nježohnuje a njeřwarnuje, dha bur nicžo nježneje, a nimali bur nicžo, dha nimamy my wschitzy nicžo. Nařch wschēdny khlēb daj nam, Božo w pschichodnym lēče. Jenož niz prořeriki khlēb a khlēb paduchstwa, ale derje sařluzeny a derje řlodžazy, czerřtwny khlēb. Ždhnuij wiřcho řprawne seziwjenje a prózowanje.

A ja pohladach, piřche řwi. Jan dale, a hlaj — pławy tón a kiž na nim ředžeřche, teho mjeno bēřche řmjercž a hela czehnjeřche sa nim. Řchorosc a mērcze njebudžetej pschestacž na semi, ale psched stej, njeřpotutnej, nahlej řmjercžu řwarnuj nař, luby Božo: Nařle wumrjecž, žane njeřbože njeje, ale řle a njeřpotutnje wumrjecž, so ł pokucze žaneje řhwile wjazy njenamaka, je hela. Nařcho njech wōjna a krejřdhelecze nař trjechi, hlōd a řchorosc nař tysiři, jeliřo řbōžny budu, potom řžu řpokojom byčž a rady czerpicž.

Podaj nam, o Anjeze Božo, lēto řboža, žohnowanja a huady, a tajke lēto budže, hdyž tón, kiž na bēlym řonju ředži, ř trōnu řnjezič budže jako řral w našim ludu a řraju. Mjech je řeřuř a jeho ewangelion řerřchta mēra tnych ludow, potom mōža řo ř teřakow řerřny řowacž a ř kanonow řwony lecž. Mjech řeřuř a ewangelion jeho lubořeže řraluje na trōnach našich řrajow, potom řapocziņa bohatty řwojeho řhudeho bratra lubowacž a řhudy njehlada ř hidženjom na řubla řemje. Mjech je řeřuř a jeho žiwjenje — řlodžaze řlowo našch řrojch, potom mōžemy řrjedža rowow wolacž: řsmjercž, hdyže je tvoje žahadło, hela, hdyže je tvoje dohycze. Bōh je ř nami, wjedže nař w Řhryřtuřu řeřuřu, řotrehož mjeno řo tež bēřcheři na lēči řboža 1902. řamjen.

Pucžowanje po Božim piřmje

abo

łajke myřle nadēdžech, Bože řlowo cžitajo.

Řodawa řwērnny cžitai „Řomhaj Bōh-a“.

I. řniři Mōřjařkowe, ř1 řlaw.

(Řolracžowanje.)

13. Nētko je řo mi tutōn jandžel Boži ř nowa (ř. řchucžka) řjewił wo řnje a je ře mi prajił: řa řym tōn Bōh, kiž řym řo tebi w Betheli řjewił, hdyže řy řamjen žalbowal, a hdyže řy mi řlubjenje řčinił. Nētk řtań, pschetož czař, hdyže mējesche po mojej radže a woli w řuřbje pschewywacž, je řo mi mył, duž czeħń ř teho řraja a wrōč řo řařo do řraja řwojeho pschecželřtwa!

Tajtemu porucženju Božemu řžu dha tež pokłuchacž a řžu řo nētko wrōczič ł řwojemu pschecželřtwu. „Rał ma řo nētko ř wamaj? pocžehnjetej řo mnu?“

14. Na to wotmolwiřchtej Rašel a Lea a džeřchtej ł njemu: řaj, pocžehnjetej ř tobu! Wřchako nimamaj wjazy žaneho podžēla ani nanřřřřtwa na naju nanowym domje. Nēčžo wjazy njeřořtanjemaj, a byřchmōj-li jemu řluziřej do wiřcheje wēcznořeže.

15. řa to řwēdčzi nam jajiře, řał je dotal ł namaj byl. Wřchako je naju mēł jako řujej, niz jako řwojej czełnej, ale jako pschitajenej džowzy, řotrež ma czełwjeł jeničzy řwojeho wužitka dla; pschetož wōn je naju pschedal řa řluzbu, ř řotrež mējesche jemu 14 lēt dołho řluzič, a naju pjenjeřy abo mřdu — wužitł ř tvojeje řluzby wo naju — je řjēđł njeřawřiřhi nanej ani nadoby do młodeho mandželřtwa.

16. řo by byla pokřostana řurowa naju nanowa wutroba, je Bōh, dawajzy řa pokředne 6 lēt jenož młody řłōt řa tebe, wjał jemu jeho řubło, a je wiřcho namaj a našim džēczom pschewobrocził, řo by řał naju řchřodu wurunal. řeho dla cziři wřchitko, řchtož je Bōh tebi pschitajal; wřchako pōřnawamaj, řo je Bōh ř tobu.

17. Dořlawřiřhi řał Božu porucžnořež a pschewēdčziwřiřhi řo, řo řtej tež jeho řonje ř nim pschēřene, řtany řakub, a řehadža řwoje džēczzi a řwojej řonje na wjelřtudy.

18. A řebra wřchitkōn řwōj řłōt a wřchitko řwoje řubło, řotrež bēřche na Mēřopotamiřkej nahromadžił, řo by pschitřchol ł řřaakej, řwojemu nanej, do řananejřřheho řraja.

19. řaban pał bēřche řchol řwoje wōwzy řřihacž. řał bēchu runje řehdy řakubowe a řabanowe řadla džēlene, a řakub bē na czař je řwojeje řluzby wupřchēnjeny, řaban pał njebēřche doma. řał bēřche łōħło mōžno řradžu czełwycž.

řduž buchū wōwzy řřihane, bēchu ludžo wjeřeli, pscheprořchowachu hořeři a hotowachu hořeřinu. řał řo řta, řo njebē řaban nēřotre dny domoj pschitřchol.

A Rašel, řotruž řmy hižo řa řajfu řpōřnali, řotraž do pschewēřřow řnježazyč w nanowym domje wjele džerčjeřche, řtany woteřdžizy nanowych pschibohow — nanowych teraphim.

řele po wřchēch řtawijnach řacž do czařa řabelřheho jaiřwa cžasto najpōmniřene pschibohi bēchu domjaze pschibohi, wobrašy a řostawy czełwjeřkam podobne (— řeho dla je mōħla Mřchal řajřheho bōžka do řoža pōłožicž a je jeho mōħla řa řawida wudawacž); řiř praiřchachu řo wo řadu a wōni řjewiřhu ludžom pschichod. řda řo, řo mēřachu řele bōžři řa mjenje řatamanja hōdnu pschewēri, řeho dla řo ř nimi řamo w řawidowym domje řetřamy. řola řa řořiařow czař řu řo řicžile do „řrořnořeřow“, řotrež je řral wutupil.

Rašel wja řajřheho bōžka řobu dořelž w řwojej njeřečerpliwořeři, řo by řłōdna byla, řa řōždym řredřom řrabasche; řnano řhyřche tež ř tym jadžewacž, řo njemōħł řo řaban řwojich domjazyč bōžřow wopraiřchecž, hdyže je řo řakub na pucž podal. řrēniřche řda řo hiřchēže bōle po řmyřlenju nahlej, njeřečerpliweje řonje řwojeje wole.

ře wiřcheho řpōřnajēřch, řo bē najwjetiči czař, řo by řo řakub do řananejřřheho řraja wrōcził. W řabanowym domje byđleřche pschibōřřtwa; řnano czeřečjeřche řo pōđla tež hiřchēže řiřwy Bōh; řo řo tež w řakubowym domje mnoho pschibōřřke řchēřjeřche, řhonimy hiřchēže pōđžizřcho. Mjedyřbjeřche-li řo pschibōřřtwa tež mjes řakubowym řymami řařyđlicž, dha dhyřbjeřche wucžahnyč: w řananejřřim řraju je pōđžizřcho řwōj dom wot wřchitřch tutnych řrořnořeřow wucžizřčil.

20. řał řtany řakub řabanej řyřřřkemu wutrobu, bē řeřniřchi dužli tutōn řēniřwy a wobhladniřwy czełwjeł, řotruž bē je řwojimaj wocžomaj wřchudže, ř tym, řo jemu njeřowjedži a ř ničim njeřřchēradži, řo czełta.

řo je řakub řabanowu wutrobu (řořum) řradnył, je tu wōřebje najpōmniřene, řo by řo ř tym prajił, řo řo řakub njeje wobdžēłil, hdyž je Rašel řabanowe bōžki řranřla.

řał řetřa řo řōnž je řpocžatřom: czełkajzy psched řřawom bēřche řakub do řarana pschitřchol, czełkajzy psched řabanom wrōczi řo do řananejřřheho řraja.

21. A czełny je wřchitřim, řchtož mējesche: a řtanywřiřhi pschewjeřy řo pschēř wodu, pschēř wulku řēlu řufrath, Mēřopotamiřki řraj na řapadnej řtronje wobmjeřowazu, a poda řo na pucžu do řrōtřheho wječžora ł řileadřkej horje abo řēpje: ł řileadřkim řoram w narańřchēj pschijōrdanřkej řrajnje ł pōłnozy dale řēki řabboł, pschēř řotruž je řakub na pucžu wot pōłnozy ł pōłodnju pschitřchol.

Pōđžizřcho je řo džēł tuteje řrajny, cžasto tež wřcha narańřcho pschijōrdanřka řrajnja řilead mjenowala, a řał je řo řtalo, řo hora ř dubami a dhyřimi řēřnyimi řchřomami huřeže pōřořčena ł pōłdnu wot řēki řabboł řželaad řēla.

II. řchřucžka 22—32, 2. Na řečzi džēł řhoni řaban wo řakubowym czełřanju. Wōn řhwata řa nim a dořečehnje jeho 7 dnjow pōđžizřcho na řileadřkich řorach. řola w nozy do řeho

je jeho Bóh krucze napominal, so njeby so i našlynoszczu na Zakuba samerik. Tcho dla spokozi so Laban i tym, so jemu porofuje, so je stradzju czetnyl a so bebi swoje domjaze bozki pyta. Njenamatawichi je, dyrbi bebi lubicz dacz, so Zakub jemu porofuje, i kajkej njeprawdu je Laban se swojim pschichodnym synom wobthadzał. Skonczi je so wobaj doroczitaj, so kóždy swój pucz dale czechje.

22. Na tšeczi džen, hdyž óč Zakub hižo psches wultu rětu Euftrat, bč Labanej powjedzene, so Zakub cžeka.

23. A wón, rozhorjony i hněwom a bebi najsprawniše pschiciny wumyšlivišči, tak mohł tehole najhóršeho pachola pokhoštač, wa swojich bratrow i bebi, wšchitlich se swojeje župy abo je swojeho iplaha, a swojich pscheczelow, kotřiž bčchu runje pschi nim na swjedzenju, kotryž bč dla tšihanja wowzow wuhotował, a honjesche so ja nim sydom dnjom, a doščahny jeho, kotryž bč se swojimi stadkami jenož pomalu dale pschischol, na Gileadskej horje, kotraž je hakle posdžijcho tele mjeno dostala.

24. Ale Bóh spósnawichi, so Zakubej mnohe strachi hroža: Laban móžesche jeho wurubicz, sabicz abo se swojeje župy do nje-wólništwa w Mesopotamskej domjesč, pschińdže i Labanej Syriktemu w nozy wo žnje a džesche i njemu: Gladaj so, so by i Zakubom hinaf njerěčzał, hacz jenož lubujuje.

Bóh schlituje tež tu swojeho wotročzla spodžiwuje w hórčim strachu. Laban je drje tež hiščeže Boha cžesčil, dofelž pak nje-bčesche w swjajku i nim, dha rěči po zuju wo nim.

Bóh Labanej njewobara, so njeby sa Zakubom honil. Laban žmč Zakuba doščahnyč; pschetož i tym ma so Zakub naboječ, jeho wěra ma so wyspytowač, jeho dowěrjenje do Boha ma so žynicz. Tola janiczicz jeho nje-pscheczeljo nješmėdža.

Nječ lóschť a bojosč wot tebje
Mje tudy njewotčěri,
Sdžerž wobstajneho pschezo mje
We prawej sbóžnej wěrije.
Tón, komuž dawajch, darimo ma,
Wchajacht ničto njesačuje,
Njesačuzi psches skutki njebjęša,
Nož huada wobarnuje.

Ja, Abryščeže, stajnje wojuju,
Stej pschi nini i dobrej radu,
Ach, pomhaj žam mi žtabemu
Psches twuju wultu huadu,
Hdyž spytowanie na mje dže,
Daj, so mi njemže schłodžicz,
Ty chyzl plodžicz mi trošcht do wutrobny
A do njebjęš mje wodžicz.

25. A Laban so Zakubej pschiblizowasche. Zakub pak bčesche runje, so njeby swoje stadla pschehonil, ale so by jim wotpoczint popšchal, swój stan na horje natwaril, a Laban se swojimi bratrami staji tež swój stan na Gileadskej horje, potajtim žyle blisko i napšchecza pschichodneho žyna, so jemu tón wjazy nje-móžesche wučeknyč.

26. Podawichi so i Zakubowemu stanej džesche Laban i Zakubej: Schto žy cžinił, so žy moju wutrobu kranyl a moju mudrosč takle potruhal, so žy mojej džowzy mjelczo wotwjedł, jako byhčtej i mjeczom jatej bylej? S našlynoszczu žy jej i wótz-neho doma wurubil, jako so stawa i wójnšimi jatymi!

27. Čžeho dla žy i žyla stradzju cžekal a so prječž kranyl a nješy mi powjedzil, so bych ja tebje, swojeho pschichodneho žyna, pschewodžal i wješelom a se wšchěmi derje jaščuzenymi pocžesčowanjemi, se spěwanjom, i bubonami a haršami?

28. A nješy mi wotpuschězil, swojich synow a swojeje džowzy na rospucz wokoščowacz? Ty žy žlypsje cžinił, ty žy so žam wo wješely swjedžen na rospucz šjebal a žy mje a wóč dom wohańbil.

Bjes dwěla bč wšcho tole žludane; Zakub pak je jemu posdžijcho na wšcho rasnje wotmolwil.

Šlypsje cžinič rěla w starym šakonju stajnje: hrěščne cžinič, kaž je nawopak „bojosč psched šnjesom spoczatk mudrosče“ abo bohobojajneho žiwjenja.

29. A ja bych i Božej pomozu derje telko mč, so bych mohł ja mi nacžinjenu hańbu wam schtodu cžinič; tola wascheho wótza Abrahamowy a Šaakowy Bóh je w sachodnej nozy se mni

prajil: Gladaj so, so by i Zakubom hinaf njerěčzał, křiba lubujuje; teho dla chzu so swojeje mozy wšdacž.

S Božej pomozu nješteti w hebrejskej bibliji; tam rěla: „Do mozy mojeje ruki je podate, wam šle nacžinič.“ So by tutón pohanszy žmyšleny cžlowjet mohł swojeje woczki i Bohu posbėhnyč, je bjes dwěla njemóžno; jeniczžy Bože hrožaze šjewjenje wojnje jeho krucze sa wšdu.

30. A dofelž ty chžysche tak rady prječž cžahnyč, a tak wulle žadanje mějesche po domje twojeho nana, so žy, dofelž je so tebi psches měru jara styskało, mi takle šworał, cžeho dla dha žy mi woteńdžizy mojih bohow kranyl? To sawěsče njemóžesč ani nčkat šamolwicž, móžu-li bebi tež tvoje šanjelčane cžekanje roš-jažnicž.

(Wotracžowanje.)

Sylwester.

Ze swony nam wo polnóž wšwonja
Tu žróžnemu kralej do rowa,
Křiz wot spoczatk lěta hacž do kónza
Že knježil, a nětko so křowa.
Šak knježil je, tak je wón wodžil
We šandženym lěče tón žwět?
Schtož dobre, šchtož šle je wón plodžil,
To wostanje, šandže-li nětk.

Šak pschipódla šwonjenja wotzucza
Šam drėmazny mlody kral duzy,
Křiz i přėnjej hodžinu hacž do kónza
Čžze šzeptar wjesč lěto we ruzy,
Šak knježicz, tak budže naš wodžicz,
To leži psched nami we cžmi.
Boh wjedž naš, so móhli my šhodžicz,
We šrowosčzi, šbožownosčzi.

A nam witaj, ty mlode tež lěto,
Nječ potrečchi naš wšchelaki cžaj,
Wšy nadžiju mamy, so tudy ty wšchitko
Šam podajch lubosče dary šaš;
Tež nadžiju trjebamy wšchudže
A na Boha špuschěžamy so,
Naš šwješelicž dowěra budže,
Šacž bliži so i kónzeji wšcho.

Ernst Šelaš.

+ A nowemu lětu.

„Šnježe Božo, ty žy našche wukhowanje stajnje a pschezo“, tak prajmy i psalmistom we wěrije pschi spoczatku noweho lěta. Wukhowanje my trjebamy, dofelž žmy šlabi, šachodni a hrěščni cžlowjelojo. Našche žiwjenje wotthadža laž rěla; my žmy jako trawa, kotraž ranu kčze a bóřny šwadnje. Šdže pak móhli lěpscheho wukhowanja namatač dylzi pola wěčneho miłosčiweho Boha, našcheho lubeho wótza we Šhrystužu Žesuju! Wón je naš hižo lubowal do štworjenja žwěta a nošy naš hiščeže pschezo na rukomaj swojeje lubosče a šmilnosče, runjež teho hódni nješny swojeje tak husto wopokasaneje nježakownosče dla. Schtož hjes Boha nowe lěto spoczina, temu wěrne šbože pobrachuje, by-li so jemu tež šwontownje hiščeže lěpje šchlo. Schtož pak na swojim žiwjenskim puczju i Bohom do přėdka kroczi, so jeho i wutrobny boji, jeho i žylej dušchu lubuje a so jemu dowěrja, tón budže a wostanje požohnowany tež wšprjedž horja. Duž dha čžemy so džeršča a w žylym pschichodnym lěče teho Boha džeržecž, na kotrehož našchi wótzojo nadžiju stajachu a pschi tym ženje i hanibje njebuchu. Nječ naš wón po jašnych abo cžěmnych, po rózownych abo cžěrnjojtych puczach wodži, wón naš prawje powjedže a budže i nami wšchitko derje cžinič. Wo tak wjele měli jeho prošpč pschi wukhadže do noweho lěta, hiščeže cžěmnje psched nami ležazeho! Tola wón šnaje, cžehož potrečamy, přjedy hacž jeho prošmy. Wucžibamy teho dla ščtwizju swojeje nadžije do morja jeho miłosče a lubosče! Wón budž a wostań i nami w dobrych a šlych dnjach, w šrowosčzi a šhorosčzi, domach a na puczowanju, wodnjo a w nozy, w žiwjenju a wumrjećju. Šswoje pschecza a nadžije, swoje džěla a bėdženja, swoje žwójštwa a lubo,

częło a duszku — wicho my do jeho świerneju, wschekomóznaju rufow poruczamy.

Kij do rufi wšni, putniko,
Sso hotuj k drohowanju;
Dženš wotewrja czer nowa ho,
Kiz khód twój wjedze k ranju.

Wjeť maľo sobu, putniko,
Scho halke czeżow wjele?
Dom hoitny wschudze trjechi ho,
Hdžež lěhwo ho czi sczele.

D hladaj k njebju, putniko,
Tam twoja hwěšda khodži.
Kiz tebi na pucz śwětli ho
A duszku k Bohu wodži.

Ssam njepuczuj, mój putniko,
Sso stowarič i pobožnyumi;
Jim śwěru dzerž a bratrowstwo,
Ty lěpje khodžiš i tymi.

Haj, njepuczuj sam, putniko,
Swjež i skhryštuzom ho kručje;
S nim nastup nowe drohastwo,
Dha pódžeš i sbóžne pucze!

K. A. Fiedleť.

Wšchelake i bliska a i daloka.

— Wjekele hody su ho sašo w kšchesczjanswoje hwjeczili, my smy ho sašo wjekeleli hodowneho śwětka, kotrež je nam w Bethleheme sešhadžalo. Ale pschindu hiščeje jene hody — hody pohanow na hwjedzenju tšjoch kralow. Tehdom ho dopominny na tych wobohich, kotiz hiščeje w cžemnosci khodža a kotrymž hiščeje hodowne śwětlo nješwěczi. Hodowny hwjedžen pohanow pak je i dobom tež wobradžeński džen ja wobohich pohanow, dokelž ho na nim hromadže kolekta sa mišionstwo mjes pohanami. Hdyž je nam lubošej tych naschich wjekele pschilhotowala, hdyž smy sašo nuts pohladali do lubošče Božeje na hwjedzenju lubošče, njednrbjeli potom tež hotowi byč, hodowny dar woprowadž ja wobohich pohanow? Wotewrny ruku sa hwjaty skutk mišionstwa! Drazdžanste mišionste towarstwo je sašo „Lečaze lopjeno“ wudało, kotrež su Šerbja w maczernej rěči dostali. Čitajče jo w tych hwjatnych dnjach, so hiščeje kšycheli wo niyh wobohich pohanow a ho jahorili sa hwjaty skutk mišionstwa, kotrež čže do cžemnosče pschijejč lube hodowne śwětlo.

— Wulke nješbože je ho krotko do hód na železnicy mjes stazijomaj Baderborn a Altenbeken mělo, kotrež je k hodam wjele srudoby do nětotreje hwóby pschijejčlo. Pšches njewobhladnivosč železniskeho jastojnika je parschonki cžah na spěšny cžah sajel. 12 ludži bu hnydom morjenych a 9 cžęško franjenych. Srudny bē napohlad na mješče nješboža. Čžela bēchu wot lokomotivy, kiž je do wofa nuts sajela, spalene a rosmječene. Wutrobu lamaze šdychowanje tych, kiž tam pschindžechu tych hwjajich pytač — a woni su morwi. Žona puczowazeho pschekupža pytače tam hwjajeho mandželskeho, kiž čžyšče k hodam domoj pschineč — ale cžęlo wboheho mužskeho bēche wscho rostorchane a spalene, so je wbohej mandželskej potasáč njemóžachu. Studenta i Žonna, kiž bēche tež na domojpuczowanju, bēche ho cžęško franil, ale wón mješče tola nadžiju, so živy wostanje. Wón da hwjajomaj staršchimaj a hwjajej njewješče do Barlina telegrafowadž, so je hiščeje živy. Hodžinu pošdžišcho nješechu jeho na marach i khorownje. Jeho franjenje bēche tola pschecžęke bylo, so bēche wumrječ durbjal. Na spódžiwne waschne je ho němki kónpruz pschod štrachom wukhowal. Wón mješče najprjedy wotpohlad tóu hamy džen i tym hamym spěšnym cžahom jęč. A tola bebi škónčnje hiščeje rosmyšli a jędžęche džen prjedy i tym hamym cžahom.

Hodowne śwětlo.

Wodacze hrěchow, kotrež smy w skhryštuzi namakal, je śwětlo sa žly drugi artikl. S njeho rošymju hwjate podjecze a narod žesufowy, jeho cžępjenje, wumrječče a pohrje-

banje, jeho horjestacze, k njebju-špicče a sašo-pschindženje k budženju. Šwětlo je sakwęcžene na Golgatha. S nim du psches Golgatha do Bethlehema a potom pschod žudniški stol skhryštuzowy na žudnym dnju. A wschudžom pošuaju žesufa, mojego kšujeja a wumóžnika. Dobyte śwětlo je wotblyščež jeho wofoby a i njeho rošymju ja ju, hdyž mje sašchinnuje. To je dopočas jeho žiwjenja a jeho žiwjenje je moje śwětlo.

Kšuježe ty su prajil, so džęči ho narodža kaž roža i rašchich serow. Daj ho temu šlowu na mni dopjelnicž, so hdyž rašchaha hwěšda w mojej wutrobje šhadža, rošowe kšyly pokuty i woczow kapaju a ja ho potom i rošy rašchich serow skhryštuzoweje k wē narodžu. Tvoje cžępjenja wodža mje k samopšnacžu a k tebi k nowemu narodej. Samjeň.

Měti žiwjenja,

i nětotrych wofebnych šchpruchow hwjateho pišma wuwjedžene.

Mat. 1, 21.

Žona budže Šayna porodžič, teho mjeno durbisch žesuf narjež: Pšchetož wón budže hwój lud šbóžny ščinič wot hrěchow.

Tak husto hacž ty na mjeno žesuf špomniš, dha wopomil, ščto wón je, a ščto ty su. Wón je Bóh a cžłowjek; wón je tón, w kotrymž Bóh a ja, Bóh a ty jene smy. Ženje njednrbich tuteju dweju róžno džęlicž. Wón je hrědnik mjes Bohom a cžłowjekami. Tak sawěcže kaž je wón Bóh, tak sawěcže je wón tež cžłowjek; a runje teho dla wón tebje nastupa, dokelž su ty cžłowjek, Pšchetož wón nihdže jandželskej natury na ho njebjerje, ale twoje cžęlo a twoju krej, twoju naturu. Žo mjenje šnajemy jeneho cžłowjeka pschod druhim. Žo mjenje žesuf durbisch ty twojeho šbóžnika mjes tyžazami šnacž. Tute mjeno nam praji: D luba duszka, njepytnejch nicžeho, ščtož by cže špolojile, nicž, ščtož by cže w twojej wutrobje a hwědomnju špolojale a šwjekele, njecžujesch nicž, nješahori ho husto twoja wutroba, nješreje ho cži tež šnadž krej w twojich žiwach, hdyž ty jeho mjeno škšychich? dha ty jeho hiščeje prawje nješnajesch. Daj žebi prajič, ščto ty na nim mašch: Wón čže, wón móže tebje šbóžneho cžinič, štroweho a wot twojich hrěchow tebje wotwjašáč, Wopomil, luba wutroba, ty su šnadž ho hižo husto podarmo próžowala, twoje hrěchi wotbyč, šnadž su cže husto jako cžęke brēmjo wobcžęwale, šnadž su husto jich wotročk abo džowka byč durbjala, a wone tebje husto pod twojim šakonjom jateho džeržale. Ščto dha je teho wina byl? Ty su žebi podarmo džęlo cžinil, ty su do žuseho hamta pschimal. To tebi nješkluscha, so ho hrěchow wotwjašujesch; pschetož tebi njerčajaju žesuf, ale hrěschuil. Wostaj to a daj to temu cžinič, kotryž to lěpje móže, a kiž k temu tudy je. Sa to jemu žesuf rělaju, so wón tebje wot twojich hrěchow šbóžneho cžinič móže. Ty budžesch widžęč, hdyž ty ho hiščeje dlęje pschi tych hrěchach džeržiš, je wschal wotbucž njemóžesch. Wón nješęche nasche khorosčeje prječ, wón wa i dobom žyke brēmjo na hwój šhribjet. Sa wēm węcže, jeli ho ty ponižnje k njemu pschibližujesch, dha wón tež brēmjo wot tebje wšmje a cže teho šameho wotwjaša. Ale to žebi derje wobšhowaj, so ty sam nješchach teho hrěcha wofnyč, pschetož wón cže węcže k heli dele potlōčži. Ty wbohe džęčo, k temu su twoje ramjenja pschęšłabe. A k cžemu by to tež wušchne bylo? Nješje dha na tym došč, so je jón žehnjo Bože nješlo; nješje došč, so je žesuf hrěchi do hlubokosče morja podniril? Čžęsch tam hieč a je sašu wučahnyč? Ty ho tepiš. Šsu pak tebi twoje hrěchi kaž pjerja a mošch lohke, abo myšliš žebi, ščto wē, ščto tebi tón kšjes žesuf prječ bjerje, hdyž wón tebi twoje hrěchi, kotrež ty lubujesch, na kotrychž mašch ty twoje wjekele, wostajčž nochze. Wboh šlepy cžłowjecze! dha tebje tež žesuf nicž njenastupa, dha wostaj ewangelion špokojom, hacž jo junu trjebáč budžesch, jeli so ho cži tajka hnada doštanje. Kšuježe, šmil ho nad nami!

Dalšche dobrowólne dary sa wbohe armeniske šyrotu:

M. M. i B. k hodam sa wbohe šyrotu 5 hr.

W mjenje wobohich šyrotow praji wutrobny džal

Šólč, redaktor.